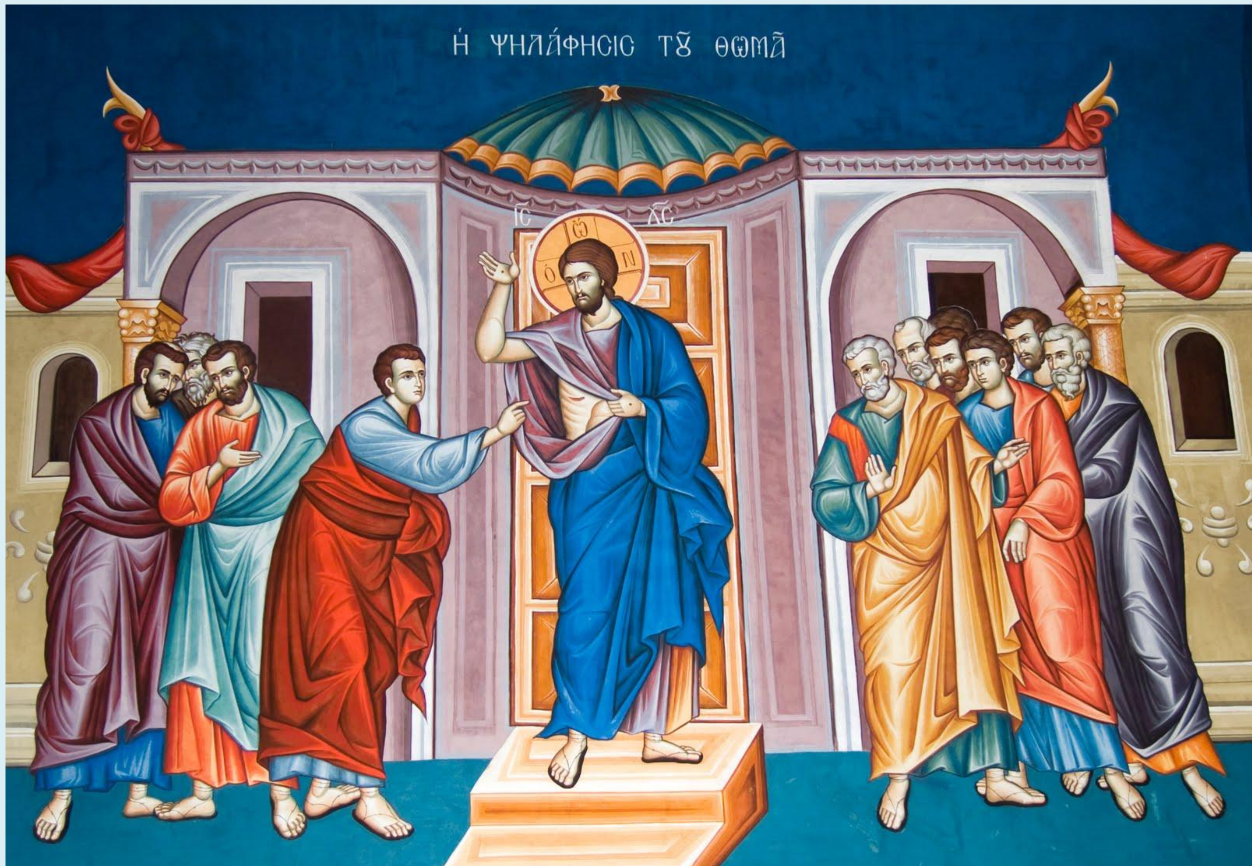
Predici la Duminica a II-a după Paşti
(a Sfântului apostol Toma)

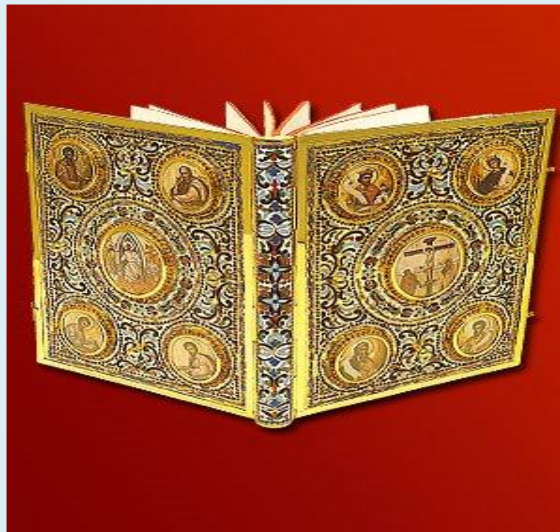
Biserica Ortodoxă îl sărbătoreşte în Duminica a II-a după Paşti, pe Sfântul apostol Toma. În această zi, Mântuitorul S-a arătat ucenicilor prin uşile încuiate, pentru a doua oară după Înviere. Pentru că Toma nu credea în Învierea Mântuitorului, Iisus l-a îndemnat să-i atingă semnele rămase pe corp în urma răstignirii Sale. După acest moment, Toma îl mărturiseşte fără nici o îndoială pe Iisus Hristos ca Domn şi Dumnezeu, realitatea Învierii Domnului fiind dovedită astfel încă o dată pentru cei care nu puteau crede.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

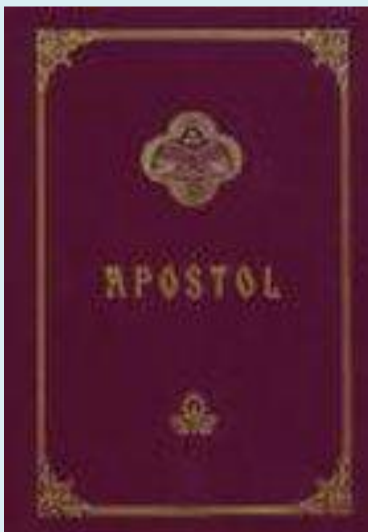

Ev. Ioan 20, 19-31

19. Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica) şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!
20. Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

21. Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.
22. Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt;
23. Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.
24. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.
25. Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.
26. Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru şi Toma, împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă!
27. Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios ci credincios.
28. A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!
29. Iisus I-a zis: Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!
30. Deci şi alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta.
31.Iar acestea s-au scris, ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu şi crezând, să aveţi viaţă în numele Lui.

Apostol

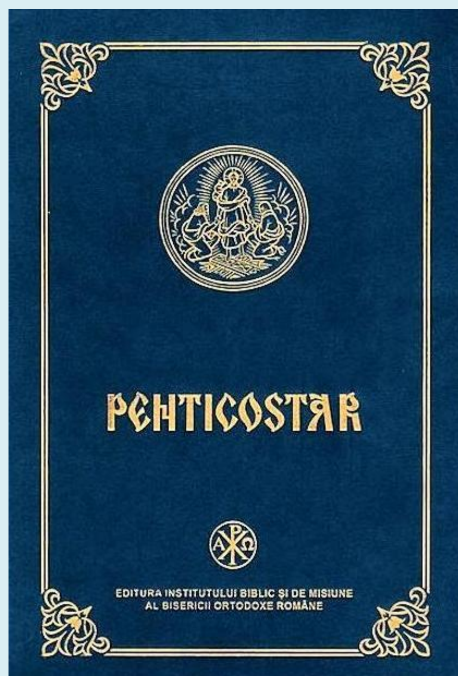
Faptele Sfinţilor Apostoli

Fapte 5, 12-20

12. Iar prin mâinile apostolilor se făceau semne şi minuni multe în popor şi erau toţi, într-un cuget, în pridvorul lui Solomon.
13. Şi nimeni dintre ceilalţi nu cuteza să se alipească de ei, dar poporul îi lăuda.
14. Şi din ce în ce mai mult se adăugau cei ce credeau în Domnul, mulţime de bărbaţi şi de femei,
15. Încât scoteau pe cei bolnavi în uliţe şi-i puneau pe paturi şi pe tărgi, ca venind Petru, măcar umbra lui să umbrească pe vreunul dintre ei.
16. Şi se aduna şi mulţimea din cetăţile dimprejurul Ierusalimului, aducând bolnavi şi bântuiţi de duhuri necurate şi toţi se vindecau.
17. Şi sculându-se arhiereul şi toţi cei împreună cu el - cei din eresul saducheilor - s-au umplut de pizmă.
18. Şi au pus mâna pe apostoli şi i-au băgat în temniţa obştească.
19. Iar un înger al Domnului, în timpul nopţii, a deschis uşile temniţei şi scoţându-i, le-a zis:
20. Mergeţi şi stând, grăiţi poporului în templu toate cuvintele Vieţii acesteia.

Condacul praznicului: Toma cu dreapta lui cea iubitoare de încredinţare, a cercat coasta Ta cea de viaţă dătătoare, Hristoase Dumnezeule. Că dacă ai intrat uşile fiind încuiate, dimpreună cu ceilalţi Apostoli a strigat către Tine: Domnul meu eşti şi Dumnezeul meu!

Duminica Antipasha în care prăznuim pipăirea coastei Domnului de către Sfântul apostol Toma (Penticostar)

Cade-se a şti, că întru această sfântă a doua Duminică, ce se se zice Antipasha, nu se cântă nimic din ale Octoihului, ci toate ale praznicului.

Sâmbătă seara la Vecernia cea mică

Punem **stihirile** pe 4, când se face priveghiere, glasul 1:

Podobie: Ceea ce eşti bucuria cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Suferit-a Hristos pentru iubirea de oameni şi pipăirea ca şi Crucea mai-nainte de aceasta, ca şi uciderea fără dreptate, după ce a înviat din mormânt a treia zi şi peceţile nu le-a stricat şi fiind uşile încuiate, a stătut înaintea ucenicilor, ca un atotputernic. (de două ori)

Necredinţa Tomei cea mântuitoare lumii, adeverează scularea Cuvântului Dumnezeu-Omului din temniţa iadului, rănile mâinilor şi ale picioarelor, cu mare îndrăzneală pipăindu-le spre încredinţarea lumii, cu dreapta cea osârduitoare.

Fiind adunaţi apostolii Tăi, Cuvinte, de frica cea de la patima Ta şi uşile fiind încuiate, fară de veste ai intrat în mijlocul lor, pace dăruindu-le şi ai tins Tomei să pipăie cinstite rănile coastei Tale.

Slavă… Şi acum… glasul al 2-lea.

După scularea Ta, Doamne, fiind adunaţi ucenicii Tăi şi uşile încuiate ai stătut în mijloc, pace dându-le lor şi încredinţându-se şi Toma, din vederea mâinilor şi a coastei Tale, Domn şi Dumnezeu Te-a mărturisit pe Tine, Cel ce mântuieşti pe cei ce nădăjduiesc spre Tine, iubitorule de oameni.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 2-lea:

Podobie: Casa Efratei, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa întru care Cel dumnezeiesc se naşte.

Cu buze curate, lăudaţi oameni împreună cu îngerii, pe Cel ce a înviat din mormânt a treia zi şi lumea împreună a ridicat.

Stih: Laudă Ierusalime pe Domnul, laudă pe Dumnezeul tău, Sioane.

Arătatu-Te-ai Sfinţilor Tăi apostoli, Mântuitorule, uşile fiind încuiate, printr-înşii înnoindu-ne nouă Duhul Tău Cel Sfânt.

Stih: Că au întărit încuietorile porţilor Tale, binecuvântat-au pe fiii Tăi întru Tine.

Pe Tine, Împăratul tuturor, acum văzându-Te, nu cu ochii, ci cu dragostea inimii, Dumnezeu adeverindu-Te, cu cântări Te slăvim.

Slavă… Şi acum..., acelaşi glas şi podobie.

Dai, o Mântuitorule, pace poporului Tău şi dezlegare de greşeli, pentru rugăciunile Preacuratei şi uneia Maicii lui Dumnezeu.

Troparul, glasul al 7-lea: Pecetluit fiind mormântul, viață din mormânt ai răsărit, Hristoase Dumnezeule, şi uşile fiind încuiate înaintea ucenicilor ai stătut, învierea tuturor, Duh drept printr-înşii înnoindu-ne nouă, după mare mila Ta.

Apoi Ectenia mică şi otpustul.

A şti ni se cuvine: Că dacă undeva nu este priveghere în Duminica aceasta, Sâmbătă la Pavecerniţă, după Cade-se să te fericim… şi după Sfinte Dumne-zeule… şi Tatăl nostru… Condacul praznicului, Slavă… Şi acum… al Paştilor: De Te-ai şi pogorât în mormânt..., şi aşa zicem şi până la odovania praznicului Paştilor.

Tot în această zi la Vecernia cea mare

După ce binecuvântează preotul: Hristos a înviat… de trei ori. Şi îndată citim Psalmul şi Catisma toată. La Doamne strigat-am…, punem stihirile pe 10 şi cântăm stihirile Duminicii celei nouă, ale lui Ioan Monahul, glasul 1; singur glasul.

Ușile fiind încuiate şi ucenicii adunaţi, ai întrat fără de veste, atotputernice Iisuse, Dumnezeul nostru şi stând în mijlocul lor, pace dându-le, i-ai umplut de Duhul Sfânt. Şi le-ai poruncit să aştepte şi nicicum să nu se depărteze de Ierusalim, până când se vor îmbrăca cu putere de sus. Pentru aceasta strigăm către Tine: Luminarea şi învierea şi pacea noastră, slavă Ție. (de două ori)

După opt zile de la sculare Ta, Doamne, Te-ai arătat ucenicilor Tăi în locul unde erau adunaţi şi strigând către dânşii : Pace vouă ! ucenicului celui ce nu credea i-ai arătat mâinile şi preacurata coastă; iar el crezând a strigat către Tine : Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie. (de două ori)

Toma ce se zice geamăn, nu era cu dânşii când ai întrat, Hristoase, fiind uşile încuiate. Pentru aceasta n-a crezut cele ce ziceau ei către dânsul, dar din necredinţă la credință adeverindu-l, nu ai socotit ca o nevrednicie, bunule, a-i arăta lui preacurată coasta Ta şi rănile mâinilor şi ale picioarelor. Iar el pipăind şi văzând, Te-a mărturisit pe Tine a fi Dumnezeu, nu gol, şi om nu simplu. Şi a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie. (de două ori)

Ucenicii îndoindu-se, a opta zi a stătut înaintea lor Mântuitorul, unde erau adunaţi şi pace dându-le, a strigat către Toma: Vino, apostole, pipăie mâinile, întru care au înfipt cuiele. O, bună necredinţă a Tomei. Că inimile credincioşilor la cunoştinţă le-a adus. Şi cu frică a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie. (de două ori)

După sculare Ta, Doamne, fiind adunaţi ucenicii Tăi şi uşile încuiate, ai stătut în mijloc pace dându-le lor. Şi crezând şi Toma prin vederea mâinilor şi a coastei

Tale, Domn şi Dumnezeu Te-a mărturisit pe Tine, Cela ce mântuieşti pe cei ce nădăjduiesc spre Tine, Iubitorule de oameni.

Fiind uşile încuiate, înaintea ucenicilor a stătut Iisus şi le-a dat pace şi netemere. După aceea a zis Tomei: Pentru ce nu crezi că am înviat din morți ? Adu aici mâna ta şi o pune în coasta Mea şi vezi că tu necrezând, toți au cunoscut patimile şi învierea Mea şi toți strigă împreună cu tine: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie.

Slavă… Şi acum… glasul al 5-lea.

A lui Ioan Monahul.

Fiind uşile încuiate, venit-ai Hristoase la ucenici. Atunci Toma, cu iconomie, nu s-a aflat cu dânşii. Că zicea: Nu voi crede de nu voi vedea şi eu pe Stăpânul. De nu voi vedea coasta din care a ieşit Sângele, Apa, Botezul. De nu voi vedea rana, prin care s-a vindecat omul de rana cea mare. De nu voi vedea că nu este ca un Duh, ci trup şi oase. Cel ce ai călcat moartea şi pe Toma l-ai încredinţat, Doamne, slavă, Ţie.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei: Domnul a împărăţit…

La Litie

Stihirile, glasul al 4-lea.

Doamne, cu strălucirea cea nesuferită a Dumnezeirii Tale ai venit, uşile fiind încuiate, şi stând în mijlocul ucenicilor, le-ai descoperit coasta Ta şi le-ai arătat semnele rănilor, mâinilor şi picioarelor Tale; şi risipind mâhnirea întristării, ai strigat de față: În ce chip vedeți întru mine luarea trupului, o prieteni, nu port fire de Duh. Iar ucenicului celui ce se îndoia, i-ai poruncit să se atingă cu frică, zicându-i : Ispitind toate, vino şi nu te mai îndoi. Iar el simțind cu mâna firea Ta cea îndoită, plin de frică, a strigat cu credință: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ție.

Glasul al 2-lea.

Atinge-te Tomo cu mana de coasta mea, zis-a Hristos, şi vino, pipăie semnele cuielor; ispiteşte cu credinţă şi-Mi fii credincios, iar nu necredincios. Iar Toma, dacă s-a atins cu degetul de Stăpânul, tare a strigat: Tu eşti Dumnezeul meu şi Domnul, milostive, slavă Ţie.

Slavă… Şi acum… glasul al 8-lea:

A lui Anatolie.

Fiind uşile încuiate şi ucenicii înlăuntru, a venit Mântuitorul unde erau adunați, şi stând în mijlocul lor, a zis către Toma; Vino de Mă pipăie şi vezi semnele cuielor; tinde mâna ta şi te atinge de coasta Mea, şi nu fii necredincios, ci cu credinţă mărturiseşte învierea Mea cea din morţi.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 4-lea. Singur glasul:

O, prea slăvită minune! Necredinţa, credinţă adevărată a rodit, că zicând Toma de nu voi vedea, nu voi crede şi pipăind coasta, teologhisea pe Cel ce S-a întrupat, cunoscând pe acelaşi Fiu al lui Dumnezeu, că a pătimit cu trupul; şi propovăduind pe Dumnezeu Cel ce a înviat, a strigat cu glas luminat: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie.

Stih: Laudă Ierusalime pe Domnul, laudă pe Dumnezeul tău, Sioane.

O, prea slăvită minune! Fânul de foc atingându se, s-a păzit nears, că punând Toma mâna în coasta cea de foc a lui Iisus Hristos Dumnezeu, nu s-a aprins prin pipăire; ci încă necredinţa sufletului lui o a mutat întru bunăcredinţă şi cu căldură a strigat dintru adâncul sufletului: Tu eşti Stăpânul şi Dumnezeul meu, Cel ce ai înviat din morți, slavă Ţie.

Stih: Că a întărit încuietorile porţilor tale, binecuvântat-a pe fiii tăi întru tine.

O, prea slăvită minune! Ioan pe pieptul Cuvântului s-a plecat, iar Toma s-a învrednicit a pipăi coasta. Acela a scos de acolo marele adânc de teologie, adică rânduiala întrupării; iar acesta s-a învrednicit a ne învăţa pe noi cele de taină, punând arătat

înaintea noastră dovedirile învierii Lui şi strigând: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ție.

Slavă… Şi acum… Glasul al 5-lea.

Iubitorule de oameni, mare şi neasemănată este mulţimea îndurărilor Tale, că ai răbdat îndelung, de evrei fiind lovit cu palme peste obraz, de Apostol pipăit şi de cei ce se leapădă de Tine mult ispitit. Cum Te-ai întrupat, cum Te-ai răstignit, Cela ce eşti fără de păcat? Ci dă-ne nouă înțelegere, ca şi lui Toma, a striga Ţie : Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie.

După Tatăl nostru… troparul, glasul al 7-lea. Pecetluit fiind mormântul… De trei ori. Caută la vecernia cea mică. Apoi binecuvântarea pâinilor şi citirea cuvântului. Iar dacă nu este priveghere, după Sfinte Dumnezeule… şi Tatăl nostru… Troparul praznicului: Pecetluit fiind mormântul… şi otpustul. La Miezonoptică cântăm troişnicul învierii, glasul 1. Şi după canon, troparele Sfintei Treimi. După Tatăl nostru… troparul: Pecetluit fiind mormântul… Doamne miluieşte, de 40 de ori, Slavă… Şi acum… Ceea ce eşti mai cinstită… şi stih: Dumnezeule, milostiveşte-Te spre noi..., şi celelalte. Apoi otpustul.

Cade-se a şti, că dintru această Duminică până la Duminica tuturor Sfinţilor, citim din tâlcuirea Faptelor Sfinţilor Apostoli.

În Duminica Tomei la Utrenie

După cei şase psalmi. La Dumnezeu este Domnul… Troparul de trei ori şi ştiutele Catisme.

După întâia Catismă, **sedealna**, glasul 1:

Podobie: Piatra fiind pecetluită de iudei şi ostaşii străjuind prea curat trupul Tău, înviat-ai a treia zi, Mântuitorule, dăruind lumii viaţă pentru aceasta, puterile cerurilor strigau Ţie, Dătătorule de viaţă: Slavă învierii Tale, Hristoase; slavă împărăţiei Tale; slavă rânduielii Tale, Unule, Iubitorule de oameni.

Pentru frica evreilor fiind ascunşi ucenicii şi în Sion adunaţi, ai întrat la dânşii, Bunule, şi fiind uşile încuiate ai stătut în mijlocul lor, bucurie făcându-le şi le-ai arătat lor mâinile şi rănile preacuratei Tale coaste, zicând către ucenicul cel ce nu credea: Adu-ți mâna ta şi ispiteşte, că însumi Eu sunt, Cel ce am pătimit pentru tine. (de două ori)

După a doua Catismă, **sedealna**, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Stătut-ai înaintea ucenicilor, Hristoase, Cela ce eşti viața, fiind uşile încuiate şi arătându-le coasta, mâinile şi picioarele Tale, le-ai adeverit sculalrea Ta cea din mormânt. Dar Toma nu s-a aflat cu dânşii, pentru aceasta a zis: De nu-L voi vedea, nu voi crede cuvintelor voastre. (de două ori)

Şi în loc de: Fericiţi cei fără prihană… Polieleul. După polieleu, sedealna, acelaşi glas şi podobie.

Văzând coasta Mea şi rănile cuielor, pentru ce nu crezi Tomo învierii Mele? Domnul a zis, după ce a înviat din mormânt şi S-a arătat apostolilor, precum nu se poate spune. Iar geamănul crezând, a strigat către Făcătorul: Dumnezeul meu eşti şi Domnul. De două ori.

Apoi antifonul 1 al glasului al 4-lea.

Prochimen, glasul al 4-lea: Laudă Ierusalime pe Domnul, Laudă pe Dumnezeul tău, Sioane.

Stih: Că a întărit încuietorile porţilor tale.

Evanghelia de la Matei: Învierea lui Hristos văzând…

Psalmul 50

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea eu o cunosc, şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Ţie Unuia am greşit, şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi, spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite. Întoarce faţa Ta de către păcatele mele, şi toate fărădelegile

mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi Duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la faţa Ta, şi Duhul Tau cel Sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria măntuirii Tale, şi cu Duh stăpânitor mă întăreşte. Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale, şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă…

Pentru rugăciunile apostolilor Tăi, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum…

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stih: ***Miluieşte-ne Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegile noastre.***

Şi **stihira**, glasul al 6-lea: Înviind Iisus din mormânt, precum a zis mai-nainte, a dăruit nouă viață veşnică şi mare milă.

Apoi: Mântuieşte, Dumnezeule poporul Tău… Şi îndată:

Canonul

facere a lui Ioan Damaschin.

Irmosul de două ori şi troparele pe 12.

Cântarea 1-a, glasul 1.

Irmos: Să cântăm toate noroadele Celui ce a izbăvit pe Israil din robia cea amară a lui Faraon şi cu picioare neudate prin adâncul mării l-a povăţuit cântare de biruinţă, că S-a proslăvit.

Astăzi este primăvara sufletelor, pentru că Hristos, ca un soare răsărind din mormânt a treia zi, a gonit iarna cea întunecată a păcatului nostru; pe Dânsul să-L lăudăm, că s-a proslăvit.

Împărăteasa vremilor, aducând daruri prea arătat zilei celei purtătoare de lumină şi împărătesei zilelor, veseleşte pe poporul bisericesc, cel ales, neîncetat lăudând pe Hristos, Cel ce a înviat.

Nici porţile morţii, Hristoase, nici peceţiile mormântului, nici încuietorile uşilor nu s-au împotrivit Ţie; ci înviind, ai stătut înaintea prietenilor Tăi, Stăpâne, dându-le lor pacea care covârşeşte toată mintea.

Catavasia: Ziua învierii, să ne luminăm popoare, Paştile Domnului, Paştile; că din moarte la viață şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce-l cântăm cântare de biruinţă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Întărește-mă pe mine, Hristoase, pe piatra cea neclintită a poruncilor Tale şi mă luminează cu lumina feţei Tale, că nu este sfânt, fără numai Tu, Iubitorule de oameni.

Noi în loc de vechi şi nestricăcioşi prin Crucea Ta, Hristoase, pe noi făcându-ne, întru înoirea vieţii cu cuviinţă a vieţui ne-ai poruncit.

În mormânt fiind închis cu trupul Tău cel cuprins, ai înviat, Hristoase, Cela ce eşti necuprins şi uşile fiind încuiate ai stătut înaintea ucenicilor Tăi, Atotputernice.

Rănile Tale, Hristoase, care de voie le-ai răbdat pentru noi, le-ai arătat ucenicilor Tăi, păzindu-le mărturie slăvitei învierii Tale.

Ipacoi, glasul al 6-lea: Precum ai venit în mijlocul ucenicilor Tăi, Hristoase, pace dându-le lor, vino şi la noi şi ne mântuieşte pe noi.

Şi citire la Ioan Gură de Aur, al cărei început este: Înnoirile a se cinsti…

Cântarea a 4-a

Irmos: Mare este taina iconomiei Tale, Hristoase, că aceasta mai-nainte văzându-o de sus prin dumnezeiasca vedenie Avacum, a strigat către Tine: Ieşit-ai spre mântuirea poporului Tău, iubitorule de oameni.

Fiere a gustat, vindecând gustarea cea dedemult şi acum cu fagur de miere luminare dând Hristos strămoşului, dă şi a sa dulce împărtăşire.

Bucuratu-Te-ai, fiind pipăit, pentru aceea, Iubitorule de oameni, spre aceasta ai îndemnat pe Toma, tinzându-i lui coasta, celui ce nu credea şi lumii adeverind, Hristoase, sculare Ta cea de a treia zi.

Bogăţie scoţând din vistieria cea nefurală, din dumnezeiasca coasta Ta cea împunsă cu suliţa, facătorule de bine, de înţelepciune şi de cunoştinţă umple lumea Geamănul.

A ta limbă cea prea fericită se laudă, o Geamănule, că aceasta întâi a propovăduit cu bunăcredinţă pe Dătătorul de viață Iisus, Dumnezeu şi Domn, din pipăire umplându-se de dar.

Cântarea a 5-a

Irmos: De noapte mânecând Te lăudăm pe Tine, Hristoase, Cela ce eşti împreună cu Tatăl fără de început şi Mântuitorul sufletelor noastre pace lumii dăruieşte, Iubitorule de oameni.

Stând Mântuitorul înaintea prietenilor celor ce erau întristaţi, cu venirea Sa toată mâhnirea le-a gonit şi a sălta i-a îndemnat întru învierea Sa.

O, fapta cea bună cu adevărat, cea lăudată şi înfricoşată a lui Toma! Că cu îndrăzneală a pipăit coasta ceea ce strălucea cu dumnezeiescul foc.

Necredinţa Tomei, roditoare de credinţă nouă o ai arătat; că Tu, cu înţelepciunea Ta, toate mai-nainte le rânduieşti spre folos, Hristoase, ca un iubitor de oameni.

Cântarea a 6-a

Irmos: Pe proorocul l-ai mântuit din chit, Iubitorule de oameni, şi pe mine mă scoate dintru adâncul greşelilor, rogu-mă.

Pe Toma nu l-ai lăsat să se afunde întru adâncul necredinţei, Stăpâne, ci i-ai tins palmele spre pipăire.

Mântuitorul nostru a zis: Pipăindu-Mă vedeţi, că oase şi trup port; Eu nu M-am schimbat.

Coasta a pipăit, şi crezând a cunoscut Toma, nefiind la intrarea Ta cea dintâi, Mântuitorule al nostru.

Condac, glasul al 8-lea: Cu dreapta cea osârduitoare coasta Ta cea de viață dătă-toare Toma o a cercat, Hristoase Dumnezeule. Că dacă ai întrat, uşile fiind încuiate, cu ceilalţi apostoli a strigat către Tine: Domnul eşti şi Dumnezeul meu.

Icos: Cine a păzit atunci mâna ucenicului nearsă, când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc ? Cine i-a dai ei îndrăzneală de a putut pipăi osul cel de văpaie ? Cu adevărat ceea ce s-a pipăit. Că, de n-ar fi dat coasta putere dreptei celei de lut, cum ar fi putut pipăi patimile cele ce au clintit cele de sus şi cele de jos ? Acest dar Tomei s-a dat, a o pipăi pe aceasta şi a striga lui Hristos: Domnul eşti şi Dumnezeul meu.

Sinaxar în Duminica Tomei

Stih: De vreme ce cheia iadului şi a mormântului nu Te ţine,
Cum, Hristoase, cheia uşilor Te poate opri pe Tine?

Întru această Duminică a doua după Paşti, prăznuim înnoirea învierii lui Hristos şi pipăirea Sfântului apostol Toma. Pentru că era obicei vechi a se face înoiri la vreun lucru din cele vestite. Că întorcându-se anul şi ajungând la acea zi, întru care se întâmplase, se făcea pomenire de acel lucru, ca să nu se uite lucrurile cele mari. Pentru aceasta evreii întâi au făcut Paştile în Galgal, înoind trecerea prin Marea Roşie. De aceea se înnoia la ei cortul mărturiei şi multe sărbători.

Însă de vreme ce învierea Domnului este lucru mai înalt şi mai mare decât toate lucrurile cele din lume şi mai presus de tot gândul, pentru aceea nu numai în fiecare an aceasta o prăznuim şi o înnoim, ci pururea şi după fiecare a opta zi. Întâia înnoire a acesteia (adică a învierii) este Duminica de acum, care se zice cu adevărat şi a opta şi cea dintâia. A opta, că este de la Paşti a opta: iar întâia, căci este începerea celorlalte. Şi iarăşi a opta, căci se pune spre închipuirea zilei celei fără de sfârşit, care va fi în veacul viitor, care va fi cu adevărat şi cel dintâi şi o zi care nu se va despărţi nicicum cu vreo noapte. Acestea pentru înnoiri.

Iar cele pentru Toma aşa au fost: **Hristos în ziua când a înviat, seara arătându-se ucenicilor, nu era Toma**; că încă nu se adunase cu ceilalţi, pentru frica iudeilor. După aceea peste puţin venind şi înţelegând de venirea lui Hristos, nu numai n-a crezut pe ucenici că L-au văzut pe El înviat, ci încă nicicum, că ar fi înviat Domnul. Şi acesta este unul din cei doisprezece. Iar Dumnezeu, meşterul cel bun, economisind cu adevărat şi de unul şi ca mai vârtos să se adevereze învierea şi celor ce vor fi după aceea, a aşteptat opt zile, ca să facă dragostea lui desăvârşit; şi mai ales acela n-a crezut ca să dea tuturor credinţa învierii mai adevărat.

Deci, Domnul iar a venit, fiind uşile încuiate ca şi mai-nainte şi fiind şi Toma, a intrat şi le-a dat lor pacea cea obişnuită. După aceea S-a întors spre Toma şi a zis: Adu-ţi degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu-ţi mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fii necredincios, ci credincios. Iar Toma cu dinadinsul ispitind şi luând credinţă prin pipăire a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu. Aceea adică pentru trup, iar aceasta pentru Dumnezeire. Şi Hristos a zis către dânsul; Dacă M-ai văzut ai crezut ? Fericiţi sunt cei ce n-au văzut şi au crezut.

Iar geamăn se numeşte Toma, sau pentru că împreună cu altul s-a născut, sau pentru că s-a născut îndoit pentru înviere, sau că avea din fire două degete ale mâinii drepte lipite, adică cel din mijloc şi cel dinaintea lui, care se cheamă arătător, ca şi cum s-ar fi ştiut că avea să se îndoiască şi cu acestea era să pipăie. Iar alţii zic şi acesta este lucru mai adevărat, că Toma se tâlcuieşte geamăn. Aceasta a fost **a doua arătare a lui Hristos**.

Iar **a treia** a fost la Marea Tiberiadei, la vânatul peştilor, când şi cu mâncarea s-a unit, mistuindu-se de focul cel dumnezeiesc, precum singur ştie şi adeverind şi prin aceasta învierea.

După aceea **S-a arătat în Emmaus**.

A **cincea oară** S-a arătat în Galileea celor unsprezece, precum se zice. De la înviere până la înălţare, multe şi mai presus de fire semne a făcut înaintea ucenicilor şi nu multora a arătat acelea, pentru că nu era cu putinţă să le audă mulţi oameni, încă în lume petrecând, fiindcă erau foarte peste fire.

Pentru rugăciunile apostolului Tău Toma, Hristoase Dumnezeul nostru, miluieşte-ne pe noi.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cântarea muzicească cea tocmită cheamă pe popoare să slujească chipului; iar tinerii lui David, cântând după obiceiul părintesc din cântările Sionului, porunca cea potrivnică a tiranului o au călcat şi văpaia în rouă o au schimbat, cântând cântare. Cela ce eşti prea înălțat, Dumnezeule al părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Cea întâia din zile şi doamnă este această zi purtătoare de lumină, întru care se cuvine să se bucure, după vrednicie, poporul cel nou şi dumnezeiesc; căci, ca ceea ce este a opta, poartă şi chipul veacului ce va să fie. Cel ce eşti prea înălţat, Dumnezeule al părinților şi al nostru bine eşti cuvântat.

Unul cel ce a îndrăznit şi cu credinţa cea necredincioasă bine ne-a făcut nouă, Toma geamănul, risipeşte necunoştința cea întunecată a tuturor marginilor, cu necredinţa cea credincioasă şi luişi îşi împleteşte arătat cunună, strigând: Tu eşti Domnul cel prea înălţat, Dumnezeule al părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Nu în zadar îndoindu-se Toma pentru scularea Ta, nu se pleca; ci se nevoia să o arate aceasta fără îndoială tuturor neamurilor, Hristoase. Pentru aceasta cu necredința sa pe toți aducându-i la credinţă, i-a învăţat să zică: Tu eşti Domnul cel prea înălțat, Dumnezeule al părinţilor şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Cu frică mâna punându-şi Toma în coasta Ta cea de viață aducătoare, Hristoase, tremurând a simțit, Mântuitorule, îndoită lucrare a celor două firi, care întru Tine sunt unite fără amestecare şi cu credință a strigat zicând: Tu eşti Domnul cel prea înălţat, Dumnezeule al părinților şi al nostru, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Cela ce a păzit pe coconi în văpaia focului cuptorului celui ars şi în chip de înger la dânşii S-a pogorât, pe Domnul lăudați-L şi-L prea înălţaţi întru toți vecii.

Dorind de vederea Ta cea veselă, mai întâi nu credea Toma, iar învrednicindu-se a dobândi aceea, Dumnezeu şi Domn pe Tine Te-a numit, Stăpâne, pe carele Te prea înălţăm întru toți vecii.

Pe Cel ce a suferit necredinţa Tomei şi Şi-a arătat coasta şi cu palma aceluia S-a pipăit, pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toți vecii.

Iscodirea ta, Tomo, vistierie ascunsă ne-a deschis nouă. Că teologhisind cu limba cea de Dumnezeu purtată, lăudați-L, ziceai, pe Hristos şi-L prea înălţaţi întru toți vecii.

La Cântarea a 9-a: Ceea ce eşti mai cinstită… nu cântăm.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe tine, făclia cea luminoasă şi Maica lui Dumnezeu, slava cea prea strălucită şi mai înaltă decât toate făpturile, cu cântări Te slăvim.

Ziua Ta cea luminoasă şi prea strălucită, Hristoase, Darul cel cu totul luminat, întru care frumos cu podoaba ai stătut înaintea ucenicilor Tăi, cu cântări o slăvim.

Pe Tine, Cel pipăit la coastă cu palmă de lut şi nu o ai ars pe dânsa cu focul dumnezeieștii fiinţe celei fără de materie, cu cântari Te slăvim.

Pe Tine, Hristoase, Cel ce ai înviat din mormânt ca un Dumnezeu, nu cu ochii văzându-Te, ci cu dorul inimii crezând, cu cântări Te slăvim.

Catavasie: Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste ti-ne a răsărit, saltă acum şi te bucură, Sioane, iar tu Curată veseleşte-te Născătoare de Dumnezeu, întru Învierea Celui născut al tău.

Şi Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru..., de trei ori, glasul 1.

Luminânda

Podobie: Cela ce ai împodobit cerul cu stele…

Cu mâna Ta cercând rănile mădularelor Mele, nu-Mi fii necredincios, Tomo, Mie Celui ce M-am rănit pentru tine, ci împreună cu ucenicii una gândeşte şi Dumnezeu viu Mă propovăduieşte. (de două ori.)

Slavă… Şi acum…

Astăzi primăvara miroseşte şi făptura cea nouă dăinuieşte; astăzi s-au tras în laturi încuietorile uşilor şi ale necredinţei prietenului Toma, care a strigat : Domnul meu şi Dumnezeul meu.

La Laude

Punem **stihirile** pe 4, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici…

Precum după înfricoşată sularea Ta cea din mormânt, dătătorule de viață Hristoase, pecețile mormântului nu le-ai stricat, aşa uşile fiind încuiate, ai intrat la preaslăviții Tăi apostoli, bucurie făcându-le şi Duhul Tău cel drept dându-le lor, pentru mila cea nemăsurată. (de două ori.)

Toma, cel ce se cheamă şi geamăn, încă nu venise când Te-ai arătat Tu, Doamne, ucenicilor; pentru aceasta nu credea învierii Tale. Şi celor ce Te văzuseră pe Tine a strigat : De nu voi pune degetul meu în coasta Lui şi în rănile cuielor, nu voi crede că s-a sculat.

Pipăieşte-Mă precum voieşti, a zis Hristos către Toma: Bagă-ți mâna şi Mă cunoaşte, că oase am şi trup pământesc şi nu fii necredincios, ci împreună cu ceilalţi încredințează-te. Iar el a strigat: Dumnezeul meu şi Domnul Tu eşti, slavă învierii Tale.

Slavă..., glasul al 6-lea.

După opt zile de la sularea Ta, Iisuse împărate, unule născut Cuvinte al Tatălui, Te-ai arătat ucenicilor Tăi fiind uşile încuiate, pacea Ta dându-le lor şi necrezând ucenicul, i-ai arătat semnele. Vino de pipăie mâinile şi picioarele şi coasta Mea cea nestricăcioasă. Iar el crezând a strigat către Tine: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie.

Şi acum…

Prea binecuvântată eşti…

Slavoslovia cea mare, ecteniile şi otpustul.

Dintru această zi iarăşi se încep litiile în tinda bisericii. Aşişderea şi învăţăturile cele de credinţă ale cuviosului părintelui nostru Teodor Studitul, la care cântăm:

Slavă… Şi acum…

Stihira Evangheliei, glasul 1.

În munte ucenicii mergând pentru Înălțarea cea de pe pământ, înaintea lor a stătut Domnul şi închinându-se Lui şi de puterea cea dată Lui pretutindenea învățându-se, în partea cea de sub cer s-au trimis, să propovăduiască învierea cea din morți şi suirea la ceruri; cu care şi în veci a petrece s-a făgăduit nemincinosul Hristos Dumnezeu şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Să ştii că litiile în tinda bisericii se fac mai-nainte de ceasul întâi. Iar învăţăturile de credinţă ale lui Studitul, după ceasul întâi. Iar stihira Evangheliei se zice după otpustul utreniei mai-nainte de litie. Încă trebuieşte să se ştie că slujbele Sfinţilor ce se vor întâmpla în toate Duminicile până la Duminica tuturor Sfinţilor, se cântă la Pavecerniţă.

Iar să se ştie, că din Duminica aceasta până la odovania praznicului Paştilor, la Liturghie facem începerea cu Hristos a înviat… de trei ori.

La Liturghie

Cântăm Fericirile din Canonul praznicului, Cântarea 3-a şi a 6-a. Troparul şi condacul praznicului. Prochimenul, glasul al 3-lea: Mare este Domnul nostru şi mare este tăria Lui şi priceperii Lui nu este număr. Stih: Lăudaţi pe Domnul că este bun… Psalmul: Dumnezeului nostru să se îndulcească lauda… Apostolul: Din Faptele Apostolilor, Evangelia de la Ioan. Chinonicul: Laudă Ierusalime pe Domnul, laudă pe Dumnezeul tău, Sioane. La masă se face mângâiere fraţilor.

Luni în săptămâna a doua după Paşti întru aceeaşi Duminică a Tomei seara

Începem cu, Hristos a înviat… de trei ori. Apoi psalmul cel obişnuit. La Doamne strigat-am… punem stihirile pe 6; ale praznicului 3 şi de la Minei 3.

Stihirile praznicului, glasul 1:

Podobie: Prea lăudaţilor mucenici…

Pipăiește-mă, zis-a Tomei, Iubitorul de oameni după ce a înviat din morți a treia zi şi vezi mâinile Mele şi rănile picioarelor şi împungerea coastei şi Mă cunoaşte pe Mine, Dumnezeul neschimbat, închipuit după fiinţă în frământătura pământească, întru care şi patima am luat.

Se îndoia geamănul, văzând rănile picioarelor şi pătrunderile mâinilor şi era spăimântat de înfricoşata minune şi cu mâna pipăind prea curata coastă şi văzându-o, a arătat neamurilor că este fără îndoială sculările din mormânt cea de a treia zi.

Primesc mare bucurie văzând Mântuitorule al meu, scularea Ta cea adevărată, din lucrurile cele cu îndrăzneală, de care s-a învrednicit Toma a se atinge; pentru aceasta pe Tine cel singuratec, Te mărturisim Dumnezeu şi om, Carele porţi două lucrări fireşti ale acelora din care eşti alcătuit.

De la Minei stihirile sfântului ce se vor întâmpla. Slavă… a Sfântului, de va fi, Şi acum... a praznicului; iar de nu, ***Slavă… Şi acum… a praznicului***, glasul 1.

Uşile fiind încuiate şi ucenicii adunați, ai intrat fără de veste, atotputernice Iisuse, Dumnezeul nostru şi stând în mijlocul lor, pace dându-le, i-ai umplut de Duhul Sfânt şi le-ai poruncit să aştepte şi nicidecum să se depărteze de Ierusalim, până ce se vor îmbrăca cu putere de sus. Pentru aceasta strigăm către Tine: Luminarea şi învierea şi pacea noastră, slavă Ţie.

Vohod cu cădelniţa.

Prochimen, glasul al 7-lea: Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru ? Tu eşti Dumnezeu Carele faci minuni.

Stih 1. Cunoscută ai făcut întru noroade puterea Ta.
Stih 2. Şi am zis: Acum am început, aceasta este schimbarea dreptei Celui Prea Înalt.
Stih 3. Adusu-mi-am aminte de lucrurile Domnului, că-mi voi aduce aminte.

Apoi Ecteniile: Să zicem toţi…

La Stihoavnă

Stihira învierii 1, glasul 1: Rugăciunile noastre cele de seară, primeşte-le, Sfinte Doamne şi ne dă nouă iertarea păcatelor, că Tu eşti Cel ce ai arătat în lume învierea.

Stih: Către Tine am ridicat ochii mei…

A pocăinţei: Cât este de mare noianul greşelilor mele, Mântuitorule, şi cumplit mă afund întru păcatele mele, dă-mi mâna şi mă mântuieşte, ca lui Petru, Dumnezeule, şi mă miluieşte.

Stih: ***Miluieşte-ne Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegile noastre.***

Mucenicina: Pentru rugăciunile, Doamne, ale tuturor Sfinţilor şi ale Născătoarei de Dumnezeu, pacea Ta dă-ne-o nouă şi ne miluieşte pe noi ca un îndurat.

Slavă… Şi acum… glasul 1.

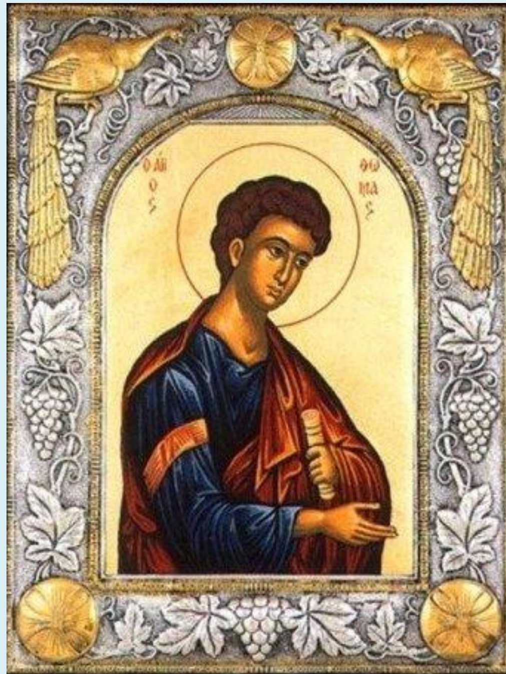
După opt zile de la sculărea Ta, Doamne, Te-ai arătat ucenicilor Tăi, în locul unde erau adunaţi şi strigând către dânşii: Pace vouă! Ucenicului celui ce nu credea i-ai arătat mâinile şi prea curata coastă; iar el crezând a strigat către Tine: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie.

După: Sfinte Dumnezeule…Preasfântă Treime…Tatăl nostru…Troparul praznicului, iar de are Sfântul tropar, zi al lui mai-nainte; apoi Slavă… Şi acum… a praznicului: Pecetluit fiind mormântul, viață din mormânt ai răsărit, Hristoase Dumnezeule, şi uşile fiind încuiate înaintea ucenicilor ai stătut, învierea tuturor, Duh drept printr-înşii înnoindu-ne nouă, după mare mila Ta.

Ecteniile şi otpustul şi Litia în tinda bisericii, la care cântăm stihira samoglasnică a hramului, pe glasul ce va fi. Aşa se face slujba de seară întru toate Duminicile, până la odovania praznicului Paştilor.

Pavecerniţa cea mică o citim în toate zilele săptămânii până la Duminica tuturor Sfinţilor, la care citim canonul de rugăciune, al PreaSfintei Născătoarei de Dumnezeu, din Octoih şi tripesneţul zilei, facerea lui Chir Iosif. Caută la sfârşitul cărţii acesteia, iar unde citim tripezneţul, Cântarea canonului Născătoarei de Dumnezeu se lasă. După: Cade-se să te fericim… şi Sfinte Dumnezeule… şi după Tatăl nostru… zicem condacul praznicului, întru toată Cincizecimea.

Acatistul Sfântului apostol Toma

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu

adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1
Cela ce dintre apostoli ai fost ales a purta crucea cea grea a îndoielilor spre adeverirea fără putință de tăgadă sau de îndoială a Învierii lui Hristos, scapă-ne pe noi cu rugăciunile tale din furtunile lumii şi din valurile îndoielilor vieţii acesteia, ca să-ţi strigăm: ***Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!***

Icosul 1
Galileea neamurilor a oblăduit a ta pruncie, sfinte, învrednicindu-te pe tine Dumnezeu a auzi propovăduirea lui Hristos şi a vedea preaslăvitele Sale minuni şi cunoscându-L pe El, Dumnezeu adevărat, să-L urmezi îndeaproape şi încă şi în ceata celor doisprezece apostoli să te numeri, pentru care zicem ţie:
Bucură-te, Toma, cel ce ai fost numit Geamănul;
Bucură-te, că ai cunoscut pe Iisus Galileanul;
Bucură-te, că prin minuni, puterea Lui ţi s-a vădit:
Bucură-te, că L-ai cunoscut pe El a fi Dumnezeu;
Bucură-te, îţi strigă sufletul meu;
Bucură-te, că pe urmele lui Hristos ai purces;
Bucură-te, că te-ai învrednicit Apostol a fi ales;
Bucură-te, că între cei dintâi ai fost chemat;
Bucură-te, că între cei doisprezece te-ai numărat;
Bucură-te, că ai urmat lui Hristos până în sfârşit;
Bucură-te, că prin tine temeiul credinţei s-a vădit;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 2-lea

Prin dumnezeiască Pronie, nu ai fost de faţă cu ceilalţi apostoli, când li s-a arătat lor Mântuitorul după Sfânta Sa Înviere, de aceea nu ai crezut spuselor lor, când mărturiseau zicând: "***L-am văzut pe Domnul***", şi-L slăveau cu cântări zicând: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Necrezând mărturiei celor unsprezece apostoli "***că a Înviat Domnul omorând moartea***", ai dorit să vezi locul rănilor Lui şi să pui degetul în coasta Lui, spre desăvârşita încredinţare a ta şi a tuturor neamurilor până la sfârşitul veacurilor; de care prea-înţeleapta îndoială minunându-ne, strigăm ţie:
Bucură-te, că a rânduit Domnul să nu fii de faţă la arătarea Sa;
Bucură-te, cel ce n-ai crezut că Hristos a înviat, dând viaţa;
Bucură-te, că apostolii bună vestire ţi-au adus;
Bucură-te, că, dorind a-L vedea, n-ai crezut ce ţi-au spus;
Bucură-te, că dorirea ta fierbinte te-a făcut îndoielnic;
Bucură-te, că în hotărâre nu te-ai arătat şovăielnic;
Bucură-te, că îndată ţi-ai arătat dorirea să-L vezi pe Hristos;
Bucură-te, că ai zis: "De nu voi pipăi rănile Lui nu voi crede";
Bucură-te, că degetul pe rănile Lui ai voit să ţi-L pui;
Bucură-te, că prin această taină adâncă descoperi oricui;
Bucură-te, că ne înveţi a ne lipi de rănile lui Hristos;
Bucură-te, că ne arăţi a primi suferinţa ca pe un dar luminos;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 3-lea

Cunoscând Domnul curăţia cugetului tău, ca spre adeverirea Învierii şi nu spre ispitire ţi-a fost îndoiala, te-a învrednicit slăvitei arătării Sale, ca noi, cunoscând minunea, cu tine de-a pururi să cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Arătându-Se Domnul pentru a doua oară apostolilor pe când erai şi tu cu dânşii, ţi-a adeverit dumnezeiasca puterea Sa, căci cunoscându-ţi îndoiala, te-a chemat să-ţi pui degetul în coasta Sa, după dorire, dojenindu-te şi înlesnindu-ţi a fi credincios arătării Sale şi nu necredincios; pentru care noi cu cutremur strigăm ţie:
Bucură-te, că Domnul a doua oară apostolilor s-a arătat;
Bucură-te, că prin această arătare şi pe tine te-a bucurat;
Bucură-te, că Iisus ţi s-a adresat ţie anume;
Bucură-te, că te-ai cutremurat când te-ai auzit chemat pe nume;
Bucură-te, că ai recunoscut îndată pe Domnul Hristos;
Bucură-te, că te-a certat cu blândeţe să nu fii necredincios;

Bucură-te, şi ne întăreşte şi pe noi în credinţă;
Bucură-te, că ai adeverit Învierea cu prisosinţă;
Bucură-te, şi nu ne lăsa în îndoială;
Bucură-te, şi din căderile noastre ne scoală;
Bucură-te, al lumii îndreptător;
Bucură-te, osârdnic povăţuitor;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 4-lea
Punând degetul tău pe rănile Domnului şi cunoscându-L pe El a fi cu adevărat Dumnezeu cel înviat din morţi, ai strigat cu tărie: "***Domnul meu şi Dumnezeul meu!***", încredinţându-ne şi pe noi de Sfânta Sa Înviere şi învăţându-ne a cânta Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea
Prin îndoiala ta cea din cuget curat izvorâtă şi din fierbinte dorinţă de a adeveri taina cea nepricepută de minte a Învierii lui Hristos, dat-ai mai cu tărie tuturor să ştie că a înviat Domnul nu cu nălucire, ci cu acelaşi trup cu care pătimise pentru a noastră mântuire. Pentru aceasta, noi laude îţi aducem ţie:
Bucură-te, cel ce ai fost ales să porţi a îndoielii cruce;
Bucură-te, că îndoiala ta adeverirea Învierii aduce;
Bucură-te, că dumnezeiasca Taină prin tine s-a lucrat;
Bucură-te, că smerit crucea ai purtat;
Bucură-te, că lumii spre întărire şi nu spre sminteală ai fost pus;
Bucură-te, că s-a vădit cât de mult te-a iubit Iisus;
Bucură-te, că a ta îndoială nu L-a mâhnit;
Bucură-te, că dorirea ta arzătoare ţi-a plinit;
Bucură-te, că ne-ai fost dat nouă tare întărire;
Bucură-te, că te avem spre povăţuire;
Bucură-te şi în îndoieli luminează a noastră minte;
Bucură-te, strigăm ţie, Apostole sfinte;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 5-lea
După Sfânta Înălţare a Domnului şi după primirea harului cel dumnezeiesc prin pogorârea Sfântului Duh, aruncând apostolii sorţi ca să ştie unde avea fiecare să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu, tu, Sfinte, ai primit India, spre propovăduire, slăvind pe Dumnezeu cu cântări: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Propovăduitor neamurilor păgâne din depărtatul Răsărit ai fost trimis, pornind pe drumul celor trei magi să duci vestirea Învierii lui Hristos şi Evanghelia Sa mântuitoare, pentru care laude ca acestea aducem ţie:
Bucură-te, că neamurile Răsăritului le-ai adunat la turma lui Hristos;
Bucură-te, că ai propovăduit credinţa la neamuri păgâne;
Bucură-te, că piatra pusă de tine pururi rămâne;
Bucură-te, că L-au cunoscut ca pe un Soare mult luminos;
Bucură-te, că ai înălţat puternica Biserică în Răsărit;
Bucură-te, că ai purces pe drumul pe care magii au venit;
Bucură-te, că ai lăţit al Evangheliei cuvânt;
Bucură-te, Apostole şi propovăduitor preasfânt;
Bucură-te şi ne învredniceşte şi pe noi mărturisirii Lui;
Bucură-te şi ne întăreşte pe piatra mărturisirii Domnului;
Bucură-te şi dă-ne mărturisirii neînfricoşate;
Bucură-te şi din ispita îndoielilor ne scoate;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 6-lea
Spre adeverirea propovăduirii Cuvântului lui Dumnezeu şi spre încredinţarea neamurilor datu-ţi-s-a ţie, Sfinte, şi darul de a săvârşi minuni, ca toţi, văzându-le, să slăvească pe Dumnezeu Cel ce ţi-a dăruit ţie putere multă şi să strige Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Aflându-te tu, Sfinte, în Cezareea, prin pronia lui Dumnezeu ai fost chemat drept meşter zidar, să mergi în India pentru înălţarea unui palat împărătesc şi, în drum, oprindu-vă într-o cetate în care se prăznuia nunta împărătească şi fiind poruncă ca să meargă şi toţi străinii ce s-ar afla în cetate, aflându-te acolo, ai fost lovit peste obraz fără de vină de o slugă, pe care ai blestemat-o să-i fie ruptă mâna de câini, lucru ce s-a şi întâmplat. Care minune văzând-o mulţi au venit la credinţă şi chiar pe fiul împăratului l-ai învăţat a păzi curăţia cămării de nuntă; pentru aceasta îţi strigăm:
Bucură-te, că ale tale cărări de Dumnezeu au fost rânduite;
Bucură-te, că ai aflat prilej să faci minuni preaslăvite;
Bucură-te, că pe cel ce te-a hulit fără vină l-ai osândit;
Bucură-te, că după cuvântul tău pedeapsă a primit;
Bucură-te, că prin aceasta puterea lui Dumnezeu au cunoscut;
Bucură-te, că multora osânda lui spre pildă s-a făcut;
Bucură-te, că mulţi au venit la credinţa adevărată;
Bucură-te şi ne învaţă şi pe noi a nu huli niciodată;

Bucură-te, că însuşi fiul împărătesc s-a întors la credinţă;
Bucură-te, că l-ai îndemnat la păzirea curăţiei în cuviinţă;
Bucură-te, că şi noi, prin tine, bune îndemnuri primim;
Bucură-te şi ne învredniceşte următori sfaturilor tale să fim;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 7-lea
Aflând împăratul cetăţii de sfătuirea dată fiului său şi văzându-l pe el că a părăsit slujirea idolească a voit să te piardă, dar fiind în drum spre India, sfinte, Dumnezeu te ocrotea pentru slujba ce-ţi încredinţase; de aceea, necontenit laude şi cântări îi aducem Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
Voind Gundafor, împăratul Indiei, să-şi facă un palat preaslăvit, prin pronia lui Dumnezeu ai fost adus înaintea lui drept meşter iscusit, venit din laturile Palestinei. Primindu-te cu mare bucurie împăratul şi încredinţându-ţi aur din destul, spre săvârşirea palatului, tu, Sfinte, l-ai împărţit la săraci, ca să-i îi agoniseşti lui palat fără de asemănare în locaşurile cereşti. Pentru care înţeleaptă îndrăzneală, lăudându-te, îţi strigăm:
Bucură-te, că prea-îndrăzneţ te-ai arătat;
Bucură-te, că ai făurit un plan minunat;
Bucură-te, că tot aurul la săraci l-ai dat;
Bucură-te, că pe Domnul însuşi L-ai împrumutat;
Bucură-te, că palat preaslăvit împăratul a dorit;
Bucură-te, că locaş neasemănat în ceruri i-ai gătit;
Bucură-te, că prin tine şi noi năzuim la cămările cereşti;
Bucură-te, că acolo, împreună cu Hristos te sălăşluieşti;
Bucură-te şi ne du şi pe noi în casa Tatălui de Sus;
Bucură-te şi ne uneşte cu Domnul Iisus;
Bucură-te, ajutătorul celor săraci şi în nevoi;
Bucură-te, Sfinte, şi roagă-te şi pentru noi;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 8-lea
Aflând împăratul cele făptuite de tine, a poruncit să te arunce în temniţă, dar tu, Sfinte, în necazuri te bucurai, proslăvind pe Dumnezeu şi strigându-i Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea
Minunata orânduire a arătat Dumnezeu spre încredinţarea împăratului, că neînşelător era cuvântul tău despre zidirea palatului celui ceresc, căci în chip

neaşteptat s-a săvârşit din viaţă fratele împăratului şi a fost purtat de înger şi a văzut slava celor agonisite în ceruri de tine, sfinte. Apoi a slobozit Dumnezeu să se întoarcă el întru simţire spre adeverirea celor văzute, de care incredinţându-se împăratul, te-a liberat din temniţă şi a venit la dreapta credinţă, iar noi, văzând minunea, grăim:
Bucură-te, că te-ai învrednicit de minuni preaslăvite;
Bucură-te, că prin minuni cuvântul şi faptele ţi-au fost adeverite;
Bucură-te, că răbdarea în suferinţă ţi s-a răsplătit;
Bucură-te, că însuşi împăratul la credinţă a venit;
Bucură-te, şi ne întăreşte şi pe noi în necaz;
Bucură-te, şi al nostru cuget ţine-l mereu treaz;
Bucură-te, că din temniţă te-ai izbăvit;
Bucură-te, că celor din prigoane le eşti zid nebiruit;
Bucură-te, că ne arăţi nouă puterea credinţei;
Bucură-te, că ne vădeşti preţul suferinţei;
Bucură-te că izbăveşti din închisoare pe cei nedreptăţiţi;
Bucură-te, strigă ţie ai tăi slujitori;
Bucură-te Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 9-lea
Luminând tu cu propovăduirea Evangheliei părţile Indiei, a venit clipa cinstitei mutări a Maicii lui Dumnezeu şi toţi apostolii din toate părţile lumii au fost răpiţi şi aduşi în Ghetsimani înaintea patului prea curatei, ca să aducă ei slăvite cântări de îngropăciune şi lui Dumnezeu să-i cânte: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea
Şi de această dată a voit Dumnezeu ca tu, sfinte, să ajungi a doua zi după îngropăciune şi, sfătuindu-se apostolii, spre mângâierea ta au deschis mormântul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, ca să te închini prea curat trupului ei, dar deschizându-l n-au aflat decât giulgiurile, adeverindu-se astfel că Maica lui Dumnezeu, în chipul Fiului Său, cu trupul la Cer a fost luată. Această mare taină cunoscând-o, strigăm către tine:
Bucură-te, că ai fost ales spre adeverirea unor taine preaslăvite;
Bucură-te, că de Dumnezeu îndoiala şi zăbava şi-au fost rânduite;
Bucură-te, că şi proslăvirea Maicii Domnului ai adeverit;
Bucură-te, că pe nori din India în Ghetsimani ai venit;
Bucură-te, că ai ajuns a doua zi după îngropăciune;
Bucură-te, că vi s-a descoperit ce să faceţi prin rugăciune;
Bucură-te, că aţi hotărât ca mormântul să fie deschis;
Bucură-te, că doar giulgiul l-aţi aflat pe pământ întins;

Bucură-te, că aţi înţeles că la cer cu trupul a fost luată;
Bucură-te, că aşa dragostea Fiului pentru Maica Sa se arată;
Bucură-te, cel ce îndoielnic şi zăbavnic te-ai dovedit;
Bucură-te, că îndoiala şi zăbava ta de rătăciri ne-a izbăvit;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 10-lea
După aceasta iarăşi în părţile Indiei întorcându-te, Sfinte Toma, propovăduiai pe Hristos, întorcând pe mulţi la credinţă şi învăţându-i pe ei să-I cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea
Prin multe alte minuni, Sfinte Toma, ai întărit propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu, când un slujitor netrebnic, ucigându-şi copilul, te-a învinuit pe tine de fapta lui ticăloasă, iar tu, neavând nici o mărturie în faţa judecătorilor pentru nevinovăţia ta, ai cerut să te ducă înaintea pruncului celui ucis şi i-ai poruncit lui ca însuşi să mărturisească pentru sineşi cine l-a ucis, iar cel mort a cuvântat, arătând pe cel vinovat. De care lucru cutremurându-ne, ţie strigăm unele ca acestea:
Bucură-te, că prin tine multe alte minuni s-au făcut;
Bucură-te, că în primejdii darul Domnului ţi-a fost scut;
Bucură-te, că minciuna slujitorului idolesc s-a vădit;
Bucură-te, că cel mort singur a grăit;
Bucură-te, că mărturie de nevinovăţia ta a dat;
Bucură-te, că pe nelegiuitul său tată ucigaş l-a arătat
Bucură-te, că Hristos, Soarele dreptăţii, te-a luminat;
Bucură-te, că Domnul tău din primejdii şi din temniţă iarăşi te-a scăpat;
Bucură-te, şi ne fii nouă apărător în ispite;
Bucură-te, şi ne scapă de cursele diavolului cele meşteşugite;
Bucură-te, aducem ţie cei ce cinstim a ta pomenire;
Bucură-te, mijlocitor la cer pentru a noastră mântuire;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 11-lea
Prin trei femei preacucernice, Sindiclia, Migdonia si împărăteasa Tertiana, pe care le-ai adus de la păgâneasca închinare de idoli la creştineasca credinţă şi închinare a Unuia singur adevărat Dumnezeu, ţi-a pregătit Domnul şi cărarea muceniciei, ca cetei sfinţilor alăturându-te, de-a pururi să cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Invăţându-le pe ele să-şi păzească curăţia ferindu-se de amestecul cu păgânii, ai întărâtat mânia urâtorului de curăţie, care prin soţii acelor cucernice femei s-a pornit cu înverşunare împotriva-ţi, îndemnând pe împărat să te piardă pentru că le despărţiseşi pe ele de la spurcata închinare idolească şi de la păgâneştile năravuri necurate şi pe mulţi i-ai adus la slujirea lui Hristos. Dar tu, sfinte, te-ai arătat gata a le răbda toate pentru dragostea lui Hristos, pe care-L propovăduiai, de aceea şi noi cu credinţă îţi strigăm ţie:
Bucură-te, că întâi pe Sindiclia la credinţă o ai câştigat;
Bucură-te, că ea plină de dar s-a arătat;
Bucură-te, că prin ea şi pe Migdonia, rudenia ei, o ai atras;
Bucură-te, că şi aceasta, s-a arătat bun şi cinstit vas;
Bucură-te, că pe însăşi preaînţeleapta împărătească Tertiana Domnul o a chemat;
Bucură-te, că mânia împăratului împotriva ta s-a întărâtat;
Bucură-te, că cele trei femei cucernice cununi ţi-au împletit;
Bucură-te, că şi cununa muceniciei ţi-au pregătit;
Bucură-te, şi ne povăţuieşte şi pe noi pe calea mântuirii;
Bucură-te, că ne încredinţăm ajutorului tău şi povăţuirii;
Bucură-te, păzitorul întregii curăţii;
Bucură-te, agonisitorul cereştii avuţii;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 12-lea
Înştiinţându-se împăratul că un străin a întors-o pe femeia sa de la împreună-petrecerea cu el, plin de mânie, te-a prins şi te-a aruncat în temniţă, sfinte. La judecată aducându-te, tu cu îndrăznire ai mărturisit că Unuia singur Dumnezeu, Făcătorul cerului şi al pământului te închini şi slujeşti şi, neputând să te plece nici închinării idoleşti şi nedobândind de la tine nici a întoarce pe împărăteasa la petrecerea ei de mai înainte, te-a dat la munci grele, dar pe toate le-ai biruit cu puterea lui Hristos, căruia necontenit îi slujeai, cântând-I: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Neputând cu munci să te piardă nelegiuitul împărat şi temându-se de norod, te-a scos cu vicleşug din cetate, împreună cu tine mergând, apoi te-a dat pe mâna ostaşilor care cu cinci suliţe te-au străpuns şi aşa ai dobândit cununa muceniciei, încât după moarte nu numai cinstitele tale moaşte, dar şi ţărâna mormântului în care au fost îngropate s-a arătat făcătoare de minuni şi chiar un frate al împăratului, îndrăcindu-se, a fost tămăduit cu ţărâna de la mormântul tău, de care minune s-a cutremurat până şi împăratul care cu urgie te-a pierdut şi aşa l-ai întors şi pe el la credinţă iar noi cu cutremur strigăm ţie:
Bucură-te, că te-ai învrednicit de slăvite minuni şi cununi;

Bucură-te, că în viaţă şi după moarte te-ai arătat făcător de minuni;
Bucură-te, că cea mai luminoasă cunună, cununa muceniciei îţi străluceşte;
Bucură-te, că prin mucenicia ta, ceata sfinţilor sporeşte;
Bucură-te, că mulţi îndrăciţi ai tămăduit;
Bucură-te, că ţărâna mormântului tău a vindecat pe fratele împăratului ce s-a îndrăcit;
Bucură-te, că împăratul care te-a ucis la ajutorul tău a alergat;.
Bucură-te, că în vedenie i te-ai arătat şi l-ai mustrat;
Bucură-te, că de ajutor nu l-ai lipsit;
Bucură-te, că prin minunata tămăduire, pentru Hristos l-ai dobândit;
Bucură-te, că şi azi tămăduieşti multe boli şi neputinţe;
Bucură-te şi scapă-ne pe noi de ale sufletului şi ale trupului suferinţe;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul al 13-lea (de 3 ori)
O, prea sfinte apostole al lui Hristos, cel ce îndoielnic şi zăbavnic te-ai arătat spre adeverirea desăvârşită a dumnezeieştii Taine a Învierii Domnului şi a proslăvirii prea curatei Sale Maici, cela ce în viaţa ta şi după moarte făcător de minuni te-ai arătat şi cu mucenicească cunună te-ai încununat, apără turma lui Hristos de toată rătăcirea şi îndoiala; pe noi, cei zăbăvnici cu inima, ne întăreşte pe piatra mărturisirii Sale; cu rugăciunile tale dă tămăduire rănilor sufletelor şi trupurilor noastre şi ne mijloceşte mântuirea la sfârşitul vieţii noastre. Amin.

Apoi se zice:

Icosul 1
Galileea neamurilor a oblăduit a ta pruncie, sfinte, învrednicindu-te pe tine Dumnezeu a auzi propovăduirea lui Hristos şi a vedea preaslăvitele Sale minuni şi cunoscându-L pe El, Dumnezeu adevărat, să-L urmezi îndeaproape şi încă şi în ceata celor doisprezece Apostoli să te numeri, pentru care zicem ţie:
Bucură-te, Toma, cel ce ai fost numit Geamănul;
Bucură-te, că ai cunoscut pe Iisus Galileanul;
Bucură-te, că prin minuni, puterea Lui ţi s-a vădit:
Bucură-te, că L-ai cunoscut pe El a fi Dumnezeu;
Bucură-te, îţi strigă sufletul meu;
Bucură-te, că pe urmele lui Hristos ai purces;
Bucură-te, că te-ai învrednicit apostol a fi ales;
Bucură-te, că între cei dintâi ai fost chemat;
Bucură-te, că între cei doisprezece te-ai numărat;
Bucură-te, că ai urmat lui Hristos până în sfârşit;

Bucură-te, că prin tine temeiul credinţei s-a vădit;
Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!

Condacul 1

Cela ce dintre apostoli ai fost ales a purta crucea cea grea a îndoielilor spre adeverirea fără putință de tăgadă sau de îndoială a Învierii lui Hristos, scapă-ne pe noi cu rugăciunile tale din furtunile lumii şi din valurile îndoielilor vieţii acesteia, ca să-ţi strigăm: ***Bucură-te, Sfinte Toma, apostol al Mântuitorului Hristos!***

Comentarii patristice - Evanghelia la Duminica Tomii

Duminica a 2-a după Paști (Ev. Ioan 20, 19-31)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Era seară mai mult prin durere, decât prin vreme. Era seară pentru minţile întunecate de norul negru al durerii şi al tristeţii, deşi vestea învierii a dat o slabă licărire amurgului, însă Domnul încă nu strălucise în toată strălucirea Sa.

(Petru Hrisologul, Predica 84,2, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Probabil că atunci când ucenicii au auzit aceste lucruri de la Maria, fie n-au crezut-o, fie dacă au făcut-o, ar fi spus că Hristos nu i-ar fi considerat vrednici de o asemenea viziune, chiar dacă El le promisese că-i va întâlni în Galilea. De s-a întâmplat aceasta, Hristos nu a mai lăsat nici o singură zi să treacă pentru ca ei să nu mai stăruie asupra acestei idei şi să devină neliniştiţi. Mai degrabă, i-a adus la o

stare de dorinţă puternică prin conştiinţa că El a înviat şi prin ceea ce ei au auzit de la femei. Şi când ei erau însetaţi să-L vadă şi le era frică mare (care îndeosebi le-a făcut tânjirea mai mare), El atunci, când era seară, S-a arătat pe Sine înaintea lor. Şi a făcut aceasta într-un mod minunat.

De ce a apărut în timpul serii? Probabil pentru că atunci ei erau deosebit de înfricoşaţi.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 86,2, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Măsura spaimei şi a neliniştii cauzate de o asemenea grozăvie a încuiat în același timp şi casa şi inimile ucenicilor şi a împiedicat atât de mult lumina de a avea vreun acces, căci pentru simțurile lor, copleşite din ce în ce mai mult de durere, întunecimea nopţii s-a adâncit şi a devenit din ce în ce mai pătrunzătoare. Nici o întunecime a nopţii nu poate fi comparată cu întunecimea suferinţei şi a fricii pentru că sunt incapabile de a fi temperate de orice lumină de mângâiere sau sfătuire.

(Petru Hrisologul, Predici 84, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Dar, de vreme ce tu ai întrebat în mod repetat ce credem despre învierea trupurilor şi a funcţiilor viitoare ale mădularelor în acea nestricăciune şi nemurire, ascultă pe scurt la ceea ce, cu ajutorul Domnului, a putut să fie mai departe discutat. Noi trebuie să ţinem foarte ferm acel punct în care expunerea Sfintei Scripturi este adevărată şi limpede, anume, că aceste trupuri văzute şi pământeşti care sunt numite naturale (animalia, cf. 1 Corinteni 15, 44) vor fi spiritualizate la învierea celor credincioşi şi drepţi. Dar nu ştiu cum însuşirea unui trup spiritualizat, necunoscut nouă aşa cum este, poate fi înţeles sau învăţat. Cu siguranţă nu va fi nici o stricăciune în ele şi din acest motiv, nu vor avea atunci nevoie de această hrană stricăcioasă de care acum au nevoie. Ele nu vor mai putea de acum fi

capabile să ia şi să mai consume cu adevărat asemenea hrană, cel puțin nu din necesitate. Altfel, Domnul nu ar fi luat mâncare după învierea Sa. Şi El ne-a oferit nouă un exemplu de înviere a trupului pentru ca apostolii să spună despre El: Dacă morţii nu se vor ridica, nici Hristos nu s-a ridicat (1 Corinteni 15, 16). Atunci când El s-a arătat cu toate mădularele trupului Său, Și-a folosit funcţiunile lor, a arătat şi locurile rănilor Sale (vezi Luca 24, 15-43; Marcu 16, 12-14). Eu am luat mereu acestea drept cicatrici, nu ca răni reale şi le-am văzut ca un rezultat al puterii Lui, nu al unei necesităţi. El a descoperit uşurinţa puterii Sale, îndeosebi când S-a arătat pe Sine într-un alt chip sau a arătat pe adevăratul Său Sine ucenicilor adunaţi în casă când uşile erau încuiate.

(Fericitul Augustin, Epistolă 95, 7, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Trupul Domnului, care şi-a făcut intrarea la ucenici prin uşile încuiate, era la fel ca atunci când a ieşit înaintea ochilor mulţimii din pântecele închis al Fecioarei, la naşterea Sa. Este uimitor cum El, Cel care acum urma să trăiască pentru totdeauna, Şi-a făcut intrarea prin uşile încuiate după învierea Sa și El, Cel care, la venirea Sa pentru a muri, Și-a făcut apariţia din pântecele nedeschis al unei Fecioare. Dar pentru că credința acelora care L-au privit şovăia, privind trupul pe care L-au putut vedea, El le-a arătat odată mâinile şi coasta, oferindu-le lor trupul pe care l-a adus prin uşile încuiate, ca să-L atingă. Prin această faptă, El a descoperit două lucruri minunate şi, după raţiunea umană, destul de contradictorii.

El le-a arătat că după învierea Sa, trupul Său era nestricăcios şi putea fi atins în continuare. Prin arătarea către noi că este nestricăcios, El ne înflăcărează către cununa noastră şi prin înfățișarea ei ca putând fi atinsă, El ne-a orânduit spre credinţă. El s-a arătat pe Sine ca ambele, nestricăcios şi capabil de a fi atins, pentru a ne arăta nouă că trupul Său, după învierea Sa, era de aceeaşi natură ca a noastră, dar de un chip diferit de slavă.

(Sfântul Grigorie cel mare, a XL-a Omilie la Evanghelie 26, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Mă întrebi pe mine şi spui: dacă El a intrat prin uşile încuiate, unde este volumul trupului Său? Şi eu răspund, dacă El a mers pe apă, unde era greutatea trupului Lui? El a mers pe apă ca Dumnezeu. A încetat El atunci, pentru că a înviat, să mai fie Domnul? Dar ce putem spune despre faptul că El de asemenea l-a făcut pe Petru să meargă deasupra apei? (Matei 14, 29). Ceea ce divinitatea putea să facă în unul, credinţa a împlinit în celălalt. Hristos era capabil să facă aceasta şi Petru a putut-o face şi el pentru că Hristos a dorit. Prin urmare, când începi să cercetezi raţionalitatea minunilor prin simţurile umane, mă tem că îţi poţi pierde credinţa. Nu ştii că nimic nu este imposibil pentru Dumnezeu? Deci, când cineva îţi spune ţie, pentru că El a intrat prin uşile încuiate înseamnă că nu are trup, răspunde-i lui: Nu, dacă putea fi atins, exista cu trup şi dacă El a mâncat, era un trup. Un lucru L-a făcut printr-o minune, celălalt prin natură.

(Cezar de Arles, Predică 175, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

El nu a rămas în puterea morţii. Rănile pe care trupul Său le-a primit de la fierul cuielor şi a sulițelor n-au pus nici o piedică învierii Sale. După Înviere, S-a arătat ucenicilor oricând a dorit. Când a dorit să fie prezent cu ei, era în mijlocul lor fără a fi văzut, neavând nevoie de intrare prin uşile descuiate... Toate aceste întâmplări şi oricare alte fapte similare pe care le ştim despre viaţa Sa, nu ne mai cer nici un argument viitor pentru a arăta că sunt semne ale dumnezeirii şi ale puterii sublime şi supreme.

(Grigorie de Nyssa, Marele catehism 32, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Prin intrarea Sa neaşteptată prin uşile încuiate, Hristos a dovedit încă o dată că prin natură El era Dumnezeu şi de asemenea, că nu era altul decât Cel care a trăit printre ei. Prin arătarea coastei Sale rănite şi a semnelor cuielor, El ne-a convins pe noi, fără nici o îndoială, că a înviat templul trupului Său, adevăratul trup care a fost spânzurat pe cruce. El a restaurat acel trup pe care L-a purtat, distrugând puterea morţii asupra trupului, întrucât Dumnezeu era viaţa însăşi. De ce a trebuit El să le arate lor mâinile şi coasta dacă, cum gândesc unii pervertiţi, nu a înviat trupeşte? Şi dacă ţelul era să nu gândească ucenicii despre El în acest mod, de ce nu S-a arătat în alt chip, dispreţuind orice asemănare a trupului, invocând alte gânduri în minţile lor? Dar El, evident, S-a gândit că era aşa de important să-i convingă pe ei de învierea trupului Său încât, chiar atunci când evenimentele ar fi părut să-L cheme pentru a-şi schimba felul trupului Său într-o măreţie inefabilă şi depăşită, El, cu toate acestea, prin dumnezeirea Sa, a hotărât să se arate încă o dată aşa cum era în trecut, în trup, pentru ca ei să realizeze că nu purta altă formă decât cea în care a suferit răstignirea. Ochii noştri nu ar fi putut suporta slava trupului Său sfânt, dacă El ar fi ales să-l descopere ucenicilor Lui înainte de a se înălţa la Tatăl. Oricine reflectă la transfigurare, va deduce uşor că acesta este exemplul... de vreme ce, se spune, ei nu puteau îndura vederea, ci o simţeau pe feţele lor (Matei 17, 6).

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Prin salutul Său cu pace, El suflă spre ei şi le dăruieşte pace, la fel ca o împărtăşire cu Duhul Sfânt.

(Sfântul Maxim mărturisitorul, Capitole la conştiinţă 2, 46, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 19) Şi fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!

Când Hristos Și-a salutat ucenicii cu cuvintele pace vouă, prin pace El S-a adresat pe Sine, pentru că prezenţa lui Hristos întotdeauna aduce pace sufletului. Acesta este harul pe care Pavel l-a dorit pentru credincioşi, atunci când a scris: pacea lui Hristos, care covârşeşte orice minte, să păzească inimile şi cugetele voastre

(Filipeni 4, 7). Pacea lui Hristos care covârşeşte orice minte este de fapt Duhul lui Hristos, care umple pe cei care se împărtăşesc de El cu fiecare binecuvântare.

(Sfântul Chiril Alexandrinul, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 20) Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

Aşa cum Hristos a înviat în materia trupului şi a arătat ucenicilor Săi semnele cuielor şi gaura din coasta Sa (acum, acestea sunt semnele acelui trup care a înviat din morţi), aşa trebuie El de asemenea, se spune, să ne învieze şi pe noi prin puterea Sa (1 Corinteni 6, 14). Ce sunt, atunci, trupurile muritoare? Pot fi ele suflete? În nici un caz, pentru că sufletele sunt spirituale, în comparaţie cu trupurile muritoare... Noi trebuie aşadar să concluzionăm că moartea este pomenită în legătură cu trupul.. Acest trup, după plecarea sufletului, devine fără suflare şi neînsufleţit şi se descompune treptat în pământul din care a fost luat. Aceasta este atunci, ceea ce este muritor. Şi în legătură cu aceasta, Pavel spune, El va face vii şi trupurile voastre muritoare (Romani 8, 11).

(Sfântul Irineu de Lyon, Împotriva ereziilor 5, 7,1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 20) Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

Şi astfel, motivul din cauza căruia Domnul a stat în mijlocul ucenicilor, chiar dacă uşile erau încuiate (vezi Ioan 20, 19), după pătimiri şi nu înaintea lor, era ca voi să ştiţi că trupul vostru era asemănat cu un trup fizic, dar crescut ca un trup spiritual (vezi 1 Corinteni 15, 44). Dar pentru ca voi să nu gândiţi că ceea ce înviază este ceva diferit, când Toma nu a crezut în înviere, El îi arată lui semnele cuielor. El îi arată cicatricile rănilor (vezi Ioan 20, 27). El, Cel care a vindecat pe toţi chiar înainte de înviere, putea să Se vindece pe Sine îndeosebi după înviere, nu? Da, dar prin semnele cuielor pe care El le arată, învaţă că acest trup, cu care prin uşile încuiate El intră, descoperă că nu este un trup aşa cum a fost. Acest trup era pentru ca El să poată împlini scopul planului divin prin învierea a ceea ce nu putea cădea din nou în stricăciune şi pentru a nu fi supus din nou morţii.

(Teodor de Cir, Dialog 2, 56, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 20) Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

Materia trupurilor noastre înviate va fi cu siguranţă la fel ca acum, însă de o mai înaltă slăvire. Pentru că Mântuitorul, după coborârea Sa în iad, a avut acelaşi trup ca cel care a fost răstignit. Căci mai apoi El le-a arătat ucenicilor semnele cuielor în mâinile Sale şi rana din coasta Sa.

(Fericitul Ieronim, Împotriva lui Iovinian 1, 36, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 20) Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

El oferă ochilor îndoielnicilor, semnele crucii care au rămas în mâinile şi picioarele Sale şi îi invită pe ei să-L pipăie cu minuţiozitate. El face aceasta pentru că urmele cuielor şi ale suliţei s-au păstrat să vindece rănile inimilor neîncrezătoare, astfel încât nu cu credinţă şovăitoare, ci cu cea mai sigură convingere, ei să poată înţelege că materia care zăcea în mormânt avea să stea pe tronul lui Dumnezeu Tatăl.

(Sfântul Leon cel mare, Predica 73.3, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 20) Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

El le-a arătat rana din coasta Sa, semnele cuielor şi toate semnele suferinţei destul de recente, spunând: Vedeţi mâinile şi picioarele Mele, că acestea sunt. Pipăiţi-Mă şi vedeţi că un duh nu are trup şi oase, aşa cum vedeţi că Eu am (Luca 24, 39), pentru ca însuşirile naturii Sale divine şi umane să poată fi recunoscute ca încă rămase inseparabile. El a făcut de asemenea astfel, pentru ca noi să putem cunoaşte că, Cuvântul nu era diferit de trup, pentru ca noi să putem de asemenea mărturisi că singurul Fiul al lui Dumnezeu este Cuvântul şi trupul.

(Sfântul Leon cel mare, Predică 2.85, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 20) Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul.

Vedeţi cuvintele ieşind din fapte? Pentru că El a spus înainte de răstignire că: vă voi vedea din nou pe voi şi inima voastră se va bucura şi bucuria voastră nu o va lua nimeni de la voi (Ioan 16, 22). Și aceasta El a desăvârşit-o în faptă. Iar toate aceste lucruri i-au condus pe ei la o credinţă şi mai cucernică. Pentru că, de vreme ce au avut un război neîncetat cu evreii, El repeta neîncetat pacea să fie cu voi, dăruindu-le mângâiere pentru a echilibra dezbinarea. Şi astfel, acesta a fost primul cuvânt pe care l-a spus după înviere (asemănător, Pavel continuă să spună, harul şi pacea să fie cu tine). Femeilor, totuşi, El le dă veşti de bucurie, fiecăruia în situaţiile lor: bărbaţilor, le-a dat pace din cauza războiului lor; femeilor le-a dat bucurie din cauza durerii lor. Apoi punând la o parte toate lucrurile dureroase, El anunţă biruinţa crucii, care de fapt aceasta a fost pacea.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 86, 2-3, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 21) Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.

Ce înseamnă această repetare în oferirea de pace prin dăruirea ei în mod repetat, exceptând faptul că El vrea pacea pe care a anunţat-o sufletelor lor în mod particular şi pentru a fi păstrată colectiv printre ei? Acesta știa cu siguranță că se vor confrunta cu greutăți însemnate în viitor din cauza întârzierii Sale: unul avea să se mândrească cu rămânerea în credință, iar altul să sufere pentru necredința sa. Petru se leapădă (Matei 26, 69-75), Ioan fuge (era mai probabil Ioan Marcu, decât Ioan Evanghelistul – n.tr.), Toma se îndoieşte, toţi Îl părăsesc (vezi Matei 25, 25). Dacă Hristos nu le dăruia iertare prin pacea Sa pentru aceste încălcări, chiar şi Petru, cel care era cel mai în vârstă dintre toţi, ar fi fost considerat inferior şi de nedorit din cauza alegerii Sale ulterioare, în raport cu prima.

(Petru Hrisologul, Predică 84, 5, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 21) Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.

Amintirea trimiterii Lui nu Îl micşorează pe El ca Fiu, ci spune că ceea ce vrea El să fie înţeles aici nu este puterea Celui ce trimite, ci dragostea Celui ce a fost

trimis. De aceea, El spune: aşa cum Tatăl, nu Domnul, M-a trimis pe Mine, aşa şi Eu vă trimit pe voi. Cu alte cuvinte, Eu nu vă mai trimit de acum cu autoritatea unui stăpân, ci cu toată afecţiunea unuia care vă iubeşte. Vă trimit pe voi să înduraţi foamea, să suferiţi povara lanţurilor, mizeria închisorii, să purtaţi toate tipurile de pedepse şi să suferiţi moarte amară pentru toţi: dintre care milostenia şi nu puterea, porunceşte în sufletele oamenilor.

(Petru Hrisologul, Predică 84, 6, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 21) Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.

Hristos spune că a trimis pe apostoli aşa cum Tatăl L-a trimis pe El, ca ei să poată înţelege pe deplin misiunea lor: aceea de a chema pe păcătoşi la pocăinţă şi de a avea grijă de cei care au fost prinşi de cel rău, fie că este vorba de trup sau de suflet. Ucenicii, în toate relațiile lor de pe acest pământ, nu au căutat în nici un fel să-şi urmărească propria dorinţă, ci dorinţa Lui, a Celui care i-a trimis. Ei au fost chemaţi să elibereze prin învăţătura lor lumea de păcat, atât cât le-a fost cu putință. Şi într-adevăr, noi vom vedea că ucenicii au fost râvnitori să arate gradul cel mai înalt de înflăcărare în săvârşirea tuturor acestor lucruri. Nu-i este greu lumii să vadă aceasta, dacă privește cu atenţie în Faptelor Apostolilor şi spre cuvintele Sfântului Pavel.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12.1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 21) Şi Iisus le-a zis iarăşi: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi.

Tatăl a trimis pe Fiul Său, hotărând să devină o persoană umană pentru răscumpărarea neamului omenesc. A dorit ca El să vină în lume pentru a suferi, cu toate că îşi iubea Fiul pe care L-a trimis să sufere.

Domnul trimite apostolii Săi în lume, nu spre plăcerile ei, ci ca să sufere, aşa cum El Însuşi pentru aceasta a fost trimis. Prin urmare, aşa cum Fiul este iubit de Tatăl şi totuşi este trimis să sufere, aşa sunt şi ucenicii iubiţi de Domnul, Care, cu toate acestea, îi trimite în lume să sufere.

(Sfântul Grigorie cel mare, Evanghelia 40, Omilia 26, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Ucenicii Domnului au primit Duhul Sfânt în trei momente: înainte ca El să fie prea slăvit prin pătimiri, după ce a fost prea slăvit prin înviere şi după înălţarea Sa. Prima dintre acestea Îl arată pe Hristos, vindecător al bolnavilor şi izgonitor al duhurilor rele şi tot El face și acea suflare asupra lor de după înviere, care a fost limpede o insuflare divină. La fel și împărţirea din momentul de faţă a limbilor de foc. Prima L-a arătat într-un chip vag, a doua în mod expres, iar cea de acum, pe deplin, de vreme ce El nu mai este prezent doar sub forma energiei, ci real, unit cu noi şi sălăşluind în noi.

(Sfântul Grigore de Nazianz, La Cincizecime, Discurs 41.11, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

După judecata mea, motivul pentru care Hristos a dat Duhul Sfânt după învierea Sa, prima dată pe pământ şi apoi l-a trimis din Cer (Fapte 2, 4), este acesta: că iubirea s-a vărsat peste tot în inimile noastre (Romani 5, 5), prin însuşi acel dar, prin care noi Îl iubim pe Dumnezeu şi pe aproapele nostru, conform celor două porunci, pe care se sprijină toată Legea şi proorocii (Matei 22, 37-40). Iisus a arătat aceasta dăruind-le Sfântul Duh, o dată de pe pământ din iubirea aproapelui nostru, şi a doua oară din cer, din iubirea lui Dumnezeu. Chiar dacă ar mai putea fi invocat și un alt motiv pentru acest dar îndoit al Duhului Sfânt, nu trebuie să ne îndoim că același Duh Sfânt a fost dat și atunci când Iisus a suflat peste ei spunând: Mergând, botezaţi toate neamurile, în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh (Matei 28, 19), unde această Treime este îndeosebi slăvită în noi. El este aşadar, cel care a fost dat din Cer și în ziua Cincizecimii, la zece zile după înălţarea Domnului la cer.

(Fericitul Augustin,La Sfânta Treime 15. 26. 46, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Aceasta este acum a doua oară când El suflă peste om. Prin prima Sa suflare (vezi Facerea 2, 7) a omorât păcatele voite (din Adam şi Eva). Deşi a oferit harul Său atunci, avea să-l împartă încă şi mai generos, căci le spune lor: sunt pregătit să îl

dau chiar şi acum, dar vasele încă nu îl pot ţine. Pentru că, pentru un timp, primeşti atât har cât poţi ține, așteptând cu nerăbdare mai mult. Dar staţi în cetate până când vă veţi îmbrăca cu putere de sus (Luca 24, 49). Primiţi-l în parte acum, iar mai apoi îl veţi purta în deplinătatea sa. Cel care primeşte des are doar o parte din dar, însă cel ce este îmbrăcat, este pe deplin cuprins de haina Sa.

(Sfântul Chiril al Ierusalimului, Lecturi catehetice 17. 12, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Cu aceste cuvinte, El îi învăţa cine este Dăruitorul şi Împărţitorul tuturor acestor bunuri. Suflarea Sa îi convinge să nu aibă nici o îndoială despre aceasta, pentru că trupul a fost creat la început imobil şi neînsufleţit, dar apoi a primit viaţa pe care nu o avea în sine însuşi când sufletul a intrat în el prin suflare, aşa cum a spus fericitul Moise (Facerea 2, 7). După ce Iisus a suflat pentru prima dată, El menţionează Duhul pentru a arăta că, aşa cum atunci nimic nu a împiedicat trupul să trăiască, chiar dacă nu avea prin posesie firească viaţa, pe care sufletul prin intrare i-a dat-o, aşa şi acum, trebuie să se creadă că trupul fiinţelor umane a fost făcut nemuritor prin înviere, pentru că Duhul care îi dăruieşte această forţă este puternic.

Prin urmare, El le-a spus, Voi trebuie cu adevărat să credeţi în ceea ce s-a spus vouă şi nu trebuie să aveţi îndoieli cu privire la înviere. Nu trebuie să respingeţi cinstea apostolatului, pentru că sunteţi înspăimântaţi de a fi trimişi ca vestitori ai noii învăţături în lume. Veţi primi într-adevăr înrâurirea Duhului, care la timpul cuvenit vă va da vouă înviere şi nemurire. Prin Duhul, veţi primi în această viaţă o nemaipomenită forţă să săvârşiţi nemaiauzite minuni printr-un simplu cuvânt. Veţi putea să înfruntaţi mai uşor orice amărăciuni, care vi se pot întâmpla vouă din cauza celor care se opun învăţăturii voastre.

Şi chiar dacă ar fi fost multe alte lucruri de îndeplinit în ei prin Duhul, fără a le fi menţionat, El a subliniat cel mai important argument din toate. Aici, El spune că: este ceea ce va demonstra vouă limpede puterea Duhului. Într-adevăr, cu cât de repede îl primiţi, veţi putea să iertaţi păcatele oricui doriţi, precum şi să pronunţaţi o sentinţă de condamnare împotriva oricui. Dacă voi, care sunteţi oameni, după ce veți primi darul Duhului, veţi putea face toate lucrurile care sunt ale lui Dumnezeu, cu excepția puterii de a judeca, atunci vă las pe voi găsiți răspunsul la întrebarea: care este folosul Duhului?

Pentru că, odată ce aţi primit Duhul, nu trebuie să vă mai îndoiţi.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan 7. 20. 22, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Fiul, împărţind aceeaşi natură cu Dumnezeu Tatăl, are Duhul în același fel în care Tatăl era înţeles să aibă Duhul. Cu alte cuvinte, Duhul nu este ceva adăugat sau care vine din afară, pentru că ar fi înşelător, chiar nebunesc, să susţii o asemenea opinie. Dumnezeu Tatăl are Duhul aşa cum fiecare dintre noi are respiraţia proprie înlăuntrul nostru, care se varsă mai departe din cele mai tainice părţi ale trupului. De aceea, Hristos a suflat fizic asupra ucenicilor Lui, arătând că aşa cum suflarea porneşte fizic din gura omului, aşa şi Duhul se varsă mai departe din esenţa divină.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia după Ioan 9. 1,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Hristos a dat Duhul ucenicilor, arătând dumnezeirea Lui şi măreţia Lui, făcându-le cunoscut că nu era inferior, ci egal cu Duhul. Şi astfel, El a dat Duhul, spunând: Luaţi Duh Sfânt şi Eu L-am trimis şi Acela Mă va slăvi şi Câte va auzi vă va vesti…(Ioan 16, 14). Prin cine atunci şi de la cine este că Duhul trebuie să fie dat, decât prin Fiul, căruia de asemenea Duhul îi aparţine? Şi când am fi putut noi să-L primim, decât numai atunci când Cuvântul a devenit om?

(Sfântul Atanasie cel mare, Discurs împotriva arienilor 1. 12. 50,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Atunci, de ce spune în altă parte că:dacă Eu nu plec, El (Mângâietorul) nu va veni (Ioan 16, 7) şi totuşi, El le face cunoscut Duhul aici? Unii spun că nu prin suflare le-a dat Duhul, ci i-a pregătit să primească Duhul, suflând asupra lor. Pentru că, dacă simţurile lui Daniel erau atât de pline de tărie doar la vederea îngerului (Daniel 10, 18-19), n-ar fi fost ei oare copleşiţi la primirea acestui nemaipomenit dar, dacă El nu i-ar fi pregătit prima dată pentru aceasta!? Nu ar fi totuşi greşit să spun că ei au primit atunci darul unei anumite puteri spirituale, nu să învie morţii şi să facă minuni, ci ca să ierte păcatele. Pentru că darurile Duhului sunt de diferite feluri.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 86. 3, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 22) Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt!

Tuturor apostolilor, după învierea Sa, El le dă o putere egală şi spune:Aşa cum Tatăl M-a trimis pe Mine, aşa şi Eu pe voi: Luaţi Duh Sfânt. Cărora veţi ierta păcatele se vor ierta. Şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi. Şi, ca să poată încuraja unitatea, El a rânduit prin autoritatea Sa, originile acelei unităţi, începând de la una… ca începutul să pornească de la unitate. Şi despre această singură Biserică, în Cântarea Cântărilor, Duhul Sfânt numit în persoana Domnului nostru spune: Porumbiţa Mea, curata Mea este numai una. Una este ea la a ei mamă, singură născută în casă (Cântarea Cântărilor 6, 9).

(Sfântul Ciprian al Cartaginei, Despre Unitatea Bisericii 4, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Ce daruri cu adevărat minunate! Într-adevăr, nu doar dăruieşte tărie peste lucruri şi puterea de a face semne şi minuni, ci și acceptă ca Dumnezeu să îi poată numi pe ei judecători, şi prin urmare, slugile primesc de la El puterea care este proprie numai Lui. Dreptul exclusiv de a ierta şi a opri păcatele Îi aparţine doar lui Dumnezeu şi israeliţii uneori au ridicat această obiecţie împotriva Mântuitorului, spunând: Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu? (Marcu 2, 7). Domnul le-a dat această putere cu dărnicie celor care L-au cinstit pe El.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan 7. 20. 22-25, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Ei confirmă că arată măreaţă cinstire pentru Dumnezeu, căruia Lui singur Îi rezervă puterea de a ierta păcatele. Dar într-adevăr, nimeni nu Îi face rana mai mare decât aceia care aleg să încalce poruncile Lui şi să respingă lucrarea încredinţată lor. Pentru că Însuşi Domnul a spus în Evanghelie: Luaţi Duh Sfânt; cei cărora le veţi ierta păcatele, se vor ierta şi celor cărora le veţi ţine, ţinute vor fi. Cine este cel care Îl cinsteşte pe El mai mult, cel care se supune poruncilor Lui sau

cel care le nesocotește? Biserica îşi manifestă superioritatea prin ambele: prin ţinerea şi prin iertarea păcatelor.

Erezia este dureroasă şi arată în același timp și nesupunere. Cei în erezie doresc să lege ceea ce nu se va lega şi să dezlege ceea ce este legat, condamnându-se prin propria sentinţă. Pentru că Domnul a voit ca puterea de a lega şi dezlega să fie aceeaşi şi El a pedepsit pe fiecare printr-o condiţie similară. Deci, cine nu are puterea de a dezlega, nu are nici puterea de a lega. Pentru că aşa cum, conform cuvântului Domnului, cel ce are puterea să lege, asemenea are şi puterea să dezlege. Învăţătura lor se dezbină pe sine, la fel ca aceia care neagă că au puterea de a dezlega și care trebuie să nege și pe cea a legării. Cum poate una să fie permisă şi cealaltă nu? Este uşor şi evident că fiecare dintre ele este permisă sau fiecare este nepermisă în cazul fiecăruia care s-a dat. Fiecare dintre ele este permisă Bisericii; nici una nu este permisă ereziei. Pentru că această putere este încredinţată doar preoţilor. Prin urmare, este singurul adevăr, pe care Biserica, care are preoţi adevăraţi, să îl pretindă. Erezia, care nu are preoţii lui Dumnezeu, nu o poate pretinde. Şi prin nepretinderea acestei puteri, erezia îşi pronunţă propria sentinţă, care neavând preoţi, nu poate pretinde puterea preoţească.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre pocăinţă 1. 2. 6-7, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Dar voi spuneţi că Biserica a fost zidită pe Petru (Matei 16, 18), deşi altundeva (Matei 18, 18), ea este atribuită tuturor apostolilor şi ei toţi primesc cheile Împărăţiei Cerurilor şi puterea Bisericii depinde de toţi la fel. Unul dintre cei doisprezece este ales pentru ca atunci când va fi numit un cap, să nu existe dezbinare.

(Fericitul Ieronim, Împotriva lui Iovinian 1. 26, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Cine poate realiza cât de mult însemnă să fii capabil în firea omenească a Lui, încă amestecată în trup şi sânge, să se apropie de acea binecuvântată şi curată Fiinţă (care este Dumnezeu), va vedea limpede ce mare cinste este că harul Sfântului Duh

s-a dăruit preoţilor. Prin ei, este săvârşită această lucrare împreună cu alta, nu mai mică ca aceasta, purtată pentru demnitatea şi mântuirea noastră. Pentru că locuitorii pământului, având viaţa lor în această lucrare, au fost încredinţaţi administrării lucrurilor cereşti şi au primit o putere pe care Dumnezeu nu a dat-o nici măcar îngerilor sau arhanghelilor. Nu lor li s-a spus:Orice veţi lega pe pământ va fi legat şi în ceruri şi orice veţi dezlega, va fi dezlegat (vezi și Matei 18, 18). Cei care sunt stăpâni pe pământ au într-adevăr puterea să lege, dar numai trupurile oamenilor.

Dar această putere de a lega (dată de Hristos – n.tr.) atinge cu adevărat sufletul şi ajunge până la cer. Ceea ce preoţii fac pe pământ, Dumnezeu aprobă în ceruri, adică stăpânul confirmă deciziile robilor Lui. Într-adevăr, El nu le-a dat nimic altceva decât întreaga putere a cerului, pentru că spune: Cărora veţi ierta păcatele, vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi. Ce altă putere poate fi mai mare ca aceasta?Tatăl a dat toată judecata Fiului (Ioan 5, 22). Dar eu văd că Fiul a pus totul în mâinile lor. Pentru că ei au fost ridicaţi la acest drept, ca şi cum ar fi fost deja mutaţi în cer şi ar fi depăşit natura umană şi ar fi fost eliberaţi de patimile trupești. Din nou, dacă un împărat acordă unuia dintre supuşii săi dreptul de a întemniţa şi de a elibera, acea persoană devine invidia și admiraţia oamenilor.

Însă, deşi preotul a primit de la Dumnezeu o putere mult mai mare ca aceea, pentru că cerul este mai de preţ decât pământul, ca și sufletul decât trupul, unii oameni gândesc că au primit o cinste oarecare, încât îşi pot imagina pe oricine încredinţat cu ea, desconsiderând astfel darul. Dumnezeu să ne elibereze de o asemenea nebunie! Pentru că este absurd să dispreţuieşti această însemnată lucrare fără de care noi nu putem să atingem mântuirea sau nădejdea cea bună a lui Dumnezeu. Pentru că, dacă unul nu poate intra întru Împărăţia Cerurilor, doar dacă este născut din nou din apă şi din duh (vezi Ioan 3, 5) şi cine nu mănâncă trupul Domnului şi bea sângele Lui este exclus din viaţa cea veşnică (vezi Ioan 6, 53). Toate aceste lucruri nu se pot împlini prin nici o altă mijlocire decât prin mâinile lor sfinte (ale preoţilor, adică). Cum ar putea cineva să scape de focul gheenei sau să câștige cununa rânduită lui fără ajutorul lor?

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Despre preoţie 3. 5, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Consideră persoana inspirată de Iisus, aşa cum apostolii erau, şi care poate fi cunoscută prin roadele sale (Matei 7, 16) ca cineva care a primit pe Duhul Sfânt şi

care devine înduhovnicit, fiind condusă de Duhul, ca un Fiu al lui Dumnezeu, să facă totul urmându-L (vezi 1 Corinteni 2, 14-15; Romani 8, 14; Galateni 5, 18). Această persoană iartă tot ceea ce și Dumnezeu iartă şi leagă păcatele care nu pot fi vindecate, slujind lui Dumnezeu ca profeţii, prin grăirea nu a cuvintelor proprii, ci ale voinţei divine. Deci, el slujeşte lui Dumnezeu, Singurul care are puterea de a ierta.

(Origen, Despre Rugăciune 28. 8, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

După cinstirea sfinţilor apostoli cu titlul slăvit de apostol şi numirea lor ca slujitori şi preoţi ai altarului divin, după cum tocmai am spus, îndată îi sfinţeşte, promiţându-le Duhul Său prin semnul exterior al suflării, prin care noi putem fi ferm convinşi că Sfântul Duh nu este străin de Fiul, ci consubstanţial cu El şi că prin El purcede de la Tatăl.

Hristos arată că darul Duhului inevitabil îi însoţeşte pe cei care sunt aleşi de El pentru a fi apostolii lui Dumnezeu. Şi de ce? Pentru că ei n-ar fi putut să facă nimic plăcut lui Dumnezeu şi nu ar fi putut birui asupra capcanei păcatului dacă n-ar fi fost îmbrăcaţi cu putere de sus (Luca 24, 49) şi schimbaţi faţă de cum erau înainte…

Iisus sfinţeşte prin adevărata sfinţire, făcând oamenii părtaşi în natura Sa, prin participarea în Duhul şi într-un anume fel, consolidând natura umanităţii într-o putere şi slavă care este supraomenească.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12. 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Este bineplăcut să vedem ucenicii ridicaţi la o înălţime egală cu cea a crucii umilinţei la care au fost chemaţi. Vedeţi că nu doar dobândesc liniştea privindu-L pe El, ci chiar primesc puterea de a-i elibera pe ceilalţi din legăturile lor. Ei împărtăşesc din dreptul judecăţii divine pentru că, fiind preoţi ai lui Dumnezeu, pot să împiedice iertarea păcatelor cuiva şi să o dăruiască altora. Deci, se cuvenea ca

doar acelora care au consfinţit să fie smeriţi de dragul lui Dumnezeu, să fie înviaţi de El. Cei care s-au temut de judecata absolută a lui Dumnezeu au fost făcuţi judecători de inimi. Acei care erau ei înşişi temători de a fi pedepsiţi, pedepsesc pe unii şi îi eliberează pe alţii.

Locul lor în Biserică este acum ţinut de episcopi. Cei care primesc poziţia de conducere primesc putere să dezlege şi să lege. Este o însemnată cinste, dar povara este grea. Într-adevăr, este greu pentru cel care nu cunoaşte să exercite controlul asupra propriei sale vieţi, să devină judecătorul vieţii altuia.

(Sfântul Grigore cel mare, A patruzecea Evanghelie, Omilia 26, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 23) Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.

Voi trebuie să vă ţineţi păstorul la mare cinste. Voi ţineţi la propriile voastre treburi, şi dacă ţineţi la ele bine sau nu, nu trebuie să daţi seamă în fața nimănui. Însă, dacă păstorul vostru, chiar dacă îşi rânduieşte viaţa sa bine, dar nu are o preocupare asemenea și pentru cea a voastră (de toţi acei din jurul lui), el, arhiereul, este trimis în iad cu răufăcătorii. Prin urmare, cunoscând însemnătatea pericolului la care pot fi supuși, dăruiţi-le o mare măsură din bunăvoinţa voastră… Ei trebuie să primească cea mai binevoitoare atenţie a voastră. Dar dacă voi vă alăturaţi cu restul în călcarea lor în picioare… îi aruncaţi pe ei în deznădejde, le slăbiţi puterile şi îi faceţi, la fel ca şi pe voi, o uşoară pradă a valurilor, indiferent de cât de curajoşi ar fi ei…

Aveţi respect pentru autorităţile laice, dar când Dumnezeu îl numeşte pe episcop, noi îl dispreţuim, pe cel ce este numit, şi îl ocărâm şi îl spurcăm cu zeci de mii de reproşuri şi, deşi interzicem să judecăm aproapele, ne ascuţim limba împotriva păstorului nostru. Nu spun că eu îi încuviinţez pe cei care îşi exercită pastoraţia lor cu nevrednicie, dar îmi este milă de ei şi vărs lacrimi pentru ei… Şi chiar dacă este mult de spus împotriva modului în care îşi trăiesc vieţile, aceasta în nici un caz nu invalidează ceea ce fac, prin împuternicirea de la Dumnezeu…

Dar de ce vorbesc eu doar de păstori? Nici chiar un înger sau arhanghel nu poate face nimic de unul singur. Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh fac totul, pe când păstorul doar oferă limba şi mâna. Pentru că nu ar fi corect ca mântuirea acelora care vin la tainele credinţei să fie primejduită de nevrednicia altora (Augustin pune aceeaşi problemă în scrierile sale împotriva lui Donat – n.tr).

(Sfântul Ioan Gură de Aur,Omilii la Evanghelia după Ioan 86. 4, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 24) Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

Toma este numit didimul, care înseamnă geamăn, pentru că era ca un fel de geamăn în cuvânt, scriind lucrurile divine în două moduri, luându-L drept model pe Hristos, care a vorbit celor din afara cercului Său în parabole, iar ucenicilor Săi le-a vorbit în taină despre orice. Şi nu este nepotrivit să spui că ucenicii autentici ai lui Hristos obţin acest dublu echipament în cuvântul pe care Toma, probabil l-a avut deja și mai apoi, după aceea. Dar se poate spune că explicaţia acestuia singur a fost amintită pentru că evanghelistul era preocupat de faptul că grecii, intrând în contact cu Evanghelia, trebuiau să observe particularităţile interpretării singurului nume îndeosebi interpretat, pentru a căuta cauza numelui său alcătuit pe urmă şi în greacă.

(Origen, Fragment 106 La Evanghelia după Ioan, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 24) Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

Dar de ce spune Ioan că Toma nu era cu ei, când Luca scrie că doi ucenici, dintre care unul era Cleopa, la întoarcerea lor în Ierusalim (din Emaus) i-au găsit pe cei unsprezece adunaţi împreună şi pe cei care erau cu ei (vezi și Luca 24, 33)?

Trebuie să înţelegem că Toma a plecat şi că în timpul absenţei lui, Iisus a venit şi a stat în mijlocul lor.

(Beda venerabilul, Expunere la Evanghelia lui Luca 6.24.36,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 24) Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

Nu întâmplător ucenicul nu era prezent. Mila dumnezeiască a poruncit ca un ucenic îndoielnic, prin pipăirea rănilor trupului Învăţătorului său, să vindece în noi rănile necredinţei. Necredinţa lui Toma este mai de folos pentru credinţa noastră decât

credinţa altor ucenici. Deoarece pipăirea prin care este adus la credinţă confirmă credinţa din sufletele noastre, dincolo de toate întrebările.

(Sfântul Grigore cel mare, A patruzecea Evanghelie, Omilia 26, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 24) Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus.

De ce este nejustificat ca cineva să întrebe: dacă Toma era absent, a mai fost făcut părtaş Sfântului Duh când Mântuitorul s-a arătat ucenicilor şi a suflat peste ei, spunând: Luaţi Duh Sfânt?

Pentru că puterea Duhului a pătruns fiecare persoană care a primit har şi a împlinit scopul Domnului care L-a dăruit lor. Hristos a dăruit Duhul nu doar unora, ci tuturor ucenicilor. Prin urmare, dacă unii erau absenţi, şi ei L-au primit, generozitatea dăruitorului nefiind limitată doar la cei care erau prezenţi, ci s-a revărsat peste întreg grupul sfinților apostoli.

Iar pentru ca această interpretare să nu fie exagerată sau ideile noastre extravagante, vă vom convinge pe voi din cuvintele Sfintei Scripturi, aducând mai departe ca dovadă un pasaj din Cărţile lui Moise. Domnul Dumnezeu a poruncit înțeleptului Moise să aleagă șaptezeci de bătrâni din adunarea evreilor şi a spus: Voi lua din Duhul care este pus peste tine şi voi pune peste ei (Numeri 11, 17). Moise, așa cum i s-a cerut, i-a adus pe toţi şi a împlinit porunca. S-a întâmplat ca doar doi dintre bărbaţii incluşi în numărul celor şaptezeci să fie lăsaţi în urmă, rămânând în adunare. Cei doi erau: Eldad şi Medad. Atunci când Dumnezeu a vărsat asupra tuturor Duhul dumnezeiesc, aşa cum făgăduise, cei pe care Moise i-a ales împreună au primit de-ndată har şi au proorocit. Dar şi cei doi, care rămăseseră în adunare, au profeţit. Aceasta înseamnă că de fapt, harul venit de sus a coborât prima dată asupra lor.

(Sfântul Chiril din Alexandria, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12. 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 25) Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

De ce mâna unui ucenic credincios în această înfățișare vrea să reconstituie acele răni pe care o mână lipsită de sfinţenie le-a cauzat? De ce mâna unui ucenic ascultător a năzuit să redeschidă coasta pe care lancea unui soldat lipsit de sfinţenie a împuns-o? De ce curiozitatea dură a unui rob să repete torturile impuse de furia persecutorilor? De ce este un ucenic atât de îndrăzneț în a dovedi din chinurile Lui că El este Domnul, din durerile Lui că El este Dumnezeu şi din rănile Lui că El este Doctorul ceresc?

De ce Toma, tu singurul, puţin mai deştept, un urmăritor al binelui tău, insişti ca doar rănile să fie aduse pentru mărturia credinţei? Dar dacă aceste răni au fost făcute ca să dispară cu celelalte lucruri? Ce risc ar fi adus credinţei tale acea curiozitate? Crezi că nici un semn al devotamentului Său şi nici o mărturie a învierii Domnului nu s-ar fi găsit decât doar dacă ai fi pipăit cu mâinile tale organele Sale interioare care au fost dezgolite cu atât de multă sălbăticie? Fraţilor, dăruirea sa a căutat aceste lucruri, dedicarea lui le-a poruncit lor pentru ca în viitor nici măcar un necredincios să nu se îndoiască că Domnul a înviat. Toma tămăduia nu doar nesiguranța propriei sale inimi, ci și pe aceea a tuturor oamenilor. De vreme ce el trebuia să predice mesajul neamurilor, acest cercetător conștiincios a examinat cu grijă cum ar fi putut să realizeze o temelie pentru credinţa de care era nevoie pentru o asemenea taină. Deoarece, singurul motiv pentru care Domnul şi-a păstrat rănile Sale a fost ca să asigure dovada învierii Sale.

(Petru Hrisologul, Predica 84. 8, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 25) Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

Toma pare să fi avut rigurozitate şi grijă față de Hristos, amănunte care sunt subliniate prin ceea ce spune. El probabil nu i-a crezut pe cei care au spus că L-au văzut pe Domnul, căci putea fi și o apariţie, așa cum s-a întâmplat în Evanghelia după Matei (Matei 24, 5).

Eu cred că același lucru l-au trăit și ceilalți apostoli, însă mai cu seamă Toma. Faptul că și ceilalţi apostoli au avut un asemenea gând la vederea lui Iisus se vede din: ei au presupus că este o arătare, şi El le-a răspuns şi le-a spus lor: „Pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul nu are oase şi carne aşa cum Mă vedeţi pe Mine că am” (Luca 24, 39).

(Origen, Fragmentul 106 la Evanghelia după Ioan, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 25) Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

Toma a fost înzestrat cu o curiozitate iscoditoare, gândind că învierea (Sa – n.tr.) nu este cu putință. Deci, nu doar că a spus numai dacă voi vedea, ci a mai adăugat şi dacă nu voi pune mâna, de teamă ca nu cumva ceea ce a văzut să fie o iluzie. Prin urmare, când Toma a auzit de la ucenici că Hristos a fost străpuns cu suliţa, Toma i-a crezut pe ei, chiar dacă nu a văzut aceasta. Însă, nu a crezut și în spusele lor despre înviere, ca şi cum ele ar fi fost lipsite de rațiune. Toma nu a spus aceasta atât de mult din necredință, cât din durere, pentru că, el însuşi nu a fost socotit vrednic de a-L vedea pe Hristos înviind. S-a potrivit planului lui Dumnezeu că Toma nu a crezut, pentru ca noi toţi să ştim prin el că trupul care a fost răstignit a înviat. Toma de fapt căuta să-L găsească pe Mântuitorul, de aceea, căuta să vadă rănile din carnea lui Hristos dar și trupul Său, ca să se convingă că a înviat.

(Anonim, Fragmente la Ioan 633, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 25) Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

David se referă la suferinţa lui Iisus şi la cruce într-o pildă de taină în Psalmul 22, 16-22: Străpuns-au mâinile Mele şi picioarele mele.… și tu tot susţii că acest psalm nu se referă la Hristos pentru că în orbirea ta, nu ajungi să realizezi că nimeni din neamul evreiesc care a fost numit Împărat sau Hristos nu a avut vreodată mâinile sale sau picioarele străpunse fiind viu sau mort în această tainică înfăţişare - care este, prin cruce - decât acest singur Iisus.

(Sfântul Iustin martirul şi filosoful, Dialog cu Trifon 97, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 25) Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.

Noi suntem învăţaţi, prin neputincioasa lipsă a credinţei arătată de fericitul Toma, că taina învierii este realizată asupra trupurilor noastre pământeşti şi în Hristos, ca pârgă a neamului omenesc. El nu era o iluzie sau o stafie, înfăţişată în chip uman și care a luat înfăţişarea trăsăturilor omeneşti, și nici, aşa cum alţii nebuneşte au presupus, un trup spiritualizat care este compus dintr-o substanţă subtilă şi diafană, care nu este din carne. Pentru că unii atribuie acest înţeles expresiei trup spiritualizat. De vreme ce toate speranțele și semnificațiile credinței noastre incontestabile, după dovada Sfintei Treimi consubstanţiale, se centrează pe taina referitoare la trup, binecuvântatul evanghelist a pus cum se cuvine mai bine aceste cuvinte ale lui Toma alături de rezumatul a ceea ce s-a petrecut mai înainte. Pentru că observați că Toma nu dorea doar să-L vadă pe Domnul și atât, ci dorea să privească semnele cuielor, adică rănile trupului Său, spunând că doar atunci va crede cu adevărat şi va fi de acord cu ceilalţi, că Hristos într-adevăr a înviat, şi a înviat cu trupul.

(Sfântul Chiril din Alexandria, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12. 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 26) Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, şi Toma împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă!

Pentru aceasta obișnuim și noi să ne adunăm cu sfințenie în biserică în ziua a opta. Iar, pentru a adopta limbajul alegoric, aşa cum ideea o cere cu necesitate, noi într-adevăr încuiem uşile (încuiatul uşilor se întâmpla la slujba bisericilor antice, în timpul euharistiei – n.tr.), dar Hristos tot ne vizitează şi se arată nouă tuturor, nevăzut ca Dumnezeu şi văzut în Trup. Ne permite să ne atingem trupul Său, dându-ni-L nouă. Pentru că prin harul lui Dumnezeu suntem lăsați să participăm la Sfânta Euharistie, primindu-L pe Hristos în mâinile noastre, pentru ca noi să credem cu tărie că El cu adevărat a ridicat templul trupului Său… Participarea la tainele dumnezeieşti, pentru a ne umple pe noi cu binecuvântări dumnezeiești, este o adevărată mărturisire şi pomenire a morţii lui Hristos şi a ridicării din nou pentru noi şi din iubire pentru noi. Prin urmare, după atingerea trupului lui Hristos, să ocolim toată necredința în El ca o completă pieire şi să găsim fundamentul în deplina siguranţă a credinţei.

(Sfântul Chiril al Alexandriei,Comentariu la Evanghelia după Ioan 12. 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 26) Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, şi Toma împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă!

De ce nu S-a arătat lui Toma imediat, ci după opt zile? El face aceasta pentru ca între timp, fiind înştiinţat continuu de ucenici şi auzind acelaşi lucru în mod repetat, să poată fi cuprins de o şi mai mare înflăcărare şi să poată fi pregătit pentru ca pe mai departe să creadă.

De unde a aflat Toma că a fost străpunsă coasta Mântuitorului? A auzit aceasta de la ucenici.

Atunci, cum a crezut aceasta şi pe cealaltă nu? Deoarece cea din urmă a fost foarte neobişnuită şi surprinzătoare. Observați cât sunt de cinstiți ucenicii, pentru că nu ascund de noi greșelile, fie cele făcute de ei, fie de ceilalți, ci le arată cu mare sinceritate.

Iisus se arată din nou lor şi nu aşteaptă să fie întrebat de Toma sau să audă asemenea lucru. Mai degrabă, înainte ca Toma să poată vorbi, Iisus L-a împiedicat şi i-a împlinit dorinţa, arătând că chiar şi atunci când Toma spunea acele cuvinte ucenicilor, El era prezent cu ei. Pentru că El a folosit aceleași cuvinte, însă într-un fel prin care să mustre, adăugând sfaturi pentru vremurile ce aveau să urmeze.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 87. 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 26) Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, şi Toma împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă!

Domnul se apleacă chiar şi la nivelul slabei noastre înţelegeri și face o minune prin puterea Sa nevăzută pentru a convinge minţile îndoielnice ale celor care nu cred.

Explică, criticul meu, căile cerului și explică fapta Lui, dacă poţi. Ucenicii erau într-o cameră închisă. Ei s-au întâlnit şi şi-au ţinut adunarea în taină de când s-au petrecut pătimirile Domnului. Iar Domnul se arată pentru a întări credinţa lui Toma, împlinindu-i dorința. El îi oferă trupul pentru a-L pipăi și rănile pentru a le atinge. Într-adevăr, El, Care trebuia să fie recunoscut ca pătimitor al lovirilor trebuia să fi creat trupul în care acele loviri au fost primite.

Te întreb: prin ce punct al pereţilor casei încuiate a intrat trupul Domnului? Căci apostolii au însemnat evenimentele cu exactitate: Iisus a venit când uşile erau încuiate şi a stat în mijlocul lor. A pătruns prin cărămizi şi tencuială sau prin lemn solid, materii a căror natură este aceea de a bloca înaintarea? Deoarece acolo El a stat în prezenţa Sa trupească; nu era vreo suspiciune de înşelare. Permite ochiului minţii tale să urmărească drumul Lui pe când El intră. Îngăduie vederii minții tale să-L însoţească pe când El trece în acel loc încuiat. Nu există nici o crăpătură în pereţi și nici o uşă nu a fost descuiată. Totuşi, vezi cum El stă în mijloc, căruia nici o barieră nu îi poate rezista. Sunteţi critici ai lucrurilor nevăzute; eu vă cer să explicaţi un eveniment văzut. Totul rămâne statornic aşa cum a fost. Nici un trup nu este capabil să se strecoare prin golurile lemnului sau ale pietrei. Trupul Domnului nu se dispersează pe Sine după o dispariţie pentru a se aduna la un loc din nou.

Totuşi, de unde a venit Cel ce stă în mijlocul lor? Capacităţile voastre şi cuvintele voastre sunt fără putere în a justifica aceasta. Faptul este cert, dar se află dincolo de puterea rațiunii omeneşti. Dacă, aşa cum spuneţi, istoria noastră despre naşterea dumnezeiască este o minciună, atunci dovediţi că această realitate a intrării Domnului este o ficţiune. Dacă presupunem că un eveniment nu a avut loc, doar pentru că nu știm cum s-a realizat, facem din limitele înţelegerii noastre limite ale realităţii.

Dar certitudinea dovezilor arată falsitatea contradicției noastre. Domnul a stat într-o casă încuiată în mijlocul ucenicilor, iar Fiul s-a născut din Tatăl. Să nu negaţi că El s-a aflat cu ucenicii doar pentru că mintea voastră neputincioasă nu-Și poate explica cum a ajuns El acolo. Renunţaţi la o necredinţă în Dumnezeu, Singurul Născut şi desăvârşitul Fiu al lui Dumnezeu, Nenăscutul şi desăvârşitul Tată, care este bazată doar pe incapacitatea minţii şi a cuvântului de a înţelege.

(Ilarie de Poitiers, Despre Sfânta Treime 3. 20, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Se cuvine a ne întreba cum un trup ferit de stricăciune a arătat semnele cuielor şi a fost cu putință a fi atins de niște mâini muritoare, dar să nu vă tulburaţi întrebându-vă aceasta. Ceea ce a avut loc s-a întâmplat din bunăvoinţă, pentru că ceea ce a fost atât de mic şi uşor încât să intre prin uşile încuiate, a fost cu totul lipsit de orice densitate. Această minune a fost arătată pentru ca învierea să fie crezută şi pentru

ca oamenii să ştie El că era Însuşi Cel răstignit, şi nu altul, care a înviat în locul Său. De aceea, El a apărut purtând semnele şi de aceea şi mănâncă. Cel puţin apostolii au făcut aceasta în mod repetat ca o dovadă a învierii, spunând: noi, care am mâncat şi am băut cu El. Aşa cum atunci când vedem pe Hristos mergând pe apă înainte de răstignire, noi nu spunem că trupul Lui este de altă natură, ci de aceeaşi ca a noastră, tot așa și după înviere, când vedem pe Hristos cu semnele cuielor, nu spunem că este muritor.

El S-a arătat astfel pentru ucenicii Săi.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Evanghelia după Ioan 87. 1,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Înainte de patimi, Hristos Și-a prevestit moartea trupească, spunând că trebuie să fie predat urmăritorilor marilor preoţi ca să vestească biruinţa crucii (Mt. 20, 18-19). Dar după patimă, când a treia zi a înviat din morţi, de vreme ce ucenicii s-au îndoit că El a înviat, le-a apărut lor în trupul Său real.

El le spune că are trup adevărat, cu oase, arătându-Și coasta rănită și semnele cuielor (Lc. 24, 39).

(Teodoret de Cir, Dialog 2. 18, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Marcion a ales să creadă că Iisus era o fantasmă, negându-i realitatea unui trup perfect. Acum, nici măcar pentru apostolii Săi natura Sa nu mai era un prilej de înşelătorie. El a fost cu adevărat văzut şi auzit pe munte. Adevărată şi reală a fost gustarea vinului la nunta din Cana Galileii. Adevărată şi reală a fost atingerea de atunci a lui Toma, cel care urma să creadă. Citiţi mărturia lui Ioan: Acela pe care L-am văzut, pe care noi L-am auzit, la care ne-am uitat cu ochii noştri şi mâinile noastre L-au pipăit, de la Cuvântul vieţii (1 Ioan 1, 1). Neadevărată, desigur şi înşelătoare trebuia să fie acea dovadă, dacă dovada ochilor noştri şi a urechilor şi a mâinilor prin natură este o minciună.

(Tertulian, Despre Suflet 17, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Sfântul Apostol Pavel numeşte pe Hristos începătură celor adormiţi (1 Corinteni 15, 20), ca primul născut din morţi (Coloseni 1, 18). Pentru că El, înviind şi dorind să arate că acelaşi trup a înviat, dar a şi murit, când ucenicii Săi stăteau în îndoială, l-a chemat pe Toma la El şi i-a spus: Pipăie aici. Atinge-Mă şi vezi. Pentru că duhul nu are oase şi carne, aşa cum Mă vezi pe Mine că am. Numindu-L pe El începătură, a dovedit celor cărora le-am spus aceasta, că Mântuitorul, luând pentru El trup din aceeaşi materie, a crescut acelaşi trup şi l-a făcut începătura trupului adevărului pentru ca toţi care am crezut în nădejdea învierii Aceluia să putem avea nădejdea în învierea noastră.

(Sfântul Ipolit al Romei, Fragment 3, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

După înviere, noi vom avea aceleași mădulare pe care le folosim acum, acelaşi trup şi sânge şi oase, pentru că nu este natura acestora cea care este osândită în Sfânta Scriptură, ci lucrarea lor… Adevărata mărturisire a învierii spune că trupul va fi luminos, dar fără a distruge realitatea sa. Când apostolul spune: Acest trup este stricăcios şi muritor, (1 Corinteni 15, 53), cuvintele lui arată chiar spre acest trup, adică, carnea care a fost văzută atunci. Dar când, mai departe adaugă că este îmbrăcat întru nestricăciune şi nemurire, nu spune că ceea ce a fost pus deasupra (îmbrăcămintea) leapădă trupul pe care îl împodobeşte în slavă, ci că face luminos acel trup care înainte era lipsit de slavă. Când nevrednica haină a morţii şi a slăbiciunii este lepădată, atunci noi putem fi îmbrăcaţi cu aurul nemuririi şi binecuvântării tăriei, precum şi a virtuţii.

(Fericitul Ieronim, Împotriva lui Ioan al Ierusalimului 28-29, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Dragostea pe care o purtăm pentru fericiţii martirii ne determină - cum, nu știu - să ne dorim a vedea în Împărăţia Cerurilor semnele pe care ei le-au primit în numele lui Hristos. Şi poate că le vom vedea. Pentru că aceasta nu va fi o urâţenie, ci un semn de cinstire şi va adăuga strălucire înfăţişării lor, precum şi o duhovnicească (dacă nu una trupească) frumusețe… Pentru că, deși nici un trup înviat nu va avea nici o meteahnă, dovezile de virtute pot fi cu greu numite metehne.

(Fericitul Augustin, Cetatea lui Dumnezeu 22. 19, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Cine a ocrotit mâna ucenicului care nu a fost topită la momentul când el s-a apropiat de coasta de foc a Domnului (Roman Melodul găseşte un mod poetic și unic de a arăta faptul că ucenicii erau acum în prezenţa slăvitului trup al omului dumnezeiesc Iisus. În condacul său de la Botezul lui Hristos leagă atingerea lui Ioan Botezătorul de omul divin, Hristos, de Uza [2 Samuel 6, 6-8], care a murit când a atins chivotul – n.tr.)

Cine i-a dat îndrăzneală şi putere să verifice
Osul cuprins de flăcări? Cu adevărat coasta a fost cercetată.
Dacă coasta nu a oferit putere multă,
Cum a putut o mână dreaptă de tină să atingă
Durerile care au cutremurat Cerul şi pământul?
A fost harul însuşi care a permis lui Toma
Să atingă şi să exclame,
Tu eşti Domnul şi Dumnezeului nostru.

Cu adevărat, rugul care a îndurat focul a fost ars,
dar nu s-a mistuit (Ieşire 3, 3-5).
De la mâna lui Toma am avut credinţă în istoria lui Moise.
Pentru că, deşi mâna lui era stricăcioasă şi greoaie, nu a ars,
Când a atins coasta care era ca arderea flăcării.

Înainte, focul venea spre mărăcini,
Dar acum, mâna cea greoaie s-a grăbit spre foc;
Şi Dumnezeu Însuşi a fost văzut păzindu-le pe amândouă.
De aceea eu am credinţă; şi de aceea Îl slăvesc pe Dumnezeu,
Însuşi şi pe omul, ca să strig,

Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru.

Cu adevărat linia delimitării credinţei a fost semnată pentru mine
De mâna lui Toma; pentru că atunci când el L-a atins pe Hristos
El a devenit stiloul unui scriitor iscusit (Psalmul 43, 3)
Care scrie pentru cei credincioşi.
Din care țâșnește mai departe credinţă.

Din ea, tâlharul a gustat şi a devenit drept din nou;
Din ea, ucenicii şi-au adăpat inimile;
Din ea, Toma a sorbit cunoaşterea pe care a căutat-o,
Pentru că el a gustat prima dată şi
apoi a oferit băutura multora care au avut o mică îndoială.
El i-a convins pe ei să spună: Tu eşti Domnul Dumnezeul nostru.

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Toma necredinciosul 30. 1-3, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Odinioară, El făcea ca oamenii să vadă minunea învierii Sale viitoare în alte trupuri, însă acum a adeverit cuvântul Său în propria Sa natură omenească. Voi deja aţi primit o licărire din acel cuvânt lucrând în alţii - în cei care erau pe cale să moară, copilul care tocmai înceta să mai trăiască, tânărul la marginea morţii, trupurile în putrefacție, totul deopotrivă restaurat la viaţă printr-o singură poruncă… Acum uitaţi-vă la El, Cel ale cărui mâini au fost străpunse de cuie, uitaţi-vă la El, a cărui coastă a fost pătrunsă cu suliţa. Treceţi degetele voastre prin urmele cuielor, vârâți mâna voastră în rana suliţei. Puteați cu siguranţă să bănuiți până unde puteţi ajunge cu mâna voastră prin grosimea rănii, de vreme ce rana care acceptă mâna arată la ce adâncime a pătruns fierul. Prin urmare, dacă El a înviat, atunci noi pe bună dreptate ar trebui să rostim exclamaţia apostolilor: Cum spun unii că nu există înviere a morţilor? (1 Corinteni 15, 12), de vreme ce fiecare profeţie a Domnului este arătată adevărată de către mărturiile evenimentelor. De fapt, noi nu am aflat aceasta doar din cuvintele Lui, ci am și primit dovadă în faptele Lui de la chiar aceleaşi persoane care s-au întors la viaţă, înviind.

Ce alte motive mai au cei care nu cred? Mai degrabă să ne luăm rămas bun de la cei care ne pervertesc credinţa noastră curată prin filosofie şi deşarta înşelăciune (Coloseni 2, 8) și să ne ţinem de credinţa noastră (a învierii) în curăţenia ei, o

credinţă pe care am învăţat-o din cuvintele pline de har ale proorocului: Lua-vei duhul lor şi se vor sfârşi şi în ţărână se vor întoarce. Trimite-vei Duhul Tău şi se vor zidi şi vei înnoi faţa pământului (Psalmul 103, 29-30).

(Sfântul Grigore de Nyssa, La Crearea omului 25. 12-13, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 27) Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios.

Dacă, precum un Toma, ai fost lăsat afară când ucenicii erau adunaţi, cărora Hristos S-a arătat pe Sine, când tu nu-L vezi, nu fi necredincios. Iar dacă tu nu crezi, atunci crede-i pe cei care ţi-o zic. Şi dacă nu-i poţi crede nici pe ei, atunci încrede-te în semnele cuielor.

(Sfântul Grigore de Nazianz, La Sfintele Paşti, Discurs 45. 24, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 28) A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Așadar, să-și mărturisească greșeala cei ce mai înainte tăgăduiau că Cel răstignit era Dumnezeu. Pentru că dumnezeiasca Scriptură le-o porunceşte şi îndeosebi Toma, care, după ce a văzut pe El urmele cuielor, a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu.

(Sfântul Atanasie cel mare, Epistola 59. 10 către Epictet, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 28) A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Ai citit că Tatăl este Domnul şi în acelaşi timp Dumnezeu: O, Domnul Dumnezeul meu, te strig pe Tine, auzi-mă (Psalmul 29, 3). Cunoşti pe Fiul ca fiind Domnul şi Dumnezeu, aşa cum ai citit în Evanghelie că atunci când Toma a atins coasta lui Hristos, a spus: Domnul meu şi Dumnezeul meu. Deci, aşa cum Tatăl este Dumnezeu şi Fiul Domn, aşa şi Fiul este Dumnezeu şi Tatăl, Domnul. Numirea sfântă se schimbă de la Unul la Altul, însă natura divină nu se schimbă și nici cinstea. Pentru că ei nu sunt aşa cum erau, ajutoare adunate din bunătate, ci daruri fără plată, din dragoste firească. Pentru că unitatea are trăsătura sa deosebită şi trăsăturile deosebite sunt legate împreună în unitate.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, La Sfântul Duh 3. 15. 108, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 28) A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Când Toma a atins trupul Mântuitorului, spunând Domnul meu şi Dumnezeul meu, a crezut cu adevărat că L-a atins pe Dumnezeu. Pentru că ei toţi au mărturisit un singur Hristos, astfel încât să nu-L facă doi.

Așadar, tu îl crezi pe Toma? Şi crezi în acest fel că Iisus Hristos, Domnul a toate, Singurul Născut şi în acelaşi timp primul născut, este Ziditorul tuturor lucrurilor şi Mântuitorul lumii şi că aceeaşi persoană este în primul rând Ziditorul lumii întregi şi după aceea Mântuitorul lumii întregi?

(Sfântul Ioan Casian, La Întruparea Domnului împotriva lui Nestorie 6. 19, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 28) A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Când Iisus i-a arătat lui Toma chiar locurile despre care avea îndoieli, Toma a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu. Toma I-a pipăit trupul și I-a proclamat divinitatea. Ce a atins el? A atins trupul Domnului. A fost trupul lui Hristos sau dumnezeirea lui Hristos? Dumnezeirea lui Hristos a fost Cuvântul; natura Sa a fost suflet şi trup. Toma nu putea atinge sufletul, dar îl putea înţelege, pentru că trupul, care era mort, trece la viaţă. Dar acel Cuvânt nu este supus nici schimbării, nici atingerii, nici nu se retrage, nici nu progresează, nici nu cade, nici nu înfloreşte pentru că la început a fost Cuvântul, şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Cuvântul era Dumnezeu. Aceasta este ceea ce Toma a proclamat. El a pipăit trupul și a invocat Cuvântul deoarece Cuvântul S-a făcut trup şi S-a sălăşluit între noi (Ioan 1, 1, 14).

(Fericitul Augustin, Predica 145A, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 28) A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Toma L-a atins pe El cu luare aminte şi când a descoperit adevărul, şi-a mărturisit greşeala prin cuvintele: Domnul meu şi Dumnezeul meu! Ce înseamnă aceasta? După ce mai înainte Toma nu credea că Mântuitorul a înviat din morţi, acum Îl numeşte pe El Domn şi Dumnezeu? Aceasta nu este verosimilă. Toma, ucenicul necredincios, nu Îl numește Domnul şi Dumnezeu pe Cel pe care L-a atins - de

fapt, cunoaşterea învierii nu L-a învăţat pe el că Cel înviat era Dumnezeu. Mai degrabă, L-a slăvit pe Dumnezeu pentru minunea săvârşită, fiind uimit datorită minunii pe care a văzut-o.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan 7. 20-29,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 29) Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut.

Când Apostolul Pavel spune:credinţa este încredinţarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor nevăzute (Evrei 11, 1), este limpede că dovada acelor lucruri care nu pot fi făcute evidente este credinţa. Lucrurile care sunt evidente nu mai implică credinţă, ci recunoaştere.

De ce atunci când Toma a văzut şi când L-a pipăit, Domnul i-a spus: pentru că M-ai văzut ai crezut? Pentru că a văzut un singur lucru şi a crezut un altul; divinitatea nu putea fi văzută de un muritor. El a văzut o fiinţă omenească şi L-a mărturisit ca Dumnezeu… Dar noi ne bucurăm și de ceea ce urmează: fericiţi cei care n-au văzut şi au crezut. Cu siguranță, această spusă se referă la noi, cei care păstrăm în minţile noastre pe Acela pe care nu Îl vedem în trupul Său. Se referă la noi, doar dacă îmbrăcăm credința cu fapte. Crede cu adevărat doar acea persoană care îşi exprimă credinţa în lucrările sale.

(Sfântul Grigore cel mare, A patruzecea Evanghelia, Omilie 26,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 29) Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut.

Iisus i-a spus lui:pentru că M-ai văzut pe Mine, Toma, ai crezut. Fericiţi sunt cei care n-au văzut şi au crezut. Aceste cuvinte erau deosebit de pertinente şi ne pot fi de mare ajutor. Ucenicii au demonstrat încă odată ce mare grijă are Hristos de sufletele noastre, pentru că El este bun şi, aşa cum spune Scriptura: vrea ca toţi să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină (1 Timotei 2, 4). Chiar şi aşa, acest cuvânt al Său ne poate surprinde.

Ca de obicei, Hristos trebuia să fie răbdător cu Toma când a spus că el nu va crede, şi cu ceilalţi ucenici când au crezut că au văzut un duh. Datorită dorinţei Sale de a convinge întreaga lume, El de bună voie le-a arătat semnele cuielor şi rana din

coasta Sa. Pentru că El, fără îndoială, îi dorea și pe aceia care aveau nevoie de asemenea semne ca sprijin pentru credinţa lor. Și chiar a și mâncat, deşi nu avea nevoie de aceasta… Cel care se încrede în ceva ce nu a văzut, crezând în cuvântul învăţătorului său, prin credinţa prin care el cinsteşte pe cel pe care învăţătorul său îl proclamă lui, este vrednic de mare cinste. Aşadar, fericit este cel care crede mesajul sfinţilor apostoli care, aşa cum spune Sfântul Evanghelist Luca, au fost martorii faptelor lui Hristos şi slujitorii lumii. Dacă noi dorim viaţa veşnică şi tânjim după un lăcaş în Cer, trebuie să-i ascultăm.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia după Ioan 12. 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 29) Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut.

Sunt unii… care cred că o viaţă binecuvântată este imposibilă în acest trup slab şi fragil deoarece trebuie să suferim durere şi tristeţe, plâns, boală și toate în acest trup… Nu este o binecuvântare să fii în mijlocul suferinţei, dar este o binecuvântare să fii biruitor asupra ei şi să nu fii înspăimântat de vremelnica putere a durerii. Lucrurile care ne vin sunt considerate groaznice din cauza durerii ce o provoacă, cum ar fi orbirea, pribegia, foamea, necinstirea unei fiice, pierderea unui copil. Dar cine neagă că Isaac nu a fost binecuvântat, el care nu vedea la anii săi şi totuşi dădea binecuvântări din binecuvântarea sa? (Facerea 27, 28). Nu era oare Iacob binecuvântat, el care, lăsând casa tatălui său a îndurat pribegia ca un cioban pentru plată (Facerea 31, 41) şi a jelit încălcarea castităţii fiicei sale (Facerea 34, 5) şi a suferit foamea? (Facerea 42, 2). Nu au fost ei binecuvântaţi, ei a căror bună credinţă Dumnezeu a primit-o mărturie, aşa cum este scris: Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacob? Greu lucru este sclavia, însă Iosif nu era sclav. De fapt, în mod limpede el a fost binecuvântat pe când era sclav și a împiedicat pofta trupească a stăpânei sale (Facerea 39, 7). Ce să mai spun de Sfântul David, care a jelit moartea a trei dintre copii săi (2 Samuel 12, 16; 13, 31; 18, 33), şi oare ce este mai rău decât legătura incestuoasă a fiicei sale? (2 Samuel 13, 21). Cum poate fi lipsit el de binecuvântare? El, cel din care Însuși Creatorul binecuvântării a răsărit și care a făcut mulţi fericiţi? Pentru că fericiţi sunt cei care nu au văzut şi au crezut.

Toţi aceştia au simţit slăbiciunea lor, dar cu curaj au biruit asupra ei. Ce putem noi gândi despre cineva așa de nenorocit ca Sfântul Iov, fie pentru arderea casei sale sau pentru moartea fulgerătoare a celor zece fii ai săi sau pentru durerile sale trupeşti? (Iov 1, 14–2, 10). N-ar fi fost oare el mai puţin binecuvântat dacă nu

îndura acele lucruri prin care el cu adevărat s-a arătat a fi de acord? Este adevărat că în aceste suferinţe este ceva amar şi că noi nu ne putem pune mintea deasupra problemei pentru a ascunde această durere.

Nu ar trebui să neg că marea este adâncă pentru că la ţărm este mai puţin adâncă, sau că cerul este limpede pentru că uneori este acoperit cu nori sau că pământul este rodnic pentru că în unele locuri este doar pământ arid sau că recoltele sunt bogate şi pline pentru că uneori au ovăz sălbatic amestecat cu ele. Deci, la fel, consideră ca adevăr că recolta unei conştiinţe fericite poate fi amestecată cu unele simţiri amare de tristeţe. În snopii unei vieţi fericite, dacă din întâmplare orice nenorocire sau amărăciune s-a strecurat, nu este ca şi cum ovăzul sălbatic a fost ascuns sau ca şi cum amărăciunea neghinei a fost ascunsă de dulcea aromă a grâului?

(Sfântul Ambrozie al Milanului, Îndatoririle clerului 2. 5. 19-21, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 29) Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut.

Doar pentru minţile adânci şi pentru sufletele întărite de lumina credinţei este posibil să creadă fără a ezita ceea ce nu este văzut cu vederea trupească şi să-şi îndrepte simțurile unde nu-şi pot direcţiona privirea. De unde s-ar mai fi ridicat aceasta în inimile noastre sau cum ar mai fi fost cineva motivat prin credinţă, dacă mântuirea noastră s-ar fi bazat doar pe acele lucruri care se află înaintea ochilor noştri? Pentru aceasta, Domnul nostru a spus lui Toma, care părea să se îndoiască de învierea Sa până când nu a verificat prin vedere şi nu a atins urmele pătimirilor Lui chiar pe trup Său: pentru că M-ai văzut, ai crezut; fericiţi sunt cei care nu au văzut şi au crezut.

(Sfântul Leon cel mare, Predica 74, 1, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 29) Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut.

Fericiţi sunt cei care, atunci când harul s-a retras, nu găsesc nici o mângâiere în ei înşişi, ci doar continuă suferinţa şi adânca întunecime, dar nu deznădăjduiesc. Ei, întăriţi prin credinţă, suferă cu bărbăție, încredințați că văd într-adevăr pe Domnul, Cel care este nevăzut.

(Sfântul Ioan Carpatiul, Text pentru monahii din India 71, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 30) Deci şi alte minuni a făcut Iisus înainte ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta.

Cu aceste cuvinte, evanghelistul arată că existau nenumărate semne pe care Mântuitorul le-a împlinit înaintea ucenicilor. Mai mult, el dovedeşte că spusele Evangheliei sunt adevărate, adică acele rare relatări alcătuite cu precizie de ceilalţi evanghelişti, dar care au fost omise de el. Cu ale lui cuvinte, aici demonstrează că nu a spus acestea cu vreo intenţie polemică, ci arată faptul că mesajele celorlalţi evanghelişti sunt adevărate şi suficiente pentru cel care vine la credinţă şi le crede, le citeşte şi le înţelege.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan 7. 20. 30-31, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 30) Deci şi alte minuni a făcut Iisus înainte ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta.

Pentru că, în ceea ce priveşte timpul de dinainte de înviere, a fost necesar ca multe semne să fie făcute, ca ei să poată crede că El este Fiul lui Dumnezeu, la fel a trebuit şi după înviere, pentru ca ucenicii să creadă că Hristos a înviat.

Un alt motiv pentru care evanghelistul a adăugat și cuvintele în prezenţa ucenicilor Săi, este pentru că Hristos le-a vorbit după înviere.

Și tot El va spune: lumea nu Mă va mai vedea.

(Sfântul Ioan Gură de Aur,Omilii la Evanghelia după Ioan 87. 2, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 31) Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui.

Evanghelia nu a cunoscut un al Fiu al Omului decât pe El, Cel care era al Mariei, care a și suferit. Nu a existat nici un Hristos care a fugit de la Iisus înainte de patimă. Evanghelia a ştiut despre El, Cel care a fost născut ca Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu şi că această persoană a suferit şi S-a ridicat din nou, aşa cum demonstrează Ioan, ucenicul Domnului, spunând: Dar acestea sunt scrise pentru ca

voi să puteţi să credeţi că Iisus este Mesia, Fiul lui Dumnezeu şi că prin credinţă să aveţi viaţă în numele Lui. El a anticipat sistemele blasfemiatoare care Îl împart pe Domnul, în măsura în care stă puterea lor, spunând că a fost format din două substanţe diferite.

(Sfântul Irineu de Lyon, Împotriva ereziilor 3. 16. 5, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 31) Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui.

De ce această Evanghelie, chiar la finele ei, spune că aceste lucruri erau scrise dacă nu cumva, ca să folosesc cuvintele mele, ca să crezi că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu? Prin urmare, când iei oricare dintre afirmațiile acestei evanghelii şi le aplici pentru a demonstra identitatea Tatălui şi a Fiului, presupunând că ele servesc perspectivele tale acolo, ești împotriva scopului definit al evangheliei. Pentru că aceste lucruri cu certitudine nu sunt scrise pentru ca tu să poţi crede că Iisus Hristos este Tatăl, ci Fiul.

(Tertulian, Împotriva practicilor 25,traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 31) Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui.

Singurul motiv pentru care Ioan pretinde că scrie Evanghelia sa, este acela ca toţi să poată crede că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. Dacă este suficient pentru mântuire să credem că El este Hristos, de ce adaugă Fiul lui Dumnezeu? Dar dacă adevărata credinţă nu este altceva decât credinţa că Hristos nu este doar Hristos, ci Hristos Fiul lui Dumnezeu, apoi cu siguranţă numele Fiului nu este ataşat lui Hristos ca un adaos obişnuit datorită adopţiei, ci observăm că este substanțial mântuirii. Dacă atunci, mântuirea constă în mărturisirea numelui, nu trebuie ca numele să exprime adevărul? Dacă numele exprimă adevărul, prin ce autoritate poate fi el numit o creatură? Nu este mărturisirea unei creaturi, ci mărturisirea unui Fiu care trebuie să ne dea mântuire. Prin urmare, a crede că Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu este adevărata mântuire, reprezintă slujba de mulţumire a unei credinţe neprefăcute. Pentru că noi nu avem dragoste înăuntrul nostru faţă de Dumnezeu Tatăl, decât prin credința în Fiul.

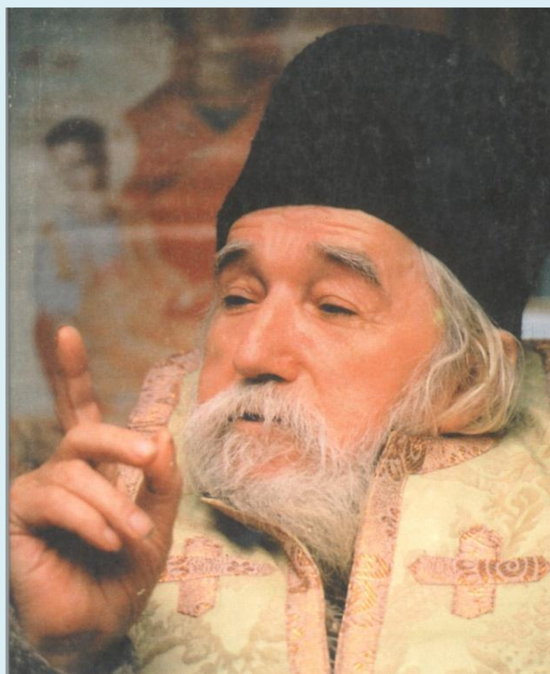
(Ilarie de Poitiers, La Sfânta Treime 6. 41-42, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

(In. 20, 31) Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui.

Acest paragraf indică sfârşitul cărţii. Dar apoi există totuşi relatarea modului în care Domnul Însuşi S-a arătat la Marea Tiberiadei şi la prinderea peştelui unde este făcută o trimitere deosebită asupra tainei Bisericii şi a caracterului său în timpurile viitoare la învierea de obşte a celor adormiţi. Prin urmare, eu cred că este aşezat în acest mod pentru a da o deosebită proeminență faptului că sfârșitul cărţii a fost întrerupt, aşa cum a fost, şi că acest sfârşit trebuia să fie o prefaţă a relatării care urma pentru a da acesteia într-o anumită măsură o poziţie de mai mare însemnătate.

(Fericitul Augustin, Tratate la Evanghelia după Ioan 122, traducere pentru Doxologia.ro de Alexandra Zurba)

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica Tomei

Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut (Ioan 20, 29)

Hristos a înviat !

Iubiţi credincioşi, în prima zi a Sfintelor Paşti, seara, ne spune Sfântul apostol şi evanghelist Ioan, S-a arătat Iisus Hristos înviat ucenicilor Săi, ascunşi de frica iudeilor, într-o cameră încuiată din Ierusalim şi le-a spus: ***Pace vouă***! După ce i-a liniştit, că erau tulburaţi şi cuprinşi de frică şi i-a încredinţat de Învierea Sa din morţi, arătându-le mâinile şi coasta străpunse de cuie şi suliţă pe cruce, le-a adăugat: ***Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, aşa vă trimit şi Eu pe voi*** (Ioan 20, 21). Prin aceste cuvinte Domnul a trimis pe Apostoli la propovăduire, având misiunea să vestească Evanghelia mântuirii la toate neamurile pământului.

Dar pentru a-i întări cu putere de sus la această misiune dumnezeiască de înnoire a lumii, Mântuitorul a suflat asupra lor Duh Sfânt, şi le-a dat putere să ierte păcatele oamenilor, zicând: ***Luaţi Duh Sfânt! Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine vor fi ţinute*** (Ioan 20, 22-23). Nimeni nu poate propovădui pe Hristos dacă nu este trimis de Dumnezeu şi dacă nu este întărit şi sfinţit de harul Duhului Sfânt. Însă nu este destul pentru mântuire numai să citim Sfânta Scriptură şi să ascultăm cuvântul Evangheliei. Trebuie să-l şi facem. Nu era suficientă Apostolilor şi ucenicilor Domnului numai propovăduirea cuvântului. Ea singură nu

poate mântui fără pocăinţă. ***Apostolii aveau datoria să-i înveţe voia lui Dumnezeu, dar să-i cureţe şi de păcate, adică să le dezlege păcatele prin spovedanie, fără de care nu poate fi iertare, pocăinţă şi mântuire.*** De aceea Domnul întemeiază acum Taina Sfintei Spovedanii, ca urmaşii lor, episcopii şi preoţii, să spovedească pe cei ce cred, şi să-i dezlege de păcate. ***Aceasta este singura cale de mântuire a creştinilor: Credinţa dreaptă în Dumnezeu, împlinirea poruncilor evanghelice şi dezlegarea păcatelor prin spovedanie.***

Dar, cu rânduiala dumnezeiască, apostolul Toma nu era de faţă cu ceilalţi apostoli când S-a arătat Domnul. Şi când i-au spus toţi: **Am văzut pe Domnul!** el nici nu s-a bucurat, nici n-a voit să creadă, ***până nu a văzut cu ochii şi a pipăit cu mâna rănile Mântuitorului*** (Ioan 20, 25). După opt zile, adică în Duminica a doua după Înviere, iarăşi S-a arătat Iisus Hristos ucenicilor Săi, trecând prin uşile încuiate. Atunci era şi Toma de faţă. După ce le-a zis din nou: ***Pace vouă, a spus cu mustrare pentru Toma: Adu-ţi degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele, şi adu-ţi mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios!*** (Ioan 20, 26-27). Iar Toma pipăind şi văzând rănile Domnului, cuprins de frică şi uimire, a strigat cu smerenie şi credinţă: **Domnul meu şi Dumnezeul meu!** Mântuitorul însă l-a mustrat pentru puţina lui credinţă, zicând: ***Pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut? Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!*** (Ioan 20, 28-29).

Toma era un apostol îndoielnic. El a crezut numai după ce a văzut şi a cercetat adevărul, pipăind rănile lui Hristos. De aceea l-a şi mustrat Domnul, căci credinţa vine din auz, iar nu din pipăire şi vedere. ***Credinţa vine din interior, din inimă***, iar nu din afară. ***Credinţa vine din cuvânt.*** Din cuvântul de învăţătură auzit din gura mamei şi a tatei. Căci părinţii trupeşti ne sunt primii dascăli de religie în viaţă. Apoi, credinţa noastră în Dumnezeu ne vine şi se întăreşte în noi din predica preotului la biserică, din sfaturile date de bătrâni, din citirea cărţilor sfinte şi mai ales din cuvintele şi învăţăturile pe care le auzim şi le citim zilnic în Sfânta Evanghelie.

La formarea noastră duhovnicească şi la sporirea dreptei credinţe în inimile noastre cel mai mare rol îl au părinţii trupeşti care ne-au născut şi părinţii sufleteşti care ne-au învăţat şi ne-au crescut în frica de Dumnezeu, adică preotul satului, duhovnicul şi naşul de botez. Când părinţii trupeşti şi cei sufleteşti sunt buni şi îşi fac datoria creştină faţă de sufletele pe care le cresc şi le păstoresc, atunci se nasc şi se formează creştini buni, copii ascultători de părinţi, tineri cuminţi şi evlavioşi. Iar când părinţii trupeşti sunt necredincioşi şi stăpâniţi de patimi, iar cei sufleteşti sunt indiferenţi şi nepăsători faţă de fiii lor sufleteşti, atunci copiii sunt răi şi neascultători, tinerii sunt necredincioşi sau îndoielnici şi caută dovezi văzute, ca

Toma, pentru a crede în nevăzutul Dumnezeu. Cei căsătoriţi vin rar la biserică fiind înconjuraţi de griji pământeşti; mulţi îşi ucid copiii şi unii îşi distrug familia şi pacea sufletului prin divorţ. Dar şi bătrânii care n-au avut în tinereţe o viaţă religioasă profundă îşi sfârşesc viaţa în beţii şi indiferenţă religioasă, spre osânda sufletelor lor.

De vom cugeta mai mult la îndoiala apostolului Toma, vom înţelege mai bine slăbirea credinţei în Dumnezeu în zilele noastre şi urmările ei cumplite, pe care le trăim.

Iubiţi credincioşi, îndoiala lui Toma la Învierea Domnului a avut şi un rol providenţial. Căci, prin pipăirea rănilor Mântuitorului, Toma dovedeşte celor necredincioşi că Hristos a avut cu adevărat trup omenesc, asemenea nouă, afară de păcat şi că a pătimit cu trupul pe cruce pentru mântuirea lumii. Iar dacă Toma s-a îndoit de Învierea Domnului, după ce şi-a pus mâna în coasta Lui, s-a căit de necredinţa sa şi, căzând în genunchi, şi-a mărturisit cu lacrimi credinţa şi păcatul său, prin aceste cuvinte: ***Domnul meu şi Dumnezeul meu!***

O*are câţi dintre creştinii de astăzi nu cad în păcatul îndoielii şi al necredinţei în Dumnezeu? Însă se întorc la credinţă, cu căinţă şi smerenie ca apostolul Toma?* Din cauza fricii şi Petru s-a lepădat de Hristos prin cuvintele: ***Nu cunosc pe omul acesta!*** (Matei 26, 74). Dar îndată după cântatul cocoşului, din miezul nopţii, Petru a ieşit afară şi a plâns cu amar. Toată viaţa s-a căit Petru de căderea şi necredinţa sa.

Dar dintre noi câţi creştini nu se îndoiesc de existenţa lui Dumnezeu? Câţi nu-L înjură şi-L hulesc? Câţi nu caută dovezi şi zic: "Nu cred până nu văd!" Câţi nu caută să pipăie rănile şi coasta Domnului, căutând dovezi ale existenţei lui Dumnezeu prin pământ, prin mărturii vechi, prin tainele planetelor şi ale Universului? Câţi nu zic dintre creştini: "Aici este raiul şi iadul! Aici pe pământ este totul!" Iar când se văd bolnavi, în faţa primejdiei, a sărăciei şi a morţii, nici atunci nu se căiesc ca Toma, să zică: "Tu eşti Domnul meu şi Dumnezeul meu! Acum cred în Tine Doamne, că Tu m-ai zidit şi m-ai mântuit. Iartă-mă de necredinţa mea!" Nici măcar la bătrâneţe nu se întorc la Dumnezeu ca să plângă cu amar ca Petru, viaţa lor din tinereţe, cheltuită în desfrâu, în răutăţi şi necredinţă.

Puţini sunt acei ce se pocăiesc de păcate la bătrâneţe. Cei mulţi mor aşa cum au trăit, în necredinţă şi nepocăinţă, spre a lor veşnică osânda. Cu adevărat, mare dar este credinţa în Dumnezeu însoţită de fapte bune! De aceea a şi zis Mântuitorul către Toma cea de-a zecea fericire: ***Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!*** (Ioan

20, 29). Iar cu alt prilej a zis către ucenicii Săi: ***Fericit este cel ce nu se va sminti întru Mine*** (Matei 11, 6). ***Adică nu se va sminti din dreapta credinţă în Dumnezeu***, cum s-au smintit mulţi în zilele noastre.

De ce credeţi că se smintesc unii creştini în Hristos şi cad din dreapta credinţă apostolică în tot felul de secte şi grupări religioase? Pentru că ei vor să cuprindă cu mintea lor tainele şi dogmele credinţei. Ei vor să pipăie cu raţiunea lor limitată mâinile şi coasta Domnului, adică vor să înţeleagă adâncul cel nepătruns al credinţei, mai mult decât este dat omului să înţeleagă.

- ⇒ *Dar cei mai mulţi se leapădă şi se smintesc de Biserica întemeiată de Hristos din cauza mândriei şi a neascultării lor.*
- ⇒ *Se smintesc de Maica Domnului şi din mândrie şi neascultare o defaimă spunând că ar fi fost o femeie de rând.*
- ⇒ *Se smintesc de Sfânta Cruce şi din aceleaşi pricini spun că este un semn de ocară, iar nu armă a creştinilor împotriva diavolilor, sfinţită cu sângele lui Hristos.*
- ⇒ *Se smintesc de sfintele icoane şi le numesc idoli, neînţelegând sensul lor duhovnicesc.*
- ⇒ *Se smintesc de sfinţi şi de cinstea dată lor şi-i numesc oameni de rând, iar pe ei se numesc drepţi şi mântuiţi.*
- ⇒ *Se smintesc de preoţi, nu le recunosc harul Duhului Sfânt primit la hirotonie şi îi judecă.*
- ⇒ *Se smintesc de Tainele Bisericii întemeiate de Hristos, prin care se revarsă harul Duhului Sfânt şi le refuză pe toate.*
- ⇒ *Se smintesc de învăţătura Sfintei Scripturi şi o răstălmăcesc după voia şi mintea lor, spre a lor osânda şi amăgirea multora.*

De vom rămâne însă statornici şi ascultători în sânul Bisericii Ortodoxe şi vom păstra cu sfinţenie dreaptă credinţa dată nouă de Hristos, ne vom izbăvi de necredinţa lui Toma, de sminteală religioasă a sectelor şi vom înţelege cum trebuie înţeleasă învăţătura Sfintei Evanghelii în sensul adevărat al celor două fericiri: Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut! şi Fericit este acela ce nu se va sminti întru Mine!

Iubiţi credincioşi, se cade nouă astăzi, să ne bucurăm că stăm neclintiţi în dreapta credinţă şi suntem fii ai Bisericii lui Hristos de două mii de ani. Necredincioşii se leapădă şi caută să vadă pe Dumnezeu cu ochi trupeşti; îndoielnicii vor să pipăie rănile Domnului; cei slabi în credinţă caută minuni; sectele părăsesc Biserica,

răstălmăcesc dogmele credinţei şi vestesc altă Evanghelie; cei robiţi de patimi amână pocăinţa, iar noi, ***fiii învierii şi fiii lui Dumnezeu după har, să-I rămânem credincioşi până la sfârşit, ştiind că cel ce va răbda toate până la sfârşit, acela se va mântui*** (Matei 24, 13). ***Astăzi, a opta zi după Sfintele Paşti, Domnul înviat S-a arătat Apostolilor şi le-a dat pacea Duhului Sfânt după care suspină toată lumea. Astăzi Mântuitorul l-a încredinţat pe Toma că a înviat cu adevărat şi ne încredinţează şi pe noi că vom învia cu toţii la judecata de apoi.***

De aceea să ne bucurăm pentru înviere. Să ne bucurăm pentru mărturisirea de credinţă a lui Toma şi să ne rugăm lui Dumnezeu ca şi ceilalţi îndoielnici în credinţă şi doritori de semne şi minuni, tineri sau bătrâni, rude, vecini şi chiar fii, să mărturisească şi ei pe Hristos împreună cu Apostolul Toma. Să ne bucurăm cu adevărat că avem cu noi, în mâinile noastre, pe Domnul înviat şi suntem izbăviţi de chinurile sufleteşti ale necredinţei şi îndoielii.

Noi credem în Dumnezeu şi nu căutăm să iscodim tainele credinţei sau să pipăim coasta Domnului.

- ⇒ ***Cerul înstelat ne arată puterea Lui.***
- ⇒ ***Soarele şi luna ne amintesc de strălucirea Lui.***
- ⇒ ***Florile câmpului şi armonia creaţiei ne încredinţează că Dumnezeu este frumuseţe.***
- ⇒ ***Copiii cei nevinovaţi, asemenea îngerilor, ne amintesc de bunătatea lui Dumnezeu şi ne îndeamnă la sfinţenie.***
- ⇒ ***Mamele cu pruncii la sân, când se roagă, ne aduc aminte de Maica Domnului cu pruncul Iisus în braţe, care se roagă pentru mântuirea lumii.***

Pentru toate acestea să ne întărim mai mult în credinţă şi să ne bucurăm. Ne putem şi noi atinge de Domnul cu inima, cu mintea, cu voinţa şi chiar cu trupul, dar nu cu nevrednicie sau cu îndoială ca apostolul Toma.

- ***Cu inima ne atingem de Domnul prin credinţă, evlavie şi rugăciune curată, duhovnicească.***
- ***Cu mintea ne atingem de Domnul prin citirea Sfintei Scripturi şi a altor cărţi ziditoare de suflet.***
- ***Cu voinţa ne atingem de Domnul prin săvârşirea faptelor bune, în dragoste şi smerenie.***

- ***Iar cu sufletul şi cu trupul ne hrănim şi ne unim mistic cu Hristos Mântuitorul prin Sfânta Împărtăşanie, care este cea mai înaltă cale de unire a noastră cu Hristos, fără de care nu ne putem mântui.***

Vă reamintim că astăzi, la Duminica Tomei, numită şi "Paştele blajinilor" în unele sate ies credincioşii la cimitir unde fac pomenire, dau de mâncare unii altora şi cântă cu toţii troparul Învierii. Păstraţi cu sfinţenie acest obicei creştinesc. De altfel ***fiecare Duminică este un Paşte, este ziua Învierii Domnului, ziua bucuriei şi a mântuirii noastre.***

Să păstrăm cu sfinţenie credinţa curată şi fierbinte în Dumnezeu. Să ne ferim de necredincioşi, de sectanţi şi de îndoielnici, ca să nu cădem în cursele lor. Să păstrăm cu grijă frumuseţea cultului ortodox şi toată tradiţia străbună moştenită de la înaintaşi şi să trăim în pace şi iubire unii cu alţii, ca împreună să cântăm cu îngerii **"Hristos a înviat!".** Amin.

Sfântul Ignatie Briancianinov - Predică în Duminica Tomei - Despre creştinism

“Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut” (Ioan 20, 29).

Aceste cuvinte le-a grăit Domnul credinciosului Său ucenic, care n-a vrut să creadă în învierea Domnului atunci când ea i-a fost adusă la cunoştinţă de către fraţii lui, Apostolii; aceste cuvinte le-a grăit Domnul ucenicului care spusese sus şi tare că el nu va crede în învierea Domnului până ce nu se va căpăta dovada vie a acestei întâmplări atât de minunate şi atât de însemnate pentru lume.

“***Am văzut pe Domnul***”, i-au spus cu bucurie Sfântului Apostol Toma ceilalţi Apostoli, cărora li S-a arătat Domnul chiar în ziua învierii Sale, seara, intrând în cămară fără a deschide uşile.

Cămara era zăvorâtă bine de frica urii iudeilor, ce de-abia săvârşiseră uciderea de Dumnezeu şi luaseră toate măsurile împotriva învierii care fusese prevestită.

“***De nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor***”, a răspuns Toma, pe care îl uimise preaîmbucurătoarea veste, şi “***de nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede***” (Ioan 20, 25).

Vorbind astfel, a arătat nu necredinţa cea vrăjmaşă lui Dumnezeu, ci bucurie negrăită; aşa a arătat ce simţea sufletul lui înaintea măreţiei întâmplării ce a schimbat soarta omenirii. **Cu Hristos şi în Hristos omenirea a înviat.**

Atotbunul Domn nu a întârziat să îi dea iubitului Său ucenic dovada pe care acesta o dorea. După ce a trecut o săptămână de când Se arătase Apostolilor pentru întâia dată, Domnul S-a arătat din nou, fiind ei cu toţii împreună şi Toma aflându-se cu ei. Uşile erau închise, ca şi întâia dată, de frica iudeilor.

Apostolii L-au văzut dintr-o dată pe Domnul stând înaintea lor. ***Pace vouă***, le-a grăit El. Apoi, întorcându-se către Toma, i-a zis: ***"Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele, şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios"*** (Ioan 20, 27).

Prin aceste cuvinte, Domnul a arătat că El, Cel pretutindenea fiitor după Dumnezeire, era în mijlocul ucenicilor Săi şi atunci când Toma, presupunând că El nu este de faţă, le-a arătat răspicat acestora starea de nedumerire care îl cuprinsese la vestea învierii.

Toma dorea să se încredinţeze de înviere: el primeşte o încredinţare neasemuit mai înaltă, înaintea căreia nici n-o mai bagă în seamă pe cea a învierii. "**Domnul meu şi Dumnezeul meu!**" - strigă Toma. „***încredinţându-mă de Dumnezeirea Ta, nu mai caut să mă încredinţez de înviere. Ţie, Atotputernicului Dumnezeu, îţi sunt cu putinţă toate lucrările, care sunt mai presus de înţelegerea omenească***".

Ca răspuns la mărturisirea Apostolului, Domnul i-a fericit pe "***cei ce nu au văzut şi au crezut***". Şi pe noi ne-a pomenit Domnul, i-a pomenit pe toţi cei care nu L-au văzut cu ochii trupeşti! A făcut această pomenire în timp ce stătea în mijlocul Sfinţilor Săi Apostoli cu omenitatea luată asupra Sa, adusă jertfă pentru omenire şi deja proslăvită cu slava învierii!

N-am fost uitaţi de Domnul nici noi, cei ce suntem de faţă aici, în sfânta Lui biserică, pomenind această întâmplare de care ne despart optsprezece veacuri. Fericiţi suntem noi, cei care nu L-am văzut, însă credem în El!

Fericiţi sunt aceia dintre noi care cred în El! Miezul faptei este credinţa. Ea îl apropie pe om de Dumnezeu şi îl face pe om al lui Dumnezeu; ea îl aduce pe om înaintea feţei lui Dumnezeu, şi în ultima zi a vieţii acestei lumi, la începutul zilei veşnice, îl va aşeza de-a dreapta tronului lui Dumnezeu ca să îl vadă în veci pe Dumnezeu, ca să se desfăteze în veci de Dumnezeu, ca să împărăţească în veci împreună cu Dumnezeu.

"***Fericiţi cei ce nu au văzut şi au crezut***". ***Prin aceste cuvinte, Domnul i-a unit cu Apostolii pe toţi credincioşii de pe tot pământul şi din toate timpurile.*** Când a

adus rugăciune pentru Apostoli Tatălui Său, înainte de a merge la patimile cele mântuitoare pentru noi, i-a unit cu Apostolii pe toţi creştinii adevăraţi.

"***Nu numai pentru aceştia mă rog***", a zis El, nu numai pentru Apostoli, "***ci şi pentru cei care vor crede prin cuvântul lor întru Mine***" (Ioan 17,20). Aşa şi aici: El îi face părtaşi ai fericirii Apostolilor pe toţi fiii Bisericii. "***Iar ochii voştri fericiţi sunt că văd şi urechile voastre că aud. Că amin grăiesc vouă: că mulţi proroci şi drepţi ai Vechiului Legământ au dorit să vadă cele ce vedeţi voi şi n-au văzut, şi să audă cele ce auziţi şi n-au auzit***" (Matei 13, 16-17).

Fericiţii înşişi-văzători şi slujitori ai Cuvântului ne-au predanisit nouă ***cele văzute şi auzite de către ei*** (Luca l, 3) când "***Cuvântul trup S-a făcut şi s-a sălăşluit întru noi, şi am văzut***", spune unul dintre aceşti înşişi-văzători ai Cuvântului, "***slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har şi adevăr***" (Ioan l, 14).

Mărturia cât se poate de limpede a Apostolilor ne face, parcă, privitori ai întâmplărilor pe care le-au văzut cu ochii lor Apostolii. ***Prin Tainele Bisericii intrăm în împărtăşire fiinţială cu Domnul şi rămânem în această împărtăşire prin Taine. Pe Dumnezeu, Care este nevăzut ochilor trupeşti, credinţa vie îl face văzut pentru ochiul sufletesc, al minţii*** (Evr. 11, 27).

Vieţuirea după poruncile Domnului ne aduce arătarea de taină a Domnului. El se arată duhovniceşte în inimă, când ucenicii Domnului - vederile ce au luat naştere în minte şi s-au împropriat ei din Evanghelie - se adună în inimă şi zăvorăsc uşile ei, ca să nu intre acolo iudeii - gândurile vrăjmaşe Domnului, care leapădă atotsfânta Lui învăţătură.

Fiind sub har, precum apostolii, cutezăm a spune că starea noastră e mult mai fericită decât a fost cea a drepţilor Vechiului Legământ. Aceia au crezut în Răscumpărătorul Care avea să vină: noi credem în Cel ce a venit şi a săvârşit răscumpărarea. Acelora le-au fost făgăduite darurile harice: noi am primit din belşug darurile, le avem în mâini, ne folosim de ele după voia noastră.

Dăruitorul este nesfârşit de bogat şi darnic. Dacă simţim vreo neîndestulare, de aceasta vinovaţi suntem noi, numai noi. Lipsa simţirii darurilor harice este pricinuită de slăbiciunea noastră în credinţă, sau ca s-o spun mai pe şleau, de lepădarea ei.

De ce n-avem credinţă? Fiindcă nu ne-am dat, nu am vrut să ne dăm nici o osteneală pentru studierea creştinismului, ***pentru dobândirea credinţei din auzire***

(Romani 10, 17), prin care se capătă cunoaşterea teoretică limpede a creştinismului, ***spre agonisirea credinţei din fapte*** (Iac. 2, 18), care aduce cunoaşterea fãptuitoare a creştinismului.

Din aceste două cunoaşteri cel ce le-a dobândit, ca unul care şi-a dovedit nefăţărnicia dorinţei de a-L cunoaşte pe Dumnezeu prin toate dovezile ce depindeau de el şi îi stăteau în puteri, este înălţat de Dumnezeu însuşi la tainica, adevărata cunoaştere duhovnicească, ce totdeauna este unită cu credinţa vie.

"***Cela ce are poruncile Mele şi le păzeşte, a grăit Domnul, acela este cel ce Mă iubeşte: iar cel ce Mă iubeşte iubit va fi de Tatăl Meu, şi Eu îl voi iubi pe el, şi Mă voi arăta lui***" (Ioan 14, 21).

Creştinismul poate fi asemuit unui minunat şi cât se poate de cuprinzător liman, în care pot trage cu aceeaşi uşurinţă corăbii de toate mărimile şi toate felurile. Să-şi afle adăpost în acest liman poate şi umila luntre a pescarului, şi corabia uriaşă a negustorului, încărcată cu marfă de multe feluri, şi uriaşul cuirasat, înarmat cu nenumărate mijloace de nimicire şi omorâre, şi iahtul împodobit al împăratului şi al oamenilor de seamă, menit pentru călătorii sărbătoreşti şi înveselitoare.

Creştinismul primeşte în sânurile sale oameni de toată vârsta, de toată starea şi de tot rangul, cu orice înzestrare, cu orice treaptă de învăţătură: îi primeşte şi îi mântuieşte.

"***De vei mărturisi cu gura ta pe Domnul Iisus şi vei crede întru inima ta că Dumnezeu L-a ridicat pe El din morţi, te vei mântui: că cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire***" (Romani 10, 9-10).

Cine primeşte creştinismul, cu inimă nefăţarnică pe de-a-ntregul, în sânul Bisericii Ortodoxe - singura în care este păstrat adevăratul creştinism - acela se va mântui.

Toţi oamenii au fost răscumpăraţi cu un singur preţ - Hristos: şi în răscumpărare are însemnătate numai preţul plătit. El este dat fără deosebire şi fără părtinire pentru fiecare om care doreşte să fie răscumpărat, care crede în însemnătatea preţului şi mărturiseşte această însemnătate.

Mărturisirea însemnătăţii preţului de răscumpărare e, totodată, şi lepădare a oricărei însemnătăţi şi vrednicii proprii. Preţul de răscumpărare este dat cu condiţia lepădării de sine. Şi cel mai simplu om, care nu judecând după stihiile acestei lumi

n-are nici o sporire, se mântuieşte prin mijlocirea creştinismului deopotrivă cu învăţatul şi înţeleptul.

Creştinismul, ca dar al Atotdesăvârşitului Dumnezeu, îndestulează pe toţi cu îmbelşugare: ***credinţa din nefăţărnicia inimii înlocuieşte pentru prunc şi omul simplu înţelegerea, iar înţeleptul care se apropie de creştinism în chipul legiuit*** (I Cor. 3, 18) află în el un nesecat adânc, o neajunsă înălţime a înţelepciunii, în creştinism este ascunsă şi adevărata teologie, şi psihologia şi metafizica cele nemăsluite.

Numai creştinul poate dobândi adevărata cunoaştere - pe cât stă în puterile omeneşti - în privinţa omului, a duhurilor sfinte şi a celor lepădate, a lumii nevăzute cu ochii cei trupeşti. Din luminarea la care se ajunge prin creştinism ia naştere în om acea vedere asupra cărturăriei omeneşti pe care o are asupra acesteia Dumnezeu, "***înţelepciunea lumii acesteia nebunie este înaintea lui Dumnezeu… Domnul cunoaşte gândurile înţelepţilor, gânduri din care este alcătuită cărturăria lor, că sunt deşarte***" (I Cor. 3, 19, 20).

Aceste gânduri sau cunoştinţe privesc numai cele vremelnice şi deşarte, îl duc pe cel care le are la slavă deşartă, la trufie, la amăgire de sine, la irosirea vieţii numai în griji pentru ceea ce este stricăcios şi trecător, la viaţa păcătoasă, la lepădarea şi uitarea lui Dumnezeu şi a veşniciei.

Iar când omul neluminat cu lumina lui Hristos cutează să facă judecăţi cu privire la lucrurile duhovniceşti, mintea lui rătăceşte ca într-o pustie întunecată, fără hotare, şi în locul adevăratelor cunoştinţe - de a căror dobândire nu este nicidecum în stare - alcătuieşte păreri şi închipuiri, le îmbracă în cuvinte întunecoase şi viclean alcătuite, amăgind cu ele pe sine şi pe aproapele, văzând înţelepciune acolo unde cu toată dreptatea trebuie văzută numai vătămare de minte şi aiurare.

Ciudată, izbitoare este orbirea şi învârtoşarea acelor oameni din vremea lui Hristos care L-au văzut, au auzit atotsfânta Lui învăţătură, au fost înşişi-văzători ai uimitoarelor Lui semne - şi n-au crezut în El. Stând la depărtarea a şapte veacuri ca pe înălţimea unui munte îndepărtat, Proorocul a strigat, mirându-se de nesimţirea omenească, acestei numeroase gloate de morţi vii: "***Cu auzul veţi auzi şi nu veţi înţelege, şi privind veţi privi şi nu veţi vedea***" (Matei 13, 14).

Tot atât de ciudată este şi necredinţa multora faţă de creştinism, care străluceşte cu razele celui mai limpede adevăr. Scriptura lămureşte pricina acestei necredinţe zicând: "***că s-a îngroşat inima norodului acestuia***" (Matei 13, 15).

Ea s-a făcut trupească, groasă din pricina vieţii trupeşti; ea s-a făcut oarbă şi surdă, s-a făcut moartă faţă de tot ce este duhovnicesc, faţă de ceea ce este veşnic şi dumnezeiesc.

Studierea creştinismului dovedeşte în chip cât se poate de limpede şi de hotărâtor adevărul lui. Convingerea dobândită prin studierea corectă a creştinismului, credinţa în toate lucrurile nevăzute propovăduite de creştinism, este mult mai puternică decât credinţa în cele văzute, dobândită prin simţuri.

Aşa neîndoielnică este convingerea aceasta, că milioane de oameni au lăsat cele văzute pentru a dobândi cele nevăzute, nu s-au dat în lături a-şi pecetlui cu sângele lor convingerea, nu s-au temut de cele mai cumplite cazne, prin care nebunia şi încrâncenarea s-a străduit să le smulgă lepădarea de crezul lor.

Chiar şi privirea cea mai superficială asupra întemeierii şi răspândirii creştinismului este uluitoare. Ea vesteşte în auzul întregii lumi că întemeierea creştinismului nu este nicidecum un aşezământ omenesc, ci este un aşezământ dumnezeiesc.

Domnul, luând omenitatea, a binevoit a Se arăta nu întru strălucirea măririi pământeşti, ci în starea înjosirii pământeşti. El se trăgea după trup din neam împărătesc; seminţia Lui însă coborâse de mult de pe înălţimea tronului împărătesc, se mutase din cămările împărăteşti într-o colibă, intrase în numărul şi în starea oamenilor de rând, care îşi dobândeau hrana prin osteneala braţelor. Neluând nimic din puterea şi slava omenească, ***Dumnezeu-Omul n-a luat nimic nici din înţelepciunea omenească. El nu avea ştiinţă de carte*** (Ioan 7, 15).

Ieşind să propovăduiască la vârsta de treizeci de ani, El şi-a ales doisprezece ucenici tot dintre oamenii de rând, din care făcea parte şi El însuşi. ***Ucenicii aceştia erau oameni cât se poate de simpli, fără învăţătură, fără ştiinţă de carte,*** **prunci** ***- aşa cum îi numeşte Evanghelia în privinţa sporirii după temeiurile firii căzute (Fapte 4, 13): aşa se înfăţişează cei care trebuiau să fie întemeietorii creştinismului.***

Ce a poruncit şi ce porunceşte acest învăţător acestor ucenici? ***El le porunceşte să recunoască în El pe Dumnezeu întrupat, să încredinţeze de aceasta întreaga lume, să întoarcă întreaga lume la slujirea şi închinarea Lui, dărâmând toate religiile lumii. El le porunceşte lor şi tuturor celor care vor crede în El să se lepede de plăcerile lumii şi de ei înşişi pentru credinţa în El şi pentru a deveni ai***

Lui. Despre Sine, El spune că va fi omorât cu moartea de ocară a nelegiuiţilor, şi atunci îi va trage pe toţi la Sine.

Despre ei, El spune că vor fi urâţi de toţi, prigoniţi, omorâţi, că vor vâna cu învăţătura lor pe toţi oamenii, biruind şi călcând pe cei puternici şi înţelepţi ai pământului*, *că sunt trimişi ca nişte oi la lupi (Matei 10, 16), ***că din această luptă oile vor ieşi neîndoielnic biruitoare.***

După înţelegerea lumii, aşezământul creştinismului este lipsit de noimă; planurile întemeietorului său sunt un vis de neîmplinit al închipuirii prea aprinse şi al iubirii de slavă; mijloacele şi uneltele împlinirii sunt de nimic, ciudate, caraghioase; chiar din faptul că această întreprindere este afară de cale în toate privinţele se vede că ea este cu neputinţă, se vede prăbuşirea ei chiar de la început.

Numai trei ani şi-a format ucenicii învăţătorul; nu S-a îngrijit deloc nici măcar să-i înveţe cartea neapărat trebuincioasă pentru citirea Sfintei Scripturi, nu le-a fost asigurat cu nimic traiul: dimpotrivă, li s-a poruncit neagonisirea, iar în locul mijloacelor băneşti de întreţinere li s-a dat făgăduinţa că Pronia lui Dumnezeu le va da toate cele de trebuinţă pentru viaţa pământească.

Iată ce privelişte cu neputinţă de lămurit pentru înţelegerea omenească se vede chiar la întemeierea creştinismului! După aceea, întâmplările care au urmat îndată după acesta înfăţişează o privelişte tot atât de minunată. Aceste întâmplări au început în Ierusalim şi au cuprins în cea mai scurtă vreme întreaga lume. Dumnezeu-Omul fusese răstignit pe lemnul crucii. Moartea pe cruce avea în acele vremuri acelaşi înţeles ca spânzurătoarea. Sunt omorâţi prin spânzurătoare acei criminali pe care legea vrea să îi necinstească prin însuşi felul morţii lor.

Spânzurând pe cruce, despuiat, acoperit de batjocuri, Dumnezeu-Omul a început supunerea oamenilor, pe care o prezisese: "***Dacă Eu voi fi înălţat de la pământ, îi voi trage pe toţi la Mine***" (Ioan 12, 32).

În timp ce spânzura pe cruce, un tâlhar răstignit asemeni Lui L-a mărturisit ca Domn, iar sutaşul care îl străjuia L-a mărturisit ca Fiu al lui Dumnezeu. ***După ce au trecut zece zile de la înălţarea Domnului la cer, s-a săvârşit pogorârea*** **Sfântului Duh asupra Apostolilor:** ***ei s-au umplut de înţelepciunea cea de multe feluri a lui Dumnezeu; cei care nu ştiau bine nici limba lor, oameni necărturari, au început să vorbească în toate limbile pământului, au prins a săvârşi cele mai uimitoare minuni, au început să tâlcuiască Scriptura, pe care nu o citiseră niciodată.***

Mii de iudei au primit creştinismul. Tulburat de izbânzile Apostolilor, Sinedriul, alcătuit din arhierei şi alte feţe de mare cinste şi preaînvăţate ale poporului iudeu, îi cheamă înaintea sa pe necărturarii Apostoli, îi ia la întrebări, ascultă răspunsuri şi o învăţătură în faţa căreia nu are ce să spună. Negăsind cuvinte pentru a se împotrivi spuselor prin care se arăta adevărul, Sinedriul foloseşte ameninţările, bătăile, închisoarea, bătaia cu pietre, dând prin aceasta în vileag slăbiciunea sa şi puterea potrivnicilor săi.

În urma Sinedriului se scoală asupra Apostolilor Irod şi spre marea bucurie a Sinedriului (Fapte 12, 3), taie capul unuia dintre Apostoli. Prigoana din Ierusalim îi face să plece din el pe mulţi ucenici ai lui Hristos.

Aceştia s-au răspândit prin lume şi au semănat pretutindeni creştinismul, udând cu sângele lor seminţele. Într-un răstimp de douăzeci de ani, creştinismul a cuprins lumea. La cincizeci de ani după învierea lui Hristos, creştinii erau atât de numeroşi că numai în armata de răsărit a împăratului Traian s-au aflat unsprezece mii de creştini, împăratul i-a dat pe toţi până la unul morţii, spre uimirea celor cu judecată sănătoasă, ce socoteau drept cea mai mare nechibzuinţă nimicirea propriei oştiri. Romil, căpetenia unei cete de ostaşi creştini, a fost la început bătut crunt, după care i s-a tăiat capul. Zece mii de ostaşi au fost răstigniţi în pustia de lângă Ararat; ceilalţi au fost ucişi în fel şi chip.

Fapta lui Traian şi-a aflat următori şi mai târziu, împăraţii romani, stăpânii lumii, s-au înarmat cu ură şi tiranie neîmpăcată împotriva creştinismului. Nici celţii, nici marcomanii, nici Attila, nici Genserich n-au omorât atâţia oameni din Imperiul Roman câţi au omorât împăraţii prigonitori ai creştinismului.

Trei veacuri s-a prelungit sângeroasa luptă dintre lupi şi miei. Unii lucrau cu sabia, focul, fiarele, închisoarea, înfometarea şi setea, cu toate mijloacele de chinuire şi de ucidere; ceilalţi luptau cu puterea duhului, puterea credinţei, puterea lui Dumnezeu, răbdând cele mai cumplite chinuri, murind cu mărime de suflet pentru credinţă. Lupta de trei veacuri a creştinilor a fost încununată de biruinţă, şi la începutul veacului al patrulea creştinismul a devenit religia stăpânitoare în lume.

S-au plecat înaintea învăţăturii necărturarilor pescari şi puternicii, şi înţelepţii pământului; s-au plecat înaintea ei toate neamurile. Crucea, până atunci semn al morţii de ocară, a devenit semn al celei mai înalte cinstiri: o poartă pe capete şi umeri împăraţii şi arhiereii; ea încununează bisericile Adevăratului Dumnezeu; ea slujeşte drept semn al fiecărui creştin adevărat, semn al credinţei lui, al nădejdii lui, al dragostei lui.

Cine nu recunoaşte în aşezământul creştinismului voia lui Dumnezeu, puterea lui Dumnezeu, lucrarea lui Dumnezeu, care întrece înţelegerea şi puterile omeneşti? S-a săvârşit ceea ce era cu neputinţă şi mai presus de fire; s-a săvârşit planul şi lucrarea lui Dumnezeu.

Astfel se înfăţişează creştinismul când îl priveşte cineva în mare. O cercetare mai amănunţită a lui duce la o încredinţare mai limpede că firea lui este dumnezeiască. Cea mai puternică încredinţare apare din vieţuirea după poruncile evanghelice, precum a zis şi Prorocul: "***Din poruncile Tale am cunoscut***" (Ps. 118, 104).

Încredinţarea care vine din împlinirea poruncilor este încredinţare care lucrează chiar în sufletul omului: ea este mai puternică decât orice încredinţare ce vine dinafară.

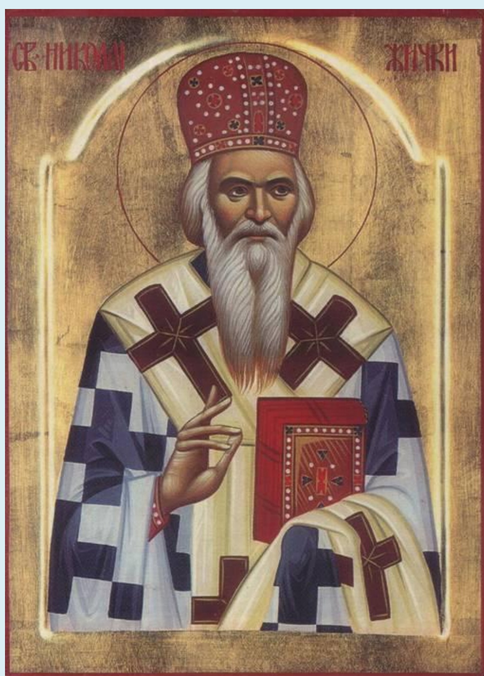
Poruncile evanghelice liniştesc, viază, întăresc sufletul. Cel care a simţit în sine lucrarea lor dobândeşte credinţă vie în Domnul Iisus Hristos, şi ea arată înaintea Domnului aşezarea inimii celui care o are prin mărturisirea limpede şi hotărâtă: "***Cuvinte ale vieţii veşnice ai, şi noi am crezut şi am cunoscut că tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu***" (Ioan 6, 68-69).

"***Adu-ţi degetul tău încoace***", spune Mântuitorul ucenicului care se clatină în credinţă, ucenicului lovit de nedumerire înaintea măreţiei lucrurilor lui Dumnezeu –" ***şi adu mâna ta, şi nu fi necredincios, ci credincios***" (Ioan 20, 27). "***Pipăiţi-Mă şi vedeţi***" (Luca 24, 39): ***începeţi să lucraţi după îndreptarul poruncilor Mele, pipăiţi-mă prin viaţa cea după voia Mea, şi Mă veţi vedea pe Mine, Cel nevăzut, Mă veţi vedea cu simţirea duhovnicească a sufletului vostru: oricine Mă pipăie în acest chip se va încredinţa cu privire la Mine, şi întru răpire că M-a aflat va striga împreună cu iubitul Meu Apostol:*** "**Domnul meu şi Dumnezeul meu!**" (Ioan 20, 28).

Amin.

din "Predici la Triod si Penticostar"

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predică la Duminica I-a după Paşti - Evanghelia despre îndoială şi credinţa Sfântului apostol Toma

Cât de minunată este legătura dintre mamă şi copil! Iubire şi jertfă pe de o parte, şi credinţă şi ascultare pe de alta.

Există pentru copil vreo altă cale spre fericire decât aceea a credinţei în mama sa şi a ascultării faţă de ea? Există ceva mai îngrozitor decât un copil care nu are încredere în mama sa, şi nu o ascultă?

Credinţa este calea cea mai curată spre cunoaştere. Oricine se întoarce de pe această cale capătă ruşine şi necurăţie.

Credinţa este calea cea mai grabnică spre cunoaştere. Oricine se întoarce de pe această cale va primi pedeapsa cu moartea pe calea sa.

Acolo unde există credinţă există şi sfătuire; acolo unde nu există credinţă, sfătuirea nu aduce nici un ajutor.

Acolo unde există credinţă, există dialog; acolo unde credinţa lipseşte, şi dialogul lipseşte; atunci, locul dialogului este luat de îndoială şi ispită.

Un străin nu are nici un fel de încredere într-un străin; o rudenie are încredere într-o rudenie. Atunci când între doi străini vine credinţa, ei se fac rudenii, unul cu altul; atunci când vine o pierdere între rudenii, aceştia se fac străini.

Cum ar putea dormi în pace gospodarul dacă a închis în acelaşi ţarc un lup şi o oaie? Cum se poate afla omul în linişte şi în pace dacă sufletul său ar fi stăpânit de îndoială şi ar fi întors în credinţa sa?

Când credinţa în semenul său este lipsită de îndoieli, atunci sufletul omului este puternic şi se aflǎ în pace şi faţa lui este liniştită.

O, ce privelişte întristătoare este atunci când se întâlnesc doi oameni care sunt muritori, amândoi fiind zidirile Lui, ale Celui care a zidit şi serafimii, şi unul vorbeşte către celălalt ca să-l ispitească, şi acela îl ascultă pe celălalt cu îndoială!

Numai o singură privelişte este mai întristătoare decât aceasta, şi anume aceea în care omul cel zidit ascultă cuvintele Ziditorului său din Evanghelie şi se îndoieşte de ele.

Marele Moise numai o singură dată a pus la îndoială cuvântul lui Dumnezeu şi de aceea el a fost pedepsit să rătăcească vreme de patruzeci de ani până să poată intra din nou în ţara sa. Proorocul Zaharia nu a crezut cuvintele Arhanghelului Gavriil despre naşterea Înaintemergătorului Ioan şi de îndată a rămas mut.

Cât de cumplită a fost pedeapsa dată părinţilor noştri celor dintâi pentru cea dintâi îndoială a lor! Adam şi Eva au fost izgoniţi din Rai pentru că au pus la îndoială cuvântul lui Dumnezeu şi au crezut propriilor lor ochi; ei s-au încrezut în ei şi în diavol.

Pe când părinţii cei dintâi ai omului ascultau numai de cuvântul lui Dumnezeu, toate erau pentru ei şi pentru toate zidirile, bune foarte (Facerea 1:31). Dar de îndată ce ei au încălcat această credinţă, Raiul s-a închis şi heruvimi şi sabie de flacără (Facerea 3:24) au fost aşezaţi la porţile Raiului, pentru ca nici un îndoielnic sau necredincios să nu se mai poată întoarce acolo vreodată.

Dintre toate cazurile întristătoare de necredinţă a omului faţă de Dumnezeu, două sunt cele mai întristătoare şi de necrezut pentru o fiinţă cu dreapta judecată, în întreaga istorie a lumii. Primul este legat de Pomul Cunoaşterii şi cel de al doilea de Pomul Vieţii. În primul caz, Dumnezeu i-a atenţionat pe cei din Rai despre primejdia din partea lui Satan; în cel de al doilea, Dumnezeu a arătat neamului

celui muritor al lui Adam viaţa cea fără de moarte întru Hristos Cel înviat. Când Dumnezeu a spus oamenilor să nu se îndrepte către moarte, ei tocmai aceasta au făcut. Când Dumnezeu a chemat oamenii să se apropie de Viaţă, au fost mulţi care nu au vrut să se apropie.

Toţi oamenii iubesc viaţa, iubesc bucuria, doresc nemurirea, tânjesc după bogăţiile fericirii. Cu toate acestea, atunci când Dumnezeu le descoperă şi le dăruieşte toate astea, unii sunt şovăielnici şi se îndoiesc. Cei care se sălăşluiesc în această vale a plângerii pun la îndoială că ar exista vreo împărăţie a vieţii, mai bună decât aceasta! Robii morţii pun la îndoială faptul că poate exista un tărâm al lui Dumnezeu, fără moarte. Însoţitorii viermilor şi ai omizilor se îndoiesc că Dumnezeu poate să-i schimbe în împăraţi fără de moarte şi însoţitori ai sfinţilor îngeri.

Îndoiala omului faţă de Dumnezeu este descoperirea de bază a bolii omului din marele spital al lumii. Lumea nu are nici un leac pentru această boală, fiindcă Hristos Cel înviat este singurul leac şi dacă omul nu-L va lua, cum se va putea vindeca?

Domnul Iisus a întărit descoperirea adevărului prin biruirea morţii ca Domn înviat. Dacă omul nu crede în Învierea Sa din morţi, cum poate crede el toate celelalte pe care El le-a spus şi săvârşit? Care minte ar putea înţelege că El a înviat morţii cu adevărat, dacă El a rămas neschimbat în mormânt şi a văzut putreziciune? Care limbă ar fi putut mărturisi că, cuvintele Lui erau cuvintele vieţii, dacă viaţa Lui nu ar fi luat sfârşit pe Crucea de pe Golgota?

O, fraţii mei, Domnul a înviat şi este viu! Ce altă mărturie mai poate fi adusă când aceasta este lucrarea cea mai doveditoare din întreaga istorie a lumii? Dumnezeu a rânduit aceasta prin Voia Lui, din iubirea Sa pentru oameni.

Dintre toate faptele din istoria omenirii, nici măcar unul singur nu este dovedit atât de limpede precum fapta Învierii Domnului. Domnul Iisus a venit printre oameni atunci când credinţa oamenilor era cea mai slabă; şi astfel Voia lui Dumnezeu a rânduit ca Învierea Domnului să poată fi pricepută de oamenii cu credinţa cea mai slabă.

De ce Dumnezeu nu le-a spus lui Adam şi Evei mai mult despre primejdia de a mânca din Pomul oprit din Rai? De ce nu le-a dat El măcar o singură dovadă, ci numai le-a făcut pe scurt oprire? Pentru că Adam şi Eva erau atunci fără de păcat şi fiind neprihăniţi, erau puternici în credinţă. Dar Dumnezeu a dovedit Învierea lui

Hristos cu multe dovezi, şi mai mult decât dovezi - cu înfăţişări văzute. Aceasta fiindcă la vremea Învierii lui Hristos, omenirea era plină de păcat, foarte păcătoasă, şi foarte slabă în credinţă.

Evanghelia de astăzi aduce o dovadă minunată a Învierii lui Hristos, o dovadă întărită prin credinţa Apostolului Toma şi împreună cu credinţa lui Toma, credinţa altor mii de creştini de la începutul istoriei mântuirii până în zilele noastre.

Şi fiind seara, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminică), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: ***Pace vouă!*** Prima zi a săptămânii este ziua care urmează după sâmbătă. Acest lucru este lămurit în Evanghelia Sfântului Evanghelist Marcu, unde se spune: ***Şi după ce a trecut ziua sâmbetei ... în prima zi a săptămânii*** (Marcu 16:1-2). ***Aceasta este ziua de Duminică; tocmai ziua în care Domnul a înviat dis-de-dimineaţă. De aceea, în seara aceleiaşi zile, târziu, ucenicii erau strânşi laolaltă, cu toţii în afară de Toma, într-o casă din Ierusalim. Toate trebuiau să se întâmple după cum fuseseră proorocite:*** ***păstorul fusese bătut şi oile risipite*** (Marcu 14:27). Dar Apostolii nu erau ca oile lipsite de minte, ca să se risipească în toate părţile; ei degrabă s-au strâns din nou într-un loc, ca să aştepte întâmplările următoare şi ca să se încurajeze unii pe alţii. Ei ţineau uşa încuiată de frica iudeilor, cu toţii păstrând vie în minte proorocia Învăţătorului lor, fără nici o îndoială, atunci când El le vorbise de vremea chinuirii de către sinedristi şi de bătăile cu biciul din sinagogile lor (Matei 10:17). Puteau uita ei aceste cuvinte îngrozitoare "***Vine ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu***" (Ioan 16:2)? Înfricoşarea Apostolilor din zilele acelea era de la sine înţeles, când se săvârşeau nelegiuiri fără de minte, cu multă cruzime, împotriva Învăţătorului lor, chiar înaintea ochilor lor. Oameni slabi cum erau, la ce se puteau aştepta pentru ei de la bătrânii iudei, însetaţi de sânge, când ei le cunoşteau deja ticăloşia cumplită de la judecarea celui fără de păcat şi Atotputernicul Hristos, Făcătorul de minuni? Dar Hristos, chiar şi în mormânt, îi păstra în mintea Sa, ca să nu li se întâmple nici un rău, ca să nu se vândă unul pe altul şi ca să nu se împrăştie în cele patru colţuri ale pământului înainte de a-L vedea pe El viu şi slăvit.

Şi iată, în cea de a patra seară de când ucenicii se despărţiseră de Domnul lor - când El a fost luat şi dus la judecată - şi prima după Învierea Sa, Domnul S-a înfăţişat lor viu şi slăvit. El a venit şi a stat în mijlocul lor, uşile fiind închise şi încuiate. Aşa cum toate minunile sunt săvârşite de către Domnul Iisus cu mare socoteală, pentru a fi de folos oamenilor, şi aceasta este tot la fel. ***Evanghelistul nostru nu lăsa loc nici pentru cea mai mică îndoială că Domnul a intrat în încăperea încuiată în chip minunat.*** Domnul S-a arătat ucenicilor Săi în chipul

acesta, mai întâi, pentru a nu-i speria bătând la uşă. Ei erau deja destul de îngroziţi de iudei, şi Domnul cel iubitor nu voia să le sporească frica nici măcar o clipă. În al doilea rând - ceea ce este de însemnătate cu mult mai mare - pentru a arăta că tăria Sa atotputernică era înapoi cu El după se păruse că era neajutorat şi după înfrângerea cea văzută din ultimele trei zile. Îndată după aceasta, El exprima aceasta cu cuvintele: "***Datu-Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pământ***" (Matei 28:18). Fără această mare minune, cum ar fi putut să refacă credinţa şovăielnică în El, a ucenicilor Lui? Cum S-ar fi arătat Biruitor cel biruit? Fiind batjocorit, scuipat, bătut, ucis şi îngropat, cum ar fi putut El să Se arate întru slavă Sa în alt chip? Cum ar fi putut în alt chip să-Şi lămurească prietenii că suferinţa şi moartea nu luaseră nimic din puterea Lui, ci dimpotrivă, mai mult a sporit puterea Lui ca om? În sfârşit, ce fel de zidire ar fi în stare să se împotrivească Preasfântului şi Preacuratului? Întreaga natură se află sub stăpânirea sfinţeniei şi a curăţiei. Pe când El Se afla în trup muritor, Voia Lui era în stare să supună marea şi vânturile. Atunci, ar putea uşile de lemn şi pereţii de piatră să-I stea în cale Lui şi trupului Său slăvit? Când El doar doreşte aceasta - şi El săvârşeşte aceasta la vremea potrivită, că în acest caz - întreaga zidire se schimbă: spaţiu şi timp, tăria şi fluiditatea unui obiect, înălţimea şi adâncimea, cele dinăuntru şi cele din afară - toate se fac la fel: slabe, deschise, supuse şi goale de orice fel de putere împotrivitoare.

"**Pace vouă!**" Biruitorul morţii întâmpină mica Sa oştire cu aceste cuvinte. "***Domnul va binecuvânta pe poporul Său cu pace***" (Psalm 28:11) - astfel, prin întunecimea cea neagră a veacurilor, proorocul David a văzut mai dinainte această clipă de înflăcărare. "Pace vouă" - aceasta este, de fapt, o întâmpinare obişnuită în răsărit, dar pe buzele lui Hristos s-a aşezat o mulţumire deosebită şi un înţeles deosebit. Mai devreme, despărţindu-Se de ucenicii Săi, Domnul spusese: "***Pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu. Să nu se tulbure inima voastră***" (Ioan 14:27). În vasul gol al lumii El a turnat vinul Său; El a dat dulceaţă cerească întâmpinării Sale obişnuite. ***Atunci când oamenii, pierzându-şi pacea lor lăuntrică şi s-au plecat grijilor pământeşti, spun:*** "*Pace vouă!*", ***ei dau ceva ce nu au nici ei înşişi.*** Din această întâmpinare al lor, nu sporeşte nici pacea lor nici pacea acelora cărora le este îndreptată această întâmpinare. Când ei spun aceasta, ei vorbesc din obişnuinţă şi din politeţe, necugetat şi fără sens; ei spun acelaşi lucru atunci când se adună ca să se veselească şi când se adună ca să deschidă procese şi ca să se înşele unii pe alţii. ***Cu Hristos este altfel. El dă numai ceea ce are cu adevărat. Pacea Lui este pacea Biruitorului a cărui biruinţă este întreagă.*** ***De aceea pacea Lui este bucurie, curaj, sănătate, linişte şi putere. El nu o dă aşa cum o dă lumea: El nu o dă numai cu buzele, ci cu tot sufletul Său, cu toată inima şi cu toată mintea Sa, aşa cum iubirea se dă pe sine iubirii. Dând lor***

pacea Sa, El - în chip tainic - aduce în ei fiinţa Lui. Aceasta este pacea lui Dumnezeu, care covârşeşte orice minte (Filipeni 4:7). ***Asemenea pace semnifică stăpânirea lui Dumnezeu în sufletul omului. Asemenea pace este întregul desavarşit, roadă şi cununa vieţii duhovniceşti a primilor creştini.***

Intâmpindu-Şi ucenicii, Domnul a pornit să-i întărească în credinţa că ***El nu era duh, aşa cum au putut crede unii dintre ei în clipa aceea*** (Luca 24:37), ci era cu adevărat Învăţătorul şi Domnul lor Cel viu.

Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul. De ce le-a arătat Domnul mâinile Sale şi coasta Sa? În chip limpede a făcut aceasta pentru rănile pe care le primise pe Cruce de la cuie şi de la spadă. ***Arătându-le rănile Sale, Domnul a căutat să-i lămurească, şi ca să le fie lor aceasta spre aducere aminte. Pentru a-i încredinţa că era El, căci cine altcineva ar fi avut asemenea răni pe mâini şi în coastă? Ca să le amintească că El purta urmele acestor răni intru slavă Sa fără de moarte, ca o mărturie nesfârşită a iubirii Lui şi suferinţei Lui pentru omenire.***

Atunci ucenicii s-au veselit, pentru că L-au văzut şi L-au recunoscut pe Domnul. Mântuitorul, în judecata Sa cea limpede, vestise mai dinainte chiar şi această clipă de bucurie, când El a mai venit odată ca să stea cu ucenicii Săi. Aceasta s-a întâmplat chiar înainte de patima Sa, când ucenicii erau foarte îndureraţi. El, care era om, avea cea mai mare nevoie de mângâiere în ajunul suferinţei Sale pe Cruce, a uitat de Sine, şi S-a sârguit să-Şi mângâie ucenicii cei îndureraţi: "***Deci şi voi acum sunteţi trişti, dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră***" (Ioan 16:22). Acum, în clipa aceasta, se împlineşte această proorocire minunată! Inimile lor întristate se umplu degrabă cu bucurie multă!

Şi Iisus le-a zis iarăşi: ***Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi. De ce spune Domnul "Pace vouă" a doua oară? Pentru că El vrea să-i întărească cu pace îndoită pentru lupta care îi aşteaptă şi în care îi trimite El.*** El le dă mai întâi pacea lăuntrică şi apoi pacea dinafară; cu alte cuvinte: pacea cu ei şi pacea cu lumea. ***Când El a spus: "Pace vouă" prima oară, El le-a arătat că El, Domnul lor cel adevărat, se află împreună cu ei în trup şi suflet. Prin aceasta El a vrut să le spună: "Când aveţi lupte lăuntrice cu patimile, şi cu gândurile şi cu dorinţele acestei lumi, şi Eu sunt în mijlocul vostru - adică, în inimile voastre - nu vă temeţi de nimic. Eu sunt Pacea, şi Ziditorul păcii în inimile voastre."*** Şi acum, când El îi trimite în lume - în lupta dinafară cu lumea - El îi salută încă o dată şi le dă pace, ca să nu se teamă de lume, ci să rabde în luptă şi să fie semănătorii păcii în inimile oamenilor. El le dă lor pace bogată, pentru că ei nu au

nevoie de pace numai înlăuntrul lor şi numai pentru ei, ci ei trebuie să o dea şi la alţii, aşa cum le poruncise El mai dinainte: "***Şi intrând în casă, uraţi-i zicând: 'Pace casei acesteia.' Şi dacă este casa aceea vrednică, vina pacea voastră peste ea***" (Matei 10:12-13). ***Această pace îndoită dându-le lor, se mai poate tălmăci ca dându-le pacea sufletului şi pacea trupului, aşa cum socotesc unii Părinţi.*** De altfel, pacea din trup şi pacea din lume reprezintă una şi aceeaşi pace, căci, ce altceva este lumea decât pofta trupului şi pofta ochilor (I Ioan 2:16)?

Indestulându-i astfel îndoit cu pace îmbelşugată, Domnul îi trimite în lume. Cum îi trimite El în lume? "***Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi***." Tatăl L-a trimis pe Fiul Său din iubire pentru oameni. "***În aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi şi a trimis pe Fiul Său***" (I Ioan 4:10; cf. Ioan 3:16). Din iubirea Sa pentru oameni, iată, Domnul Iisus îi trimite pe ucenicii Săi. Mai mult, Tatăl L-a trimis pe Fiul Său în lume cu putere şi tărie: "***Toate Mi-au fost date de către Tatăl Meu*** (Matei 11:27); ***toate câte are Tatăl ale Mele sunt***" (Ioan 16:15). Şi iată, Domnul cel înviat dă putere şi tărie de a dezlega şi a lega, ucenicilor Săi, după cum se va vedea puţin mai târziu. Mai mult, chiar Domnul a spus că El a fost trimis de către Tatăl, ***nu ca să facă Voia Sa ci Voia Tatălui*** (Ioan 6:38). La fel, El Îşi trimite acum ucenicii Săi, nu ca să facă voia lor, ci a Lui. Deşi El a fost trimis de către Tatăl, Domnul nu a fost niciodată, nici măcar pentru o clipă despărţit de Tatăl Său: "***Eu nu sunt singur, ci Eu şi Cel ce M-a trimis pe Min***e" (Ioan 8:16). La fel, Îşi trimite şi El ucenicii în lume, promiţându-le că El va fi cu ei "***în toate zilele, până la sfârşitul veacului***" (Matei 28:20). Mai mult, pentru a-i învăţa smerenia pe oamenii cei mândri lipsiţi de minte, Domnul le arătă că ***toate lucrările ale Lui sunt*** (Ioan 5:19) şi ***toată învăţătura Lui*** (Ioan 7:16) ***de la Tatăl este***. Şi El le aminteşte ucenicilor Săi de smerenie, spunându-le: "***Fără Mine nu puteţi face nimic***" (Ioan 15:5). În sfârşit, El îi trimite pe ei ca oi printre lupi - aşa cum şi El a fost trimis. Ei fuseseră de faţă şi au văzut cum păcătoşii, precum lupii, urlau prin preajmă în ultimele zile, şi cum aceia I-au adus Lui chinuire de moarte, precum lupii poftitori de sânge. Dar El este acum mărturia lor cea vie că păcătoşii, atunci când se ucid pe ei înşişi sau pe altcineva, ei întotdeauna se ucid pe ei şi nu pe alţii. Biruinţa Lui este garanţia biruinţei lor viitoare.

Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: ***Luaţi Duh Sfânt; cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.*** Am văzut atunci cum, Domnul Şi-a întărit mai întâi ucenicii cu pace îmbelşugată, şi cum le-a zidit încrederea, asemănând apostolatul lor cu al Lui şi trimiţându-i pe ei în acelaşi chip în care fusese El trimis de către Tatăl. Vedem acum desluşit cum le-a dat El putere şi tărie. El le dă putere suflând asupra lor, şi tăria le-o dă prin cuvântul pe care El îl

spune lor. Înnoitorul lumii lucrează întocmai ca şi Ziditorul ei. Făcând om din ţărâna pământului, Ziditorul a suflat în faţa lui suflare de viaţă şi ***s-a făcut omul fiinţă vie*** (Facerea 2:7). Înnoitorul lumii lucrează acum în acelaşi chip. El suflă suflare de viaţă în faţa oamenilor care se slăbănogiseră din pricina păcatului. Prin suflarea Sa dătătoare de viaţă, El învie din morţi sufletele oamenilor, şi le înnoieşte pe cele legate de cele lumeşti, pe cele nepăsătoare. Suflând în faţa ucenicilor, Domnul le spune: "***Luaţi Duh Sfânt!***" ***Aceasta este prima dăruire de Duh Sfânt. Cea de a doua va fi în ziua cincizecimii, după această seară minunată.*** ***Prima dare de Duh Sfânt este pentru reînsufleţirea şi întărirea ucenicilor, şi cea de a doua este pentru slujirea Apostolilor în lume - pentru a aduce lumii viaţă nouă***. Dându-le putere în chipul acesta, Domnul le dă şi puterea de a ierta păcatele şi de a le ţine. O, cât de mult rabdă lumea de la oamenii care se leapădă de această putere de la ei înşişi, fără să aibă în ei puterea lui Dumnezeu, fără să aibă Duhul Sfânt! Un om slab care pune stăpânire pe puterea care este a judecătorilor şi bătrânilor pricinuieşte mare nenorocire omenirii. El este un leş legat la şaua unui cal fără frâu. Aceasta se întâmplă printre păgâni, unde puterea este călcată în picioare; dar nu trebuie să fie la fel şi printre creştini, unde Dumnezeu dă putere celor cărora li se dă celor dintâi Duhul Sfânt. Iată cu câtă înţelepciune sunt rânduite şi plănuite toate în împărăţia pe care Hristos o zideşte!

Puterea de a ierta păcatele şi a le ţine, puterea de a lăsa şi a lega, o făgăduise Domnul mai dinainte Apostolului Petru (Matei 16:19), şi apoi celorlalţi Apostoli (Matei 18:18). Aici Domnul Îşi împlineşte făgăduinţa, chiar în ziua preaslăvitei Sale Învieri. De data aceasta, El nu îl alege pe Petru dintre ceilalţi, ci le dă putere şi tărie la toţi deopotrivă. Domnul nu i-a dat niciodată lui Petru o putere şi tărie aparte, ci lui i-a făcut numai o făgăduinţă în chip nemijlocit, şi aceea a fost într-o clipă de străfulgerare a insuflării cu privire la îndatorirea lui Petru, când el l-a mărturisit pe Hristos ca "***Fiul lui Dumnezeu celui viu***" (Matei 16:16). Ca semn că El dovedeşte această mărturisire, şi iarăşi pentru a-i întări pe toţi ucenicii Săi în această credinţă, Domnul îi face lui Petru aceeaşi făgăduinţă pe care o face puţin mai târziu tuturor ucenicilor Săi, şi pe care El o împlineşte acum pentru toţi deopotrivă, în ziua Învierii Lui. Apostolii au trecut mai târziu această putere şi tărie urmaşilor lor, episcopilor, şi episcopii preoţilor, şi astfel această putere şi tărie sunt lucrătoare şi se află intru tărie până în ziua de astăzi în Biserica lui Dumnezeu.

Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus. Deci au zis lui ceilalţi ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede. "Didimus" (Geamănul) nu era porecla lui Toma, ci felul iudaic al numelui.

Probabil că numele său i-a fost dat de către o rânduială tainică şi de nepătruns, pentru a semnifica cele două laturi ale sufletului său, cu chipurile de îndoială şi de credinţă. În tot timpul cât el L-a urmat pe Hristos nu se întăreşte în chip deosebit nici îndoială, nici credinţa sa. Cu un anumit prilej, iese la iveală curajul şi evlavia sa faţă de Domnul, deşi aceasta vine din nepriceperea sa. Aceasta s-a întâmplat atunci când ei au primit vestea morţii lui Lazăr, şi Domnul Şi-a chemat ucenicii, zicând: "Să mergem la el." Toma a crezut că Domnul îi cheamă pe ei la moarte, căci nu-I stătea lui în putinţă să vadă mai dinainte scopul lui Hristos de a-l învia pe Lazăr. Evanghelistul scrie astfel: ***Deci a zis Toma, care se numeşte Geamănul, celorlalţi ucenici: Să mergem şi noi şi să murim cu El***. (Ioan 11:16). Cu toate că aceste cuvinte fuseseră rostite fără înţelegerea lor, ele se sălăşluiau în inima cea plină de curaj şi de evlavie. Cu prilejul acela, Toma a fost de faţă la învierea lui Lazăr, tot aşa cum fusese de faţă şi cu un alt prilej, al învierii fiului văduvei din Nain. La învierea fiicei lui Iair, el nu se afla de faţă în cămara unde era fata cea moartă, fiind chemaţi înăuntru numai cei trei ucenici mai mari, dar nu se pomeneşte că Toma şi-ar fi arătat vreo îndoială cu privire la această minune a Domnului. La urma urmei el a fost de faţă la toate marile minuni pe care le-a săvârşit Domnul Hristos în cei câţiva ani. El cunoştea proorocia lui Hristos că El va învia a treia zi. ***Acum el afla de la cei zece prieteni ca Domnul li S-a arătat lor viu, şi că le-a arătat lor rănile Lui. El a aflat că Petru şi Ioan găsiseră mormântul gol, şi poate că aflase aceasta de la femeile mironosiţe. El a aflat că Maria Magdalena Îl văzuse pe Domnul înviat, şi că ea vorbise cu El. Toma a mai aflat că doi ucenici, îndreptându-se către Emaus, au călătorit dimpreună cu Domnul Cel viu. Toma a văzut şi a cunoscut toate acestea, dar nu le crede pe toate. El nu le crede pentru că el nu L-a văzut pe Cel Înviat.*** Necredinţa sa se lărgeşte chiar şi văzându-L pe El, dacă nu-I pipăie rănile din mâinile Sale. Într-adevăr, privind omeneşte, aceasta este îndârjire rară şi de neînchipuit, şi stăruinţa în necredinţă! Dar aceasta se poate înţelege când se priveşte cu judecată Dumnezeiască, fiindcă hotărârea în credinţă depinde de harul lui Dumnezeu.

Cine poate înţelege adâncurile tainice ale Voii lui Dumnezeu? Cine poate să spună că Dumnezeu, prin rânduiala Sa, nu a dorit aici să se folosească de necredinţa lui Toma pentru credinţa multora? În orice caz, s-au arătat aici desluşit două lucruri: boala cumplită a firii omeneşti, scoasă la iveală prin necredinţa învârtoşată a unuia dintre Apostoli (care avea pricini fără de număr pentru a crede), şi înţelepciunea şi iubirea cea mai bogată a lui Dumnezeu. ***În curăţia şi sfinţenia Sa, Dumnezeu nu Se foloseşte de răul care poate veni dimpreună cu binele, nici nu Se foloseşte de mijloace rele pentru a ajunge la scopuri bune, ci, în înţelepciunea şi iubirea Sa de oameni, Domnul îndreaptă căile noastre cele rele şi le întoarce în bine.***

Toma spune hotărât că el nu va crede până nu-şi va pune degetul său şi mâna sa în rănile lui Hristos. El spune aceasta, în chip de netăgăduit, pentru că prietenii săi au spus cum le-a arătat Domnul rănile din mâinile Lui şi din coasta Sa. Dar iată cum îl întăreşte în credinţa bunul Iisus Hristos pe şovăielnicul Toma:

Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, şi Toma, împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă! Iarăşi în zi de Duminică, ucenicii se strânseseră din nou împreună, şi iarăşi uşile erau încuiate şi iarăşi Iisus S-a aflat în mijlocul lor şi a zis: "**Pace vouă!**" Totul era ca atunci când El S-a arătat prima oară, cu singura deosebire că Toma se află acum cu ceilalţi. Se părea că Domnul a voit să se arate lui Toma chiar în aceleaşi împrejurări, pentru a lămuri înaintea lui Toma tot ceea ce spuseseră cei zece ucenici despre prima Lui înfăţişare. ***Dar de ce a aşteptat Domnul opt zile? De ce nu S-a arătat El mai devreme?***

- ***Mai întâi, pentru că toate împrejurările să fie întocmai aceleaşi: fiindcă El S-a arătat prima oară în zi de Duminică, El trebuia să Se arate acum din nou, tot în zi de Duminică.***
- ***În al doilea rând, pentru ca necredinţa lui Toma să fie scoasă la iveală şi aşteptând să se facă mai puternică.***
- ***În al treilea rând, pentru a-i obişnui pe ucenicii Săi cu răbdarea şi indurarea în rugăciunea pentru întărirea credinţei prietenului lor, pentru ca ucenicii să se roage ca Domnul să Se arate din nou pentru Toma.***
- ***În al patrulea rând, pentru ca ucenicii să-şi dea seama de neajutorarea lor şi de neputinţa lor de a-L arăta pe Domnul înviat fără ajutorul Lui.***
- ***În cele din urmă, poate, pentru că numărul opt semnifica zilele cele de pe urmă, ajunul celei de a doua Veniri a lui Hristos, când oamenii, ca şi Toma, vor fi foarte slabi în credinţă, mergând numai după simţurile lor şi crezând numai ceea ce pot simţi cu simţurile lor. Pentru că atunci oamenii vor spune ca şi Toma: Dacă eu nu văd nu voi crede. Şi li se va da lor să vadă. "Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului"*** *(Matei 24:30).*

Apoi a zis lui Toma: ***Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios. Iar Toma I-a răspuns şi I-a zis: "Domnul meu şi Dumnezeul meu."***

Domnul S-a arătat a doua oară pentru Toma - pentru un singur om, un păcătos. Cel care este înconjurat de cetele îngerilor, care Îl întâmpină cu bucurie pe Biruitorul morţii, Îşi lasă turma Sa cea cerească şi Se grăbeşte ca să mântuiască oile cele rătăcite. Toţi cei care ajung la slavă şi putere mare în lumea aceasta, să-şi uite

prietenii cei slabi şi cu capul plecat şi, cu ruşine şi cu nesuferire, să se întoarcă de la ei şi să se ruşineze la exemplul Lui. **Din iubirea Sa pentru oameni, Domnul nu S-a abătut de la nici un fel de umilire sau strădanie. Din iubirea Lui pentru oameni, El - care se afla intru toată slava şi intru toată puterea - S-a pogorât pentru a doua oară într-o cămăruţă din Ierusalim. O, cămara aceea binecuvântată, din care au venit mai multe binecuvântări asupra omenirii decât ar putea fi în toate palatele împăraţilor!**

Când Domnul S-a arătat lui Toma, Toma a strigat cu bucurie: "***Domnul meu şi Dumnezeul meu***!" **Cu aceste cuvinte, Toma L-a recunoscut pe Hristos atât ca Om cât şi ca Dumnezeu, amândoi într-Unul, Persoană vie.** Numai pipăirea slăvitului Domn era destul pentru a-i da lui Toma acea binecuvântare de către Duhul, acea renaştere a vieţii şi acea putere de a ierta şi de a ţine păcatele, pe care o dăduse Domnul celorlalţi ucenici prin cuvânt şi suflare asupra lor, cu opt zile mai devreme. Fiindcă atunci când Domnul, neaflându-Se încă intru slavă, ci fiind în trup muritor, a fost în stare să vindece femeia cu scurgere de sânge doar prin atingerea veşmântului Sau, umplând-o de putere şi sănătate, cu atât mai mult putea El, în trupul Său cel înviat şi slăvit, să-i dea lui Toma, prin pipăire, toată puterea şi tăria pe care le dăduse celorlalţi Apostoli în altă zi. Desigur, nu lipseşte posibilitatea ca Domnul să-i fi dat lui Toma putere şi tărie în acelaşi chip în care le dăduse celorlalţi ucenici mai dinainte, cu toate că nu se spune aceasta în Evanghelie, fiindcă în nici un caz nu s-a scris tot ceea ce a spus şi a făcut Domnul după slăvita Sa Înviere, aşa cum chiar Evanghelistul spune lămurit puţin mai departe. ***Important este că Toma, într-un fel sau altul, a primit de la Domnul aceeaşi putere şi tărie ca şi ceilalţi Apostoli. Aceasta se lămureşte desluşit prin slujirea sa apostolică, prin minunile sale şi prin moartea sa mucenicească.*** (Din viaţa Apostolului Toma se vede că el a fost dat morţii pentru propovăduirea fără de frică a Domnului Hristos cel înviat. Cinci soldaţi au străpuns cu cinci suliţe pe acest oştean curajos al lui Hristos.)

Zidind din nou şi întărind credinţa lui Toma, Domnul l-a mustrat cu blândeţe: Iisus i-a zis: ***Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut***. ***Tu Toma, ai crezut în Mine mai mult cu simţurile tale decât cu duhul tău. Tu ai vrut să te încredinţezi cu ajutorul simţurilor tale, şi astfel ţi-am dat prilejul să faci aceasta, şi tu te-ai lămurit doar dacă M-ai văzut şi M-ai pipăit.*** Dar, "***fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut***": **cei care nu au văzut cu ochii lor dar au socotit cu duhurile lor şi au crezut cu inimile lor.** ***Fericiţi cei care vin la credinţa în Hristos şi la Evanghelia Sa fără să-L vadă cu ochii lor trupeşti sau pipăindu-L cu mâinile sale.*** Fericit este copilul care crede tot ceea ce spune mama sa fără să meargă, şovăielnic, ca să cerceteze cu ochii şi cu mâinile. "***Cuvântul vostru să fie:***

Ceea ce este da, da; şi ceea ce este nu, nu" (Matei 5:37). Domnul a spus deja de multe ori că El va învia din nou, şi că El trebuie crezut. Dar, pentru ca necredinciosul să fie lămurit, şi că şovăielnicul să fie întărit, Domnul nu a lăsat aceasta numai în seama proorocirii învierii Sale din morţi, ci S-a arătat de multe ori după Învierea Sa. **Pentru El, lucrul de cea mai mare însemnătate era ca Apostolii, şi prin ei credincioşii, să aibă credinţa neschimbată în învierea Sa din morţi. Aceasta este temelia credinţei şi cununa bucuriei pentru creştin.** De aceea, Domnul cel Atotinţelept a făcut tot posibilul ca să încredinţeze sufletele şi simţurile Apostolilor Săi, pentru ca nici unul dintre ei să nu se clatine vreodată în credinţa sa că El, Domnul se afla viu şi intru slavă. Cu toate că Duhul este cel ce dă viaţă; trupul nu foloseşte la nimic (Ioan 6:63), şi cu toate că simţurile pot înşela omul mai îndată decât sufletul, Domnul cel îngăduitor S-a plecat către slăbiciunea omului şi a pus în lucrare toate cele cu putinţă ca să întărească simţirea cu simţurile oamenilor şi logica simţurilor. ***Astfel că Învierea Domnului a rămas cu adevărat până în ziua de astăzi fapta cea mai dovedită din istoria omenirii.*** Care faptă din trecutul îndepărtat este dovedită cu atâta înţelepciune şi grijă ca aceasta?

Deci şi alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris, ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu şi, crezând, să aveţi viaţa în numele Lui. Este foarte probabil că Evanghelistul Ioan se gândeşte aici la minunile săvârşite de Iisus după Înviere. Aceasta se vede mai întâi din istorisirea de mai înainte a înfăţişării Domnului Celui înviat. Se mai vede din Faptele Apostolilor, în care se spune că Domnul S-a şi înfăţişat pe Sine viu, după patima Sa, prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile şi vorbind cele despre împărăţia lui Dumnezeu (Fapte 1:3). Unde s-au scris toate aceste dovezi de netăgăduit săvârşite, în timpul acestor patruzeci de zile? Nicăieri. Chiar şi Ioan recunoaşte că nu toate sunt scrise în această carte - în Evanghelie. În sfârşit, faptul că Evanghelistul se gândeşte aici numai la minunile săvârşite după Învierea Domnului şi nu la cele pe care El le-a săvârşit în timpul vieţii Sale, se vede din cuvintele cu care acelaşi Evanghelist încheie Evanghelia: ***Dar sunt şi alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus şi care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărţile ce s-ar fi scris.*** (Ioan 21:25). Aceste cuvinte se referă la minunile pe care le-a săvârşit Domnul în viaţa Sa pământească, atât înainte cât şi după Învierea Sa. Cu toate acestea, cuvintele din Evanghelia de astăzi nu pot avea acelaşi înţeles ca şi acelea cu care îşi încheie Evanghelia Sf. Ioan. Ce sens ar avea să le repete?

Tot ceea ce este scris în Evanghelie este scris cu un singur scop: ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă: să nu aşteptaţi un alt Mesia şi Mântuitor al lumii, fiindcă Cel care trebuia să vină a venit. Cel despre

care proorocii Iudeii şi sibilele păgâne au spus mai dinainte, a venit intru adevăr. Se mai scrie şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui; ca prin această credinţă, care a fost întărită pentru Toma prin simţirile sale, să aveţi viaţă veşnică. Se vede din aceasta că aceste cuvinte de încheiere din Evanghelia de astăzi se leagă de întâmplarea de dinainte cu privire la Toma şi necredinţa lui. ***Atunci, Domnul nu S-a arătat lui Toma numai pentru acesta, ci pentru noi toţi, cei care căutăm adevărul şi viaţa. Înfăţişându-Se lui Toma, Domnul Cel preabun ne-a ajutat pe noi toţi să credem mai lesne în El, Cel înviat şi viu şi, prin această credinţă, să avem adevărul veşnic şi viaţa veşnică.*** "În numele Lui", adăugă Evanghelistul. De ce "în numele Lui"? Pentru că "***nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi***" (Fapte 4:12), "pentru că oricine va chema numele Domnului se va mântui" (Romani 10:13). **Numai viaţa care se caută şi se dobândeşte în numele Domnului Iisus este viaţa adevărată**. Tot restul este moarte şi putreziciune. În pustietatea fierbinte a istoriei omenirii, **Hristos Cel înviat este singurul izvor de apă, bun şi credincios, care potoleşte, întăreşte şi reînvie.** Tot restul care poate să pară izvor de apă pentru călătorul ostenit şi însetat, nu este izvor ci lucirea nisipului încins, precum strălucirea apei dintr-un vrăjitorie diavolească.

Sensul adânc al Evangheliei de astăzi se referă la drama interioară a sufletului omului. Cel care doreşte ca Domnul Cel înviat şi viu să Se arate în sufletul său prin Duhul lui Dumnezeu, trebuie să închidă şi să încuie cămara sufletului său, ca să-l păzească de năvălirea lumii din afară, lumea materialnică.

După cum spune **mitropolitul Teofil** [Theolipt?] în "Filocalia": ***Învaţă înţelepciunea de la albine: când acestea văd un roi de viespi în jurul lor, ele stau în stup, şi astfel scapă de vătămarea răufăcătorilor lor***" - tot la fel cum Apostolii pleacă din faţa iudeilor însetaţi de sânge şi cu iubire pentru cele materialnice. Într-un sens adânc, iudeii reprezintă pe cei care sunt legaţi de simţuri, şi de cele materialnice. Unui asemenea suflet păzit cu înflăcărare, sub lacăt şi cheie, Domnul i Se va arăta intru slavă. Mirele slăvit Se va arăta astfel miresei celei înţelepte. ***Când Domnul Se va arăta, frica lumii din afară va dispărea şi sufletul se va umple de pace. Şi nu numai pace. Domnul aduce întotdeauna multe şi felurite daruri: dând pace, El dă în acelaşi timp bucurie, putere şi curaj; El întăreşte credinţa; El dă tărie vieţii. Dar iarăşi când Domnul ni Se arată şi ne aduce toate aceste daruri de mare preţ, încă mai rămâne o îndoială într-o adâncitură a sufletelor noastre. Această adâncitură semnifică îndoiala lui Toma. Pentru ca această adâncitură să se lumineze şi să se încălzească cu harul Duhului Sfânt, noi trebuie să stăruim în rugăciune către Domnul şi să aşteptăm cu răbdare; în sufletele noastre, noi trebuie să ne închidem şi să ne încuiem de lumea din***

afară, de poftele trupeşti şi de îndemnări. Atunci Domnul, care iubeşte oamenii, ne va milostivi pe noi şi ne va împlini rugăciunile noastre. Şi El Se va arăta din nou, prin prezenţa Sa harică, va lumina chiar şi cel mai întunecat ungher al sufletelor noastre. Atunci, şi numai atunci, ne vom putea numi suflete vii şi fii ai lui Dumnezeu prin harul Său.

Şi toate acestea vor fi prin ajutorul Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, căruia I Se cuvine toată slavă, cinstea şi închinăciunea dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt - Treimea Cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi-n vecii vecilor.

Amin.

Sfântul Luca, arhiepiscopul Crimeei şi al Simferopolului - Cuvânt la Duminica I-a după Paşti - Domnul meu şi Dumnezeul meu

”Credinţa noastră e mult mai slabă decât credinţa apostolilor, deşi nu avem nici o îndoială că a înviat, fiindcă acest adevăr sfânt este primit de multă vreme de întreaga lume creştină. Dar credinţa noastră necesită o întărire şi o încălzire permanentă. Cu ce o vom întări? Cu ce o vom încălzi?

Cumva prin atingerea de rănile lui Hristos? Cum se poate întâmpla aceasta? Doar noi nu putem pune degetele în aceste răni. Dar ***putem să le pipăim prin credinţă, prin duh, prin dragoste fierbinte faţă de Hristos. Putem să ne aplecăm cu gândul la aceste răni, să ne concentrăm asupra lor gândurile sufletului nostru, să ne îndreptăm duhul spre contemplarea lor şi cu această contemplare, cu această pipăire duhovnicească, ne vom întări credinţa***. Să privim dar la mâinile lui Hristos, să privim cu frică şi cutremur la mâinile Domnului însângerate, sfâşiate de cuie!

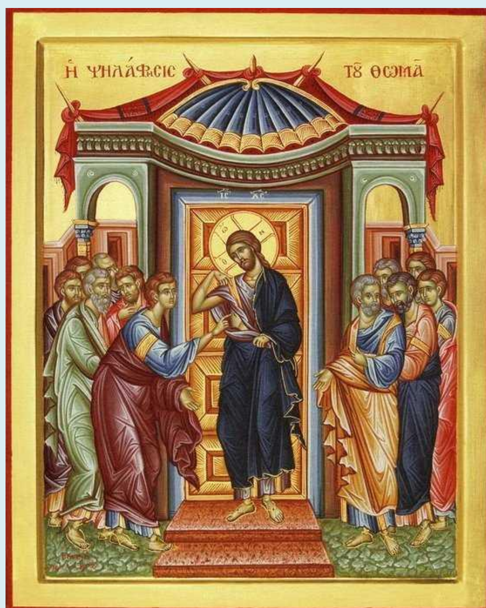
- ✓ ***Acestea sunt acele mâini care cu atingerea lor vindecau pe cei orbi.***
- ✓ ***Acestea sunt acele mâini care îi ridicau din patul de suferinţă pe cei slăbănogiţi…***
- ✓ ***Aceste mâini s-au întins ca să ne primească pe noi toţi, fii Săi risipitori.***
- ✓ ***Ele s-au întins pe cruce ca să ne izbăvească de chinul cel veşnic şi de moarte.***

- ✓ ***Aceste mâini conduc viaţa întregii lumi şi aceste mâini sunt pironite de cuie, însângerate.***

Cum să nu privim cu frică şi cutremur la ele, gândindu-ne la cea mai mare fărădelege care s-a săvârşit vreodată în lume?

Să cădem dar la mâinile lui Hristos, să le sărutăm cu gândul!”

Domnul meu şi Dumnezeul meu! Cugetare duhovnicească la rănile lui Hristos şi la nevoia fiinţială de un Mântuitor. Dar cât de vie mai este credinţa noastră?

Simţiţi, oare, cu câtă putere s-a agăţat el de Domnul şi cât de tare Îl ţine? Cel care se îneacă ţine mai strâns scândura prin care nădăjduieşte să se izbăvească de moartea în viaţă. Să mai adăugăm că cel ce nu-L are astfel pe Domnul, acela încă nu crede în Domnul aşa cum se cuvine.

Din predicile cele mai frumoase ale Sfantului Luca al Crimeei si ale Sfantului Teofan Zăvorâtul la Duminica lui Toma:

Aţi văzut cât de greu le-a fost sfinţilor apostoli să creadă în învierea lui Hristos. Ştiţi că, chiar şi atunci când au văzut cu ochii lor pe Domnul, unii dintre ei s-au îndoit, gândind că este duh.

Cel mai greu i-a fost să creadă apostolului Toma. Cum se explică această necredinţă a lui? Putem gândi că mintea lui era asemenea minţii materialiştilor, care cred doar în ceea ce pot pipăi, în ceea ce pot cunoaşte printr-o gândire raţională? Sigur că nu! Sfântul Toma, ca şi toţi apostolii, a fost departe de o astfel de gândire. Şi totuşi, aţi văzut cât de greu i-a fost să creadă.

Cert este că apostolul Toma avea o minte ascuţită, aprinsă. Această ascuţime a minţii sale s-a manifestat în dese rânduri şi în mod deosebit atunci când Domnul Iisus Hristos, la invitaţia Martei şi a Mariei, a hotărât să meargă în Betania, să-l

învieze pe fratele lor, Lazăr, mort de patru zile. Ucenicii Lui s-au înfricoşat şi I-au spus: Rabbi, nu de mult iudeii Te căutau să Te ucidă cu pietre, şi Tu din nou mergi acolo? Iar apostolul Toma a spus: Să mergem să murim şi noi împreună cu El! Nu denotă aceasta iuţimea minţii apostolului? O minte iute nu primeşte atât de uşor ca una liniştită tot ce este neobişnuit. Minţii apostolului Toma i-a fost mai greu decât minţii liniştite a apostolului Ioan, ucenicul iubit al lui Hristos, să creadă în învierea Domnului. Şi doar atunci când Toma L-a văzut pe Domnul înviat şi a pus degetele lui în rănile cuielor, a exclamat cu încântare: Domnul Meu şi Dumnezeul Meu!

Acum Domnul ni Se arată. Nu suntem în situaţia apostolului Toma, să punem degetele în urmele cuielor. Prin credinţă ştim că Domnul este viu, că Se află împreună cu Tatăl Său, ştim că locuieşte în fiecare inimă curată care Îl iubeşte. Ştim că Domnul şi astăzi este printre noi, în Biserica Lui, şi că ia aminte la rugăciunile noastre.

Credinţa noastră este mult mai slabă decât credinţa apostolilor, deşi nu avem nici o îndoială că Hristos a înviat, fiindcă acest adevăr sfânt este primit de multă vreme de întreaga lume creştină. Dar credinţa noastră necesită o întărire şi o încălzire permanentă. Cu ce o vom întări? Cu ce o vom încălzi? Cumva prin atingerea de rănile lui Hristos? Cum se poate întâmpla aceasta? Doar noi nu putem pune degetele în aceste răni. Dar putem să le pipăim prin credinţă, prin duh, prin dragoste fierbinte faţă de Hristos. Putem să ne aplecăm cu gândul la aceste răni, să ne concentrăm asupra lor gândurile sufletului nostru, să ne îndreptăm duhul spre contemplarea lor. Şi cu această contemplare, cu această pipăire duhovnicească vom întări credinţa.

Să privim dar la mâinile lui Hristos, să privim cu frică şi cu cutremur la mâinile Domnului însângerate, sfâşiate de cuie!

- ✓ *Acestea sunt acele mâini care, cu atingerea lor, vindecau pe cei orbi.*
- ✓ *Acestea sunt mâinile care îi ridicau din patul suferinţei pe cei slăbănogiţi,*
- ✓ *degetele care au fost puse în urechile celui surd şi gângav şi l-au vindecat.*
- ✓ *Acestea sunt aceleaşi mâini care s-au atins de sicriul fiului mort al văduvei din Nain - şi a fugit moartea, şi duhul vieţii a intrat în cel mort.*
- ✓ *Aceste mâini s-au întins ca să ne primească pe noi toţi, fiii Săi risipitori! Ele s-au întins pe cruce ca să ne izbăvească de blestemul veşnic şi de moarte. Ele ţin cu puterea lor întreaga lume, întregul univers. Aceste mâini conduc viaţa întregii lumi, binecuvântează de sus tot pământul, tot universul. Şi aceste mâini sunt pironite de cuie, aceste mâini sunt însângerate! Cum să nu privim cu frică şi cu cutremur la ele, gândindu-ne la cea mai mare fărădelege care s-a săvârşit vreodată în lume!*

Să cădem, dar, la mâinile lui Hristos, să le sărutăm cu gândul!

Să privim şi la picioarele lui Hristos! Şi ele au fost pironite în cuie. Pentru ce au fost pironite? Pentru că Domnul a mers cu sfintele Sale picioare prin toată Palestina, binevestind despre Împărăţia lui Dumnezeu, chemând oamenii la pocăinţă, propovăduind lumii Sfânta Sa Evanghelie.

Această propovăduire a iscat o răutate diabolică din partea sinagogii evreieşti, fiindcă prin Dumnezeiasca Evanghelie, prin demascarea vicleniei cărturarilor, a fariseilor şi a arhiereilor, Domnul le-a distrus autoritatea în ochii poporului iudeu, o autoritate falsă, nemeritată. Astfel că s-au aprins de ură cărturarii şi fariseii şi au hotărât să pironească aceste picioare, pentru ca ele stea pe loc, să nu mai meargă niciodată nicăieri. Şi au pironit aceste picioare pe Cruce.

Ce să facem noi, văzând aceste răni ale cuielor? Nu trebuie, oare, să cădem la picioarele lui Hristos, cum a căzut femeia desfrânată, care le-a spălat cu lacrimile şi le-a şters cu părul capului ei? Nu trebuie, oare, să cădem cu frică şi cu cutremur la aceste răni ale Domnului şi să primim iertarea păcatelor, la fel ca acea femeie desfrânată? Ea n-a primit doar iertarea păcatelor.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că ea a devenit din nou fecioară. S-a auzit aşa ceva vreodată în lume? Iar aceasta este dovada: desfrânata n-a devenit doar fecioară, ci şi soră a lui Hristos!

Dacă este aşa, dacă astfel este puterea închinării la picioarele lui Hristos, atunci cum să nu cădem noi, cei împovăraţi de păcate nu mai puţine decât cea desfrânată, la sfintele răni ale picioarelor Domnului, cum să nu le spălăm în lacrimile pocăinţei, cum să nu-I cerem din toată inima Domnului iertarea păcatelor? Doar pentru noi, pentru păcatele noastre Domnul a fost pironit pe Cruce!

Să ne îndreptăm privirile spre cumplitele răni de pe pieptul lui Hristos, cele de la suliţa cu care a fost străpunsă coasta Dumnezeu Omului, din care au curs sânge şi apă - acel Sânge care a spălat păcatele întregii lumi, acel Sânge care şi astăzi ni se dă în Taina Impărtăşaniei!

Să ne apropiem de această inimă deschisă a lui Hristos! Doar ea este plină de dragoste nemăsurată, dumnezeiască, care cuprinde întreaga lume, dragoste de care au fost învredniciţi toţi păcătoşii, dragoste care acoperea şi curăţea totul!

Să ne apropiem de această rană cumplită a lui Hristos, să ne amintim cuvintele Domnului, spuse în Templul din Ierusalim în ziua înjumătăţirii sărbătorii Cinzecimii: Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea! (Ioan 7, 37).

Să ne apropiem dar şi să bem Sângele lui Hristos, să ne umplem de dragostea care se revarsă la nesfârşit din inima Lui! Iată ce înseamnă să pipăi duhovniceşte rănile lui Hristos. Doar acela le pipăie cu adevărat, care, asemenea apostolului Pavel, poate spune: Viaţa mea este Hristos.

Au existat o mulţime de sfinţi care au putut spune aceste cuvinte. Acest lucru îl puteau spune cuviosul Serafim de Sarov, Sfântul Dimitrie al Rostovului, Sfântul Pitirim al Tambovului. Toţi au trăit numai cu Domnul Iisus Hristos, toţi au putut spune: Viaţa mea este Hristos.

Să ne adresăm dar oamenilor în mijlocul cărora trăim şi să-i întrebăm pe fiecare:
„Cu ce trăieşti?"

Dacă îl vom întreba pe un învăţat, el va răspunde:
„Eu trăiesc cu ştiinţa".

Şi noi cu tulburare îi vom răspunde:
„Doar cu atât? Pentru tine este importantă doar cunoaşterea naturii? Domnul Iisus Hristos pentru tine nu reprezintă nimic? De rănile lui Hristos nu-ţi aminteşti niciodată?"

El va spune:
„Sunt prea ocupat ca să mă gândesc la aceasta".

Să ne adresăm oamenilor politici şi să-i întrebăm:
„Cu ce trăiţi voi?"

Ei vor spune:
„Noi trăim pentru a transforma, pentru a perfecţiona viaţa omenească, pentru a face reforme care îi vor face pe oameni mai fericiţi".

Iar noi vom spune:
„Da, este o sarcină demnă, dar oare nu ştiţi că Domnul Iisus Hristos, cu mult timp înaintea voastră, a rezolvat această sarcină în aşa fel cum nimeni dintre voi nu poate s-o facă? El a arătat singura cale pe care, dacă vom merge, viaţa noastră va fi plină de lumină".

Ei cu siguranţă nu vor fi de acord cu noi, ci vor continua să se ocupe cu propriile lor activităţi.

Să ne adresăm oamenilor simpli şi să-i întrebăm:
„În ce constă viaţa voastră?”

Ei ne vor spune:
„Viaţa noastră constă în grija de familie, de pâinea cea de toate zilele, de îmbrăcăminte”.

Iar noi îi vom întreba:
„Oare n-aţi auzit niciodată că nu doar cu pâinea cea de toate zilele va fi viu omul, că Dumnezeu cunoaşte toate necesităţile tale, că dacă Îi vei sluji Lui cu toată inima nu va trebui să te îngrijeşti de ziua de mâine?”

Să ne îndreptăm spre cartierele întunecate, sumbre ale oraşelor şi să-i întrebăm pe cei ce locuiesc acolo:
„Cu ce trăiţi?”

Unul ne va răspunde:
„Viaţa mea constă în băutură şi în tutun”.

Altul va spune:
„Viaţa mea constă în hoţie şi în ucidere”.

Doamne, cât mai curând să ne întoarcem de la întuneric, să plecăm din acel întuneric în care trăiesc oamenii nefericiţi! Cât de puţini sunt cei care în aceste zile sfinte ale Săptămânii Patimilor, sau măcar în ziua Vinerii mari, au respectat postul, gândind că în această zi Domnul a fost pironit pe Cruce!

Cât de puţini sunt cei care îşi amintesc de Hristos, cât de mulţi sunt cei despre care s-a spus de către apostolul Pavel un cuvânt cumplit, cutremurător: Dacă cineva încalcă legea lui Moise şi fără milă este ucis pe cuvântul a doi sau trei martori, cu cât mai aspră credeţi voi că va fi pedeapsa meritată de cel ce L-a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu şi I-a nesocotit sângele testamentului prin care s-a sfinţit, şi a batjocorit Duhul harului? (Evrei 10, 28-29)

O, Doamne! Cât de mulţi, sunt cei din popor care L-au călcat în picioare, care au nesocotit Sângele lui Hristos şi chiar l-au batjocorit!

Va auzi oare cineva dintre noi, în ziua înfricoşătoarei Judecăţi, această condamnare a lui Pavel? Oare va muri cineva dintre noi cu moarte veşnică pentru că L-a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, nu s-a gândit la rănile lui Hristos, nu s-a închinat lor, nu le-a pipăit cu credinţa lui? Să nu fie!

Să ne îndreptăm cu toată inima spre rănile lui Hristos, să primim din acest izvor veşnic al dragostei, dragostea sfântă! Să pătrundă şi în inimile noastre şuvoiul dragostei dumnezeieşti din inima lui Hristos!

Şi va fi cu noi ceea ce spune Solomon în Pildele sale: Îi iubesc pe cei ce Mă iubesc. El îi iubeşte pe toţi care Îl caută, le dă harul Său tuturor celor care îşi amintesc de rănile Lui şi le sărută duhovniceşte. Cu noi va fi Însuşi Domnul Iisus Hristos, precum a spus: Cel ce Mă iubeşte pe Mine iubit va fi de Tatăl Meu şi-l voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta lui (Ioan 14,21).

Orice om, care-L va iubi pe Hristos, va fi iubit de Dumnezeu, i Se va arăta Hristos Însuşi, precum S-a arătat multor sfinţi, aleşilor Săi. El Se va arăta celui care cu dragoste fierbinte sărută rănile Lui, care … va exclama împreună cu apostolul Toma: Domnul Meu şi Dumnezeul meu!

***

Altă predică a Sfântului Luca al Crimeei la Duminica Tomei: Credinţa, credulitatea şi necredinţa. De ce a crezut mai greu Sfântul apostol Toma?

Toţi sfinţii apostoli au crezut la un moment dat, şi nu de prima dată, că învăţătorul lor, Domnul Iisus Hristos, a înviat din morţi. Mai târziu decât toţi a crezut Sfântul apostol Toma. Atât de greu i-a fost să creadă faptul uimitor al Învierii Domnului Iisus, încât a afirmat categoric că nu va crede până când nu va pune degetul său în rănile cuielor, până când nu va pune mâna lui în coasta Domnului. Venind Domnul Iisus Hristos la ucenicii Săi, le-a spus: Pace vouă! Iar lui Toma i-a spus: “Adu-ţi degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele, adu-ţi mâna ta şi pune-o în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios!” Cu frică şi cu uimire a pus Sfântul Toma degetele sale în rănile lui Hristos şi a exclamat: ”Domnul meu şi Dumnezeul meu!“ Iar Domnul i-a răspuns: “Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce au crezut fără să fi văzut!“

Ei bine, putem considera aceste cuvinte o lecţie pentru Sfântul Toma? L-a condamnat oare Domnul pentru necredinţa lui? Nu, nicidecum! Nu l-a condamnat, pentru că El cunoştea inima lui Toma, ştia că i-a fost greu să creadă şi de aceea i-a permis să atingă rănile Sale.

De ce dar Sfântul Toma a crezut cu atâta greutate, mult mai târziu decât ceilalţi ucenici? Pentru a înţelege aceasta, trebuie să ne gândim la modul în care oamenii se raportează la orice zvon, la orice lucru nou, neaşteptat.

- *Există mulţi oameni creduli, care primesc fără judecată, fără critică, orice zvon şi cred uşor orice lucru.*
- *Sunt şi unii care cred cu mare greutate, cum ar fi cei ce gândesc profund, cei serioşi - ei cercetează tot, chibzuiesc şi primesc drept adevăr doar ceea ce rezistă criticii lor.*
- *Mai există şi altfel de oameni, care nu doresc să creadă în ceea ce nu este pe plac sufletului lor. Astfel, cei răi nu vor să creadă nici unui lucru bun. Oamenii, în general, acceptă mai uşor ceea ce corespunde propriilor lor dorinţe, propriilor lor gânduri, propriilor lor dispoziţii şi nu primesc nimic din cele ce nu corespund raţiunilor lor.*

Mulţi oameni nu au crezut în Hristos şi în învierea Lui din cauză că nu aveau nevoie de învierea lui Hristos, care îi împiedică să trăiască după mintea lor, având egoism şi iubire de sine. De aceea au respins credinţa în Hristos şi Sfânta Evanghelie.

- *Există şi o categorie de oameni sceptici, care se îndoiesc de toate.*

În care dintre cele trei tipuri de oameni se încadra Sfântul Toma? El aparţinea grupului celor care gândesc profund, însă nu sunt creduli, al celor care doresc să se convingă în toate. Este, oare, aceasta o calitate negativă a sufletului şi a minţii? Nicidecum! Aceasta este o calitate pozitivă a sufletului şi nimeni nu îndrăzneşte să-l învinovăţească de ceva pe Sfântul Toma.

Domnul Iisus Hristos nu l-a învinuit, ci, luând în calcul faptul că i-a fost greu să creadă, că mintea lui era una critică, i-a oferit posibilitatea să se convingă de învierea Lui. În plus, a afirmat: "Ai crezut pentru că M-ai văzut, dar fericiţi sunt cei care n-au văzut şi au crezut!"

Cine sunt aceştia care n-au văzut şi au crezut? Sunt acele milioane de oameni, de creştini, care au trăit şi trăiesc până în prezent, acceptând şi crezând în Învierea lui Hristos fără să-L fi văzut. Pe aceştia îi numeşte Domnul fericiţi.

Ce vom spune oare noi: cumva că ne este mai greu să credem decât le-a fost sfinţilor apostoli? Ne vom mira de faptul că ucenicii Lui apropiaţi, care au fost mereu cu Dânsul, care L-au iubit cu toată inima, care L-au auzit şi L-au văzut pe El, care s-au atins cu mâinile de Dânsul, au crezut cu atâta greutate în învierea lui Hristos? De ce le-a fost greu să creadă? În Evanghelie se repetă nu o dată că Domnul Iisus Hristos, cu mult înainte de patimile şi de moartea Sa pe cruce, le spunea uncenicilor Săi că va fi dat în mâinile păcătoşilor şi-L vor bate şi-L vor scuipa, şi-L vor răstigni pe cruce.

A spus aceste lucruri destul de clar, însă ucenicii, care au văzut nu doar o dată cum Domnul Iisus Hristos învia morţii, să creadă că cel mort, nemişcat, fără suflare, în care nu există nici gând, nici simţuri se poate învia pe sine? Acest fapt este mai de neînţeles decât marea minune a învierii fiicei lui Iair sau a fiului văduvei din Nain. Apostolii nu-şi puteau închipui ca un mort să învieze singur.

Dar noi în ce situaţie ne aflăm? Ne este uşor sau greu, fără să-L fi văzut pe Domnul Iisus Hristos, să credem în El? Ar trebui să ne fie mai uşor decât apostolilor, mult mai uşor, pentru că din momentul Învierii Domnului Iisus Hristos propovăduirea Sfintei Evanghelii a cucerit repede întreaga lume, a stins focul păgânătăţii şi a luminat întunericul păgân. Şi lumina a strălucit peste lumea toată.

Încă din timpurile vechi mulţi oameni au crezut în Hristos. Poruncile Evangheliei, propovăduirea lui Iisus, au trăit în inimile creştinilor şi le-au condus viaţa. Lumina lui Hristos a luminat tot universul. Nenumărate popoare au fost pătrunse de o evlavie adâncă. Mare şi înflăcărată a fost şi evlavia poporului nostru rus. În toate şi

întotdeauna oamenii se conduceau după duhul creştinătăţii. În toate faptele lor, la toate începuturile lor, cereau binecuvântarea lui Hristos.

Cu numele lui Hristos pe buze, ei îi învingeau duşmanii cumpliţi, precum a învins Dimitrie Donskoi oastea lui Mamai. Oamenii simţeau iubire faţă de Hristos şi aveau credinţă în El. Toată literatura timpurilor mai vechi, arta, poezia au fost pătrunse de duhul lui Hristos. Şi pictorii, şi poeţii, şi scriitorii aduceau jertfă Domnului Iisus talentele lor, Îl prea măreau prin cuvintele lor. Totul era impregnat de duhul evlaviei creştine; poporul ştia cât de mulţi mucenici şi-au vărsat sângele pentru Domnul Iisus Hristos, înţelegea că se poate suferi aşa numai pentru sfântul adevăr şi credea în acest adevăr.

Au existat nenumăraţi sfinţi care au luminat în întunericul lumii asemenea stelelor cereşti. Mulţi ruşi, în timpurile de odinioară, mergeau să se închine sfinţilor la Lavra Pecerska din Kiev, duceau acolo dragostea inimilor lor şi sorbeau credinţă de la sfinţii care odihneau acolo.

Dar aşa a fost doar în timpurile mai vechi, până în secolul al XVI-lea. Mai aproape de zilele noastre au început să apară tot mai mulţi şi mai mulţi oameni care se străduiau să stingă lumina lui Hristos. Se făcea simţită tot mai mult şi mai mult necredinţa. Au apărut critici crunte, minicinoase la adresa Evangheliei, au apărut teoriile ştiinţifice care încercau să distrugă credinţa în Dumnezeu, credinţa în Hristos.

A sosit timpul când mulţi au ajuns la concluzia că credinţa în Hristos este incompatibilă cu datele ştiinţei. Şi a avut loc o apostazie masivă de la Hristos. A început să se stingă credinţa în El. Propaganda învăţăturilor laice, împotriva a tot ce contravine aspiraţiilor noastre duhovniceşti, a înţelegerii noastre duhovniceşti - creştea, se extindea şi se adâncea, otrăvind inimile şi minţile multor oameni. De aceea le este astăzi greu oamenilor să creadă în Hristos.

Cine mai crede acum? Oare doar credulii? Nu, nu cei creduli! Cred cei în ale căror inimi arde şi luminează dragostea faţă de tot ce este sfânt, de tot ce este înalt, dragostea faţă de Domnul Iisus Hristos - o dragoste atât de puternică, încât nici o dovadă pseudo-filosofică sau pseudo-ştiinţifică nu poate stinge în ei această dragoste.

Ei bine, ne vom descuraja oare, ne vom ruşina, vom merge după gloata necredincioşilor? Ştiaţi că oamenii îi urmează şi îi primesc extrem de uşor pe cei ce reprezintă majoritatea.

Însă creştini care cunosc Sfânta Evanghelie, ale căror inimi sunt luminate de harul lui Dumnezeu şi se curăţesc cu rugăciuni îndelungate şi cu post - până la sfârşitul lumii îşi vor păstra credinţa lor sfântă. Şi Domnul a spus că Sfânta Biserică nu va fi biruită de porţile iadului, atât timp cât va exista lumea.

Să ne întărească pe noi cuvintele ieşite din buzele Domnului Iisus Hristos: "Să nu se ruşineze inima voastră, credeţi în Dumnezeu şi în Mine!"

Să mergeţi după Hristos, să credeţi în Dumnezeu, niciodată să nu primiţi ruşinea în inimile voastre. Şi atunci Se va sălăşlui în voi Însuşi Domnul Iisus Hristos cu Tatăl Său şi Îşi vor face locaş lor.

(Din: Sfântul Luca al Crimeei, Predici, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009)

****

Sfântul Teofan Zăvorâtul – Tâlcuiri la Duminica Tomii

Duminica Tomii [Fapte 5, 12-20 ; In. 20, 19-31] « ***Domnul meu şi Dumnezeul meu !*** », a strigat Sfântul apostol Toma.

Simţiţi, oare, cu câtă putere s-a agăţat el de Domnul şi cât de tare Îl ţine? Cel care se îneacă ţine mai strâns scândura prin care nădăjduieşte să se izbăvească de moartea în viaţă. Să mai adăugăm că cel ce nu-L are astfel pe Domnul, acela încă nu crede în Domnul aşa cum se cuvine. Noi spunem «Domnul, Mântuitorul »,

înţelegând prin aceasta că El este Mântuitorul tuturor; iar Toma zice: « ***Domnul şi Mântuitorul meu***».

Cel care spune « Mântuitorul meu », acela simte mântuirea care vine de la El, iar simţământul mântuirii este împreunat cu simţământul pierzaniei din care îl scoate Mântuitorul pe cel mântuit.

Atunci când omul, care prin firea lui e iubitor de viaţă, îşi simte pierzarea aproape, ştiind că singur nu se poate mântui, se simte îndemnat să-L caute pe Mântuitorul. ***Atunci când Îl află şi simte puterea mântuirii ce vine de la Dânsul, se apucă de El cu tărie şi nu vrea să se desprindă de Dânsul, de-ar fi şi omorât pentru asta.***

Întâmplări de acest fel nu numai că sunt închipuite cu mintea, ci sunt şi trăite în fapt în viaţa duhovnicească a creştinului. De aceea, atât credinţa, cât şi unirea cu Hristos devin din ce în ce mai puternice, ca viaţa sau ca moartea. Un om aflat în această stare strigă fără făţărnicie: « **Domnul meu şi Mântuitorul meu!** »

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Duminica Tomei. Cum ni se aplică nouă cuvântul: "Nu fi necredincios, ci credincios"? O lecţie pentru toţi din partea apostolului Toma

„Ei, aţi rămas credincioşi Domnului în săptămâna ce a trecut?"

"Păziţi-vă, fraţilor! Iată că vine un anotimp în care mai mult decât oricând ne pândesc ispite, mai ales prin patimile trupeşti. Fiţi, aşadar, gata să vă arătaţi acum credincioşia în chip deosebit. Prietenul la nevoie se cunoaşte, iar adevărata credincioşie faţă de Domnul - în ispite".

În prima zi a Învierii Sale, seara, Domnul S-a arătat Sfinţilor Apostoli şi i-a bucurat cu Învierea Sa. Sfântul Apostol Toma nu se afla atunci împreună cu ei. Când a venit, ceilalţi Apostoli au început să-lîncredinţeze: „L-am văzut pe Domnul", însă atunci el se afla într-o asemenea aşezare a duhului, încât n-a vrut să dea crezare mărturiei lor şi a răspuns cu hotărâre că dacă nu va vedea cu ochii lui şi nu va pipăi cu mâinile sale rănile de pe trupul Domnului, nicidecum nu va crede. El a rămas o săptămână întreagă în starea aceasta chinuitoare de neîncredere în Învierea Domnului.

Domnul a văzut ce apăsare avea pe inimă, şi din milă faţă de el, arătându-Se iarăşi tuturor ucenicilor, în duminica următoare, când şi Sfântul Toma era cu ei, după ce le-a dat bineţe tuturor cu pacea Sa, îndată i-a grăit Apostolului Toma şi a zis: Adu

degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios ci credincios. (În 20, 27). „Ai dorit să capeţi încredinţări pipăite cu privire la Învierea Mea? Vino, pipăie şi vezi - atâta doar, nu fi necredincios, ci credincios”. Atunci, Sfântul Apostol, într-o pornire puternică de credinţă, a strigat: Domnul meu şi Dumnezeul meu! (În 20, 28).

Această întâmplare ne înfăţişează numeroase şi mişcătoare laturi ziditoare. Mă voi opri asupra unei singure spuse, mai de folos nouă: nu fi necredincios, ci credincios. Oare n-am auzit cu toţii de curând această poruncă pe care ne-a lăsat-o Domnul: nu fi necredincios, ci credincios? Ce am făcut noi când ne-am pregătit de împărtăşanie? L-am aşteptat pe Domnul. O săptămână întreagă ne-am chinuit, o săptămână întreagă ne-am tulburat de nedumerire - Se va milostivi de noi Domnul, ne va ierta şi ne va da să-L gustăm? Ne-am spovedit şi am făgăduit să nu-L mai jignim. Pentru această făgăduinţă, El a venit la noi prin Sfintele Taine, ne-a dat nu numai să-L pipăim, ci să-L şi gustăm, şi prin această milostivă lucrare a Sa pare a spune fiecăruia dintre noi: „Mă dau ţie, gustă şi vezi - însă ia seama, îndeplineşte-ţi şi tu făgăduinţa: nu fi necredincios, ci credincios”.
Aceasta a fost porunca Domnului către noi! Şi ea a fost primită, bineînţeles, de conştiinţa fiecăruia. Să se audă, aşadar, necontenit în inima noastră, şi să fie văzută de cugetul nostru neîmprăştiat ca şi cum ar fi scrisă, ca ea să îndrepteze paşii noştri şi să pună în rânduială faptele şi planurile noastre. Sfântul Apostol Toma şi-a dovedit credinţa faţă de Domnul prin toată viaţa sa, prin ostenelile apostolice şi prin sfârşitul mucenicesc: sarcina vieţii noastre, grija dureroasă a duhului nostru să fie aceea de a dovedi atât Domnului, cât şi tuturor celorlalţi, că ţinem minte cuvântul Lui: nu fi necredincios, ci credincios.

Fiecare să-şi amintească ce a făgăduit Domnului la spovedanie şi să-şi repete cât mai des singur: nu fi necredincios, ci credincios. I-ai făgăduit Domnului că vei fi înfrânat? Să fii înfrânat. I-ai făgăduit că vei fi cu luare-aminte faţă de nevoile altora? Aşa să şi fii. I-ai făgăduit că vei împlini cu evlavie faptele bunei credinţe la biserică şi acasă? Să le împlineşti. I-ai făgăduit să nu ţii ranchiună, să nu invidiezi, să nu te superi, să nu te mândreşti, să nu osândeşti? Să nu faci nimic din toate acestea. Îndeobşte, orice ar fi făgăduit Domnului cineva, în toate cele cu pricina să nu fie necredincios, ci credincios.

Fiecare ştie, bineînţeles, că aşa şi trebuie. Totuşi, fraţilor, este mare nevoie să vă amintesc de lucrul acesta, pentru că la noi domneşte un obicei ciudat: atâta timp cât este post, suntem serioşi, iar cum trece postul, începem să dezlegăm la toate - şi încă la o asemenea scară largă de parcă nu ar fi în asta nici un păcat. Sfânta

Biserică nu se aşteaptă ca în Săptămâna luminată a Paştilor cineva să se dedea vâltorii patimilor şi poftelor necurate.

Îndată ce a trecut însă această săptămână, prin pilda sa Sfântul Apostol Toma le pune unora întrebarea: „Ei, aţi rămas credincioşi Domnului în săptămâna ce a trecut?”, iar altora le dă lecţia: „Luaţi seama, şi de acum înainte nu fiţi necredincioşi, ci credincioşi”.

Cât timp a fost post, n-am făcut altceva decât să dăm făgăduinţă şi să ne adunăm puterile. A trecut postul, şi acum se deschide arena pentru lucrarea noastră, cu puterile pe care şi le-a adunat în vremea postirii, potrivit planului pe care fiecare şi l-a făcut atunci. Şi să iasă fiecare la lucrul său şi la lucrarea sa, şi să-şi arate puterea şi iscusinţa. Vremea postului este vreme pentru a deprinde nevoinţa… Domnul ne-a adunat în biserici, ne-a învăţat, ne-a înţelepţit, ne-a tămăduit rănile, ne-a sfărâmat lanţurile, ne-a îmbrăcat cu toate armele trebuincioase - şi iată că acum ne scoate la luptă. Aşadar să ţinem piept cu bărbăţie şi în unire. Ce laudă se cuvine ostaşilor dacă ei, atunci când sunt scoşi la luptă după ce au fost instruiţi cum trebuie, aruncă armele şi se predau duşmanilor? Ce laudă ni se cuvine şi nouă dacă după o asemenea purtare grijă faţă de noi ne vom da iarăşi pe mâna patimii de prima dată când se iveşte - şi asta după ce cu atât de puţină vreme în urmă am zis: „Nu voi mai păcătui!” şi am auzit: „Nu fi necredincios, ci credincios”?!

Păziţi-vă, fraţilor! Iată că vine un anotimp în care mai mult decât oricând ne pândesc ispite, mai ales prin patimile trupeşti. Fiţi, aşadar, gata să vă arătaţi acum credincioşia în chip deosebit. Prietenul la nevoie se cunoaşte, iar adevărata credincioşie faţă de Domnul - în ispite. Când se răscoală patima, îndată să-ţi aminteşti de porunca Domnului şi să dovedeşti cu fapta că vrei să-I fii credincios, alungând fără cruţare de sine toate îndemnurile ei. Ştie Domnul că acum ne înconjoară primejdii din toate părţile, şi de aceea ne aduce aminte şi ne pre-întâmpină. Pe mare se fac semne care arată stâncile de sub apă şi bancurile de nisip: aşa şi cu noi. A venit vremea aţâţătoare de patimi, şi fiecare aude: „Ia seama, nu fi necredincios, ci credincios”. Aşadar luaţi aminte la acest îndemn!

Ce anume are el în vedere să discearnă fiecare sfătuindu-se cu sine însuşi! Fiecare are patima sa: va începe aceasta să-l tulbure, ei să-i şi ţină piept. Vei ţine piept, vei fi credincios; nu vei ţine piept, vei fi necredincios. Pe măsură va fi şi lauda, pe măsură va fi şi rodul! În cartea Apocalipsei i se spune unuia dintre îngerii Bisericilor: fii credincios până la moarte, şi îţi voi da ţie cununa vieţii (Apoc. 2, 10).

Aşadar, dacă nu vei fi credincios, nu vei primi viaţa. Vedeţi, zice: fii credincios până la moarte, nu cum facem noi - postim puţin şi credem că am făcut tot ce trebuia, că ne-am răscumpărat toate păcatele şi am primit îngăduinţă să trăim după bunul plac tot anul. De fapt, când am postit şi ne-am pregătit de Împărtăşanie încă nu am făcut nimic, ci doar ne-am pregătit să facem. Când cineva, după ce şi-a cercetat grădina sau ogorul şi a găsit acolo rădăcini de ierburi dăunătoare, zice:
„Cutare şi cutare rădăcini, cutare şi cutare ierburi trebuie smulse", nu a făcut încă nimic, ci doar şi-a trasat planul a ceea ce are de făcut. Şi noi, când postim, ne pregătim de Împărtăşanie şi ne mărturisim, nu facem altceva decât să ne recunoaştem păcatele şi patimile şi să luăm hotărârea de a le dezrădăcina, iar la dezrădăcinare trebuie să purcedem printr-o osteneală aparte, nouă, pentru care vremea potrivită vine acum. Cel mai bine şi mai lesne este de făcut asta când patimile cu pricina se răscoală - fiindcă atunci când ele nu se răscoală nu ştii de ce să te apuci, aşa cum în grădină nu ştii ce trebuie să smulgi atunci când rădăcinile cele rele sunt ascunse în pământ. Lasă să fie acum vremea patimilor şi acestea să se întărâte şi ia-le cu mână tare, smulge-le şi aruncă-le dincolo de gardul inimii, şi fă aceasta cu bucurie, ştiind că astfel îi arăţi Domnul, Care ştie toate, credincioşia ta nefăţarnică, şi nu te lăsa pradă patimii, oricât de linguşitor s-ar apropia.
Aşa, aşa, fraţilor, luaţi seama cu grijă cum umblaţi, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca cei înţelepţi, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt (Efes. 5, 15-16).

Zilele rele sunt cele în care sunt mai multe sminteli. A le răscumpăra înseamnă a nu ne lăsa pradă ispitei smintelilor.

Răscumpăraţi, deci, vremea ce vine în acest fel, pricepând că aceasta este voia lui Dumnezeu. Făcând aşa, veţi împlini negreşit ceea ce doreşte şi aşteaptă Domnul de la fiecare dintre voi: nu fi necredincios, ci credincios. Amin!

(din: Sfântul Teofan Zăvorâtul, "Predici", Editura Sophia, Bucureşti, 2009)

Cuvinte sfinte de atenţionare duhovnicească asupra riscurilor de a irosi cele adunate în vremea postului şi a împărtăşirii cu Sfintele Taine: “Păziţi-vă, fraţilor! Iată că vine un anotimp în care mai mult decât oricând ne pândesc ispite … Fiţi, aşadar, gata să vă arătaţi acum credincioşia în chip deosebit”

“Am lepădat povara postului, dar n-am lepădat rodul lui, pe care e vremea să-l culegem. A trecut oboseala nevoinţelor, dar să nu treacă râvna faptelor bune. S-a dus postul, dar să rămână evlavia. Mai bine spus, a trecut postul cel trupesc, dar n-a trecut postul cel duhovnicesc. Acesta e mai bun decât acela, iar acela pentru acesta s-a făcut… Să păzim deci măsura şi trebuinţa, împlinind cu sufletul şi cu trupul cele cuvenite, ca nu cumva să vărsăm deodată toate cele adunate prin post“.

Sfântul Teofan Zăvorâtul: O lecţie pentru toţi din partea apostolului Toma - „Ei, aţi rămas credincioşi Domnului în săptămâna ce a trecut?”

[…]

Această întâmplare ne înfăţişează numeroase şi mişcătoare laturi ziditoare. Mă voi opri asupra unei singure spuse, mai de folos nouă: nu fi necredincios, ci credincios.

Oare n-am auzit cu toţii de curând această poruncă pe care ne-a lăsat-o Domnul: nu fi necredincios, ci credincios? Ce am făcut noi când ne-am pregătit de Împăr-

tăşanie? L-am aşteptat pe Domnul. O săptămână întreagă ne-am chinuit, o săptămână întreagă ne-am tulburat de nedumerire - Se va milostivi de noi Domnul, ne va ierta şi ne va da să-L gustăm? Ne-am spovedit şi am făgăduit să nu-L mai jignim. Pentru această făgăduinţă, El a venit la noi prin Sfintele Taine, ne-a dat nu numai să-L pipăim, ci să-L şi gustăm, şi prin această milostivă lucrare a Sa pare a spune fiecăruia dintre noi: „Mă dau ţie, gustă şi vezi - însă ia seama, îndeplineşte-ţi şi tu făgăduinţa: nu fi necredincios, ci credincios”.

Acesta a fost porunca Domnului către noi! Şi ea a fost primită, bineînţeles, de conştiinţa fiecăruia. Să se audă, aşadar, necontenit în inima noastră, şi să fie văzută de cugetul nostru neîmprăştiat ca şi cum ar fi scrisă, ca ea să îndrepteze paşii noştri şi să pună în rânduială faptele şi planurile noastre.

Sfântul apostol Toma şi-a dovedit credinţa faţă de Domnul prin toată viaţa sa, prin ostenelile apostolice şi prin sfârşitul mucenicesc: sarcina vieţii noastre, grija dureroasă a duhului nostru să fie aceea de a dovedi atât Domnului, cât şi tuturor celorlalţi, că ţinem minte cuvântul Lui: nu fi necredincios, ci credincios.

Fiecare să-şi amintească ce a făgăduit Domnului la spovedanie şi să-şi repete cât mai des singur: nu fi necredincios, ci credincios.

- ⇒ *I-ai făgăduit Domnului că vei fi înfrânat? Să fii înfrânat.*
- ⇒ *I-ai făgăduit că vei fi cu luare-aminte faţă de nevoile altora? Aşa să şi fii.*
- ⇒ *I-ai făgăduit că vei împlini cu evlavie faptele bunei credințe la biserică şi acasă? Să le împlineşti.*
- ⇒ *I-ai făgăduit să nu ţii ranchiună, să nu invidiezi, să nu te superi, să nu te mândreşti, să nu osândeşti? Să nu faci nimic din toate acestea.*

Îndeobşte, orice ar fi făgăduit Domnului cineva, în toate cele cu pricina să nu fie necredincios, ci credincios.

Fiecare ştie, bineînţeles, că aşa şi trebuie. Totuşi, fraţilor, este mare nevoie să vă amintesc de lucrul acesta, pentru că la noi domneşte un obicei ciudat: atâta timp cât este post, suntem serioşi, iar cum trece postul, începem să dezlegăm la toate - şi încă la o asemenea scară largă de parcă nu ar fi în asta nici un păcat. Sfânta Biserică nu se aşteaptă ca în Săptămâna Luminată a Paştilor cineva să se dedea vâltorii patimilor şi poftelor necurate.

Îndată ce a trecut însă această săptămână, prin pilda sa Sfântul apostol Toma le pune unora întrebarea: „Ei, aţi rămas credincioşi Domnului în săptămâna ce a

trecut?”, iar altora le dă lecţia: „Luaţi seama, şi de acum înainte nu fiţi necredincioşi, ci credincioşi”.

Cât timp a fost post, n-am făcut altceva decât să dăm făgăduinţă şi să ne adunăm puterile. A trecut postul, şi acum se deschide arena pentru lucrarea noastră, cu puterile pe care şi le-a adunat în vremea postirii, potrivit planului pe care fiecare şi l-a făcut atunci. Şi să iasă fiecare la lucrul său şi la lucrarea sa, şi să-şi arate puterea şi iscusinţa. Vremea postului este vreme pentru a deprinde nevoinţa… Domnul ne-a adunat în biserici, ne-a învăţat, ne-a înţelepţit, ne-a tămăduit rănile, ne-a sfărâmat lanţurile, ne-a îmbrăcat cu toate armele trebuincioase - şi iată că acum ne scoate la luptă. Aşadar să ţinem piept cu bărbăţie şi în unire. Ce laudă se cuvine ostaşilor dacă ei, atunci când sunt scoşi la luptă după ce au fost instruiţi cum trebuie, aruncă armele şi se predau duşmanilor? Ce laudă ni se cuvine şi nouă dacă, după o asemenea purtare de grijă faţă de noi, ne vom da iarăşi pe mâna patimii de prima dată când se iveşte - şi asta după ce cu atât de puţină vreme în urmă am zis: „Nu voi mai păcătui!” şi am auzit: „Nu fi necredincios, ci credincios”?!

Păziţi-vă, fraţilor! Iată că vine un anotimp în care mai mult decât oricând ne pândesc ispite, mai ales prin patimile trupeşti. Fiţi, aşadar, gata să vă arătaţi acum credincioşia în chip deosebit. Prietenul la nevoie se cunoaşte, iar adevărata credincioşie faţă de Domnul - în ispite.

Când se răscoală patima, îndată să-ţi aminteşti de porunca Domnului şi să dovedeşti cu fapta că vrei să-I fii credincios, alungând fără cruţare de sine toate îndemnurile ei. Știe Domnul că acum ne înconjoară primejdii din toate părţile şi de aceea ne aduce aminte şi ne preîntâmpină. Pe mare se fac semne care arată stâncile de sub apă şi bancurile de nisip: aşa şi cu noi. A venit vremea aţâţătoare de patimi, şi fiecare aude: „Ia seama, nu fi necredincios, ci credincios”. Aşadar luați aminte la acest îndemn!

Ce anume are el în vedere să discearnă fiecare, sfătuindu-se cu sine însuși! Fiecare are patima sa: va începe aceasta să-l tulbure, ei să-i şi ţină piept. Vei ţine piept, vei fi credincios; nu vei ţine piept, vei fi necredincios. Pe măsură va fi şi lauda, pe măsură va fi şi rodul!

În cartea Apocalipsei i se spune unuia dintre îngerii Bisericilor: fii credincios până la moarte și îți voi da ție cununa vieţii (Apoc. 2, 10).

Aşadar, dacă nu vei fi credincios, nu vei primi viața. Vedeţi, zice: fii credincios până la moarte, nu cum facem noi - postim puțin și credem că am făcut tot ce

trebuia, că ne-am răscumpărat toate păcatele şi am primit îngăduinţă să trăim după bunul plac tot anul. De fapt, când am postit şi ne-am pregătit de Împărtăşanie încă nu am făcut nimic, ci doar ne-am pregătit să facem.

Când cineva, după ce şi-a cercetat grădina sau ogorul şi a găsit acolo rădăcini de ierburi dăunătoare, zice: „Cutare şi cutare rădăcini, cutare şi cutare ierburi trebuie smulse”, nu a făcut încă nimic, ci doar şi-a trasat planul a ceea ce are de făcut. Şi noi, când postim, ne pregătim de Împărtășanie şi ne mărturisim, nu facem altceva decât să ne recunoaştem păcatele şi patimile şi să luăm hotărârea de a le dezrădăcina, iar la dezrădăcinare trebuie să purcedem printr-o osteneală aparte, nouă, pentru care vremea potrivită vine acum. Cel mai bine şi mai lesne este de făcut asta când patimile cu pricina se răscoală - fiindcă atunci când ele nu se răscoală nu ştii de ce să te apuci, așa cum în grădină nu ştii ce trebuie să smulgi atunci când rădăcinile cele rele sunt ascunse în pământ.

Lasă să fie acum vremea patimilor și acestea să se întărâte și ia-le cu mână tare, smulge-le și aruncă-le dincolo de gardul inimii, şi fă aceasta cu bucurie, ştiind că astfel îi arăţi Domnului, Care ştie toate, credincioşia ta nefățarnică, şi nu te lăsa pradă patimii, oricât de linguşitor s-ar apropia.

Așa, așa, fraţilor, luaţi seama cu grijă cum umblaţi, nu ca nişte neînţelepţi, ci ca cei înțelepţi, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt (Efes. 5, 15-16). Zilele rele sunt cele în care sunt mai multe sminteli. A le răscumpăra înseamnă a nu ne lăsa pradă ispitei smintelilor.

Răscumpăraţi, deci, vremea ce vine în acest fel, pricepând că aceasta este voia lui Dumnezeu. Făcând aşa, veţi împlini negreșit ceea ce doreşte şi aşteaptă Domnul de la fiecare dintre voi: nu fi necredincios, ci credincios. Amin!

(din: Sfântul Teofan Zăvorâtul, “Predici”, Editura Sophia, Bucureşti, 2009)

Sfântul Ioan Gură de Aur: Rodul postului

“Am lepădat povara postului, dar n-am lepădat rodul lui, pe care e vremea să-l culegem. A trecut oboseala nevoinţelor, dar să nu treacă râvna faptelor bune. S-a dus postul, dar să rămână evlavia.

Mai bine spus, […] a trecut postul cel trupesc, dar n-a trecut postul cel duhov-nicesc. Acesta e mai bun decât acela, iar acela pentru acesta s-a făcut. După cum,

când posteaţi, vă spuneam că se poate să nu posteşti, deşi posteşti, tot astfel şi acum vă spun că se poate să posteşti, deşi nu posteşti. […]

Cum poate să nu postească cel care posteşte? Iată: când cineva se opreşte de la mâncări, dar nu se opreşte de la păcate.

Cum poate să postească cel care nu posteşte? Iată: când se bucură de mâncare, dar nu gustă din păcat. […]

Poate să se îmbete şi cel care nu bea vin („Vai de cei care se îmbată fără vin!" - Isaia 28, 1) şi poate să fie cumpătat şi cel care bea vin („Foloseşte-te de puţin vin pentru stomacul tău şi pentru desele tale slăbiciuni" - I Timotei 5, 23). […] Şi oare nu ne învaţă apostolul: „Nu vă îmbătaţi cu vin, în care este desfrânarea, ci umpleţi-vă de Duhul" (Efeseni 5, 18). Aceasta este beţia cea bună. […] Umple mintea până sus cu Duhul, ca pe un pahar, ca diavolul să nu mai poată turna nimic în el! […] Paharul nostru de bună beţie să fie potirul cel duhovnicesc, potirul neîntinat al sângelui Celui Înviat, care nu îmbată, nici nu moleşeşte, ci ne întăreşte întru cumpătare. […] De această beţie să ne îmbătăm, iar de la cealaltă să ne abţinem, ca să nu pângărim acest mare praznic, al pământului şi al cerului deopotrivă. Căci bucurie mare este astăzi şi pe pământ, şi în cer. Dacă, atunci când se întoarce un singur păcătos, este bucurie pe pământ şi în cer [Luca 15, 7], cu cât mai mare bucurie va fi în cer când întreaga lume este smulsă din mâinile diavolului? Acum saltă de bucurie îngerii, acum se veselesc arhanghelii, acum heruvimii şi serafimii prăznuiesc împreună cu noi Învierea cea de a treia zi. […]

[…]

Isprăvile Învierii

Ai văzut isprăvile Învierii? Ai văzut iubirea de oameni a Stăpânului? Ai văzut măreţia purtării Lui de grijă? Să nu fim aşadar nerecunoscători faţă de un astfel de binefăcător, nici să nu ne lenevim sub cuvânt că a trecut postul, ci acum, mai mult chiar decât înainte, să avem mare grijă de suflet, ca nu cumva, îngrăşându-ne trupul, să rămână sufletul mai neputincios, sau nu cumva, îngrijindu-ne de rob, să neglijăm stăpânul! Căci care este folosul dacă, sub pretextul sărbătorii, mănânci peste trebuinţă şi depăşeşti în toate măsura? Acest lucru şi trupul îl pângăreşte, şi puterea sufletului o micşorează. Să păzim deci măsura şi trebuinţa, împlinind cu sufletul şi cu trupul cele cuvenite, ca nu cumva să vărsăm deodată toate cele adunate prin post.

Vă opresc eu oare de la a vă desfăta de hrană şi de odihnă? Nicidecum. Vă îndemn însă ca, împlinindu-vă cele de trebuinţă, să nu depăşiţi măsura în desfătări, încât sănătatea sufletelor voastre să nu cunoască vătămare.

În adevăr, unul care depăşeşte hotarele trebuinţei, nici de plăcere nu se bucură, căci păţeşte boli şi alte necazuri. Eu însă nu mă îndoiesc că veţi da urmare acestor îndemnuri, pentru că ştiu ascultarea voastră…”

Integral la: http://www.cuvantul-ortodox.ro/hristos-invierea-pasti-predici-cantari/

Vlad Botez/ Doxologia: Cum să primim și noi pacea pe care o aduce Hristos?

Scrisori din Occident (XVI)

Sfântul Grigorie Palama ne atrage atenția că, de regulă, dacă ne uităm la cele unsprezece Arătări ale lui Hristos de după Învierea Sa, în majoritatea situațiilor Hristos se arată apostolilor Săi, adunați laolaltă. De aici înțelegem că doar în lupta noastră de a ne închega duhovnicește, de a aparține unei familii duhovnicești sunt șanse să primim și noi, ca apostolii, pacea pe care o aduce Hristos.

Sfântul Teofilact al Bulgariei chiar tâlcuiește și spune că Toma, îndoielnic fiind la inimă în ale credinței, nu s-a învrednicit să fie prezent când Hristos a venit în mijlocul lor. Și prin aceasta ne arată cât este de important să avem un cuget obștesc. Iar cugetul obștesc e ca în familie - dacă familia hotărăște să plece în vacanță, în principiu, cam toți se duc, dacă familia hotărăște să cumpere o casă, toată familia se îndreaptă spre acest efort, spre această provocare.

De aceea, în mănăstiri și în parohii totul se zidește în jurul unui duhovnic, care dă o linie.

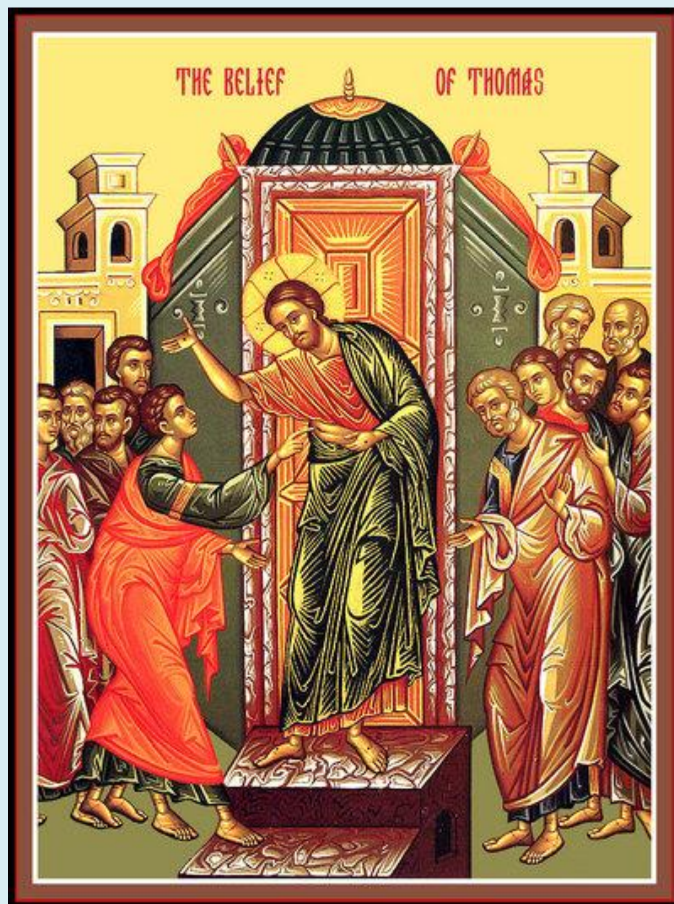
În momentul în care eu intru în dizarmonie cu părintele și cu frații mei, mă autoexclud și mă fac asemenea lui Toma. Și de câte ori Dumnezeu vrea să-mi confirme din cele ale credinței, eu voi fi îndoit (dar oare chiar așa e?). Pentru acest lucru lecția lui Toma este importantă, pentru că ne cheamă la această unitate.

Când Toma se alătură din nou primește, poate, mustrarea, dar și învățătura de la cei care fuseseră de față. Atunci se face vrednic, după o săptămână, să vadă pe Hristos Cel Înviat.
Și Sfântul Teofilact spune că această săptămână este pentru Toma răgaz de pocăință, răgaz de pregătire, răgaz de smerire a cugetului. Vă dați seama că nu i-a fost

ușor în perioada aceasta, când el încerca să-i convingă pe ceilalți zece că n-are cum să învie Iisus, iar ei îi spuneau că tocmai aceasta este experiența lor. Într-un final, se smerește Toma și se face compatibil cu ei, cu frații săi, reintră în duhul unitățîi și se întâlnește cu Hristos.

Lucrul acesta este important pentru că vedem în Evanghelie că ascultarea e precizată ca sursă de har, ca sursă de pace în inimile noastre. Toma trăiește ceea ce trăim cu toții, aude și nu crede, după care Îl vede pe Hristos și parcă tot nu crede. Abia atunci când începe dialogul cu Hristos, îndoiala lui Toma este biruită și Toma devine teolog - în sensul de văzător de Dumnezeu, vorbitor despre Dumnezeu - sintetizând atât de bine că el crede că cele două firi, cea omenească, „Domnul meu” și cea dumnezeiască „Dumnezeul meu” sunt una în Persoana lui Hristos Cel Înviat.

Sfântul Roman Melodul - Imn despre necredinţa lui Toma

Proimion I

Toma, cu dreapta sa cea iubitoare de încredinţare,
A cercetat coasta cea de viaţă dătătoare, Hristoase Dumnezeule;
Căci uşile fiind încuiate când ai intrat,
Împreună cu ceilalţi apostoli a strigat:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***."

Proimion II

Îndoiala lui Toma credinţa neindoită a rânduit,
Mântuitorule, prin voia Ta,
că nimeni vreodată Învierea să pună la-ndoială:
Căci nu Fiinţă Însăşi S-a arătat aceluia,
ci urmele cuielor din palma şi-mpunsătura lăncii:
Pentru aceea a şi mărturisit:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul Meu***."

Proimion III
Necrezând Învierii Tale din morţi
Şi cercetând coasta Ta cea dumnezeiească
Cu credinţă a strigat Toma Geamănul:
"***Stăpâne, iartă-mă pe mine, cel ce cu îndrăzneală am atins coasta Ta***
Şi primeşte-mă, Iubitorule de oameni,
Pe mine, cel ce nu mă îndoiesc nicicum,
Ci strig cu credinţă: "Tu eşti Domnul şi Dumnezeul meu!"

1. Cine a păzit nearsă palma mucenicului,
De coasta cea arzătoare a Domnului apropiindu-se?
Cine i-a dat ei această tărie, de osul cel de foc putându-se atinge?
Cu-adevărat, coasta cea pipăită.
Căci dacă nu ea l-ar fi întărit, cum ar fi pipăit dreapta cea de lut
cutremurătoarele patimi cele de sub cer şi cele de sub pământ?
Acest har i s-a dat lui Toma:
Ca să se atingă de coastă, iar lui Hristos să-I strige:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***."

2. Cu-adevărat, rugul cel purtător de foc ardea şi nu se mistuia.
Şi cred celor scrise de Moise pentru mâna lui Toma.
Căci stricăcioasă fiind şi plină de spini, nu s-a ars
Când s-a atins de coastă aă de o flacar-aprinsă
Şi, precum oarecând focul s-a pogorât în rugul de spini,
Acum a alergat către foc mâna în chip de rug.
Şi Însuşi Dumnezeu S-a fost arătat pe-amândouă păzind.
Astfel cred şi astfel Îl slăvesc pe acest Dumnezeu şi om, zicând:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***."

3. Căci pentru mine a fost scris dreptarul acestei credinţe
Prin mâna lui Toma; căci aceasta, atingându-se de Hristos,
Trestie de scriitor s-a făcut ce scrie cu iscusinţă,
Scriind credincioşilor: de aici izvorăşte credinţa.
De aici a băut şi tâlharul şi s-a îndreptat.
De aici şi ucenicii şi-au adăpat inimile,
De aici, din izvor a scos Toma cunoştinţă celor pe care le caută:
Beau cel dintâi şi apoi pe mulţi adapă,
Necrezând puţin, dar pe mulţi convingându-i a zice:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***."

4. Pentru care pricină, de ce sau cum de nu a crezut apostolul?
Să întrebăm, de vă pare, pe fiul lui Zevedeu,
Căci limpede-i că Ioan, în cartea Evangheliei,
Cuvintele Geamănului a scris.
Căci zice înţeleptul: După învierea lui Hristos
Ceilalţi ucenici au grăit către Toma:
O, prietene, văzut-am aicea pe Domnul!
Dar Toma indat-a răspuns către dânşii:
Voi cei ce L-aţi văzut, nu vă ascundeţi, ci strigaţi:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***"

5. Vestiţi întregului popor cele ce-aţi văzut şi auzit
Nu ascundeţi, ucenicilor, sfeşnicul sub obroc!
Cele ce ziceţi la-ntuneric, vestiţi-le la lumină!
Veniţi cu mine afară cu îndrăzneală!
Staţi încă-n ascunzătoare şi spuneţi aceasta ca să vă faceţi curaj!
Grăiţi cele înalte în taină, cu uşile închise,
Şi apoi strigaţi: văzut-am pe Ziditorul ascuns într-un ungher!
Să Se arate tuturor! Să afle toată făptura!
Să-inveţe muritorii a striga Celui înviat:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***"

6. Cum voi putea crede vouă, auzind cuvinte cu neputinţă de crezut!
Căci dac-ar fi venit Răscumpărătorul, Şi-ar fi căutat slugă.
Dacă ziua ar fi răsărit, nu s-ar fi arătat dincolo de vreme.
De-ntr-adevăr se arată Păstorul, ar fi chemat şi mielul.
A-ntrebat oarecând: "Unde aţi pus pe Lazăr?"
Iar acum nu a zis: "Unde-aţi lăsat pe Toma?"
Dar oare a uitat pe cel ce voia a muri cu El împreună?
Necredincios rămân până nu văd.
Atunci numai când voi vedea, voi pune mâna mea pe coasta Lui,
Atunci voi crede şi voi zice:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***"

7. Încă pe când Toma grăia acestea fraţilor săi,
Apăru la ei în odaie Mântuitorul, îndrăznirea celor cu frică de Dumnezeu
Îndrăznirea nepătată a celor prigoniţi şi-ameninţaţi
În mijlocul ucenicilor S-a arătat prin uşile-ncuiate.
Dar văzându-L Toma, indată-şi pleacă ochii-n jos,
Şi-nlăuntrul sufletului său zicea: Ce voi face?

Cum mă voi apăra acum în faţa celor ce-o clipă mai ‘nainte m-am îndoit?
Lui Petru ce să-i spun? Şi celorlalţi ce voi grăi?
Pe cei pe care puţin mai înainte i-am luat în râs cum să-i înduplec şi cum voi striga:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***”

8. O, de aş fi deprins şi eu tăcerea ca şi Iisus în sinedriu!
Dar m-a întărâtat a grăi priveliştea celor ce se bucurau.
M-am tulburat de cuvintele celor ce strigau cu bucurie:
Neumbrit am văzut viu pe Cel mort de voie!
Văzând deci vesel pe Petru, cel ce s-a lepădat,
Şi iarăşi bucuroşi pe cei fugiţi cu el dimpreună,
Am pizmuit, căci căutam împreună cu ei să săltez de bucurie.
Aşadar, din pizm-am grăit cele mărturisite întocmai puţin mai înainte.
Să nu fiu certat, Iisuse al meu, ci primit a striga Ţie:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***”

9. Noapte mi s-a făcut mie şi întuneric adânc cuvintele celor impreună-slujitori cu mine;
Căci acestea nu m-au luminat, nu au aprins în sufletul meu
Făclia minunii pe care acum o văd mai presus de orice nădejde!
Căci acum Îl văd limpede pe Hristos iarăşi venind prin uşile-ncuiate.
Dar dacă vreme-aş fi avut să aflu că a venit astfel,
Nu aş fi fost necredincios.
Căci nu aveam decât să cuget.
La intrarea şi ieşirea Lui din Maria.
Ei doar mi-au spus că L-au văzut,
Dar cine nu L-a văzut pe El venind, cum va putea spune:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***.”

10. Aşa zicând în sine Geamănul, a vorbit şi Dumnezeului nostru,
Iar Cel ce cercetează norii, văzând pe Toma cu inima zdrobită,
Precum odinioară şi pe vameş,
L-a miluit strigându-i:
“Pune mâna ta aici!
Pentru ce te îndoieşti, spune-Mi, puţin credinciosule?
Sau care dintre ale Mele îţi par necrezute?
Răstignirea? Moartea? Sau Învierea aceasta?
Până când te vei îndoi mai mult?
Iată, acum Mă priveşti pe Mine, pe Cel ce ai voit să-L vezi, deci strigă:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***”

11. Adormit-am într-un mic mormânt şi după trei zile-am înviat,
Pentru tine şi pentru cei asemenea ţie m-am întins în mormânt,
Iar tu, în loc de mulţumire, mi-ai adus necredinţă.
Căci am auzit cele ce-ai spus faţă de fraţii tăi".
L-acestea Toma mai tare s-a înfricoşat şi a strigat:
Nu mă certa, Mântuitorule, căci în Tine cred pururea.
Dar lui Petru şi tuturor celorlalţi mi-a fost greu să le dau crezare,
Căci ştiu că au minţit Ţie şi-n ceasul răutăţilor s-au temut să-Ţi zică:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***."

12. Văzând atunci Cela ce vede toate că Toma voia să lepede
Învinuirea necredinţei, răspunse lui:
"Şi tu erai cu ei în ceasul de care aduci vorba,
Toţi M-aţi lăsat singur în vremea înfricoşatei patimi,
Era greu timpul, Didime, nu-i învinui,
Pentru aceea a fost scris: Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile turmei.
Pricepe ce îţi spun, şi fă cele ce-ai spus:
Vrei să mă atingi? Atinge-te zicând:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru!***"

13. O, minune! O, indelungă-răbdare!
O, nemăsurată blândeţe!
Cel neatins Se lasă-atins! Ţinut de rob Se lasă
Şi Stăpânul arată slugii rănile Sale.
În a căror vreme s-a cutremurat întreaga făptură.
De asemenea daruri Toma făcându-se vrednic,
Înalţă rugăciune Celui ce l-a învrednicit:
"Rabdă, zicând, Stăpâne, cutezanţa mea,
Cruţă iarba, ridică-mi povara,
Să fiu slobozit de necredinţă, ca să cânt şi să zic:
"***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***."

14. Fii blând cu mine, pentru că şi eu de Tine să mă desfătez, Doamne,
Dă-mi mie deplină credinţă care sunt al Tău,
Ai răbdat celor străini de Tine,
Rabdă încă şi necredinţa celui al Tău, şi arată-mi mie rănile Tale,
Pentru că din acestea ca dintr-un izvor să scot şi să beau.
Nu mă arde Mântuitorule, căci foc eşti prin fire,
Dar cu voia eşti trupul pe care Însuţi l-ai făcut.
Mă rog, acoperă-Te cu val, cât de puţin,

Încât să mă primeşti şi pe mine ca pe femeia cu scurgerea de sânge,
Căci nu mă ating de haina Ta, ci Însuţi de Tine m-ating, zicând:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***.”

15. Ai auzit odată, bunule ucenic, fii credincios şi nu necredincios,
Nu te teme, nu te ard, căci îi păzesc pe cei ce rămân întru Mine.
Dacă-am învăţat pe cuptorul Babilonului să facă aceasta,
Cu cât mai mult nu o voi face şi nu o voi învăţa eu Însumi.
Oare decât păcătoasa care uns-a cu mir capul Meu
Şi cu părul Mi-a şters sfintele Mele picioare
Eşti tu mai întinat? Vino deci, prietene, nu ca să mă miruieşti,
Ci pentru că tu însuţi să fii înmiresmat cu buna mireasmă a credinţei, strigându-Mi:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***.”

16. Da, Iubitorule de oameni, şi eu Te voi mirui, dar nu precum păcătoasa oarecând,
Şi nu voi alerga precum aceea la vânzătorul de miruri, strigând: “Dă-mi mir!”
Voi aduce doar credinţa mea Ție, Celui ce ai mai presus decât mirul,
Harul – coasta Ta, al cărei mir atingând, mă bucur.
Slăvesc, Hristoase, pogorârea Ta cea vrednică de crezare,
Cum om Te-ai făcut pentru ca pe om,
Pe care l-ai plăsmuit cu mâna să-l izbăveşti din deşertăciunea idolilor
Şi care ai primit a fi pălmuit
Pentru ca pe mine să mă slobozeşti din patimi, ca să strig Ţie:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru***.”

16. [bis] Acuma, Stăpâne, ştiind că ţi-am descoperit cugetul inimii mele,
Tu, Care cunoşti cele mai lăuntrice gânduri, vezi-mi asemenea şi pricinile,
Dar deopotrivă îţi strig: de mai inainte-ai cunoscut pe robul Tău cel credincios,
Căci acum văd coasta, pentru ca pe toţi să-i învăţ credinţa.
Ating osul Tău şi urmele cuielor,
Domn şi Dumnezeu te propovăduiesem,
Căci ca un Domn al slavei ai răbdat răstignirea pe lemn, tuturor arătând
Să strige Ţie cu credinţă şi cu inimă curată
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru.***”
17. Asemenea şi tu ascultă, şi pricepe limpede: te-ai făcut părtaş înţelepciunii
Căci Eu, Înţelepciunea Tatălui, M-am făcut cunoscut oamenilor,
Fericit eşti în credinţă, dar Eu mai mult îi fericesc
Pe cei care-au venit la Mine numai din auz.
Tu atingându-te de Mine ai cunoscut acum slava Mea,

Dar aceia numai din auzul cuvintelor se închină Mie,
Căci mare este cugetul celor ce astfel au crezut
Ţie mă arăt ca unui ucenic al Meu,
Acelora ca unor sfinţi slujitori care strigă:
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru.***”

18. Cu harul Tău mă întăreşte la suflet şi la trup şi mă mântuieşte, Dumnezeule Preaînalte,
Ca să mă ating şi eu de coasta Ta, primind harul tău,
Scump sângele Tău şi preacurat trupul Tău, mă voi izbăvi de răutăţile mele,
Ca să aflu iertare pentru căderile mele.
Toma atingându-se de Tine a cunoscut acum slava Ta,
Dar eu mă tem, căci cunosc voile Tale
Cunosc şi faptele mele fărădelege, conştiinţa mă mustră,
Cruţă-mă, miluieşte-mă, cruţă-mă, Mântuitorul meu,
Pentru ca să strig Ţie cu credinţă prin fapte şi cuvinte
“***Tu eşti Domnul şi Dumnezeul nostru.***”

Mitropolitul Augustin de Florina - Omilie la Duminica lui Toma

Iubiţii mei, astăzi este sărbătoare. Este Duminica a doua a Paştilor sau Duminica lui Toma. Şi se numeşte Duminica lui Toma, pentru că astăzi Biserica noastră a rânduit să se citească Evanghelia care vorbeşte despre Toma.

***

Ce a fost Toma? Vreun bogat, vreun om de ştiinţă, vreo celebritate a acelor vremuri? Nimic din toate acestea. A fost un sărăcuţ analfabet. Şi totuşi a devenit cunoscut tuturor. Şi dacă oameni mari şi grozavi au fost uitaţi, el trăieşte în memoria tuturor. Ce s-o fi întâmplat? Ceva s-a schimbat în viaţa lui Toma şi sărăcuţul a devenit o mare personalitate. Ce s-a întâmplat?

Într-o zi a auzit că-l cheamă o voce. O voce mai dulce şi decât vocea mamei, o voce care se adresează întregii lumi şi fericiţi sunt toţi aceia care o aud. Este vocea Hristosului nostru. Hristos l-a văzut pe Toma şi a observat că în el se ascunde un diamant. Diamant era dispoziţia lui cea bună. ***Vino cu Mine, i-a spus Hristos***. Şi imediat Toma a lăsat toate şi L-a urmat. A stat lângă el trei ani. A ascultat cuvintele Lui, cuvinte care nu se mai auziseră niciodată în lume. A văzut minunile Lui, care sunt nesfârşite – nenumărate. A văzut sfântă vieţuirea Lui. În felul acesta a crezut şi a spus: ***Acesta este Hristos, Cel despre care vorbesc profeţiile că va veni***. A crezut că Nazarineanul va zdrobi legiunile Romei, îi va izgoni pe ocupanţi,

va aşeza un mare tron, va întemeia un regat, cel mai mare imperiu şi va deveni împăratul umanităţii.

Acestea credea şi era bucuros. Dar când în noaptea Marii Joi, în Ghetsimani – era şi el acolo – a văzut că-L prind pe Hristos, că-L leagă fără ca El să arate cea mai mică împotrivire, că-L duc la Anna, la Caiafa, la pretoriu, că-L pălmuiesc, Îl scuipă şi în cele din urmă Îl conduc spre Golgota şi Îl răstignesc fără a arunca trăsnete – cum ar fi putut, Toma s-a nedumerit. Când a aflat că Şi-a dat duhul, că a spus „***Săvârşitu-s-a***” (Ioan 19, 30), şi că L-au pus în mormânt ca pe toţi oamenii obişnuiţi, atunci a încetat să mai creadă. Minciună au fost toate, s-a gândit. A plecat, s-a dus din nou la treburile sale şi a început să se preocupe de ele ca şi mai înainte. Stătea departe de ceilalţi ucenici. Într-o zi, când s-a întâlnit cu ei, i-au spus: – Toma, ai pierdut! – Ce-am pierdut? – Am văzut pe Domnul. A înviat. S-ar fi cuvenit să fi şi tu cu noi. – Nu cred nimic. – Nu ne crezi pe noi, pe care ne cunoşti de atâţia ani? Nu primeşti mărturia noastră? – Dacă nu voi pune degetul meu în semnele lăsate de cuie în mâinile Lui şi de suliţă în coasta Lui, „***nu voi crede***” (Ioan 20, 26). Nu voi crede, dacă nu-L văd, spune.

A trecut aşa o săptămână în care Toma se lupta între credinţă şi necredinţă, iar după opt zile, ucenicii – acum împreună cu Toma – erau iarăşi închişi în foişorul de sus. Deodată, „uşile fiind încuiate” (Ioan 20, 26), iată Hristos. – Toma, vino, îi zice. Toma se apropie şi pune degetul său – cum este zugrăvit în icoană – în coasta şi în mâinile lui Hristos, şi atunci strigă: „Domnul meu şi Dumnezeul meu” (Ioan 20, 29). Aşa a încetat să mai fie necredincios, a devenit credincios şi afierosit lui Hristos.

De atunci, Toma nu L-a mai ascuns pe Cel în care a crezut, cum din păcate facem noi. O astfel de credinţă nu are valoare. Ceea ce crezi trebuie să ai curajul să spui pretutindeni, chiar dacă te-ai afla între mii de necredincioşi. Acum, am ajuns că şi cruce ne este ruşine să facem. În Tesalonic un sărăcuţ s-a dus la un restaurant să mănânce şi a considerat de datoria lui să-şi facă cruce. Când l-au văzut ceilalţi, au început să-şi bată joc… Toma nu s-a ruşinat, între necredincioşii şi închinătorii la idoli care Îl urau pe Hristos, să-L propovăduiască. S-a dus din sat în sat, din cetate în cetate, din ţară în ţară. Zbura ca un vultur. Şi pretutindeni spunea: „***Domnul meu şi Dumnezeul meu***”. Nu doar „Domnul şi Dumnezeul”. Acel „meu” are o importanţă. Vezi? Femeia zice „bărbatul meu”, mama zice „copilul meu”, bolnavul zice „doctorul meu”. ***Acest „meu” al lui Toma înseamnă că Hristos se cuvine să fie al meu, „Domnul meu şi Dumnezeul meu”. Că este Domnul întregii lumi este o realitate; dar se cuvine să fie şi al tău, să creezi o strânsă relaţie de afecţiune cu Hristos, atât de mult să Îl iubeşti.***

În felul acesta, Toma a ajuns până în India. Acolo au crezut mulţi şi tot acolo el şi-a aflat moartea mucenicească. De aceea, creştinii din India se numesc creştinii lui Toma.

****

Acesta a fost Toma, care din necredincios a devenit credincios şi astăzi sărbătorim pipăirea lui. În zilele noastre există mulţi necredincioşi.O minciună, zic ei, este religia; popii îşi bat joc de oameni, exploatează poporul… Cred că în felul acesta vor şterge credinţa. Noi ce vom răspunde? Vom aminti câteva lucruri simple.

1.Apa. Omule nemulţumitor, bei apă? **Te-ai gândit cine dăruieşte apa?** Dacă vor seca izvoarele, vom cere apă. În anii de demult oamenii credeau. Am observat: înainte de a bea apă, îşi făceau semnul crucii. Aţi văzut acum pe cineva ca înainte de a bea apă să-şi facă cruce? Nimic! Cu înghiţitura în gură şi-L înjură pe Hristos. ***În timp ce păsărica bea apă şi îşi înalţă căpşorul ei la cer ca şi cum ar spune: „Hristoase, Îţi mulţumesc”.*** Tu de ce nu crezi?

2.Soarele. Auzi colo, zic unii, „prin uşile încuiate” să intre Hristos? Este de necrezut, inadmisibil… De necrezut? ***Când eram la şcoală, bunul nostru profesor ne spunea: Dezlegaţi enigma: „Îmi încui căsuţa şi hoţul este înăuntru”. Cine este hoţul? Ne întrebam unul pe altul şi acasă pe părinţi. Care era răspunsul? Soarele!*** Acesta trece prin geamuri fără să le spargă şi este în casă. ***Deci şi soarele strigă:„Hristos a înviat!”.***

3. Aerul. Casa este închisă, dar aerul tot intră. Cum? Printr-o crăpătură. O găurică să găsească, trece şi ajunge până în cele mai de jos ale pământului. ***Aşadar, cel care a făcut aerul şi soarele, n-ar fi putut El însuşi să intre „prin uşile încuiate”?***

4.Copacii. Iarna sunt goi – uscaţi, dar primăvara? „***Astăzi primăvara miresmuieşte***” (Exapostilarie la Duminica lui Toma). ***Fiecare frunză care iese, fiecare floare, fiecare fruct, toate strigă „Hristos a înviat!”.***

5. Iată şi **sământa.** Plugarul o îngroapă în brazdă precum groparul pe cel mort. Sământa putrezeşte, şi după aceea înviază şi răsare. ***De fiecare dată când încolţeşte un spic – o tulpină, zice „Hristos a înviat”.*** Tu te îndoieşti?

6.Oul pe care îl împărţim de Paşti. Are o importanţă. De ce? În ou este îngropat, închis ca într-un mormânt cu placă de marmură, un puişor. ***Cloşca îl încălzeşte şi***

apoi – după 40 de zile – iată-l, cu cioculeţul lui sparge coaja; doar ce iese afară, e ca şi cum ar cânta, ciripi „Hristos a înviat”.

7. În sfârşit, **radioul şi televizorul**. Toate sunt închise, dar numai printr-un buton casa se umple de voci şi de imagini de la marginile pământului. Cum se întâmplă, ce zice ştiinţa? Există aşa-numitele unde hertziene, cărora Dumnezeu le-a dat puterea de a aduce toate acestea în casă. Aşadar, zidirile pot să se mişte astfel, iar Creatorul nu poate?

****

Nu ascultaţi, fraţii mei, balivernele aşa-zişilor învăţaţi şi analfabeţilor. Să credeţi în Hristos precum strămoşii noştri, cu credinţă adâncă. Închideţi-vă urechile în faţa ateismului şi necredinţei. Păstraţi adânc în voi credinţa. ***Să spuneţi şi voi ca şi Toma: „Domnul meu şi Dumnezeul meu”.*** Nu vă temeţi, nu vă împuţinaţi deloc.

Dar credinţa voastră să nu fie moartă. Sfânta Scriptură spune: „***Credinţa, dacă nu are fapte, este moartă***” (Iacov 2, 17). **Credinţa voastră să fie vie**. Să arătaţi pretutindeni că credeţi. Să arătaţi cu faptele. Aceasta înseamnă: În viaţa voastră nici o blasfemie, nici o înjurătură, nici un furt, nici un adulter, nici o desfrânare, nici un divorţ. ***Să împărăţească Hristos în casele voastre, în familiile voastre, în copiii voştri,peste tot.***

Vă voi spune un cuvânt, ascultaţi-mă. Cred. Dacă n-aş fi crezut, aş fi rupt toiagul acesta pe care-l ţin şi m-aş fi făcut un meseriaş. Dar cred în Hristos, toate sunt minciuni, un singur lucru este adevărat. ***Sub stele nu există altul decât Iisus Hristos, pe Care copii ai elinilor, lăudaţi-L şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii.***

Amin.

(din: cartea ” Ne vorbeşte Părintele Augustin…” volumul 2, p. 32 Omilie a Mitropolitului de Florina, părintele Augustin Kandiotis, în Sfânta Biserică a Sfântului Toma Zervis – Edessa, 7-5-1989)

Sfântul Inochentie al Penzei: Cuvânt în Duminica Tomei - Despre osteneala cunoaşterii Domnului

"Domnul meu şi Dumnezeul meu! (În 20,28). Aşa a strigat Toma după ce s-a îndoit vreme îndelungată de învierea lui Iisus Hristos! De multă vreme a fost nevoie pentru a pregăti să creadă inima lui zăbavnică! După opt zile a venit Iisus la ucenici şi Toma era cu ei (v. În 20, 26-27).

Apostolii au văzut şi după aceea au crezut, pe când Toma n-a vrut să creadă până când n-a pipăit cu dreapta sa trupul Celui înviat, până când n-a pus degetele mâinii sale în rănile mâinilor lui Hristos şi în rănile coastelor străpunse de lance. ***Credinţa lui a crescut încet, dar când Iisus Hristos, arătându-Se, i-a dat să pipăie cu mâinile-i stricăcioase trupul Său cel nestricăcios, când i-a arătat şi rănile cuielor spre încredinţarea celui puţin cu credinţă, atunci şi limba şi inima şi întreg duhul lui Toma au strigat Celui înviat: Domnul meu şi Dumnezeul meu! adică: "Acum cred, Doamne! Cred din tot sufletul că Tu ai înviat cu adevărat! Cred că prin Înviere îşi arată puterea, stăpânirea şi Dumnezeirea nimeni altcineva, ci Tu, Singurul meu Domn, Tu, Singurul meu Dumnezeu!"***

Istorisirea aceasta evanghelică ne mângâie, ascultătorule şi ne învaţă. Ne mângâie întrucât Milostivul Domn primeşte şi credinţa celor ce se trezesc şi încep să creadă târziu, căci harul lui Dumnezeu poate fi dobândit şi la vârsta bărbăţiei şi la

bătrâneţe la fel ca la tinereţe, deşi cu trecerea anilor lucrul acesta devine ceas de ceas tot mai greu; iar de învăţat ne învaţă cum trebuie să credem.

Să continuăm, ascultătorule, împreună-vorbirea dintre Cerescul Învăţător şi ucenicii Lui prin împreună-vorbirea noastră şi fiind mângâiaţi de milostivire, să învăţăm cum să credem în El aşa încât, precum S-a arătat înaintea ucenicilor în casă când uşile erau încuiate, să Se arate şi în inimile noastre, care sunt încă ferecate înaintea Lui – mai ferecate, poate decât orice casă.

Dacă cineva ne-ar întreba dacă avem credinţă, am spune, bineînţeles, că da – dar când fiecare se întreabă pe sine însuşi: „Se află în mine, oare, credinţă măcar cât un grăunte de grâu sau de muştar?“ este silit a recunoaşte că nu are nici măcar această puţină credinţă, fiindcă Domnul a zis: „Dacă aţi avea credinţă măcar cât un grăunte de muştar, aţi putea muta şi munţii din loc” (Mt. 17, 20) pe când noi nu numai că nu mutăm munţii, ci nici măcar pe noi înşine nu ne putem muta de la necurăţie la curăţie.

Nu avem măcar conştiinţa faptului că este slabă credinţa noastră? Nu, nici pe aceasta n-o avem, fiindcă atunci am fi cerut împreună cu Apostolii: ***Doamne, sporeşte-ne credinţa! (Lc. 17, 5). În fine, nu dorim, cel puţin, să avem credinţa adevărată?*** Ah, ascultătorule! Nu dorim, pentru că atunci ne-am ruga împreună cu tatăl celui bolnav de care se aminteşte în Evanghelie: ***Cred, Doamne, ajută necredinţei mele (Mt. 9, 24). Aşadar, ce e credinţa noastră?*** Ea, după cuvântul Scripturii, e o credinţă moartă (v. Iac. 2, 3). Mortul n-aude, nu vede şi nu lucrează; aşa şi credinţa noastră, aşa şi noi, auzind cuvintele lui Dumnezeu nu le auzim, văzând îndurările lui Dumnezeu nu le vedem şi lucrând nu facem nimic pentru slava lui Dumnezeu.

Cine crede în Iisus Hristos, acela Îl cunoaşte, Îl iubeşte şi-L proslăveşte, adică Îl cuprinde cu mintea sa, întrucât acolo este locul cunoaşterii; Îl cuprinde cu inima, întrucât acolo e locul dragostei; Îl cuprinde cu toate puterile, întrucât acestea lucrează; aici se arată slava Domnului, care străluceşte ca lumina pentru ceilalţi. Aşadar, a-L cunoaşte, a-L iubi şi a-L proslăvi pe Iisus Hristos înseamnă a crede în El.

Mare este osteneala cunoaşterii Domnului, însă ea este uşurată de faptul că Biserica ridică neîncetat la El gândurile noastre. În ea, ca într-o şcoală, este vestit zilnic Iisus Hristos, în ea şi cântarea şi rugăciunile şi icoanele arată spre Iisus Hristos Cel Răstignit, Înviat şi Care şade cu Tatăl.

Trebuie doar să ne deschidem auzul, trebuie doar să ascultăm cu luare-aminte: vom auzi multe lucruri despre Domnul Mântuitorul şi Mijlocitorul nostru. Nu vor auzi aceasta care nu ascultă sau care nu vor să audă. Dacă vrei să auzi, leapădă ca pe praf feluritele gânduri, linişteşte-te de toate grijile casnice, lumeşti. Să nu te gândeşti la nimic altceva decât auzi în biserică: vei auzi, cu adevărat, că ţie şi fiecărui om vi se dă Trupul lui Iisus Hristos, vi se dă Sângele Lui din Potirul împărătesc.

La aceasta să te gândeşti, pentru aceasta să te bucuri, de aceasta să te temi şi atunci Îl vom cuprinde pe Domnul cu toată mintea, cu tot cugetul şi vom striga împreună cu Apostolul: „Domnul meu şi Dumnezeul meu! Aici, înaintea altarului, pipăi trupul Tău răstignit, aici văd sângele care a curs din coastele Tale: numai Tu şi nimeni altcineva, să fii Domnul meu în toate zilele vieţii mele!“

Cunoscându-L pe Domnul, trebuie să-L iubim. Fiecare dintre noi iubeşte ceva: unii iubesc aurul şi comorile, alţii – cinstea şi slava, pe când alţii doar propriul trup şi de aceea se îndeletnicesc doar cu mâncarea, cu băutura şi îmbrăcămintea. ***Ceea ce iubim umple tot adâncul inimii noastre în aşa fel, încât în aceasta nu mai rămâne loc pentru Iisus Hristos.*** În vasul plin cu apă nu mai încape nimic: nici inima noastră, fiind plină cu dragoste deşartă, uneori chiar scârbavnică, nu mai primeşte dragostea de Iisus Hristos şi nici n-o poate primi până când nu se va micşora dragostea de lucrurile stricăcioase.

Iisus Hristos l-a întrebat de trei ori pe ucenicul Său: ***„Petre, Mă iubeşti tu pe Mine? Petre, Mă iubeşti tu pe Mine? Mă iubeşti tu pe Mine?“ (v. În 21,15-17)*** şi prin această întreită întrebare l-a curăţit de întreita lepădare. Aşadar, fiecare dintre noi, ascultătorule, ar trebui întrebat: „Îl iubeşti pe Iisus Hristos?” de tot atâtea ori câte sunt lucrurile pe care le iubim uitând de iubirea pentru Hristos, de tot atâtea ori de câte dragostea noastră se întoarce de la Hristos către tot ce e pământesc. Să se întrebe cu privire la aceasta fiecare, să întrebe inima sa dacă-L iubeşte pe Iisus Hristos mai mult decât orice şi mai puternic decât orice, iar ca să aflăm dacă Îl iubeşte cu adevărat, Domnul a arătat ca semn al acestei dragoste împlinirea poruncilor: ***căci dragostea de Dumnezeu aceasta este, să păzim poruncile Lui şi poruncile Lui nu sunt grele (I În 5, 3).***

Tot ce facem acum pe placul nostru, pe placul poftelor noastre, sunt porunci ale lumii, porunci ale deşertăciunii, altfel spus porunci ale păcatului. Acestor porunci ne supunem, iar pe ale Dumnezeu le încălcăm, chiar dacă este mai uşor să umblăm după poruncile lui Dumnezeu decât după legea păcatelor şi a nenumăratei

deşertăciuni – şi vom călca poruncile lui Dumnezeu atâta timp cât nu vom îndrepta voile noastre după voia lui Dumnezeu; iar voia şi iubirea lui Dumnezeu ne sunt atât de aproape, încât Iisus Hristos spune: ***Eu cu voi sunt în toate zilele (Mt. 28, 20); atât de mari, încât aşa a iubit Dumnezeu lumea, ca pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat (În 3, 16) - cum nu ne va da toate împreună cu El? (Rom. 8, 32);*** atât de stăruitoare, încât Domnul zice: ***Iată, Eu stau la uşa inimii fiecăruia şi bat, dacă va auzi cineva glasul Meu şi va deschide, voi intra la el (Apoc. 3, 20)*** – şi uşa inimii se va deschide pentru Domnul numai atunci când Domnul va intra în ea şi toată inima noastră va striga: Domnul meu şi Dumnezeul meu! – va striga şi Îl va simţi, va gusta dulceaţa de negrăit şi se va bucura în Domnul.

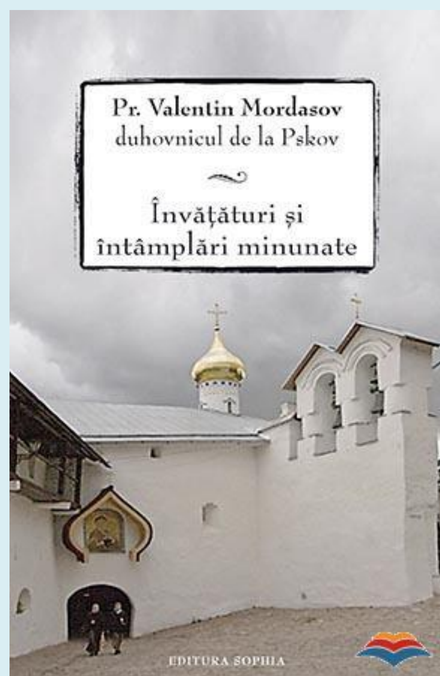
Cei ce-L iubesc pe Domnul Îl proslăvesc. Făclia aprinsă răspândeşte lumină în casă: şi omul care Îl iubeşte pe Domnul străluceşte între ceilalţi oameni, luminând întunericul lor. Lucrurile lui se înfăţişează privirilor tuturor şi ele sunt asemenea lucruri ca, văzându-le, nu poţi să nu-L proslăveşti pe Domnul, nu poţi să nu zici: „Slavă lui Dumnezeu! Şi printre noi sunt oameni care Îl caută pe Domnul, sunt oameni care-L iubesc“. ***Lumina nu se poate ascunde în întuneric; mai devreme sau mai târziu, iubirea de Dumnezeu din inima omenească se descoperă pe faţă, se arătă în privire prin blândeţe şi prin smerenie, se arată pe buze prin lauda adusă lui Dumnezeu şi binecuvântările aproapelui, se arată în toate mişcările trupului prin bună rânduială şi prin sfinţenie. Atunci omul întreg împlineşte ceea ce porunceşte Duhul Sfânt: ori de mâncaţi, ori de beţi, ori altceva de faceţi, toate nu spre slava proprie, ci spre slava lui Dumnezeu să le faceţi (I Cor. 10, 31), şi: proslăviţi-L pe Dumnezeu în sufletele voastre şi nu numai în suflete, ci şi în trupurile voastre (I Cor. 6,20).***

Să nu ne amăgim, ascultătorule, pe noi înşine, cum că Îl proslăvim pe Dumnezeu, dacă limba noastră Îl laudă cu vorbele de dragoste ale altuia, dacă închinăm câteva minute slujirii Lui. Nu! Atâta timp cât inima voastră nu va striga către Domnul cu vorbele Apostolului: Domnul meu şi Dumnezeul meu!, adică: „Tu eşti Domnul meu, iar lumea, iar deşertăciunea, iar păcatul nu au stăpânire asupra mea; Tu eşti Dumnezeul meu, Ţie Unuia mă închin, Ţie Unuia Îţi slujesc şi pentru Tine trăiesc, iar toate celelalte, ca pe nişte idoli, ca pe o urâciune, ca pe pierzare, le lepăd şi le urăsc“, toată iubirea noastră este numai de ochii lumii şi toată credinţa noastră e necredinţă.

Aşadar, să ne dăruim toate puterile Domnului, să strigăm către El din adâncul sufletului: ***Credem, Doamne, ajută necredinţei noastre! (v. Mt. 11,24),*** să nu încetăm a ne ruga până când Domnul nu va adăuga darul Său – credinţa Sa – la credinţa noastră“.

(din: Sfântul Inochentie al Penzei, Viaţa care duce la Cer. Învăţăturile unui sfânt tânăr, Editura Sophia, 2012)

Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov - Cuvânt la Duminica Tomei

"Apostolul Toma ne oferă prilejul să vorbim despre credinţă şi despre necredinţă. Domnul Se întreabă dacă va găsi credinţă pe pământ la cea de-a Doua Venire a Sa. La sfârşitul vremurilor se va răci credinţa. Noi suntem martorii acestui fapt. Multe localităţi sunt împrejur: Neelovo, Teamsa şi alte sate, dar în ele dacă se găsesc patru-cinci drepţi. Oamenii nu merg la biserică pentru că nu au credinţă.

Sfinţii Părinţi spun că nimic nu-i este omului atât de necesar, precum credinţa. De ea depinde nu doar bunăstarea fiecăruia în parte, ci şi a întregii societăţi. Fără credinţă, societatea este ca o corabie fără cârmă. Credinţa este sufletul poporului. Fără credinţă, poporul este ca un trup care se descompune. Intenţiile şi gândurile bune izvorăsc din credinţă. Fără credinţă, societatea este ca o haită de animale sălbatice, capabile să se sfâşie una pe alta. Credinţă profundă au cei care se străduiesc să împlinească cuvântul lui Hristos, voia Lui. Credinţa vine din auzirea Cuvântului. Aşa a fost când Petru a rostit o cuvântare şi 3000 de oameni au venit la credinţă; altă dată, în urma propovăduirii sale au venit 5000.

În zilele noastre, duhul necredinţei este alungat prin citirea Evangheliei. Citeşte Faptele Apostolilor, îndrumările Sfinţilor Părinţi, vieţile sfinţilor. Chiar dacă citeşti şi uiţi, continuă să citeşti, căci prin Cuvânt te sfinţeşti. Roagă-te: „Doamne, dă-mi credinţă!" Apostolul Toma, fiind împreună cu ceilalţi apostoli, avea credinţă, însă

când a rămas singur s-a clătinat. De aceea şi nouă ne este necesară comuniunea cu cei credincioşi. Pentru aceasta s-a întemeiat Biserica pe pământ.

Mlădiţa aflată în viţă dă rod, dar dacă este tăiată, se usucă. Tot aşa şi creştinul: dacă se desparte de Biserică, se va lipsi de hrană duhovnicească şi va pieri. Poporul a devenit necredincios şi a început să nu mai meargă la biserică. Biserica lui Hristos este Raiul pe pământ, unde hrana este pregătită. Hrăneşte-te cu Sfintele Taine. Discuţiile evlavioase hrănesc şi ele inima, pentru că unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, sunt şi Eu cu ei. Fără credinţă tare nu poţi bineplăcea lui Dumnezeu. Mulţi sunt chemaţi, dar puţini sunt aleşi.

Toma este simbolul cunoaşterii: al credinţei prin cunoaştere. Dar cât de des cunoaşterea este păcătoasă! Este păcătoasă curiozitatea, când omul vrea să afle cele ce sunt mai presus de el şi nedescoperite lui. Aşa cum un animal nu poate să ştie ceea ce ştie omul, tot aşa nici omul nu poate şi nu trebuie să ştie cele mai presus de el rânduite de Dumnezeu.

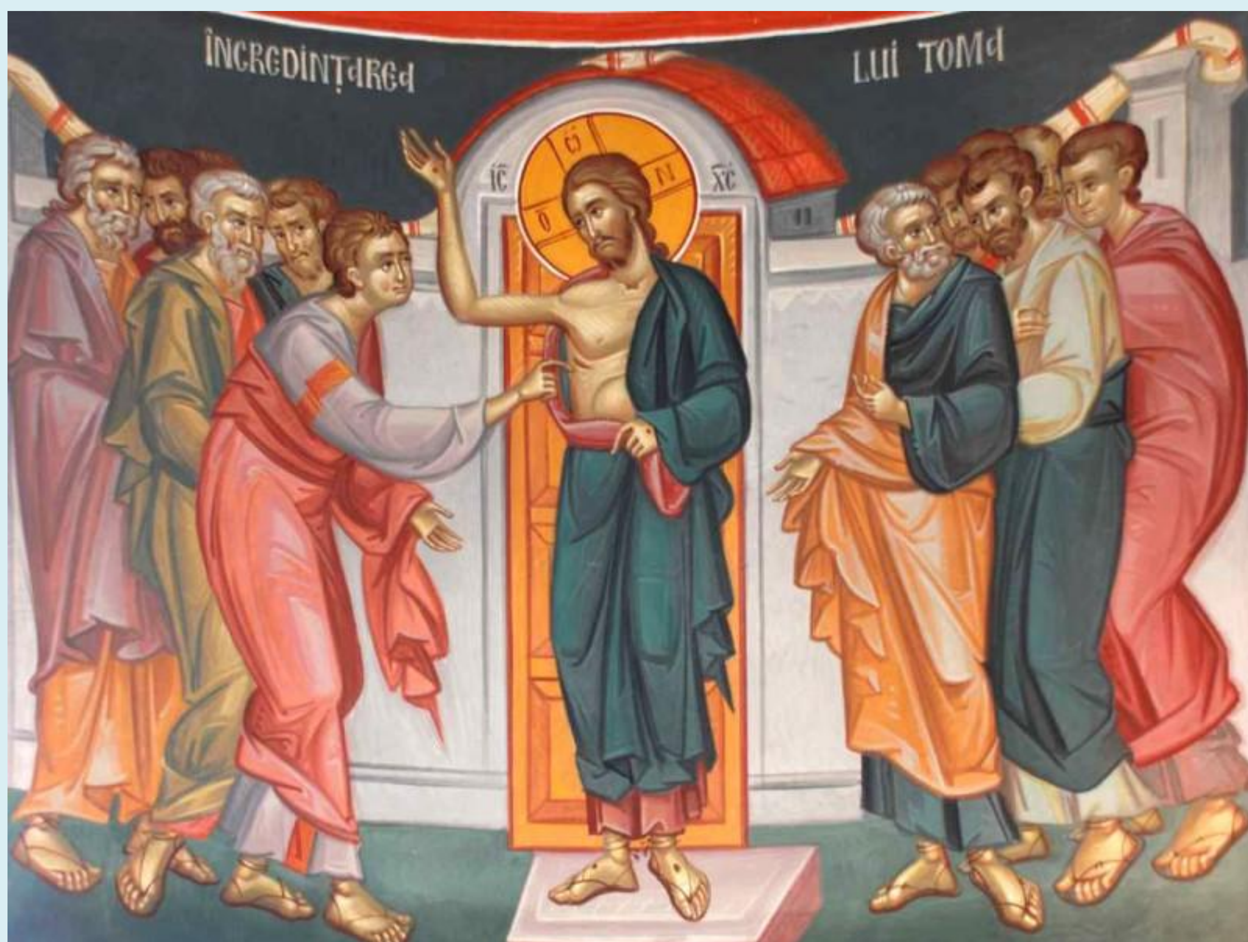
Noi suntem curioşi: „Unde se află iadul?" „Cum să ne aflăm destinul?" N-ar fi mai bine să aflăm cum să evităm iadul şi să ne rugăm ca Domnul să ne îndrepte destinul spre mântuirea sufletului? Totuşi, curiozitatea îi împinge pe oameni să recurgă la cărţile de noroc şi la vrăji şi la spiritism şi la altele. Cât de des astfel de oameni neatenţi devin jucărie în mâna demonilor! Este greşită şi periculoasă curiozitatea faţă de cărţile cu conţinut păcătos; când îi dăm curs, suntem asistaţi de diavol.

Dumnezeu este absent şi din disputele între creştini şi atei: vrăjmaşul distrage participanţilor la dispută, atenţia de la Dumnezeu. Bârfele, curiozitatea, contabilizarea avutului celorlalţi sunt periculoase. Curiozitatea este păcatul Evei, care a dus la căderea omului. ***Toate gândurile curiozităţii te împrăştie, te distrag de la Dumnezeu şi de la rugăciune. Este folositoare şi necesară curiozitatea faţă de tainele sufletului nostru: cum să biruim păcatul, cum să atingem nepătimirea, cum să-L atragem pe Duhul Sfânt. Cunoaşterea adevărului vine din Cuvânt. Ea ne ajută la dobândirea înţelepciunii duhovniceşti.***

Cunoştinţele în câmpul muncii sunt o necesitate şi ele trebuie dobândite. ***Curiozitatea sfântă este: Cum să mă mântuiesc? Cum să moştenesc viaţa veşnică? Fie ca pe aceasta să o avem şi noi toată viaţa! Amin".***

(Din: Pr. Valentin Mordasov, duhovnicul de la Pskov: învăţături şi întâmplări minunate, Editura Sophia, 2011)

Ce fel de mărturisitori ai Învierii suntem? Vibrează viața lui Hristos în noi? Cuvântul Vlădicăi Antonie de Suroj la Duminica Sfântului apostol Toma

Doxologia/ Mitropolitul Antonie de Suroj: Sfântul apostol Toma și înnoirea ființei prin Învierea Mântuitorului

"Hristos a Înviat! Astăzi prăznuim ziua Sfântului apostol Toma. De a cărui îndoială ne amintim adeseori. Într-adevăr, el este cel care a pus la îndoială vestea dată de ceilalți apostoli: "Hristos a Înviat! Noi l-am văzut!".

Însă Toma nu a fost de felul lui un îndoielnic, nici nu a rămas "necredincios" plenitudinii revelației divine în Hristos. Să ne amintim doar episodul când apostolii și Domnul au auzit de boala lui Lazăr, când Hristos le-a spus: <Să ne întoarcem în Ierusalim>. La care ceilalți i-au replicat: <Dar iudeii vor să te omoare. Cum să ne întoarcem?> Doar apostolul Toma a spus: <Să mergem și noi, să murim cu El.> (In 11, 16). El era pregătit a fi nu doar un ucenic în cuvânt, nu doar un discipol care își urmează maestrul, ci unul care își pune viața sa împreună cu El, ca pentru un

prieten - și asemenea unui prieten. Deci, să nu uităm mărinimia, credincioșia și integritatea lui Toma.

Dar ce s-a întâmplat atunci după Învierea lui Hristos, când ceilalți Apostoli i-au spus (lui, care nu fusese prezent) că L-au văzut pe Domnul înviat? De ce nu a acceptat vestirea lor? De ce s-a îndoit? De ce a spus că are nevoie de dovezi - dovezi palpabile? Pentru că Toma a văzut în spusele lor bucuria că Hristos nu murise, că El era viu, că biruința fusese dobândită; dar, cu toate acestea, ei erau aceiași oameni. Nu a văzut în ei nici o diferență. Erau aceiași oameni pe care îi știa - doar că bucuria luase locul fricii. Și Toma afirmă: <Dacă nu voi vedea cu ochii mei, dacă nu voi cerceta eu însumi Învierea, nu pot să vă cred>.

Oare nu același lucru pot să îl afirme și cei care ne întâlnesc pe noi? Și noi am vestit Învierea lui Hristos cu câteva zile în urmă - hotărât, sincer, cu toată încredințarea. Și noi credem în Înviere cu toată ființa…Dar, cu toate acestea, când oamenii ne întâlnesc - în casele noastre, pe stradă, la locurile noastre de muncă, oriunde - oare nu zic, la rândul lor: Ce au oamenii aceștia? Ce s-a întâmplat cu ei?

Apostolii Îl văzuseră pe Domnul înviat, însă Învierea nu devenise încă o parte a experienței lor personale. Nu ieșiseră încă din moarte întru viața cea veșnică. La fel și noi. Doar sfinții… doar vederea lor lasă impresia că mesajul pe care îl transmit este un adevăr.

De ce mesajul nostru rămâne neauzit? Pentru că noi vestim, dar nu suntem. Ar trebui să fim atât de diferiți față de cei care nu au experiența Domnului Celui Viu și Înviat (Cel ce ne-a împărtășit Viața Sa, Cel ce ne-a trimis Duhul Său Cel Sfânt), precum o persoană vie este diferită față de o statuie, cum spune CS Lewis. O statuie poate fi frumoasă, magnifică, glorioasă și sublimă - însă rămâne o piatră. O ființă umană poate să fie mult mai puțin, în prezența sa exterioară - dar este vie, este o mărturie a vieții.

Așadar, să ne examinăm și să ne punem întrebarea unde ne aflăm. De ce oamenii care ne întâlnesc nu sesizează că noi suntem de fapt membre ale lui Hristos Celui Înviat, temple ale Duhului Sfânt? De ce?

Fiecare va trebui să răspundă la această întrebare în mod personal. Să ne examinăm fiecare și să fim pregătiți să răspundem înaintea propriei conștiințe și să facem ceea ce este necesar pentru a ne schimba viețile; în așa fel, încât oamenii care ne întâlnesc să poată afirma: Nu am mai întâlnit un astfel de om… Există ceva în el ce nu am mai întâlnit la nimeni altul. Ce este oare?… Iar noi să putem răspunde: Este

Viața lui Hristos, care vibrează în noi. Noi suntem mădularele Sale. Este Viața Duhului Sfânt, care sălășluiește în noi. Noi suntem templul său. Amin”.

“În zilele noastre atât de viclene, în care criza îi îngenunchează pe mulți, cum se poate bucura cineva de Înviere?” - Părinţii Moise Aghioritul şi Zaharia Zaharou ne învaţă cum să primim harul Învierii şi să gustăm prezenţa lui Hristos în inimă, învingând moartea din noi în fiecare zi

Mărturie athonită: Ca și Toma…

Monahul Moise Aghioritul:

“Duminica trecută am prăznuit slăvita Înviere a Domnului. Ecoul marii sărbători persistă. Strălucitoarea sa lumină ne inundă. Hristos Cel înviat îl cercetează pe necredinciosul Toma și pe noi. Se coboară la neputința noastră. Consimte să ne cerceteze, ca să ne alunge gândurile de necredință, de îndoială și de frică.

La miezul nopții de Paști s-a născut nădejdea cea dătătoare de veselie, netemerea de moarte, moartea morții, moartea deznădejdii. Înfricoșătorul și obositorul întuneric se retrage. Și vine o lumină puternică, care le luminează pe toate. Nimic nu se poate ascunde, ci toate ies acum la vedere. Lumea încetează să mai fie necuviincioasă. Odată cu Învierea lui Hristos suflă un alt vânt, care produce schimbare, a venit renașterea omului, începutul unei vieți noi, un alt mod de viețuire. Firea noastră s-a transformat.

Odată cu Învierea, omul își regăsește valoarea sa, poziția sa, menirea sa. Se luminează, luminează, strălucește, se liniștește și se bucură cu adevărat și cu putere. Va putea întreba cineva, cum va putea să se facă aceasta, când zilnic i se micșorează venitul, nu o poate scoate la capăt, se mâhnește și se întristează din pricina cheltuielilor, a nevoilor, a dărilor, a obligațiilor, a datoriilor și a dobânzilor? În zilele noastre atât de viclene, în care criza îi îngenunchează pe mulți, cum se poate bucura cineva de Înviere? Suspiciunea, neîncrederea, îndoiala și neliniștea lui Toma revin. Nu cumva ne-am înșelat, pentru că urmăm un Răstignit și Înviat?

În Săptămâna mare care a trecut, Hristos Cel fără patimă a pătimit pentru noi cei pătimași; Cel fără de păcat pentru noi cei păcătoși. A luat pe Cruce patimile noastre și le-a răstignit. Patimi multe, înfricoșătoare și felurite. Ura pricinuitoare de moarte, mândria luciferică, individualismul abisal, invidia nepotolită, iubirea de sine fără frâu, iubirea de bani fără hotar, iubirea de trup maniacă, iubirea de slavă nebiruită, răutate îmbelșugată și prisositoare. Patimile au adus temeri, complexe de inferioritate, tulburări, nervozități, dezechilibrări, tulburări psihologice și goluri lăuntrice.

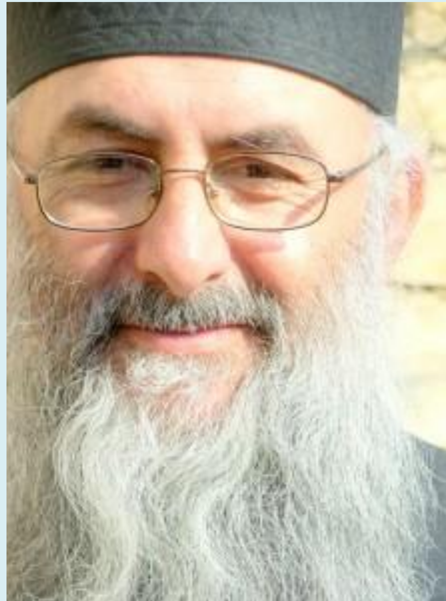
Creștinul contemporan caută să se prindă de ceva, ca Toma, să pipăie adevărul, să se încredințeze cumva despre adevăr. Mulți îl dezamăgesc și nu mai poate să se încreadă în ei. Criza economică serioasă, șomajul, viitorul fără lumină, știrile zilnice dure mai degrabă îl dezamăgesc. Oameni tineri cu aripile tăiate se în-greuiază să vadă departe, văd cum frumoasele lor vise se îneacă, cum străduințele lor eșuează, cum nădejdile lor se sting atât de repede.

Să cerem să-L vedem pe Hristos ca și Toma, chiar să și-L pipăim, ca să ne convingem cum trebuie. El este Singurul care nu ne va deznădăjdui, nu ne des-curaja niciodată. Numai să acceptăm [să recunoaștem -n.n.] în mod liber și nesilit patimile noastre, greșelile noastre, necredința noastră, prudența noastră, credința noastră rece, nepăsarea noastră, aprecierea greșită a sinelui nostru și multul nostru raționalism. Lupta pentru transformarea patimilor contrare în virtuți dumnezeiești nu este împiedicată de nimeni niciodată și de nici o criză economică. Este suficient ca noi înșine s-o dorim mult. Omorârea patimilor va aduce nepătimirea, mâhnirea - bucurie, deznădejdea - nădejde, desigur într-un alt nivel și măsură.

Atunci și noi, ca și prietenul nostru Toma, vom striga din toată inima, din tot sufletul și cu multă căldură: „Domnul meu și Dumnezeul meu, slavă Ție!”. Frățește, cu smerenie și prietenește, vă doresc să aveți cu toții o întâlnire personală cu Hristos Cel răstignit și înviat, ca cea minunată pe care a avut-o Toma, care în cele din urmă nu era cu desăvârșire necredincios, ci un credincios care căuta o

oarecare probă, puține dovezi ca să se încredințeze. Desigur Hristos a spus că mai fericiți sunt cei care vor crede în El fără să-L vadă și fără se ceară semne, precum Toma.

Să nu uităm aceasta, deoarece cred că este destul de însemnat".

Augustin Păunoiu - Ziarul Lumina: „Am fost mort și, iată, sunt viu, în vecii vecilor"

Învierea lui Hristos desparte timpul în două și se așază ca o piatră de hotar între lumi. Vestea Învierii din mormânt este noutatea absolută pe care urechile doresc să o audă, iar adâncurile sufletelor să o primească ca în oameni să se sălășluiască Duhul Celui sculat din morţi. Prin răstignirea și Învierea Sa, Domnul n-a cedat nici unei tranzacţii, n-a făcut nimic de încropeală. A zdrobit omul cel vechi ca să fie cu putință eliberarea totală. Peste acest om sfârșit și sterp a lăsat să cadă piatra grea de mormânt, simbol al unei lumi încheiate și al alteia care trebuia să vină. Prin Învierea Sa, Hristos, Cel întâi născut din morți, sparge zăvoarele morții și spune tuturor celor care cred în El: „Eu sunt învierea şi viaţa" (Ioan 11, 25).

Interviul cu părintele Zaharia Zaharou ne vorbește despre cum putem gusta din moartea Domnului pentru a ne bucura de Învierea Lui.

Părinte Zaharia, cum și când învinge Hristos în noi moartea de fiecare zi?
- Cred că Hristos a învins moartea din noi prin întreaga Lui lucrare mântuitoare pe care a săvârșit-o pentru noi, întreaga iconomie dumnezeiască pe care a plinit-o. Din

momentul în care a unit firea dumnezeiască cu firea omenească, toate virtuțile firii dumnezeiești s-au revărsat, s-au transmis asupra firii omenești. Cu firea omenească pe care a luat-o din Sfânta Fecioară, El a împlinit lucrarea mântuirii noastre. Sfântul Apostol Pavel spune că Dumnezeu nu ne-a mântuit prin atotputernicia Sa, ci prin slăbiciunea sa. Dar slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât tăria omului. Vorbim despre slăbiciune pentru că ne referim la deșertarea și smerirea Sa până la trup, pe care le-a răbdat ca să ne răscumpere din păcatele noastre. A suferit pentru noi, de bunăvoie și fără de păcat. De aceea, mormântul nu a putut să-l țină pe Hristos. El nu a cunoscut stricăciune în mormânt.

De ce Hristos după Înviere Se arată numai ucenicilor și femeilor mironosițe și nu face dovada acesteia mai-marilor templului și fariseilor?

- Oricum, fariseii și căpeteniile templului nu ar fi primit această veste, nu ar fi acceptat-o. Din bunătate, Domnul nu a vrut să pună asupra lor un păcat mai mare decât aveau deja. Dacă citim cu atenție Scripturile Noului Testament, vedem că Hristos a evanghelizat cumva fiecare persoană cu care a intrat în contact. Dar nu toți au acceptat lumina adevărului Domnului. Tâlharul cel bun a primit-o. Și sutașul, de asemenea. La fel și soția lui Pilat. Atunci când au venit în Ghetsimani să-L prindă, puterea Lui dumnezeiască i-a aruncat la pământ pe toți. Și asta nu a fost de-ajuns ca să le dea să înțeleagă cele despre El, ci au continuat fapta lor rea, L-au prins, L-au răstignit. Nu s-au lăsat convinși de aceste lucruri.

Dar Domnul, într-un anume fel, Se descoperă fiecărei ființe omenești. Așa încât, nimeni la Judecata de Apoi nu va avea cuvânt de îndreptățire. El nu judecă și nu osândește pe nimeni. Noi suntem cei care ne atragem propria noastră osândă prin primirea sau respingerea adevărului Lui.

Explicați legătura dintre Cruce și Înviere. În Vinerea mare suntem apăsați, triști, neputincioși în fața morții Mântuitorului, iar Duminică, de Paști, dimpotrivă, biruitori.

- Fiind împreună cu El prin pocăința noastră și durerile inimii noastre înfrânte, murim deșertăciunii lumii acesteia și sinelui nostru păcătos. Asta ne pregătește să fim părtași la bucuria învierii Lui, să ne împărtășim de ea. Toată perioada Postului mare este un prilej pentru noi de a gusta un pic din moarte. Asta ca să fim în stare să intrăm în prezența dătătoare de viață a lui Hristos cel Înviat. Atunci când Domnul Se arată Sfântului Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu în Apocalipsă, îi spune: „Am fost mort și, iată, sunt viu, în vecii vecilor” (Apoc. 1, 18). Și, de atunci, calea către lumina Învierii este aceeași. În măsura în care gustăm din moartea lui Hristos, ne vom bucura, de asemenea, de Duhul Învierii Lui. În Faptele

Apostolilor, Sfântul Luca spune că în această lume Hristos este în suferință. Și așa cum pentru Domnul calea a fost prin Pătimiri și îngropare spre Înviere, aceeași cale stă și înaintea noastră. Dacă gustăm fie și puțin din moartea omului vechi în ascultarea de poruncile lui Hristos, atunci, cu siguranță, ne vom învrednici să fim părtași și harului Crucii și Învierii Lui. Biserica lui Hristos dreptmăritoare prin toate nevoințele pe care ni le pune înainte, în Postul mare cu precădere, dar și în restul anului, este ca o școală pentru noi care ne învață cum să gustăm din moarte ca să dobândim Învierea.

Toți dorim să înviem, dar nimeni nu vrea să moară. Cum ar trebui să facem ca această moarte față de păcat, față de egoism să fie dorită de noi, de toți?

- Poate că există o scurtătură care să ne ducă la lucrul ăsta. Este cea pe care ne-a arătat-o tâlharul aflat de-a dreapta Mântuitorului pe cruce. Trebuie să ne osândim pe noi înșine de toată nedreptatea și să dăm slavă lui Dumnezeu și dreptate Lui. Acest lucru este foarte mare. Dacă ajungem să învățăm a ne osândi pe noi înșine pentru slăbiciunile noastre, pentru nedreptățile și păcatele noastre și Îl îndreptățim pe Dumnezeu și Îi dăm slavă pentru toate, aceasta ne va duce la dobândirea harului primit de tâlharul cel bun.

De aceea părinții noștri aveau o rugăciune foarte smerită: „Doamne, în dar mântuiește-ne, pentru că noi nu avem ce să-Ți dăm în schimb”.

Hristos, de-a lungul vieții Sale pământești, parcurge un drum, drumul de la robul lui Dumnezeu (Ebed-Yahve) așa cum ni-L prezintă prorocul Isaia în capitolul 53 al cărții sale până la Hristos, Împărat peste moarte, așa cum Îl vedem în finalul Evangheliilor. E calea de la robie la înfiere, prin ascultare până la moarte. Care este legătura dintre ascultare și înviere?

Calea lui Hristos a fost calea jertfei Sale. El S-a jertfit pe Sine Însuși pentru păcatele noastre în ascultare de Tatăl și din dragoste pentru noi. Căci „iubindu-ne pe noi, ne-a iubit până la sfârșit” (Ioan 13, 1). Din momentul în care Hristos intră în lume, El o face cu un singur scop. Epistola către Evrei ne spune în acest sens: „Iată, Dumnezeule, vin să fac voia Ta” (Evrei 10, 7). Hristos vine în lume ca să împlinească voia lui Dumnezeu. Și aceasta este voia Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, din sfatul cel mai dinainte de veci. Și vine în lume cu acest gând de a-i mântui pe toți. El descoperă cuvântul Tatălui tuturor. Și Își arată dragostea față de noi, primind rușinea Crucii de dragul nostru. În Ghetsimani Se roagă pentru mântuirea întregii lumi. Cu aceeași rugăciune și dragoste în inima Lui Se înalță pe Cruce la Golgota. Și cu aceeași plinătate, dorință de a-i mântui pe toți, Se pogoară în mormânt. Fiindcă era fără de păcat și în deplină ascultare de Tatăl, Iisus nu a

văzut stricăciune în mormânt, iar Dumnezeu Tatăl L-a înviat a treia zi. Și a înviat cu același dor în inimă, ca toți să se mântuiască.

După cum Sfântul Ioan Gură de Aur zice în Cuvântul său la Paști: „Hristos a înviat și nimeni nu mai este în mormânt”. În acest fel Mântuitorul ne-a arătat adevăratul chip al omului, așa cum l-a gândit și menit Dumnezeu mai înainte de veci. Hristos devine Noul Adam, care poartă în El toată omenirea. De aceea toți sfinții lui Dumnezeu sunt asemenea lui Hristos. Ei primesc aceeași lărgire a inimii, care devine atotcuprinzătoare și aduc prin mijlocirea lor înaintea lui Dumnezeu pe toți oamenii din lume cu dorința de mântuire pentru ei.

- Viața noastră, a oamenilor de azi, este robită patimilor. Avem vreo șansă la înviere atunci când cădem zi de zi?

- Sigur că avem. Hristos a venit pentru noi, S-a coborât pe pământ, a murit pentru noi, S-a îngropat pentru noi, S-a pogorât până la iad pentru a umple de energia prezenței Lui întregul univers și să ne dea posibilitatea să-L întâlnim oriunde ne-am afla, indiferent de condițiile în care am fi. E nevoie de o singură condiție ca să primim harul Învierii, aceea să îmbrățișăm poruncile Lui și cuvintele Lui. Să le primim. Cu cât mai mult primim și împlinim poruncile Lui, cu atât mai puternic vânăm moartea din noi. Și dacă trăim mereu cu o inimă înfrântă și cu un duh smerit, Îi dăm posibilitatea să se sălășluiască în inimile noastre și să ne facă și pe noi, de asemenea, fără de păcat. Atunci, cu siguranță, moartea nu va mai avea nici o putere asupra noastră. Am trecut din moarte la viață, din întunericul și deșertăciunea acestei lumi la lumina sfințitoare a Sfintei Treimi, de pe pământ la cer, de la om la Dumnezeu.

De ce Hristos a înviat fără nimeni în apropierea Lui? Sigur, la moartea Lui a avut parte de asistență, mai ales ostilă. De ce această discreție totală la Înviere?
- E simplu. Învierea s-a petrecut în cele mai de jos ale pământului, în iad. Nu în mormânt. Dar Hristos ne-a lăsat mărturia învierii apărând timp de 40 de zile în fața ucenicilor și a celorlalți cărora S-a arătat.

Vorbiți-ne despre relația dintre Hristos și Duhul Sfânt în învierea noastră.
- Duhul Sfânt a venit ca să mărturisească că Hristos este Dumnezeul Cel adevărat Care a înviat din morți. Darurile Sfântului Duh s-au pogorât ca o ploaie pe pământ după Învierea și Înălțarea lui Hristos la cer. Și aceste harisme au venit mărturisind despre împăcarea dintre om și Dumnezeu, care a avut loc prin persoana lui Hristos. Și, de atunci încoace, în Biserică, Duhul Sfânt înscrie în inimile fiecărui credincios chipul lui Hristos. Pentru asta doar în Duhul Sfânt poate cineva să cheme cu

adevărat numele lui Hristos. Și oricine este atins de Duhul Sfânt, primul lucru trăit de el rămâne conștiința dumnezeirii lui Iisus Hristos. După ce S-a înălțat la cer, Hristos a trimis Duhul Sfânt pe pământ pentru a mărturisi tuturor întregul adevăr, că Hristos este Dumnezeul nostru, a Cărui singură dragoste biruie moartea.

***Sfântul Filaret al Moscovei** spune „Dumnezeu Tatăl este dragostea care răstignește, Dumnezeu Fiul este dragostea răstignită, iar Duhul Sfânt este dragostea biruitoare, care S-a arătat după Înviere”.*

Învierea este un fapt dumnezeiesc, aparține exclusiv lui Dumnezeu. Numai Dumnezeu poate învia pe om. Care este rolul nostru în această lucrare?

- Nici o lucrare a mântuirii nu este unilaterală. Întotdeauna sunt doi factori care împreună lucrează. Primul este cel dumnezeiesc, infinit de măreț, necuprins. Dar e și cel omenesc, infinit de mic, dar absolut necesar. Împreună lucrarea armonioasă a celor două părți duce la mântuirea noastră.

Cum poate fi trăită lumina din noaptea Învierii atunci când oamenii se confruntă cu împuținarea credinței?

- Nu este altă cale decât: „Gustați și vedeți că bun este Domnul”. Trebuie ca oamenii să Îl încerce pe Dumnezeu și, cu siguranță, Acesta le va confirma adevărul Lui. Dacă încep să fie ascultători poruncilor lui Dumnezeu, să cheme Sfântul Nume, Nume dat prin descoperire, mai presus de orice nume, și să participe la viața Bisericii, la Tainele ei, atunci, fără îndoială, Îl vor dobândi pe Hristos viu în inimile lor prin credință. Și, cum spune Sfântul Apostol Pavel ucenicului său, Timotei: „Adu-ți aminte mereu de Hristos Cel înviat din morți” (2 Tim. 2, 8), trebuie să fim întotdeauna conștienți de faptul că inima noastră are nevoie să simtă în ea prezența lui Hristos Cel viu. Și cele trei mijloace prin care putem să-L dobândim pe Hristos înăuntrul nostru sunt: să chemăm asupra noastră Sfânt Numele Lui, să îmbrățișăm cuvântul Lui, poruncile Lui și să ne împărtășim cu Sfintele Taine la Sfânta Liturghie, așadar cu acel Trup luat de la Duhul Sfânt și Fecioara Maria, cu care El a suferit moarte de dragul nostru și a înviat. Acest trup ni L-a lăsat pe pământ nouă, credincioșilor, pentru a ne hrăni cu El și a trăi veșnic.

Cum ar trebui ca tinerii din ziua de azi să înțeleagă Învierea?

- Învierea Domnului, care s-a făcut pentru noi, reprezintă trecerea de la moarte la viață. Și pentru noi, de câte ori ne apropiem de Domnul, este ca și cum am veni de undeva, dintr-o țară îndepărtată, și am ajunge acasă. Paștele nostru, al fiecăruia, se petrece într-o anumită măsură, de câte ori ne apropiem și ne situăm în prezența lui Dumnezeu. Pentru că tiparul este mereu același. De undeva de departe de El venim lângă El. Și de aceea trebuie să-i încurajăm pe tineri să cheme Numele Domnului,

să citească cuvântul Lui, să se apropie de Dumnezeu. Atunci, Duhul lui Dumnezeu va da mărturie în inimile lor despre Înviere. Nu vom putea fi părtași la harul Învierii până când nu vom avea o credință fermă în dumnezeirea lui Hristos. Pe de o parte, avem nevoie să fim întăriți în această credință, iar pe de altă parte, e necesar să ne recunoaştem căderea noastră, ticăloşia noastră și nevoia pe care o avem pentru ca El să ne ridice din ea. Stând înaintea Domnului cu aceste lucruri, noi vom putea gusta din harul Învierii.

Cum putem păstra bucuria pascală?

- Este imposibil să păstrezi bucuria Învierii permanent. Dar suntem recunoscători că putem să o primim măcar din când în când, ca să ne întărească în purtarea Crucii pe care o ducem urmând lui Hristos. Aceasta, cu siguranță, este arvuna pentru învierea pe care o vom dobândi la sfârșitul veacurilor.

Hristos cel Înviat - Singura noutate adevărată în lume (Sfântul Iustin Popovici)/ Părintele Stăniloae despre puterea iradiantă în noi a rănilor lui Hristos

Predică la a doua Înviere - Îmbrăţişarea cu Dumnezeu

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Iată, în patru cuvinte, întreaga soartă a tuturor oamenilor din toate timpurile! În patru cuvinte, întreaga istorie a neamului omenesc! În patru cuvinte, istoria ta şi a mea. În patru cuvinte, cea mai mare revoluţie în toate lumile omeneşti, cea mai importantă cotitură, cel mai mare macaz. Atunci când trenul vieţii omeneşti, care alerga pe şinele morţii, şi-a schimbat dintr-odată direcţia spre nemurire, totul s-a schimbat. Întorsătura nemaivăzută! Ce s-a întâmplat cu neamul omenesc?

Prin a Sa Înviere, Domnul ne-a scos din iad şi ne-a înălţat în Rai. A smuls din moarte neamul omenesc şi l-a înălţat la nemurire. Din nimicnicie, din nefiinţă, Domnul a adus fiinţa omenească la Viaţa veşnică. L-a smuls pe om de la diavol şi l-a pus în braţele lui Dumnezeu. Acesta este Paştele! Aceasta este Învierea! Cu adevărat cea mai mare revoluţie din toate lumile. Singura revoluţie desăvârşită şi

împlinită - căci ce se dăruieşte omului prin ea? Viaţa veşnică! Viaţa veşnică, în care intrăm prin Adevărul veşnic, prin Dreptatea veşnică, prin Dragostea veşnică, prin Bucuria veşnică.

Iată ziua pe care a făcut-o Domnul! (Psalmul 117,24) - se cântă astăzi într-o minunată cântare bisericească. Şi cine a făcut până acum zilele oamenilor? Cine a creat zilele vieţii tale şi ale mele, ale fiecărui om - cine? Moartea! Moartea a făcut zilele tale şi ale mele şi prin păcat ne-a aruncat în braţele diavolului, iar diavolul ne-a aruncat în iad. Iată cine a creat zilele neamului omenesc şi zilele vieţii omeneşti. Păcatul, moartea, diavolul - iată creatorii zilelor noastre, iată soarele negru în noaptea cumplită a păcatelor şi a morţii în care a petrecut neamul omenesc până la venirea Domnului Hristos.

Ce au făcut ei până la Domnul Hristos? Au ridicat statui. Cui? Morţii şi diavolului! Căci orice păcat este o statuie pe care omul o ridică diavolului. Şi această lume până la venirea Domnului Hristos fusese transformată într-un nesfârşit teren de joacă, arhiplin de dumnezei mincinoşi. Aceste statui le-au înălţat oamenii, oamenii cu păcatele lor. Lumea cea plină de idoli, lumea plină de dumnezei mincinoşi. Ele toate l-au făcut pe om să se mintă prin păcat, prin patimi păcătoase.

Aceasta caută omul şi astăzi, după Învierea Domnului Hristos, atunci când nu vrea să-I urmeze Lui. Şi astăzi, prin păcatele sale, el înalţă statui diavolului, creează idoli de toate felurile, dumnezei mincinoşi cărora li se închină. Câţi oameni nu se închină astăzi dumnezeilor mincinoşi? Câţi oameni nu sunt astăzi nesimţitori înaintea Domnului Hristos Celui înviat? Oamenii trăiesc într-o cultură mincinoasă. Cultura europeană: idolatrie, cumplită idolatrie, legiuire mincinoasă, împărăţie şi regat mincinos, dictatură mincinoasă, tirani mincinoşi. Toate acestea fără Hristos şi împotriva lui Hristos - şi altfel nu poate fi! Altfel nu poate fi! Oamenii ridică necontenit statui diavolului, oamenii îşi duc mereu viaţa printre dumnezei mincinoşi dacă nu cred în Domnul Iisus Cel înviat.

Această lume fără Hristos - ce este ea? Ţinut al morţii? Morgă? Un imens mormânt! Şi l-au pus în el pe om, hoit după hoit, mort după mort, putreziciune după putreziciune. Asta este lumea fără Domnul Hristos! Însă împreună cu El, cu Mântuitorul, această lume devine înviere, devine răsadniţă nemuririi, devine primăvară înmiresmată a veşniciei. Aceasta a făcut-o Învierea Domnului Hristos.

Şi noi, creştinii, ce suntem, cine suntem noi? Noi suntem morţi care am ieşit din morminte, am înviat din morminte şi vieţuim în această lume. Ce a făcut Domnul Hristos cu noi prin Învierea Sa? Ce a dăruit Domnul Hristos neamului omenesc

biruind pe cel mai mare duşman al nostru, moartea şi diavolul şi păcatul? Ce ne-a dăruit Domnul Hristos? Ne-a dăruit Viaţa, Viaţa fără de moarte, Viaţa veşnică, în care moartea nu mai poate să intre, în care diavolul nu mai poate face rău, în care nici un păcat nu poate vătăma. Domnul a preschimbat fiecare fiinţă omenească într-o făptură nemuritoare. Noi, creştinii, trăim în această lume ca nişte morţi înviaţi.

Ce este Sfântul Botez, prin care Îl urmăm pe Hristos? Sfântul Botez nu este nimic altceva, după cum învaţă Sfânta Evanghelie, decât îngropare împreună cu Domnul Hristos şi înviere împreună cu El (Romani 6, 3-4). Şi noi, prin botez, ne îngropăm împreună cu Hristos, precum se spune în minunatele cântări ale Canonului Învierii: ***Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat…***

Da, inviez împreună cu Tine, Doamne! Acesta este creştinul. Creştinul este omul care a înviat împreună cu Domnul Hristos şi astfel trăieşte în această lume: ca un mort care a ieşit din mormânt, a biruit toate morţile şi trece prin această viaţă ca un nemuritor pe care nici un fel de moarte nu-l mai poate vătăma. Nici una, căci chiar dacă toate morţile l-ar ataca pe omul lui Hristos, nimic nu-i pot face! Nemuritor - mai puternic decât toate morţile, mirându-se de orice moarte şi nimicind-o cu puterea Domnului Celui înviat.

Precum Hristos S-a îngropat, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui, aşa să umblăm şi noi, cei ce trăim în această lume, întru înnoirea vieţii (1 Corinteni 15, 20; Romani 6, 4), spune Sfântul apostol Pavel. Aceasta este nevoinţa noastră, nevoinţa creştină în noua Viaţă. În ce fel de Viaţă? În Viaţa fără de moarte.

Eşti creştin. Întristările vin în această lume, dar ştii, tot ceea ce faci este nemuritor. Totul merge în Viaţa veşnică împreună cu tine.

Cel ce este în Hristos este făptură nouă (2 Corinteni 5, 17), spune Sfântul apostol Pavel. Este făptură nouă. De eşti întru Hristos, de ai credinţă în Hristos, iată, eşti om nou, om botezat, om nemuritor. Iată, tu eşti un om nou, tu eşti un mort înviat, ai o inimă nouă, un suflet nou, inimă nemuritoare, suflet nemuritor şi bucurie nemuritoare întru Domnul Cel înviat.

Cele vechi au trecut, iată, toate s-au făcut noi (2 Corinteni 5,17). Cele vechi au trecut, a trecut omul cel vechi, muritor, şi s-a făcut om nou, nemuritor întru Hristos. A trecut duhoarea vieţii omeneşti şi s-a făcut primăvară a vieţii omeneşti, primăvară veşnică. Au trecut vechile simţiri, vechile cugete, moartea cea cu greu

miros, şi, de la Hristos, a răsărit în om, simţirea cea nouă, nemuritoare şi veşnică, răspândind bună mireasmă în Ceruri. Simţirea şi cugetele creştinului, ale omului celui nou, răspândesc bună mireasmă în Ceruri.

Nimic nu este nou sub soare cu excepţia Unuia, cu excepţia Domnului Hristos! Acesta este Singurul Nou. Şi oamenii care voiesc să aibă în ei înşişi acest Nou, acest Nou Veşnic, care niciodată nu îmbătrâneşte, iată îl au întru Domnul Hristos. Dar reuşesc să ajungă la aceasta numai cu credinţa în El, cu credinţă în Domnul Iisus Cel Înviat. Căci în această lume, frate, nimic nu este veşnic afară de ceea ce nu moare, afară de ceea ce este mai tare decât moartea - şi acesta este Domnul Hristos şi tot ceea ce este de la El şi întru El. Acesta niciodată nu moare, acesta este Noul Veşnic. Noul Veşnic şi pentru mine şi pentru tine şi pentru fiecare om, căci această putere dumnezeiască de a învia, pe care Domnul a dăruit-o omului, această Viaţă veşnică, această Dreptate veşnică sunt puterile cele veşnice pe care nici o moarte nu le poate nimici, nici nu le poate scoate afară de la tine, omule al lui Hristos.

Da, în această lume numai creştinii sunt veşnic noi, tineri veşnici, căci nu există moarte intru sufletele lor. Nimic nu-i poate îmbătrâni. În această lume omul îmbătrâneşte din cauza păcatelor, îmbătrâneşte din cauza morţii, până ce nu moare cu totul se descompune în mocirla sa. Iar omul lui Hristos este veşnic tânăr. Cu cât trăieşte mai mult, devine tot mai tânăr, căci astfel este veşnicia pe care o dăruieşte Domnul, astfel este Puterea veşnică, Dreptatea Veşnică, Viaţa veşnică pe care le dăruieşte Domnul celor care Îi urmează Lui.

Domnul a venit în această lume ca să arate şi să adeverească aceea că numai prin mijloace bune omul poate deveni bun, că numai cu ajutor dumnezeiesc poate deveni dumnezeu după har, că numai cu ajutorul lui Dumnezeu, poate deveni desăvârşit în această lume, desăvârşit în bine, în dreptate, în adevăr, în iubire. Fără de aceasta, lumea se înăbuşă în ucideri şi în răutăţi. Necontenită ucidere - aceasta este istoria neamului omenesc. Ucidere necontenită, fără de Hristos şi împotriva lui Hristos.

Un minunat Sfânt, Sfântul Simeon, Noul Teolog, a spus: „Binele care nu se face cu intenţie bună, nu este bine”. Aceasta este învăţătura evanghelică, frate. Binele se poate obţine numai prin procedee bune. Da, ceea ce este bun se poate obţine numai cu ajutorul lui Dumnezeu, iar nu cu ajutorul diavolului. Viaţa veşnică, Adevărul veşnic, Dreptatea veşnică se pot obţine numai cu ajutorul lui Dumnezeu, al Domnului Hristos, nu prin înşelăciunile diavoleşti, nu cu ajutorul diavolului.

Iar noi, creştinii, începem de la Botez. Aceasta este singura putere, singurul nou, şi este dăruit de Domnul Hristos fiecăruia dintre noi. Şi noi ne distingem de ceilalţi oameni prin aceea că credem în Învierea lui Hristos şi în învierea noastră proprie. Şi noi, creştinii de astăzi, creştinii veacului al douăzecilea, deşi suntem slăbănogi şi schilozi, mărturisim, împreună cu Sfinţii apostoli un singur adevăr. Ce fel de mărturisire? Mărturisim pe Domnul Cel Înviat! Domnul a înviat, omul a înviat! Aceasta este mărturisirea noastră. În această lume, noi, fiecare dintre noi ca şi creştin, propovăduim neîncetat un singur lucru, mărturisim acelaşi lucru: pe Domnul Înviat şi pe noi înşine înviaţi. Şi vieţuieşti în această lume ca un mort înviat, care a biruit moartea, a biruit toate morţile, şi astăzi, şi mâine, şi în vecii vecilor. Prin cine? Prin Domnul Iisus Hristos Cel înviat.

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

(din: Cuviosul Iustin de Celie, Cuvinte despre veşnicie predici alese, Editura Egumeniţa, 2013)

Lumina de Duminică: Părintele Dumitru Stăniloae: Hristos cel înviat - izvorul vieţii creştine - Duminica a doua după Paşti (a Sfântului apostol Toma)

[…] În Hristos cel înviat este viaţă dumnezeiască, pentru că în El e şi moartea omului luat în El însuşi şi amândouă acestea sunt active şi în noi.

„Noi totdeauna purtăm în trup moartea lui Hristos, ca şi viaţa Lui să se arate în trupurile noastre“ (2 Cor. 4, 10). Din puterea morţii, dar şi a Învierii Lui murim păcatului şi viem lui Dumnezeu.

„Iar dacă Hristos locuieşte în voi, trupul vostru este mort pentru păcat… Şi dacă Duhul Celui ce a înviat pe Hristos din morţi (deci şi Duhul lui Hristos, n.n.), locuieşte în voi,… vii va face şi trupurile voastre“ (Rom. 8, 10-11).

Locuri ca acestea se pot înmulţi încă foarte mult. Conţinutul lor a fost făcut explicit în multe feluri de Sfinţii Părinţi. Acest conţinut se poate rezuma în următoarele: Trupul lui Hristos cel înviat este un trup ridicat la deplina transparenţă duhovnicească şi în această calitate s-a umplut de sfinţenie, de îndumnezeire, aflându-se aşa în faţa Tatălui. Dar această sfinţenie, transparenţă şi îndumnezeire ni se comunică şi nouă prin împărtăşire de trupul Său şi deci Învierea lui Hristos înseamnă nu numai o comuniune a Lui cu Tatăl, ci şi intrarea Lui în deplină comuniune cu noi, comuniune la început pentru noi virtuală, dar având să devină comuniune actualizată, prin sălăşluirea lui Hristos prin Duhul Său în fiinţa noastră.

Hristos şi trupul Său jertfit, iar prin aceasta sfinţit, pnevmatizat şi transparent pururea în faţa Tatălui, e ca un miros de bună mireasmă înaintea Lui, arătând prin aceasta deplina predare a Sa, ca om, Tatălui, deplina comuniune cu Tatăl în Duhul Sfânt. Acesta e sensul spiritual al expresiei "jertfă întru miros de bună mireasmă", atât de des folosită de Sfântul Chiril din Alexandria.

Starea Lui de jertfă bine mirositoare în faţa Tatălui e starea de completă predare Tatălui, ca opusă oricărei posibilităţi de afirmare de Sine a Sa ca om. E o stare destinată să fie izvorul unei stări asemănătoare în ceilalţi oameni. De aceea, Hristos trebuie să Se afle permanent în această stare.

***Nicolae Cabasila* zice: „Hristos S-a gândit să păstreze pe trup mărturia jertfei Sale şi să poarte pe El pururea urmele rănilor Sale dobândite în clipa răstignirii, vrând să arate prin aceasta că şi la venirea a doua oară în lumina orbitoare va fi pentru robii Săi acelaşi răstignit şi împuns, rănile acestea ţinând loc de podoabe împărăteşti“ (Despre viaţa în Hristos, trad. rom. de Teodor Bodogae, Sibiu, 1946, p. 138.)**

Aceste răni nu sunt numai nişte amintiri, ci au o actualitate permanentă în Hristos. Dar ele sunt şi puterea Lui care iradiază în noi. El e într-o continuă predare a Sa Tatălui, ca izvor de moarte jertfelnică pentru orice om faţă de păcat, ca izvor din care fiecare se împărtăşeşte de buna mireasmă a jertfei Lui spre a o înfăţişa Tatălui,

ca opusă relei miresme a păcatului, a afirmării unei independenţe în plăcere şi mândrie.

„Nu e nici o îndoială că păcatul este în noi o stare tristă şi rău mirositoare. Viaţa tristă şi rău mirositoare se transformă însă prin Hristos într-o bucurie. Prin credinţă, Hristos transmite omului buna mireasmă. Noi ne oferim prin Hristos lui Dumnezeu, căci El este cel ce curăţeşte prin jertfa Sa pe păcătoşi şi spală spiritual pe cei ce se află în necurăţie. Prin Hristos ne oferim şi noi, prin El avem curajul, noi, cei necuraţi, să ne apropiem. Dar noi ne apropiem prin credinţă şi ne oferim Tatălui ca bună mireasmă numai dacă încetăm să existăm pentru noi, dacă avem în noi numai pe Hristos ca bună mireasmă spirituală“ (*Sfântul Chiril, Închinare în Duh şi Adevăr, XV, P.G. 68, col. 973.*)

Dar această stare de jertfă reală în care Se află El e şi o stare de compătimire reală cu noi, care ne pătrunde şi pe noi.

Cum se vede, sfinţenia ca transparenţă pnevmatică sau ca bună mireasmă, deci ca predare a lui Hristos ca om în faţa Tatălui, ne face părtaşi şi pe noi la ea, deci şi la dragostea Tatălui faţă de noi, realizând comuniunea noastră cu El. Aşa cum s-au urcat preoţii şi fruntaşii lui Israel cu Moise şi Aaron pe munte, aşa ne ridicăm şi noi la Tatăl, cu Hristos şi ajungem aproape de El, curăţindu-ne în sângele Lui, Care „Şi-a dat trupul întru miros de bună mireasmă“ (*Idem, Glaphyra, P.G. 69, col. 517 C.*)

Căci prin Hristos „avem aducerea noastră la Tatăl şi am ajuns aproape de El“ (*Ibidem, col. 507 C.*) Am câştigat această intimitate cu Tatăl, pentru că am intrat într-o familiaritate cu Hristos, Fiul Lui.

„Tatăl şi Dumnezeu îi învredniceşte de privire şi îi cunoaşte numai pe cei ce au o familiaritate duhovnicească cu Fiul şi care s-au recunoscut prin Duhul în El şi s-au îmbogăţit prin El.“ (*Ibidem, col. 332 D.*)

Ne învredniceşte pentru predarea lui Hristos, dar şi pentru compătimirea Fiului Său faţă de noi, Euharistia stare în care rămâne El permanent. „Familiaritatea duhovnicească“ cu Fiul înseamnă o unire cu Hristos prin Duhul, Care e o transparenţă a Lui pentru noi ca să ne facă şi pe noi transparenţi Lui, penetrându-ne în Euharistie de trupul Lui.

Pe măsură ce devenim şi noi transparenţi lui Hristos, El nu mai e o realitate obiectivă pentru noi, nici una subiectivă, ci El şi noi ne aflăm într-o unitate reală,

dincolo de obiectivitate şi subiectivitate. El e în noi şi noi în El, fără să ne confundăm. În relaţia cu Hristos am depăşit subiectivitatea, ne aflăm în Hristos ca în realitatea cea mai obiectivă, dar şi cea mai subiectivă. Această transparenţă trupească înseamnă şi o transparenţă sufletească, şi prin amândouă se realizează transparenţa lui Hristos ca persoană, care înseamnă o mare sensibilitate şi iubire a Lui. Aceasta ne face şi pe noi sensibili faţă de El şi delicaţi între noi.

Prin Înviere, prin faptul că trupul Lui transparent, iradiant de iubire, ne penetrează, Însuşi El ne-a devenit propriu împreună cu sufletul şi cu dumnezeirea din El. Iar noi, înduhovnicindu-ne, am devenit proprii lui Hristos, întrucât ne-am deschis Lui prin credinţă.

„Hristos Se sălăşluieşte deplin în noi prin împărtăşirea Duhului şi nu S-a împărţit, cum spune Pavel“ (1 Cor. 1, 13) (*Ibidem, col. 425 A.*)

„Punându-Şi sângele pentru noi, a desfiinţat moartea şi a nimicit stricăciunea; şi aşa ne face ai Săi, ca unii ce nu mai trăim viaţa noastră, ci mai degrabă viaţa Lui“ (*Ibidem, col. 437 B.*)

La iubirea Lui, răspundem cu iubirea noastră, prin care renunţăm la noi, cum a renunţat El la Sine.

Cei ce sunt în această intimitate cu Fiul primesc prin Duhul o lărgime în viaţa şi cunoştinţa lor, din lărgimea vieţii Fiului ca om, înaintând spre statura spirituală a lui Hristos: „Hristos ni Se dă nouă mort, înviat şi înălţat la cer, lărgind prin Duhul în chip spiritual inimile celor ce-L primesc“ (*Ibidem, col. 242 A.*)

Viaţa lui Hristos a devenit viaţa noastră. Incoruptibilitatea trupului Său înviat lucrează în noi în vederea învierii noastre. Orizontul nostru s-a lărgit prin Hristos cel înviat, a depăşit orizontul fenomenelor fizice şi psihice care se repetă în fond, sfârşind în moarte. Legea ne închidea orizontul, lăsându-ne în afara comuniunii cu Dumnezeu în Hristos.

„Căci ne lărgim şi noi prin credinţă (prin încredere) şi iubire, dar numai înrădăcinându-ne în Hristos. Pentru că legea era strâmtă şi mintea închinându-se la idoli era îngustă.“ (*Ibidem, col. 240.*)

Cu Hristos, care a urcat prin Jertfă şi Înviere, urcăm şi noi la vârfurile cunoaşterii lui Dumnezeu şi ale vieţii dumnezeieşti prin curăţire de patimile egoiste. Acum privim cu faţa descoperită, prin transparenţa trupului lui Hristos, slava neplafonată

şi veşnică la care s-a ridicat omul în El. Prin aceasta ea se oglindeşte şi în noi (2 Cor. 3, 18) (*Ibidem, col. 233 D.*)

Dacă Fiul îi înfăţişează Tatălui buna mireasmă a omului predat cu totul Lui, şi odată cu El şi pe noi, nouă Fiul ne comunică nu numai puterea acestei bune miresme a predării, şi deci a renunţării la orice egoism, ci şi buna mireasmă a cunoaşterii de Dumnezeu la care a ajuns prin aceasta omul în Hristos, sau buna mireasmă a cunoaşterii celei mai înalte de Dumnezeu prin umanitatea lui Hristos.

„Căci prin Sfinţii apostoli Domnul nostru Iisus Hristos ni S-a arătat ca miros de bună mireasmă a cunoaşterii lui Dumnezeu şi Tatăl.“ (*Ibidem, col. 172.*)

Slava ce o avem este una cu iradierea acestei bune miresme, dar este totodată iradierea Persoanei unice divino-umane, pentru Care trupul nu-i o barieră. Căci, deşi trupul e prilejul trăirii comuniunii cu Persoana lui Hristos, uităm de trupul Lui, cum uităm şi de al nostru, cum spune Sfântul apostol Pavel (2 Cor. 5, 16; 12, 2). Desigur, toate acestea sunt în mare măsură o virtualitate pentru aproape toţi credincioşii; dar o virtualitate reală, din care luăm puterea spre învierea noastră pentru viaţa viitoare.

„Căci cele în Hristos sunt făptură nouă şi ne-am înnoit în El spre sfinţenie şi nestricăciune şi viaţă.“ (*Ibidem, col. 172 B.*)

Hristos cel înviat este începutul creaţiei celei noi, pentru că ne cuprinde în starea jertfită şi înviată a trupului Său în mod actual pe toţi care credem nu numai prin comunitatea de natură ce o are cu noi, ci şi prin cuprinderea noastră personală în El şi prin petrecerea Lui în noi.

E de prisos să mai spunem că aceasta înseamnă şi o cuprindere a noastră în memoria Lui (virtual îi cuprinde şi pe cei ce nu cred în El). El prezintă în Sine Tatălui pe toţi cei ce cred în El, deci sunt alipiţi de El. Ei sunt văzuţi în El de Tatăl, dar îi are înscrişi şi în memoria Lui veşnică. Şi Tatăl îi vede înscrişi în memoria Lui. Totodată vede imprimat şi pe Hristos în ei, în starea Lui de jertfă şi de înviere.

În faţa lui Hristos îi vede pe toţi cei care cred în El, căci pe faţa Lui se reflectă gândul lui Hristos la fiecare, şi în faţa fiecărui credincios vede imprimat pe Hristos. Îl vede pe Hristos progresând în transformarea fiecărui credincios după chipul Lui până îl va aduce la starea Sa de înviere. În aceasta constă comuniunea progresivă a Tatălui cu toţi cei ce cred în Fiul Său. Astfel unindu-ne cu Sine, Hristos ne uneşte cu Tatăl.

„A devenit departe, cu noi, pentru noi, pentru ca şi noi să ne facem împreună cu El şi în El aproape de Tatăl… Căci făcându-ne părtaşi la El prin Duhul, ne unim cu Dumnezeu şi Tatăl, prin El.“ (*Ibidem, col. 517 A.*)

Prin trupul înviat al lui Hristos iradiază neîmpiedicată puterea Celui ce a făcut acest trup nestricăcios, conducând pe toţi cei ce se vor împărtăşi de El la înviere şi la nestricăciune, ba conducând întreaga creaţie la incoruptibilitate şi la transparenţă, adică la maxima transfigurare şi comunicabilitate între persoane prin Duhul şi la o totală personalizare a cosmosului, în Hristos şi în oameni; pentru că există o continuitate ontologică între materia trupului şi materia cosmosului.

„Căci, după naşterea din trup, este frate acestora provenind din Adam, protopărintele în acest veac prezent; dar odată ce, prin înviere, trupul Său mort Şi l-a făcut duhovnicesc şi ni-l oferă nouă spre mâncare, sădeşte şi în noi prin el puterea vivificării spre învierea după moarte; prin aceasta ne-a devenit cauză a unei astfel de firi duhovniceşti în veacul viitor şi a unei stări nemuritoare şi incoruptibile a trupurilor noastre stricăcioase de acum… Căci pentru noi, pe care ne va învia în trupuri duhovniceşti, va restabili întru nestricăciune şi corpurile din jurul nostru, corespunzătoare celor ce locuiesc, umblă, vieţuiesc şi petrec întru ele, pentru că şi creaţia însăşi se va elibera de robia stricăciunii, spre slava libertăţii fiilor lui Dumnezeu, Care S-a făcut om şi frate şi părinte al nostru şi spune: Iată Eu şi pruncii pe care Mi i-a dat Dumnezeu.“ (*Leonţiu de Bizanţ, Adv. Nest., libr. V, P.G., 1, col. 1744 D-1745 A.*)

Starea aceea va însemna o biruinţă a persoanelor şi a libertăţii lor asupra naturii care robeşte, o biruinţă a comuniunii lor, din comuniunea cu Persoana divină, sau supremă, devenită şi Persoana umană eliberată, prin suportarea morţii de bunăvoie, de stăpânirea morţii, care e suprema tiranie a naturii învârtoşate, supremul duşman al persoanei sau al comuniunii interpersonale. Tot ce ne e dat acum ca natură se va personaliza, va sluji eternei comuniuni personale. Slava împărătească a Persoanei supreme devenită şi Persoana umană va deveni slavă a tuturor celor ce se vor deschide Persoanei supreme şi centrale.

Prin toate se va vedea Persoana supremă, prin toate se vor vedea persoanele între ele. Nu se va mai vedea o natură care face greu de sesizat persoana. Vom vedea „faţă către faţă“ pe Dumnezeu, dar ne vom vedea „faţă către faţă“ şi între noi, neacoperiţi nici de natura manifestată în trebuinţe materiale, în slăbiciuni trupeşti, în boli, supusă morţii, nici de natura devenită exclusivistă prin tot felul de pasiuni. În veacul de acum, împărtăşindu-ne de Hristos, vestim moartea Lui, care rămâne şi

în forma ei trupească în existenţa noastră, pentru a ne ajuta să o umplem şi să o transformăm spre folos prin moartea noastră faţă de egoism.

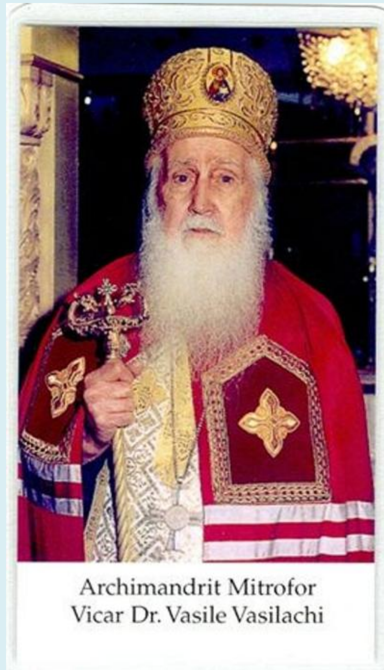
„Dar când va veni în slava Tatălui, nu vom mai oferi mărturisirea cuvenită despre patima Lui, ci Îl vom cunoaşte în chip curat ca Dumnezeu „faţă către faţă“… Căci atunci nu-L vom mai cunoaşte din cele ce sunt ale omului, ci Îl vom cunoaşte din cele ce sunt ale lui Dumnezeu adevărat, fiind trecută iconomia prin care a devenit şi trup. Căci vor înceta, cum se cuvine, raţiunile întrupării şi va intra o cunoştinţă mai mare şi ne va veni de la El o strălucire şi o vedere şi o înţelegere a mântuirii celei întru slavă.“ (*Sfântul Chiril al Alexandriei, Glaphyra, P.G. 69, col. 429.*)

Trupul nu va înceta, dar el va fi transparent, încât vom vedea prin el nemijlocit pe Dumnezeu întru slavă, fiind totul înduhovnicit, toţi şi toate vor aparţine tuturor, dincolo de împărţirea în subiectiv şi obiectiv, dincolo de lanţurile naturii, de lupta pasionată pentru a stăpâni natura şi pe ceilalţi văzuţi ca obiecte exterioare, de lupta fiecăruia pentru a se apăra de ceilalţi. Singură învierea ne deschide perspectiva scăpării de fatalitatea naturii care duce la moarte, deschide un plan demn de noi şi de năzuinţele noastre; iar odată cu aceasta, perspectiva unei tot mai adânci sensibilităţi şi delicateţi. Numai învierea ne va scăpa de lupta greşită pentru a ne asigura o existenţă efemeră, cu preţul profitării de alţii, cu preţul unor imaginare experienţe de împlinire prin plăceri, prin orgolioase şi găunoase realizări.

Numai perspectiva învierii ne dă puterea să ducem adevărata luptă cerută de ea: lupta împotriva pasiunilor, lupta pentru sensibilizare, pentru transparenţă, pentru comuniune, pentru asemănarea cu Hristos, puterea Celui care a înviat susţinându-ne pe această cale.

(* Preotul profesor Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. 2, Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă, Bucureşti, 2010, pp. 181-189.)

Protos. Dr. Vasile Vasilache - Predică la Duminica Tomei

Fraţi creştini, un veac naşte un alt veac. Şi un veac pregăteşte educaţiunea veacului următor. Şi aşa, rând pe rând, bunicii şi părinţii îşi transmit fiinţa şi zestrea lor sufletească urmaşilor, iar aceştia la rândul lor, fac la fel, înmânând făcliile viitorului tinerelor generaţii.

Noi, aceştia care suntem în imediata apropiere a anului 1900, în care timp, mulţi, aproape jumătate dintre noi, şi-au primit instrucţia şi educaţiunea, în veacul al XIX-lea, am moştenit aproape în întregime şi spiritul educaţiei acelui veac. În veacul trecut, educaţiunea era îndeosebi raţionalistă sau pozitivistă.

Atunci domnea ştiinţa materialistă. Orice nu era ştiinţificeşte dovedit, orice nu avea o bază de experienţa materială, era socotit nedemn de a se bucura de vreo atenţiune, vrednic doar de a se arunca în lumea iluziilor. Domnia ştiinţei ajunsese oarecum tiranică. Acest spirit de dominaţie pozitivistă a stăpânit triumfător până către sfârşitul decadei a doua a veacului al XX-lea, de când i-a încetat tirania şi în mod fericit s-a armonizat în complexul vieţii sufleteşti a omenirii. Şi astăzi, se socot pe acelaşi plan toate valorile vieţii sufleteşti ale omenirii, care se străduiesc să ne fericească.

Am spus că spiritul educaţiunii pozitiviste s-a transmis şi nouă. Şi astfel, fiind crescuţi în acest duh, contemporanii noştri, când e vorba să aprecieze şi să

primească ceva, apoi ei nu sunt de acord, decât asupra unei singure dovezi de nediscutat: ei ţin în onoare de a fi realişti, de a respecta „Faptul”. Pentru dovedirea cea mai evidentă ei îţi cer faptul brut, fără interpretare.

Acest spirit al pozitivismului, îl au şi îl cer şi în cele ale credinţei. Ei pretind că toate faptele credinţei să se prezinte într-o înfăţişare de soliditate şi obiectivitate, care, ca o stâncă de granit, să evidenţieze toată maiestatea ei, în privirea noastră. Şi astfel că, mijlocul prin care-i putem aduce la o convingere religioasă, nu poate fi decât o dovadă evidentă a simţurilor.

Acest spirit pozitivist, în cele ale credinţei, nu e ceva nou sub soare, căci, chiar la începutul creştinismului, avem cazul cu apostolul Toma. Şi lui, ca şi la o parte dintre noi, care se închină numai în faţa dovezilor simţuale, deşi i s-a spus că a înviat Domnul şi l-au văzut tovarăşii Lui de apostolat, totuşi n-a crezut, şi a spus: „***până nu voi vedea în mâinile lui semnul cuielor şi de nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede***” (Ioan XX, 25).

Toma nu a dat crezare celor auzite şi nici n-a voit ca prin credinţă să se convingă de această minune a Învierii Domnului. Pentru el nu conta credinţă, care-i văzul sufletului, ci pipăitul, simţul cărnii, numai prin el putea să se convingă de adeveritatea Învierii.

Dumnezeu, care toate le-a suferit pentru a ne mântui, n-a lăsat ca acest puţin credincios discipol, foarte pretenţios, să fie înecat în valurile necredinţei. De aceea, Domnul nostru Iisus Hristos, pentru a-l încredinţa şi pentru a ne da şi o dovadă evidentă cum că cu adevărat El a înviat şi nu este o fantomă, apare la opt zile după Înviere, în mijlocul apostolilor, care erau adunaţi dimpreună cu Toma. Şi a zis lui Toma: „***Adă-ţi degetul încoace şi vezi mâinile Mele; adă-ţi mâna şi o pune în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios. Şi a răspuns Toma şi a zis către Dânsul: „Domnul meu şi Dumnezeul meu”*** (Ioan XX,27).

Acest Toma îndoielnic şi greoi în a crede, care cerea să pipăie pentru a crede, e protopărintele celor din zilele noastre, care fiind educaţi după cum am văzut în spiritul pozitivist, nu vor să creadă până nu li se dă o dovadă faptică a credinţei. Şi dacă în numărul celor unsprezece apostoli s-a găsit numai un Toma, care să ceară o astfel de dovadă, apoi, astăzi, în numărul cel mare al creştinilor avem mii şi zeci de mii de alde Toma, care nu vor să creadă, până nu-i vom convinge prin fapte evidente, prin arătarea realităţii aproape fără nici o explicare. Celelalte dovezi ei le socotesc visări şi umbre ale faptelor.

Oare, fraţilor, se poate crede că Domnul nostru Iisus Hristos, care n-a lăsat să piară sufletul unui om - al lui Toma - care prin dovezi l-a salvat din necredinţă, zic, se poate crede că pe aceşti mii de Toma din zilele noastre să-i dea pieirii, fără a le da dovada cerută de ei? Cum, dacă El a trăit, a murit şi a înviat, acum aproape XX de veacuri în urmă, oare să nu mai fie printre noi, pentru a ne fundamenta temeinic credinţa noastră în El?

Oare să nu avem noi dovezi vădite de la Acel pe care-L numim „Viaţă" şi Stăpânul omenirii de astăzi şi de mâine?

Fraţilor, dacă acel în care credem ar fi fost numai om, ci nu şi Dumnezeu, desigur că n-ar fi înviat. Şi dacă Iisus Hristos ar fi fost numai om, desigur că şi El era să fie mărginit între tărâmurile unui veac, însă, ***El fiind Dumnezeu care a creat totul şi care stăpâneşte peste veacuri, El este actual şi tot atât de puternic ca şi acum XX de veacuri în urmă***. Şi atunci, desigur, ca şi pentru miile de suflete necredincioase din zilele noastre, vom avea evidenţa faptelor credinţei, care să înlăture îndoiala din suflete. Şi atunci, pe baze de fapte, de realităţi, vom căuta să zidim convingeri de nezdruncinat în sufletele tuturor acelor ce nu vor să creadă fără dovezi pipăibile.

Fraţi creştini, **Domnul nostru Iisus Hristos, a doua persoană a Dumnezeirii a venit în lume în timp, însă din momentul în care a venit printre noi, a fost, este şi va fi până la sfârşitul veacurilor.**

Prin urmare şi în acest timp, avem pe Hristos printre noi, şi deci în mod pozitiv putem avea dovada existenţei Lui, a Dumnezeirii Lui, şi a atotputerniciei Lui. Desigur, că acei care fac parte din ceata lui Toma, foarte grăbiţi mă vor întreba: „unde-i, arată-ne să-L vedem, să ne convingem şi noi, căci altfel nu vom crede?"

Fraţilor, să-mi fie îngăduit ca aceste dovezi evidente şi deci reale ale dovedirii faptice a lui Iisus Hristos, să vi le aduc în mod treptat şi numai la urmă să aveţi dovada totalitară a credinţei sprijinite nu pe raţiuni, ci pe fapte.

Fraţi creştini, mai întâi, ţin să menţionez că ***învăţătura Bisericii către lume este şi rămâne pentru totdeauna Evanghelia lui Iisus Hristos, învăţătura Lui cea divină, aşa cum a înfăţişat-o El pentru prima dată.*** Noi, avem întocmai ceea ce ne-a descoperit Dumnezeu, adevărul Său ni se face cunoscut aşa cum l-a spus Iisus acum aproape XX de veacuri în urmă. Prin urmare, avem o dovadă evidentă a existenţei, a puterii veşnice a lui Iisus Hristos, prin faptul că ni s-a păstrat de către Biserică, învăţătura Sa, care e tot vie, tot plină de lumină, tot actuală şi tot salvatoare şi pentru noi, care ne aflăm pe culmile atâtor veacuri.

Iată deci, cum ***Biserica, prin ierarhia ei, ne prezintă şi reprezintă real pe Însuşi Domnul Iisus Hristos în chemarea Lui de Învăţător al lumii.*** Căci tot ceea ce învaţă Biserica nu este, după cum am spus, decât învăţătura lui Iisus Hristos.

În ceea ce priveşte cel de-al doilea rol al lui Iisus Hristos, sfinţirea lumii, apoi cine continuă în chip mai credincios a sfinţi pe om, decât **Biserica**? Ea ***este aceea care în numele lui Iisus Hristos şi prin Hristos revarsă harul cel sfinţitor asupra tuturor credincioşilor.*** Iată deci, o nouă înfăţişare aidoma şi cu totul reală a lui **Iisus Hristos în mijlocul nostru**.

Nu mai stăruim în ce priveşte chemarea de conducătoare, pe care o are Biserica, în călăuzirea credincioşilor şi, prin care se face de trei ori, în una şi aceeaşi persoană, infăţişătoarea credincioasă a lui Iisus Hristos.

În sfârşit, ***o ultimă dovadă a realei prezente a lui Iisus Hristos printre noi, o avem în Sf. Taină a Împărtăşaniei, în care, ori de câte ori se săvârşeşte Sf. Liturghie, se coboară între noi Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos. Dar această prezenţă, intru tot reală, recunosc nu este simţită decât pentru acei care o privesc cu ochii credinţei.***

Oricum, din cele spuse mai sus, se poate vedea cu prisosinţă, în chip nezdruncinat, că **Biserica e o întrupare a Fiului lui Dumnezeu**, în cursul veacurilor.

Biserica este divină şi umană, întocmai precum şi Iisus Hristos este Dumnezeu şi om. Pe de-o parte credincioşii şi ierarhia ei, pe de altă parte acţiunea Sf. Duh, care lucrează în Biserică. Iisus Hristos e capul Bisericii, iar trupul lui Hristos, deci al Bisericii, îl alcătuim noi creştinii.

Şi astăzi, Biserica, care e în locul lui Hristos şi e Însuşi Hristos, are de luptat ca şi acum XX veacuri, cu Irozi, Caiafe şi Iude. Iar învăţătura Lui întâmpină aceleaşi împotriviri şi aceleaşi războiri satanice. Iată cum, şi din acest punct de vedere, Biserica reproduce punct cu punct istoria trăită de Fiul lui Dumnezeu.
Aşa că, cu drept cuvânt a spus un mare predicator bisericesc - Bossuet: ***Biserica este Iisus Hristos, dar Iisus Hristos răspândit şi multiplicat.***

Iată cum, Domnul nostru Iisus Hristos e real printre noi şi se apropie cu aceeaşi evidenţă de Toma timpurilor noastre. Iată prin urmare, că există subiectul şi obiectivitatea credinţei noastre. Iată subiectul obiectivizat şi pentru timpurile noastre. Iată pe Hristos în cea mai dovedită înfăţişare. ***Tomo, vino şi te apropie. Convinge-te prin fapte, nimeni nu te sileşte. Iisus Hristos ţi-arată, dar nu te duce***

legat la El. Dumnezeu ne iubeşte până la suferinţă, El rabdă şi aşteaptă ca noi să ne apropiem de El.

Recunoaşterea lui Dumnezeu în Hristos e şi un act de credinţă. ***Hristos e în mijlocul omenirii, dar nu a forţat niciodată pe cineva să creadă în El, ci fiecăruia îi dă posibilitate să se convingă.***

Fraţilor, voiţi să vedeţi şi să aveţi pe Hristos? **Îl găsiţi în Biserică**. Nu vă luaţi după aceia cari îşi mărginesc evidenţa credinţei lor în Hristos numai în Evanghelii. Nu vă luaţi după aceşti sectanţi ai zilelor noastre, care-şi îngustează orizontul privirii lor, numai printr-o latură a înfăţişării lui Hristos, şi anume, numai prin învăţătura Sa, pe care o reduc şi pe aceasta numai la ceva ce îi scris în Sf. Scriptură. Prin aceasta ei nu fac decât să aşchieze originalul. Căci ei, sprijinindu-se numai pe o frântură din învăţătura creştină şi pe imaginaţia lor subiectivă, nu pot să ne redea pe Hristos real printre noi, aşa cum îl vedem în Biserica noastră ortodoxă, ca într-o oglindă. Aceşti sectanţi au schimbat în imaginaţia lor individuală chipul cel real al lui Hristos, vai, reducându-l la o caricatură! Ei au creat printr-o filosofie sentimentală şi printr-un iluminism şi o confuzie interesată, o fantomă din Iisus Hristos, iar nu ceva real, cum Îl avem în Biserica Ortodoxă.

Acei dintre D-voastră, care aţi urmat pe Toma în a cere o dovadă pentru a crede, iată acum urmaţi şi în a doua parte pe Toma, veniţi, atingeţi, pipăiţi, credeţi şi mărturisiţi împreună cu EL: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!” Şi atunci, dacă până acum aţi fost numiţi „necredincios”, de acum vi se va zice „drept credincios”, pentru că prin Biserica Ortodoxă, v-aţi atins de Însuşi Hristos. Iar prin aceasta aţi rămas un deplin convins, că El e Dumnezeul nostru.

Pentru acei creştini care nu-s urmaşi ai lui Toma, în ceea ce priveşte felul cum îşi capătă convingerea lor religioasă, căci ei o au prin credinţă, şi deci fac parte din acei fericiţi care n-au văzut dar au crezut, le fac următoarea rugăminte:

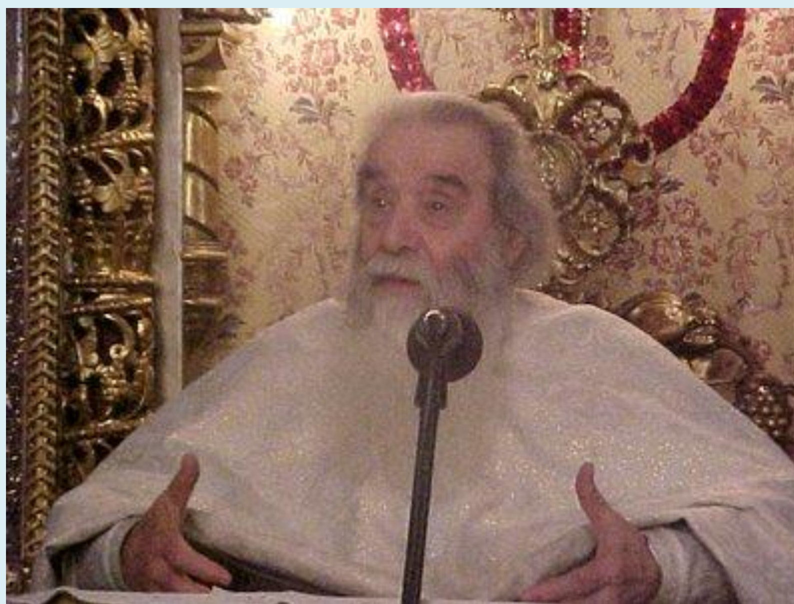
Fraţilor, pentru ca noi să căpătăm mântuirea deplină, şi pentru ca şi cei ce nu vor să creadă cu una cu două să se întoarcă la calea cea adevărată, se cere nouă ca să trăim cu adevărat creştineşte, pentru ca aceşti Toma ai zilelor noastre, văzând şi la noi evidenţa credinţei salvatoare în Hristos şi a biruinţei Lui prin noi, să se atingă de noi şi să creadă şi ei în Iisus Hristos.

Pentru aceasta se cere şi din partea noastră o strădanie de adâncă viaţa creştină. Se cere să fim creştini nu de ochii lumii, ci de o adâncă viaţă duhovnicească. Să nu ne

mulţumim a trăi în nepăsare căci aceasta e moartea; victoria, să fie crezul şi ţelul vieţii noastre. Acest eroism al credinţei noastre ne va ferici pe noi şi apoi va face eroi şi pe acei ce cu atâta greutate cântăresc în a se înrola în rândurile eroismului creştin; eroism, care aduce fericire aici şi în viaţa care va să vină, unde nu este durere, ci fericire fără de sfârşit, realitatea după care atâta suspinăm. ***Amin.***

Protos. Dr. Vasile Vasilache
(din volumul „Dumnezeu este Lumina” –
Predici rostite la Iaşi între anii 1935-1939)

Părintele Galeriu - Cuvânt de învăţătură la Duminica Tomei de la Paştele cel mare la "Paştele cel mic" –

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Dreptmăritori şi iubiţi fraţi şi surori în Sfânta Biserică a Domnului nostru Iisus Hristos, **Hristos a înviat!**

În lumina Învierii, în lumina pascală, petrecem îndeosebi aceste zile, după calendar, de la Înviere până la Înălţarea Domnului. ***Precum suntem încredinţaţi mereu, fiecare duminică preamăreşte Învierea.*** Şi în fiecare zi şi clipă de la Hristos cel răstignit şi înviat, de la acel fapt unic al Dumnezeirii pentru noi, să cugetăm, să grăim şi să petrecem cu această conştiinţă a Crucii şi a Învierii Lui, a împărtăşirii noastre din Crucea şi Învierea Lui, ca unii care aşa am fost zidiţi, să fim părtaşi la ceea ce Dumnezeu-Tatăl prin Fiul în Duhul Sfânt ne-a dăruit. Şi cel mai scump dar, se înţelege, e Învierea; dar nu numai: e Crucea şi Învierea. Prin Cruce, care-i calea spre Înviere: acesta este darul, bucuria şi puterea prin care suntem chemaţi să trăim. Numai aşa omenirea trăieşte potrivit chemării ei, potrivit vredniciei ei de a fi zidită după chipul lui Dumnezeu şi în perspectiva infinitei asemănări cu El.

Ne aflăm astăzi în Duminica a doua după Paşti. Observaţi, nu întâia, ci a doua, pentru că a Paştilor este "Cea una, împărătească şi doamnă, al praznicelor praznic, sărbătoare a sărbătorilor", cum e preamărită în cântările pascale. Şi nu *ziua întâi* este corect, ci *cea una*, a Învierii – unică, unită în taina ei cu *cea una* a creaţiei, a

începutului zidirii. De aceea, în calendar, numărătoarea duminicilor de la Ziua Învierii până la Cincizecime începe cu ziua duminicii: Ziua cea una a Învierii, Duminica a doua după Paşti ş.a.m.d. Numai după Duminica Tuturor Sfinţilor se ia numărătoarea obişnuită, în timpul obişnuit al Creaţiei.

Duminica a doua, deci, numită şi *a lui Toma*, pentru evenimentul deosebit care s-a săvârşit cu acest ucenic al Domnului. ***Să ascultăm şi să ne împărtăşim cu luare aminte, cu ochii duhului, cum zic dumnezeieştii Părinţi, căci vederea şi auzul au un înţeles mai adânc decât celelalte simţuri. Ascultând cu urechile, vedem cu duhul, şi văzând cu duhul, auzim cu urechile, din darul lui Dumnezeu. Şi iată cum Duhul Sfânt ne mângâie, străluminând cuvântul Evangheliei: "Şi fiind seară, în ziua aceea, una a săptămânii (duminica), şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: «Pace vouă!». Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul. Şi Iisus le-a zis iarăşi: «Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi». Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: «Luaţi Duh Sfânt; Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate, şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute». Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus. Deci au zis lui ceilalţi ucenici: «Am văzut pe Domnul!». Dar el le-a zis: «Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede». Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, şi Toma, împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: «Pace vouă!». Apoi a zis lui Toma: «Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele, şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios». A răspuns Toma şi I-a zis: «Domnul meu şi Dumnezeul meu!». Iisus i-a zis: «Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!». Deci şi alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui" (Ioan 20, 19-31).***

Iubiţilor, să plecăm pentru o clipă de la ultimul cuvânt: "***Iar acestea*** – zice dumnezeiasca Evanghelie – ***s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, viaţă să aveţi în numele Lui***". ***Dumnezeiescul Grigorie Palama*** *spune că* **Dumnezeu a dat omului, dintru începutul zidirii, cuvântul, şi a rânduit să se şi scrie, deci să-i dea trup, ca la plinirea vremii oamenii să-L întâmpine pe Dumnezeu-Cuvântul. Pentru că Dumnezeu-Cuvântul trup S-a făcut.** Şi, iubiţilor, nu mă pot opri a stărui: ***vrem noi cu adevărat să simţim viaţa şi învierea lui Hristos?*** **A rânduit Dumnezeu să se întipărească în noi viaţa şi**

învierea, prin orice cuvânt al Evangheliei, apoi şi prin rugăciunea noastră. Căci dacă în cuvântul Evangheliei Dumnezeu ne vorbeşte nouă – şi El a vorbit mai întâi –, în rugăciune Îi vorbim noi lui Dumnezeu. Iar în Trupul şi Sângele Lui, în Tainele Lui cele Sfinte, şi trupul nostru se împărtăşeşte de viaţă. Aşa se lucrează propriu-zis în noi învierea şi viaţa. Acesta e adevăr al tuturor adevărurilor, nu e doar o părere. Acesta e lucrul dumnezeiesc. Aşa să primim Cuvântul, înscriindu-se în noi, devenind trup în noi. Trupul nostru să devină trup al lui Dumnezeu-Cuvântul.

Precum am auzit, fiind seară, în acea zi una, ucenicii erau adunaţi înăuntru, de frica iudeilor… Ne gândim toţi: Iisus Hristos răstignit, apoi aşezat în mormânt – peştera dăruită de Iosif din Arimateea. Iar mormântul pecetluit, pentru frica sinedriului ca ucenicii să nu fure trupul. Iar acum, pentru că învierea se săvârşise, mormântul rămăsese gol... Ei erau cuprinşi, însă, şi de o altă frică – de cutremur spiritual, duhovnicesc, mai cutremurător decât orice cutremur al pământului. Erau adunaţi în acea cămăruţă unde luaseră Cina cea de Taină – primul locaş, prima biserică. Şi iată că Iisus, uşile fiind încuiate, intră şi stă în mijlocul lor. Prin uşile încuiate! ***Ce încuietori pot fi pentru Dumnezeu?!*** Nici încuietorile mormântului: El ieşise înainte ca piatra să fie dată la o parte! Taină a Învierii! Dezvăluire a tainei prin care ni se împărtăşeşte un suiş, un „transcens”, o depăşire neîncetată a existenţei şi vieţii noastre. Noi suntem chemaţi toţi la un suiş continuu.

O, iubiţilor, ***ce înseamnă însuşi cuvântul „Paşte”?*** De la *pesah* (ebr.), *paskha* (gr.), avem şi-n româneşte **„Paşte”, care înseamnă „trecere”.** ***Dar ce fel de trecere?*** **Trecere de Dumnezeu luminată, rânduită, însoţită într-un suiş continuu.** Nu simte tot omul, iubiţilor, mai înţelept şi mai puţin înţelept, chemarea aceasta de înnoire neîncetată, de zidire din treaptă în treaptă? Aşa cum patriarhul ***Iacov a văzut scara care unea cerul cu pământul*** (*Facerea*, cap. 28), ***iar îngerii lui Dumnezeu suiau şi coborau pe ea. Şi în capul scării – Dumnezeu, grăind lui Iacov, cel numit apoi Israel, adică “Cel ce s-a luptat cu Dumnezeu”***, închipuindu-ne pe noi toţi în neîncetata luptă cu chemarea lui Dumnezeu: mai răspundem, mai nu răspundem, mai ne împotrivim, mai ţipăm... Aceasta vrea să spună: Făptura este într-o luptă continuă. Să se trezească, deci, şi să lupte!

O, dacă am simţi noi taina Paştelui, a trecerii! Căci aşa a zidit Dumnezeu întreaga făptură, în această lege pascală. **Primul Paşte – Ziua cea Una a Creaţiei, când a adus Dumnezeu totul de la nefiinţă la fiinţă.** Neîncetat apoi a fost sărbătorit acest Paşte de-a lungul Vechiului Testament şi la toate popoarele. Căci nu e popor pe lume care să nu poarte în adânc o închipuire, o întipărire a tainei pascale, a acestui suiş – sau măcar a dorului de suiş – pe care poporul Israel l-a

însemnat în trecerea lui de la robia lui Faraon la libertate. Căci, ştim toţi, acesta este Paştele Vechiului Testament, pe care iudeii îl trăiau atât de viu. Gândiţi-vă la proorocia lui Iezechiel, când vede câmpul de oase şi aude glasul îngerului: "***Învia-vor, oare, oasele acestea?***" (*Iezechiel* 37, 3). ***Parcă ne strigă nouă: Învia-vor oare inimile voastre din nesimţire? Căci nesimţirea***, cum au zis Părinţii, ***e moartea sufletului înainte de moartea trupului.*** Or, **când auzi cuvântul** „Paşte", când auzi **"Hristos a înviat!", să te simţi trezit**, căci, o dată mai mult trebuie spus, **pentru noi a înviat Hristos, nu pentru El.** **Învierea e minunea noastră**. Am spus-o şi altădată: moartea pe cruce e minunea lui Dumnezeu; sau, dacă vreţi, neobişnuitul din Dumnezeu. Pentru că în Iisus Hristos, Dumnezeu şi Om, e Dumnezeirea cea veşnică, nemurirea cea veşnică; iar ca om, este trup luat din Fecioară, deci fără de păcat, şi nu era în El sămânţa morţii, pentru că moartea nu-i altceva decât plata păcatului. Aşadar, El a luat moartea noastră şi, precum Adam a schimbat în moarte starea de jertfă, de comuniune cu Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu ia moartea lui Adam şi a noastră şi o transfigurează în jertfă, care duce la înviere. Învierea pentru noi.

Amintesc din nou cuvântul femeii aceleia – mama fraţilor Macabei – pe care îl pomenesc mereu, tocmai ca să se întipărească mai adânc în noi. Când imperiul elenist cucerise Israelul, iudeii n-au primit cultul idolatru al zeilor, ci păstrau descoperirea dumnezeiească dată lor prin Moise: „***Israele, Domnul Dumnezeul tău unul este. Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine!***" (*Ieşirea* 20, 3). Şi au murit primii şase fraţi, păstrându-şi credinţa. Când a venit rândul celui de-al şaptelea, vrând mai mult să-l momească Antioh, a chemat-o şi pe mama lui stăruitor, făcându-i făgăduinţe… Ce poate însă făgădui cineva din lumea aceasta, care să nu fie muritor? Unii din temniţe erau momiţi cu toate acestea ale lumii, numai şi numai să primească a fi de partea lor. Dar întrebarea capitală, pentru orice conştiinţă: Ce poate oferi un om, oricât de mare ar fi, chiar la nivelul cel mai înalt al piramidei sociale? Poate oferi ceva nemuritor, ceva nesupus stricăciunii şi morţii? Aceasta e problema capitală: a învierii şi a vieţii care a fost – prin nefericitul demon – atacată de moarte. Şi o simt tot mai mult, din clipă în clipă: moartea e invenţia lumii, a demonului, a făpturii în căderea ei. Ca dovadă, când vrem să scăpăm de cineva, când îl urâm, îl pizmuim, sau din alte "raţiuni ale dracilor" (cum sunt numite gândurile rele), căutăm să-l dăm morţii. E invenţia demonului şi a noastră, nu a lui Dumnezeu. Şi Părinţii o spun limpede: Dumnezeu nu a făcut moartea şi nu se bucură de moartea nimănui.

Revenind, acea mamă – **Solomonia** – l-a îndemnat pe acest ultim fiu al ei să nu se lase înşelat de momelile regelui, şi i-a spus: "**La cer şi la pământ să priveşti, că iată, din ce n-au fost, toate le-a adus Dumnezeu ca să fie**" – câte se pot cugeta în

cer şi pe pământ, pe toate le-a adus Dumnezeu de la fiinţă la nefiinţă. În mărturia ei, acea mamă trăia adânc Paştele cel dintâi al Creaţiei. Şi oricine se înalţă cu cugetarea aşa de sus trăieşte Paştele, legea firii noastre, lumina care străbate întreaga fire şi o cheamă la înălţare. Cu fiecare zi a creaţiei – şi a doua, şi a treia, şi celelalte, noi fiind creaţi în a şaptea zi, ca într-un fel de Tabor. Căci lumina primită de Adam, după ce l-a zidit Dumnezeu din ţărână, o asociază Părinţii cu Taborul. Aşa cum se împărtăşeau de lumină cei trei fruntaşi ai apostolilor, Petru, Iacov şi Ioan, contemplând pe Hristos în strălucirea feţei şi a veşmintelor Lui, aşa era şi Adam când a primit suflare de viaţă. Şi în acea zi a şaptea a Creaţiei S-a odihnit Dumnezeu, adică a fost împlinită Creaţia la o anumită măsură a ei. Căci odihna, în înţelesul divin al Scripturii, aceasta înseamnă. Iar în Hristos e plenitudinea întregului adevăr şi a descoperirii dumnezeieşti.

În seara aceea aşa a intrat la ucenici, cum trecuse mai devreme prin piatra mormântului: pentru trupul Lui transfigurat, îndumnezeit, nu mai există obstacole. Trece, deci, prin uşile încuiate şi le zice ucenicilor: „**Pace vouă!**”. **Cu ochii duhului să-L vedem şi să simţim că este în mijlocul nostru, ne dă această pace şi, arătându-ne mâinile şi coasta Lui, ne încredinţează că El este, Cel prins şi legat, Cel cu mâinile întinse pe cruce şi pironite, Cel coborât apoi şi înmormântat în mormânt pecetluit.** Acum El este viu, le arată mâinile şi coasta Lui, iar ucenicii se bucură. ***Şi spun Părinţii că bucuria e semn al harului*** (când foloism cuvântul „plăcere”, ne referim la simţuri; când zicem „bucurie”, ne referim la darul Duhului, precum spune dumnezeiescul Pavel: “***Căci roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare …***”). Şi iarăşi Iisus ia cuvântul şi zice: “**Pace vouă!**”. **Şi rosteşte acest uimitor mesaj al Dumnezeieştii Treimi** – ***de la* Tatăl *prin* Fiul *în* Duhul Sfânt:** ***“«Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi». Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: «Luaţi Duh Sfânt; Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate, şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute»”.***
“Dumnezeu-Cuvântul cel atotstăpânitor – psalmodiază Biserica – a vindecat cugetele apostolilor de păcat, gătindu-Şi Luişi casă curată”. Aceasta vrea să spună cuvântul: „Luaţi Duh Sfânt”. Observaţi legătura? ***Când a rânduit să coboare în sânul Maicii Domnului, ce a zis Arhanghelul?*** “***Duhul Sfânt va coborî peste tine şi puterea Celui Preaînalt te va umbri***”. Duhul Sfânt pregăteşte vasul, iubiţilor, şi de aceea trupul nostru e numit “***templu al Duhului Sfânt, biserică a Dumnezeului Celui Viu***”. Biserica în care odihneşte Fiul. De aici înţelegem şi mărturisirea din Crez: ***Duhul Sfânt de la Tatăl purcede***, unica sursă; nu de la Tatăl şi de la Fiul. Fiul, de la Tatăl, odihneşte în Duhul Sfânt. Iar Duhul Sfânt e sălaşul. **Înţelegem acum şi taina făpturii noastre: trupul e legat de Duhul Sfânt, după cum mintea e legată de Fiul. Deci să simţi că trupul tău e templu al Duhului**

Sfânt, e biserică a Dumnezeului Celui Viu! ***Vedeţi cum lucrează Tatăl prin Fiul în Duh Sfânt?*** ***“Dumnezeu-Cuvântul, cel Atotţiitor”, zice Biserica, „a vindecat cugetele apostolilor de păcat, gătindu-Şi Luişi casă curată”. De aceea zice Mântuitorul: “Luaţi Duh Sfânt; cărora veţi ierta păcatele, se vor ierta…”.*** Întâi lor, dar aceasta se face la orice spovedanie a noastră, ca să locuiască apoi trupeşte Hristos în noi. Iar **Sf. Chiril al Ierusalimului** auziţi ce frumos spune: ***Pentru că suflarea cea dintâi a fost întunecată prin păcatele cele de bunăvoie, numai Dumnezeu cu harul Său, cu lumina divină veşnică putea să ne înnoiască din nou, ziditor, făptura.*** Referindu-se la acelaşi moment, auziţi ce minunat spune şi **Sf. Grigorie Palama**: ***Zidirea e nouă iarăşi când se împărtăşeşte de Duhul, din lipsa Căruia s-a învechit. Căci trebuie să conlucreze cu noutatea de la început înnoirea şi contribuţia de acum.*** Care a fost această noutate de la început? Când l-a zidit Dumnezeu pe Adam din ţărâna pământului, adică trupul biologic, a suflat peste el suflare de viaţă – harul dumnezeiesc. Dar s-a învechit. Ca şi omul: în timp fiind, se învecheşte.

Două sunt slăbiciunile omului: întâi păcatul, care-i un fel de înstrăinare, de alienare din adevăr, dar şi stagnarea. Adică a nu avea conştiinţa că eşti chemat mereu să te înnoieşti. Suişuri să pui în inimă, cum spune Psalmistul, căci “***merge-vor din putere în putere***” (*Psalmi* 83, 6-8)! Ceea ce numesc oamenii învăţaţi de azi *Transcensul*, adică depăşirea continuă. Iar depăşirea nu e din lumea aceasta. ***Şi atunci, zice Palama, în ziua Învierii, când Iisus a zis: „Luaţi Duh Sfânt”, suflând asupra lor, se înnoieşte făptura şi, cum a zis el atât de frumos, conlucrează zidirea: înnoirea creaţiei de atunci cu înnoirea din ziua Învierii. A scos iar la iveală chipul, spune*** **Grigorie Palama**, ***întrucât Cel ce a suflat acum, în ziua Învierii, nu e altul decât Cel ce a suflat la început. Tot Tatăl prin Fiul în Duhul Sfânt a suflat şi atunci. Acelaşi prin Care s-a dat suflarea atunci, o dată cu sufletul, iar acum în suflet. Aşa a lucrat El. Şi, dăruindu-le Duhul Sfânt, şi vindecându-i, făcându-Şi sălaş Luişi, ca ucenicii să-L simtă prezent în ei, deodată Iisus Se face nevăzut.***

Şi, cum ni se mărturiseşte în dumnezeiasca Evanghelie, Toma nu era de faţă. **Aceasta a fost un tâlc şi o lucrare dumnezeiască**. ***Şi nefiind Toma de faţă, ucenicii, în lumina bucuriei divine, când îl întâlnesc, îi spun:*** „***Tomo, am văzut pe Domnul înviat!***”. ***Iar el, o clipă răscolit de o memorie sfântă (memoria petrecerii cu Iisus trei ani şi ceva, memoria cuvintelor Lui, memoria durerii Lui din grădina Ghetsimani…), auzind, se cutremură:*** „***Cum L-aţi văzut?!”. „Viu!”.*** Şi aici observăm cum lucrează în el, în chip firesc, mintea omului, în chemarea ei de a judeca. L-a urmat în trup şi L-a văzut răstignit. Acum e viu? E Acelaşi? ***Şi. pentru o dovadă a identităţii între Hristos Cel ce a petrecut trupeşte, Cel ce a fost***

răstignit şi înmormântat şi Cel ce acum e înviat, el zice: "***De nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede".*** Deci proba identităţii, iubiţilor. Cu adevărat, a fost taină a lui Dumnezeu neprezenţa Lui. De aceea zice Biserica: ***"O, fericită îndoială a lui Toma, căci ea ne-a descoperit o dată mai mult taina şi puterea Învierii!".***

După opt zile, ucenicii erau iarăşi adunaţi. ***De ce după opt zile?*** Deodată simţim şi mărturisim: pentru că ziua duminicii era noua zi a sărbătorii, Ziua Învierii, de acum instituită pentru înnoirea umanităţii. După opt zile ucenicii erau iarăşi adunaţi. Şi, cuvânt nu simplu scris, ci împlinit, atunci li S-a arătat iarăşi Iisus, în acea Zi Una a Învierii. Acum şi Toma era cu dânşii. Şi a venit Iisus. Uşile fiind încuiate, El stă în mijloc şi le grăieşte: ***„Pace vouă!".*** Apoi se adresează celui ce se îndoise: ***„Tomo, adu-ţi degetul şi vezi rănile Mele. Adu-ţi mâna şi pune-o în coasta mea. Şi nu fi necredincios, ci credincios".*** Zice Biserica, atât de luminos: ***"Toma, cel ce se numea şi Geamănul, nu era cu dânşii când ai intrat, Hristoase, uşile fiind încuiate, pentru aceasta şi necrezând el spuselor lor, din necredinţă în credinţă l-ai întărit şi n-ai socotit, Bunule, lucru nevrednic a arăta lui preacurată coasta Ta şi rănile mâinilor şi ale picioarelor Tale. Iar el, pipăind şi văzând, Te-a mărturisit pe Tine că eşti nu numai Dumnezeu şi nici numai om, şi a grăit: «Domnul meu şi Dumnezeul meu!»".***

S-au întrebat dacă într-adevăr, când Mântuitorul a spus: "Adu-ţi mâna ta şi degetul tău…", Toma a pipăit mâna şi coasta Mântuitorului. Aşa încredinţează Biserica. Şi, într-adevăr, ca să fie încredinţare deplină, Toma a rostit: ***„Domnul meu şi Dumnezeul meu!".*** Mântuitorul îi spune: ***"Pentru că M-ai văzut, Toma, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut".*** În mod obişnuit, noi spunem că vederea cu ochii sensibili nu mai are nevoie şi de credinţă: este în ea însăşi o evidenţă. Mântuitorul spune însă ceva mai adânc. ***Pentru că vederea noastră numai cu ochii sensibili nu înseamnă deplină vedere. Vederea este mult mai adâncă; de la cele trei lumini, cum le mărturisim: e lumina sensibilă, pentru care Dumnezeu ne-a dat ochii fizici; apoi e lumina raţiunilor, a rosturilor, a darurilor fiecărei făpturi, daruri pe care le vedem cu ochii minţii. Şi, cum spune dumnezeiescul Palama, ceea ce e vederea pentru ochi e înţelegerea pentru minte. Înţelegerea cu mintea e tot o vedere. Deci sunt două trepte de lumină şi de vedere din lumea celor create, mărginite în timp şi spaţiu: ochii fizici şi ochii minţii. Cealaltă vedere e mai adâncă – e lumina divină. Căci, mereu o spunem, Dumnezeu ne-a dat şi lumina Lui, ca să-L cunoaştem pe El. Pentru această lumină necreată, "cea pururea fiitoare", cum o numim în Noaptea Pascală, "lumina cea fără de ani", ne-a dat ochiul credinţei. La această lumină îl cheamă acum Mântuitorul pe Toma: „M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut".*** Căci, când treci dincolo

de vederea aceasta sensibilă a minţii, te înalţi la cealaltă vedere, a credinţei. Cum tot **Palama spune:** ***"Cei dinainte de Hristos de departe îmbrăţişau, prin credinţă, descoperirile cele viitoare" – cei ce n-au văzut şi au crezut.***

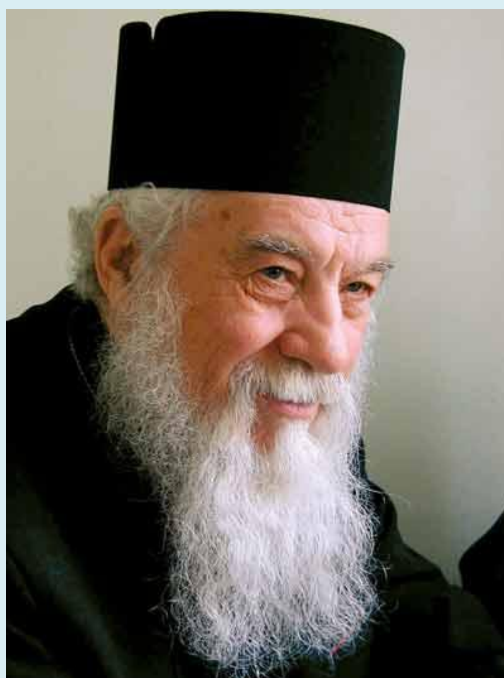
Iubiţilor, în taina Paştelui, o dată cu marea trecere de la nefiinţă la fiinţă a Creaţiei, cu marea trecere a lui Israel de la robie la libertate, cu marea trecere de la Cruce la Înviere a lui Hristos, să cugetăm o clipă la trecerea pe care o simţim în noi. Îngăduiţi să citesc cuvântul atât de luminos: "Venit-ai, Doamne, cu strălucirea cea neumbrită a dumnezeirii Tale, uşile fiind încuiate. Şi stând în mijlocul ucenicilor, le-ai dezvelit coasta Ta. Şi arătându-le semnele rănilor din mâinile şi din picioarele Tale, şi risipind mâhnirea tulburării lor, ai glăsuit lămurit: «Precum vedeţi, din trupul cu care M-am întrupat, o, prieteni, nu port fire de duh»". Pare numai trup, ca noi; trup ca ale noastre, pe care le privim cu ochii aceştia. Trupul e ca un fel de perete, în care nu vedem în adânc sufletul. De aceea Palama spune că la înviere abia de vom ghici trupul din suflet, în timp ce acum abia de ghicim sufletul în trup. Dar Mântuitorul S-a arătat în trup. "Pe ucenicul care se îndoia l-a îndemnat să se atingă cu frică, zicându-i: «Ei, cel ce pe toate le iscodeşti, vino şi nu te mai îndoi!»". ***Le iscodeşti: adică le cercetezi raţional, cu judecata omenească***. ***„Cum, cel pe care l-am văzut răstignit, pe care puteam să-l pipăi, e acelaşi cu cel înviat?!". Asta-i iscodirea lui raţională. Că omul raţionează şi, raţionând, se îndoieşte.*** "Iar el, simţind cu mâna firea Ta cea îndoită…" – ce cuvânt răscolitor! ***Când omul „se îndoieşte", el se împarte în două.*** Aşa a fost căderea lui Adam. Îndoiala e în minte, e a raţiunii omului. De aceea Dumnezeu a apărut în „fire îndoită": pentru cel care se îndoieşte. Mintea şi voinţa ta îndoite sunt chemate să pipăie firea îndoită, pe Hristos, Dumnezeu şi Om, în cele două firi, în care nu mai e îndoială, ci unitate desăvârşită. Şi aceasta este lucrarea lui Dumnezeu. În aceeaşi idee, cu frică şi credincioşie, a grăit Toma atunci, pătruns de credinţă. El, cu firea lui îndoită, a pipăit firea îndoită, a Dumnezeirii şi omenităţii, şi a strigat: ***„Domnul meu şi Dumnezeul meu!".***

Aşa să simţim toţi că ne împărtăşim, atingând – cu ochii, cu mintea, cu inima – rănile Domnului şi, îmbrăţişându-L, să strigăm: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!".

Hristos a înviat! Şi aceasta-i legea firii: *legea pascală*. Învierea e sensul existenţei noastre. De aceea suntem chemaţi cu toţii să ne închinăm, iarăşi şi iarăşi, „***sfintei Învierii Lui celei de-a treia zi***"!

Amin.

Părintele Gheorghe Calciu - Cuvânt la Duminica Sfântului apostol Toma: "Îndoiala – cea mai distrugătoare boală a sufletului"

Toma reprezintă acele persoane care sunt dominate de raţionalitate, care au nevoie de dovezi. Nu sunt necredincioşi, dar pentru întărirea credinţei au nevoie de dovezi. În clipa când li s-a dat dovadă, ei devin total dăruiţi şi credincioşi, mergând până la sacrificiul final, aşa cum a fost Sfântul Apostol Toma.

De ce Toma n-a fost cu ucenicii? Toţi ucenicii erau adunaţi grămadă în prima duminică, a Învierii, în casă, de frica iudeilor, spune Evanghelistul. Numai Toma nu era cu ei. Probabil că Toma a fost cel mai curajos dintre dânşii. A ieşit afară fie ca să capete informaţii, cum se spune, adică să vadă ce se mai spune despre Iisus, fie era plecat să aducă hrană, pentru că ceilalţi n-aveau curajul să iasă. De aceea când a venit Iisus, el nu era acolo. Când ei i-au spus: ***"Am văzut pe Domnul!"***, Toma a zis: ***"Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede!"*** (Ioana 20,25). Dar tot în ziua aceea, când Iisus S-a arătat ucenicilor şi Toma nu era, ucenicii s-au îndoit şi nu credeau că e Iisus. ***Deci Mântuitorul fiind cu ei şi spunându-le "Pace vouă!", ei s-au îndoit, spune Apostolul, şi atunci Mântuitorul "le-a arătat mâinile şi coasta Sa" (Ioan 20, 20) zicându-le: "Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt; pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul nu are carne şi oase, precum mă vedeţi pe Mine că am" (Luca 24, 39). Deci cine este mai necredincios: Toma, care n-a văzut şi s-a îndoit, sau ucenicii care L-au văzut şi se îndoiau?***

Mântuitorul, Care ştia toate, a cunoscut îndoiala lui Toma şi a venit în mod special pentru el. **Hristos vine în lumea aceasta nu numai pentru cei credincioşi sau numai pentru cei păcătoşi, ci vine şi pentru cei care trăiesc în îndoială.**

Îndoiala este o acţiune demonică. Demonul caută totdeauna să insufle sufletului nostru îndoială. Bine, cred în Dumnezeu, cred că Iisus Hristos a venit în lume, a murit şi S-a răstignit pentru a noastră mântuire, dar dacă n-a fost Fiul lui Dumnezeu? Cred că s-a făcut minunea cutare, dar dacă nu s-a făcut totuşi minunea? Aceasta este îndoiala, care e cea mai tulburătoare şi mai distrugătoare boală a sufletului.

În Apocalipsă, Îngerul Domnului, adresându-se Bisericilor din Asia Mică, spune celei din Laodiceea: "***Pe tine te scuip din gura Mea pentru că nu eşti nici cald, nici fiebinte, nici rece, ci căldicică***". Dumnezeu nu iubeşte pe cei căldicei. Cel care este înfocat "împotrivă", Dumnezeu ştie că poate fi întors. ***Sfântul Apostol Pavel a fost persecutorul creştinătăţii, dar când I s-a arătat Mântuitorul pe drum, s-a întors la credinţă şi a devenit cel mai mare apostol***. Mai curând întorci la credinţă pe un adversar, decât pe un căldicel. Cel căldicel trăieşte în apa lui căldicică: nici nu fierbe, nici nu îngheaţă, dar nici nu aduce nimic bun.

Toma nu era un om căldicel, Toma avea credinţă, dar avea nevoie de dovezi. Mântuitorul i S-a arătat şi i-a spus: ***"Adu degetul încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios!"*** (Ioan 20, 27). **Nu spune Evanghelistul dacă Toma a pus mâna pe rănile Mântuitorului. Nu se spune nimic, dar ştim că Toma a rostit:** "**Domnul Meu şi Dumnezeul Meu!**" **înainte de a pune mâna în coasta lui Iisus sau în semnul cuielor, cum ceruse el.** Pentru că L-a văzut pe Iisus şi a înţeles că dovada era în faţa lui. De ce dovadă mai avea nevoie, să pună mâna în coastă şi în cuie? ***Era acolo Mântuitorul întreg, strălucind de lumina Învierii, pătrunzând prin uşile încuiate şi prin ziduri, un Dumnezeu strălucitor, Care aducea peste tot lumina Sa. Dar Mântuitorul îi spune ceva, nu pentru el, ci pentru noi. Spune aşa:*** "**Pentru că M-ai văzut, ai crezut**". Nu spune: "Pentru că M-ai pipăit", ci "Pentru că M-ai văzut!"… Dar "**fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!**". Această fericire este pentru toată generaţia de creştini rugători. **Această fericire e pentru noi, cei care venim în biserică şi mărturisim că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, că a pătimit, S-a răstignit, a murit, a fost îngropat, a înviat a treia zi, după Scripturi şi S-a suit la Ceruri. Aceasta este temelia credinţei noastre.**

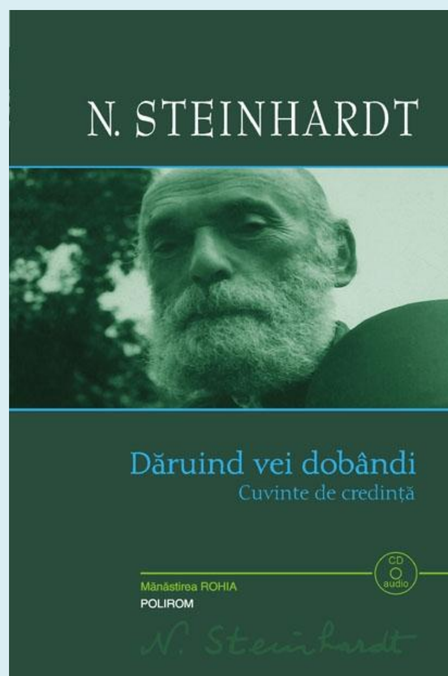
Învăţătura pe care o tragem din pericopa evanghelică de astăzi este că Hristos a venit pentru toată lumea. N-a venit numai pentru cei care cred, sau numai

pentru evrei, sau numai pentru credincioşi sau păcătoşi. A venit şi pentru cei căldicei, dacă ei se încălzesc, se înfierbântă. Şi pentru îndoielnici a venit. Şi toţi suntem îndoielnici, toţi avem dubii… Ne îndoim pentru că o dată am cerut ceva de la Dumnezeu şi nu ne-a dat. Dar o singură strigare la vreme de nevoie nu arată credinţă. Ea arată slăbiciune omenească. Trebuie să avem o credinţă puternică, statornică, care să nu fie îndoielnică. Şi toată Evanghelia de astăzi este pentru care suntem îndoielnici.

Când S-a arătat Iisus, Toma, care se îndoise, L-a văzut şi a căzut la picioarele Lui şi a spus: "Domnul Meu şi Dumnezeul Meu!". Şi noi să cădem la picioarele lui Iisus şi să strigăm: "Domnul meu şi Dumnezeul meu!".

(din: Părintele Gheorghe Calciu, Cuvinte vii. "A sluji lui Hristos înseamnă suferinţă", Editura Bonifaciu, 2009)

Nicolae Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) - Verbul “a crede”

"Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzul, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!" (Ioan 20, 29)

Când arhiereul şi cărturarii, păşind prin faţa Răstignitului de pe Golgota, îşi clătinau capetele şi spuneau: Pe alţii a mântuit, dar pe Sine nu poate să Se mântuiască, Hristos, împăratul lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce ca să vedem şi să credem în El, ei desigur săvârşeau blasfemie. Dar mai făceau şi o eroare de ordin lingvistic, întreaga scenă sumar înfăţişată în Evanghelia de la Luca (23, 25) şi pe larg de cele ale lui Matei (27, 31 şi urm.) şi Marcu (15, 29 şi urm.) transmite cititorului un fior profund realist şi autentic. Toate amănuntele vădesc referatul întocmit pe date culese la faţa locului şi par întru totul verosimile.

Huu! (ori he!) strigă bătrânii şi fruntaşii lui Israel şi s-ar zice că şi comentează compătimitor şi ironic: pe alţii a ştiut să-i ajute, pe Sine iată că nu poate. Fiul lui Dumnezeu. Un amăgitor, un naiv, singur şi-a făcut-o. Şi apoi se justifică, îşi dau loruşi certificat de bună, raţională şi logică purtare: A, dacă s-ar ţine de cuvânt, dacă ne-ar da o dovadă de consecvenţă (şi care altă ar fi mai peremptorie decât coborârea de pe această cruce?), atunci, da, noi, ca oameni drepţi şi cu judecată ce ne aflăm de îndată L-am recunoaşte ca împărat. Dar aşa, pe ce anume să ne întemeiem credinţa?

Lăsau să se întrevadă şi niţica nedreaptă milă pentru nenorocitul acela destul de tânăr, însă nu se puteau lepăda şi de un ton de biruinţă, nu puteau renunţa la minunatul prilej de a-L batjocori (în sfârşit, oficial şi legitim) şi dascăli (profesoral şi nepărtinitor) pe Acel care le pricinuise atâtea supărări, temeri, iritaţii şi griji şi erau grăbiţi, mai ales grăbiţi, considerent pentru care şi scurtaseră din plăcerea contemplării mersului sub arşiţa amiezii a osânditului cu unealta de tortură în spate şi făcuseră apel la Simon din Cirene. Aici însă, îşi acordau răgaz, se destindeau, îşi savurau triumful şi-l explicau: să Se mântuie, coborându-Se de pe cruce! Dacă vom vedea, vom şi crede! Şi aşteptau plini de bunăvoinţă şi înţelepciune.

Eroare lingvistică, de bună seamă. Căci nu numai că nu bănuiau pe Cine spânzuraseră pe lemn dar nu ştiau nici ce înseamnă "a crede" şi foloseau cuvântul fără a-l înţelege defel.

Dacă, următor injoncţiunii arhiereşti, Domnul ar fi coborât de pe crucea pe care, grăieşte atât de frumos Fericita Caterina din Siena, nu piroanele ci dragostea îl ţinea ţintuit, cuvântul "credinţă" ar fi fost desfiinţat pentru totdeauna şi năvalnic s-ar fi înscăunat împărăţia lui Dumnezeu.

Faptul coborârii nu putea fi crezut, ci numai constatat, înregistrat, luat la cunoştinţă în plinătatea evidenţei sale. S-ar fi impus ca atare şi ar fi redus la zero orice supravieţuire a enigmaticului verb "crede" **A crede nu este sinonim cu a dovedi, a demonstra, a fi evident, cu sintagma "a crede pentru că". A crede înlătură orice dubiu, rezervă şi motivaţie.**

Brusca apariţie a unei imense păsări roşii căzută din cer i-ar pune pe oameni, scrie Kierkegaard, faţă în faţă cu un eveniment extraordinar şi senzaţional care nu le-ar mai îngădui să nu-şi dea seama că au de-a face cu un semn cert, unul dintr-acelea stăruitor cerute de farisei, scribi şi cărturari. Coborârea de pe cruce, la Golgota, ar fi fost o asemenea pasăre colorată, după ivirea căreia arhiereilor şi tuturor celor aflaţi în perimetrul acela nu le mai rămânea altceva de făcut decât să se supună evidenţei, să îngenuncheze, să cânte Osana.

Nu aşa însă lucrează dumnezeirea, nu aşa a înţeles Domnul verbul a crede ori de câte ori l-a rostit şi mai ales când S-a adresat lui Toma la opt zile după înviere. ***Textele pauliene toate arată că acest cuvânt de bază al creştinismului credinţa - se prezintă ca străin de orice dovezi, fapte constatatoare, înscrisuri, parafe, obiecte vizibile***. Să vedem şi să credem, spun arhiereii, şi contradicţie mai acută nici că se poate să fie. Dacă vedeau nu mai avea nici o noimă să creadă, nici că s-ar

mai fi putut să creadă din moment ce "vedeau cu ochii" ce le impunea evidenţă cu irezistibila-i putere de ridicare a oricărei şovăieli.

A crede înseamnă a nu vedea. Sfântul Apostol Pavel e cât se poate de limpede: "Dar nădejdea care se vede nu mai e nădejde. Cum ar nădăjdui cineva ceea ce vede?" (Rom. 8, 24). Sau: "Iar credinţa este încredinţarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor nevăzute." (Evr. 11,1) Sau încă: "Neprivind la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd." (2 Cor. 4, 18) întreg capitolul 11 al Epistolei către Evrei, versete ca cele de la Rom. 4, 13 şi urm. ori Efes. 3, 17 şi urm. arată şi ele desluşit că entitatea principală în relaţia dintre om şi Dumnezeu nu are nimic de-a face cu "negrul pe alb", revolverul fumegând (smoking gun) al englezilor, flagranta certitudine, indubitabilul. Şi totuşi ea e condiţia şi esenţa: "Dreptul din credinţă va fi viu" (Rom. 1, 17; Evr. 10, 38). Textul de la 1 Cor. 2, 4-5 completează perfect cele de mai sus: "Iar cuvântul meu şi propovăduirea mea nu stăteau în cuvinte şi înduplecare ale înţelepciunii omeneşti, ci în adeverirea Duhului şi a puterii. Pentru ca credinţa voastră să nu fie în înţelepciunea oamenilor, ci în puterea lui Dumnezeu."

Frumos au onorat reformaţii francezi memoria amiralului de Coligny înscriind pe statuia sa din Rue Saint-Honore la Paris cuvintele de la Evr. 11, 27: ***"A rămas neclintit, ca cel care vede pe Cel nevăzut."***

A crede e cu totul altceva decât aparent asemănătorul "a crede pentru că" şi nu are nici o legătură cu simţul văzului îndeobşte socotit cel mai ferm şi mai neînşelător. Tocmai pe acesta - atât de sigur de sine - îl contrazice uneori şi-l îndepărtează. A crede este a crede pe nevăzute, a chezăşui (şi au fost epoci în istorie când chezăşuirea aceasta s-a plătit cu viaţă) aserţiuni neverificate experimental, neprobate pe căile simţirii. ***Credinţa în textele pauliene e mai ales apropiată de alte trei elemente: libertatea (opusă robiei), duhul (opus literei) şi bucuria (opusă întristării). Câtuşi de puţin de fapte categorice, semne univoce şi fenomene vizuale imperative.***

Credinţa se identifică aşadar cu ceea ce Pascal, Kierkegaard şi existenţialiştii aveau să numească risc, pariu, aventură; Andre Gâde, act gratuit; Henri Bremond, poezie pură. Un act nemotivat înţelegi, exclamă Gâde dintr-o dată cuprins de entuziasm, înţelegi, un act neîntemeiat, cu totul fără cauză, explicaţie, raţiune, plauzibilitate, închis în el însuşi! Doar că pentru a exemplifica Gâde (în Beciurile Vaticanului) alege o crimă lipsită de interese materiale şi coerentă, un asasinat sine ira et studio. Dacă însă e dată la o parte pilda (şi ea, în bună parte, ironică), calificanţii lui Gâde se aplică întocmai credinţei şi o descriu fără greş.

Nu cred pentru că dispun de cutare dovezi. Dovezile ştiinţifice, istorice, geografice, arheologice, literare, scripturistice, logice etc. etc. pot, eventual, întări credinţa (cu toate că şi acest mod de exprimare e greşit: o credinţă adevărată nu poate fi mărită din afară, nu poate depinde ca intensitate de aportul unor consideraţii relative şi supuse intepretărilor); îi pot da, în faţa oamenilor, o justificare raţională; ceea ce nu-i neapărat de dispreţuit, dar şi deloc decisiv. Nici dovezile cele mai înduioşătoare şi mai ştiinţific controlate nu constituie o excepţie (cum ar fi giulgiul de la Torino).

Coborârea de pe cruce ar fi fost un act de autoritate, de constrângere, de siluire a voinţei şi libertăţii, de înlocuire a credinţei prin evidenţă. Cercetarea atentă a textelor evanghelice şi meditarea lor ne îndeamnă să ajungem la concluzia că nu acesta a fost "stilul de lucru" al Domnului. Nu cu evidenţe, cu dovezi, ci parcă dimpotrivă, în mod tainic şi dubitativ I-a plăcut să procedeze, lăsând totdeauna posibilitatea sesizării unei doze de incertitudine şi a conceperii validităţii unei îndoieli.

Iisus nu ne-a lăsat nimic scris de El, de scris a scris numai pe nisip; portrele ale Sale nu există decât cel întipărit pe marama Veronicăi şi cel destinat regelui Agvar - amândouă pierdute; de confirmări independente - cum le place englezilor a grăi - nu dispunem; referatele evanghelice pot oricând şi de către oricine a fi contestate ca părtinitoare şi datorate unor partizani, deci nu "obiective"; ba şi ca tardive şi prelucrate post factum; până şi puţinul material aflat la Tacit, Pliniu cel Tânăr ori Iosefus Flavius a fost învinuit de interpolări; iar argumentele apologetice, toate, sunt sustrase istoriei, ţin numai de foarte relativa filosofie S-ar zice că Hristos a făcut totul pentru ca să nu putem invoca acte sigure şi tangibile, pentru a nu fi trecut în rândul personajelor istorice. Pentru ca să nu scadă nimic din minunata valoare a oricărui act de credinţă ci a-i păstra integral puterea, virtutea şi originalitatea. Dovezi certe în sens material, juridic şi ştiinţific nu avem şi nici nu vom avea până la plinirea vremii şi la a doua venire, când fireşte, va dispărea şi credinţa, precum şi Sfântul Pavel constată la I Cor. 13.

Domnul, ce anume cere de la noi? Să credem, act "absurd", ilogic, acauzal şi de netălmăcit în limbaj concret, sminteală şi nebunie în ochii inteligenţilor greci ori nenumăraţilor inşi de bun simţ de pe întinsul lumii vechi. Fii ai libertăţii, nu ai robiei, suntem trataţi cu deferenţă: nu ni se impune nimic, nu ne constrâng evenimente absolute ca acel reclamat cu puternice (şi mieroase) glasuri de vrăjmaşii lui Hristos; ceea ce ei - cu atât de perfidă ingenuitate - voiau, s-ar fi redus la o constatare ulterior căreia credinţa îşi pierdea sensul.

"Credinţa mea", declară Joris Karl Huysmans, flămândul scriitor de limba franceză, aprigul convertit, ***"credinţa mea nu se sprijină nici pe raţiunea mea nici pe mai mult ori mai puţin certele percepţii ale simţurilor mele; ea ţine de un simţământ lăuntric, de o siguranţă dobândită prin dovezi lăuntrice."***

Desigur că verbul a crede, ca temelie a religiei, pare straniu; de ce tocmai o vocabulă atât de greu de înţeles, definit şi precizat să constituie miezul creştinismului? Nu ar fi putut Dumnezeu şi Apostolii Săi găsi o altă mai puţin misterioasă, mai accesibilă înţelegerii mulţimii oamenilor şi la urma urmei - de ce nu? - mai puţin scandaloasă şi derutantă pentru oamenii de ştiinţă raţionalişti şi logicieni care nu sunt toţi şi negreşit de cealaltă parte a baricadei ori zăvorâţi în prejudecăţi?

Dar dacă ne adresăm ştiinţei, aflăm că şi acolo substantivul de bază folosit pentru a lămuri alcătuirea şi menţinerea universului e tot unul prea puţin logic, prea puţin unul inteligibil; vag, confuz, plurivalent; un termen şi el aferent domeniului afecţiunii şi sentimentelor, un termen şi el piatră de poticnire pentru acea matematică şi material de rigoare presupusă ştiinţei şi în special astrofizicii, astronomiei şi mecanicii. Cuvântul cheie al organizării cosmice se numeşte atracţie universală. Atracţie! Căci legea gravitaţiei aceasta nimic altceva este, în cuvintele însăşi ale formulatorului ei. Şi ce altceva poate fi mai duios, mai gingaş, mai nedefinit, mai puţin solemn şi rece!

Iată pentru care pricină şi verbul a crede şi substantivul credinţă trebuie să işte mai potolită uimire într-un domeniu ca al religiei; atracţia şi credinţa sunt - în fizica universului ori în inimile oamenilor - deopotrivă de neconcordante cifrelor, severităţii, sistematicii, deopotrivă de "ne-ştiintifice" în sensul pedant al calificativului.

Dintr-o înţelegere mai atentă a verbului a crede îmi pare că rezultă numeroase consecinţe. Trei se arată vrednice a fi menţionate aici pe scurt:

1) *De vreme ce esenţa o constituie credinţa, se poate afirma că actele de asceză se bucură numai de o valoare şi o însemnătate individuală şi educativă.* Textul de la Colos. 2, 20-23 *ne ajută să pricepem o enunţare la prima vedere îndrăzneaţă. Se întreabă* Apostolul neamurilor *de ce oamenii* care cred în Hristos *rabdă porunci ca: nu lua, nu gusta,* nu te atinge. *Apoi numindu-le lucruri menite să piară prin întrebuinţare potrivit unor rânduieli şi învăţăminte omeneşti, conchide: "unele ca acestea au oarecare înfăţişare*

de înţelepciune în păruta lor cucernicie, în smerenie şi necruţarea trupului dar n-au nici un preţ şi sunt numai pentru saţiul trupului."

Ascezele, aşadar, nu sunt osândite (să nu fie!) ori minimalizate, însă li se delimitează câmpul gravitaţional, magnetic şi valoric: sunt bune ca acte de înfrângere şi smerenie, ca "exerciţii spirituale", ca disciplină, dar nu atrag prin ele însele ceea ce numai harul, credinţa şi faptele bune, laolaltă, ne pot face să dobândim.

2) *Se cade să nu ne lăsăm ispitiţi de vraja (ori obsesia) căutării şi aflării dovezilor; pot fi de ajutor unora; dar nu celor care ştiu că "Hristos n-a vrut să-Şi întemeieze împărăţia Sa spirituală pe nisipul iluziilor (ştiinţifice, istorice ş.a.m.d.), ci pe stânca de granit a credinţei."*

Toate argumentele filosofice, istorice ori ştiinţifice sunt supuse relativităţii acestor discipline mereu schimbătoare. Ptolemeu l-a înlocuit pe Aristarh din Samos; Copernic pe Ptolemeu; Einstein pe Copernic. În aşteptarea zilei când, probabil, tahioni ori alt fenomen încă neobservat ori alte calcule vor pune în discuţie teoria relativităţii.

3) *Dacă prin credinţă ne apropiem în modul cel mai desăvârşit de Hristos, dacă ea este calea cea bună spre mântuire, nu e mai puţin adevărat că fără fapte credinţa e moartă (Iacov 2, 17). Mai mult decât atât: aici pe pământ "cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire" (Rom. 10, 10).*

Credinţa, s-ar putea spune interpretând cuvintele apostoliceşti, e suficientă în relaţia de tip eu-tu dintre credincios şi Mântuitorul său. Dar în relaţia mai complicată om-mediu-Dumnezeu, om-semen-Hristos, mântuirea implică şi mărturisirea credinţei, curajul de a o proclama public, în faţa celorlalţi, de a nu te lepăda ori ruşina de Hristos şi de credinţa ta.

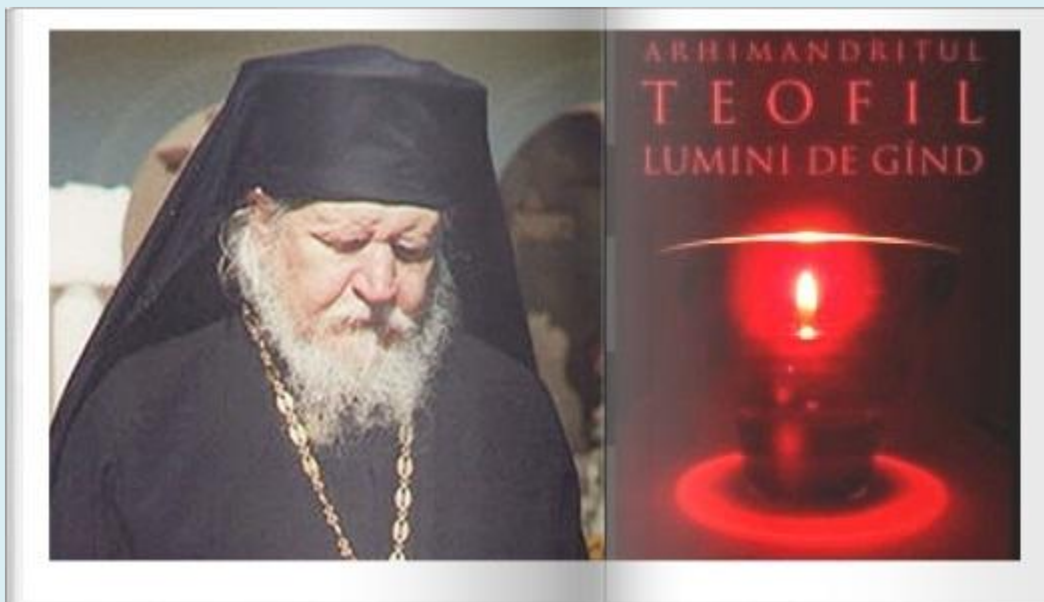
Verbul a crede ajungând astfel în dublu chip fundament al nădejdii, mântuirii.După cum spre a ne dovedi sinceritatea şi seriozitatea credinţei ne sunt cerute faptele bune, tot astfel pentru a ne dovedi netemerea şi neruşinarea în faţa semenilor trebuie să o mai şi mărturisim "cu gura", către exterior. Pentru că nu credem în Hristos numai în calitatea noastră de fiinţă individuală, de suflet incomparabil, ci şi de om-în-lume, de om-printre-oameni.

Cred, Doamne şi mărturisesc. Copula este capitală şi de neevitat: amândouă

verbele ne condiţionează, ne caracterizează, ne fac întru adevărat fii ai Tatălui ceresc. Astfel încât concluzia nu poate fi alta decât: nu "a dovedi" este completarea lui "a crede", ci "a mărturisi". Şi dacă-i vorba aşa, oare nu faptele bune şi mărturisirea nereticentă a credinţei sunt cele mai bune dovezi ale credinţei?

Credinţa nu are nevoie de nici un soi de dovezi, are însă nevoie să fie dovedită. Faptele bune şi mărturisirea cu gura - singure - prefac verbul a crede într-o putere şi-i dau încărcătură energetică şi duhovnicească necesară trecerii lui din rândul vorbelor în al cuvintelor, din al ideilor în al acelor "idei-forţă" despre care a scris Alfred Fouillee.

Arhimandritul Teofil Părăian - Duminica Tomii

În a opta zi de sărbătoare a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, când facem pomenirea întâlnirii Domnului nostru Iisus Hristos cu ucenicii Săi, de faţă fiind şi Sfântul apostol Toma, vreau să evoc câteva momente despre felul cum au înţeles şi cum s-au raportat oamenii din vremea când s-a petrecut învierea Domnului Hristos, cum s-au raportat ei şi cum au înţeles învierea, vestea despre învierea Domnului Hristos. Şi apoi, câte ceva despre Sfântul apostol Toma, răspunzând la întrebarea dacă acesta a acceptat invitaţia Domnului Hristos de a pipăi coasta Lui.

Din Sfânta Evanghelie, desigur ştim că Domnul Hristos, înainte de patima Sa cea mântuitoare, le-a vorbit ucenicilor Săi de mai multe ori despre patimile Sale din Ierusalim, despre răstignirea Lui, despre moartea şi învierea Lui. Este însă interesant de luat aminte că ucenicii Domnului Hristos au ţinut seama de faptul că Domnul şi Mântuitorul nostru avea să pătimească, dar s-au gândit prea puţin sau poate deloc la învierea din morţi.

De unde ştim aceasta? De acolo că, atunci când Domnul Hristos avea să pătimească, ucenicii s-au împrăştiat. Unul dintre ei, Sfântul apostol Petru, s-a lepădat de trei ori de Învăţătorul său. Iosif şi cu Nicodim L-au înmormântat pe Domnul nostru Iisus Hristos, ca şi când El n-ar mai fi avut să învieze niciodată. Femeile mironosiţe s-au dus la mormântul Domnului Hristos să-L ungă cu miresme în semn de cinstire, şi-L căutau în mormânt ca pe un mort, nu pe unul care trebuia să fi înviat.

Au fost însă şi unii care au luat aminte la faptul că Domnul Hristos a vorbit şi despre învierea Lui. Şi aceia au fost duşmanii Lui. Aceştia s-au dus la Pilat şi au zis către dânsul „Înşelătorul acela aşa numindu-l pe Domnul Hristos, Cel pe care L-au răstignit ne-a spus că după trei zile va învia.” Deci, l-au rugat ei pe Pilat: „Porunceşte să fie întărit mormântul cu pază ca nu cumva să-l fure ucenicii Lui şi să spună că a înviat, şi va fi rătăcirea cea de pe urmă mai mare ca cea dintâi” (Matei 27, 64). Pilat a hotărât să fie împlinită dorinţa lor şi într-adevăr, mormântul a fost pecetluit şi a fost pusă pază la mormânt ca să nu se întâmple ceea ce credeau duşmanii Domnului Hristos că urmează să se întâmple, adică să nu vină ucenicii Săi şi să-L fure.

A venit vremea ca cele hotărâte, cele proorocite, cele vestite de Domnul Hristos să se împlinească.

A treia zi, în zorii zilei, femeile mironosiţe s-au dus la mormânt cu dorinţa de a-şi arăta cinstirea lor faţă de Domnul Hristos, ducând miresmele pe care le-au cumpărat şi pe care le-au pregătit, dar au găsit mormântul gol de trupul Domnului Hristos. Prin urmare, femeile mironosiţe, în loc să găsească trupul mort al Domnului Hristos, au găsit mormântul gol. Ce se întâmplase? Ne spune Sfântul evanghelist Matei. În al XXVII-lea capitol din Sfânta Evanghelie de la Matei se poate citi despre faptul că un înger din cer a coborât, s-a făcut cutremur, a fost lumină mare, ostaşii care erau de pază au căzut cu feţele la pământ. Îngerul a dat la o parte piatra care acoperea mormântul. Domnul Hristos înviase din morţi. Femeile mironosiţe când au ajuns la mormânt n-au mai văzut pe nimeni acolo, ostaşii nu mai erau, ci au văzut doar un înger care le-a spus: „Nu vă temeţi, că ştiu că pe Iisus Cel răstignit îl căutaţi. Nu este aici, căci S-a sculat precum a zis; veniţi să vedeţi locul în care a zăcut. Şi degrabă mergând, spuneţi ucenicilor Lui că S-a sculat din morţi şi iată va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veţi vedea, iată, v-am spus vouă (Matei 28. 5-7). Aceasta este relatarea despre înviere a Sfântului evanghelist Matei.

Femeile mironosiţe au plecat de la mormânt, cu oarecare îndoială, cu o confuzie, nu ştiau ce să creadă, au căutat pe Domnul Hristos ca pe un mort, au aflat despre El că este viu. Dar Domnul Hristos Cel care a înviat li S-a arătat şi a zis: “Bucuraţi-vă!” şi „Nu vă temeţi! îndemnându-le să spună ucenicilor că a înviat din morţi, că urmează să se întâlnească cu ei în Galileea.

Ostaşii care au fost de faţă la învierea Domnului Hristos, n-au văzut cum a înviat Domnul, pentru că de lumina aceea şi cutremurul care a avut loc au căzut cu feţele la pământ şi au rămas ca morţi, au amorţit. Ei s-au dus şi au spus celor care i-au

rânduit să stea de pază că a înviat Domnul Hristos. Atunci, mai marii preoţilor i-au îndemnat să spună că. pe când dormeau, ucenicii L-au furat din mormânt. Bineînţeles că mărturia aceasta nu putea fi adevărată. Cum poţi şti ce se întâmplă în jurul tău când dormi? Şi au mai adăugat mai marii preoţilor, dându-le şi o sumă de bani îndemnându-i să nu aibă teamă de mânia autorităţilor romane în cazul în care se va afla, asigurându-i pe ostaşi că nu vor păţi nirnic în această situaţie.

Prin urmare, au fost şi oameni care s-au împotrivit gândului că Domnul Hristos ar fi înviat, s-au împotrivit gândului că Domnul Hristos este de fapt biruitorul morţii, că a înviat din mormânt. Au încercat să-I inducă în eroare au încercat să-i rătăcească de la adevăr pe cei care ar fi putut să creadă în învierea Domnului Hristos. Despre asta citim în Sfânta Evanghelie de la Matei.

Şi mai citim că atunci când S-a întâlnit Domnul Hristos cu ucenicii Săi în Galileea, pe un munte, ucenicii I s-au închinat Domnului Hristos, ei, care se îndoiseră. Şi mai aflăm că Domnul Hristos le-a spus: "Mi S-a dat toată puterea în Cer şi pe pământ drept aceea mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă - şi a zis Domnul Hristos mai departe – iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin" (Matei 28, 20). Toate acestea sunt cuprinse în Sfânta Evanghelie de la Matei în al XXVIII-lea capitol.

Sfântul evanghelist Marcu spune mai puţine despre învierea Domnului Hristos. Vorbeşte şi el despre femeile mironosiţe care s-au dus la mormânt, care au găsit un înger care le-a spus că Domnul Hristos a înviat. Că femeile mironosiţe, spune Sfântul evanghelist Marcu, n-au îndrăznit să se ducă la ucenici să le spună despre învierea Domnului Hristos. Unele, desigur, s-au dus, altele nu. Ne mai spune Sfântul evanghelist Marcu şi faptul că cel dintâi căruia i S-a arătat Domnul Hristos după înviere a fost de fapt o femeie, Maria Magdalena. Zice că în ziua în care s-a sculat din morţi Domnul nostru Iisus Hristos S-a arătat mai întâi Mariei Magdalena din care scosese şapte draci.

E o informaţie foarte, foarte preţioasă pentru noi, să ştim că cel dintâi moştenitor al Raiului a fost un tâlhar, tâlhar pocăit, tâlhar schimbat, un tâlhar care nu mai era tâlhar, dar care a fost totuşi tâlhar şi pe care Domnul Hristos l-a primit ca cel dintâi moştenitor al Raiului, pentru că l-a schimbat şi l-a făcut vrednic de Rai. Şi este important să ştim că cea dintâi căreia i S-a arătat Domnul Hristos după înviere a fost o femeie, Maria Magdalena, de care, spune Sfântul evanghelist Marcu fără să se sfiască, că Domnul Hristos scosese din ea şapte draci. Ce înseamnă asta? Că era o femeie păcătoasă, că avea cele şapte patimi de căpetenie.

Deci, cea dintâi care l-a văzut pe Domnul Hristos după înviere a fost o femeie păcătoasă pe care Domnul Hristos a iertat-o, a îndreptat-o şi a întărit-o, ceea ce ne dă mare nădejde în puterea pocăinţei, în puterea chemării Domnului nostru Iisus Hristos, în puterea schimbării de suflet spre bine pe care o are Domnul Hristos şi pe care ne-o împărtăşeşte şi nouă spre binele nostru, spre schimbarea noastră în bine.

Sfântul evanghelist Luca scrie şi el în Sfânta Evanghelie, în al XXIV-lea capitol despre învierea Domnului Hristos, şi anume, spune tot aşa: că femeile mironosiţe s-au dus la mormânt, că au găsit îngeri care le-au spus că Domnul Hristos este viu, că ele s-au dus şi le-au spus ucenicilor, iar ucenicii s-au dus la mormânt. El mai spune că Sfinţii apostoli Petru şi Ioan s-au dus şi au găsit giulgiurile singure în mormânt, fără trupul Domnului Hristos.

Şi, după aceea, ne mai spune Sfântul evanghelist Luca şi aceea că Domnul Hristos S-a arătat la doi călători care mergeau spre Emaus. Aţi auzit în a treia zi de Paşti citindu-se din Sfânta Evanghelie despre aceasta, cum Domnul Hristos i-a mustrat pentru necredinţa lor, cum Domnul Hristos le-a dat mare bucurie în suflet, cum ei, după ce şi-au dat seama că Cel de-al treilea călător este Domnul Hristos Cel înviat din morţi s-au dus la Ierusalim şi au mărturisit despre învierea Domnului Hristos celorlalţi ucenici care şi ei ştiau că Domnul Hristos a înviat şi S-a arătat lui Petru. Şi apoi, fiind ei cu toţii de faţă. Domnul Hristos Li S-a arătat. Toma lipsind din ceata lor atunci, iar Domnul le-a spus ucenicilor: „Pipăiţi-Mă şi vedeţi că duhul carne şi oase nu are precum Mă vedeţi pe Mine având , şi apoi a mâncat în faţa lor din ceea ce I-a fost oferit, şi anume se spune că i-au dat o bucată de peşte fript şi un fagure de miere. Cu prilejul acela, Domnul Hristos le-a vorbit despre patima Sa, despre învierea Sa, despre pocăinţa spre iertarea păcatelor. Şi le-a dovedit că toate acestea trebuiau să se întâmple pentru căa aşa a fost scris în prooroci şi în psalmi.

Sfântul evanghelist Ioan ne spune şi el despre învierea Domnului Hristos că s-au dus la mormânt femeile mironosiţe. Deci, fiecare evanghelist spune că întâi s-au dus la mormânt „femeile purtătoate de mir", „femeile cinstitoare de Dumnezeu", „femeile gânditoare de Dumnezeu", şi că au găsit altceva decât ceea ce aşteptau, au găsit mormântul gol, au găsit înger care le-a spus despre învierea Domnului Hristos şi că, după aceea, au mers ucenicii. Sfântul evanghelist Ioan spune că la mormânt au mers Sfântul apostol Petru şi ucenicul pe care-1 iubea Iisus, care este de fapt cel care a scris Evanghelia a IV-a, Sfântul evanghelist Ioan. El se numeşte pe sine ucenicul pe care-1 iubea Iisus.

După aceea li S-a arătat Domnul Hristos ucenicilor în ziua învierii, seara, când le-a dat puterea iertării păcatelor, a suflat peste ei şi a zis: „Luaţi Duh Sfânt, Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute' (Ioan 20, 22-23). Dar nu era de faţă Sfântul apostol Toma. precizează Sfântul apostol Ioan.

Au urmat apoi cele ce ni le spune, că întâlnind ceilalţi ucenici pe colegul lor de ucenicie, pe Toma, i-au spus că L-au văzut pe Domnul. Şi el a zis: „Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui nu voi crede (Ioan 20, 25). Cu aceasta s-a sfârşit cele ce s-au citit din Sfânta Evanghelie la Vecernia din ziua de Paşti, deci cu o mărturisire de necredinţă.

E foarte important de ţinut minte, că nici unii dintre cei care au văzut mormântul gol - femeile mironosiţe, Sfântul apostol Petru. Sfântul apostol Ioan, cei doi care mergeau spre Emaus şi au aflat despre mormântul gol şi despre îngerii care s-au arătat - nici unii dintre cei care au auzit despre învierea Domnului Hristos nu s-au repezit asupra gândului că: Da, a înviat Domnul Hristos, că da, într-adevăr, trebuia să se împlinească ceea ce a spus El înainte de pătimire. Nu s-au gândit nici unii astfel, toţi au stat cu îndoială, toţi au stat cu întrebare, toţi au stat cu nedumerire. De aceea ne şi spune Sfântul evanghelist Marcu că Domnul Hristos i-a mustrat pe ucenicii Lui că n-au crezut despre învierea Lui, că n-au crezut în învierea Lui şi i-a mustrat pentru împietrirea inimii lor. Că n-au crezut ceea ce au aflat despre învierea Domnului Hristos (Marcu 16, 14).

La fel cei doi călători care mergeau spre Emaus, au fost mustraţi de Domnul Hristos care le-a zis: „O, nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima a crede toate câte au scris proorocii" (Luca 24, 25).

Deci, e foarte important faptul acesta că noi zicem despre Sfântul apostol Toma că a fost necredincios. Deşi este vorba aceasta „Toma necredinciosul", într-un fel toţi au fost necredincioşi până s-au întâlnit cu Domnul Hristos, până ce Domnul Hristos a rânduit să fie încredinţaţi despre învierea Lui. Deci nu numai Toma este necredinciosul, ci se poate spune că şi Petru şi ceilalţi ucenici sunt necredincioşi în învierea Domnului Hristos. De ce? Pentru că ştim cum se spune despre învierea Domnului Hristos, că este mai presus de lume. Cum să poţi înţelege cu măsuri pământeşti, cu măsuri omeneşti, lucrurile cele mai presus de lume, lucrurile cereşti? Nu se poate decât prin puterea lui Dumnezeu.

Vă aduceţi aminte cum a zis Domnul Hristos către Sfântul apostol Petru când L-a mărturisit ca Hristos Fiul lui Dumnezeu Celui viu. „Fericit eşti Simone, că nu trup

şi sânge ţi-a descoperit ţie aceasta, ci Tatăl Meu Cel din ceruri” (Matei 16, 17). Deci, fără descoperirea dată de Tatăl Cel din ceruri, fără descoperirea făcută de Dumnezeu, nu poate omul să înţeleagă lucrurile lui Dumnezeu. Lucrurile cereşti se înţeleg cu o minte sfântă, cu o minte înduhovnicită, cu o minte mai presus de lume, cu mintea lui Hristos. Fără mintea lui Hristos nu poţi înţelege lucrurile cele minunate ale lui Dumnezeu. Ori schimbarea minţii o face Dumnezeu în sufletele noastre, dacă şi noi o dorim, iar dacă suntem încredinţaţi de învierea Domnului Hristos înseamnă că El ne-a schimbat spre bine mintea noastră. A fost schimbată de însuşi Domnul Hristos Cel înviat.

Noi nu L-am văzut pe Domnul Hristos Cel înviat cum L-a văzut Sfântul apostol Toma, dar încredinţare lăuntrică despre învierea Domnului Hristos, tot din puterea Domnului Hristos o avem. Fără puterea, fără intervenţia Domnului Hnsios nu putem noi înşine să ajungem să înţelegem lucrurile cele mai presus de lume, lucrurile cele dumnezeieşti. Aşa ceva nu se poate. Lucrurile lui Dumnezeu numai lui Dumnezeu Îi sunt eu putinţă să le descopere în firea omenească, în mintea pământeană. când o face cerească, când o schimbă spre bine.

Nu este de mirare că Sfântul apostol Toma dorea ceva, dorea să fie încredinţat cel puţin la măsurile la care au fost încredinţaţi ceilalţi ucenici. În Sfânta Evanghelie de la Luca ni se spune că Domnul Hristos când li S-a arătat i-a îndemnat pe ceilalţi ucenici care credeau că văd un duh: „Pipăiţi-Mă şi vedeţi, că duhul carne şi oase nu are, cum Mă vedeţi pe Mine având”. Nu ne spune în Sfânta Evanghelie de la Luca dacă ucenicii L-au pipăit pe Domnul Hristos, dar se spune că Domnul Hristos a cerut de mâncare şi El a mâncat în faţa lor. Ce s-a întâmplat cu mâncarea, cu peştele şi cu fagurii de miere pe care i-a mâncat Domnul Hristos dacă El era un trup duhovnicesc care nu avea trebuinţă de mâncare? Ce s-a întâmplat? S-a prefăcut şi ea în ceea ce era Domnul Hristos. S-a înduhovnicit mâncarea. Deci Domnul Hristos a primit mâncare materială şi ea s-a prefăcut în mâncare duhovnicească, la măsurile timpului celui duhovnicesc al Domnului Hristos după înviere.

Sfântul apostol Toma despre care ştim noi aşa de puţine şi despre care nu uităm totuşi niciodată că n-a avut destulă credinţă, parcă seamănă cumva cu noi. Şi ne pare bine că în Sfânta Evanghelie mai sunt oameni prin care putem avea nădejde că şi noi, dacă avem îndoială, dacă avem ezitare, dacă avem rezervă, putem să fim încredinţaţi prin puterea lui Dumnezeu că iată, au mai fost oameni ca noi şi Dumnezeu i-a miluit, nu i-a depărtat, nu S-a lepădat de la ei.

Au trecut opt zile de zbucium pentru Sfântul apostol Toma, şi tot atâtea zile de bucurie şi pace pentru ucenicii care s-au încredinţat de învierea Domnului Hristos.

Sfântul apostol Toma dorea să aibă şi el bucuria celorlalţi şi nu a avut-o. dar a venit vremea ca Domnul Hristos să se arate tuturor ucenicilor, fiind şi Toma de faţă. Atunci l-a încredinţat pe Toma de învierea Lui, şi a zis către el: „Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios! (Ioan 20, 27). Mare lucru! Să-L auzim pe Domnul Hristos spunându-ne mereu: „Nu fi necredincios, ci credincios!”, că aceasta ne-o spune şi nouă: Credeţi în învierea Mea. Nu fi necredincios, ci credincios!

Atunci Sfântul apostol Toma s-a uimit de prezenţa Domnului Hristos care intrase în casă prin uşile încuiate, aşa cum a ieşit din mormânt prin piatră - pentru că aceasta este credinţa noastră că peceţile au rămas nestricate: ***„Păzind peceţile mitrei Hristoase, ai înviat din mormânt, Cel ce n-ai stricat cheile Fecioarei întru a Ta naştere, şi ne-ai deschis nouă uşile Raiului”*** , mărturisim noi la Sfintele slujbe sau: ***“Piatra fiind pecetluită şi ostaşii străjuind prea curat trupul Tău, înviat-ai a treia zi Mântuitorule.”***

Credinţa noastră, învăţătura Bisericii noastre este că Domnul Hristos a ieşit din rnormânt prin piatra mormântului şi tot aşa a intrat şi la ucenicii Săi, uşile fiind încuiate şi l-a încredinţat pe Sfântul apostol Toma, zicându-i cuvintele acestea pe care să nu le uităm niciodată: „Nu fi necre-dincios, ci credincios!" Atunci Sfântul apostol Toma, sub puterea Domnului Hristos, prin puterea Domnului Hristos s-a încredinţat şi a zis: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!" Au izbucnit din sufletul lui aceste cuvinte, şi Sfântul apostol Toma, a fost învrednicit de Domnul Hristos să audă cuvintele: ***„Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!" (Ioan 20, 29).***

Deci cine sunt fericiţi? Ştiţi cine? Cei ce cred, cei ce cred în Dumnezeu, aceia sunt oameni fericiţi. Şi dacă crede cineva în Dumnezeu şi nu este fericit, să ştie că nu crede în Dumnezeu său, în orice caz, nu crede destul. ***Credinţa în Dumnezeu este un izvor de fericire. Cine crede în Domnul Hristos aşa cum a crezut şi Sfântul apostol Toma, zice şi el din tot sufletul, nu pentru că l-a-nvăţat cineva, nu pentru că este scris undeva, zice: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!", iar aceasta aduce în sufletul său fericire şi-i un om fericit, cum a fost Sfântul apostol Toma care s-a bucurat de prezenţa Domnului Hristos aşa cum s-au bucurat şi ceilalţi ucenici.***

Se pune întrebarea foarte firească: ***a pipăit Toma pe Domul Hristos, sau nu L-a pipăit?*** În Sfânta Evanghelie nu ni se spune nimic. Oricât ai citi capitolul al XX-lea din Sfânta Evanghelie de la Ioan şi mai ales sfârşitul capitolului unde este scris despre Sfântul apostol Toma, nu poţi să scoţi de acolo gândul că Domnul Hristos a fost pipăit de Toma, deşi Toma a dorit să pipăie pe Domnul Hristos, a vrut să se

încredinţeze nu numai prin vedere, nu numai prin auzire, ci şi prin pipăire. A vrut să pună mâna pe Domnul Hristos, a dorit lucrul acesta.

Cine ne poate spune nouă dacă Sfântul apostol Toma L-a pipăit sau nu L-a pipăit pe Domnul Hristos? Ştiţi cine? Cine este tâlcuitoarea Evangheliei? Sfânta noastră Biserică. Ce-nvaţă Sfânta noastră Biserică în legătură cu aceasta? L-a pipăit Toma pe Domnul Hristos, sau nu L-a pipăit? Eu am să amintesc două alcătuiri, şi sunt mai multe de felul acesta, din care ne lămurim dacă Sfântul apostol Toma a pipăit sau n-a pipăit pe Domnul Hristos.

Prima este condacul: ***„Cu dreapta cea osârduitoare coasta Ta cea de viaţă dătătoare Toma o a cercat Hristoase Dumnezeule; Că dacă ai intrat uşile fiind încuiate, cu ceilalţi apostoli a strigat către Tine: Domnul Meu eşti şi Dumnezeul meu!”***

Când a strigat Toma „Domnul meu şi Dumnezeul meu”? După ce a cercat coasta Domnului Hrisstos. Cu ce? Cu dreapta cea osârduitoare. Cu mâna dreaptă. Ce a făcut? S-a atins de coasta Domnului Hristos, a pipăit coasta Domnului Hristos. Iată răspunsul. A pipăit sau n-a pipăit? A pipăit! Cine ne spune? Sfânta Biserică prin alcătuirile de la Sfânta slujbă.

O altă alcătuire, Icosul: ***„Cine a păzit mâna ucenicului nearsă când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc? Cine i-a dat ei îndrăzneala de a putut pipăi osul cel de văpaie? Cu adevărat ceea ce s-a pipăit! Că dacă n-ar fi dat coasta putere dreptei cele de lut, cum ar fi putut pipăi patimile care au clătit - am zice care au zguduit - cele de sus şi cele de jos? Acest dar lui Toma s-a dat a o pipăi pe aceasta şi a strigat lui Hristos: Domnul meu şi Dumnezeul meu!"***

Acest dar Tomii s-a dat a o pipăi pe aceasta şi a striga lui Hristos: Domnul meu şi Dumnezeul meu! Iată de câte ori se spune că Domnul Hristos a fost pipăit de Sfântul apostol Toma. De câte ori? De cinci ori. De patru oii şi a cincea oară când zice „Cine a păzit mâna ucenicului nearsă când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc?” După aceea spune „pipăit" clar şi anume coasta a dat putere dreptei celei de lut de a putut pipăi osul cel de văpaie, de a putut pipăi patimile care au zguduit cele de sus şi cele de jos. Însăşi coasta i-a dat putere vie a pipăi Biserica învaţă şi ne învaţă nu pe ocolite, ne învaţă nu în simboale, nu în gânduri subţiri, ci ne învaţă direct şi ne spune clar Sfântul apostol Toma a îndrăznit să pipăie pe Domnul Hristos. Şi bineînţeles că Domnul Hristos a vrut şi El aceasta. De ce? Ca să-l încredinţeze pe Sfântul apostol Toma.

Iată cum au stat oamenii în faţa Domnului Hristos din punct de vedere ideologic, adică al minţii.

Dar cum stăm cu starea oamenilor care s-au încredinţat despre învierea Domnului Hristos? Femeile mironosiţe s-au bucurat. S-au bucurat pentru că şi Domnul Hristos le-a spus „Bucuraţi-vă!" Deci, cine crede în învierea Domnului Hristos trăieşte într-o mare bucurie. Aceasta este adevărata bucurie!

(Extras din cartea:Arhimandritul Teofil Părăian - Lumini de gând - 31 de predici din perioada Penticostarului)

Pr. Teofil Părăian - Despre bucurie, pace şi fericire

Predică rostită de ierodiaconul Teofil în Duminica Tomii, 1979

Domnul Hristos a spus despre Sine: ***„Eu sunt învierea şi viaţa; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, viu va fi. Şi oricine trăieşte şi crede în Mine nu va vedea moartea în veac" (Ioan 11, 25-26).*** Şi când a spus aceste cuvinte pe care le-a adresat Martei, sora lui Lazăr, cel care murise, a întrebat-o: ***„Crezi tu aceasta?”.*** Şi Marta a răspuns: ***„Da, Doamne, eu am crezut că Tu eşti Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit în lume"***, întemeiată pe încredinţarea că Iisus din Nazaret învăţătorul este Mesia Care trebuia să vină în lume, Marta a ajuns să creadă că El este învierea şi viaţa.

Întrebarea aceasta: crezi tu aceasta, crezi tu că Eu sunt învierea şi viaţa, ne-o pune Domnul Hristos şi nouă tuturor, fiecăruia dintre noi ne pune această întrebare: „Crezi tu că Eu sunt învierea şi viaţa?". Şi răspunsul nostru la această întrebare este după măsura credinţei fiecăruia, că şi în credinţă sunt mai multe trepte de înaintare. Unii sunt începători, alţii sunt mai înaintaţi, alţii au credinţă mare, cum au avut sutaşul din Capernaum şi femeia cananeancă, credinţă de care S-a minunat însăşi Domnul nostru Iisus Hristos.

Toate câte ni se propovăduiesc nouă din învăţătura Sfintei Biserici, scoase din izvorul cel pururea curgător al Sfintei Evanghelii, ni se dau nouă spre credinţă, pentru că acolo unde este taină, acolo este trebuinţă de credinţă. O taină nu poate fi primită altfel decât prin credinţă. Şi cel ce are bucuria credinţei, cel ce este între

fericiţii cei ce cred, acela are putere şi pentru viaţa aceasta pământească şi are bucurie şi acum, şi-n veşnicie. Cine însă nu are credinţă nu poate cunoaşte tainele. Cine nu are credinţă nu poate avea bucuria din credinţă, nu poate simţi viaţa cea veşnică pe care o dă Mântuitorul nostru Iisus Hristos, El care este învierea şi viaţa.

În faţa Patimilor Sale, Domnul nostru Iisus Hristos S-a rugat lui Dumnezeu Tatăl cu o rugăciune din care o parte a rămas cuprinsă în Sfânta Evanghelie de la Ioan, în acea parte este scris că Domnul nostru Iisus Hristos a zis către Tatăl: ***“Aceasta este viaţa cea veşnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul adevăratul Dumnezeu, şi pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis” (Ioan 17, 3).*** În măsura cunoştinţei noastre de Dumnezeu, pe măsura legăturii noastre cu Dumnezeu, avem viaţa veşnică, avem putere de viaţă.

Sigur, viaţa cea veşnică se întemeiază şi pe viaţa fizică, pe viaţa cea firească pe care o avem, dar adevărata viaţă care este vrednică de fiinţa noastră omenească, adevărata viaţă a omului este cunoştinţa de Dumnezeu care izvorăşte din credinţa în Dumnezeu. Credem şi pe măsura credinţei cunoaştem, şi pe măsura cunoştinţei iubim pe Dumnezeu, şi pe măsura iubirii ajungem să fim fericiţi. Cine crede în Dumnezeu Îi slujeşte lui Dumnezeu, şi cine-I slujeşte lui Dumnezeu Îl cunoaşte pe Dumnezeu, şi cine cunoaşte pe Dumnezeu iubeşte pe Dumnezeu pe măsura cunoştinţei şi are viaţă veşnică, iar viaţa este fericire.

De aceea a zis Domnul Hristos: „Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut", respectiv, fericiţi cei ce cred, pentru că cei ce cred au fericirea de a sluji lui Dumnezeu, şi pe măsura slujirii au fericirea de a-L cunoaşte pe Dumnezeu, şi când ajung să-L cunoască pe Dumnezeu prin credinţă şi slujire simt trebuinţa de a-L iubi pe Dumnezeu, şi iubirea este totdeauna fericire, de aceea sunt fericiţi cei ce cred.

Când Sfântul apostol Toma s-a întâlnit cu ucenicii Mântuitorului, cei învredniciţi de a-L vedea pe El înviat, aceia i-au spus cu bucurie: „Am văzut pe Domnul!". Şi-au împărtăşit colegului lor de apostolie şi ucenicie bucuria pe care au simţit-o când L-au văzut pe Domnul Hristos înviat.

S-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul, spune Sfântul evanghelist Ioan, şi bucuria aceasta ei şi-au împărtăşit-o şi celui care n-a avut parte de bucuria lor şi au spus: „Am văzut pe Domnul!".

Toma era în îndoială, şi a zis nişte cuvinte pe care le cunosc şi credincioşii şi necredincioşii, le cunosc foarte mulţi oameni: ***„Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui***

semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede" (Ioan 20. 25). El voia să vadă întâi şi apoi să creadă. Dar Sfântul apostol Toma era frământat de starea lui, şi-ar fi vrut să creadă. Şi frământarea lui, cu toate că era o frământare din necredinţă, nu l-a depărtat de colegii lui cei credincioşi, de colegii lui cei plini de bucurie, de colegii care au văzut pe Domnul, ci a stat împreună cu ei, cu toată diferenţa dintre el şi ei, ca unii erau credincioşi şi fericiţi şi el era fără credinţă şi nefericit.

De unde ştim? De acolo unde S-a arătat din nou Domnul ucenicilor, când era şi Toma de faţă, a avut bucuria de a-L vedea pe Domnul Hristos şi de a auzi cuvintele care i le-a spus. Mai întâi, când S-a apropiat Domnul Hristos de ucenicii Săi, care erau încă cuprinşi de teamă, stând cu uşile încuiate, a zis celor ce erau de faţă acum fiind şi Toma: „Pace vouă!"
Iată ce dă Mântuitorul nostru Iisus Hristos celor credincioşi. Le dă Pace, le dă linişte.

De altfel nu este de mirare, pentru că atunci când a venit pe lume Fiul lui Dumnezeu întrupat, în Betleemul Iudeii, îngerii au cântat: "Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, întru oameni bunăvoire." (Luca 2, 14) deci au vestit îngerii atunci pacea pe care o dă Domnul Hristos. Şi apoi Hristos Însuşi a spus ucenicilor Săi în cuvântarea de despărţire: ***"Pacea mea dau vouă, pacea Mea las vouă, nu daruri precum dă lumea vă dau Eu"***, şi le-a făgăduit şi bucurie", căci le-a zis: ***"Mă duc şi de aceea este întristată inima voastră, dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi" (Ioan 16, 22).***

S-a arătat Domnul Hristos ucenicilor şi le-a împărtăşit pace, zicându-le: "Pace vouă!" şi le-a dat şi bucurie, căci s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul şi femeilor mironosiţe le-a spus: "Bucuraţi-vă!" şi ele întâmpinându-L au căzut la picioarele Lui, iar Domnul Hristos a zis: "Nu vă temeţi, ci bucuraţi-vă!"

Bucurie şi netemere, pace şi linişte, fericirea cea izvorâtă din credinţă, iată ce dă Domnul Hristos. Cunoştinţa, care este viaţa cea veşnică, cunoştinţa de Dumnezeu care este fericitoare de suflet, de aceea a spus Domnul Hristos: „Fericiţi sunt cei ce cred, fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut " adică cei ce cred oricând sunt fericiţi, sunt fericiţi pentru slujirea lor faţă de Dumnezeu, sunt fericiţi pentru iubirea care izvorăşte din cunoştinţă, sunt fericiţi pentru toate darurile câte le cuprinde credinţa în Dumnezeu.

Sfântul Isaac Sirul spune: „Credinţa cuprinde toate comorile cerului şi ale pământului”. Omul care crede are bucurie pentru că are viaţă, şi viaţa-I bucurie şi viaţa-i fericire, şi viaţa-i putere şi mai ales viaţa cea veşnică care este izvorâtă din cunoştinţa de Dumnezeu.

Şi a zis Domnul Hristos către Toma, după ce le-a împărtăşit lor pacea: “Adu degetul tău şi îl pune în mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea - şi i-a spus un cuvânt vrednic să-1 ţinem minte cu toţii - şi nu fi necredincios, ci credincios!". De ce? Pentru că credinţa cuprinde toate comorile, şi când ai credinţă ai de toate şi eşti un om care poate face toate spre bine, un om de care se bucură şi alţii, un om de care se bucură Dumnezeu, un om care are bucurie, pentru că s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul şi fericiţi sunt cei ce cred, fericiţi cei care cred pentru credinţa altora şi pentru darul pe care-L revarsă Dumnezeu tuturor celor care doresc să creadă şi care pentru că doresc să creadă stau împreună cu cei credincioşi.

Se spune undeva în Pateric: „Apropie-te de omul care se teme de Dumnezeu, şi te vei teme şi tu de Dumnezeu".

Putem spune tot aşa de bine: Apropie-te de omul credincios şi te vei face şi tu credincios", pentru că omul credincios are puterea de a împărtăşi din credinţa lui şi altora.

Sfântul apostol Toma, uimit şi bucuros, când a văzut pe Domnul Hristos înviat, a fost fericit cu o fericire atât de mare încât n-a putut să zică decât atât: “Domnul meu şi Dumnezeul meu.” S-a uimit de Dumnezeu. De astfel, toţi aceia care s-au întâlnit cu Domnul Hristos înviat în cele patruzeci de zile după înviere, cât a mai stat Domnul Hristos între oameni, de care ori s-a întâlnit cineva cu Hristos înviat şi a avut conştiinţa că Îl vede pe Cel înviat, nu a avut putere să spună multe cuvinte.

Şi Maria Magdalena lângă mormântul Domnului, în urma întâlnirii cu Mântuitorul, când a avut simţământul că L-a întâlnit, nu a putut spune decât “Rabunni”, şi Toma n-a putut decât să spună: “Domnul meu şi Dumnezeul meu!” de ce ? Pentru că erau aşa de copleşiţi de puterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, de fericirea care izvorăşte din puterea învierii Lui, încât n-au putut spune mai mult, li s-a luat, cum zice Sfântul Isaac Sirul, cuvântul de pe buze. Numai puteau spune altceva, ci simţeau că Domnul are putere, şi că din puterea Lui trăiesc şi ei şi aşa ar trebui să ajungem şi noi.

Se zice că omul care nu se minunează de Dumnezeu încă nu a cunoscut pe Dumnezeu. Câtă vreme nu ne minunăm de Dumnezeu, n-am ajuns să simţim puterea Lui şi nu avem viaţa cea veşnică lucrătoare în noi, izvorâtoare de bucurie pentru noi. Dar să avem nădejdea că aşa cum Domnul Hristos S-u arătat Sfântului apostol Toma, ne poate întări şi pe noi în credinţă, ne poate da şi nouă siguranţa învierii Lui.

De altfel ne şi rugăm pentru aceasta când zicem: ***„Cela ce ai intrat la ucenicii Tăi prin uşile încuiate şi pe Toma L-ai încredinţat de învierea Ta”***, deci avem încredinţarea că Acela ce a făcut aceasta poate face oricând aceasta şi pentru noi, şi ne mai rugăm, dacă vă gândiţi, iubiţi credincioşi, la rugăciunea de mulţumire după mâncarea de amiază, când zicem: ***„precum în mijlocul ucenicilor Tăi ai venit Mântuitorule pace dându-le lor, tot aşa vino şi la noi şi ne mântuieşte”.***

Se pune întrebarea: oare Toma a pipăit coasta Domnului, sau nu a pipăit-o? Sfânta Biserică ne învaţă că da. Şi anume în Icosul din Duminica Tomii, la slujba Utreniei, se spune aşa: „Cine a păzit mâna ucenicului nearsă când s-a apropiat de coasta Domnului cea de foc? Cine i-a dat ei îndrăzneală de a putut pipăi osul cel de văpaie? Cu adevărat ceea ce s-a pipăit”.

Adică Domnul Hiistos, coasta Lui i-a dat putere - că zice mai departe - „că de n-ar fi dat coasta putere dreptei cele de lut cum ar fi putut pipăi patimile cele ce au zguduit, cele ce au clătit” - adică au zdruncinat, au mişcat - Ce? - „cele de sus şi cele de jos.”

Că se ştie că la Patima Domnului Hristos s-a cutremurat pământul, s-au despicat pietrele, deschis mormintele, s-a rupt catapeteasma bisericii, s-au petrecut nişte lucruri mari, deci patima Domnului Hristos „a clătit cele de sus şi cele de jos”. Acesta dar i s-a dat lui Toma a pipăi coasta, şi a zice către Hristos: “Domnul meu şi Dumnezeul meu!”

Deci Sfânta Biserică vede în întâlnirea Domnului nostru Iisus Hristos cu Toma un lucru mare şi minunat, ceva uimitor, ceva negrăit. De ce? Pentru că cugeteie cele luminate, cugetele sfinţilor văd altfel lucrurile pe care le vedem noi. Noi le vedem aşa ca prin ceaţă, ca prin întuneric, cum ai vedea noaptea, iar ei le văd în lumină, şi ce văd ei în lumină ne spun nouă.

Noi, prin întunericul nostru, cu greu le înţelegem, cu greu le simţim dar avem încredinţarea că precum ei au ajuns în lumină şi noi putem ajunge, cu condiţia să mergem pe calea lor. Cum? Să ne apropiem cei care ne temem de Dumnezeu, să

ţinem legătura cu cei credincioşi, să luăm parte la Sfintele Slujbe, să ne întărim din binecuvântările Sfintei Liturghii, să primim Sfintele Taine şi mai ales să ne împărtăşim cu Trupul şi Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos spre iertarea păcatelor şi spre viaţa de veci.

Şi vom avea această tărie sufletească când simţim cunoştinţa de Dumnezeu izvorâtă din credinţă, când simţim bucuria izvorâtă din cunoştinţă, când se revarsă în noi iubirea faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele şi din noi se revarsă spre cei din jurul nostru. Atunci se întrevede în sufletul nostru viaţa veşnică, se-mplineşte ceea ce a zis Domnul nostru Iisus Hristos că „cel ce crede în Mine râuri de apă vie vor izvorî din fiinţa lui" (Ioan 7, 38).

Să ne ajute Bunul Dumnezeu, prin rugăciunile Sfântului apostol Toma să ajungem şi noi la încredinţare deplină despre învierea Domnului nostru Iisus Hristos, să ajungem şi noi să simţim puterea învierii Lui în noi, să ajungem şi noi să fim între cei fericiţi pentru că suntem credincioşi.

(Extras din cartea:Arhimandritul Teofil Părăian - Lumini de gând - 31 de predici din perioada Penticostarului)

Arhimandritul Teofil Părăianu - Cine sunt fericiţi?

Sfântul apostol Toma despre care ştim noi aşa de puţin şi despre care nu uităm totuşi că n-a avut destulă credinţă, parcă seamănă cumva cu noi. Să ne pară bine că în Sfânta Evanghelie mai sunt oameni prin care mai putem avea nădejde că şi noi, dacă avem îndoială, dacă avem ezitare, dacă avem rezervă putem să fim încredinţaţi prin puterea lui Dumnezeu că iată, au mai fost oameni ca şi noi şi Dumnezeu i-a miluit, nu i-a depărtat, nu S-a lepădat de ei.

Au trecut opt zile de zbucium pentru Sfântul Apostol Toma şi tot atâtea zile de bucurie şi pace pentru ucenicii care s-au încredinţat de învierea Domnului Hristos. Sfântul Apostol Toma dorea şi el să aibă bucuria celorlalţi şi nu a avut-o, dar a venit vremea ca Domnul Hristos să se arate tuturor ucenicilor, fiind şi Toma de faţă. Atunci l-a încredinţat pe Toma de învierea Lui şi a zis către el: "***Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios ci credincios!***" (Ioan 20, 27). ***Mare lucru! Să-l auzim pe Hristos spunându-ne mereu:*** ***"Nu fi necredincios, ci credincios!"*** Atunci Sfântul Apostol Toma s-a uimit de prezenţa Domnului Hristos care intrase în casă prin uşile încuiate, aşa cum a ieşit din mormânt prin piatră.

Credinţa noastră, învăţătura Bisericii noastre este că Domnul Hristos a ieşit din mormânt prin piatra mormântului, şi tot aşa a intrat şi la ucenicii Săi, uşile fiind încuiate, şi l-a încredinţat pe Sfântul Apostol Toma, zicându-i cuvintele acestea pe care să nu le uităm niciodată: "***Nu fi necredincios, ci credincios!***" Atunci Sfântul Apostol Toma, sub puterea Domnului Hristos, prin puterea Domnului Hristos, s-a încredinţat şi a zis: **"Domnul meu şi Dumnezeul meu!"**. Au izbucnit

din sufletul lui aceste cuvinte şi Sfântul Apostol Toma a fost învrednicit de Domnul Hristos să audă şi cuvintele: "**Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!**" (Ioan 20, 29).

Deci cine sunt fericiţi? Ştiţi cine? - Cei ce cred, cei ce cred în Dumnezeu, aceia sunt oameni fericiţi. Şi dacă crede cineva în Dumnezeu şi nu este fericit, să ştie că nu crede în Dumnezeu, sau în orice caz nu crede destul. **Credinţa în Dumnezeu este izvor de fericire.** ***Cine crede în Domnul Hristos aşa cum a crezut şi Sfântul Apostol Toma, zice şi el din tot sufletul - nu pentru că l-a învăţat cineva, nu pentru că este scris undeva -, zice: "Domnul meu şi Dumnezeul meu!", iar aceasta aduce în sufletul său fericire şi-i un om fericit***, cum a fost şi Sfântul Apostol Toma, care s-a bucurat de prezenţa Domnului Hristos aşa cum s-au bucurat şi ceilalţi ucenici.

Pr. dr. Constantin Necula - Predică la Duminica a II-a după Paşti - Despre credinţa lui Toma şi puţină noastră credinţa

(Duminica a II-a după Paşti - a Sfântului apostol Toma; În 20,19-31)

Într-o carte de curând apărută, Riscul de a fi ortodox (interviuri realizate de Costion Nicolescu cu o serie de "curajoşi" ai Ortodoxiei, Ed. Sofia, Bucureşti, 2003,335 p), un text reţine atenţia măcar prin titlu. Părintele Dimitrie Bălan spune la un moment dat, citându-l pe prof. Simion Mehedinţi: "Un popor şi un individ atâta preţuiesc: cât au înţeles din Evanghelie" (p. 67-94). Citindu-l, mi-am adus aminte cât de aspru este poporul cu apostolul Toma atunci când, după înţelepciunea gândului omenesc, îl numeşte Toma necredinciosul.

Parte din Evanghelia zilei de acum (În 20, 19-25) s-a constituit în argumentul celei dintâi Evanghelii citite după Înviere, la slujba numită şi "a Doua Înviere". Atunci, în câte limbi poate sluji soborul sau cunoaşte preotul, cât mai multe aşadar, s-au citit versetele care-l nedumereau pe Toma, căci, nefiind de faţă, nu crede, zicând: "Dacă nu voi vedea în palmele Sale semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede" (În 20, 25). Am insistat asupra mulţimii limbilor în care se citeşte Evanghelia pentru că, în fond, atât a Doua Înviere, cât şi sărbătoarea Izvorului Tămăduirii prin care am trecut, cât şi această Duminică, prin raportarea pe care o fac la lucrarea Duhului Sfânt, ne obligă să vedem deja că am făcut trecerea de la Triod (cu Cruce,

Patimă şi Moarte) la Penticostar (cu Pogorârea Duhului Sfânt, prima roadă majoră a Învierii şi Înălţării Domnului).

Două texte ale Vecerniei ne arată deja că am trecut, în exegeza Penticostarului, la descoperirea epifaniei celei noi, pe care Învierea a făcut-o posibilă: creşterea Bisericii, mărirea Ortodoxiei.

Căci zice cântarea liturgică: ***"Uşile fiind încuiate, venit-ai la Ucenici, Hristoase. Atunci Toma, prin dumnezeiasca rânduială, nu se afla cu dânşii, că zicea: Nu voi crede, de nu voi vedea şi eu pe Stăpânul; de nu voi vedea coasta din care a ţâşnit sângele, apa, botezul; de nu voi vedea rana prin care s-a vindecat omul de rana cea mare; de nu voi vedea că nu este ca un duh, ci trup şi oase. Cel Ce ai călcat moartea şi pe Toma l-ai încredinţat, Doamne, slavă Ţie!" (Slavă..., Şi acum... la stihirile Vecerniei Mari, gls. 6, duminică Tomii).***

Iar la Litie, Stihira idiomela zice: ***"Venit-ai, Doamne, cu strălucirea cea neumbrită a dumnezeirii Tale, uşile fiind încuiate; şi stând în mijlocul ucenicilor, le-ai dezvelit coasta Ta; şi arătându-le semnele rănilor mâinilor şi ale picioarelor Tale şi risipind mâhnirea tulburării lor, ai glăsuit lămurit: Precum vedeţi, din trupul cu care M-am întrupat, prieteni, nu port fire de duh. Iar pe ucenicul care se îndoia l-ai îndemnat să se atingă, cu frică, zicându-i: Cel ce pe toate le iscodeşti, vino şi nu te mai îndoi! Iar el, simţind cu mâna firea Ta cea îndoită, cu frică şi cu credinţă a grăit, pătruns de credinţă: Domnul meu şi Dumnezeul meu, slavă Ţie!"***

Acest "Domnul meu şi Dumnezeul meu!", pe care Toma îl strigă în revenirea sa, este, poate, cel mai frumos strigăt de biruinţă - după "Hristos a înviat!" - prin care creştinismul a intrat în istorie, iar creştinul întâmpină veşnicia. Pe de-o parte, coasta lui Hristos, din care curge sângele şi apă, Euharistia şi Botezul, prin care creştinul depune candidatura la Înviere.

Pe de altă parte, "simţind cu mâna firea Ta cea îndoită" - divino-umană, cum zic Sfinţii Părinţi ai Bisericii - Toma, apostolul cel "mult-iscoditor", ne pune în palme cheile prin care pururea putem să ne controlăm conţinutul credinţei. Căci nu Ortodoxiei îi este caracteristic dictonul zis creştin: "Crede şi nu cerceta!", ca şi cum credinţa ar fi o prostire de minte, o învârtoşare de sensuri. Ci Bisericii îi este caracteristică icoana lui Toma, care, ***"bogăţie scoţând Făcătorul de bine din vistieria cea nefurată a dumnezeieştii coaste împunse cu suliţa [...], umple lumea de înţelepciune şi de cunoştinţă" (Canon Utrenie, Cântarea 4.4).***

Şi de aceea - pentru curajul exprimării şi al căutării - cântă geamănului Biserica: ***"O, cu adevărat vrednică este de laudă fapta cea înfricoşătoare a lui Toma! Că a pipăit cu îndrăzneală coasta care strălucea de dumnezeiescul foc" (Cântărea a 5-a. 3).***

Necredinţa lui Toma, Hristos o arată roditoare de credinţă, "dreapta lui cea iubitoare de încredinţare" fiind în fond mana gândului nostru îndreptată mereu, întrebătoare, spre taina ce izvorăşte din coasta noului Adam, Hristos. Dacă din coasta Adamului celui dintâi izvorăşte femeia, din coasta rănită de rană ce vindecă rana lui Adam izvorăşte pnevma (duhul) care naşte Biserica, tainicul pântec care ne naşte pe toţi în Hristos. Căci coasta lui Hristos, ne-o zice textul liturgic (Icos), este "o coastă de foc", acel "foc dumnezeiesc" care, arătat la Cincizecime, va umple de Biserică lumea. Biserica, Geamănă geamănului, care mereu "pipăind" taina dumnezeirii, pururea mărturiseşte pe Hristos Cel înviat că Domn şi Dumnezeu.

Îndrăzneala indoielnicului! Toma dă lecţia căutării şi aflării lui Hristos Cel înviat. Nu se mulţumeşte cu puţin, nu-i grabnic în a "înghiţi" spusele prietenilor săi - pe care-i va fi surprins, nu o dată, îndoindu-se de Hristos, fugind, căci să nu uităm, dintâi sunt în foişor "de frica iudeilor". Cum să crezi nişte fricoşi? Iar din normalitatea curajului său, oarecum atins de necredinţă, se naşte gestul sublim, care ni se cere şi nouă mereu: al mărturiei fondate. Pe adevăr şi curaj. Pe căutare şi aflare.

O întrebare care deschide vistieria răspunsurilor fundamentale, în Hristos şi în Biserică; aceea care cu noi cântă de-a pururea: "Hristos a înviat!"

Pentru că ştie de ce!

(Extras din cartea: Pr. Lect Univ. Dr. Constantin Necula - Iubesc, Doamne, ajută neiubirii mele!...)

Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - „Pentru ca M-aţi văzut, aţi crezut? Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!”

Hristos a înviat! Şi fiecare dintre frăţiile voastre, cititorilor, aţi răspuns: „Adevărat a înviat!”

Ne-a fost dat să ne regăsim în Sfânta Biserică în a doua Duminică după Paşti, numită şi Duminica Tomei.

Să ne oprim la cuvintele cuprinse în Evanghelia de la Ioan: ***„Când s-a făcut seară în ziua aceea, întâia după sâmbătă iar uşile erau încuiate acolo unde erau ucenicii,de frica iudeilor, Iisus a venit, a stat în mijlocul lor şi le-a zis: „Pace vouă” Şi spunând aceasta, le-a arătat mâinile şi coasta. Ucenicii s-au bucurat când L-au văzut pe Domnul. Le-a zis iarăşi: „Pace vouă! Aşa cum M-a trimis pe Mine Tatăl, şi Eu vă trimit pe voi” Şi spunând acestea, a suflat peste ei şi le-a zis: „Luaţi Duh Sfânt! Cei cărora le veţi ierta păcatele, vor fi iertate, iar cei cărora le veţi ţine, vor fi ţinute”***
Dar Toma, zis şi deamănulunul dintre cei doisprezece, nu era cu ei când a venit Iisus. Aşadar, ceilalţi ucenici i-au spus: „L-am văzut pe Domnul!” Însă el le-a spus: „Dacă nu voi vedea urma cuielor în mâinile Lui şi nu-mi voi pune mâna în coasta Lui, nu voi crede!” După opt zile ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru, iar Toma era împreună cu ei. Iisus a venit deşi uşile erau încuiate, a stat în mijloc şi a zis: „Pace vouă!” Apoi i-a zis lui Toma: „Adu-ţi degetul aici şi vezi-Mi mâinile

şi adu-ţi mâna şi pune-o în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios." Toma I-a răspuns şi a zis: „Domnul Meu şi Dumnezeul Meu!" Iisus i-a spus: „Ai crezut pentru că M-ai văzut. Fericiţi cei care nu au văzut şi au crezut!" Şi alte minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând să aveţi viaţă în Numele Lui."

Iată, aşadar, pilda aceasta a unui om, pe care poporul s-a obişnuit să-l numească „necredinciosul' ", ne aduce înaintea ochilor o întâmplare minunată, care se leagă de fapt, cu seara învierii, a Duminicii învierii.

Să rămânem însă la prima parte a Evangheliei unde găsim răspunsuri la două taine mari: răspunsul la pururea fecioria Maicii Domnului şi răspunsul la taina Spovedaniei.

Iată că acest „Pace vouă!" - dar după ce Mântuitorul intră prin uşile încuiate - ne arată că acolo unde Domnul voieşte, biruieşte rânduiala firii, şi că nimic materialnic nu poate sta înaintea intrării şi ieşirii Domnului din Biserica Sa. Ori, Biserica slavei lui Dumnezeu şi-a aflat mai întâi sălaş în Maica Domnului.

Cea de-a doua taină este aceea a Spovedaniei. Iată ce spune Mântuitorul: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi" Şi zicând acestea a suflat asupra lor şi le-a zis: „Luaţi Duh Sfânt cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine,vor fi ţinute"

Cea de-a doua parte a Evangheliei, însă, ne arată şi ne descoperă înaintea ochilor noştri alte câteva taine legate de Biserică. Iată! Toma se întoarce de acolo de unde va fi fost plecat şi răspunde strigătului de bucurie al ucenicilor, zicând: „Am văzut pe Domnul."

Până şi Domnul îi zice Toma necredinciosul, dar poporul chiar exagerează spu-nând aceasta, pentru că în cele din urmă Toma este modelul credinţei noastre în Hristos. Prea ades ne lăsăm furaţi să credem că a crede înseamnă a nu cerceta. Chiar spuneau unii că Bisericii îi aparţine acel dicton celebru: „Crede şi nu cerceta". Dar acest „Crede!" cere întotdeauna să cercetezi ceea ce crezi, să ai un fel de foarte bună atenţie îndreptată spre diferenţierea duhurilor care se îndreaptă către tine...

Niciodată Dumnezeu nu va putea fi cuprins într-o singură carte. Niciodată Dumnezeu nu va fi cuprins în vreo minte omenească la maximum. De aceea, îngăduit ne este nouă ca, pe lângă Sfânta Scriptură, să folosim Sfinţii Părinţi şi tot ceea ce Biserica ne învaţă, pentru a ne putea îndrepta spre strigătul acesta al lui Toma: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”

Nevoia rămânerii în sărbătoare

Dezaxată de atâtea false sărbători (astăzi, orice poate să fie consemnat ca fiind evenimentul mileniului), societatea românească a pierdut, cu riscuri morale maxime, de altfel, conţinutul, plin de duh, al cuvântului sărbătoare. Mai ales sărbătoare creştină. Deşi ea s-a simţit în atmosfera zilelor ce au trecut mai mult ca de obicei. Sărăcia sau ieşirea apelor din matcă, deznădăjduirile cotidiene, ca şi teribilul proces al înnegririi sufletului unora dintre contemporanii noştri au obligat la luare de poziţie. Şi ea a venit dintâi - cum socotim a fi şi firesc - dinspre Biserică. Oamenii s-au simţit reaşezaţi în uman prin participarea la Sărbătoare, nodul divin ce readuce în spaţiul şi timpul profan existenţa veşnică a lui Dumnezeu.

Sigur că scepticii ne-au lansat deja întrebarea: Ce va face Biserica după Sărbătoare? Dar noi ştim că spaţiul ecclesial refuză să creadă că există ceva după sărbătoare, moştenind continua trecere din slavă în slavă până în slava deplină a veşniciei. O zi neînserată.

Itinerariul duhovnicesc post-pascal al creştinului ortodox poartă amprenta lecturilor evanghelice, care prelungesc sărbătoarea nu doar în săptămânile ce se desfăşoară în aşteptarea Înălţării şi a Pogorârii Duhului Sfânt, ci mult dincolo de acestea, în fapt, până la Paştele zilei celei veşnice. A Judecăţii şi a Iertării milostive.

- ⇒ *Duminca a II-a după Paşti ne aduce în prim-plan pe Sfântul Toma, apostolul credinţei, nedreptăţitul predicilor noastre (In. 20.19-31).*
- ⇒ *A treia Duminică după Paşti poartă numele de Duminica Mironosiţelor (Mc. 15.43-47 şi 16.1-6).*
- ⇒ *A patra Duminică este cea a Slăbănogului (In. 5.1-15),*
- ⇒ *a cincia este a samaritencei (In. 4.5-42), iar*
- ⇒ *a şasea care premerge Înălţării - cea a Orbului (In. 9.1-38).*
- ⇒ *Duminica a şaptea, cu valoarea ei de Duminică de interval eshatologic situată între Înălţare şi Pogorârea Sfântului Duh, poartă amprenta sărbătorii Sfinţilor Părinţi (In. 17.1-13).*

Fiecare dintre ele reînnoiesc adevărul etern al Învierii lui Hristos. Dar ne supun conştiinţele la examinări-reexaminări duhovniceşti atât de necesare limpezirii crezului nostru. Este necesar să fim mereu martori ai intrării pe uşile încuiate ale foişorului Cinei celei de Taină, pentru ca să simţim eliberare de frica iudeilor şi îmbucurarea sufletului laolaltă cu Toma, cel care ne învaţă că sărbătoarea este întâlnire cu Hristos şi mărturisire („Domnul Meu şi Dumnezeul Meu").

Mironosiţe fiind, alergăm spre mormântul „mortului" nostru. Şi acolo, unde aşteptam piatra pecetluită descoperim azuriul care depecetluieşte taina morţii. Acolo unde aşteptam beznă, găsim înger de lumină. Iar mirurile nu vă sunt de folos, căci Mirele Hristos se face izvor de mir pentru toţi aceia care-L caută. Şi am învăţat cu femeile cele grabnic împlinitoare de datorie duhovnicească, lucrul de preţ al sărbătorii: căutarea lui Hristos cu palmele căuş peste ce avem mai de preţ: bună-mireasma iubirii noastre necondiţionate.

Cu slăbănogul aflat-am că Hristos S-a făcut om pentru ca noi, oameni ai „bolii celei dintâi" (păcatul), să nu mai plângem că nu avem om pentru a ne arunca în scăldătoare. Ba, mai mult, am aflat că locul de împlinire al sărbătorii este scăldătoarea cea cu şapte pridvoare - Taine, care este Biserica - locul renaşterii celei adevărate.

Teribil abecedar duhovnicesc de descifrare a slovei sărbătorii, perioada aceasta în aşteptarea Duhului Sfânt, Care nu ne-a lăsat în fapt lipsiţi de El nici o clipă, ne obligă la mărturie. La purtarea în noi a ecoului reverberat de piatra mormântului cea răsturnată la pământ. Numai aşa putem să reîncepem alfabetizarea celor contemporani şi cospaţiali nouă. Restaurând sărbătoarea.

(Extras din cartea: Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri)

Părintele Ierodiacon Visarion – Duminica Tomii

… Nu fi necredincios, ci credincios! (Ioan cap. XX, v. 27)

Fraţi creştini, aceste cuvinte din Evanghelia de astăzi sunt cele mai însemnate în viaţa creştină şi în calea mântuirii veşnice: *"****Nu fi necredincios, ci credincios***!, a spus Domnul Hristos Apostolului Toma când i s-a arătat după înviere. Şi într-adevăr, dacă noi am fi credincioşi cu adevărat, am fi drepţi, am fi sfinţi, am fi desăvârşiţi. Dar pentru că suntem necredincioşi, sau puţin credincioşi, sau cu îndoială cât de mică de existenţa lui Dumnezeu şi a lucrurilor nevăzute, devenim îndeobşte vicioşi, iubitori de păcate, stricaţi şi nelegiuiţi, rătăcind cu totul pe căile cele mai primejdioase ale sufletului şi trupului.

Credinţa ne insuflă râvnă, evlavie, nădejde şi dragoste, bucurie şi pace, sfinţenie şi apropiere de Dumnezeu. Iar necredinţa ne pricinuieşte în sufletele şi în inimile noastre întunecare, împietrirea inimii, pofte deşarte, plăceri pătimaşe, gânduri urâte, trândăvie în a face lucruri bune, apropiere de toate păcatele şi unire chiar cu diavolul. ***Credinţa este începutul mântuirii noastre***, iar necredinţa este pricina osândirii noastre şi în lumea aceasta şi la judecata viitoare şi în veşnicie.

Sfânta Evanghelie de astăzi ni-l arată pe Sfântul Toma în aceste două stări, a credinţei şi a necredinţei. El se îndoieşte de învierea Domnului şi Mântuitorului Hristos şi nu a vrut să creadă ca ceilalţi apostoli. Dar după ce a pipăit coasta Mântuitorului şi semnele cuielor, s-a încredinţat pe deplin şi a mărturisit cu credinţă ca nimeni altul, zicând: ***"Domnul meu şi Dumnezeu meu!"*** Mărturisirea lui înfocată şi evlavioasă ne opreşte şi pe noi de a mai fi necredincioşi, îndemnându-ne a fi credincioşi.

Din Grădina Ghetsimani, de când Mântuitorul s-a lăsat să fie prins, legat şi dus la

judecata mai marelui poporului, o mare tulburare, deznădejde şi necredinţă a început să stăpânească sufletele ucenicilor.

Am auzit cu toţii în Evangheliile din Săptămâna Patimilor, cum Domnul îi înştiinţase de cele ce avea să I se întâmple, însă ei nu credeau că Acela care făcuse atâtea minuni, care înviase morţii, o să se lase să fie batjocorit ca nimeni altul şi răstignit pe Cruce între doi tâlhari, fără a se apăra. De aceea, descurajaţi, ucenicii s-au risipit toţi şi s-au întors la treburile lor, ba Petru s-a şi lepădat de El de trei ori în faţa duşmanilor Lui. Numai Ioan, ucenicul cel iubit al lui Iisus, a fost martorul cel mai statornic care a văzut toate cele ce s-au făcut, doar el L-a urmat pe Domnul, fiind o mare mângâiere pentru Preacurata Fecioară Maria, a fost sprijin şi ajutor al ei şi al celorlalte sfinte femei mironosiţe.

Dar de ce erau ucenicii aşa de răspândiţi în gândurile lor, aşa de fricoşi, aşa de nestatornici? Pentru că cu toţii gândeau mai mult cele pământeşti, cele ale lumii acesteia. ***Ei încă nu cunoşteau gândul Mântuitorului, gândul cel dumnezeiesc care voia să-i facă şi pe ei să fie îndumnezeiţi şi să lucreze pentru Împărăţia Cerurilor, Împărăţia cea veşnică a lui Iisus.*** Duhul sfânt nu venise peste ei şi de aceea erau tot materialnici, tot pământeşti în gândurile şi ideile lor. ***Nu se curăţiseră prin Duhul Sfânt care trebuia să vină de la Tatăl după înălţarea Mântuitorului.***

Ucenicii doreau viaţa pământească, fericirea lumească şi tot ceea ce poate oferi lumea aceasta trecătoare. Pentru aceasta Iuda L-a vândut, Petru s-a lepădat, Toma nu L-a crezut, Filip a cerut să-i arate pe Tatăl şi fiecare dintre ei ar fi vrut întâietate şi lucruri pământeşti. Nu i-au transformat multele minuni pe care le făcuse Mântuitorul, decât trezindu-i pentru moment sau pentru un timp foarte scurt şi pentru unii numai pentru timpul cel până la răstignire; aici s-au încurcat foarte rău şi n-au mai ştiut ce să creadă, li s-a spulberat toată nădejdea lor în Mesia cel aşteptat ca să-i facă fericiţi aici pe pământ.

Dar aşa trebuia să se întâmple ca să-i scuture de toate visurile înşelătoare ale lumii acesteia, de toate plăcerile vieţii trecătoare şi, cu adevărata lepădare de sine să-şi ia crucea şi să-L urmeze pe Domnul. Şi pentru ca să facă aceasta, trebuia să propovăduiască o minune mai mare decât toate minunile, minunea Învierii Lui, care este sărbătoarea sărbătorilor, Duminica cea binecuvântată, ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa.

Adeverirea dumnezeirii lui Iisus ne străluceşte mai întâi pe dealul Golgotei, când

lumina lumii apunea, El murind pe Cruce răstignit; atunci s-a făcut întuneric mare peste tot pământul de la al şaselea până la al nouălea ceas, pământul s-a cutremurat, stâncile Golgotei s-au despicat şi mormintele morţilor s-au deschis. Morţii înviaţi au început să umble prin cetate, arătându-se şi chiar vorbind cu prietenii lor. Fulgerele şi trăsnetele care s-au dezlănţuit de pe bolta cerească au sfâşiat perdeaua din interiorul templului ca semn de protest împotriva tuturor necredincioşilor şi vrăjmaşilor lui Iisus. Toate aceste semne înfricoşate au adeverit că El a fost Fiul lui Dumnezeu şi că suferise pentru mântuirea noastră. Ucenicul Ioan, Maica Domnului şi sfintele femei au auzit pe sutaşi spunând: "***Cu adevărat, Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu !***"

După ce Domnul Hristos a fost îngropat de Iosif şi Nicodim, după ce a fost pecetluit mormântul şi piatra cea grea pusă deasupra mormântului, ***Domnul Iisus Hristos a înviat, arătându-se Mariei Magdalena şi ucenicilor care erau încă încuiaţi de frica iudeilor.*** ***Sfânta Evanghelie ne încredinţează că Domnul a înviat duminică de dimineaţă, înainte de a se lumina de ziuă.*** ***Sfântul evanghelist Matei scrie foarte amănunţit minunea învierii. El spune că în ziua întâi a săptămânii, înainte de a se lumina de ziuă, s-a făcut cutremur mare de pământ şi un înger al Domnului a venit din cer, a prăvălit piatra de la uşa mormântului, iar străjerii tremurau de frică şi au îngheţat ca nişte morţi. Iar femeile care erau acolo, Maria Magdalena cu celelalte au auzit pe înger zicându-le: "Nu vă temeţi, ştiu că voi căutaţi pe Iisus care a fost răstignit, nu este aici, a înviat după cum zisese, veniţi de vedeţi locul unde zăcea Domnul şi duceţi-vă repede de spuneţi ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morţi."***

Sfintele femei au plecat repede şi au dat de veste ucenicilor, dar pe cale le-a întâmpinat Iisus şi le-a zis: "Bucuraţi-vă!" Ele I s-au închinat şi au plecat spre oraş.

Pe când mergeau ele să spună ucenicilor, au intrat în cetate şi străjerii care păziseră mormântul, au dat de veste preoţilor despre toate cele întâmplate, spunându-le că a înviat Iisus. Evreii însă au dat bani ostaşilor învăţându-i să spună că pe când dormeau ei, Iisus a fost furat de ucenici; de aceea ei cred şi astăzi o minciună în locul adevărului. Domnul Hristos nu a mai putut fi găsit de nici un necredincios, decât numai de aceia care s-au căit de păcatele lor şi au recunoscut că Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

În aceeaşi zi, după ce ucenicii au auzit de la sfintele femei cele spuse de înger, tot nu credeau, iar Petru a dat fuga la mormânt şi a găsit giulgiurile singure zăcând. Iisus înviase, nu mai era acolo. Spre seară, în aceeaşi zi, alţi doi ucenici

din cei 70, Luca şi Cleopa mergeau spre Emaus şi Domnul s-a apropiat de ei, iar ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L cunoască. Au mers vorbind împreună, Iisus adeverindu-le din Scripturi cele cu privire la El şi i-a mustrat pentru necredinţa şi învârtoşarea inimii lor. La stăruinţa lor a rămas ca să cineze cu ei, iar în momentul când a rostit binecuvântarea, frângând pâinea şi dându-o lor, li s-au deschis ochii şi L-au cunoscut. Dar El s-a făcut nevăzut dinaintea lor. Apoi cei doi s-au dus la Ierusalim spunând şi celor unsprezece cele întâmplate. După înviere Domnul Hristos s-a arătat în mai multe rânduri ucenicilor ca să-L cunoască şi să slăvească ziua Învierii Sale.

Cea mai temeinică adeverire a Învierii lui Iisus a fost încredinţarea lui Toma apostolul după cum am auzit din Evanghelia de astăzi. ***Toate împrejurările îl sileau pe Toma să creadă că Iisus Hristos a înviat. Spusele femeilor care-L văzuseră, mărturisirea Magdalenei care vorbise cu El, spusele celor doi ucenici care stătuseră cu El la masă în Emaus, mărturisirea celorlalţi apostoli adunaţi, în mijlocul cărora se arătase Mântuitorul, mormântul ce s-a găsit gol, mărturia străjerilor care făcuseră de gardă împrejurul mormântului, toate acestea trebuiau să-l convingă pe Toma despre învierea Mântuitorului, însă el stă tot împietrit, trist şi îngândurat, cu sufletul abătut şi nu crede; din contră el spune celorlalţi că, de nu va vedea coasta, mâinile şi semnele cuielor şi de nu va pune degetul lui în coasta Sa nu va crede.***

Dar iată că bunul Păstor care priveghează asupra oilor Sale cele bolnave se apropie să vindece şi sufletul necredinciosului Toma. El, Păstorul cel bun însă, a aşteptat opt zile ca în ucenicul acesta să se aprindă o dorinţă şi mai mare pentru a-L vedea; şi pe când erau adunaţi cu toţii în acelaşi foişor, unde mâncaseră Paştele cu Domnul, de data aceasta era şi Toma, uşile erau zăvorâte de frica iudeilor; Iisus vine în mijlocul lor şi le zice: "Pace vouă!"

O, cât de mare o fi fost emoţia apostolului Toma, mai cu seamă când Mântuitorul, luându-l de o parte îi zise: "***Adu-ţi degetul tău încoace, Toma, şi vezi mâinile mele şi adu mâna ta şi pune-o în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios!*** _ ***Toma se apropie de Domnul, Harul ceresc deschide ochii acestui necredincios, el îşi recunoaşte mândria, nerespectul, împietrirea inimii şi îndărătnicia lui. Lumina cerească îi goneşte întunericul necredinţei, Adevărul adevărat îl apăsă, conştiinţa îl învinovăţeşte. Toma cade în genunchi înaintea Domnului şi, zdrobit de emoţie, strigă: "Domnul meu şi Dumnezeul meu!"***

Toma, prin aceste cuvinte se înalţă mai presus de el, căci mărturiseşte dumnezeirea lui Iisus Hristos, el este cel dintâi care spune în chip hotărât că Iisus Hristos este Dumnezeu. Au fost mai mulţi care L-au recunoscut ca Fiu al lui Dumnezeu,

- *căci Petru a zis: "**Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu!**";*
- *Natanail a zis: "**Tu eşti Fiul lui Dumnezeu!**";*
- *Marta a zis: "**Eu am crezut că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu!**";*
- *sutaşul a zis şi el: "**Cu adevărat Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!**"*

Aceste mărturisiri indirecte mărturisesc despre El, ca Fiu natural al lui Dumnezeu, însă Toma îl mărturiseşte hotărât ca Dumnezeu adevărat. De aceea şi Biserica are ca cea dintâi dogmă fundamentală mărturisirea lui Iisus Hristos ca Dumnezeu. Peste o jumătate de secol, împăratul Traian primeşte o scrisoare de la Pliniu, în care spune despre creştini că ei cântă imnuri de slavă lui Hristos cel răstignit de evrei, ca unui Dumnezeu. De aceea, fără această dreaptă credinţă în dumnezeirea lui Iisus Hristos, nimeni nu se poate mântui, oricine ar fi, oricât de luminat ar fi în celelalte învăţături.

Dar oare este de ajuns numai a crede În Dumnezeu? Adevărul după Sfânta Scriptură şi după trăirea Sfinţilor Părinţi şi a tuturor creştinilor adevăraţi, până mai acum un sfert de veac, ne dovedeşte că nu este de ajuns numai a crede în Dumnezeu. ***Sfânta Scriptură spune lămurit, credinţa fără fapte este moartă, după cum trupul fără suflet este mort, scrie apostolul Iacov.*** Şi tot el arată că şi dracii au credinţă puternică şi se înfioară, dar faptele lor ştim cu toţii că sunt împotriva lui Dumnezeu. Şi zice iarăşi Apostolul Iacov: "***Suflete preacurvare, nu ştii că prietenia lumii este vrăjmăşie cu Dumnezeu?***"

Aici este vorba despre lumea necredincioasă, despre lumea vrăjmaşă Bisericii şi dreptei credinţe ortodoxe; credinţa are multă lume, aşa după capul lor, o credinţă rătăcită. Credinţă spun că au şi sectanţii, toţi despărţiţi de Biserică. Întâlnim creştini care n-au fost la Biserică şi n-au venit unii de când erau copii şi dacă-i întrebi, ei răspund că au credinţă, că se pot închina şi ei cred că există Dumnezeu, dar după faptele lor îi vom cunoaşte, aşa cum a spus Mântuitorul când a vorbit despre proorocii mincinoşi şi hristoşii mincinoşi.

Sfântul apostol Iacov, insuflat de Duhul Sfânt, zice: ***"Dacă crede cineva că este religios şi nu-şi înfrânează limba, îşi înşeală inima, religia unui astfel de om este zadarnică. Religia adevărată, curată înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani, pe văduve în necazurile lor şi să ne păzim neîntinaţi de***

lume”; şi ne mai dă un sfat folositor, zicând: ***“Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie.”***

Creştinii din vechime se sileau să fie cât mai corecţi, aveau tot felul de fapte bune împreunate cu credinţă şi trăiau în cea mai fierbinte dragoste de Dumnezeu. Iubeau dreptatea, pacea şi trăiau o viaţă sfântă. În acea vreme toţi mâncau de post, unii se nevoiau mai mult şi mâncau numai seara, alţii petreceau cu multă sfinţenie şi teamă de a păzi legea lui Dumnezeu. Nu spurcau postul cu pofte trupeşti. Alţii se făgăduiau lui Dumnezeu şi trăiau în feciorie, erau nelipsiţi de la Sfânta Biserică în duminici şi sărbători.

Când nu ştiau ceva despre credinţă, călăuza lor era arhiereul şi preotul care le tălmăcea cele de trebuinţă. Când se întâlneau cântau şi vorbeau despre Dumnezeu. În duminici şi sărbători soţii nu se culcau în acelaşi pat, ci fiecare deosebit. Femeile nu erau pricină de sminteală bărbaţilor, ele erau foarte înţelepte, ştiau să se poarte cât mai simplu şi cuviincios ca să nu greşească lui Dumnezeu şi oamenilor.

Iată ce scrie un preot creştin din vremea aceea pentru o cetate din părţile Tebaidei: ***“Erau în cetatea aceea foarte mult popor, multe biserici şi mănăstiri şi nu se afla acolo nici un om de altă credinţă sau vreun eretic; toţi erau creştini ortodocşi, iar cei mai mulţi vieţuiau în feciorie, în chipul călugărilor, şi erau de acest fel ca la zece mii de bărbaţi şi două zeci de mii, parte femeiască. Aceştia căutau să placă lui Dumnezeu cu tot felul de fapte bune în linişte, în curăţie şi ascultare de mai marii lor. Erau păzitori ai sfintelor sărbători şi duminici, iubitori de străini şi se întreceau care mai de care în fapte bune, mai ales în fapta milosteniei.***
Dacă se întâlneau cu persoane necredincioase, eretici, păgâni, când mergeau în altă cetate, ei nu le dădeau nici bună ziua, aşa cum spun sfinţii apostoli. Ei mărturiseau învierea Domnului Hristos şi se salutau cu cuvinte de laudă şi slăvire lui Dumnezeu, precum şi cu frumosul salut de “Hristos a înviat!_ Şi atâta timp cât s-a păzit credinţa dreaptă împreună cu aceste fapte sfinte, au fost toate bune şi au avut pace şi linişte şi au crescut ca nişte pomi udaţi la vreme.”

Dar ce vedem astăzi între creştinii noştri, care numai de formă mai poartă credinţa? Nu mai spun, că le ştiţi prea bine. Nu mai e frică de Dumnezeu, a pierit orice ruşine, s-au lepădat încetul cu încetul de dreapta credinţă şi au ajuns creştinii noştri ca o desfrânată care şi-a înşelat bărbatul părăsind casa, s-a dus departe trăind în desfrânare. Aşa se numesc aceia care s-au lepădat de Sfânta Biserică şi s-au depărtat de Sfânta Împărtăşanie, de Mirele Hristos şi nu vor să ştie de sfinţenie şi de păzirea dragostei dumnezeieşti, deşi se laudă cu credinţă în Dumnezeu. Să se ştie lămurit de toţi că zadarnică e credinţa fără faptele care sunt legate de credinţa

noastră.

Dar de unde ni se trage nouă, creştinilor, atâta rătăcire, atâta necredinţă, atâta rău? Pentru că din cauza păcatelor s-au încuibat duhurile necurate în trupurile multora, îi chinuiesc îngrozitor şi nu mai pot vedea adevărul credinţei.

Înainte de potop, fiii lui Dumnezeu se numeau cei născuţi din Sit, al treilea fiu al lui Adam, care s-a născut în locul lui Abel, cel omorât de Cain. Aceşti fii ai lui Dumnezeu au luat soţii din neamul lui Cain. Şi cei ce s-au născut din ei au fost oameni uriaşi la statură, urâţi şi mâncători de oameni. Aceştia s-au înmulţit, s-au înrăit şi mai mult, căci numai potopul le-a pus capăt, stârpindu-i de pe faţa pământului.

Aşa şi noi, creştinii, am primit tot felul de învăţături şi obiceiuri păgâneşti anticreştine. De la străini au venit toate sectele, obiceiuri cu fel de fel de bâlciuri în sărbători şi zile de duminică. Când clopotele sunau la Biserică, chemând pe creştini să ia parte la Sfânta Liturghie, lumea a început să se ducă în târguri să vândă şi să cumpere. Prietenia s-a înteţit şi încetul cu încetul credinţa s-a destrămat şi s-a pierdut, lumea a ajuns să nu mai aibă frică de Dumnezeu şi n-au mai păzit sfânta duminică. Evreii însă şi sectanţii ţin sâmbăta lor, dar creştinii nu mai ţin duminica, ziua învierii Domnului, ziua eliberării noastre din robia satanei şi a iadului. Evreii ţin că au fost eliberaţi din robia Egiptului pământesc, iar noi creştinii nu vrem să ţinem sărbătoarea sărbătorilor, care este sfânta duminică, ziua Domnului.

Iată acum cu câtă stricteţe ţin evreii la sâmbăta lor. Un scriitor creştin povesteşte că un evreu foarte bogat, învăţat şi râvnitor în a păzi sâmbăta lui, avea într-un oraşel un prieten creştin, şi mergând acolo dânsul, a zăbovit până în ziua sâmbetei. Şi ducându-se evreul pentru nevoia cea trupească la wc-ul acelui creştin din întâmplare s-a rupt podina şi a căzut într-însul. Aşteptând, creştinul nu ştia de ce nu mai vine şi se duse să vadă. Îl găseşte scufundat în murdării, îi cere ca să-i dea mâna şi să-l scoată afară, dar el refuza zicând: “Nu, nu se poate că este ziua sâmbetei.” Şi a rămas acolo până a doua zi.

Trecând ziua sâmbetei a mers creştinul să vadă ce face acolo, era duminică dimineaţa şi voia să meargă la Sfânta Biserică. L-a găsit scufundat până la brâu în murdării şi ceru creştinului să-l scoată de acolo; dar şi creştinul nostru cu frică de Dumnezeu, înflăcărat în credinţă i-a spus: “De ce n-ai vrut ieri să te scot? Azi e ziua Domnului şi cum voi putea eu să calc porunca Domnului meu, dacă tu atât de nebun ai fost ca să ţii la legea ta, care este vremelnică, cu atât mai mult voi ţine eu la legea mea, căci n-am nici o nevoie şi n-am pentru ce să calc legea Sfintei

Duminici. Şezi acolo până va trece şi sărbătoarea mea şi te voi scoate mâine."Şi lăsându-l, creştinul s-a dus. Luni dimineaţa venind ca să vadă ce face, nu l-a mai văzut pentru că se scufundase cu totul şi pierise acolo.

Iată cum ţineau creştinii din vremea aceea la credinţa lor, ce frică aveau de Dumnezeu. Nu ca cei de astăzi, care s-au vândut pentru bani şi s-au lepădat şi de sărbători şi de Dumnezeu. Te doare sufletul când vezi creştinele noastre, fete tinere, plimbându-se şi distrându-se cu tot felul de străini, că s-a spurcat pământul ţării noastre de destrăbălările pe care le fac fetele creştinilor cu toţi păgânii şi necredincioşii, ateii şi vrăjitorii, cu toate naţiile şi rasele pământului. Au făcut copii şi au rămas pe pământul ţării noastre care este o ţară sfântă de la strămoşii noştri creştini. Păcatele acestea sunt foarte mari şi grele şi cad sub blestem dumnezeiesc, al sfinţilor părinţi şi al moşilor şi strămoşilor noştri, cad aceia care le-au făcut şi le fac.

Am auzit cu toţii la slujba Sfintei Învieri cuvinte înfricoşătoare, cuvinte de osândire care sunt spuse de Duhul Sfânt prin gura lui David: "***Să învieze Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui, să piară cum piere fumul, cum se topeşte ceara de la faţa focului, aşa să piară păcătoşii de la faţa lui Dumnezeu, iar drepţii să se veselească***."

Sub blestemul acesta cad toţi necredincioşii care-şi pierd timpul în altă parte şi nu vor să vină Duminicile la Sfânta Biserică, fiindcă ziua duminicii este ziua Domnului şi nu a omului. Ar trebui plini de recunoştinţă să venim să-I mulţumim pentru toate cele ce ne-a dat El nouă.

De aceea, iubiţi fraţi şi creştini şi voi tinere şi tineri care vă îndulciţi de darurile binefăcătoare ale Bisericii şi care vă încălziţi la focul Sfântului Duh în Casa Domnului, fericiţi sunteţi că vă aflaţi aici să-L urmaţi pe El. Când Domnul nostru a fost prins şi legat în Grădina Ghetsimani, toţi ucenicii L-au părăsit şi au fugit de frică, lăsându-L în mâinile soldaţilor şi servitorilor arhiereilor, dar pe drumul ce cobora din Ghetsimani spre Ierusalim, un tânăr mergea după El.

Cine era acest tânăr, ce nume purta, Sfânta Carte nu ne spune, Sfântul Evanghelist Marcu e singurul care scrie acest amănunt, dar nu dă numele. Pentru tineretul care citeşte Sfânta Scriptură şi se străduieşte să trăiască învăţăturile Domnului, nu este mai mare bucurie ca aceea de a şti, că atunci când cei vârstnici au părăsit pe Hristos, s-a găsit un tânăr curajos care să meargă după El.

Se vor ridica mulţi învăţători ai tineretului şi vor chema pe tineri să-i urmeze, vor

promite tot ce gura le poate vorbi; ***tineretul creştin are însă un singur Învăţător de care trebuie să asculte şi după care să meargă, Hristos Lumina lumii. Fără El nu este mântuire, El a luminat întotdeauna sufletele tinerilor care L-au chemat şi L-au rugat cu credinţă şi cu dragoste.***

Aţi auzit în noaptea Învierii pe preoţi strigând: ***"Veniţi de luaţi lumină!" Această lumină este simbolul luminii lui Hristos, care luminează în întunericul acestei lumi.*** Păziţi cu sfinţenie această lumină pe care aţi luat-o până acum şi vegheaţi cu tărie ca nimeni să nu v-o poată stinge, nici un vrăjmaş de zi şi de noapte, nici vântul cel turbat şi nici vijeliile şi toate uraganele de s-ar înfuria împotriva voastră.

Sunteţi salvaţi, sunteţi luminaţi, sunteţi în corabie, sunteţi cu Împăratul, este în mijlocul nostru. Păziţi mai departe credinţa, nădejdea şi dragostea şi nimic să nu fie în stare să vă întoarcă de pe drumul cel adevărat care duce la viaţă. Acum este momentul să stăm mereu de veghe ca să nu pierdem truda şi agoniseala sufletească, uniţi cu toţii în rugăciunile din Biserică, cât şi cele de acasă, să zicem şi noi cu Apostolul Toma:

Rugăciune

Domnul meu şi Dumnezeul meu, ajută-ne să sfârşim cu bine zilele vieţii noastre, trăind în dreapta credinţă şi în sfânta pregătire sufletească şi trupească, ca să fim cu tine nedespărţiţi în ceruri în vecii vecilor. Amin.

Părintele Ion Cârciuleanu - Sfântul apostol Toma - Credinţă şi îndoială

Praznicul praznicelor şi sărbătoarea sărbătorilor creştine este, fără îndoială, Învierea Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Prin Învierea Mântuitorului, "***moartea a fost înghiţită de biruinţă***" şi iadul a fost înfrânt (I Corinteni 15, 54-55). "***Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer***", cum glăsuieşte o cântare din canonul Sfintelor Paşti.

Învierea Domnului, deşi prevestită de însuşi Mântuitorul (Matei 16, 21; Marcu 8, 31; Luca 9, 22), părea ceva imposibil şi de aceea acest eveniment a produs o impresie extraordinară asupra multora şi a prilejuit o bucurie neaşteptată apostolilor şi tuturor celor care au aflat, într-un fel sau altul, că Iisus, după moarte şi coborârea Sa în mormânt, a înviat din morţi.

Întâmplările dramatice din săptămâna Patimilor (prinderea lui Iisus, aducerea Sa în faţa judecăţii sinedriului iudeilor şi a lui Pilat, condamnarea la moarte, răstignirea şi moartea pe cruce, împungerea cu suliţa în coastă şi alte batjocoriri, bătăi şi chinuri pe care le-a îndurat Iisus în acele zile) au înspăimântat pe ucenicii săi în aşa măsură, încât ei au uitat, pentru un moment, că Iisus trebuie să pătimească toate acestea şi a treia zi să învieze.

Regăsindu-se ucenicii după îngroparea Domnului, ***"în ziua întâia a săptămânii, seara, uşile fiind încuiate de frica iudeilor, venit-a Iisus şi a stătut în mijloc şi a***

zis lor: "Pace vouă" (Ioan 20, 25). "Şi aceasta zicând, a arătat lor mâinile şi coasta Sa. Şi s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul" (Ioan 20, 20).

Este greu pentru noi să înţelegem uimirea şi chiar o anumită spaimă a ucenicilor în prima clipă, când toţi au văzut pe Iisus viu în mijlocul lor. Dar în clipa următoare, bucuria, o nespusă bucurie, a pus stăpânire pe inimile lor. "***Şi s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul***" (Ioan 20, 21). ***Fără îndoială că această bucurie a crescut când Iisus le-a vorbit din nou, încredinţându-i că a înviat cu adevărat, trimiţându-i la propovăduire şi împărtăşindu-le harul prin cuvintele:*** "***Luaţi Duh sfânt; cărora veţi ierta păcatele, se vor ierta lor şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute***" (Ioan 20, 22-23), ***har ce a trecut de la Sfinţii Apostoli la episcopi şi la preoţi şi care s-a păstrat şi se va păstra în Biserică până la sfârşitul veacurilor.***

Dintr-o înţeleaptă rânduială a lui Dumnezeu, un singur apostol fusese lipsă în seara aceea, a fericitei întâlniri dintre Hristos şi ucenicii săi: Toma Geamănul, căruia, venit mai târziu, ceilalţi ucenici, plini de sfântă şi mare bucurie, i-au zis: "***Am văzut pe Domnul!***" (Ioan 20, 25). Vestea era aproape de necrezut pentru Toma. Deşi fusese prezent la atâtea minuni săvârşite de Iisus, inclusiv la învierea lui Lazăr, minune care, cu o săptămână înainte, uimise tot Ierusalimul (Ioan 12, 18), ***Toma ardea de dorinţa de a primi încredinţarea temeinică despre Învierea Domnului, deşi Toma îl iubea pe Iisus din toată inima şi credea cu tărie în cuvântul pe care li-l vestise Domnul pe calea propovăduirii credinţei celei noi. El aştepta cu nerăbdare Învierea, pe care Domnul însuşi le-o vestise mai înainte de răstignire. Înţelesese cu inima şi cu mintea sa, că învierea lui Hristos este piatra de temelie a întregii credinţe creştine; în gândurile sale, poate, îşi făcuse loc adevărul pe care avea să-l rostească mai târziu Apostolul Pavel:*** "***Şi dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică credinţa voastră***" (Corinteni 15, 14).

Toma dorea, aşadar, ca Iisus să fi înviat, dar teama, neîncrederea, îndoiala puseseră stăpânire pe sufletul său: ***dacă Hristos n-a înviat, ci numai un zvon se răspândise prin Ierusalim? Dacă Isus n-a înviat şi numai o părere a ucenicilor îi fac să ia drept fapt împlinit dorinţa lor puternică, să socotească adevăr, închipuirea lor?*** Îndoielile îl cuprind, îl stăpânesc, îl chinuie, îi frământă sufletul ars de dragoste şi de nădejde. Când ceilalţi ucenici, plini de bucurie, îi spun: am văzut pe Domnul, el mărturiseşte lor: "***De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuielor şi de nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi de nu voi pune mâna mea în coasta lui, nu voi crede***" (Ioan 20, 25).

Convinşi de adevărul învierii lui Hristos, ceilalţi apostoli n-au mai încercat să-l convingă pe Toma. Ei îi cunoşteau firea de om înclinat să cerceteze orice fapt, pentru a ajunge la concluzii pe baza unor dovezi sigure. Pe de altă parte, apostolii erau încredinţaţi că Mântuitorul va reveni în mijlocul lor şi atunci Toma se va convinge personal că Domnul a înviat.

Domnul Iisus, care cunoştea tot zbuciumul lui Toma, nu voia să-l lase pradă îndoielilor şi suferinţelor sale sufleteşti. Opt zile l-a lăsat Domnul pe Toma să se frământe în dorinţa de a afla, în sfârşit, el personal, adevărul învierii Domnului. Între timp, Iisus s-a arătat femeilor mironosiţe, precum şi celor doi ucenici – Luca şi Cleopa -, pe drumul spre Emaus, iar Petru, apostolul, a constatat că mormântul unde fusese pus trupul Domnului era gol (Luca 24).

În sfârşit, Toma se învrednici de o experienţă proprie, la care se gândea şi pe care o dorea tot timpul. După opt zile, ucenicii Domnului erau iarăşi înăuntru, şi Toma împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: **"Pace vouă".**

Apoi a zis lui Toma: "***Adu-ţi degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios***" (Ioan, 20, 26-27). În faţa lui Toma şi a celorlalţi apostoli se afla Mântuitorul, care le vorbea şi le arăta semnele patimilor Sale. Toţi îl vedeau, îl ascultau şi îl recunoscură imediat. De data aceasta era exclusă orice posibilitate de a se înşela în privinţa realităţii vii a prezenţei lui Iisus cel înviat. ***Copleşit de uimire şi de recunoştinţă pentru că s-a învrednicit să-L vadă pe Iisus cel înviat, Toma n-a putut spune decât: "*****Domnul meu şi Dumnezeul meu!*****", cuvinte care exprimă esenţa acestui adevăr, şi prin care Apostolul îşi mărturiseşte toată credinţa şi convingerea sa nezdruncinată că învierea Domnului nu mai poate fi pusă la îndoială. Este o exclamaţie de adorare şi rugăciune înaintea Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.***

Teama, îndoiala şi necredinţa sa se transformară într-o credinţă tare, izvorâtă din puterea dragostei ce o avea pentru Domnul, şi din chinul său lăuntric. ***La mărturisirea acestei credinţe, Domnul Iisus, cu glasul blând şi mângâietor, printr-o blândă imputare, îi răspunde***: "***Căci M-ai văzut pe Mine, Tomo, ai crezut; fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut***" (Ioan 20, 29-30).

În necredinţa apostolului Toma vedem şi o înaltă rânduială dumnezeiască. Dumnezeu însuşi a îngăduit-o, pentru ca ea să aducă mai mare folos credinţei noastre. De aceea cântările noastre bisericeşti din Duminica Tomei nu-l învinuiesc

pe acest apostol, ci descriu şi califică starea lui Toma: ***"O, bună necredinţa lui Toma este o credinţă mântuitoare, care adevereşte faptul învierii spre încredinţarea lumii. O, prea mărită minune! Necredinţa, credinţă adevărată a rodit!".***

Clipa în care Apostolul Toma a dobândit convingerea Învierii Domnului a fost atât de mare, încât a trezit în el o putere de credinţă care îi va marca definitiv destinul: va porni în lume pentru a vesti şi altora, cu vorba şi cu viaţa sa proprie, pe Hristos şi învăţătura Lui, patimile şi slăvita Lui înviere. Sf. Apostol Toma va pecetlui cu jertfa vieţii sale credinţa sorbită din atingerea rănilor lui Iisus cel înviat din morţi. Va vesti Evanghelia, cu toate sfintele şi luminoasele învăţături, în ţinuturile Parţilor, Mezilor, Perşilor, ajungând până în India, unde a suferit moarte de mucenic.

Binecuvântatul privilegiu al Sfântului apostol Toma, de a cunoaşte astfel pe Mântuitorul, a fost mare şi unic în istoria Bisericii noastre.

Risipirea îndoielii Sfântului apostol Toma, prin arătarea Mântuitorului, a avut urmări pozitive pentru Biserica creştină, căci a întărit şi credinţa altora, şi a convertit la credinţă pe mulţi dintre necreştini.

Şi acest fapt l-a dorit Hristos, căci învierea Sa este evenimentul hotărâtor în lucrarea de mântuire a lumii.

Cercetarea înţelesului evanghelic de astăzi ne conduce la adevărul unei profunde legături a oamenilor cu credinţa în Hristos şi care risipeşte îndoiala, aduce pacea, bucuria, netemerea, liniştea şi mulţumirea. Ea pătrunde tainic în sufletul nostru şi înlătură piedicile pe care duhul cel rău le pune în calea desăvârşirii noastre. Având mereu încrederea în Dumnezeu, să ne străduim, având conştiinţa trează în îndeplinirea a tot lucrul cel bun, să ne rugăm ca şi noi să simţim şi să trăim puterea învierii Domnului Isus Hristos în toată strălucirea ei dumnezeiască, **aducându-ne aminte de îndemnul Sfântul apostol Petru** ***care zice:*** "***Credeţi în Dumnezeu fără să-L vedeţi şi vă veţi bucura cu o bucurie negrăită!***" (I Petru 1, 8). **Iar de se va strecura vreo îndoială în inima noastră, să auzim cuvântul Domnului spus lui Toma:** "***Pune degetul tău şi vezi mâinile Mele. Pune mâna ta în coasta Mea, şi nu mai fi necredincios, ci credincios***". ***Te vei cutremura şi vei răspunde ca şi Toma:*** "***Domnul meu şi Dumnezeul meu!***". ***Amin.***

b'LOGOS - Dumnezeul meu

„Drept răspuns, Toma i-a zis: «Domnul meu şi Dumnezeu meu!»“

Ce salt uriaş a făcut într-o clipă sufletul ucenicului convins! Ce revelaţie a trăit toată fiinţa lui Toma în clipa atingerii de Iisus! Ce lumină strălucea în el, ce strigăt a izbucnit, ce transformare s-a făcut deodată în inima lui, ca la un contact zguduitor cu o putere nebănuită. De la „nu voi crede“, Toma a ajuns fulgerător la suPerlativul încredinţării doar printr-o singură atingere de Iisus.

Binecuvântate sunt sufletele sincere care, când li se dovedeşte adevărul, îl primesc cu toată inima, se prăbuşesc lui Hristos fără nici o rezervă şi se transformă zguduitor şi total la o singură, dar supremă atingere a lui Iisus!

Abia aceasta este aflarea lui Iisus. Împărtăşirea cu El. Şi învierea cu El. Şi abia de la această stare înainte, ucenicul devine apostol. Îndoielnicul, neclintit. Temătorul, erou. Omul, îndumnezeit. Adică devine ceea ce voieşte Dumnezeu cu fiecare din noi.

În loc de răspuns, Toma a zis: „***Domnul meu şi Dumnezeul meu!***“ Era singurul răspuns pe care ucenicul îl putea aduce, în adevăr, vrednic de dragostea care i se arătase. Nici un alt grai nu ar fi fost vrednic de clipa aceea.

O, suflete al meu, când şi în viaţa ta se petrec uimitoare minuni, când chiar în faţa simţurilor tale trupeşti se arată strălucitele revelaţii, când, nemijlocit, te atingi cu toată fiinţa ta cutremurător de Hristos, o, suflete al meu, strigă

atunci şi tu lui Iisus cu toată recunoştinţa ta, cu toate lacrimile tale, cu tot fiorul inimii arzând: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!“

Căci toată prăbuşirea şi înălţarea ta este atunci un act al Dumnezeirii Lui. O minune a dragostei Lui şi o transfigurare a atingerii Lui de tine.

Nu degetul lui Toma s-a înălţat spre rănile lui Iisus. Ci rana Inimii lui Iisus s-a coborât până s-a atins de degetul lui Toma, de sufletul său.

Noi nu ne-am suit spre Iisus, ci El S-a coborât până S-a atins de noi.

- ***Nu noi L-am căutat pe El, ci El ne-a căutat pe noi!***
- ***Nu noi L-am ales pe El, ci El ne-a ales pe noi.***

Ceea ce noi numai am dorit, El a realizat nebănuit de frumos, neînţeles de uşor şi nemărginit de dulce…

Şi acum, când toată fiinţa noastră vibrează ca o harfă de aur cu toate coardele ei atinse puternic şi deodată, când grelele revărsări de stări cereşti ne copleşesc duhul, când ochii noştri, reflectând nepământeşte străluciri negrăite, se apleacă inundaţi de lacrimi, recunoaştem că toate acestea sunt binecuvântate efecte ale atingerii lui Iisus şi recunoaştem că El S-a coborât până unde noi, întinzându-ne, abia de-am putut ajunge să ne atingem de El.

Şi recunoscând, strigăm şi noi cu toată iubirea şi pocăinţa inimii noastre: **Domnul nostru şi Dumnezeu nostru, slavă veşnică Ţie, Mare şi Bun Iisus!**

Adevărata credinţă este o descoperire personală. Ea nu este un dar moştenit. Nici un lucru învăţat. Nici chiar adeziunea formală la vreo Biserică sau cult, sau adunare. **Ci credinţa adevărată este o îndoită descoperire: a lui Hristos spre suflet şi a sufletului spre Hristos.*****Este coborârea lui Hristos spre om şi înălţarea omului spre Hristos până la atingerea şi sudarea unuia de Celălalt.***

În aşa fel, încât ceva din butuc să se urce până în ramul cel mai de sus al mlădiţei. Şi lumina cea mai de sus să se coboare până în rădăcina cea mai profundă.Atunci întrepătrunderea este atât de tainică, încât Hristos Se manifestă în tot ce este al omului,iar omul se contopeşte în tot ce este al lui Hristos.

O astfel de credinţă nu este decât personală, căci la ea nu putem ajunge decât fiecare personal. Nu pentru toţi, căile de ajungere la ea sunt la fel. Dar ea, când este, ajunge în toţi la fel, un bun cu totul personal.

Toma, în clipa atingerii care l-a străluminat dintr-o dată, n-a spus „Domnul nostru şi Dumnezeul nostru“, ci „Domnul meu şi Dumnezeul meu!“. Căci, pentru el personal, Hristos abia de atunci încolo devenise Dumnezeu. Ce strălucită izbândă, ce fericită descoperire, ce negrăită minune este aceasta! Poate fi Hristos Domnul şi Dumnezeul Adevărat, dar, dacă El nu este chiar al tău, nu mult îţi foloseşte ţie aceasta.

Poate fi Hristos Mântuitorul lumii, dar, dacă El nu este chiar al tău, în zadar. ***Poate fi credinţa mântuitoare, iertarea câştigată, împărăţia lui Dumnezeu aproape, – dar, dacă nu le ai tu, dacă nu sunt ale tale, dacă tu nu eşti al lor, atunci tu personal n-ai nici un folos de ele: tu eşti tot în păcatele tale şi tot fără mântuire.*** Şi acum, şi în veci. Să fii bine încredinţat de asta!

Suflete dragă, cum stai tu faţă de aceste adevăruri?Ai făcut tu acest salt ceresc prin care să devii un om nou?Ai avut tu în viaţa ta acea dumnezeiască clipă a atingerii de Iisus?Ai simţit tu în toată fiinţa ta o cerească transformare întocmai ca o naştere din nou când Hristos S-a atins de tine, când tu te-ai atins de El?

O, dacă da, ferice de tine! Strânge-te tot mai mult de El până când vei fi una cu El şi El una cu tine. Să fii astfel fericit cu El.Dar dacă nu, atunci te rog, atinge-te chiar acum. **Şi ochii tăi se vor lumina, fiinţa ta se va naşte de sus**. Şi Hristos va deveni al tău deplin-deplin, iar tu al Lui în totul.

Slavă Învierii Tale, Doamne Iisuse, slavă Ţie!
Cu toată fiinţa mea Te doresc, Doamne Iisuse.
Şi cu toată puterea mea mă ating de Tine.
Fă ca harul Tău să se reverse în mine şi
să-mi schimbe în chip desăvârşit toată fiinţa şi toată viaţa mea,
făcându-mă un binecuvântat şi puternic apostol al Tău,
copil al Tău, rob al Tău…

Amin.

Traian Dorz – Degetul lui Toma

Toate sfintele cuvinte ale lui Dumnezeu lăsate nouă în Sfânta Sa Evanghelie sunt întru totul adevărate şi întocmai aşa cum sunt scrise. Sfintele buze ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care a venit de la Tatăl Ceresc, ne-au vestit numai adevărul şi în gura Lui n-a aflat nimeni niciodată minciună. De aceea oricine aude sau citeşte Sfânta Evanghelie trebuie să creadă din tot sufletul lui tot ce este cuprins în ea.

Oricine se îndoieşte de vreunul din aceste cuvinte seamănă cu necredincioşii. Iar necredincioşia este un mare păcat.

Dar dacă noi avem un cuget curat şi dacă din inimă dorim să cunoaştem adevărul, Domnul Iisus nu ne lasă în necredinţă, ci ne ajută să ajungem să vedem că tot ce a spus El este întocmai aşa.

Aşa s-a petrecut şi cu Sfântul Apostol Toma, care la Învierea Domnului, n-a putut crede că Hristos a înviat, chiar dacă toţi ceilalţi îi spuseseră că ei L-au văzut pe Domnul. „***De nu-mi voi pune mâna mea în rănile Lui şi degetul meu în coasta Sa cea străpunsă, nu voi crede*** – zicea Toma.”

Iar Domnul nostru Iisus Hristos, Care, fiind Dumnezeu, auzea şi cunoştea totul,

a auzit şi a văzut necredinţa Sfântului Toma. Domnul a cunoscut că inima lui era sinceră şi de aceea n-a vrut să-l lase în necredinţă.

Ci, în prima duminică după Sfânta Înviere, Domnul Iisus li S-a arătat din nou Sfinţilor Apostoli, când era între ei şi Toma. Şi aşa a fost atunci: ***„Pe când uşile casei unde erau ei erau încuiate de frica iudeilor, Domnul Iisus S-a arătat în mijlocul lor şi le-a zis: «Pace vouă!»***

Apoi i-a zis lui Toma: «Adu-ţi degetul tău încoace, uită-te la mâinile Mele şi adu-ţi mâna ta şi pune-o în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios».

Drept răspuns, Toma I-a zis: «Domnul meu şi Dumnezeul meu!»Dar Iisus i-a zis: «Fiindcă M-ai văzut, Tomo, ai crezut. Dar ferice de cei care n-au văzut şi au crezut…»"

Din clipa când degetul lui a atins coasta Mântuitorului, care sângera încă, se spune că Sângele, curgând din coasta Domnului, s-a prelins pe degetul lui Toma şi tot degetul lui s-a înroşit. După aceea, orişicât s-a şters şi s-a spălat Toma, nu şi-a mai putut albi degetul său niciodată. I-a rămas pe totdeauna înroşit de Sângele luat pe el din rana lui Hristos. Astfel că ori de câte ori Toma îşi privea degetul său, îşi aducea aminte nu numai cu bucurie despre adevărul Învierii Mântuitorului, ci şi cu durere şi ruşine despre îndoiala şi necredinţa lui în această slăvită Înviere.

Până la sfârşitul vieţii sale pământeşti, Sfântul Apostol Toma, ori de câte ori propovăduia Evanghelia şi vorbea despre Învierea Domnului, îşi înălţa în faţa oamenilor degetul său rămas înroşit de Sângele din coasta lui Hristos şi le spunea cu ochii scăldaţi în lacrimi: – Iată dovada Învierii Lui! Nici eu n-am crezut până ce am văzut şi am pus degetul acesta în rănile Lui. Ferice de voi dacă veţi crede şi nu vă veţi îndoi, cum m-am îndoit eu… Degetul acesta pe care îl vedeţi este încă o dovadă puternică despre Învierea lui Hristos.

Cine crede în El are viaţa veşnică. Dar cine nu crede nu va vedea viaţa, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el!

Când adunarea Bisericii se încheia, printre rugăciunile sale, Toma, apostolul pe veci credincios şi fericit, spunea adesea şi următoarele cuvinte: ***Prea slăvite Iisuse Hristoase, Marele nostru Dumnezeu şi Mântuitor, slavă Ţie şi slavă veşnică Slăvitei Tale Învieri, prin care ne-ai arătat Dumnezeirea Ta şi ne-ai întărit credinţa în tot adevărul Evangheliei Tale.***

Din toată inima mea Îţi mulţumesc că Te-ai milostivit şi de mine şi mi-ai dovedit atât de puternic acest adevăr mântuitor. Dar din toată inima mea îmi pare rău şi Te rog să mă ierţi pentru clipa necredinţei mele.

Doamne Iisuse, Te rog să ai milă de toţi acei care până la sfârşitul veacurilor se vor mai îndoi vreodată de Tine şi nu vor putea crede din toată inima lor Învierea Ta. Îndură-Te şi de ei, Doamne Iisuse şi nu lăsa pe nimeni în necredinţă, cum nu m-ai lăsat nici pe mine.

Ci ajută fiecăruia să creadă în mântuirea Ta, pentru ca nimeni să nu piară, ci toţi să aibă parte de răsplata credinţei şi Învierii Tale. Amin.

Slăvit să fie Domnul!

(Traian Dorz, povestire din «Pe genunchii lui Iisus»)

Traian Dorz - Meditaţii la Apostolul din Duminica a II-a după Paşti

…Prigonirile sunt pentru credinţă ceea ce este furtuna pentru foc. Când focul e slab, furtuna îl împrăştie, dar când focul e puternic, ea îl aprinde nespus mai mult şi îl răspândeşte nespus mai repede. Aşa a fost totdeauna şi aşa a şi rămas până astăzi. Încă din primele zile ale creştinismului, diavolul a stârnit împotriva Bisericii Domnului Iisus cea mai ucigaşă ură şi cea mai necruţătoare prigonire, cu gândul de a o nimici, după cum căutase să facă şi cu Iisus. Dumnezeu a îngăduit diavolului să-şi împlinească, în mare parte, aceste planuri ale lui, dar numai în măsura în care acestea foloseau chiar Bisericii Sale şi fiecărui credincios care ajunsese în această cernere a lui Satan, cum spusese Mântuitorul (Luca 22, 31). Dar aceasta era îngăduită de Dumnezeu tocmai în vederea curăţării grâului Său din hambarul Bisericii, prin această cernere.

…Furtuna n-a stins niciodată un foc viu, ci numai pe acela care şi aşa era mort. Cernerea n-a pierdut niciodată grâul care era sănătos, ci numai pe acela care şi aşa era sec. Nu vă miraţi de încercarea de foc ce s-a abătut peste voi – spune Cuvântul lui Dumnezeu (I Petru 4, 12)…

…Furtuna trebuie să împrăştie focul, iar vântul trebuie să cureţe aria, când fumul se lasă prea jos în ochi, iar aria se prea umple cu pleavă şi cu gunoaie.

Nu vine încercarea decât atunci când este nevoie şi numai acolo unde este lipsă de ea.

Vântul nu scutură decât florile seci şi nu face să cadă decât fructele viermănoase. După ce şi-a făcut această lucrare binefăcătoare, încercarea trece şi vântul încetează.

(Traian Dorz, din Hristos – Puterea Apostoliei)

Traian Dorz - Fraţii şi străinii

1. Doar puţin lipsise Toma dintre fraţii săi – şi ce mare deosebire este acum între el şi ceilalţi! Doar puţin plecase la alţii – şi acum iată-l pe Toma cât de greu se mai poate înţelege cu fraţii săi, cu adunarea sa, cu felul credinţei pe care şi el o avusese înainte, în care şi el umblase atâta vreme şi atât de strâns unit cu ceilalţi după Domnul.

2. Sfântul Ioan îşi va fi amintit cu durere că tot aşa începuse şi Iuda să lipsească dintre ei – până a ajuns unde a ajuns. Lipsirea dintre fraţi l-a dus la pierzare şi trădare pe Iuda. Sfântul Ioan ştia bine unde duce lipsa dintre fraţi şi pe unde poate să ajungă fratele plecat.

Cu ce gânduri şi cu ce vorbe va veni el înapoi la ei, spre a-i tulbura şi a-i clătina din credinţa lor dintâi. Ceilalţi fraţi petreceau împreună în rugăciune, în aşteptarea Domnului, în îmbărbătarea Cuvântului Sfânt, mângâindu-se şi încurajându-se unii pe alţii în aceste momente grele când rămăseseră atât de puţini şi de zdrobiţi… Iar Toma lipsea. Toma se dusese în altă parte şi la altceva. O, ce mare primejdie este asta! Fraţii mei, aveţi grijă!

3. Aveau şi ceilalţi apostoli familii, aveau şi ei interese şi griji – dar lor, mai presus de toate acestea, le era acum unitatea lor, ascultarea Cuvântului şi Cauza lui Hristos.

Toma pare a fi ajuns acum într-o mare ispită. Dar, pentru că inima lui nu se rupsese cu totul de fraţi, Domnul a avut milă de el şi l-a salvat în ultimul moment.

4. Nu te depărta nici tu şi nu lipsi niciodată dintre fraţi. Nu te supăra pe nici unul dintre fraţii tăi. Şi nu merge nicăieri altundeva când trebuie să fii în mijlocul lor.

Nu părăsi adunarea ta, cum au unii obicei, ca să nu ajungi lipsit de bucuria Domnului, străin de fraţii tăi şi de credinţa ta de la început (Evr 10, 25).

5. Nu te lăsa atras de alţii şi nu socoti nimic mai de preţ decât a fi împreună cu fraţii tăi, când sunt adunaţi în aşteptarea Domnului, Care a promis că va veni în mijlocul lor (Mt 18, 20).

Iar dacă totuşi mai umbli prin alte părţi, nu aduce între fraţii tăi gânduri străine de încredinţările lor, de învăţătura şi de familia lor şi nu te arăta cu încăpăţânare de altă părere decât a lor, cum fac mulţi care se rătăcesc, prin dezbinare, pe totdeauna şi care nu se mai întorc din rătăcirea lor niciodată.

Ei sunt gata apoi totdeauna de ceartă cu fraţii, dar nu mai sunt gata niciodată de înţelegere cu ei.

6. Cei ce se duc pe la străini capătă duh străin, iar apoi între fraţii lor sunt gata numai de luptă, dar nu mai sunt gata de pace.

Sunt gata de rătăcire, dar nu mai sunt gata niciodată de întoarcere.

Încredinţările străine sunt gata să şi le apere cu orice preţ - dar pe cele ale fraţilor nu mai pot să le primească.

Ce blestemat duh face astfel de lucrare! Şi câtă pază şi grijă ne trebuie fiecăruia, ca să nu cădem în stăpânirea lui, fiindcă, iată, cei care au căzut nu se mai pot salva niciodată.

7. Ci tu, fiul meu, rămâi mereu între „cei doisprezece” ai tăi, ţinând la adunarea ta mai mult ca la orice, căci numai acolo este, pentru tine, Hristos. Şi numai acolo este mântuirea ta şi este adevărul tău.

8. Ce uşor îţi este totul câtă vreme rămâi credincios între fraţi - dar ce greu îţi devine totul atunci când nu mai eşti cu ei!

Ce uşor îi fusese lui Toma să creadă şi ce fericit spusese şi el împreună cu ceilalţi, doar de câteva zile: „Acum cunoaştem… acum credem!” (In 16, 30). Şi ce greu şi cât de cu neputinţă îi este acum să mai creadă ca fraţii lui! Şi să mai recunoască aşa ca ei!

9. Până fusese statornic cu fraţii, până nu părăsise adunarea sa, până nu mersese la alţii, până nu ascultase şi nu primise părerile străine - ce unitate de gânduri şi de simţiri era între Toma şi ceilalţi fraţi ai lui, ucenicii Domnului!

Dar iată că, îndată ce numai o dată s-a dus în altă parte, el nu se mai poate înţelege cu ei, ci vine la ei cu o credinţă şi cu o părere dezbinătoare.

10. Suflete dragă, să nu spui că a lipsi o dată de la adunare, că a merge doar o dată la alţii, că a primi doar una dintre părerile altora nu este păcat şi nu este rău.

Căci iată unde îl pot duce astfel de căi ispititoare chiar şi pe unul dintre apostoli. Iată unde l-au putut duce pe Toma!

11. Şi nu te bizui apoi pe nimeni - că tu nu eşti Toma. Vezi apoi cum Toma îi dispreţuieşte pe toţi fraţii lui şi se arată plin de îngâmfare, încrezător numai în eul său.

Dacă nu voi vedea eu…, degetul meu…, mâna mea… Parcă-i auzi pe unii care spun: Eu nu ascult decât de Domnul, eu nu primesc nimic de la oameni… eu nu recunosc decât ce spune Evanghelia.

…Şi această „ascultare” este, de fapt, nu de Domnul, nici de Evanghelie, ci de eul lui, de interpretarea pe care o dă acest eu, totdeauna eul orb, nenorocit, sărac şi gol.

12. Adevăratul Trup al lui Hristos are totdeauna semnul cuielor. Adevărata Biserică a lui Hristos va avea totdeauna semnul jertfei, al pătimirii, al suferinţelor pentru El.

13. Cei care vin din necazul cel mare vor avea cea mai fericită primire în ceruri tocmai pentru că poartă şi ei semnul cuielor în acelaşi fel în care îl purtase Iisus (Fapte 14, 22; Apoc 7, 14).

Semnul cuielor este cea mai puternică dovadă că un mădular face parte din Trupul lui Hristos.

14. Mâinile şi picioarele Domnului, adică acei care lucrează şi umblă cu adevărat în Biserica Sa, au neapărat parte de încercări şi pătimiri pentru Numele Lui (Lc 6, 22). Acei lucrători şi ostenitori care sunt cu adevărat ai lui Hristos trebuie neapărat să aibă în vreun fel semnul cuielor (II Tim 3, 12).

Nu totdeauna cei care suferă sunt ai lui Hristos, dar totdeauna cei care sunt ai lui Hristos suferă.

15. O, ce fericit lucru este să poţi avea o voioasă credinţă şi o neclintită încredere în acest mare şi fericit fapt al Învierii lui Hristos!

Cu câtă siguranţă îţi umple credinţa asta inima în faţa vieţii, cu câtă pace – în faţa morţii, cu câtă mulţumire – în faţa greutăţilor, cu câtă răbdare – în faţa încercării, cu câtă despăgubire – în faţa nedreptăţilor şi cu câtă veşnicie – în faţa nestatorniciei!

O, ce nefericit lucru trebuie să fie a nu putea crede în Înviere! Şi a nu avea toate aceste daruri ale ei!

16. Petru fusese cernut înainte de moartea Domnului, Toma fusese cernut după Învierea Lui.

Petru nu putea crede în moartea lui Iisus, Toma nu putea crede în Învierea Sa. Domnul i-a salvat însă pe amândoi, pentru că motivul necredinţei lor nu era trufia, ci slăbiciunea. Nu era răutatea, duşmănia şi vânzarea, purtată în inimă îndelung ca la Iuda. Ci era o neaşteptată şi grea încercare, venită peste ei dintr-o dată. Dar care le-a fost o învăţătură pe care au ţinut-o minte toată viaţa – şi pe care n-au mai repetat-o niciodată. Pe când, mulţi din cei de azi rămân în ea pe totdeauna.

17. Fără credinţa în moartea lui Iisus pentru iertarea păcatelor nu poate fi nici credinţa în Învierea Lui pentru viaţa veşnică.

Credinţa în Înviere este condiţionată de credinţa în moarte.

Hristos nu putea să învie decât după ce murise mai întâi. Slava Învierii Lui nu putea să vină decât după moartea Sa. Şi tot aşa nu poate să vină nici a noastră.

18. Pentru noi, care credem în Hristos, lucrurile nu pot fi decât tot aşa. Trebuie să murim duhovniceşte faţă de păcat, ca să înviem faţă de neprihănire. Trebuie să murim sufleteşte pentru lumea aceasta, ca să înviem şi trupeşte, pentru lumea viitoare. Trebuie să murim şi trupeşte, în forma aceasta, pentru pământ, ca să înviem în forma cealaltă, pentru cer (I Cor 15, 42 52).

19. Nu se poate ajunge acolo în Slavă decât prin unica uşă a morţii. Nimeni n-a putut ajunge până acum în alt fel (In 3, 13). Aşa a ajuns şi Hristos Domnul nostru.

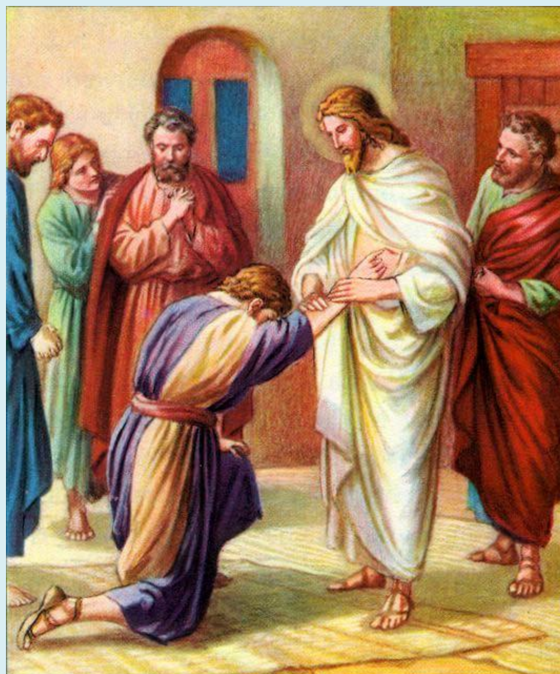
Şi aşa vom ajunge, sigur pe urmele Lui şi noi, care Îl iubim şi-L urmăm pe El până la moarte.

20. Totuşi cât de nemărginit de Bun este Dumnezeu! După ce toate din jurul nostru, din afara noastră şi dinăuntrul nostru sunt numai dovezi ale existenţei, ale înţelepciunii şi ale Puterii Lui, noi tot mai cerem mereu alte şi alte noi dovezi, spunând: „Dacă nu le voi vedea, nu voi crede”. Şi Dumnezeu Se lasă ispitit de noi. Şi ne arată mereu fiecăruia alte şi alte semne.

Slavă veşnică Lui! Amin.

Traian Dorz, Răsplata ascultării

Traian Dorz – Să nu fii necredincios

„Apoi i-a zis lui Toma: «Adu-ţi degetul încoace şi uită-te la mâinile Mele şi adu-ţi mâna şi pune-o în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios».“ (Ioan 20, 27)

Cât de nelipsit este Dumnezeu de lângă fiecare din noi! Cât de bine cunoscător este Hristos a tot ce facem şi ce spunem fiecare! Cât de adânc ne pătrunde Duhul Sfânt toate gândurile pe care le purtăm în inima noastră! Într-adevăr nimic nu este ascuns dinaintea ochilor Aceluia cu Care avem a face (Evrei 4, 13).

Totuşi cât de nemărginit de bun este Dumnezeu! După ce toate din jurul nostru, din afara noastră şi dinlăuntrul nostru sunt numai dovezi ale existenţei, ale înţelepciunii şi ale puterii Lui, noi tot mai cerem mereu alte şi alte noi dovezi, spunând: Dacă nu le voi vedea, nu voi crede.

Şi Dumnezeu Se lasă ispitit de noi. Şi în bunătatea Lui, ne arată nouă personal atâtea semne şi mărturii, anume pentru noi, care le-am cerut.

O, la câte gânduri ne-a răspuns El, la câte chemări a venit! Câte rugăciuni a ascultat! O, dacă ni le-am aminti pe toate!

Credinţa adevărată nu-L ispiteşte pe Dumnezeu. Ea nu cere semne, ca să creadă. Ea nu are nevoie să pipăie, ca să se încredinţeze. Ea nu-I pune condiţii lui Hristos nici chiar în cele mai grele răscruci ale vieţii sale. Nici chiar în cele mai de cumpănă clipe ale Adevărului. Nici chiar în cele mai neaşteptate lovituri ale nădejdii. Credinţa adevărată se bizuie liniştită pe Dumnezeul ei cel Viu. Pe Numele lui Iisus cel Biruitor. Pe Cuvântul Său cel adevărat şi puternic.

Aceste realităţi vii şi slăvite sunt mai puternice pentru sufletul credincios decât orice furtună, decât orice cutremur, decât orice întuneric, decât orice lovitură. Numai adevărata iubire Îl cunoaşte pe Hristos în acel înalt fel în care ea nu mai are nevoie de nici un alt semn.

Toţi ucenicii Domnului au avut nevoie de vreun semn să poată crede că Hristos a Înviat. Chiar şi ucenicul cel mai iubit. Dar Sfânta Sa Mamă n-a avut nevoie de nici un semn. Pentru ea fuseseră destule cele pe care le văzuse începând cu ziua Bunei-Vestiri.

- ✓ *Singură ea crezuse în ceea ce i se vestise (Isaia 53, 1).*
- ✓ *Ea Îi pusese numele Iisus, Cel ce mântuieşte (Luca 1, 31). Ea a auzit mărturia îngerilor, a păstorilor, a magilor.*
- ✓ *Ea L-a sărutat şi L-a hrănit la sânul ei.*
- ✓ *Ea L-a îmbrăţişat şi L-a încălzit la inima sa, ferindu-L de frig şi de primejdii.*
- ✓ *Ea L-a dus în Egipt, a suferit şi a muncit pe la străini, ca să-L hrănească şi să-L îmbrace.*
- ✓ *Ea, Mama Lui Scumpă, a tremurat şi s-a rugat cu atâtea lacrimi pentru El peste legănuţul Lui.*
- ✓ *Ea, care stătea mereu în umbra Lui retrasă şi smerită, fără a dori să fie nici măcar văzută de mulţime, era desigur cea mai atentă ascultătoare a cuvintelor Lui. Fiindcă nimeni altcineva pe lume nu ştia atât de bine ca ea Cine este El, Fiul ei. Nimeni altcineva pe lume nu mai putea avea asemenea încredinţare despre Dumnezeirea Lui ca ea, Mama Lui Dulce.*

De aceea credinţa tuturor celorlalţi a avut nevoie de semne şi dovezi, de întrebări şi răspunsuri, de alergări şi pipăiri.

Singură credinţa Maicii Sfinte n-a avut nevoie de acestea, pentru că singură ea nu se îndoise niciodată.

De aceea nici nu se scrie nimic despre ea în toate aceste frământate zile, fiindcă lucrurile cele mai evidente nu-i nevoie să le dovedeşti.

Cele scrise s-au scris anume spre credinţa celor ce încă nu credeau (Ioan 20, 31). S-au despre cei ce s-au îndoit, pentru cei care încă se mai îndoiesc, ca să nu se mai îndoiască. S-au scris despre cei care n-au crezut, pentru cei care încă nu cred, ca să nu mai fie necredincioşi. Dar nu s-a scris despre Maica Domnului, care a crezut, pentru cei care cred. Pentru că aceştia n-au nevoie de dovezi. Ei cred mai fericiţi fără ele.

O, suflet scump care ai cerut şi ai primit din partea lui Hristos atâtea dovezi că El este Viu şi Atotputernic, nu mai fi necredincios niciodată. Bizuieşte-te pe Cuvântul Său Adevărat şi pe puternicele dovezi pe care le-a dat El altora – şi chiar ţie – şi nu te mai îndoi, ci crede.Crede cu toată tăria în tot ce a spus şi a făcut Iisus pentru tine. Şi crezând, primeşte viaţa pe care ţi-o îmbie El, urmându-L apoi prin toate până la sfârşit.

Fericit este orice suflet care, în urma semnelor şi dovezilor primite, ajunge la o credinţă nezguduită în Hristos. Care merge şi vesteşte cu o tărie nebiruită Puterea şi Slava Învierii Lui.Care, bizuindu-se pe acest strălucit Fapt, mărturiseşte înflăcărat Evanghelia, nebiruit de nimic până la moarte. Ferice de el, de un astfel de suflet vestitor.

Dar mai ferice de o mie de ori de acela care, pentru a ajunge la o astfel de credinţă şi de biruinţă, n-are nevoie de nici un semn şi de nici o dovadă specială. Căruia îi este de-ajuns doar Cuvântul dragostei lui Dumnezeu şi părtăşia cu Iisus. Sufletului adânc, Hristos i se descopere pe cu totul altfel de căi decât cele ale simţurilor trupeşti. Dar într-un fel nespus mai strălucit şi mai convingător.

Într-un astfel de chip pentru care nu sunt cuvinte să poată fi spus. Şi de aceea nici nu este spus. El Se descoperă în taină. Şi se trăieşte tot aşa. Ascuns de cuvinte şi fugind de „dovezi“.

Mărire Învierii Tale, Doamne Iisuse, mărire Ţie! Îţi mulţumim pentru toate semnele pe care le-ai făcut Tu pentru a ne încredinţa pe noi, care eram necredincioşi şi străini, despre Învierea şi viaţa veşnică.

Te rugăm, ajută-ne să ajungem, de la credinţa care are mereu nevoie de semne, la aceea care nu mai are nevoie de nici un semn.

Şi care tocmai prin aceasta Te are pe Tine în modul cel mai înalt şi în părtăşia cea mai fericită.

Amin.

Traian Dorz, Hristos – Mântuitorul nostru

Traian Dorz - Credinţa-ncununată

Credinţa-ncununată
cu premiul ceresc,
din inima mea toată,
Iisuse, mi-o doresc.

Credinţa-ncununată
cu veşnica răsplată
mi-o dă, Iisus iubit,
în cerul fericit.

Credinţa-mplinitoare
a Sfântului Cuvânt
să-mi ducă până-n slavă
întâiul legământ.

Credinţa înfrânată
cu posturi şi vegheri
mi-o dă, Iisuse Doamne,
aşa cum Tu mi-o ceri.

Credinţa răbdătoare

prin orice jertfă grea
Te rog, ajută-mi, Doamne,
mereu s-o pot avea.

Credinţa iubitoare
vreau, Doamne, mai presus,
căci ea va sta în ceruri
la Sânul Tău, Iisus.

de Traian Dorz, din vol. Cântările Eterne

Traian Dorz - O, semnul cuielor

O, semnul cuielor cumplite
ce mâinile Ţi le-au străpuns,
ce-adânc vedem în el Iisuse
al făr'delegilor răspuns.

O, semnele durerii Tale
pe care le-ai răbdat supus,
ce-adânc vedem în ele preţul
iertării care ne-ai adus.

O, semnul spinilor ce fruntea
usturător Ţi-au sângerat,
ce-adânc vedem în el durerea
cu care ne-ai răscumpărat.

Iisuse, toate-a noastre semne
de răni şi chin, odată pier
dar semnele durerii Tale
se vor vedea pe veci şi-n cer.

O, semmul suliţei ce coasta

Ţi-a despicat-o ascuţit,
ce-adânc vedem în el iubirea
ce ne-a spălat şi ne-a sfinţit.

Ca-n veci, privindu-le Iisuse
să ne-amintim cât ne-ai iubit
cât de adânc ne-a fost păcatul
şi cu ce preţ ne-ai dezrobit.

Traian Dorz - Suflete fără credinţă

Suflete fără credinţă,
roabe duhului ateu,
cine-o să vă mântuiască
dacă n-aveţi Dumnezeu?

Când priviţi spre munţi ori ape,
ori spre cer un curcubeu,
cui vă revărsaţi uimirea
dacă n-aveţi Dumnezeu?

Când o să strigaţi din chinuri
disperaţi, gemând mereu,
cine oare-o să v-audă
dacă n-aveţi Dumnezeu?

Când cărarea vă va trece
prin abisul morţii greu,
cine-o să vă dea lumină
dacă n-aveţi Dumnezeu?

Când pândi-va neagră Spaima
să vă-nghită ca un leu,

unde-o să căutaţi scăparea
dacă n-aveţi Dumnezeu?

Când vă va cuprinde focul
iadului etern şi greu,
ce veţi face, ce veţi face
dacă n-aveţi Dumnezeu?

“O, dumnezeiescul, o, iubitul…”

“O, dumnezeiescul, o, iubitul, o prea dulcele Tău glas! Căci cu noi Te-ai făgăduit să fii cu adevărat până la sfârşitul veacului, Hristoase; pe care întărire şi nădejde, credincioşii avându-Te, ne bucurăm”. *(Canonul Învierii Domnului Iisus Hristos)*

Părintele Zaharia de la Essex - Duminica Tomii

Prima duminică din Penticostar este Duminica Tomii. Pericopa evanghelică ne vorbeşte despre arătarea Domnului ucenicilor la opt zile după Înviere. Toma, care lipsise atunci când Domnul li Se arătase prima dată ucenicilor, nu a crezut în mărturia acestora, ci a voit să vadă şi să atingă pentru a crede. Domnul l-a îndemnat să „pună degetul său în semnul cuielor şi mâna sa în coasta Lui” (cf. Ioan 20, 25), iar Toma, chiar mai înainte de a-L atinge, doar pentru că pătrunsese în prezenţa lui Hristos cel Înviat, după cum tâlcuiesc Sfinţii Părinţi, a strigat cu glas mare: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!” (Ioan 20, 28).

Am putea spune că, într-un anume fel, Toma a fost primul care a primit harisma vorbirii în limbi. Atunci când puterea mântuirii, puterea lui Hristos cel Înviat, s-a revărsat în inima lui, din pieptul său a ţâşnit acest strigăt: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”

Darul vorbirii în limbi a fost un dar aparte, pe care Dumnezeu l-a dat Bisericii primare prin venirea Mângâietorului. Atunci când oamenii au simţit revărsarea Duhului lui Dumnezeu înlăuntrul inimii lor, au scos strigăte de bucurie, de slavă şi de mulţumire. Tot ce ştiau era că Dumnezeu îi învăluise cu Duhul Său.

La început, creştinii au considerat acest dar ca fiind cu totul deosebit şi de mare preţ, pentru că prin el toţi se întăreau în credinţă. Însă, mai apoi, apostolul Pavel, în întâia sa Epistolă către Corinteni, îl va aşeza la capătul listei darurilor Duhului Sfânt, avertizându-i pe credincioşi să nu se folosească de acest dar în public (cf. 1 Cor. 14, 27-28).

După cum spun Sfinţii Părinţi, locul darului vorbirii în limbi a fost luat de rugăciunea minţii, de neîncetata chemare a Numelui lui Hristos. Credincioşii au aflat acest mijloc de a-şi cultiva inima şi nu mai aveau nevoie de harisma vorbirii în limbi pentru a păstra viu simţământul prezenţei lui Hristos înlăuntrul lor.

Duhul aducerii de mulţumită este atât de puternic, încât cel ce i se încredinţează întru totul îşi iese parcă din minţi şi din pieptul lui ţâşnesc strigăte pe care n-ar îndrăzni niciodată să le scoată în prezenţa celorlalţi, deoarece le-ar uzurpa spaţiul duhovnicesc. Însă atunci când intrăm în cămara noastră (cf. Matei 6, 6), putem să-I aducem Domnului rugăciuni de proslăvire şi de cerere cu „suspine negrăite“ (Rom. 8, 26).

Vedem că Dumnezeu i-a îngăduit lui Toma să şovăie pentru ca noi să cunoaştem tainele Împărăţiei Sale. Prin mijlocirea necredinţei binecuvântate a ucenicului, îngăduite de pronia lui Dumnezeu, El ne face cunoscută adevărata lege a credinţei (cf. Rom. 3, 27): „Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!” (Ioan 20, 29). ***Adică suntem binecuvântaţi atunci când le întemeiem pe toate pe făgăduinţa lui Dumnezeu, când, fie că îl vedem sau nu înlăuntrul nostru, credinţa noastră rămâne neîmpuţinată, iar alipirea noastră de poruncile şi de Duhul Lui este la fel de strânsă. Aceasta este legea vieţii pe care ne-o oferă Biserica în Duminica Tomii, reînsufleţind în noi cuvintele înţelepte ale lui Hristos.***

Aceste cuvinte, „Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!” (Ioan 20, 29), au o mare însemnătate în viaţa noastră de zi cu zi. Noi suntem cei ce am văzut harul învierii,

după cum zice una din stihiri, însă noi suntem şi aceia care trebuie să fie cercaţi ca să ni se vădească adevărata inimă. Fiecare dintre noi este în aceeaşi măsură cel ce a văzut şi a crezut, precum şi cel ce nu vede şi totuşi crede, pentru că nouă, tuturor celor ce ne-am alăturat Bisericii, Dumnezeu ne-a dat la început un mare har ca să ne unim cu El.

În această primă perioadă a harului era ca şi cum Îl vedeam pe Domnul întru totul viu în inima noastră şi ni se părea atât de uşor să-L urmăm. Puteam chiar să primim ocările semenilor noştri fără să ne răzvrătim, fără să ripostăm şi să ne arătăm iscusinţa şi superioritatea. Atunci când Hristos era prezent în inima noastră, eram gata să ne smerim şi să ne rugăm, iar pomenirea lui Dumnezeu nu se depărta de la noi nici în timpul somnului, nici când eram treji. Cuvântul Lui era atât de dulce în inimă şi pe buzele noastre, încât voiam neîncetat să cercetăm Scriptura. Nesfârşite sunt suişurile pe care Domnul le pune în inima noastră în această primă perioadă a harului!

Însă mai apoi, Dumnezeu îngăduie să fim încercaţi şi retrage de la noi acest har simţit. Harul se împuţinează şi de multe ori se îndepărtează, încât simţim în inimă o mare uscăciune, însă abia atunci se va vădi adevărata înclinaţie a inimii noastre, căci, după cum spune Sfântul Grigorie Palama, „dispreţul este cel ce pune inima la încercare". Adică dispreţul şi ocara pe care le suferim din partea semenilor noştri, uscăciunea inimii pe care o resimţim atunci când se depărtează harul de la noi, durerea ce ne copleşeşte atunci când suntem încercaţi în această viaţă, toate acestea vor scoate la iveală adevărata noastră inimă. Însă vom fi cu adevărat binecuvântaţi doar dacă vom păstra învăţătura pe care ne-a dat-o Domnul atunci când am trăit experienţa Învierii Sale.

Dacă în perioada de uscăciune şi de pustiire duhovnicească îi aducem Domnului aceleaşi rugăciuni şi dacă stăm înaintea Lui cu aceeaşi credinţă, prea mărindu-L şi dându-I slavă şi îndreptăţire, şi luăm asupra noastră toată ruşinea şi fărădelegea, atunci suntem cu adevărat binecuvântaţi, căci „am rămas neclintiţi, ca cei ce-L văd pe Cel nevăzut" (cf. Evrei 11, 27). Îi aducem acum lui Dumnezeu ceea ce I-am adus şi atunci când Îl vedeam întru totul viu în inima noastră.

Noi toţi avem trebuinţă să păstrăm acest început, căci în viaţa aceasta toate sunt schimbătoare şi trecătoare. De multe ori ne vom afunda până în cele mai de jos ale pământului, iar uneori Dumnezeu ne va ridica din nou cu mângâierea şi puterea harului Său. Însă noi trebuie să păstrăm cu sfinţenie lecţia aceasta pe care ne-a dat-o harul. Astfel, învăţăm să ne folosim toată priceperea pentru a descoperi mereu

noi căi, noi cugete care să ne apropie şi mai mult de Hristos, astfel încât această a doua perioadă devine foarte creativă duhovniceşte.

Fie că simţim sau nu prezenţa lui Dumnezeu în viaţa noastră, noi păstrăm neclintită credinţa că Hristos este adevărat şi că Şi-a vădit adevărul prin viaţa şi moartea Sa. De aceea pentru noi încetează să mai aibă însemnătate dacă îl vedem şi suntem reînnoiţi de prezenţa Lui sau dacă Se depărtează de la noi şi, lipsiţi fiind de vederea Feţei Sale, simţim cum moartea ne împresoară. Nu are importanţă dacă suferim sau suntem fericiţi, dacă trăim sau murim (cf. Rom. 14, 8). Important este să-L cunoaştem pe Cel Înviat din morţi, să statornicim cu El o legătură personală, să-I fim bineplăcuţi, urmându-I poruncile. Dumnezeu rămâne pentru noi binecuvântat şi milostiv în veac, iar noi suntem slugile Lui pentru totdeauna. O astfel de credinţă biruieşte lumea şi ne face părtaşi la izbânda lui Hristos cel Înviat (cf. 1 Ioan 5,4).

(în: Arhimandrit Zaharia Zaharou, Veşnicul astăzi, Editura Bizantină, 2018)

Părintele Savatie Baștovoi: Îndoiala lui Toma nu este un păcat

Ea se înscrie în îndoiala pe care trebuie să o avem față de îngerii luminoși în care se poate îmbrăca răul, sau îngerul care poate vesti o altă Evanghelie de care ne vorbește apostolul Pavel.

Credința și încredințarea sunt lucruri diferite. A crede orice minune nu este o virtute, dimpotrivă, este o cale sigură spre cădere. Toma s-a îndoit nu pentru că nu avea credință - el nu avea încredințare. ***Încredințarea este descoperirea care se face în Duhul Sfânt, vederea minunii, nu credința oarbă.*** Toma era într-o stare de bucurie în presimțirea întâlnirii cu Cel iubit. El era atât de bucuros și de nerăbdător să-L vadă pe Hristos Cel înviat, încât se temea că totul este neadevărat. Este acea formă de necredință pe care o avem când ni se spune că a venit cineva iubit fără să ne anunțe: nu cred, cum a fost posibil?, zicem noi. Așa a reacționat și Toma: mi-ați dat o veste atât de minunată încât nu pot să o cred! De aceea Hristos nu-l ceartă, ci îl cheamă să-L atingă.

Nimeni din ucenici nu l-a atins după Înviere, deși toți au fost frământați de îndoiala lui Toma. Această îndoială reiese din felul cum procedează cu ei Hristos: văzând că se îndoiesc de prezența Lui aievea, le-a cerut ceva de mâncare. Nu le-a zis să-și bage degetele în coasta Sa, dar le-a arătat într-o altă formă că este reală arătare, mâncând în fața lor. Deci, toți ucenicii au fost încercați de îndoială, dar nimeni din ei nu a avut sinceritatea lui Toma să o spună atât de direct: vreau să pun degetul în

rana Lui ca să mă conving! Prin Toma, toți ucenicii au pus degetul în rana lui Hristos.

Și noi toți. Iubirea are pragurile ei de îndoială pentru a se ridica și mai sus. Îndoiala lui Toma a sporit iubirea, căci a fost o îndoială venită dintr-o prea mare bucurie la aflarea veștii că Hristos a înviat. Hristos a înviat, dragii mei!

[…]

În patimile Sale Hristos a murit, iar moartea s-a resimțit în tot Universul, astfel că și soarele s-a întunecat. S-au întunecat și oamenii, toată făptura a trăit o moarte spirituală, manifestată prin pierderea harului, a credinței, a curajului - Petru se leapădă, apostolii se ascund de frica arhiereilor - nu sunt acei apostoli curajoși de după Înviere care au propovăduit și au primit moartea mucenicească.

În aceeași stare era și Toma, desigur. De aceea nu s-a aflat cu ceilalți, era într-o cădere sufletească. Dar s-a ridicat îndată la aflarea veștii, așa cum Petru a sărit să alerge la mormânt.

Hristos S-a arătat pe cale ucenicilor, s-a arătat pe malul mării - nu erau toți împreună, i-a adunat pe rând după Înviere. Iar Toma a aflat la urmă - nu cred că este un păcat frica lui. E o frică omenească pe care au trăit-o toți apostolii, sub diferite forme și pe care Hristos nu a mustrat-o, căci erau în zilele când harul s-a retras din lume, zilele pătimirii și a morții lui Hristos. De aceea, atunci când a intrat la apostoli, unde ei erau ascunși de frică, nu le-a zis: fricoșilor și necredincioșilor și păcătoșilor! Ci a zis: Pace vouă.

Pr. Dumitru Ichim

Precizările făcute în cuvântul duhovnicesc al Părintelui le găsesc deosebit de importante ca prilej de meditație la această luminoasă duminică dedicată Sfântului apostol Toma. S-a stabilit în mulțime sintagma greșită de ”Toma necredinciosul” și tot auzim pe unii afirmând că ar fi undeva prin Biblie afirmația că ‘‘crede și nu cerceta”. Dimpotrivă găsesc foarte bine venite cuvintele de astăzi care ne arată că există o diferență între credință, încredere și încredințare, că Sfânta Scriptură ne îndeamnă ‘‘puneți toate la încercare”, ”cercetați Scripturile și veți afla adevărul”.

Sfântul apostol Toma L-a iubit foarte mult pe Iisus Hristos, încât, la un moment dat, când toți apostolii erau înfricoșați că Iisus vă fi prins și omorât Toma plin de

curaj îi îndeamnă să nu-L părăsească și ”să mergem și să murim împreună cu El”. Nicăieri Biblia nu ne îndeamnă la o credință oarbă, ci la o credință vie, o credință luminată de dragoste.

În cazul de față, ”necredința” lui Toma era a unuia care iubeşte şi nu a unuia căruia îi este frică. Este ”necredința” prea plinului de iubire, când nu eşti indiferent de persoana iubită, necredința prea plină de credință când ”nu-ți vine să crezi” de bucurie.

La cuvintele Părintelui Savatie nu pot adăuga decât îndemnul de a medita la cele spuse atât de simplu și înălțător de adevărat. Poate că această Duminică a Tomii ar putea fi numită și Duminica Dragostei.

În acest context îmi amintesc de poetul apocrif care când Iisus îl cheamă pe Toma să aducă degetul şi să-l pună în semnul cuielor, ci deschizându-și amândoi brațele s-au îmbrățișat cu dor, iar Toma doar numai atât a mai putut rosti strângându-L pe Iisus la piept: ”Domnul meu și Dumnezeul meu!”

Ierom. Calinic Berger: Spovedania sinceră a lui Toma cel îndoielnic şi "Spovedania" lui Hristos sau: Cine Îl caută onest pe Dumnezeu, pe acela… Dumnezeu Îl va găsi negreşit!

Descoperirea de sine a lui Toma şi descoperirea de Sine a lui Hristos

Biblia e plină de exemple de oameni mai puţin desăvârşiţi care s-au plâns, s-au îndoit, ba chiar s-au certat cu Dumnezeu. Dumnezeu acceptă acest lucru. În fapt, ne cheamă la aceasta. Dumnezeu doreşte o relaţie deschisă, sinceră şi onestă cu noi în contextul „sortării lucrurilor" şi a mersului prin viaţă. ***Dumnezeu nu-i respinge pe cei care-L iubesc şi se străduiesc să-I slujească, au făcut sacrificii pentru El, după care se simt răniţi, dezamăgiţi sau rămaşi în urmă când lucrurile nu merg pe făgaşul anticipat de ei.***

Un astfel de exemplu e apostolul Toma, al cărui zel şi iubire pentru Hristos l-au condus să spună: ***"Să mergem şi noi şi să murim cu El" (În 11,16). În ziua Învierii s-a întâmplat însă un eveniment remarcabil la care Toma n-a fost prezent: Hristos Se arată şi transferă autoritatea Lui exclusivă de Dumnezeu de a ierta păcatele apostolilor Săi, suflând asupra lor pe Dumnezeu Însuşi, Duhul Sfânt, prin Care se dă iertarea.***

Dar înainte de Cincizecime ucenicii nu erau înzestraţi pe deplin cu puterea Duhului Sfânt şi din acest motiv se adunau încă cu frică în spatele uşilor închise. ***În această adunare - înaintea Bisericii şi a apostolilor ei - Toma îşi mărturiseşte îndoielile. Ar fi putut ascunde asta, dar a preferat să fie onest.***

Toma a transmis un mesaj dur: respingea mărturia lor. Comitea el un păcat prin îndoială? Am putea fi tentaţi să gândim aşa, pentru că Toma nu avea nici un motiv să se îndoiască. La urma urmei, Toma lăsase totul şi-L urmase pe Iisus timp de trei ani. Îl auzise învăţând aşa cum nici un om nu învăţase vreodată, l-a văzut ostenind fără odihnă zi şi noapte ca un ascet desăvârşit, vindecând la suflet sau la trup nenumăraţi oameni - chiar pe cei născuţi orbi - şi sculând trei oameni din morţi, inclusiv pe unul care devenise un cadavru mirositor de patru zile. Iisus îşi profeţise şi suferinţele, moartea şi învierea Sa. Cu toate acestea, faptul că a fost răstignit ca un criminal într-o spectaculoasă etalare publică de mulţimi violente, eficienţa romană şi intrigi viclene între liderii religiei proprii a fost cel puţin traumatic.

Dar Iisus S-a sculat din morţi şi a început să se arate ucenicilor Săi, dându-le cu fiecare prilej dovada pe care o doreau. I S-a arătat lui Petru şi celorlalţi, care au dat mărturie de asta. Toma a respins mărturia lor. Mai degrabă Toma căuta un semn. Cum e cu putinţă aceasta? Iisus spusese mai înainte că numai „o generaţie rea şi adulteră căuta un semn“. Poate că Toma se încăpăţânase, dar nu putem spune că era nerezonabil***. E evident că Toma căuta să creadă, dar nu putea dacă asta însemna să fie neonest cu sine însuşi. Avea nevoie să fie onest cu sine însuşi. E onest şi cu apostolii, pentru că nu-şi ascunde necredinţa. Ar fi putut pur şi simplu să-şi continue calea şi să-şi rezolve problemele cu Dumnezeu prin el însuşi. Le-ar fi putut mărturisi numai lui Dumnezeu în particular, acasă. La urma urmei, nu ne aude Dumnezeu la fel de bine şi în particular? Dar Toma nu a mărturisit în particular, iar Dumnezeu nu i-a răspuns în privat. În schimb, amândoi au luat loc înaintea apostolilor, cei prin care Iisus lucrează acum printr-un dar al Duhului Sfânt.***

Ceea ce se întâmplă apoi revelează un adevăr important: Dumnezeu ne cere să fim oneşti. Ne cere să-I spunem deschis durerile, îndoielile, neliniştile, înfrângerile noastre. Va răspunde la orice problemă. Hristos n-a spus: „Acest Toma! Până nu se maturizează, nu voi mai vorbi cu el.” Mai degrabă, ***când Toma şi-a mărturisit cinstit îndoielile, Hristos i-a oferit lui Toma mâinile şi coasta Sa exact aşa cum îşi dorea Toma. Hristos n-a protestat nici atunci când Toma n-a ezitat să cerceteze, aşa cum ne arată icoana şi imnele Bisericii. Dumnezeu nu se opune întrebărilor noastre, dacă suntem cinstiţi şi căutăm. Nu se aşteaptă să avem o***

credinţă „oarbă” sau să nu ne folosim gândirea raţională, căci pentru ce ne-a dat El o minte dacă nu pentru a o folosi?

Dar onestitatea noastră faţă de Dumnezeu nu poate fi separată de Biserică, aşa cum Hristos nu poate fi separat de Biserica Sa. Hristos continuă să ierte păcatele şi să Se reveleze pe Sine însuşi în Biserică. Astfel, nici mărturia lui Toma, nici descoperirea lui Hristos n-au avut loc în privat, ci în mijlocul apostolilor. ***Descoperirea de sine a lui Toma lui Hristos a prilejuit descoperirea de Sine a lui Hristos lui Toma. Toma nu s-a putut împăca cu Hristos dacă nu s-ar fi împăcat cu Trupul Său, Biserica şi sfinţii apostoli.***

Onestitate (mărturisire) şi Revelaţie (Euharistie) sunt embleme ale vieţii apostolice. Prima e descoperirea noastră înşine lui Dumnezeu, iar a doua e răspunsul Său de descoperire de Sine nouă. Ambele sunt profund personale şi în acelaşi timp inseparabile de Biserică. Toma e un exemplu pentru noi în ambele. ***Numai fiind oneşti cu Dumnezeu, punând toate înaintea Lui, descoperindu-ne pe noi înşine Lui, îi dăm ocazia să ni Se descopere pe Sine Însuşi. Dumnezeu invită la această deschidere reciprocă, dar vine cu aceeaşi poruncă pe care i-a dat-o lui Toma: „Dar nu fi necredincios, ci credincios!“ (În 20,27).***

Scepticismul, erudiţia şi mărturisirile lui Toma şi Petru

Relatarea întâlnirii Sfântului apostol Toma cu Iisus cel înviat prilejuieşte o reflecţie despre relaţia dintre investigaţiile ştiinţifice şi istorice ale adevărurilor religioase şi credinţa simplă. Astfel de investigaţii sunt de primă importanţă în lumea noastră contemporană. Sunt ele irelevante pentru credinţă sau poate păcătoase? Exemplul lui Toma ne arată că nu. Scepticismul lui Toma se baza pe chestiuni de maximă importanţă pentru el - nu tangenţiale, astfel încât să fie îndepărtate fără prea multă preocupare ca de nerezolvat. Toma trebuia să ştie adevărul. ***Atunci Domnul i-a dat lui Toma întreaga dovadă empirică pe care o ceruse, ce-i drept cu o nouă fericire: „Fericiţi cei care n-au văzut şi au crezut“ (În 20,29).*** Iar mărturisirea lui Toma care a urmat a fost mai profundă şi mai consecventă decât cea a apostolului Petru.

Ca şi Toma, oameni din toate timpurile au avut întrebări şi au investigat teme de credinţă, îndeosebi cele privitoare la persoana lui Iisus Hristos. Dar când oameni diferiţi privesc aceleaşi „date”, ei pot ajunge la concluzii foarte diferite. Acelaşi lucru s-a adeverit după Înviere când „unii se îndoiau” (Mt 28,17). Cum ar trebui să înţelegem sau să abordăm aceste probleme? Multe depind de dorinţa unei persoane de a-L cunoaşte pe Dumnezeu în termenii lui Dumnezeu, ceea ce implică

întotdeauna o iubire altruistă. De exemplu, cei care aşteptau un Mesia politic (un Mesia în termenii lor) au fost extrem de dezamăgiţi de Iisus. Cu alte cuvinte, dorinţa omului a-L cunoaşte pe Dumnezeu (sau nu) determină adeseori „teologia" lui şi are un mare impact asupra felului în care unii abordează chestiunea legată de credinţă şi de Iisus Hristos.

Să luăm, de exemplu, pe savantul contemporan, Bart Ehrman (Universitatea Carolinei de Nord, Chapel Hill). Ehrman e un filolog expert în textul Noului Testament şi a scris o duzină de cărţi despre „contradicţiile" din Biblie - îndeosebi din Noul Testament - de exemplu, cele privitoare la relatările despre Învierea lui Hristos. Aceste contradicţii, îşi informează sistematic Ehrman ascultătorii, l-au condus la pierderea credinţei în credibilitatea istorică a mărturiei Bibliei. La urma urmei, dacă Dumnezeu a scris Biblia, iar Biblia e Revelaţia, argumentează Ehrman, atunci n-ar fi trebuit oare să scrie ceva perfect? De altfel, cum putem avea încredere în informaţia care ne vine nu din manuscrisele originale ale acestor scrieri, ci doar din copiile acestora? Ehrman îşi relatează parcursul de la convertirea sa adolescentină, studiile sale în două din citadelele protestantismului fundamentalist (Moody şi Wheaton), apoi la Princeton, cu Bruce Metzger (celebru savant nou-testamentar, el însuşi un credincios), până la ulterioara sa pierdere a credinţei în creştinism şi în cele din urmă, transformarea sa într-un agnostic de către problema răului. Ce trebuie să facem cu punctele de vedere ale lui Ehrman şi discrepanţele asupra cărora atrage el atenţia?

Fără să intrăm în detalii, poate fi uşor arătat că sfinţii Părinţi erau conştienţi de toate aceste discrepanţe din naraţiunile Evangheliilor, inclusiv diferenţele cronologice pe care le evidenţiază Ehrman. Dar, în mod evident, la sfinţii Părinţi aceste discrepanţe n-au provocat pierderea credinţei. De ce au făcut-o la Ehrman?

Pentru că nu putem vorbi personal cu Ehrman, putem atrage atenţia asupra unei slăbiciuni tipice pentru cea mai mare parte din teologia protestantă: ea echivalează Revelaţia divină cu Biblia. Iar atunci când e evidenţiată partea umană a Bibliei, atunci se clatină nu numai credinţa în Biblie, dar şi validitatea Revelaţiei pretinse. În Ortodoxie însă Biblia - oricât de sfântă şi cinstită - e o carte despre Revelaţie, dar nu e ea însăşi Revelaţia. Revelaţia divină nu e nimic altceva decât Iisus Hristos Însuşi, Singurul care, prin Învierea Sa şi acordarea îndumnezeirii Duhului, L-a revelat atât pe Dumnezeu Tatăl, cât şi destinul umanităţii. Prin urmare Biblia trimite spre Revelaţia divină, dă mărturie despre ea şi prin aceasta participă la ea, dar nu poate înlocui sau substitui Revelaţia care e o Persoană vie, Fiul Cel veşnic, întrupat, răstignit, înviat şi înălţat al lui Dumnezeu, Iisus Hristos Domnul, „Unul din Sfânta Treime".

Dacă avem în minte acest adevăr fundamental, putem înţelege de ce atâţia savanţi angajaţi în critica textului cred încă în Iisus Hristos şi primesc pe deplin mărturia Sfintei Scripturi. Între aceştia, aşa cum s-a observat mai sus, a fost şi Bruce Metzger, mentorul personal al lui Ehrman. Altul e N.T. Wright, actualmente episcop anglican la Durham (Anglia), care a publicat recent o carte de şapte sute de pagini apărând istoricitatea Învierii. În această carte Wright arată că nu avem documentele originale ale unui mare număr de lucrări istorice (de exemplu, Iosif Flavius sau chiar Platon etc), iar „contradicţii" asemănătoare apar în toate aceste lucrări la aceiaşi autori. În realitate, astfel de contradicţii sprijină istoricitatea evenimentelor mai degrabă decât o denigrează. De exemplu, faptul că la Matei cocoşul a cântat o dată, iar la Marcu de două ori trimite spre existenţa a doua relatări independente ale lepădării lui Petru, ceea ce indică faptul că Petru chiar L-a negat pe Hristos. Dacă evenimentul ar fi fost o simplă povestire scrisă mai târziu, n-ar fi existat contradicţie în relatări. Diferenţele în relatări reflectă cât de real sunt percepute, relatate sau povestite evenimentele de oameni reali.

S-ar putea adăuga aici mult mai multe lucruri cu privind la abordările criticii biblice, numărul şi calitatea manuscriselor, atestările istoricităţii existenţei şi conţinutului lor etc. E de ajuns să spunem că atunci căutarea adevărului cu sinceritate, ca temă de viaţă şi moarte, va conduce întotdeauna la Adevăr. Cine caută va găsi (Mt 7,7).

Acesta a fost şi cazul lui Toma. Când s-a asigurat de dovada empirică a Învierii lui Iisus, el n-a spus pur şi simplu aşa cum a făcut-o Petru, ***„Tu eşti Hristosul, Fiul Dumnezeului Celui viu" (Mt 16,16).*** Aceeaşi „informaţie" a fost cerută şi oferită lui Caiafa (Mt 26,63) şi n-a condus la nici o mărturisire a credinţei. Dimpotrivă. ***„Informaţia" nu e niciodată de ajuns pentru că aceasta ar forţa credinţa în Dumnezeu şi dragostea de Dumnezeu, iar Dumnezeu nu doreşte o iubire forţată, care nu e niciodată o adevărată iubire.*** De aceea Toma n-a făcut o mărturisire ca Petru pentru că aceasta i-ar fi îngăduit să se îndepărteze, ca şi cum ar fi aflat şi stabilit un fapt obiectiv care n-a mai avut apoi un impact asupra vieţii lui. Mărturisirea lui Toma revelează faptul că scopul întrebării lui Toma nu era o simplă cunoaştere, ci mântuirea - o cunoaştere mântuitoare, Toma trebuia să ştie adevărul pentru că acesta era o chestiune de viaţă şi de moarte pentru el. Aflându-l, Toma şi-a întors însăşi viaţa sa spre Iisus Hristos exclamând: ***„Domnul meu şi Dumnezeul meu!" (În 20, 28).***

Toma e un exemplu pentru noi astăzi: scepticismul nu e un păcat dacă aflarea Adevărului e preocuparea noastră ultimă şi mântuitoare. Dacă e aşa, atunci dovezile ne vor fi date de Dumnezeu Însuşi. Acestea pot să nu fie acceptate de alţii

care nu au această preocupare - sunt mulţi cei care n-ar crede „nici dacă s-ar ridica cineva din morţi“ (Lc 16,31). Într-adevăr Cineva s-a ridicat din morţi şi profeţia lui Hristos rămâne: ei tot nu cred. Dar dacă vom căuta vom găsi. Sau, mai degrabă, Dumnezeu ne va găsi, aşa cum a făcut-o cu Toma. Atunci va depinde de noi să spunem, ca Toma, “Domnul meu şi Dumnezeul meu!“.

(În: Ierom. Calinic, Provocări ale gândirii şi vieţii ortodoxe astăzi, Editura Deisis, 2012)

Cum să pregătim loc descoperirii lui Dumnezeu în inima noastră? - Căutarea şi dorul arzător după legătura vie şi personală cu Dumnezeu, depăşind obişnuinţele formalismului religios. Omilie excepţională la Duminica Tomei

Părintele Varnava Iankos: Necredinţa cea „bună”

Astăzi este Duminica lui Toma (Ioan 20, 19-31) şi Biserica noastră pomeneşte evenimentul pipăirii Domnului nostru „în locul cuielor” de către apostolul Toma. Biserica noastră numeşte necredinţa lui Toma „necredinţa cea bună”, pentru că această nevoie şi acest mod de a fi al său l-au condus la cunoştinţa învierii lui Hristos.

Toma, respingând orice formă de ipocrizie religioasă, care se exprimă prin înţelesul credinţei religioase ca tradiţie, ca obişnuinţă şi ca identitate, caută ca să-i fie întemeiată credinţa pe gustare şi experienţă personală.

Nu s-a mulţumit, aşadar, cu mărturiile celorlalţi ucenici, ci a vrut el însuşi să fie martor ocular al Învierii lui Hristos, astfel încât să aibă putere cuvântul său şi predica sa, când mai târziu îl vom vedea că merge în India în calitate de apostol al lui Hristos.

Aşadar, Toma a vrut să-L atingă pe Domnul, să-L pipăie, ca să poată să spună şi altora: „Eu L-am văzut, L-am gustat, L-am pipăit. Nu poate nimeni să mă ia în râs, spun adevărul”. În acest fel pătrunde el însuşi în procesul relaţiei personale cu Dumnezeu.

Avem aici dimensiunea predicii şi a trăirii, dimensiunea a ceea ce am învăţat sau a ceea ce ne-au spus alţii şi a trăirii personale. Secularizarea care se întâmplă în viaţa noastră cotidiană este rezultatul acestei distanţe dintre ceea ce am fost învăţaţi şi ceea ce trăim. Aceste două realităţi trebuie să fie unite.

De multe ori declamăm că suntem credincioşi şi că nu avem nevoie de ceva ca să se întărească credinţa noastră, nu deoarece credem, ci pentru că realmente nu credem în posibilitatea unei legături vii cu Dumnezeu.

Secularizarea majorităţii membrilor Bisericii noastre se datorează unei religiozităţi pe care aceştia şi-o consolidează pe experienţele altora. Dar Biserica lui Hristos, ca să devină vie, trebuie să fie întemeiată pe trăirile personale ale membrilor ei acum şi aici.

Faptul de a nu căuta trăirea personală este posibil să nu se datoreze credinţei ortodoxe, ci mai degrabă necredinţei noastre. Socotim că un asemenea lucru este irealizabil şi ne odihnim iarăşi în obişnuinţă, în religiozitate, în tradiţie. Însă o tradiţie care nu are o trăire vie este o tradiţie moartă. O tradiţie care este numai reamintire şi nu este posibilitatea participării personale la taina Crucii şi Învierii este avorton bisericesc şi infirmitate duhovnicească.

Atunci când omul se limitează la câteva canoane în viaţa bisericească, aceasta este dovada că îşi doreşte frâna. Chiar şi ascultarea, atunci când o folosim în Biserica noastră drept paravan, multe vor fi simptomele căderii bisericesc-religioase. Aşadar, mă odihnesc, iarăşi, în mărturia unui terţ, şi nu am responsabilitate personală, dorinţă personală de a mă întâlni cu Hristos.

De multe ori dorul nostru pentru Hristos este îngrădit de „ascultări” de tip psihologic, ca să simţim o asigurare religioasă pentru un Rai viitor. Dar Raiul, dacă nu este o simţire vie a Învierii lui Hristos, este un Rai mincinos.

Dumnezeu este şi pentru măsurile noastre, dar ne şi depăşeşte. Însă se apropie de noi cu dragostea Sa şi cu îngăduinţa Sa. Ceea ce controlează Dumnezeu, ceea ce deosebeşte Dumnezeu în inima noastră este credinţa noastră în legătura personală cu El.

Aceasta înseamnă că în inima noastră avem simţirea că nu este suficient modul în care trăim pentru ca să fim vii. Nu este suficient modul de a fi dimpreună cu evenimentele şi cu propunerile lumii şi cu plăcerile ei ca să acopere inima noastră pe deplin.

Chiar şi faptul că noi suntem pur şi simplu numai mădulare ale Bisericii nu ne este suficient. Inima noastră caută adevărul, nu întrucât l-a auzit de la un oarecare preot, sau a citit despre el în vreo carte, ci pentru că omul însuşi în mod personal doreşte să-l guste.

Pentru aceasta există Biserica, pentru ca să-i dea omului posibilităţile de a participa (de a se împărtăşi) în mod personal la lucrările lui Dumnezeu, la dragostea lui Dumnezeu; pentru ca omul să aibă o legătură personală cu Dumnezeu.

Ceea ce instituie cu adevărat păcatul nostru este izolarea noastră în faptele noastre, în aranjarea pe care o creează faptele şi datele vieţii noastre şi în respingerea unei necontenite căutări lăuntrice şi a neliniştii, de a găsi ceea ce denaturează viaţa noastră de zi cu zi. De a găsi ceea ce este adevărat şi biruieşte moartea.

Obişnuinţa este aceea care ne distruge; în special obişnuinţa religioasă, care a devenit o stare „profesională”, am putea spune.

Ceea ce de multe ori devine un motiv pentru mulţi oameni, membri ai Bisericii, ca să se înregimenteze în oarecari secte, sau grupări religioase, este faptul că acestea, prin modul lor de a fi, prin expresia şi structura lor psihologică, dau senzaţia vioiciunii în viaţa duhovnicească şi în relaţia lor cu Dumnezeu. Dimpotrivă, la noi baricadarea noastră în spatele unor stări sau obişnuinţe statornicite a omorât simţirea lui Dumnezeu. Această omorâre (necrozare) a noastră o acoperim spunând că „nu ajunge mintea noastră la Dumnezeu”, drept pentru care, suntem în regulă, ne este de ajuns faptul că suntem creştini ortodocşi şi astfel ne continuăm parcursul nostru. Aceasta este o greşeală uriaşă.

Drept pentru care ce ne arată nouă apostolul Toma? Din care motiv Biserica noastră dă mărturie pentru acest eveniment al pipăirii Domnului? Ca să ne spună că există un fel de necredinţă care nu este „rea”. Există o „necredinţă bună” atunci când omul are gând bun şi când Hristos vrea să devină realitatea vie a vieţii lui. Dar, ca să se întâmple aşa ceva, trebuie să-L urmăm pe Hristos nu numai în Înviere, ci şi pe Golgotha. Trebuie să fim gata să ne răstignim voia „proprie”.

Hristos ne răspunde în acord cu voia noastră, însă aceasta nu trebuie să fie o curiozitate a minţii, ci o dispoziţie adevărată de a ne răstigni împreună şi de a învia împreună cu Hristos cel înviat. Când omul are această maturitate a dispoziţiei de a-şi „vinde" propriul „eu" pentru această aşteptare, atunci Hristos îi răspunde.

Însă atunci când este doar o curiozitate a minţii, o certitudine a capacităţii noastre intelectuale, aceasta este o înlocuire a lui Hristos cu propria noastră putere. Prin urmare, o cădere reală şi o neputinţă de a ne întâlni cu Hristos.

La apostolul Toma aşa ceva nu a existat. Şi unde se vede că apostolul cel necredincios era gata să se întâlnească şi să se răstignească împreună cu Hristos? După această mărturisire ce a făcut? A devenit el însuşi apostol misionar, a ajuns până în India, consemnează biograful său.

Dar noi suntem gata ca după întâlnirea cu Hristos cel înviat să le lăsăm pe toate? Acolo, aşadar, se vede în ce măsură suntem gata „să ne vindem" dorinţa noastră, gândul nostru. Aşa cum face cel îndrăgostit, care pentru a-şi asigura dragostea (erosul) sa, le lasă şi le uită pe toate, toate grijile. Aşadar, care este problema? Desigur, să ni se descopere Hristos cel înviat, să ne descopere experienţa Învierii. Dar suntem noi gata să le lăsăm pe toate? Dacă nu suntem, atunci trăirea revelatoare a Învierii devine o ofensă.

Credinţa nu este o curiozitate a minţii. Credinţa nu este o rafinare a puterilor noastre sufleteşti. Credinţa este o descoperire a lui Dumnezeu în omul smerit. Cine este omul smerit? Este omul rănit, care vrea să afle dragostea şi este gata să le lase pe toate pentru ea. Exact opusul acesteia este secularizarea. Această îngroşare a minţii şi a inimii, din pricina căreia pierdem sensibilitatea duhovnicească şi funcţionăm numai pentru voia noastră, numai pentru interesul nostru.

Noi vrem, prin urmare, şi Învierea, vrem şi păcatul. Vrem Învierea ca să fim asiguraţi faţă de impasul existenţial, dar în acelaşi timp vrem să urmăm şi păcatului. În acest caz, Învierea satisface numai mintea noastră, nu ne odihneşte existenţa, nu ne va odihni „persoana" noastră.

Pentru ce însă Domnul îi zice lui Toma: „Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut"? Domnul nu-l condamnă pe Toma pentru această nelinişte a lui, pentru această dorinţă a lui, adică pentru a deveni şi el părtaş personal la Învierea Lui. Ci îl judecă pentru planul pe care l-a ales pentru a-L întâlni pe Hristos, cel mai de jos plan, acela al simţurilor: Să-L ating pentru a mă încredinţa; să pun degetul „în locul cuielor".

Există însă şi planul Cuvântului, planul Luminii, planul iubirii lui Dumnezeu. Însă, ca să poată omul să primească şi să distingă cine este Duhul lui Dumnezeu, se cere o deosebită maturitate lăuntrică.

Precum, de pildă, îndrăgostitul, care doreşte să-l întâlnească pe cel iubit numai în planul simţurilor. Ştim că aceasta nu are o mare durată în timp. Dacă, însă, relaţia se dezvoltă într-o mai profundă legătură lăuntrică, ce are de-a face cu raţiunea vieţii omului, aceasta are adevăr, are profunzime, are durată, nu se strică.

În planul simţurilor omul îşi exprimă în principal dispoziţia sa de a fi stăpânul celuilalt, adică este negat faptul smereniei pe care-l are dragostea cu o altă persoană.

În acelaşi fel funcţionează şi relaţia noastră cu Dumnezeu, nu se mulţumeşte cu asemenea criterii mărunte ale unei „mici cuviinţe" a minţii noastre, care vrea ca existenţa noastră să devină un microscop pentru a-L analiza pe Dumnezeu şi să devenim stăpânitorii Lui.

Aşadar, în acest înţeles este mustrat Toma. Nu este mustrat pentru dorinţa sa faţă de adevăr, ci pentru modul în care a ales să-L întâlnească pe Dumnezeu.

Planul lui Toma nu fusese dezvoltat la un asemenea nivel, încât să aibă marea posibilitate a primirii luminii dumnezeieşti, tocmai pentru că el îl alesese pe acela al simţurilor. Omul, însă, începe să dezvolte un alt simţ atunci când Îl caută pe Dumnezeu şi se exercită într-o nevoinţă care nu este numai exterioară. Metăniile lui, îngenuncherile lui, osteneala lui exprimă o nelinişte lăuntrică, o subţirime lăuntrică, astfel încât să poată să recunoască faptul că în Persoana lui Dumnezeu se află bucuria lui. Este o subţirime a întregii noastre existenţe care dobândeşte posibilitatea cunoaşterii şi a discernământului. Şi poate apoi să deosebească duhurile, care este al lui Dumnezeu şi care nu este al lui Dumnezeu.

În acest mod el poate să deosebească în persoana fratelui său întru Hristos starea lăuntrică a aceluia. Iar aceasta nu ca să lucreze în chip manipulator împotriva lui, ci ca să-i ofere premisele odihnei sufleteşti. Oamenii, prin diferitele lor sisteme lumeşti, vor să-l cunoască pe celălalt ca să fie manipulatorii aceluia, în vreme ce ar trebui să-l cunoască pe celălalt pentru a-l odihni, mai degrabă pentru a se oferi pe ei înşişi spre folosul celuilalt ca să fie odihnit.

Ca să avem, însă, această posibilitate, este nevoie să trecem într-o stare lăuntrică în care să nu domine simţurile noastre exterioare; acestea vor fi binecuvântate printr-o

simţire a cunoaşterii lăuntrice, care are de-a face cu mila şi cu îngăduinţa lui Dumnezeu, iar nu cu propriile noastre puteri. Atunci când omul se străduieşte să creadă cu propriile lui puteri, în planul simţurilor sale, poate să fie condus spre înşelare, şi astfel ceea ce va crede să fie idolul său, iar nu Dumnezeu.

Credinţa este darul lui Dumnezeu. Şi Dumnezeu nu se cunoaşte prin descoperirile noastre, ci prin descoperirea (revelaţia) Lui. Trebuie ca Dumnezeu să Se pogoare în inima noastră. Ca să poată să se întâmple aceasta, este nevoie de o pregătire lăuntrică, este nevoie de acea fecundă stare lăuntrică prin care să putem să-i dăm loc lui Dumnezeu întru noi.

Noi îi vom da loc prin trei moduri.

- ⇒ *Primul este ca să dorim adevărul şi să nu epuizăm raţiunea existenţei noastre la fenomenele exterioare şi formale, chiar şi dacă acestea sunt forme bisericeşti. Să avem, aşadar, un dor după adevăr.*
- ⇒ *Al doilea este să depunem osteneală. Să ne rugăm, să priveghem, să ţinem poruncile lui Dumnezeu din perspectiva de a-i oferi lui Dumnezeu premisele de a locui în inima noastră.*
- ⇒ *Şi al treilea este smerenia, zdrobirea inimii. Omul se zdrobeşte lăuntric şi înţelege că adevărul îl depăşeşte, cu consecinţa de a cere milă lui Dumnezeu.*

Căutarea stăruitoare a harului şi a milei este lăuntrica noastră pipăire a lui Hristos cel înviat. De acum vedem şi mărturisim.

(din: Preot Varnava Iankos, Biserica păcătoşilor, Editura Egumeniţa, 2016)

Părintele Eugen Tănăsescu - Toma necredinciosul din Ierusalim versus Toma credinciosul din ASUR

Duminica aceasta gândurile-mi sunt răvăşite de către doi misionari, ambii numiţi Toma. Necredinţa unuia desăvârşeşte credinţa. Credinţa celuilalt desăvârşeşte necredinţa. Necredinţa credinţei versus credinţa necredinţei. Pare complicat, aşa-i?

Să o luăm logic şi cronologic. Apostolul Toma, cel numit şi Geamănul, reuşeşte în scena atingerii rănilor Mântuitorului, un paradox tot atât de important ca şi cel al tatălui ce avea un fiu suferind: Cred, Doamne!, ajută necredinţei mele! Căci pare greu de înţeles ce mai este credinţa şi necredinţa la cel ce evoluează de la: Nu voi crede, la: Domnul meu şi Dumnezeul meu. Dar nu este prima oară când Toma pare că vorbeşte în dodii. Tot el, când aude că Lazăr murise, spune: Să mergem şi noi să murim cu El!

În realitate, Toma crede că a fi un bun teolog presupune eliminarea îndoielilor, prin dovezi ştiinţifice. El ştia bine că Învierea nu există fără Patimi, că Dumnezeu, deşi nu poate muri, fusese totuşi îngropat, dar mai ştia şi că omul nu poate învia fără Dumnezeu. Deci ecuaţia ştiinţifică a lui Toma e simplă şi a fost enunţată ceva mai târziu, prin sec. V, de călugării din părţile Dobrogei, în frunte cu Ioan Maxenţiu: Unul din Dumnezeire a pătimit în trup. Adică Hristos pătimise în umanitatea Sa, nu şi în divinitatea Sa. Dacă El Înviase pe deplin şi nu era doar o fantomă divină, atunci trebuia neapărat să poarte, ca Om deplin, semnele Pătimirii. Acestea erau, pentru Toma, dovada că Hristos cel Înviat este acelaşi cu Hristos Cel Răstignit: Dumnezeu şi Om. De aceea, după ce vede semnele Patimilor, mărturiseşte că Hristos este Mântuitorul firii umane, Domn al oamenilor şi Dumnezeu al creaţiei, care ne dă tuturor şansa de a deveni dumnezei după har.

Cuvintele rostite de Hristos către Toma amplifică şi mai mult paradoxul necredinţei credincioase. Mai întâi, îl invită să vadă şi să atingă rănile Sale, asemeni multor oameni de ştiinţă care vor o demonstraţie palpabilă a existenţei suprafireşti. Numai că, încredinţarea nu va veni prin observare şi atingere, ci prin

credinţă. Empirismul nu are nici o valoare dacă nu este însoţit de credinţă. Ce folos că cercetezi şi obţii date empirice, dacă ele nu-ţi folosesc mai departe spre desăvârşirea umană? Fără progres moral, ştiinţa este numai o împachetare de fum.

Aşa că urmează, din partea Domnului, un îndemn clar către Toma, valabil şi pentru toţi cercetătorii acestui veac şi acestei lumi, anume: nu fi necredincios, ci credincios! Pericolul pândeşte şi azi, aşa cum îl pândea şi pe Toma: să vrei să transformi totul în dovadă empirică, în valoare măsurabilă (diavolul e contabil, zicea părintele Cleopa). În acel moment, sufletul moare, iar viaţa devine un pat al lui Procust. Dar totuşi, cum să măsori iubirea, durerea, jertfa, spiritul? Ultima nebunie ar fi aceea de a dori să demonstrăm că existăm. Să ne punem singuri sub observaţie. Dar nu râdeţi. Uitaţi-vă, Dumnezeu spune că El este Cel ce este, dar unii se agită să-L găsească ştiinţific, căutându-l acolo unde nu este, ca şi cum ar vrea să pună credinţa sub microscop. De aici, altă răstălmăcire a credinţei: că ea ne-ar impune ocultă formulare crede şi nu cerceta. Doar că eroarea constă în metoda: spiritul uman nu se măsoară cu şublerul, nici aura sfinţeniei cu „auro-metrul”.

Dar poate s-ar întreba unii: Dar de ce? La ce bun să fii credincios? Hristos nu ne lasă fără răspuns, ştiind că tragem mai mult spre îndoială şi necredinţă: fericiţi cei ce au crezut fără să fi văzut! Adică fericirea nu ţine de ceea ce descoperim empiric, ci de împlinirea unui crez, a unui ideal în viaţă. Căci fericirea vine în sufletul umplut de iubire, nu în buzunarul umplut cu cele materiale, fie ele şi ultimele cuceriri high-tech.

Ajuns aici, mă întreb ce fericire îi aşteaptă pe secular-umaniştii contemporani care, nici nu s-au „răcit“ bine Sărbătorile şi au şi ieşit la atacarea religiei. Aflu că domnul Toma Pătraşcu, de la ASUR, credincios, în felul său, lipsei de credinţă, se îngrijeşte iarăşi de îmbunătăţirea condiţiei libertăţii de conştiinţă, printr-o nouă propunere constituţională. Numai că, din păcate, credinţa domniei sale şi a tovarăşilor lui, îi va duce, paradoxal, pe un drum opus fericirii, ba chiar în opoziţie şi cu drumul sfinţitor al Geamănului.

Acela voia să se încredinţeze că Dumnezeu a salvat umanitatea, prin Înviere. Acesta vrea să fie sigur că L-a scos din societate şi L-a îngropat pe termen foarte lung sau definitiv, asemeni deşeurilor radioactive.

Acela dorea să vadă urma Patimilor desăvârşite în Învierea veşnică. Acesta vrea să se asigure că jertfele şi pătimirile noastre, din această lume, se vor sfârşi definitiv, în Moartea veşnică.

Primul se ridică, cu puţină mustrare, din necredinţă spre credinţa unirii omului cu divinitatea. Al doilea mustră pe cine apucă, pentru că Statul (compus din oameni care decid pentru alţi oameni) nu e destul de separat de Dumnezeu şi astfel există, chipurile, riscul că religia să devină cel mai toxic poluator al societăţii.

Primul dă un sens fericit ştiinţei. Al doilea va rămâne nefericit dacă se va lua doar după ştiinţă.

Primul a vrut ca, prin pipăire, cu toţii să ne încredinţăm că umanitatea a fost iertată şi răscumpărată de către divinitate. Al doilea doreşte ca, prin secularizare, umanitatea să-şi facă de cap după cum doreşte, fără a fi învinuită de a nu răscumpăra, prin desăvârşire, viaţa dusă sub răutatea zilei.

Primului îi era teamă ca nu cumva Învierea să fie o înşelare. Celui de-al doilea îi este frică de Înviere, ca nu cumva să îi „înşele" pe cei ce cred că Ea nu există.

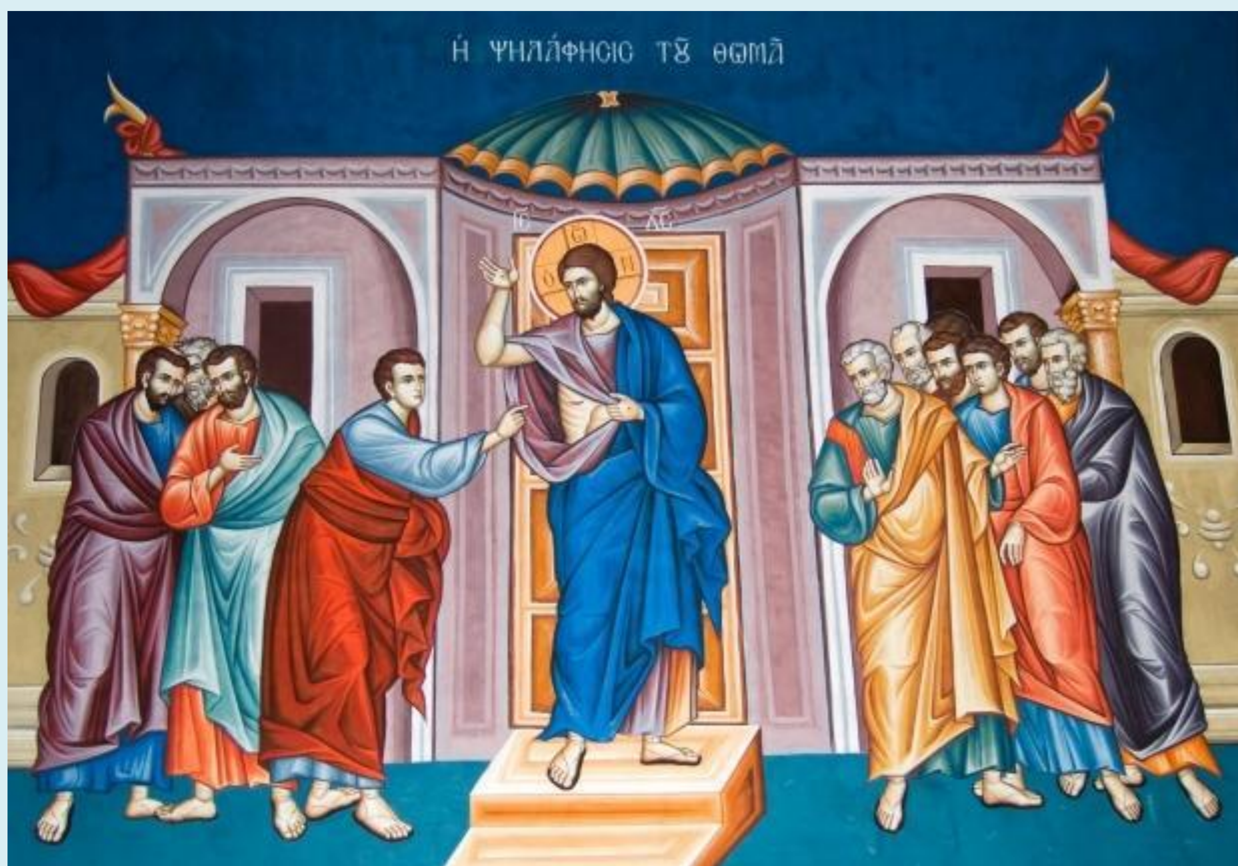
Primul a propovăduit creştinismul iubirii de Dumnezeu şi de semeni. Al doilea este misionarul noii religii a europenismului, în care omul este autonom, individualist şi (se) iubeşte egoist, doar pentru pofte, plăceri şi interese.

Primul se îngrijeşte de desăvârşirea fiilor săi duhovniceşti, murind prin India, din dragoste pentru ei. Al doilea, în numele creştinismului fără de creştinism numit interesul superior al copilului, omoară educaţia părinţilor, transformându-i în nişte proşti care probabil, nu mai ştiu ce e bine pentru copiii lor.

Şi uite-aşa, alţii te vor lămuri cum că religia e nasoală pentru copilul tău, iar eu mă gândesc cu înfrigurare la „1984" a lui George Orwell, în care „nou vorba" şi „dubla gândire" băgaseră în lagăr umanitatea, iar poliţia gândirii se chinuia să-i spele creierul şi inima. În fond, ultima redută a umanităţii, motorul vieţii întregi este inima, dragostea. Omoar-o şi vei obţine dezastrul perfect, aducător de control asupra maselor, iar pentru controlori, profit. Că altfel nu-mi explic ce caută afaceristul Soros printre semnatarii noii „dublei gândiri" constituţionale.

Avem aşadar un scenariu contemporan de luptă: Toma contra Toma. Credinţa necredinţei versus necredinţa credinţei.

Pr. Vasile Gordon - Predică la Duminica a II-a după Paşti - a Sfântului apostol Toma

„A răspuns Toma şi a zis: Domnul meu şi Dumnezeul Meu!” (Ioan 20, 28).

Iubiţi credincioşi, credem că momentul cel mai impresionant al Evangheliei de astăzi este acela în care Toma, întâlnindu-L pe Mântuitorul înviat din morţi, a strigat gâtuit de emoţie: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”. În acest strigăt se cuprind, deodată, bucuria fără margini că-L vede şi el pe Învăţătorul, aşa cum Îl văzuseră cu opt zile înainte ceilalţi ucenici şi mărturisirea părerii de rău că s-a îndoit, vreme de o săptămână, de Cel Care le spusese în mai multe rânduri că, deşi va fi omorât, va învia după trei zile.

Aşadar, în exclamaţia „Domnul meu şi Dumnezeul meu” vedem o bucurie smerită. Bucurie, datorită reîntâlnirii Celui Care l-a învăţat sensurile cele mai înalte ale vieţii; smerită, ca recunoaştere, cu capul plecat, a îndoielii căreia s-a lăsat pradă.

Iubiţi credincioşi, „cazul” Apostolului Toma ne reţine atenţia în special pentru faptul că simţim o vie asemănare între îndoiala lui şi îndoielile noastre, între frământările lui şi frământările noastre. Chiar dacă fizic ne despart aproape douăzeci de veacuri, simţim că Toma se identifică cu noi, acum şi aici. Căci cine dintre noi ar putea să afirme că nu s-a îndoit sau nu se îndoieşte în problemele de credinţă? Nu suntem noi nişte căutători în permanenţă ai adevărului? Nu tânjim noi după dobândirea certitudinii în înviere? Căci Toma această certitudine voia s-o aibă.

Recunoscându-ne propriile îndoieli, îl vom înţelege mai bine şi ne vom da seama că, după ce ucenicise trei ani lângă un Învăţător fascinant prin vorbe şi fapte, însoţite chiar de învieri din morţi, în ziua în care L-a văzut murind, ceva s-a prăbuşit în sufletul său.

Nu sunt excluse chiar clipe de deznădejde, în care va fi rostit, poate, pentru sine: mai bine aş fi rămas un pescar liniştit în Galileea mea natală. De aceea, la vestea năpraznică dată de confraţi: „L-am văzut pe Domnul!”, Toma va avea o reacţie cu totul omenească, rostind în sinea sa: „Nu se poate! Nu-mi vine să cred! Este prea mare şi îmbucurătoare vestea!”, apoi cu glas tare: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor” şi celelalte.

Nu facem şi noi aşa, iubiţi credincioşi, în împrejurări similare? Când cineva ne aduce o veste mare, de bucurie sau de întristare, nu exclamăm noi, până să ne dumirim: „Nu se poate! Nu-i adevărat! Nu pot să cred!”. Apoi, în faţa evidenţelor, dacă vestea este de bucurie îl îmbrăţişăm pe aducător, bâlbâind mulţumiri, amestecate uneori cu lacrimi de fericire; sau, dacă vestea este tristă, şoptim resemnaţi: „Aşa a fost să fie, aşa a vrut Domnul. Iartă-mă că nu pot să cred ce s-a întâmplat”.

Astfel, amintindu-ne de propriile noastre experienţe, înţelegem mai bine exclamaţia emoţionantă a lui Toma: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”.

Iubiţi credincioşi, încercând, aşadar, să ne regăsim în atmosfera simţămintelor lui Toma, credem că una din temele propuse nouă spre meditaţie de Evanghelia de azi este dorinţa omului de a dobândi certitudinea învierii. Sau, mai pe scurt, căutarea nemuririi.

Omul a fost dintru început un căutător. Chiar şi în Rai. Curiozitatea Evei, împărtăşită şi de Adam, nu este oare o expresie a căutării? Dintre scrierile vechi, un exemplu relevant al căutării (şi nu de orice fel, ci căutarea nemuririi), îl

reprezintă Epopeea lui Ghilgameş, plasată în jurul anului 3000 î. Hr. Ghilgameş, eroul acestei vechi scrieri sumeriene, porneşte în căutarea nemuririi în clipa în care-i moare cel mai bun prieten, Enkidu. Spectrul şi spaima morţii îl alarmează: „Voi ajunge şi eu pulbere precum Enkidu?”. Şi pleacă hotărât în căutarea nemuririi pentru a-şi readuce prietenul la viaţă, dar şi pentru ca el însuşi să nu cadă cândva pradă ţărânei.

Aceeaşi spaimă, pe alt plan desigur, va fi încercat şi Toma: dacă Iisus, Învăţătorul, atât de puternic, Care - între altele - nu cu mult timp în urmă l-a înviat pe Lazăr, moare neajutorat pe o cruce banală, e pus în groapă, iar peste gura gropii e aşezată o piatră „foarte mare”, ce se va întâmpla cu mine, cel atât de slab?

Frica morţii conjugată cu năzuinţa spre nemurire va fi imbold de căutări neîntrerupte, în toate timpurile.

Literatura universală cunoaşte în acest sens opere de largă circulaţie, precum „Creanga de Aur” (a lui James Frazer) şi „Faust”, celebra lucrare a lui Goethe. În prima, autorul, după îndelungi cercetări şi comparaţii ale feluritelor mituri, identifică „creanga de aur” cu vâscul, ca simbol al nemuririi, prin însuşirea lui de a fi verde, în timp ce copacul pe care creşte nu mai are frunze. Ei bine, această plantă intra în recuzita unui ritual în timpul alegerii noului rege, tânăr şi puternic, garant al continuităţii, cu alte cuvinte al nemuririi. Iar Faust, în dorinţa lui de a-şi prelungi viaţa şi fericirea, face pact chiar cu diavolul, în persoana lui Mefisto.

Vedem aici tot o fugă de moarte a omului, implicit dorinţă de nemurire. Spiritualitatea românească nu-i lipsită de exemple similare. Credem că cel mai elocvent este balada Mioriţa, în care ciobanul sacrificat îl reprezintă pe Hristos cel omorât, dar înviat a treia zi.

Părintele Stăniloae, vorbindu-le unor studenţi, face această scurtă tâlcuire: „Mioriţa reprezintă pe Hristos şi sufletul omenesc; Hristos care are milă de sufletul omenesc. Cei trei ciobani: cel cu oi mai multe este Hristos; iar ceilalţi doi: Pilat şi evreii. Şi El are ca mireasă sufletul omenesc” (Filocalia, foaie editată de ASCOR Cluj, Octombrie, 1995, p. 1).

În acelaşi sens al dorului după nemurire se înscrie şi lucrarea, de excepţională valoare, „Nostalgia Paradisului”, a lui Nichifor Crainic. Însăşi etimologia cuvântului „nostalgie”, după autor, este o expresie a căutării Raiului pierdut: în limba greacă „nostos” înseamnă întoarcere, iar „algos”, durere.

Şi autorul explică apoi: „Nostalgia este, astfel, durerea de a nu mai fi în locul unde ai fost odinioară...”. Nu putem încheia şirul exemplificărilor fără să amintim de Petre Ţuţea, cel care, după Revoluţia din ’89, prin mărturisirile lui, ca ale unui veritabil apostol al neamului românesc, credem că a îndreptat mulţi paşi spre sfintele biserici.

Interviurile şi cărţile, mai ales cele autobiografice, descoperă în persoana lui un căutător redutabil. Vom da, însă, un exemplu inedit. Am fost martor ocular la următoarea scenă: Petre Ţuţea se găsea pe un pat al Spitalului Christiana, bolnav, cu puţin timp înainte de a trece în veşnicie. Am intrat în salon cu un grup de studenţi de la Teologie, spre a-l vedea. „Domnule Ţuţea, sunt aici cu câţiva teologi tineri care ar dori să audă un cuvânt”. Bătrânul s-a ridicat puţin, s-a uitat la noi şi a zis: „Măi băieţi, auziţi ce pot să susţină unii, că viaţa poate fi concepută fără Dumnezeu. Auziţi voi?”.

Şi în secundele următoare a izbucnit într-un plâns cu sughiţuri, din care nu s-a mai putut opri. Noi am mai stat preţ de un minut, după care, impresionaţi peste măsură, am ieşit discret, temându-ne să nu-l tulburăm mai tare. Tinerii primiseră, de fapt, cuvântul folositor!

Iubiţi ascultători, şi acum să rămânem la aceste două noţiuni: căutare şi nemurire. Nemurirea, sau viaţa veşnică, poate fi găsită, dobândită atunci când căutarea este susţinută de bună credinţă şi de osteneală neîntreruptă, potrivit dictonului: „Tot ce-i căutat este găsit, dacă nu te laşi şi nu fugi de osteneală”.

Nemurirea, dar de la Dumnezeu pentru căutătorii harnici, ne-a fost arvunită prin Învierea Domnului şi intră în logica normalităţii. Dumnezeu l-a creat pe om într-un scop bine definit, iar viaţa are un sens precis. De fapt, numai viaţa are sens. Moartea nu. Dacă existenţa noastră s-ar stinge în moarte (care este un „non-sens”), ar însemna că viaţa însăşi este non-sens, aberaţie pe care nici măcar materialiştii n-o susţin.

Goethe, pe care-l pomenim din nou, a spus-o potrivit genialităţii hărăzită lui de la Dumnezeu: „Urma zilelor mele pământeşti nu poate dispărea în veşnicie...” (Faust).

Iar în clipa în care, de vom fi vrednici, ne vom găsi în faţa Mântuitorului Iisus Hristos Cel înviat, vom rosti şi noi ca Toma „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”, într-o stare de bucurie smerită: de bucurie, ca fericiţi trăitori ai Marii Întâlniri, dar

recunoscându-ne smeriţi, cu capetele plecate, greşeala atâtor pământene îndoieli. Să ne învrednicească Dumnezeu de această clipă! Amin.

Pr. Constantin Sturzu: În cine cred cei care nu cred

Astăzi însă mijloacele prin care se caută a se zdruncina credinţa în Înviere au devenit mai consistente, nu în substanţă, pentru că strategia este aceeaşi, ci în capacitatea de a atrage atenţia publicului larg (explicabil şi prin impactul mass-media).

Reluăm, după o necesară pauză, această rubrică în care ne propunem o "traducere", în contextul timpurilor noastre, a cuvintelor şi faptelor scripturistice rostite acum aproximativ două mii de ani. În tot acest interval bimilenar, de când Învierea lui Hristos a început să fie vestită la neamurile pământului, ca şi pe vremea apostolilor şi astăzi se găsesc destui care să contrazică acest fapt. Numai că azi nu se mai cumpără gărzile pentru a da mărturie mincinoasă despre furtul trupului Său (e bine să ne reamintim şi că cel care era căpetenia romanilor prezenţi la răstignire şi a celor care au păzit apoi mormântul, Longhin sutaşul, a refuzat mita, s-a botezat şi a preferat să fie ucis, ulterior, decât să mintă cu privire la învierea lui Iisus). ***Că nu puteau fura trupul unui mort o mână de oameni speriaţi, aşa cum erau atunci ucenicii Domnului (şi chiar Evangheliile nu se sfiesc să-i prezinte ca atare), e un lucru întărit şi de atitudinea lor ulterioară. Toţi au suferit, iar cei mai mulţi au şi fost ucişi, pentru credinţa lor nestrămutată în adevărul învierii cu trupul a lui Iisus Hristos. Cine ar fi atât de nebun încât să-şi dea viaţa pentru o minciună? Şi care ar fi fost câştigul?, căci aceşti ucenici nu au avut nimic de câştigat pe pământ, decât, cum spuneam, doar şi-au atras prigoniri şi moarte martirică.***

Astăzi însă mijloacele prin care se caută a se zdruncina credinţa în Înviere au devenit mai consistente, nu în substanţă, pentru că strategia este aceeaşi, ci în capacitatea de a atrage atenţia publicului larg (explicabil şi prin impactul mass-media).

În primul rând este ales cu grijă momentul difuzării unor aşa-zise descoperiri despre ceea ce s-a întâmplat în Ierusalim după momentul Golgota, colportorii având o slăbiciune deosebită pentru perioada de dinainte de Sfintele Paşti. Nu cred că, în ultimii ani, a fost vreo perioadă a Postului Mare în care să nu auzim despre veşti “senzaţionale” care “vor schimba tot ce ştim despre creştinism”, “vor zgudui din temelii credinţa în Hristos”. Fie că e vorba despre vreo nouă “evanghelie”, fie că s-a descoperit locul în care a fost îngropat de fapt Iisus (dimpreună cu osemintele care contrazic actul învierii) sau că e vorba despre faptul că Baraba, nu Iisus ar fi fost cel răstignit, ideea răspândită cu viteza unui virus este, în fond, aceeaşi: s-a dovedit în mod “ştiinţific” că tot creştinismul este o minciună. Aşa s-a întâmplat şi anul acesta, când cercetătorul James Tabor şi realizatorul de filme documentare Simcha Jacobovici au descoperit o cameră mortuară sub un turn de piatră din Ierusalim, pe pereţii căreia este un peşte incrustat în zid şi inscripţia “Divin Iehova, ridică-te, ridică-te”. Bineînţeles, tot acolo s-au găsit şi – sunt sigur că aţi anticipat! – rămăşiţe de oase umane, atribuite lui Iisus.

N-are importanţă că “descoperirea” s-a făcut încă din 2010, dar s-a făcut publică abia anul acesta, în perioada prepascală. Nici nu ne vom lega de faptul că Iisus nu este numit Iehova nici măcar în creştinismul primar şi că oricum, inscripţia este scrisă în limba greacă, nu în aramaică, aşa cum ar fi fost firesc pentru acele vremuri. Orice discuţie cu argumente pro şi contra nu poate să fie decât cronofagă, nicicum edificatoare. În fond, avem o opinie exprimată de unii oameni, care se vrea ruinătoare pentru convingerile altor oameni. Să nu ne amăgim că la mijloc sunt niscaiva aspecte de ordin ştiinţific. La acest nivel, arheologia, cu ştiinţele conexe, nu poate să ofere certitudini, ci interpretări! Pe care le poţi accepta sau respinge, ele nu se pot impune “de la sine”. Aşa s-a întâmplat şi acum. Cei care nu sunt dispuşi să creadă adevărul Învierii au jubilat şi s-au întărit în convingerile lor. Pe cei care sunt credincioşi, în sensul autentic al cuvântului, nu i-a smintit nici o clipă “senzaţionala descoperire”. Pentru a înţelege însă ce mecanism interior se pune în mişcare în atari situaţii, haideţi să facem un mic, dar necesar ocol scripturistic.

Toma, mai credincios decât ceilalţi apostoli?

Să ne îndreptăm puţin privirile la ceea ce s-a întâmplat în prima săptămână de după Învierea Domnului, aşa cum reiese din Scripturi. Hristos se arată cu trupul înviat ucenicilor, dar nu la toţi deodată, ci treptat, mai întâi celor dispuşi să accepte această minune (şi aici primele au fost femeile mironosiţe), apoi apostolilor. Nu li s-a arătat celor care îl răstigniseră pentru a-i cruţa de un şoc: cine ar rezista să se întâlnească cu o persoană în carne şi oase după ce a ucis-o şi s-a asigurat că e îngropată? Cei mai mulţi ar risca să-şi iasă din minţi după o astfel de întâlnire. Între cei cărora nu li se arată încă de la început se numără şi Toma, apostolul numit şi Geamănul. Acestuia îi spun ceilalţi ucenici că L-au văzut pe Domnul, iar el îşi exprimă dorinţa de a avea o dovadă palpabilă: ***“Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” (Ioan 20, 25).***

Iar răspunsul lui Iisus n-a întârziat, căci la câteva zile li s-a arătat din nou, iar Toma a fost îndemnat să se încredinţeze şi singur că are în faţă un trup înviat. Păţania lui Toma are un tâlc cu mult peste nivelul la care îl coboară eticheta de “necre-dinciosul”. Căci nu de necredinţă este vorba aici sau dacă e să o interpretăm astfel, atunci toţi ceilalţi apostoli au fost necredincioşi, din acest punct de vedere. Căci şi lor, când L-au văzut prima oară, “le-a arătat mâinile şi coasta Sa” (Ioan 20, 20); ba, mai mult de atât, încă nefiind ei pe deplin convinşi de aceste dovezi, ca să le arate că nu e “duh”, a mai trebuit şi să mănânce în faţa lor (deşi trupul Său înviat nu mai resimţea foame) “o bucată de peşte fript şi dintr-un fagure de miere” (Luca 24, 42). Lucru pe care nu a mai fost nevoie să-l facă în faţa lui Toma…

Atitudinea lui Toma aş privi-o, totuşi, dintr-o altă perspectivă. El a primit de la toţi ceilalţi (apostoli sau femei mironosiţe) vestea despre învierea lui Iisus, dar a refuzat să-i creadă pe ei. A refuzat să se încreadă în alţi oameni ca şi el. ***Toma a ales să-L creadă doar pe Iisus, nu pe nişte oameni, fie ei şi ucenici ai Domnului! Aici este cheia care ne poate deschide şi nouă o altfel de perspectivă asupra capacităţii şi posibilităţii omului de a crede.*** În fond, a crede este o chestiune de alegere, de opţiune. Eu pot să aleg să-L cred pe Iisus, să-l cred pe un altul (sau pe alţi oameni) sau în ultimă instanţă, să mă cred doar pe mine. Aceasta din urmă situaţie este extrem de rară în stare pură, pentru că atunci când aleg să cred în mine, aleg o educaţie primită, o sumă de cunoştinţe sau de credinţe, de frustrări sau de reuşite etc., toate primite tot de la (sau mijlocite de) alţi oameni. Şi sunt multe idei sădite în noi fără ca noi să conştientizăm acest lucru, dar pe care noi ni le impropriem ca fiind ale noastre. Chiar şi când credem că am ales să credem o idee (sau într-o idee), de fapt alegem, implicit, să credem persoana care a emis-o (acest lucru este valabil, la limită şi în cazul adevărurilor ştiinţifice; dacă mi se spune că s-a mai descoperit, cu ajutorul tehnologiei de azi, o nouă galaxie, eu nu cer să o

văd sau mă duc s-o vizitez pentru a crede că există, ci mă uit la cel care emite informaţia şi dacă mi se pare de încredere, iau de bun ce susţine el.) În orice caz, indiferent de persoana în care credem, în cineva tot alegem să credem.

Cei care nu cred în Dumnezeu, aleg, cel mai adesea, să creadă în aşa-zise descoperiri ştiinţifice, în fapt o serie de fapte explicate, interpretate, de alţi oameni ca şi mine, după tot felul de paradigme, cum este evoluţionismul lui Darwin (un alt om în care unii aleg să creadă!). Aşadar, în spatele unei părute libertăţi a noastră în gândire se află de fapt o serie nedesluşită, dar reală, de credinţe în alte persoane. "Boala" aceasta este veche, încă de la Adam şi Eva, care au ales, la un anumit moment, să-l creadă pe şarpe (adică pe satana), nu pe Dumnezeu care-i avertizase că vor muri dacă vor mânca din pomul cunoştinţei binelui şi răului.

În concluzie, pe cine alegeţi să credeţi: pe Iisus Hristos cel înviat din morţi sau cuplul Tabor/Jacobovici? Dar orice am alege, să fim conştienţi că în cineva tot ne punem nădejdea (a se citi "îl investim cu încrederea noastră"). Eu sper că încă mai avem înţelepciunea de a alege pe acel Cineva care să fie demn de toată nădejdea noastră.

Cuvinte de învăţătură la Duminica Sfântului Toma "curajosul": Domnul poartă rănile noastre şi are încredere în noi

Pr. Constantin Sturzu - Predică la Duminica Sfântului apostol Toma (2014)

Prea cuvioşi şi prea curcernici Părinţi, iubiţi credincioşi, Hristos a înviat! Ne aflăm, iată, la o săptămână după ce am prăznuit Învierea Domnului, ne aflăm în momentul pe care l-aţi auzit relatându-se în pericopa evanghelică ce s-a rostit, pentru că în a 8-a zi înseamnă în duminica următoare Învierii Domnului - la evrei numărătoarea se făcea incluzând şi ziua respectivă cu care se începea, deci numărând inclusiv duminica trecută până acum sunt 8 zile - şi în această a 8-a zi auzim relatându-se despre ceea ce Biserica numeşte a fi "Încredinţarea lui Toma", Toma pe care noi ne-am obişnuit să îl etichetăm ca fiind cel necredincios, în popor se spune adesea "nu fii ca Toma necredinciosul".

Şi de multe ori auzim că această sintagmă este totuşi pe nedrept atribuită lui, pentru că Toma nu este nici într-un caz mai necredincios decât ceilalţi apostoli, şi n-am auzit nicăieri spunându-se despre "Petru necredinciosul", "Ioan necredinciosul",

sau despre oricare dintre apostoli dintre cei zece care au mai rămas în afara lui Toma, pentru că Iuda, aşa cum ştim, s-a spânzurat după ce l-a trădat pe Domnul.

Şi totuşi cu ce a greşit Toma, pentru că într-un fel sau altul, el este mustrat, care să fie greşala lui Toma? Aceea că n-a crezut că Domnul a înviat cu trupul, că a vrut această încredinţare pipăind minile şi coasta lui să vadă rănile produse de piroane, respectiv de suliţa cu care a fost împuns Domnul?

Păi să fim atenţi la Evanghelia care s-a rostit şi să vedem că până şi evanghelistul Ioan ne relatează că, atunci când S-a arătat celor zece, Toma nefiind de faţă, le-a arătat mâinile şi coasta Sa, ba mai mult, în Evanghelia după Luca vedem că nici după ce le-a arătat mâinile şi coasta Sa celor zece, nici atunci încă nu credeau! Şi atunci, ca să îi încredinţeze că nu este nălucă, că le-a zis "pipăiţi-Mă să vedeţi că năluca nu are carne şi oase cum vedeţi că am Eu", Domnul a mâncat înaintea lor o bucăţică dintr-un peşte fript şi dintr-un fagure de miere.

Iată că cei zece n-au crezut nici cât Toma, Toma n-a mai avut nevoie nici să îl vadă pe Domnul mâncând, nici nu ştim dacă chiar a pus mâinile în semnele cuielor sau în semnul lăsat de suliţa în coastă, pentru că îl vedem imediat exclamând: "Domnul meu şi Dumnezeul meu!".

Veţi spune că poate că Domnul l-a mustrat, i-a zis: "nu fi necredincios, ci credincios", şi pentru aceea el a primit această etichetă, dar de mustrat i-a mustrat foarte mult şi pe ucenicii cărora li S-a arătat înaintea lui Toma, ne spune aceasta Evanghelia după Matei, că i-a mustrat foarte tare. ***Deci care să fie vina lui Toma totuşi, cu ce a greşit Toma? Pentru că vedem că şi ceilalţi au fost îndoielnici, şi ei au avut nevoie de încredinţare concretă, palpabilă, ba mai mult, au avut nevoie de dovezi suplimentare faţă de Toma, a fost nevoie să mănânce Domnul înaintea lor.***

Ei bine, ce putem constata noi este că greşeala lui Toma a fost că, atunci când Domnul li s-a arătat în seara primei zile după înviere, deci în duminica aceea, el nu era de faţă, el nu era cu ceilalţi zece care stăteau adunaţi, închişi de frica iudelilor. Într-un fel sau altul, vina lui a fost că nu a fost în comuniune, nu a fost în Biserică, ca să spun aşa, pentru că Biserica asta înseamnă, comunitate, comuniune între cei care cred şi Îl mărturisesc pe Hristos ca Domn şi Mântuitor, chiar dacă propriu zis la Cincizecime putem vorbi de un act oficial de naştere a Bisericii. Dar ei deja erau acea comunitate, şi toţi au stat împreună, doar Toma nu a fost!

Există în tradiţia Bisericii Iacobite din India, acolo unde Toma a propovăduit şi unde a fost martirizat, o menţiune cum că Toma nu era de faţă pentru că el a fost singurul care a avut curajul să iasă din casă, bineştiind că îi căutau iudeii să îi omoare şi pe ei, şi să se ducă să cumpere de mâncare, ceilalţi neavând acest curaj, că era deja a treia zi de când erau închişi de frica iudeilor acolo. Şi de aceea în tradiţia acestei Biserici din India el este numit "Toma curajosul", şi chiar este expresia aceasta "de aş avea curajul lui Toma", nu "Toma necredinciosul", cum îi spunem noi.

Dar chiar şi aşa, Toma tot are vina de a nu fi crezut pe cei cu care se dorea a fi în comuniune, pentru că, să ne gândim la noi cei de astăzi, noi până la urmă avem credinţă în Dumnezeu, dar această credinţă de cine ne este nouă întărită, cum şi de unde o primim noi? O primim de la toţi cei care au fost înaintea noastră, e vorba de apostoli, de evanghelişti, apoi de toţi mucenicii, de toţi care au mărturisit pe Domnul, e vorba de toţi Sfinţii Părinţi care au scris şi au apărat credinţa ortodoxă, şi au vorbit despre adevărata credinţă în Dumnezeu cel viu. Noi înşine nu aveam această încredinţare, spre exemplu, despre dogma Sfintei Treimi, că Dumnezeu este Unul în fiinţă şi întreit în Persoane, ci îi credem pe cei care au primit această încredinţare, ne bazăm pe aceştia, până ajungem, dacă voim, la măsura dumnezeiască, şi noi înşine ne încredinţăm de acest lucru.

Şi Toma putea şi el să facă aceasta, să îi creadă pe ceilalţi zece, dar vedem că Domnul nu îl lasă, ci îi arată şi lui, îl recuperează şi pe el, ca să spun aşa, cum a făcut şi cu Petru, cel care s-a lepădat, vedem cât de mult îi iubeşte pe toţi şi nici pe unul nu vrea să piardă, numai Iuda s-a pierdut din propria alegere, pentru că Domnul ştia că Îl va vinde, dar el nu era predestinat să se spânzure, aceasta a fost alegerea sa.

Ce mai înţelegem din momentul acesta teribil al întâlnirii lui Toma cu Hristos, Cel care poartă semnele rănilor, ale răstignirii Sale? Mai înţelegem, amintindu-ne de ceea ce ne zice Isaia proorocul, în capitolul 53, şi anume: "prin rănile Lui noi toţi ne-am vindecat", că adesea şi noi avem nevoie de această încredinţare, că într-adevăr Domnul poartă rănile noastre, pentru că rănile pe care caută să le pipăie Toma erau rănile produse de noi, oamenii, noi L-am rănit pe Hristos, noi L-am răstignit pe Hristos, şi El poartă rănile noastre. Şi asta căutăm şi noi adesea, şi de multe ori aici apare un blocaj şi nu putem avea o relaţie vie cu Dumnezeu, şi rămânem în suferinţa noastră şi nu avem nici o nădejde, pentru că nu credem că Hristos a luat rănile noastre, nu credem că rănile noastre sunt şi rănile Lui, nu credem că El este deopotrivă pe Tronul Sfintei Treimi, dar este şi răstignit până la sfârşitul veacurilor, este în agonie, pentru că acolo, pe Cruce, El a luat toată rana şi

tot păcatul, toate păcatele care s-au făcut şi se vor face; nu este păcat pe care să îl facem noi, că păcatul rană aduce, şi rană de moarte, şi pe care Hristos să nu îl fi luat deja pe cruce.

Şi noi avem de multe ori nevoie de această încredinţare, să vedem “Doamne, Tu chiar ai luat rana mea, durerea mea chiar ai luat-o Tu, păcatul ăsta, fărădelegea pe care eu am săvârşit-o şi care a rănit sufletul meu şi îl împovărează, l-ai ridicat Tu, chiar este acolo pe cruce?”. Şi abia când ne încredinţăm de aceasta, ne încredinţăm de fapt de iubirea Lui şi îndrăznim şi noi să spunem: “Domnul meu şi Dumnezeul meu!”

Acesta este momentul în care cu adevărat viaţa noastră duhovnicească se aşează pe cale, până atunci sunt multe frământări, sunt multe căutări. În momentul în care îndrăznim să spunem “în durerea aceasta a mea, în căderea aceasta a mea, în neputinţa mea, în patima mea, Îl chem pe Domnul şi Îl rog să o ia, pentru că ştiu că El şi le-a asumat”, abia în momentul acela se întâmplă ceva.

Cum i-a spus Domnul, Fericitului Ieronim, care nu avea ce să Îi ofere de ziua naşterii Domnului, n-avea nici un cadou, şi Domnul îi spune: “Fiule, dă-mi păcatele tale”, că în rest toate le avea Domnul, n-avea el ce să îi ofere, nici măcar propria viaţă, că tot de la Domnul o primise.

Dar este ceva ce Domnul nu are şi ceea ce vrea de la noi, şi de asta a venit, vrea păcatele noastre, să le ia să le pironească pe cruce, vrea rănile noastre să le ia să le vindece. Dacă nu I le dăm, El tot rănit rămâne, după cum o mamă rămâne îndurerată chiar dacă copilul său recunoaşte sau nu recunoaşte că a greşit. Dacă nu recunoaşte, ea ştie când a greşit copilul şi o doare fapta pe care a săvârşit-o, durerea fiind cu atât mai mare cu cât fapta este mai gravă.

Tot aşa şi pe Domnul Îl îndurerăm, dar putem să Îl bucurăm într-un singur fel, problema nu este că Îl rănim, problema este că nu Îi dăm rănile noastre, problema-i că nu Îl chemăm în durerea noastră, nu Îl chemăm acolo, în locul unde noi ne luptăm cu păcatul, cu suferinţa, cu disperarea, cu deznădejdea, în depresia noastră, dacă vreţi, pentru că tot este boala cu cea mai mare incidenţă, şi ea este un efect al vieţii noastre rupte de Dumnezeu, nu poate să vină depresia decât acolo unde omul nu mai este în comuniune cu Dumnezeu.

Şi mai înţelegem din această încredinţare a lui Toma că toate lucrurile se fac în mod gradat şi Dumnezeu ni Se dezvăluie şi ni Se arată pe măsura dorinţei noastre, a râvnei noastre, şi a iubirii noastre, că de aceea El S-a arătat mai întâi Fecioarei

Măria, apoi femeilor mironosiţe, apostolilor, celor zece, apoi lui Toma, apoi celorlalţi, lui Luca, lui Cleopa, deci El se arată treptat în funcţie de cât de mult ne dorim să ne întâlnim cu Dumnezeu. Iar cei care nu avem această credinţă, măcar să îi credem pe cei care mărturisesc despre asta, pentru că putem vedea în viaţa acestor oameni care este rodul credinţei, de aceea Domnul zice "după roadele lor îi veţi cunoaşte".

Când te uiţi la un om şi vezi pace, vezi bucurie, îl vezi cu adevărat că ia chip Hristos în el, atunci poţi avea această încredinţare că acel om are o relaţie vie cu Dumnezeu; şi de aceea şi avem nevoie, şi căutăm, şi alergăm de atâtea ori la părinţi cu viaţa îmbunătăţită sau la persoane cu viaţă sfântă care mai trăiesc şi în zilele noastre.

Dar mai este un lucru la care reflectăm foarte rar, apropo de Toma şi de credinţă! Vedeţi, Toma nu a crezut, cum nu au crezut nici ceilalţi, dar un lucru a făcut posibilă întâlnirea lui Hristos cu ei, şi anume faptul că Hristos a crezut în ei, Hristos a crezut şi în Petru care s-a lepădat, şi nu l-a lăsat pentru că ştia inima Lui, ştia că se poate întoarce. Hristos a crezut până şi în Iuda că se poate întoarce, de aceea îl şi numeşte: "prietene", chiar când Îl vinde cu o sărutare, pentru că era posibilă pocăinţă, dar Iuda n-a avut încredere în mila şi în iubirea Lui Dumnezeu şi a ales să se rupă de El. Hristos a avut încredere în toţi, inclusiv în Toma, de aceea i se arăta şi îi zice "vino, încredinţează-te, îţi arăt rănile mele ca să crezi cu adevărat că Eu sunt".

Vedem aşadar că Hristos are încredere în apostoli şi în felul acesta Hristos are încredere şi în noi. Noi vorbim adesea despre cât de greu este ca să crezi în Dumnezeu, şi într-adevăr nu este lucru uşor, pentru că credinţa presupune nădejdea celor nevăzute, încredinţarea celor pe care nu le poţi cuprinde, nu le poţi pipăi, dar prea puţin vorbim despre credinţa lui Dumnezeu în om, pentru că Dumnezeu a avut această credinţă şi ne-a plămădit, ne-a adus din nefiinţă la fiinţă, bineştiind că exista riscul să Îl trădăm, ceea ce s-a şi întâmplat cu Adam şi cu Eva, şi ceea se întâmplă cu fiecare dintre noi, că există riscul să folosim darurile pe care ni le-a dat, uneori chiar împotriva Lui, şi Şi-a asumat acest risc pentru că Dumnezeu crede în noi!

De aceea există acel cuvânt pe care i-l adresează monahul de la Rohia, Nicolae Steinhart, lui Virgil Ierunca, într-o scrisoare pe care i-o trimite la Paris, şi îi zice: "Dumnezeu în care tu [spui că] nu crezi, Acela crede El în tine!". Dumnezeu crede în noi, dacă nu ar avea această încredere în noi ar fi cumplit!

Uitaţi-vă la noi cum nu avem încredere unii în alţii, uitaţi-vă cât de suspicioşi suntem unii faţă de ceilalţi, uitaţi-vă cei care sunteţi părinţi cum nu avem încredere în copiii noştri când încep să crească la un moment dat şi pare că se rup de noi, pare că încep să o ia razna, să facă lucruri pe care noi nu i-am învăţat să le facă, uitaţi-vă ce se întâmplă când într-o relaţie, soţ şi soţie încep să nu mai aibă încredere unul în iubirea celuilalt! Dacă acum, în astfel de momente ne-am gândi: "Doamne, tu cum ai încredere, cum de mai ţii copilul ăsta în viaţă, cum de îl mai ţii pe soţul sau soţia mea în viaţă, cum de îi mai ţii pe oamenii din jurul meu, dacă îi ţii în viaţă, înseamnă că ai încredere în ei, înseamnă că ai încredere că se pot mântui, înseamnă că ai încredere că poate să ia chip Hristos în ei, că se pot şi ei întoarce către Lumină, către Adevăr, către bucurie, că iubirea poate să sălăşluiască în ei şi să ţâşnească apoi din ei şi să se răsfrângă în lume, dacă Tu ai această încredere, atunci cine sunt eu ca să nu am încredere?"

Aşa încât, dacă se poate, în această zi, să reflectăm puţin la acest lucru, să reflectăm puţin la momentele de-a lungul vieţii noastre în care Dumnezeu a avut încredere în noi, deşi am făcut atâtea lucruri de ruşine şi de ocară, deşi am păcătuit atât de mult şi am făcut multe fărădelegi, şi de multe ori L-am supărat şi de multe ori am făcut lucruri de care acum ne ruşinăm foarte, şi Dumnezeu chiar şi atunci când noi eram cel mai căzuţi, în noroiul cel mai de jos, avea încredere în noi, avea încredere că ne putem ridica.

Aşa să ne ajute Bunul Dumnezeu, să deschidem inima noastră, să primim această încredere a lui Dumnezeu, şi noi să răspundem pe măsura acestei încrederi precum Toma, mulţumindu-I cu recunoştinţă pentru ceea ce ne-a dăruit şi pentru ceea ce ne-a chemat să fim, şi spunând o dată cu Toma Domnul meu şi Dumnezeul meu! Amin!"

Nicolae Pintilie/ Doxologia: Creștinii Sfântului Toma, curajosul

Clipele nopții pline de lumină au fost trăite de către creștinii din lumea întreagă. Mai mult sau mai puțini pregătiți, toți am fost cu lumânarea, dar și cu inima pâlpâind lângă Hristos, Acel Hristos pe care l-am așezat în mormântul rece și gol.

„Astăzi mă îngrop împreună cu Tine, Hristoase, mâine înviez împreună cu Tine" - am cântat cu toții. „Hristos a Înviat!" a adus și unora, și altora bucurie pe chip, bucurie ce am prelungit-o în dumnezeiasca Liturghie, dar și în liniștea căminului.

Spunea un părinte contemporan că viața noastră se desfășoară între un Paști și altul. Totul ține de felul în care reușim să prelungim noaptea de Paști în viața noastră, pentru că viața sfinților nu este altceva decât o Înviere prelungită.

Dacă deschidem primele pagini ale cărții Faptele Apostolilor, cuprinsă în Sfânta Scriptură, vom observa tocmai această stare de înviere. Dacă la sfârșitul Evangheliilor îi găsim pe apostoli ascunși de frica iudeilor - Sfântul Efrem Sirul spune că stăteau ascunși de frica morții lor personale - în Faptele Apostolilor îi găsim în rugăciune și Euharistie, deci în stare de înviere.

Ce credeți că fost în mintea unor bărbați trecuți de jumătatea vieții, să ia toiagul de capăt și să străbată lumea? Tocmai această stare a Învierii Mântuitorului Iisus Hristos! Au crezut cu toată ființa lor că Răstignitul a devenit Înviatul și au dus această credință până la marginea pământului, așa cum spun Faptele Apostolilor.

Mulți s-au întrebat la ce se referea Sfântul evanghelist Luca, prin expresia „marginea pământului”? De-a lungul istoriei au fost încercate mai multe explicații, dintre care cea mai plauzibilă se referă la faptul că Imperiul Roman și limitele sale

erau considerate „oikoumnei” - „lumea”, iar ce era dincolo de granița imperială era marginea pământului. Alți teologi s-au gândit la posibilitatea propovăduirii Sfântului apostol Pavel în Spania, la marginea continentului european.

La sfârșitul secolului al IV-lea, un document sirian numit Constituțiile Sfinților Apostoli aduce lumină în interpretarea textului „până la marginea pământului”. Autorul necunoscut menționează că apostolul Toma a trecut dincolo de „marginea pământului, vestind Evanghelia Învierii neamurilor din țara Parților și Inzilor”.

Ne putem întreba, de ce Sfântul Toma a înaintat în Orient, pe când toți ceilalți apostoli au ales nordul Africii, Asia Mică și Europa? Nebunie? Curaj? Credință, când noi îl numim „Toma necredinciosul”?

Și, totuși, nu toată creștinătatea îl numește „necredinciosul”! Undeva, pe coasta vestică a Indiei, în două provincii - Malabar și Malannkar, Sfântul Toma este „curajosul”!

„Curajosul”, pentru că a fost singurul care a avut curaj să sfideze amenințarea evreilor. Dacă toți erau ascunși de vineri seara, Sfântul Toma - după tradiția malabarează - a venit să vadă ce s-a întâmplat la mormântul din Ghetsimani. Așa se înțelege din faptul că el lipsea în dimineața Învierii, când Hristos s-a arătat apostolilor care erau ascunși. Sfântul a sfidat moartea și a ieșit din ascunzătoare cu prețul vieții, fiind conștient că toți apostolii lui Iisus erau căutați de farisei și de către bătrânii poporului. A mers spre mormânt, dar a văzut paza și soldații și nu s-a apropiat. Când s-a întors, i-a găsit pe frați plini de speranță - Domnul înviase!

Deci, „curajosul” și nu „necredinciosul”! Credința și curajul, au făcut că apostolul să ia altă direcție - India. După o viață de propovăduire, în jurul anului 72, Sfântul Toma și-a încredințat obștea în mâinile lui Dumnezeu, el primind cununa martirului. A lăsat în urmă o Biserică puternică, ce a făcut față vitregiei istoriei.

Când spunem India, ne gândim la hinduism, budism, Taj Mahal, aglomerație și vaci pe stradă - și, mai puțin la creștinism. Și, totuși, există creștini în India. În cele două provincii de pe coasta vestică, Malabar și Malannkar, trăiesc aproximativ două milioane de creștini! Creștini ce moștenesc ceva din curajul apostolului Toma, care a semănat aici credința Învierii. Au venit peste ei regii hinduși, iar tomiții au rămas în picioare. Apoi mogulii musulmani și cumplitele lor persecuții, dar creștinii Sfântului Toma nu s-au mișcat din loc.

La jumătatea secolului la XVI-lea au venit și creștinii occidentali, care au încercat să-i facă să se unească cu Roma latină. Și au spus „nu” - „noi rămânem în credința părintelui nostru Toma, care a murit pentru credința poporului”!

În mulțimea templelor hinduse şi a sinagogilor musulmane, smerite sunt mă-năstirile și bisericile creștinilor tomiți. Majoritatea creștinilor locuiesc în bordeie de pământ acoperite cu vegetație, dar au biserici de piatră. Poate este unul dintre puținele locuri din lume în care preoții creștini slujesc desculți…. ca să fie solidari cu majoritatea comunității, care este sub pragul sărăciei din India! În aceste condiții dure, bisericile sunt pline, când se oficiază botezul în Sâmbăta Mare din săptămâna Sfintelor Pătimiri - sute de noi creștini îmbracă haina cea albă a neofiților! Neștiutori de carte, cu lipsuri de hrană și medicamente evidente, tomiții din Malabar și Malannkar se împărtășesc cu sutele, în fiecare duminică!

Sistemul de caste hinduse i-a împins la marginea societății, numindu-i paria, fapt ce le-a interzis dreptul la educație. Multă vreme, creştinii tomiți au avut interzis în şcolile publice ale guvernului indian. Dar s-au ținut de Evanghelie, de comoara pe care le-a lăsat-o Sfântul apostol Toma. Astăzi, a fi creştin în India este un gest de curaj - cum ar putea fi altfel, dacă apostolul lor a fost „Toma curajosul”?

Predici şi meditaţie la Duminica Tomii: Sfântul apostol Toma, "geamănul" nostru. Chiar a fost "necredincios"?

Doxologia: Nicolae Pintilie: Toma „necredinciosul" sau Toma „curajosul"?

Fiecare dintre noi a cântat „Hristos a Înviat" în noaptea sfântă. Ne-am umplut sufletele de lumină şi de bucurie apoi, cu lumânările în mâini şi candele pâlpâind în suflete ne-am întors la ale noastre. Hristos cu ale Lui şi noi cu ale noastre, din ce în ce mai multe şi mai împovărătoare. Pe Hristos l-am lăsat bine. Ultima dată când Îl pomenisem, înviase din morţi. Toată lumea era fericită, El se întâlnise cu femeile şi cu ucenicii, dintre care doar unul lipsea - Toma necredinciosul.

De ce oare s-a încetăţenit, mai ales în limbajul uzual, formula aceasta? Când vrei să spui despre cineva că este îndoielnic, încăpăţânat, că nu se încrede uşor într-o teorie demonstrată şi că îşi calcă din cuvântul dat, ne vine imediat pe buze expresia: „Eşti Toma necredinciosul!".

Astfel, Sfântul Apostol Toma a devenit un mic Iuda, un alt personaj negativ din paginile Sfintei Scripturi. Chiar aşa o fi? Iar dacă este aşa, oare de ce cultul liturgic îi consacră o Duminică în cursul fiecărui an bisericesc? ***Care este motivul pentru care Sfânta Biserică îşi aminteşte de Toma în prima Duminică, după Învierea Domnului?***

Dacă deschidem paginile Sfintei Scripturi, dar şi unele scrieri istorice ale lui Eusebiu de Cezareea şi Tertulian, vom găsi un tablou cu totul opus - Toma era unul din cei mai credincioşi apostoli ai Învierii Domnului Iisus Hristos.
În cărţile Noului Testament, Sfântul este amintit de mai multe ori în dialog cu Hristos şi cu ceilalţi ucenici. Dintre toate, cea mai convingătoare, este intervenţia lui Toma în contextul morţii şi învierii lui Lazăr. Se punea problema ca Iisus să se întoarcă din nou în Iudeea, acolo unde fusese ameninţat cu moartea. Ucenicii i-au atras atenţia lui Hristos asupra pericolului, dar El a rămas neclintit. Atunci Toma a zis: ***„Să mergem şi noi şi să murim împreună cu El!” (Ioan 11,16).***

Aşa a făcut. A fost martor la multele pătimiri ale Mântuitorului, L-a văzut sus pe Cruce şi cu siguranţă, în după amiaza zilei de vineri, de departe, a privit dimpreună cu femeile cum a fost pus în mormântul cel rece. Apoi, toţi s-au risipit şi s-au ascuns, aşa cum i-a găsit Domnul în Duminica Învierii, „ascunşi de frica iudeilor”. Dintre toţi 11, doar Toma lipsea! Unde să fi fost?

Un răspuns pertinent şi vrednic de crezare ni-l dă Sinaxarul Bisericii Iacobite Siriene din Malabarul Indiei, numit Paremmakkal Varthamanappusthakam. Cartea istorică a Bisericii Siriene Iacobite din India prezintă o altă faţă a apostolului care a creştinat coastele vestice ale Indiei.

Din ziua de vineri, apostolii nu mai ştiau nimic despre ce se întâmplase cu dragul lor Învăţător. Au stat ascunşi, apostolii într-o casă şi femeile, dimpreună cu Maica Domnului, la casa lui Ioan Marcu. Nu ştiau ce se va întâmpla cu ei, toată nădejdea lor se risipise, fusese îngropată. Sâmbătă au stat la fel de ascunşi. Duminică noaptea, unul dintre ei nu mai avea stare. Voia să ştie ce s-a întâmplat la mormânt… oare surorile or fi bine? Îşi muncea mintea Toma… Nu mai avea răbdare. Nu prea mai aveau nici apă, nici mâncare şi nici unul nu avea curaj să meargă să cumpere. Nici măcar Petru… Toţi erau deznădăjduiţi şi îndoielnici asupra soartei lor, se simţeau abandonaţi şi ai nimănui. Toma a sfidat moartea şi a ieşit din ascunzătoare cu preţul vieţii, fiind conştient că toţi apostolii lui Iisus din Nazaret erau căutaţi de farisei şi de bătrânii poporului. A mers spre mormânt, dar a văzut paza şi soldaţii şi nu s-a apropiat. A făcut rost de cele ale

gurii şi spre dimineaţă, s-a îndreptat spre ascunzătoare, acolo unde i-a găsit pe fraţi plini de speranţă - Domnul înviase!

Conform sursei sirene, Toma a crezut din primul moment, iar dialogul dintre el şi ceilalţi fraţi nu denotă o îndoială asupra învierii, ci asupra posibilităţii arătării Domnului cu trupul pământesc.

Oricum am interpreta evenimentele, din toate reiese că Sfântul Apostol Toma nu îşi merită numele de „necredinciosul”. Ar fi mai bine să îl numim „curajosul”. A fost un om plin de curaj, când a ieşit din ascunzătoare, cu preţul vieţii. A fost curajos şi în vestirea Evangheliei într-o parte de lume care încă nu era foarte cunoscută contemporaneităţii sale – India.
„Să mergem şi noi şi să murim împreună cu El” a fost împlinit întru totul, Sfântul Toma primind moarte martirică în ţinutul îndepărtat al Indiei, pe coasta Malabar, aproape de oraşul care astăzi se cheamă Madras.

De multe ori ne grăbim să-l acuzăm pe Toma de necredinţă şi îndoială. Însă, poate că a venit timpul ca să zicem ca şi sinaxarul malabarez: „O, Doamne, dacă aş fi şi eu ca Toma curajosul…!”.

Arhim. Mihail Daniliuc: Lumini din lumina Învierii

[…]

Am fost martori deja la primele arătări ale lui Iisus Cel Răstignit, iar apoi Înviat. Luca şi Cleopa, cei doi ucenici care mergeau spre Emaus, au avut fericitul prilej de a li se alătura pe cale Însuşi Hristos, Biruitorul morţii, pe când ochii lor „erau ţinuţi ca să nu-L cunoască”. Mergând în drumul lor, vorbeau despre cele întâmplate la Ierusalim, exprimându-şi dezamăgirea că, deşi îşi puseseră toată nădejdea în Iisus, iată, tocmai Acesta fusese răstignit, spulberând prin moartea Sa speranţa izbăvirii, frumoasele perspective ale Împărăţiei.

Dialogul purtat cu străinul Călător, printre dumbrăvile de măslin, parcă i-a încurajat puţin pe cei doi discipoli. Cu toate că primiseră vestea învierii de la femeile mironosiţe, de la ceilalţi ucenici din Ierusalim, încă şovăiau. Doar minunata descoperire a Mântuitorului la frângerea pâinii i-a convins că L-au văzut pe Domnul Înviat.

Duminică, ne vom reîntâlni duhovniceşte cu un alt ucenic al Domnului, Toma, la fel de sceptic şi îndoielnic ca şi ceilalţi în probabilitatea ridicării din mormânt a lui Iisus. Numai Domnul, prezent în faţa lui, îndemnându-l să-I atingă rănile din palme şi din coastă, l-a făcut pe Toma să exclame: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!”, cu neclintita credinţă că Hristos a înviat cu adevărat.

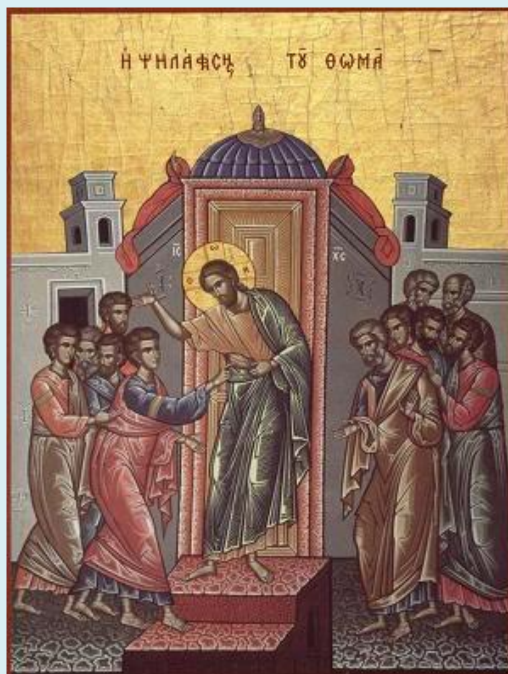
Deducem din aceste două arătări ale lui Iisus Înviat că bucuria pascală o trăim deplin abia când Îl întâlnim pe Domnul, când El ni Se descoperă. Numai înţelegerea sensului morţii Sale face să apară lumina pascală. Iisus Înviat nu poate fi recunoscut decât în lumina care arată sensul suferinţelor îndurate pentru noi şi a noastră mântuire.

Oare nu şi inimile noastre au ars de frumuseţea cuvintelor Sfintei Evanghelii? Nu ne-a cuprins şi pe noi dorul de-a călători în această lume avându-L alături pe Hristos? În nenumărate rânduri am primit pe Hristos euharistic, ospătând din cina mântuirii precum Luca şi Cleopa la Emaus.

La fel cum s-a întâmplat cu Toma, s-a strecurat în gândul nostru, poate, inevitabila dilemă: oare să fi fost chiar aşa? De aceea, cu fiecare sărbătoare pascală, ni se potolesc setea şi foamea după Dumnezeu, se ostoieşte dorul după Hristos; de fiecare dată, împreună cu Toma strigăm: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!” Iar toate acestea se întâmplă pentru că proslăvirea Învierii Domnului înseamnă a mărturisi că El este chezăşia învierii noastre, Izvorul nemuririi. Prea mărind Învierea, ne întâlnim cu Marele Răstignit şi Înviat, Care continuă să fie viu, aflându-Se mereu între noi şi în noi, purtându-ne astfel spre zorile vieţii veşnice.

Cu fiecare sărbătoare pascală pregustăm din farmecul veacului viitor (Evrei 6, 5), retrăind un adevăr mângâietor și încurajator: nu mai trăim pentru noi, ci pentru Acela Care a murit şi a înviat pentru noi, după spusele Sfântului Pavel, apostolul (II Corinteni 5,15), căci cu toții suntem fii ai luminii și ai Învierii.

Pr. Prof. univ. dr. Ovidiu Moceanu - Învierea de după Înviere

„Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!" (Ioan 20, 29)

Când Mântuitorul se arată ucenicilor a opta zi de la Înviere, Toma, numit şi „Geamănul" sau „Didimos", are prilejul să se convingă de realitatea şi adevărul Învierii. Îi spuseseră apostolii că L-au văzut pe Mântuitorul înviat, dar el, nefiind de faţă, nu crede: ***„Dacă nu voi vedea eu în mâinile Lui semnul cuielor şi dacă nu-mi voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu-mi voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede" (Ioan 20, 25).***

Nu ştim dacă a făcut până la urmă aşa, pentru că de îndată ce Îl vede pe Învăţător, cade la picioarele Lui, cerând parcă iertare: ***„Răspunzând Toma, I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!" (Ioan 20, 28).*** Era un suflet curat, aprins de râvnă, gata să moară pentru Iisus, cum vedem din capitolul învierii lui Lazăr, când ucenicii află că fariseii şi cărturarii au pus la cale uciderea Lui, iar Toma a zis: ***„Să mergem şi noi să murim cu El!" (Ioan 11, 16).*** La Cina cea de Taină, când Mântuitorul le arată că merge la Tatăl, Toma întreabă: ***„Doamne, nu ştim unde Te duci; iar calea, cum o putem şti?" (Ioan 14, 5). „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine", îi răspunde Învăţătorul (Ioan 14, 6).***

Momentul necredincioşiei lui ar putea părea bizar, dacă n-am şti că toate întâmplările de acest fel au o anumită destinaţie în istoria mântuirii. El a confirmat,

de fapt, adevărul Învierii pentru aceia care, mai târziu, aveau să-l conteste. O minune atât de mare urma să producă reacţii dintre cele mai diverse, mergând până la negarea ei.

De altfel, chiar în secolul I apare o erezie (dochetismul), care susţinea că Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, S-a întrupat într-un corp aparent, deci şi moartea Lui n-a fost decât aparentă. Sfântul Ioan i-a combătut pe eretici, de aceea accentuează asupra realităţii întrupării: ***„Iubiţilor, nu daţi crezare oricărui duh, ci puneţi duhurile la încercare dacă sunt de la Dumnezeu; pentru că mulţi profeţi mincinoşi au ieşit în lume. Întru aceasta să cunoaşteţi voi duhul lui Dumnzeu: fiece duh care-l mărturiseşte pe Iisus Hristos ca venit în trup este de la Dumnezeu şi fiece duh care nu-L mărturiseşte pe Iisus nu este de la Dumnezeu . . . ” (I Ioan 4, 1-3).***

Evanghelia după Luca prezintă un episod foarte semnificativ în acest sens, în care Însuşi Mântuitorul îi îndeamnă pe ucenicii înspăimântaţi să se atingă de trupul Lui, ca să se convingă, să vadă că nu e duh: ***„De ce sunteţi tulburaţi şi pentru ce se ridică astfel de gânduri în inima voastră? Vedeţi mâinile Mele şi picioarele Mele, că Eu Însumi sunt: pipăiţi-Mă şi vedeţi că duhul nu are carne şi oase aşa cum Mă vedeţi pe Mine că am. Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi picioarele” (Luca 24, 38-40).*** Ba mai mult, cere de mâncare şi mănâncă în faţa lor o bucată de peşte fript şi un fagure de miere.

Cunoştinţa aceasta, prin vedere trupească, era necesară pentru a-i repune pe ucenici în adevăr, tulburaţi de evenimentele care s-au derulat cu repeziciune uimitoare. Adevărata cunoaştere, mai înaltă, avea să vină după Pogorârea Duhului Sfânt, când apostolii sunt deplin pregătiţi să înfrunte orice primejdie pentru a-L face cunoscut pe Hristos. Îmbrăcaţi cu putere de sus, pe temeiul credinţei, ei aveau să devină martorii Lui, ***„în Ierusalim şi-n toată Iudeea şi-n Samaria şi până’ la marginea pământului” (Faptele Apostolilor 1,8)***

Însuşi Toma va primi moarte martirică, propovăduind şi întemeind Biserica din India, după cum se va întâmpla cu atâţia urmaşi ai apostolilor şi ai ucenicilor.

Dar el rămâne un caz cu atâtea conotaţii, pentru că pune încă o dată problema credinţei. ***A crede nu trebuie confundat cu a constata, cum arată şi N. Steinhardt (Dăruind vei dobândi).*** A constata îţi limitează libertatea, iar Iisus ne cere să credem în libertate deplină, în afara oricărei constrângeri a simţurilor. A crede devine, aşadar, un legământ prin care tu primeşti putere şi dai iubire, ca să trăieşti perpetuu în slava lui Dumnezeu.

„Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!" (Ioan 20, 29), ultima fericire pe care le-o descoperă Mântuitorul ucenicilor, înseamnă desprinderea de simţualitate, în care omul a căzut prin păcatul protopărinţilor şi învierea în duh pentru a fi pregătiţi pentru Împărăţia Cerurilor. Amin!

Adrian Cocoşilă - Îndoiala lui Toma nu este identică cu îndoielile noastre

Apostolul Toma este cunoscut de mulţi dintre noi ca fiind "necredincios". "Necredinţa" sa ar proveni din faptul că nu da crezare mărturiei Apostolilor că Hristos a înviat: ***"Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede"*** (Ioan 20, 25).

Însă, Apostolul Toma nu se îndoieşte de faptul că Hristos a înviat, ci de faptul că Hristos Se află după învierea Sa într-un trup care nu mai poate fi văzut. Sfântul Chiril afirmă că atunci când Toma spune: "dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor nu voi crede...", el spune de fapt: "Nu voi crede că El mai poate fi văzut, de nu voi pune degetul meu în urma cuielor".

Cuvintele Mântuitorului: "***Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fii necredincios, ci credincios***" (Ioan 24, 27), ***sunt o invitaţie în a ne descoperi că natura umană nu este desfiinţată prin Înviere.*** Natura umană pe care Hristos a asumat-o nu s-a pierdut în dumnezeire, ci a fost transfigurată. Aşadar, arătarea către Toma a pus în lumină existenţa celor două firi în Hristos. Nu întâmplător, în prima duminică după Paşti, se cântă "***Nepărăsind sânurile pământeşti, Te-ai arătat pe pământ purtător de trup***" (Penticostarul, 1912, pag. 73)

Aşadar, Toma nu căuta un temei palpabil pentru Învierea Domnului, ci pentru semnele stricăciunii din trupul nestricăcios.

Din toate arătările de după Înviere, nici una nu a atestat într-un mod atât de evident, ca în descoperirea făcută lui Toma, că Hristos se afla prezent în mijlocul ucenicilor nu ca o nălucă, ci cu trupul Său cu care pătimise pe cruce.

Strigătul lui Toma "**Domnul meu şi Dumnezeu meu**" (Ioan 24,28) **nu exprimă căinţa pentru vina de a se fi îndoit de Înviere, ci totala sa predare în mâinile Aceluia pe care Îl recunoaşte drept Dumnezeu întrupat.**

Îndată după ce Toma s-a învrednicit să-L privească pe Mântuitorul în chipul Său de om şi de Dumnezeu, Hristos spune: "***Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!***" (Ioan 24, 29) ***Dacă ne întrebăm "în ce au crezut ca să primească fericirea?”***, răspunsul e simplu: în mărturia Apostolilor. Aşa că eu nu văd în cuvintele "***Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!***" o mustrare adusă lui Toma. Dimpotrivă, pe baza celor văzute de el şi de ceilalţi Apostoli, noi de vom crede, vom putea fi fericiţi. Astfel, noi nu mai avem nevoie de alte arătări din partea lui Hristos, ci doar de a crede.

În Euharistie Hristos este prezent în mod real, dar nu-L vedem. Nevăzutul în acest caz, nu este lipsa văzutului în El, ci copleşirea văzutului de lumina ce se naşte din străbaterea trupului, de spiritualitatea bunătăţii, fiind un fenomen de mare şi neînţeleasă taină.

Dacă Toma nu se îndoieşte de Învierea Domnului, ci de faptul că Hristos după înviere nu mai poate fi văzut, apostolul nu trebuie privit ca o persoană cu care noi ne identificăm atunci când ne îndoim de adevărurile de credinţă. Frământările noastre de a cere semne, de a-L vedea pe Hristos aşa cum ne vedem unii pe alţii, nu sunt frământările lui Toma. Deci, dacă ne vom recunoaşte propriile îndoieli, nu înseamnă că îl vom înţelege mai bine pe Toma.

Cine este Apostolul Toma?

Sfântul Apostol Toma este unul din cei doisprezece Apostoli ai Mântuitorului. Numele de Toma, în aramaică te’oma, tradus în greacă Didymos, înseamnă geamăn. În aramaică şi în ebraică, Toma este doar un epitet. La unii creştini sirieni el este cunoscut sub numele de Iuda Toma (Iuda Geamănul). Nu cunoaştem momentul când a fost chemat la apostolat. ***Sfânta Scriptură îl menţionează alături de Hristos de trei ori.***

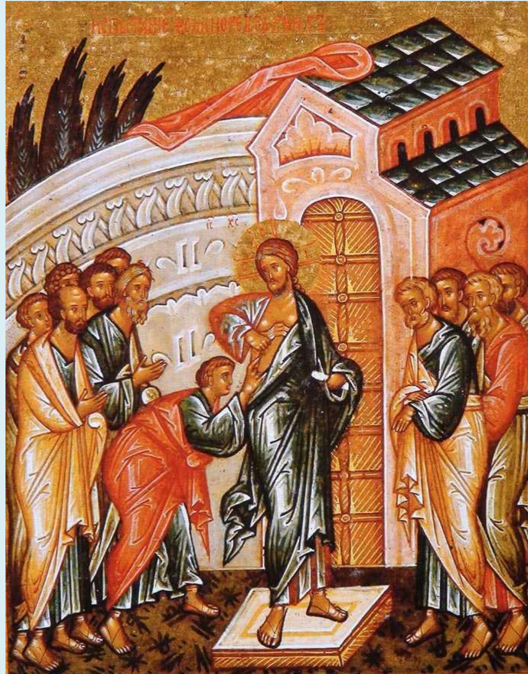
- ***Prima oară este menţionat, alături de ceilalţi ucenici, când pleacă în Betania ca să-l învieze pe Lazăr.***
- ***Cu acest prilej, are loc şi a doua menţionare. Mântuitorul este prevenit că fariseii şi cărturarii vor să-l omoare, iar Toma le spune:*** "***să mergem şi noi să murim cu El***" (Ioan 11, 16).
- ***Iar cea de-a treia menţiune are loc la Cina cea de Taină, când Hristos le vesteşte ucenicilor că merge la Tatăl să le pregătească loc. Atunci Toma întreabă:*** "***Doamne nu ştim unde Te duci şi cum putem să ştim calea?***", ***iar Mântuitorul îi răspunde:*** "***Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine***" (Ioan 14, 15-16).

Tradiţia canonică nu păstrează informaţii detaliate despre activitatea misionară a lui Toma după Învierea Mântuitorului. Cu toate acestea, în scrierile unor Sfinţi Părinţi Toma este numit "Apostol al Indiei".

Din informaţiile provenite de la Origen şi Eusebiu de Cezareea, ***Apostolul Toma a murit ca martir în India, străpuns cu lancea. Este interesant că Toma atinge coasta Mântuitorului străpunsă cu suliţa şi moare străpuns de suliţă.***

Moaşte ale Sfântului Toma sunt prezente în mai multe ţări: capul său în insula Patmos, în Italia (la Ortana) părticele din trupul său şi o mână la biserica Sfântul Denis, din Paris.

Apostolul Toma: un îndoielnic ce ne preface în credincioşi

Duminica a doua după Paşti este numită Duminica Tomei. După unii exegeţi, numele Toma este forma ebraică a lui Teom, sau Tauma, iar numele de Didim, cum a fost consemnat pentru istorie, înseamnă în latineşte "geamăn", adică s-a născut deodată cu un alt frate. În mod simbolic, acest nume poate defini şi caracterul său, împărţit în două: când credincios avântat, când îndoielnic.

Dovada Învierii avea să o constate Toma la opt zile de la acest eveniment. Iată ce spune Evanghelistul Ioan despre acel moment: ***"Şi după opt zile, ucenicii Lui erau iarăşi înăuntru şi Toma, împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate şi a stat în mijloc şi a zis: Pace vouă! Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios".***

Toma a atins rănile Mântuitorului şi, cutremurat, a spus: "***Domnul meu şi Dumnezeul meu***", iar Iisus i-a zis: "***Pentru că M-ai văzut, ai crezut! Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut***".

În aceste cuvinte ale Domnului descoperim lauda şi pentru viitor smerenia acelora care, în decursul veacurilor, vor trebui să creadă în El, bazaţi pe predica Apostolilor şi vederea minunilor lor.

A fost rânduiala lui Dumnezeu absenţa lui Toma de la prima arătare a lui Hristos ucenicilor, ca, prin pipăirea urmelor cuielor din trupul Lui şi a coastei Lui, să se dea o dovadă şi mai hotărâtă despre învierea Lui reală.

- ***Hristos S-a dezvăluit Mariei numai prin rostirea numelui ei,***
- ***lui Luca şi Cleopa li S-a dezvăluit pe drumul spre Emaus prin tâlcuirea Scripturilor cu privire la El şi prin frângerea pâinii, prin care L-au cunoscut (Lc.24, 13-24).***
- ***Celor unsprezece ucenici Hristos S-a dezvăluit în seara zilei învierii prin arătarea mâinilor şi a coastei rănite.***
- ***Lui Toma îi va dovedi că a înviat cu trupul prin îngăduinţa de a pipăi în trupul Lui urmele cuielor şi ale suliţei. A ieşit cu trupul din lumină ce-i copleşea în grade diferite, după cum a fost necesar.***

Însă faptul că Hristos nu stă mereu între ucenicii Săi după înviere, ci apare din când în când, arată că trupul Lui înviat nu mai era că cel dinainte de înviere. Modul Lui obişnuit era de a fi copleşit de lumină, pe care însă oamenii nu-l pot vedea aşa cum îl vor vedea în viaţa viitoare. Li Se arată numai atât cât era necesar ca să-I convingă că a înviat în mod real.

Sfântul Chiril nu exclude supoziţia că Toma credea deplin în învierea lui Hristos, dar socotea că El Se afla într-un trup care nu mai poate fi văzut. Când el spune: "dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor nu voi crede...", el spune de fapt: "Nu voi crede că El mai poate fi văzut, de nu voi pune degetul meu în urma cuielor". Dar tocmai această mare bucurie produsă în el de învierea lui Hristos, vecină cu necredinţa că poate fi văzut, l-a făcut să dorească puternic să-L vadă şi să se convingă prin pipăirea urmelor cuielor.

Aşadar, Apostolul Toma nu este un necredincios. Toma se odihneşte în "coasta" Mântuitorului. Rămâne în El. Astfel, Toma va fi în lume, dar nu al lumii, va fi misionar prin care se vor dezvălui "***cele nearătate şi cele ascunse ale Înţelepciunii lui Dumnezeu***". **Zicând:** "***Domnul meu şi Dumnezeu meu***", **Toma exprimă şi relaţia afectivă, de iubire: "Eşti al meu Doamne!". Toma găseşte fundamentul suprem al existenţei sale.**

Trebuie să mărturisim că Apostolii nu au ajuns la credinţa în Învierea Domnului ca nişte naivi, lipsiţi de spirit critic sau ca nişte spirite înclinate cu uşurinţă spre închipuiri şi suferind de vreo slăbiciune care să le dea halucinaţii. Le-au trebuit dovezi concrete, reale, spre a se convinge de fapta minunată şi nu uşor de admis a Învierii Domnului.

Dacă Domnul a voit să le arate îngerilor că a mers în iubirea faţă de oameni până la moarte, de ce nu ar fi voit să ne dovedească aceasta şi nouă în veci, arătând lui Toma că păstrează urmele cuielor în trupul înviat? De unde s-ar fi ştiut că trupul înviat era al lui Hristos? Dacă Hristos n-ar fi voit să le arate oamenilor dragostea până la jertfă pentru ei, ar fi şters urmele cuielor.

În Sfânta Liturghie primim Sfântul lui trup, dar în chip nevăzut. El e prezent în mod real, dar nu-L vedem. Îl sesizăm cu sensibilitatea spirituală a credinţei, dar nu cu simţurile trupului. ***Ne împărtăşim de trupul Lui înviat***. De aceea nu-L vedem, cum nu-L vedeau permanent nici ucenicii. ***Dar în faptul că ni se dă spre împărtăşire avem dovada învierii Lui.*** Nevăzutul nu este lipsa văzutului în El, ci copleşirea văzutului de lumină ce se naşte din străbaterea trupului de spiritualitatea bunătăţii, fiind un fenomen de mare şi neînţeleasă taină.

Conform informaţiilor care provin de la Origen şi Eusebiu de Cezareea, Apostolul Toma a predicat în Pârtia, apoi în India, unde a murit ca martir, străpuns cu lancea. De la numele lui, creştinii de pe coasta Malabarului din India se numesc până astăzi "tomiţi". Mormântul lui Toma se află în Madras. În jurul anului 1500, portughezii au găsit în mormântul său câteva oseminte. Potrivit tradiţiei siriene, negustorul Khabin a dus osemintele lui Toma la Edessa (Turcia) şi au fost îngropate în cimitirul Regilor. Moaştele sale sunt prezente în mai multe ţări: o parte din moaştele sale se află la Ortana, în Italia, capul său în insula Patmos şi o mână se află la biserică Sfântul Denis, din Paris.

Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană - Apostolul Toma - un „ne-credincios”?

Duminica a doua după Paşti (a Sfântului apostol Toma) Ioan 20, 19-31

În prima zi a învierii, seara, Iisus se arată ucenicilor Săi, în Ierusalim. Apostolii se găseau baricadaţi undeva, într-o casă, ascunşi de frica iudeilor. Și, dintr-odată, se pomenesc cu Iisus în mijlocul lor. Apariția Lui, pe cât a fost de surprinzătoare, pe atât a fost și de cutremurătoare: a intrat în odaia lor, pătrunzând cu trupul Său prin ușile încuiate!

Toma, unul din cei doisprezece, nu a fost de faţă când Iisus li S-a arătat. Așa se face că, după arătarea lui Iisus, cândva, ceilalți ucenici i-au spus că L-au văzut pe Domnul înviat, descriindu-i și modul miraculos în care El li S-a arătat. Copleşit de cele auzite, Toma exclamă: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” (In 20, 25).

Se pune, acum, o întrebare: Această exprimare a lui Toma oferă dovada evidentă a unei îndoieli marcate de necredinţă, în virtutea căreia Toma să poată fi numit „ne-credincios”? Nicidecum! Cred că aici este vorba, mai mult, de opacitatea omului în faţa misterului; de neputinţa de a-l pătrunde cu raţiunea, stare din care apare cu ușurință scepticismul. Dar scepticismul nu este egal cu necredinţa. El poate fi generat de trăirea unor stări, de genul, „este prea frumos să fie aşa!” sau, pur și simplu, de faptul de a fi copleșit de ceva, pentru care, pe moment, nu ai argumente

logice. Acest fenomen trebuie să se fi întâmplat și cu Toma, care, la prima vedere, a lăsat impresia unei atitudini pe care, adesea, o numim necredinţă.

Într-adevăr, două texte, din aceeaşi Evanghelie, îl arată pe acest ucenic „lent la înţelegere”, dar nu necredincios. Când Iisus le-a vorbit, în ultimul Său discurs, de dinaintea Pătimirii, de întoarcerea Sa la Tatăl, Toma I-a zis: „Doamne, nu ştim unde Te duci; iar calea, cum o putem şti?” (In 14, 5), sau, când le-a amintit de faptul că va merge la Ierusalim, unde va fi omorât, atunci Toma, cel numit Geamănul, le-a zis celorlalţi ucenici: „Să mergem şi noi să murim cu El!” (In 11, 16).

În contextul Învierii, prin atitudinea sa sceptică, Toma întruchipează, cel mult, neputinţa ucenicilor de a accepta şi de-a înţelege misterul evenimentului, pe fondul în care speranţele şi aşteptările lor mesianice, legate de persoana Învăţătorului divin, şi le-au văzut, prin moartea Lui, spulberate (cf. Lc 24, 37 urm).

În acest context, se pune o altă întrebare: Ce n-a putut să accepte Toma din ceea ce ucenicii i-au relatat, referitor la arătarea lui Iisus înviat? Învierea ca act în sine? Răspunsul este: Nu! Pentru că învierea, ca minune, nu era pentru el o noutate, el însuşi fiind martor ocular la învierile din morţi pe care Iisus Însuşi le săvârşise (fiul văduvei din Nain - Lc 7, 11-16; fiica lui Iair - Lc 8, 41-56; Lazăr - In 11, 1-45). Aşadar, Învierea, ca eveniment miraculos, nu ar fi fost pentru el, ca ucenic al Domnului, ceva imposibil de acceptat și nici o noutate.

Apostolul Toma, nu un necredincios, ci mai degrabă un logician

Ceea ce, însă, Toma nu putea accepta era modul în care Iisus S-a arătat celorlalți ucenici, și anume, pătrunzând cu trupul prin uşile încuiate. Şi aceasta, pentru că nu putea admite fenomenul, în sine, ca fiind logic şi raţional. Toma îşi va fi zis, probabil, în sinea lui: „Că a înviat Iisus poate fi posibil! Învieri din morţi s-au mai petrecut şi am văzut şi eu, săvârşite chiar de către Domnul meu. Dar a pătrunde, însă, cineva cu trupul său material prin uşi încuiate, printr-un zid, este mai greu de acceptat, dacă nu chiar imposibil”. Iată, aşadar, ce nu putea să creadă Toma. Logica, raţiunea sa, respingea acest lucru. Nu putea accepta ca fiind un fenomen normal. Aşa se face că el exclamă: „Dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede“ (In 20, 25). Adică, dacă nu va pipăi trupul pe care el îl cunoştea şi pe care el l-a văzut sângerând în suferinţa pătimirilor şi a cărui rană din coastă a văzut-o cu ochii lui, nu va accepta modul în care apostolii i-au descris că li se arătase Domnul Înviat. Prin urmare, nu faptul că Iisus a înviat nu putea crede Toma, ci spusele colegilor lui de apostolat referitoare la felul în care El li S-a arătat. Acesta era lucrul care sfida logica sa.

Din acest punct de vedere, putem să afirmăm că Toma nu era un necredincios, ci mai degrabă un logician, care încerca să pătrundă şi să înţeleagă misterul divin cu raţiunea, cu logica, cu mintea sa.

Că este aşa stă mărturie faptul că, după opt zile, Iisus se arată din nou ucenicilor Săi, de data aceasta fiind şi Toma cu ei, exact în acelaşi mod ca în prima zi a învierii, adică pătrunzând cu trupul prin uşile încuiate. Iată ce spune evanghelistul: „Şi după opt zile, ucenicii Săi erau iarăşi înlăuntru, şi Toma împreună cu ei. Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi le-a zis: Pace vouă!” (In 20, 26; vezi spre comparare versetul 19). În acest moment, Domnul înviat îl invită pe Toma să se apropie de El şi să-I pipăie rănile: „Apoi a zis lui Toma: «Adu-ţi degetul tău încoace; şi vezi mâinile Mele; şi adu-ţi mâna ta şi o pune în coasta Mea; şi nu fi necredincios, ci credincios!»” (In 20, 27). Iisus Se manifestă, acum, ca Dumnezeu adevărat, Cel ce poate totul și știe totul: pătrunde cu trupul prin uşile încuiate, îi descoperă lui Toma „îndoiala”, scrutându-i gândurile şi repetându-i cuvintele pe care el însuşi le-a rostit în faţa celorlalţi ucenici: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor şi dacă nu-mi voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu-mi voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” (In 20, 25).

De fapt, pentru fiecare revendicare a lui Toma există un răspuns al lui Iisus: „Dacă nu voi vedea eu în mâinile Lui semnul cuielor” - „Vezi mâinile Mele!“; „Dacă nu-mi voi pune degetul meu în semnul cuielor” - „Adu mâna ta!”; „Dacă nu-mi voi pune mâna mea în coasta Lui” - „Adu mâna ta şi o pune în coasta Mea!”; „Nu voi crede” - „Nu fi necredincios, ci credincios!”.

Suma şi concluzia mărturisirilor dumnezeirii lui Hristos

Copleşit de evidenţă, Toma face acum marea mărturisire de credinţă pascală: „Răspunzând Toma, I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!” (In 20, 28). Aceasta este cea mai explicită, mai directă şi mai profundă mărturisire a dumnezeirii lui Iisus din întreaga Evanghelie a IV-a, care, de altfel, este şi singura care îşi des-făşoară conţinutul între două mărturisiri ale divinităţii lui Iisus: „… Dumnezeu era Cuvântul” (In 1, 1) şi „Domnul meu şi Dumnezeul meu” (In 20, 28). Mărturisirea lui Toma este ultima dintr-o serie de mărturisiri clare din Evanghelia după Ioan (cf. 1, 29.49; 3, 2; 4, 42; 6, 69; 9, 17.33.38; 11, 27; 12, 13; 20, 18.25). Ea este și concluzia și suma tuturor.

Pentru Toma era, acum, totul clar: Iisus Cel Înviat, Domn şi Dumnezeu adevărat, era în faţa lui. Toate cele ce i-au fost relatate de către ceilalți apostoli au devenit, acum, certitudine. Judecata raţiunii sale era biruită de evidenţă!

În acest context, presupunem că Toma nu va mai fi pipăit rănile lui Iisus din coasta şi din mâinile Sale. De altfel, evanghelistul nici nu consemnează că acest fapt se va mai fi petrecut. Toma, copleşit de dumnezeirea lui Iisus, nu mai avea nevoie de argumente palpabile. De aceea credem că pictarea lui Toma cu degetul în coasta lui Iisus nu prea este biblică!

Domnul fericeşte roadele credinţei din nevedere

Analizând, așadar, „episodul Toma”, ne întrebăm: Unde va fi greşit, totuşi, apostolul şi ce nu a luat în calcul în modul său de manifestare faţă de ceea ce i s-a relatat?

Greșeala lui Toma credem că a constat în nesocotirea mărturiei grupului celorlalţi zece ucenici şi neluarea în calcul a faptului că această mărturie putea să fie expresia experienţei pascale pe care apostolii au avut-o deja cu Domnul înviat.

O mărturie este prin ea însăşi rodul unei experienţe personale, fapt pe care Toma avea să-l înţeleagă de-abia la întâlnirea lui directă cu Iisus, cel înviat. Este exact ceea ce doreşte Mântuitorul să precizeze în finalul episodului, când îi va spune lui Toma şi, prin el, nouă tuturor, precum şi celor care vor veni după noi, până la sfârşitul veacurilor: „Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!” (In 20, 29). În acest fel, Mântuitorul Hristos fericeşte, acum, roadele credinţei din nevedere.

Evanghelistul Ioan reţine această temă cu o intenţie teologică precisă. Ceea ce el voia să demonstreze era modul în care Iisus cel înviat i-a condus pe ucenicii Săi şi, prin ei, creştinătatea viitoare spre maturitatea credinţei pascale: să crezi fără să vezi, doar pe baza mărturiilor, înţelese ca rezultat al experienţei altora, adică primele dovezi ale celor dintâi martori.

De fapt, noi trăim, în viața de zi cu zi, cu convingeri care vin din mărturia și experiența altora. Spre exemplu: Câți dintre noi am văzut globulele albe sau roșii din sânge? Nu cred că mulți! Dar alții le-au văzut și le-au experiat. Și ne-au spus și nouă despre ele. Și nu ne îndoim de adevărul spuselor lor. Așa e și cu Domnul înviat. Alții L-au văzut, L-au atins și au trăit lângă El. Și ei ne-au transmis nouă. De ce pe aceștia să nu-i credem, iar pe alții, relatând alte adevăruri din experiențe personale, să îi credem?

Maturitatea credinţei pascale

„Reproşul” făcut de Iisus lui Toma, „nu fi necredincios, ci credincios”, rezumă, aşadar, întreaga problematică a credinţei în viziunea evanghelistului. Este un avertisment pentru primii ucenici ai Domnului înviat, ca şi pentru cei ai Bisericii din toate timpurile, și anume: Învierea lasă să se înţeleagă pentru toţi că mărturia celui ce L-a experiat odată pe Domnul înviat trebuie să fie suficientă şi pentru alții pentru a crede în El.

Istoria vieţii lui Iisus se cere, aşadar, acceptată, pornind de la mărturiile primare, apostolice, şi nu de la „vederea” noastră contemporană. Toma a deschis, în acest sens, zbuciumata istorie a credinței prin ne-vedere a Bisericii viitoare.

Faptul că Ioan evanghelistul consemnează că evenimentul relatat a avut loc în a „opta zi” nu este nici el lipsit de o semnificaţie profund teologică, specifică scrisului său. Această zi anticipează, în viziunea sa, „Ziua Domnului“ în care se va desăvârşi creaţia primă. Din acest punct de vedere, Învierea este înţeleasă ca fiind începutul unei noi creaţii, prin desăvârşirea celei dintâi.

Aşadar, a vedea şi a crede - este experienţa lui Toma, marcată de postulatele raţiunii; a crede, fără a vedea - este experienţa pascală marcată de puterea spiritului.

Concluzionând, putem afirma, totuși, că apostolul Toma nu va fi fost un „necredincios”, ci mai degrabă un „logician”, dominat pe moment de prioritatea argumentelor logicii, și mai puțin de cele ale mărturiei credinţei. Poate că a fost atunci un „mai puțin credincios”, „frate de îndoială” cu Petru de pe valuri! (cf. Mt 14, 31).

Întrebarea-mesaj pe care o pun, și la care să ne răspundem fiecare, în parte, este: Pe care Toma îl întrupăm, călătorind prin viață? Pe cel care cere doar argumente palpabile pentru a crede, sau pe cel imaginar, care ar fi trebuit să creadă dincolo de ele?

Să nu înțelegem că aș promova, prin ceea ce am spus, principiul: „Crede și nu cerceta!” Nu! Să cercetăm și să ne fundamentăm credința, pe cât e posibil, pe argumente! Nu e păcat să cercetăm și să căutăm argumente pentru propriul nostru crez. Dar când cercetarea a ajuns la capăt, nemaiputând să ne ofere argumente, atunci să credem și fără ele. Să știm, atunci, că cercetarea noastră a ajuns doar la un capăt al logicii, că nu e la sfârșit, ci numai la un început, dar la un alt punct de start, unde funcționează o altă logică, cu alte argumente.

Acestea nu mai sunt ale rațiunii, ci ale spiritului, ale credinței. Și cred că ele sunt mai odihnitoare. Să ajungem la ele! Ele ne vor spune altceva despre ceea ce suntem, dar, mai ales, despre ceea ce vom fi!

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Duminica lui Toma

Duminica a doua după Paști este numită a Sfântului apostol Toma. Evanghelia care s-a citit în această duminică ne aduce o dovadă minunată a Învierii lui Hristos, o mărturie întărită prin credința apostolului Toma și, împreună cu credința lui, credința mulțimii creștinilor de la începutul istoriei mântuirii până în zilele noastre.

La prima arătare a Domnului după Înviere apostolilor Săi, aflăm de la Sfântul evanghelist Ioan că „Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus” (Ioan 20, 24).

Întrebarea legitimă care se ridică este: ***unde era Toma?*** Un răspuns pertinent îl oferă Sinaxarul Bisericii iacobite siriene din Malabar - India, care arată că din Vinerea Sfintelor Pătimiri apostolii nu mai știau nimic despre ce se întâmplase cu Domnul nostru Iisus Hristos, rămânând ascunşi de frica iudeilor. În noaptea de sâmbătă spre duminică, Toma a ieşit de unde erau ascunşi apostolii şi a mers la mormântul unde era îngropat trupul Domnului Iisus Hristos, dar văzând paza militari lor romani, nu s-a apropiat, mergând mai departe să caute mâncare pe care să o ducă fraţilor săi întru apostolie. Când s-a întors, a aflat de la ceilalţi apostoli că Domnul a înviat şi ei L-au văzut.

Dovada Învierii cu Trupul a Domnului o constată Sfântul apostol Toma la opt zile după Înviere.

Iată ce spune Sfântul evanghelist Ioan despre acest moment: „Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru și Toma împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă! Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios” (Ioan 20, 26-27). Toma a atins Trupul Mântuitorului și a spus: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”, iar Iisus i-a spus: „Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut” (Ioan 20, 28-29).

Prin arătarea la opt zile după Înviere, Domnul a vrut să confirme marele eveniment al Învierii Sale, ferindu-l de orice atac și de orice formă de contestare, astfel încât să dăinuiască drept o certitudine și realitate pentru cei care însetează după adevăr.

“Domnul meu şi Dumnezeul meu!”. PS Benedict - cuvânt sensibil și profund despre nevoia de trăire a Învierii ca experienţă a întâlnirii personale cu Hristos, nevoie vitală, “ca a unui pământ însetoșat”

25.04.2020

PS Benedict Bistrițeanul: „Fiecare dimineață este darul învierii pe care ni-l oferă Hristos”

Cuvântul de învățătură al Preasfințițului părinte Benedict Bistrițeanul, episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, rostit în a doua zi de Paşti, luni, 20 aprilie 2020, la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca:

Iubiţi fraţi şi surori de acasă, din biserica din casă! Credinţa în Înviere este cel mai important suport pe care cineva poate să îl aibă în această viaţă. Aş zice că, pe de o parte este testul suprem, dar mai mult decât testul suprem, aş zice că este puterea cea mai mare pe care cineva poate să o aibă pe acest pământ. Dacă frica de moarte este cea mai adâncă dintre toate fricile pe care omul poate să le cunoască, credinţa în Înviere este cea mai mare putere pe care cineva poate să o aibă, este cel mai consistent suport în această viaţă care, până la urmă, ne determină şi ne generează şi o anumită viziune asupra a cine suntem noi în mijlocul acestei lumi şi în ce fel trebuie să trăim în această viaţă. Cine nu se mai teme de moarte nu se mai teme de nimic, iar credinţa în Înviere înseamnă această biruinţă împotriva morţii, pe care a adus-o Hristos.

În multe momente în care Domnul Hristos i-a întâmpinat pe cei apropiaţi ai Săi, i-a întâmpinat cu aceste cuvinte: Nu vă temeţi! Nu vă temeţi! Pentru că de acum moartea nu mai înseamnă sfârşitul, ci moartea înseamnă Paştele. Aici este, de altfel, şi schimbarea de paradigmă pe care o aduce sărbătoarea Învierii Domnului, că moartea înseamnă trecere, moartea înseamnă Paştele nostru personal sau cum ar numi-o Lucian Blaga, înseamnă marea trecere, accentuând în acest fel importanţa acestui eveniment în viaţa fiecărui om. Şi, cu toate acestea, e tare greu să crezi în Înviere în faţa evidenţei mormântului, şi suntem realişti că atunci când stai faţă în faţă cu moartea în mod concret, în mod imediat, direct, e tare greu să te foloseşti de această putere pe care am numit-o credinţa în Înviere.

Dacă este să ne gândim la apropiaţii Domnului Hristos, la ucenici, la femeile mironosiţe, le-a fost tare greu să petreacă cele trei zile de când Domnul a murit până a înviat, zile pe care noi le numim zile ale tăcerii. Dar nu o tăcere în sensul de linişte lăuntrică, ci o tăcere în sensul de neastâmpăr, în sensul de căutare, de cercetare, în sensul de nelinişte, în sensul poate de necredinţă şi de deznădejde. E tare greu să crezi în Înviere atunci când Cel care ţi-a promis Învierea se odihneşte în mormânt şi nu dă nici un semn, te lasă parcă să-ţi trăieşti agonia, să-ţi trăieşti până în adâncime deznădejdea în Cel în care ţi-ai pus toată speranţa vieţii de acum încolo şi poate şi a vieţii de dincolo de moarte. Să-ţi pierzi toată speranţa în faţa cuvântului pe care tu l-ai auzit, că "Eu sunt Învierea şi Viaţa"… În acele momente, Învierea nu părea să fie o realitate evidentă şi de aceea socotim că suferinţa lor a fost mare. Cum este, de altfel, şi suferinţa noastră atunci când trăim o durere mare şi când stăm faţă în faţă cu moartea, sentimente de incertitudine, sentimente de necredinţă sau poate chiar de deznădejde.

În toată această aşteptare par să se individualizeze două categorii: femeile curajoase, pe de o parte şi ucenicii, pe de cealaltă parte, într-un fel identificând şi două paradigme, două modalităţi de abordare a situaţiei. Cea a apostolilor care erau prevăzători, care erau prudenţi şi care, potrivit logicii, trăiau o realitate cu frică şi s-au retras, ba chiar s-au ascuns în spatele uşilor încuiate.

Iar, pe de altă parte, "metodologia" femeilor mironosiţe, care dincolo de logică, par să meargă pe o intuiţie specific feminină, o intuiţie care nu le lasă liniştite să stea acasă. Şi au plecat dis de dimineaţă tocmai la mormânt, acolo de unde nu te mai aştepţi la mare lucru, pentru că mormântul nu mai înseamnă viaţă, sau cel puţin în înţelegerea noastră omenească. Şi totuşi, în ciuda evidenţelor, ele nu au stat acasă şi s-au dus înspre mormânt. Ba mai mult, ştiau foarte bine că era o piatră mare pusă la uşa mormântului pe care ele nu ar fi putut niciodată să o ridice şi nici nu au cerut ajutorul de la nimeni. S-au dus purtate de această intuiţie duhovnicească, această

nelinişte, nerăbdare, ca să se întâlnească cu Domnul, chiar şi mort fiind. Pentru că e important să Îl urmezi pe Domnul în slavă, dar e şi mai important să Îl urmezi pe Domnul la răstignire şi chiar şi la moarte, asta însemnând fidelitate şi credinţă care trece dincolo de logică. Nu este ilogică, dar trece dincolo de logică şi se foloseşte de o intuiţie duhovnicească care, în ciuda oricăror evidenţe, te face să te duci înainte. Acesta este primul moment pe care am vrut să îl evidenţiez în cuvântul de astăzi, starea aceasta de incertitudine şi totuşi de nelinişte bună, de neastâmpăr duhovnicesc.

Cel de-al doilea moment, care se vede după Înviere, este nevoia de întâlnire personală cu Hristos. Şi femeile, şi apostolii, şi toţi apropiaţii, până la urmă îşi doreau să se întâlnească cu Hristos. Nici unii nu se mulţumesc pur şi simplu cu vorbele despre Învierea Lui, ci ei înşişi voiesc acest lucru, să-L vadă pe Hristos, să vorbească cu Hristos, să Îl simtă pe Hristos. Este nevoia aceasta umană de a avea fiecare o experienţă personală. Nu e suficientă o experienţă colectivă a realităţii lui Dumnezeu, a prezenţei lui Dumnezeu în Biserică sau în afară, ci este nevoie de o experienţă personală, eu să-L văd pe Domnul, eu să-L simt pe Domnul, eu să vorbesc cu Domnul.

Bucuria Învierii vine ca întâlnire, să nu uităm acest lucru, bucuria Învierii vine ca întâlnire personală cu Hristos, nu doar a participa la o veste care ţi se transmite, ci întâlnirea noastră cu Hristos. Şi această întâlnire se întâmplă acolo unde nu te-ai aştepta. Se întâmplă în faţa mormântului. Ziceam: ce se poate întâmpla bun în faţa unui mormânt? Şi totuşi, Hristos cel Înviat se întâlneşte acolo cu femeile mironosiţe. Se poate întâmpla în grădină, adică acolo unde ne desfăşurăm noi activitatea, la muncă. Se poate întâmpla pe drum, asemeni lui Luca şi Cleopa care mergeau în drum spre Emaus. Se poate întâmpla şi în casă, aşa cum s-a întâmplat cu cei zece ucenici, iar mai apoi 11 ucenici, aşa cum am auzit în Evanghelia de aseară, de la Vecernia zilei Învierii. Se poate întâlni Hristos cu noi în orice loc, dar acum insist, în casă.

Şi sunt trei detalii foarte importante care se pot contextualiza bine în aceste vremuri. Cei zece ucenici - şi apoi 11 - se aflau în casă în zi de duminică, când noi, în mod special, ar trebui să fim în biserică, la Sfânta Liturghie. De câteva săptămâni bune noi stăm acasă în zi de Duminică şi ne doare acest lucru. Stăm acasă pentru binele nostru, pentru sănătatea noastră, dar totuşi ne doare pentru că nevoia noastră religioasă nu se mai împlineşte acum. Dar e primul detaliu foarte important: Duminică, se întâmplă Duminică, ziua Liturghiei, ziua întâlnirii colective, comunitare cu Domnul în mod special.

Un al doilea detaliu foarte important în această relatare evanghelică este că ucenicii se aflau în spatele uşilor încuiate. Noi stăm în spatele uşilor închise, încuiate, acasă. Situaţie similară.

Şi al treilea detaliu foarte important, ne spune evanghelistul Ioan, că stăteau de frică în spatele uşilor încuiate. Probabil că nu există un sentiment mai pregnant, mai adevărat, mai intens în aceste zile decât frică. Şi chiar dacă, la nivel general, informaţiile mass-media ar dori să ne ajute să trecem peste această panică generală, totuşi cred că luate individual, din nefericire, toate ştirile, toate informaţiile, sau oricum multe dintre ele, dimpotrivă, cresc această frică, sporesc în intensitate panica pe care noi o trăim în aceste zile.

Deci iată, trei detalii foarte importante: în zi de Duminică, în spatele uşilor închise, şi stând [ascunşi] de frică.

Dar vestea cea mare este cu atât mai mare, cu cât acolo se întâmplă întâlnirea cu Hristos, bucuria. Hristos vine în spatele uşilor încuiate şi le vesteşte, le aduce ucenicilor pacea Lui, le aduce bucuria Lui. Pentru că, zic încă o dată, bucuria se întâmplă în întâlnire - şi în întâlnirea personală.

Înţelegem acest lucru şi din comportamentul celui de-al unsprezecelea ucenic, Toma, care a auzit de această Înviere de la confraţii săi, dar nu s-a mulţumit cu atâta, pentru că era nevoie de o experienţă personală. Experienţa nu se poate transmite, oricât ne-am dori, experienţa se vesteşte, dar nu se poate transmite de la unul la altul, este doar personală.

Şi era firesc ca şi Toma să îşi dorească, asemeni celorlalţi zece, să Îl vadă pe Domnul şi era firesc să nu fie mulţumit doar cu vestea, doar cu cuvântul fraţilor săi, chiar dacă eu sunt convins că îi credea pe cuvânt. Dar nu era vorba doar de atât, era vorba de mai mult, îşi dorea pur şi simplu ca şi el să Îl vadă pe Domnul, să se întâlnească cu Domnul, lucru care se întâmplă peste o săptămână.

E această nevoie personală a noastră ca noi înşine “să punem mâna” pe Domnul, să Îl vedem pe Domnul duhovniceşte şi să zicem “Domnul meu şi Dumnezeul meu!“ Răspunsul lui Toma nu este doar al lui, este al nostru. Sunt convins că toţi cei care sunteţi împreună cu noi vă doriţi acest lucru, să-L vedeţi pe Domnul, să-L întâlniţi pe Domnul, la fel cum ne dorim şi noi, să-L întâlnim pe Domnul, “să punem mâna pe El”, duhovniceşte şi să zicem: Domnul meu şi Dumnezeul meu, Tu eşti sensul vieţii mele, Tu eşti cel care îmi dă identitate, Tu eşti cel care îmi dă direcţie, Tu eşti cel care îmi arată vocaţia şi îmi împlineşte scopul…

Şi cel de-al treilea moment vine mai tare înspre noi, pornind de la această ultimă idee că avem nevoie de o experienţă personală. Avem nevoie de Înviere, noi toţi avem nevoie de Înviere, Înviere ca realitate zilnică, Înviere ca trăire cu Domnul. Hristos înviind a schimbat lumea, pe toate le-a făcut noi, aşa am auzit din lecturile din aceste zile. De fapt, viaţa noastră înseamnă o continuă moarte şi înviere. Viaţa noastră înseamnă moarte odată cu somnul de seară şi înseamnă înviere odată cu trezitul de dimineaţă. Faptul că ne trezim dimineaţa este darul Învierii pe care ni-l dă Hristos. Iar viaţa noastră nu este nici ieri, nici mâine, ci este astăzi, din momentul în care Domnul ne trezeşte la viaţă din nou.

Avem nevoie de Înviere! Avem nevoie de Înviere ca întâlnire personală cu Hristos şi îmi vine să zic: ca un pământ însetoşat ne dorim, Doamne, să trăim această Înviere! Nu există nevoie mai mare în această lume decât nevoia de Înviere, iar această nevoie de Înviere se împlineşte doar dacă ne întâlnim cu Domnul Hristos cel Înviat. Şi zic încă o dată, viaţa noastră nu este nimic altceva decât o succesiune de învieri, pe modelul şi prin puterea lui Hristos cel mort şi înviat. De aceea, zic încă o dată, Învierea este o experienţă personală. Se trăieşte, din nefericire, foarte mult la nivel exterior.

Chiar şi în condiţiile date, în condiţii de restrişte, ne pregătim cu toate cele ale mâncării, ale gurii, haine potrivite. Dar foarte puţin poate ne pregătim lăuntric. Şi zic pregătire lăuntrică în sensul de a sta cu noi înşine, în sensul de a medita, în sensul de a încerca să ne întrebăm şi noi: cum trăiesc eu, personal, Învierea, ce relevanţă are Învierea lui Hristos pentru mine acum, anul acesta, în această zi? Şi ne ferim de a sta împreună cu noi înşine, de a sta în singurătate şi ne aruncăm, zicem noi, în întâlniri de tot felul, dar mai puţin în întâlnirea cu Hristos, pentru că Hristos nu vine în gălăgie, Hristos nu vine în mijlocul ospeţelor, Hristos vine acolo unde este pace şi linişte. Şi chiar dacă ar veni nu L-am auzi în alte condiţii. A trăi Învierea la nivel lăuntric înseamnă a face al tău acest eveniment al Învierii şi aş folosi un cuvânt mai modern, a metaboliza Învierea, a te pogori în adânc. Şi care este adâncul tău? Adâncul tău este mormântul, pentru că adâncul nostru fiind plin de păcate este mormântul, şi din nefericire, de cele mai multe ori noi îl sigilăm şi nu lăsăm pe nimeni să intre acolo, dar nu-L lăsăm nici pe Hristos să intre ca să cureţe mormântul şi să intre El în acel mormânt şi să-l facă luminos - pentru că mormântul, de la Învierea Lui, devine izvor de viaţă, izvor de lumină. Şi noi îl sigilăm pentru veşnicie, ţinând păcatul ascuns acolo.

Ba mai mult decât atât, în viaţa noastră personală Îl căutăm pe Domnul acolo unde nu este El. De aceea le întreabă Îngerul pe femei: de ce căutaţi pe Cel viu între cei morţi? Şi ne zice şi nouă: de ce Îl căutaţi pe Hristos acolo unde nu este El? El nu

este în moarte, el nu este pe aiurea, El este înlăuntrul nostru. Desigilaţi mormântul şi lăsaţi-L să intre ca să facă curăţenie şi să se sălăşluiască El acolo şi să devină Mormânt purtător de viaţă! În felul acesta încercăm şi noi să trăim, atât cât putem, la nivel personal, Taina Învierii.

Acesta este gândul pe care am dorit să vi-l pun astăzi la suflet. Subliniez încă o dată, folosindu-mă de Canonul Învierii, această rugăciune pe care o rostim astăzi pentru ca Hristos să ne facă părtaşi Învierii Lui tot mai mult: Ieri m-am îngropat împreună cu Tine, astăzi mă ridic împreună cu Tine, Hristoase. Amin!

“Sfântul Toma, geamănul nostru…”. Predici la Duminica Tomei. PS Macarie: “Câtă nevoie avem de Hristos euharistic acum, câtă nevoie avem de Sfintele Taine! Nu ne mulțumim cu un Hristos virtual”

27.04.2020

Episcopia Europei de Nord: „Suntem, deseori, niște Toma rătăcitori prin propriile noastre vieți!”

Cuvântul episcopului Macarie Drăgoi la Liturghia din Duminica Sfântului apostol Toma în Paraclisul Centrului Episcopal din Stockholm, 26 aprilie 2020:

Dăm slavă Prea milostivului Dumnezeu că am reușit să săvârșim în fiecare zi Dumnezeiasca Liturghie în această Săptămână luminată, iar acum îl avem alături pe Sfântul apostol Toma, numit geamănul, unul dintre cei 12 ucenici ai Domnului, care era cuprins de un neastâmpăr al inimii, de un entuziasm al inimii, fiindcă așa cum știm din dumnezeieștile Evanghelii, înainte de Sfintele Pătimiri și de Răstignire, Mântuitorul Iisus Hristos se pregătea să meargă în Betania pentru a-l învia pe prietenul Său Lazăr. Toma neștiind ce avea să facă Domnul, a spus celorlalți ucenici: „Să mergem să murim și noi cu El” (Ioan 11, 16). Însă a spus un mare adevăr, fiindcă, așa cum ne încredințează Domnul și Sfinții Săi apostoli, trebuie să murim împreună cu Domnul, ca să și înviem împreună cu El. Cum avea să spună

neîncetat Sfântul apostol Pavel: „M-am răstignit împreună cu Hristos și nu mai trăiesc eu, ci El trăiește în mine” (Galateni 2, 20) .

Totodată, Toma L-a întrerupt pe Domnul în cuvântarea de despărțire de la Cină de Taină, când a verbalizat, de altfel, ce gândeau toți ucenicii, întrebându-L pe Hristos: „Doamne, nu știm unde mergi, cum putem ști calea?”. Deci apostolul Toma avea această îndrăzneală pe care o avea și Sfântul apostol Petru, de a-L întreba pe Domnul și de a lămuri cele nelămurite.

Iată că s-a oferit un prilej cu totul deosebit după ce Iisus Hristos cel Răstignit a înviat în prima zi a săptămânii (Duminica), El S-a arătat ucenicilor în foișor, intrând prin ușile încuiate așa cum intră de atunci mereu prin ușile încuiate ale istoriei. I-a întâmpinat pe ucenici, binecuvântându-i, spunându-le: „Pace Vouă!” și suflând asupra lor, le-a împărtășit harul Preasfântului Duh, dăruindu-le puterea de a lega și dezlega păcatele oamenilor. Însă Toma nu era de față și nereușind să-L vadă, ratând întâlnirea cu El și aflând de la ucenici că Domnul li S-a arătat, a fost covârșit de necazul și durerea de a nu-L fi întâlnit pe Hristos alături de ceilalți ucenici.
E adevărat că ratăm de fiecare dată întâlnirea cu Domnul atunci când nu suntem în foișorul Cinei celei de Taină, alături de frații noștri întru credință, însă cred că toate sunt îngăduite de Domnul, fiindcă, iată, după o săptămână, Hristos iarăși S-a arătat ucenicilor intrând la ei prin ușile încuiate, iar, de această dată, Toma se afla împreună cu ceilalți ucenici.

Hristos, după ce i-a binecuvântat, spunându-le: „Pace vouă!”, a mers direct la Toma, fiindcă Domnul cunoștea îndoiala lui și de altfel îndoiala altora care ar fi dorit să Îl atingă și să se convingă prin propriile lor simțuri că este Hristos cel răstignit și înviat. Toma avea să zică ucenicilor după ce aceștia i-au spus că L-au văzut pe Hristos: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.” (Ioan 20, 25). Adică Toma nu s-a mulțumit, nu s-a consolat cu mărturia indirectă, chiar dacă aceasta venea de la ucenicii Domnului și de la frații săi. Nu. A dorit să se regăsească cu Hristos, direct, integral, „pe viu”, cum am spune, și Domnul i-a oferit această mare bucurie de a-L întâlni personal, spunându-i: „Toma, adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios!” (Ioan 20, 27). A răspuns Toma și a zis: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” (Ioan 20, 28). Iisus i-a adresat această dulce mustrare, această dulce dojană, adăugând o nouă fericire: „Pentru că m-ai văzut ai crezut. Fericiți cei ne n-au văzut și au crezut!” (Ioan 20, 29).

Oare nu suntem și noi, deseori, niște Toma rătăcitori prin propriile noastre vieți? Oare putem noi să îl condamnăm pe Toma pentru îndoiala sa din săptămâna în care dorea cu ardoare să Îl întâlnească pe Hristos? Oare dacă ceilalți ucenici ar fi fost în locul lui nu ar fi reacționat la fel? Oare dacă noi înșine am fi fost în locul lui Toma ne-am fi mulțumit cu ceea ce am fi auzit de la cei din jur? Mai cu seamă că era vorba de Învierea Domnului, de această mare bucurie, de această nesperată și neașteptată bucurie care venea după drama Răstignirii? Cu siguranță că nu ne-am fi mulțumit. Am fi dorit să-L întâlnim direct pe Hristos, să-L întâlnim în chip deplin pe Hristos, așa cum ne dorim și acum în această criză pandemică. Câtă nevoie avem de Hristos euharistic acum, câtă nevoie avem de Sfintele Taine! Nu ne mulțumim doar să privim slujbele pe internet, nu ne mulțumim doar cu un Hristos virtual, ci ne dorim să ne regăsim asemenea Sfântului apostol Toma cu Hristos și să ne convingem cu propriile noastre simțuri că El este lângă noi și noi suntem lângă El și să exclamăm așa cum a exclamat și Toma cu mare bucurie: „Domnul meu și Dumnezeul meu!”

Nu vă descurajați, prea iubiții mei, fiindcă iată se apropie vremea să ne adunăm iarăși în foișorul Cinei celei de Taină și să fim în comuniune deplină cu Hristos - Bucuria noastră. Însă îl rugăm pe Sfântul apostol Toma să ne călăuzească și să ne ajute. Să ne dăm toată silința să fim „încăpățânați” asemenea lui Toma, să fim determinați asemenea lui Toma și să Îl dorim pe Hristos, să dorim să Îl atingem pe Hristos, așa cum a dorit și apostolul Toma, fără a ne mulțumi cu răspunsurile convenționale care vin de la cei din jur. Însă deplin Îl întâlnim pe Hristos numai în Liturghia Bisericii, în Casa Domnului.

După cum știm, Mântuitorul Hristos a îngăduit absența lui Toma din foișor atunci când S-a arătat prima oară ucenicilor, tocmai pentru a dovedi ulterior că El a înviat cu trupul Său cel răstignit, care purta rănile cuielor și lancei. Domnul i-a arătat lui Toma și ucenicilor semnele cuielor și coasta Lui străpunsă. Așa cum Domnul a îngăduit ca apostolul Toma să lipsească și de la prohodirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, să ajungă mai târziu ca să fie deschis mormântul în care a fost așezat prea curatul trup al prea curatei Maici și atunci s-a constatat că asemenea mormântului Mântuitorului și mormântul Maicii Domnului era gol, fiindcă Maica Domnului a ajuns pe cea mai înaltă treaptă a dumnezeirii.

Sfântul apostol Toma L-a propovăduit pe Hristos până în îndepărtata Indie. Acolo, ajungând printre băștinași și aflând că una dintre căpeteniile locale căuta un arhitect să-i ridice un palat, Sfântul apostol Toma a primit banii de la acest rege local și i-a oferit săracilor luminându-i pe băștinași cu lumina Adevărului. Iar cei botezați de Sfântul apostol Toma chiar purtau numele lui, fiind numiți „tomiți”.

După o vreme, venind regele să-și vadă palatul, nu a găsit nimic iar Toma a fost pus în lanțurî și condamnat la moarte. Însă fratele regelui a trecut năpraznic din această viață și ajungând în ceruri, acolo a văzut un palat prea frumos, strălucitor. Iar îngerii care îi purtau sufletul i-au spus: „Nu este al tău, ci al fratelui tău, ridicat de Toma apostolul!” Acesta în chip minunat s-a întors pe pământ, a înviat doar pentru o clipă, pentru a-i cere îngăduința fratelui său să locuiască în acel palat din ceruri, ridicat prin rugăciunea și milosteniile Sfântului apostol Toma. Desigur, în urma acestei minuni și regele care îl condamnase pe apostolul Toma s-a convertit la creștinism iar acele locuri, în îndepărtata Indie, au rămas creștine prin lucrarea de apostolat a Sfântului apostol Toma. De aceea, îl rugăm pe Sfântul apostol Toma să ne facă și nouă Casă în ceruri!

***

PS Benedict Bistrițeanul: „Țelul vieții noastre este acela de a-L întâlni pe Hristos Cel înviat”

Cuvântul de învățătură al Preasfinţiţului părinte Benedict Bistrițeanul, episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, rostit în Duminica a II-a după Paşti (a Sfântului apostol Toma), 26 aprilie 2020, la Mănăstirea Cășiel, Protopopiatul Dej, județul Cluj:

Părinţilor, maicilor, surorilor, fraţilor de acasă! Hristos a înviat! Ne aflăm în cea de-a doua Duminică după Paşti, aşa numită a Sfântului apostol Toma. Şi din

copilărie am fost obişnuiţi să îl numim pe Sfântul apostol Toma, Toma necredinciosul. Şi cumva această Duminică însemna pentru noi restabilirea lui alături de ceilalţi în demnitatea asemănătoare celorlalţi. Însă intrând în relatarea evanghelică fără grabă, putem înţelege mai mult decât se spune în popor şi între noi, analizând traiectoria, prezenţa Sfântului apostol Toma între ceilalţi apostoli şi, până la urmă, în interiorul evenimentelor care se succed în preajma Învierii Domnului Hristos.

Evanghelistul Ioan îl numeşte geamănul. De altfel, în limba aramaică, Toma înseamnă tocmai acest lucru, "geamănul". Există multe explicaţii pentru ce înseamnă "geamănul", în cazul său. Eu m-aş opri doar la una singură: Sfântul apostol Toma este geamănul meu, este geamănul nostru poate, a celor care trăim sentimente şi atitudini foarte diverse în viaţa noastră personală, în relaţia noastră cu Dumnezeu.

Şi dacă este să facem o retrospectivă scurtă a atitudinii şi trăirii apostolilor în preajma acestor evenimente şi după, imediat înţelegem despre ce este vorba. După Vinerea mare, când Domnul Hristos a fost răstignit, când a murit pe cruce şi apoi a fost şi înmormântat, trăirile ucenicilor cred că nu au fost unele uşoare. Şi dacă este să ne ducem cu gândul dpoarte atunci în vremea lor, înţelegem mai bine acest lucru. De ce? Pentru că ei îşi puseseră toată nădejdea în Domnul Hristos, că El era cel care avea să îi mântuiască, şi totuşi, în văzul lor Hristos a fost răstignit şi a murit pe cruce. Şi L-au şi pus în mormânt. Şi acum atitudinea cea mai omenească, nu duhovnicească, ci cea mai omenească, cea mai rapidă care este? Ce poţi să te mai aştepţi de la un mort? Chiar şi un mort care făcuse multe minuni înainte? Dacă este pus în mormânt, în faţa unui mormânt nu te mai poţi aştepta la mare lucru. Din momentul în care Hristos zăcea în mormânt şi până când ei înşişi s-au întâlnit cu El înviat, cred că trăirile lor au fost foarte grele. Suferinţă multă şi, mai mult decât suferinţă, deznădejde.

Şi această deznădejde este exprimată şi de ucenicii Domnului, Luca şi Cleopa, în drum spre Emaus. Că ei, întâlnindu-se cu Domnul, fără să ştie că este Domnul, ce I-au zis? Că noi credeam că El este cel care avea să ne mântuiască şi acum sunt trei zile de când El zace în mormânt. Grea trăire trebuie să fi avut! El care L-au urmat şi acum conştienţi fiind că El se afla în mormânt, ce mai pot spera? Aşa că şi Sfântul apostol Toma, ca şi ceilalţi, a trăit o perioadă foarte grea, aceea între Răstignirea Domnului şi înmormântarea Sa şi Înviere, şi mai exact momentul în care el a luat contact cu Hristos cel Înviat. Până la urmă, Domnul Hristos, vedeţi că îi încredinţează pe apostoli şi pe cei apropiaţi de Învierea Lui indiferent de trăirile lor. Şi asta este motiv de optimism pentru noi.

Sunt convins că şi noi, de foarte multe ori, chiar şi monahi fiind, sau credincioşi apropiaţi ai bisericii, acolo în chilia noastră, în cămăruţa noastră, trăim tot felul de sentimente. Ne bucurăm de prezenţa Domnului în Înviere, în rugăciune, în descoperirile pe care Domnul le îngăduie uneori, dar trăim şi suferinţe, trăim şi deznădejdi, trăim şi necredinţa. Cred că nu este nimic neobişnuit în a ne recunoaşte şi necredinţele noastre uneori. Cu toate că suntem poate de zeci de ani în Biserică, şi în jurul lui Hristos şi ne împărtăşim foarte des, totuşi trăim şi necredinţa. Şi până la urma aşa este omul.

De aceea am zis că Toma este geamănul meu, al nostru, pentru că ne exprimă pe noi în ceea ce suntem. El a fost curajos, dacă este să ne uităm în istoria vieţii lui, atât cât putem şti din Sfânta Evanghelie, pentru că în momentul în care Domnul Hristos le-a pomenit despre patimile Sale, Sfântul apostol Toma, ca un bărbat curajos a zis: Să mergem şi noi să murim cu El! De altfel, şi Petru a zis că "dacă toţi se vor lepăda eu sigur nu mă voi lepăda de Tine". Şi noi cred că am zis de multe ori lucrul acesta. Şi apoi numai noi ştim cum am trăit lepădarea în chiliile noastre înaintea lui Dumnezeu cu sinceritate. De câte ori nu L-am lepădat pe Domnul prin atitudinile noastre şi poate chiar prin necredinţele noastre. El a zis: Să mergem să murim cu El! Şi apoi tot el este cel care, împreună cu ceilalţi, s-a ascuns. În jurul crucii nu avem foarte multe persoane: o avem pe Maica Domnului care L-a iubit cel mai mult şi pe apostolul Ioan, despre ei ştim. Şi femeile mironosiţe care se aflau mai în depărtare. Însă apostolii ceilalţi au cam fugit toţi, inclusiv Sfântul apostol Toma.

Şi în ziua Învierii ştim că Hristos S-a arătat, erau numai zece de faţă, din cei unsprezece rămaşi, fără Iuda. Sfântul apostol Toma lipsea, nu ştim unde. Poate să fi fost râvnitor şi să se fi dus… în stânga, în dreapta să vadă ce se mai întâmplă, nu ştim asta. Şi când a venit şi i-au spus ucenicii ceilalţi că L-au văzut pe Domnul, nu a fost convins. Sau haideţi să zicem că, aşa cum era firesc, şi el voia să aibă această experienţă a întâlnirii cu Hristos, nu doar să audă din vorbe, de la ceilalţi, fie ei şi prietenii cei mai buni. Că nici pe noi, până la urmă, nu ne mulţumeşte faptul că vreuna dintre maici sau chiar un părinte mai deosebit ne spune că L-a întâlnit pe Domnul. Noi înşine am vrea să Îl întâlnim pe Domnul, nu-i aşa? Cred că toţi care suntem astăzi aici, în această frumoasă bisericuţă, ne-am dori să Îl vedem pe Domnul, să Îl întâlnim pe Domnul într-o formă sau alta. Nu doar să ştim din Evanghelie că El se arată sau că unii părinţi sau maici duhovniceşti au trăit această experienţă, ci eu, Doamne, eu vreau să Te văd, eu vreau să Te simt şi experienţa mea să fie deplină.

E tare greu să trăieşti în suferinţă şi în deznădejde, dar nu e uşor nici să trăieşti bucuria. De ce? Pentru că nici în bucurie nu poţi să pătrunzi deplin şi deodată pentru că nu eşti pregătit. Ni se întâmplă şi nouă, sunt convins de asta, şi îmi veţi da dreptate. Atunci când afli o bucurie foarte mare, când ni se spune ceva, eşti rezervat, ca nu cumva să atingi şi bucuria, dar, de fapt, să nu fie adevărat. Nu poţi să plonjezi pur şi simplu în bucuria pe care ţi-o vesteşte cineva, ci, de regulă, mai aştepţi să vezi cum e. De ce? Pentru că dacă intri prea rapid în bucurie şi nu e reală, nu e adevărată, atunci suferinţa e mai mare şi noi ştim să ne ferim de asta. De aceea, când auzim ceva, prima dată mai verificăm: oare sigur e aşa? Şi dacă sigur e aşa, apoi avem şi noi curajul să ne bucurăm. Aşa era şi cu Sfântul apostol Toma - nu e vorba pur şi simplu că era necredincios, cum se spune, ci era, mai înainte de orice, această rezervă, precauţie, să vadă dacă cu adevărat este această bucurie, adică el însuşi să o vadă.

Şi al doilea lucru foarte important este că avea nevoie el însuşi de o experienţă directă a lui Dumnezeu. Singurul lucru care nu se transmite de la un om la altul este experienţa. Char dacă cineva dintre fraţiile voastre are o experienţă directă a lui Dumnezeu poate să spună despre aşa ceva, dar celălalt nu poate să primească intensitatea trăirii experienţei celui care o comunică, pentru că experienţa este personală.

Şi era foarte firesc până la urmă ca şi Sfântul apostol Toma să îşi dorească să Îl vadă pe Hristos, la fel cum l-au văzut şi ceilalţi zece. Şi le-a spus lucrul acesta: Dacă nu Îl voi vedea eu însumi pe Hristos, nu voi crede. Nu ştim cum o fi trăit în cele opt zile, din momentul în care ucenicii i-au spus că L-au văzut pe Domnul, până când el însuşi să Îl vadă pe Domnul, dar putem bănui, putem să facem un exerciţiu de imaginaţie. Ce o fi gândit Sfântul apostol Toma în tot intervalul acesta? Doamne, eu nu am fost vrednic? Ceilalţi zece te-au văzut, au stat cu Tine la Cină, s-au bucurat de Tine şi pe mine mă ţii încă o săptămână. Zic eu acum, pentru că acum se întâmplă, dar putea să fie foarte multă vreme. Putea să zică lucrul acesta. Doamne, eu nu am fost vrednic, iartă-mă! Sau poate să se frământe şi mai tare, să îşi arate nemulţumirea. De ce, Doamne, eu, tocmai eu nu am avut această bucurie să Te văd şi ceilalţi au avut-o? Nu ştim, ar fi putut să fie multe trăiri în tot acest interval, însă cred că râvna de a-L întâlni pe Domnul era foarte prezentă: Doamne, nu mai pot fără Tine! Viaţa mea nu are sens fără Tine! Dacă ai înviat din morţi şi Te-ai arătat lor trebuie să îmi dai şi mie un semn.

Şi apoi, în a opta zi, vine în acelaşi loc unde se aflau cei zece, de acum unsprezece, şi aici e un detaliu foarte important - în zi de Duminică - în spatele uşilor încuiate, ascunşi de frică. Cele trei elemente descriu foarte bine şi timpurile în care noi ne

aflăm şi pe care le-am mai pomenit. În zi de Duminică, când noi ar trebui să fim la biserică, în casa lui Dumnezeu, poporul lui Dumnezeu stă închis în case, izolat cum se spune acum, de frică. Şi atunci vine Hristos, a doua oară de-acum. Şi Se arată ucenicilor, dar ucenicii ceilalţi probabil că nu mai aveau nevoie, că ei Îl văzuseră, ştiau că înviase, dar avea nevoie Toma. Şi s-a îndreptat direct spre el: Toma, vino şi atinge cu mâinile tale semnele cuielor şi coasta Mea, şi nu fi necredincios, fii credincios! N-a mai avut nevoie Sfântul apostol Toma să Îl mai atingă, nu ne mai spune Sfântul evanghelist Ioan că ar fi venit să pună degetul, că nu mai e nevoie. Când Domnul te cheamă pe nume nu mai e nevoie de altceva. Până atunci da, că aşa suntem noi, oamenii, avem nevoie să punem mâna. Simţul văzului este cel mai complet din cele cinci simţuri. Când auzi ceva, există şi expresia asta, “mi s-a părut că am auzit”. Dar nu eşti sigur, dacă cineva îţi spune că nu e nimic, îi dai crezare. Mirosul, cu atât mai mult. Dar când e vorba de văz şi simţul tactil, când pui tu mâna, atunci pare să fie mai adevărat. Deşi nici atunci, că ni se întâmplă şi asta: am văzut nu ştiu ce, zicem noi şi celălalt zice: “ţi s-a părut” şi îl credem. Dar aşa e omul, vrea să pună mâna.

De fapt Hristos, în dialogul pe care îl are cu Toma, a opta zi, schimba perspectiva şi zice că sunt mai fericiţi cei ce nu au văzut şi au crezut. Şi, într-un fel, am fi tentaţi să zicem că nu e nevoie să Îl vedem pe Dumnezeu aievea, ci, pur şi simplu, e nevoie să credem. Aici e, de fapt, vorba despre altceva. E adevărat că noi trăim foarte mult din viaţa noastră prin credinţă, adică credem că El există, credem că El ne poartă de grijă, credem. Pentru că auzim Evanghelia, pentru că suntem aproape de Biserică, etc. Dar nu înseamnă că a-L vedea pe Hristos nu este un ţel mai înalt decât credinţa. Pentru că Părinţii mari ai Bisericii despre asta vorbesc, că Îl văd pe Hristos, Îl văd pe Dumnezeu. Credinţa este un drum până la vedere.

Dar unde e problema aici? Problema era că Toma îşi închipuia că această întâlnire cu Hristos este una fizică. Şi de asta Hristos zice: nu asta este cea mai importantă, vederea fizică, dar cel mai important lucru este întâlnirea cu Hristos. Şi în felul acesta ne dă nouă şansă, celor care trăim la 2000 ani după aceste evenimente, să ne întâlnim cu Hristos, să Îl vedem. Noi nu Îl mai putem vedea fizic, aşa cum era El atunci, pentru că S-a înălţat la Ceruri, dar vederea lui Hristos există. Şi care este această vedere a lui Hristos? Este una lăuntrică, pe care omul lui Dumnezeu, omul curat cu inima, aşa zice evanghelia după Matei, în Predica de pe munte: Fericiţi cei curaţi cu inima. De ce zice “curaţi cu inima“? Păi ca să vezi fizic nu trebuie să fii curat cu inima, dar pentru că este vorba de vederea lăuntrică, inima trebuie să fie curată, acolo Îl vezi pe Hristos. Şi culmea că acea vedere lăuntrică nu mai este însoţită de dubii.

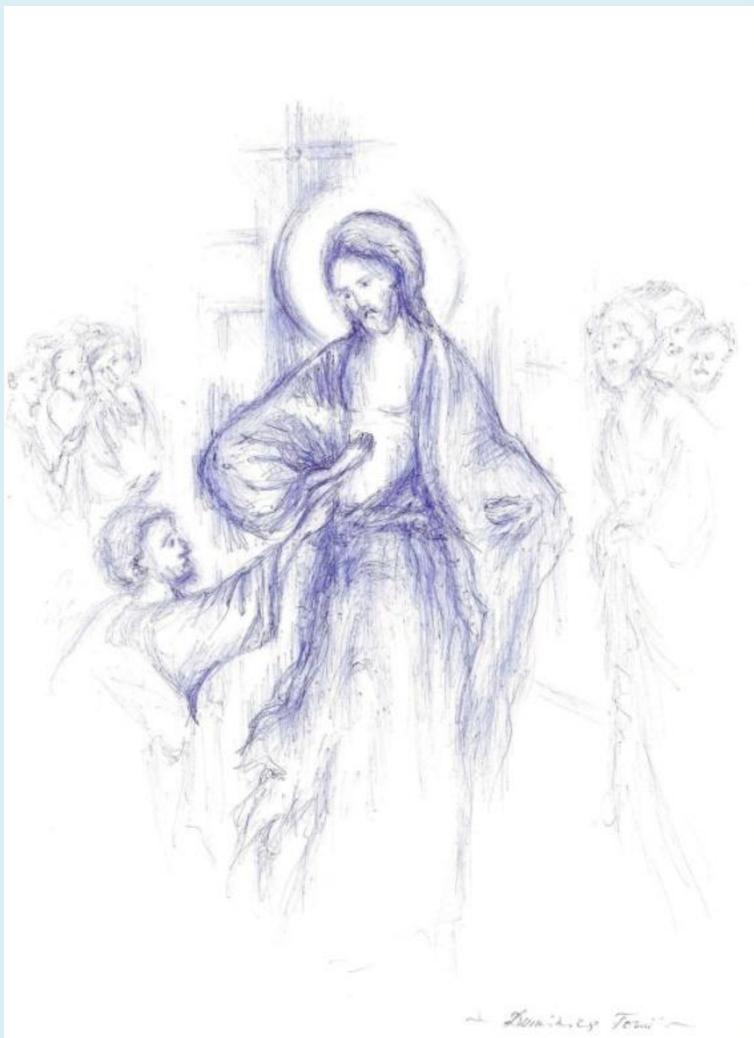
Ca şi în cazul Sfântului apostol Toma, paradoxal, el se încrede în simţuri, dar pe de altă parte, prin replicile pe care le dă fraţilor săi, de fapt are neîncredere, are dubii în ceea ce priveşte simţurile: dacă nu voi vedea eu, dacă nu voi pune mâna eu, deşi ceilalţi i-au spus că L-au văzut. El însuşi avea dubii în simţurile nostre fizice, omeneşti. Şi atunci Domnul zice: nu asta e vederea adevărată, care va veni de acum încolo, ci vederea adevărată este cea din inimă şi credinţa - de fapt că primim pur şi simplu ceea ce Biserica ne spune, ci credinţa înseamnă experienţă.

Şi fraţiile voastre, şi noi până la urmă, ne-am făcut călugări din această dorinţă, de a ne întâlni cu Hristos. E tare important acest lucru şi această întâlnire cu Hristos să ne conducă la acea concluzie: Domnul meu şi Dumnezeul meu! Eu să Îl văd pe Hristos, eu să Îl simt pe Hristos. Poate pare mult ceea ce spunem acum, însă Părinţii ne-au făgăduit acest lucru. Sigur că noi trăim aşa cum putem şi cât putem, iar Domnul când va binevoi să ni se descopere Se va descoperi, însă ţelul creştinului este acesta, de a-L vedea pe Hristos, încă o dată zic, nu fizic, dar lăuntric, în inimă.

Şi iarăşi mă întorc la chilia noastră pentru că mă adresez în mod special fraţiilor voastre, care faceţi din chilie Rai şi încercăm şi noi să facem din chilie Rai, în chilie se întâmplă foarte multe lucruri. Trăim şi suferinţa, trăim şi iadul uneori, pentru că ne simţim singuri, ne simţim părăsiţi poate de Dumnezeu, dar trăim şi Raiul, pentru că pacea pe care a vestit-o de atâtea ori Hristos în preajma Învierii uneori ne este îngăduită şi nouă, acolo, în ungherul nostru care stă faţă în faţă cu Domnul. Şi e tare bine. Şi Evanghelia de astăzi ne încurajează în acest lucru, pe noi, cei din mănăstiri, dar şi pe ceilalţi, din lume. Ţelul principal, scopul final al vieţii noastre este acesta: de a ne întâlni cu Hristos cel Înviat.

De aceea, Sfântul apostol Toma ne devine şi nouă un model, într-un fel, un model de căutare, de cercetare, de nelinişte bună, până când şi noi ne întâlnim cu Domnul. Şi aş mai adauga lucrul acesta: ne cheamă să nu fim leneşi, iertaţi-mi exprimarea poate un pic dură, şi să nu ne mulţumim cu puţin. Ne cheamă să fim foarte harnici şi râvnitori şi să Îl chemăm pe Domnul foarte des, neîncetat: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul/păcătoasa şi lumea Ta! Acesta este darul de Înviere pe care ni-l aduce astăzi Sfântul apostol Toma, posibilitatea de a ne întâlni cu Domnul Hristos.

Predica vie a PS Macarie despre tânjirea arzătoare după Domnul a Sfântului apostol Toma vs. formele de necredinţă distrugătoare din lumea de azi. Primejdia ratării întâlnirii cu Dumnezeu şi a pierderii roadelor duhovniceşti prin "relaxarea de după Paşti şi, în general, prin negrija şi influenţele lumeşti: "Să nu ne lăsăm de rugăciune şi de pocăinţă!"

(desen-icoană de Gabriela Mihăiță David)

PS Macarie Drăgoi: Dacă apostolul Toma a „ratat" întâlnirea cu Domnul, o putem „rata" și noi [1]

Ardea de dorul lui Hristos

---

[1] *Duminica Sfântului apostol Toma, 11 aprilie 2010, în Biserica parohiei româneşti „Sfântul mare mucenic Gheorghe" din Stockholm.*

A rămas în popor sintagma „Toma necredinciosul”, dar necredința sfântului apostol este cu totul diferită față de necredința care e păcat sau împotrivire față de Duhul Sfânt. Reacția Sfântului apostol Toma se explică mai degrabă printr-o exigență impusă sieşi decât printr-un act de lipsă de încredere în Domnul. Auzind de la ceilalți apostoli că L-au văzut pe Domnul înviat, Toma a refuzat să creadă acestor mărturii şi a rostit cunoscutele cuvinte: „Până nu voi vedea rănile Sale şi până nu voi pune degetul meu în acestea, nu voi crede.”

De fapt, Sfântul apostol Toma ardea atât de tare de dorul lui Hristos, încât, atunci când a auzit vestea, nefind martor, şi-a interzis orice mângâiere până când nu va fi fost el însuşi obligat de evidență să-şi dea drumul acelei bucurii pe care Mântuitorul le-o promisese ucenicilor Săi, la ultima convorbire cu ei dinaintea Patimilor: ***„Deci şi voi acum sunteţi trişti, dar iarăşi vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi” (Ioan 16, 22).*** Aşadar, mai degrabă am putea parafraza spusele Sfântului apostol Toma astfel: „Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuielor, şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi intra întru bucuria Domnului Meu” (Ioan 20, 25; Matei 25, 21).

La aceasta se adaugă faptul că ucenicii Domnului nu ştiau când va mai veni Acesta şi li Se va arăta. Cât de greu trebuie să fi fost pentru Sfântul apostol Toma să realizeze că a ratat, poate, unica întâlnire cu Domnul cel Înviat! Și din acest motiv, aşadar, apostolul Toma Îl provoacă, într-un fel, pe Hristos.

„Necredința” apostolului Toma nu este, prin urmare, scepticism, nici îndoială. Este gestul aproape disperat al ucenicului de a respinge orice fel de consolare a propriei sale doriri, a propriei sale iubiri pentru Domnul, prin delegație, adică prin intermediul celorlalți. El nu a primit să-şi spună sieşi: Mă pot bucura și eu alături de ceilalți, chiar dacă nu am avut parte de El.

Mustrarea lui Hristos, atunci când îi descoperă ucenicului Său rănile, o putem înțelege şi astfel: Nu ați înțeles încă faptul că de acum, după Înviere și după ce Se va pogorî Duhul Sfânt, nu mai trebuie să fiu prezent fizic, ca până acum, cu voi, pentru ca voi să aveți parte de Mine. Fericirea întru Domnul nu mai depindea, adică, ca până atunci, de prezența Sa istorică. Relația vie cu Hristos devine o relație duhovnicească, întru Duhul.

Aşadar, necredința lui Toma nu este un păcat, pentru că nu este ceea ce înțelegem astăzi prin necredință. Ce bine ar fi dacă necredincioşii zilelor noastre ar fi ca apostolul Toma! Ce bine ar fi dacă necredincioşii zilelor noastre ar refuza să creadă

pentru că, de fapt, sunt mistuiți de dragostea lui Dumnezeu şi vor să-L atingă şi să strige de bucurie! Dar nu este aşa. Astăzi ne confruntăm cu diferite tipuri de necredință, una mai rea decât alta.

Este necredința ateilor declarați, a celor care duc război neîncetat lui Dumnezeu şi creştinilor. Și, deşi veacurile moderne au arătat din plin la ce duce ateismul militant, responsabil de moartea groaznică a sute de milioane de oameni, totuşi vedem că şi astăzi, sau poate chiar mai mult astăzi, ateii militanți sunt lăudați, promovați, eroizați. Sunt prezentați ca adevăratele instanțe morale ce au dreptul să Îl judece pe Însuşi Dumnezeu şi, desigur, pe creştini, pe cei credincioşi, care sunt atât de disprețuiți, încât trec drept oameni inferiori față de atei.

Există şi necredința seculariştilor, care, fără a contesta pe față pe Dumnezeu sau Bise-rica, îşi propune cu tot dinadinsul să-I evacueze din viața socială şi din spațiul public. Sunt cei care vor să scoată icoanele şi orele de religie din şcoli, cei care nu vor să accepte că Biserica are un cuvânt de spus în treburile publice, cei care nu admit ca creştinii să îşi promoveze punctele de vedere sau să-şi apere interesele în societate.

Există necredința fățarnicilor, a celor care pretind că şi ei cred în Dumnezeu, dar nu acceptă Biserica şi învățăturile de credință ale acesteia. Ei pretind că Biserica ar fi o structură de putere care îndoctrinează şi falsifcă învățătura Domnului. Fac aceasta doar pentru a răstălmăci şi a întoarce pe dos Scripturile şi poruncile evanghelice. Sunt cei care vor să Îl transforme pe Dumnezeu într-un vehicul al propriilor lor ideologii, cei care vor să-L transforme pe Iisus într-un fel de proto-comunist, într-un fel de progresist avant la lettre, care ar fi de acord cu căsătorii homosexuale şi cu alte blestemății ale societății de astăzi.

Există, de asemenea, necredința fraților mincinoşi (v. Galateni 2, 4), a celor despre care apostolul Ioan spune: „Dintre noi au ieşit, dar nu erau de-ai noştri, căci de-ar fi fost de-ai noştri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toţi de-ai noştri, de aceea au ieşit" (I Ioan 2, 19). Sunt cei care suferă de aceeaşi boală ca Iuda Iscarioteanul, care au venit pentru alte scopuri în rândurile noastre, ale celor din Biserică, cei care trădează. Cu frică să ne gândim şi la aceştia, căci Mântuitorul a spus: „vai aceluia prin care vine sminteala!"

Multe feluri de necredință sunt astăzi în lume! Dar să îndrăznim, căci Hristos a biruit lumea! Să ne ferim de aluatul fariseilor şi irozilor, adică de aluatul acestor învățături ale minciunii, ale necredinței, să ne păzim de aluatul ateismului, de

aluatul secularismului, al neo-ereziilor, de duhul vicleniei şi trădării! Să dea Domnul ca, dacă ne confruntăm cu necredința, aceasta să fie asemenea celei a Sfântului apostol Toma, şi să nu fie ca cea a vrăjmaşilor lui Hristos!

Din dorința de a-l revedea pe Hristos provine refuzul lui Toma de „a crede"

În perioada de după Paşti suntem, poate, tentați, după îndelungă postire, să mai slăbim frâiele nevoinței duhovniceşti, să ne „relaxăm". Această stare, de înțeles într-o anumită măsură, ne poate face să pierdem tocmai roadele duhovniceşti ale ostenelilor noastre.

Cum să facem să fim la fel de vii, de râvnitori şi de atenți duhovniceşte şi după Paşti? Luând aminte la exemplul Sfântului apostol Toma. Iată, dintre toți cei 11 ucenici ai Domnului, singur Toma nu s-a aflat atunci când li S-a arătat Hristos cel Înviat. De aici reacția binecunoscută a Sfântului apostol Toma, care spune că nu va crede până când nu va pune el însuşi degetul în rănile Domnului.

Această atitudine a lui Toma nu este izvorâtă din păcatul necredinței. Toma nu a spus că nu crede pentru că ar fi fost sceptic sau pentru că s-ar fi îndoit. Și nici nu are, în acest caz, o credință asemenea tatălui copilului lunatic, ce spusese: „Cred, Doamne, ajută necredinței mele!". Ci lui Toma i se frângea inima pentru că nu a fost şi el de față când a venit Domnul. Cât de mult s-a frământat şi ce mult l-a durut pe apostolul Toma că nu a fost şi el de față când S-a arătat Hristos ucenicilor Săi!

Din această dorință arzătoare de a-L revedea pe Hristos provine şi refuzul său de a „crede”. Cu alte cuvinte, apostolul Toma spune: Nu voi avea pace până nu-L voi vedea eu însumi pe Domnul Înviat!

Să tânjim după Domnul

Aici mai este o taină: apostolul Toma reprezintă starea încă nedesăvârşită a ucenicilor dinaintea Pogorârii Duhului Sfânt. El voia neapărat să aibă parte de prezența istorică, fizică a Mântuitorului. Nu înțelegea încă, aşa cum nu înțelegeau nici ceilalți ucenici, că de acum vor avea parte de Duhul Domnului, că vor avea parte întru Duhul de Domnul Înviat, iar nu ca şi până atunci, de prezența Sa istorică. Din acest motiv, atunci când Domnul îi spune lui Toma: „Fericiți cei care nu au văzut şi au crezut!”, se referă şi la toți cei care Îl cunosc pe Hristos întru Duhul, fără să fi avut parte de prezența Sa istorică.

Dar să revenim cu gândul la Toma. Ce freamăt al inimii, ce doruri nespuse, ce ardoare ferbinte va fi avut Toma apostolul aşteptându-L pe Domnul! Cât de intensă va fi fost aşteptarea sa! Aşa trebuie să dăm dovadă şi noi de ardoare, aşa trebuie şi noi să tânjim după Domnul! Să conştientizăm că, iată, dacă şi apostolul Toma a „ratat” întâlnirea cu Domnul, o putem „rata” şi noi.

Dar, pentru a nu ni se întâmpla acest lucru, ce avem de făcut? Să stăm nedezlipiți de ceilalți ucenici ai Domnului. Adică să stăm nedezlipiți de Sfânta Biserică, de Sfintele Taine, de părinții duhovniceşti, de prietenii şi frații întru Domnul. Să stăm împreună cu cei care-L aşteaptă pe Domnul. Să nu ne întovărăşim cu cei care au alte preocupări, să nu care cumva să ne trezim că mergem pe alte căi, unde nu este Domnul!

Să stăm nedezlipiți de Domnul şi de cuvintele Sale! Să nu ne lăsăm furați de grijile lumeşti, de cuvintele altor învățături, ci ca Maria să stăm la picioarele Domnului şi să-L ascultăm întru smerenia inimii. Să avem aproape Evangheliile şi Epistolele apostolilor.

Să nu ne lăsăm de rugăciune şi de pocăință. Și, astfel, vom avea sufletul treaz şi veghetor, vom fi asemenea fecioarelor înțelepte, cu candelele duhului aprinse, iar nu precum fecioarele neînțelepte, care, din negrijă duhovnicească, au „ratat” întâlnirea cu Mirele!

(Din: †Macarie, Drăgoi, Episcopul Europei de Nord, Să topim ghețarii sufletului! 10 ani cu Hristos în Scandinavia, Editura Sophia, 2018)

Încredinţarea lui Toma - Predica părintelui Hrisostom de la Putna: “Noi nu Îl credem pe Dumnezeu şi nu ne încredem în El! V-aţi pus în palma lui Hristos! De ce nu staţi cuminţi acolo? De ce vă agitaţi? Sunteţi în palma Lui! Unde poţi fi mai ocrotit şi mai lipsit de griji?”

“Aceste semne din palme, de la picioare, din coastă, aceste semne au devenit pecetluirea acestei iubiri. A acestei iubiri care face ca omul să fie una cu Dumnezeu pentru că relaţia este personală şi este iubitoare. Domnul meu şi Dumnezeul meu!”

(icoana de Gina-Maria Pilipovici)

Protos. Hrisostom - Predică la Duminica Sfântului apostol Toma (a doua după Paști) Mănăstirea Putna, 8 mai 2016:

Hristos a înviat!

Ziua de astăzi este o zi foarte importantă pentru viaţa noastră duhovnicească pentru că, dacă în săptămâna ce a trecut am fost alături de cei care au fost numiţi de Însuşi Hristos martorii Învierii sale - pentru că le-a zis Hristos: Voi sunteţi martorii Mei - astăzi roadele Învierii sunt gata să fie puse întru lucrare. Astăzi începem să lucrăm ceea ce Hristos a realizat în inimile noastre. Astăzi începem să ieşim şi noi în lume.

Dacă am auzit în Evanghelie că ucenicii stăteau în prima zi a săptămânii, cum zice Sfântul evanghelist, ascunşi de frica iudeilor, de astăzi începând ei au ieşit la propovăduire, de astăzi începând ei au ieşit cu curaj să arate oamenilor că Hristos a murit şi a înviat pentru noi toţi şi că nu este obiect de ocară Crucea. Chinurile, semnele cuielor, nu mai sunt semne şi urmări ale ocării pentru care Hristos a coborât pe pământ.

Până şi astăzi vedeţi că sunt mulţi oameni care se numesc pe ei înşişi pocăiţi şi încă ei spun că Hristos a fost ocărât, Crucea este obiect de ocară şi că această Cruce nu trebuie ridicată deasupra pentru că ne aduce aminte că noi L-am răstignit şi că ne aduce aminte că asta este o pată şi o ruşine pe obrazul Bisericii, fără să înţeleagă ei, sărmanii, că Hristos S-a întrupat, S-a răstignit şi a înviat din iubire. Nu l-au auzit ei pe Sfântul Ioan evanghelistul zicând că atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât pe Unicul Său Fiu L-a dat pentru noi? L-au auzit, desigur, dar nu l-au crezut şi de aceea ei sunt încă în întuneric, de aceea credinţa lor este slabă.

Ce spune Sfântul Pavel că este credinţa? În Epistola către Evrei găsim o definiţie a credinţei şi zice Sfântul Pavel că este încredinţarea celor nădăjduite şi adeverirea celor nevăzute. Adică această credinţă urmează nădejdii noastre şi această credinţă aduce lumea nevăzută în lumea aceasta, văzută; uneşte cerul cu pământul. Alt scop nu are credinţa.

Şi duminica de astăzi, numită şi Duminica Tomei, în care ne este pus înainte acest Sfântul apostol Toma, pe care de prea multe ori îl înfierăm cu apelativul de necredincios, spunând de multe ori că “parcă eşti Toma necredinciosul“.

Dar oare Toma era necredincios? De ce spunem aşa? Din cauza acelui cuvânt pe care el l-a auzit din gura Mântuitorului: Nu fi necredincios, ci credincios. Dar asta nu înseamnă că el era necredincios! Mântuitorul l-a avertizat mustrându-l pentru că era doar El cu ucenicii Lui!

Petru, care se lepădase de El de trei ori, n-a auzit mustrare din gura Mântuitorului. De ce? Spune Sfântul Ioan Gură de Aur: pentru că Hristos n-a vrut să fie ruşinat ucenicul Lui în faţa iudeilor. N-a vrut să-l ruşineze. De data aceasta Mântuitorul

era doar El cu ucenicii Lui şi atunci l-a dojenit ca un Părinte iubitor. Şi a zis: <Ai grijă, Toma! Nu cumva ca îndoiala asta a ta, nu cumva tristeţea asta a ta să se transforme în necredinţă. Ai grijă! Şi transformă toate acestea în credinţă, pentru că de tine depind şi ceilalţi!>

Şi, într-adevăr, de credinţa aceasta depindem noi toţi. De ce? Am să vă spun. Sfântul Roman Melodul, într-un condac al său, spune ca şi cum ar fi spus Toma: Cum pot eu să cred cuvintelor voastre - adică ale ucenicilor, ale apostolilor, care i-au povestit că L-au văzut pe Mântuitorul, pe Stăpânul - cum pot eu să cred aceasta, aceste lucruri de necrezut? Oare Păstorul când apare nu Se îngrijeşte de turma Sa? Am înţeles: Bate-voi păstorul şi se va risipi turma. Dar a apărut Păstorul! A înviat! Nu Se va îngriji de turma Lui? Cum de n-a zis: <Pe Toma unde l-aţi lăsat?> Cum de n-a zis: <Dar Toma unde este?> A uitat El de ucenicul care a zis: Să murim împreună cu El atunci când El Se pregătea să meargă spre Cruce?

Gândiţi-vă, el lipsea. Era o durere foarte mare a tuturor ucenicilor. Şi această durere şi frică cauzată de lipsa Mântuitorului şi a acelei nădejdi care încă, iată, nu era încredinţată, credinţa încă nu avea toate elementele ca să poată să rămână tare. Credinţa, aşa cum a zis Sfântul Pavel, vă reamintesc, este încredinţarea celor nădăjduite. Ei nădăjduiau că Acest Iisus îi va izbăvi din moarte.

Vă aduceţi aminte de Luca şi Cleopa, cum I-au zis ei [lui Hristos, pe calea spre Emaus], neştiind că este Mântuitorul: Şi iată, este a treia zi de când a murit. Acest Iisus nu numai că a fost prins, dar a fost și răstignit. Nu numai că a fost răstignit, dar a şi murit. Şi nu numai că a murit, dar iată, este a treia zi şi încă nu ştim nimic de El. Şi toţi râd de noi. Şi atunci credinţa noastră cum poate fi cu putință? Nădejdea noastră se pare că va fi ruşinată.

Aceste gânduri se ridicau în inimile ucenicilor atunci când Mântuitorul a intrat la ei și le-a zis: De ce se ridică astfel de gânduri în inimile voastre? Vedeţi-mă că Eu Însumi sunt. Şi le-a arătat mâinile şi coasta Lui. Le-a arătat și ucenicilor şi i-a încredinţat. Toma, însă, nu era. Şi Toma a trebuit să rămână cu această durere încă o săptămână. Era Toma cel îndurerat, nu Toma cel necredincios. Era Toma cel neîncrezător, poate, dar nu necredincios. Şi atunci când a venit Hristos, cum zice troparul zilei de astăzi, prin uşile încuiate, la fel cum ieşise din mormântul pecetluit, reiterând, dacă vreţi, învierea Sa pentru Toma, a apărut în mijlocul ucenicilor prin uşile încuiate şi S-a dus direct la Toma. Și i-a zis: ***Adu degetul tău şi pune-l în semnele cuielor şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios!*** A venit special pentru Toma. Pentru ucenicul care

singur, dintre toţi ucenicii, a zis: Să murim împreună cu El! Şi atunci Toma a zis acel cuvânt unic în Noul Testament: ***Domnul meu şi Dumnezeul meu!***

Poate ştiţi că în Roma, începând cu Aurelian, toţi împăraţii pretindeau de la supuşii lor să fie cinstiţi ca nişte zei. Şi atunci apelativul era <Dominus et deus>. Adică domn şi dumnezeu.

Iată, însă, că Toma zice: Domnul meu şi Dumnezeul meu. Pentru că tot Sfântul Roman Melodul subliniază un lucru foarte important: Mântuitorul nu Şi-a arătat firea Sa lui Toma, ci i-a arătat semnul cuielor şi coasta cea împunsă. I-a arătat semnele dragostei lor, dragostei pentru ei. Hristos a venit din dragoste, dragostea Lui şi dragostea Tatălui. Şi aceste semne din palme, de la picioare, din coastă, aceste semne au devenit pecetluirea acestei iubiri. A acestei iubiri care face ca omul să fie una cu Dumnezeu pentru că relaţia este personală şi este iubitoare. Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Două aspecte ale credinţei aş vrea să subliniez în ziua de astăzi. Primul aspect este acela al încredinţării. Nu este de ajuns să crezi că există Dumnezeu. Nu spune Sfântul Iacov: Tu-mi spui mie că crezi în Dumnezeu, dar şi dracul crede şi se cutremură! Arată-mi mie din fapte credinţa ta - dar ce fel de fapte? Noi nu e vorba că nu credem în Dumnezeu; noi nu Îl credem!

- *Noi nu Îl credem când zice că a făcut toate pentru noi şi este gata din nou să facă acelaşi lucru pentru unul singur!*
- *Nu Îl credem pe Dumnezeu Tatăl că atât de mare I-a fost iubirea încât L-a trimis pe Unicul Său Fiu să fie batjocorit, să fie omorât pentru noi.*
- *Nu Îl credem pe Hristos că El de bunăvoie Şi-a întins mâinile pe cruce şi S-a lăsat pironit pe cruce pentru ca noi să vedem nu rușinea, ci braţele întinse pentru a ne îmbrăţişa în iubirea Lui.*

Şi noi, mai departe, credem că Hristos a venit doar pentru păcatele noastre. ***Dar păcatele noastre sunt mai importante sau mai presus decât iubirea Lui?*** Hristos a venit pentru iubirea Tatălui şi iubirea aceasta şterge orice păcat. Noi nu Îl credem pe Dumnezeu şi nu ne încredem în El!

Cum ne spunea părintele nostru de multe ori: "Voi, care aţi venit în mănăstire şi v-aţi lepădat şi v-aţi aşezat la picioarele Lui, voi v-aţi pus în palma lui Hristos! De ce nu staţi cuminţi acolo? De ce vă agitaţi? Sunteţi în palma Lui! Unde poţi fi mai ocrotit şi mai lipsit de griji?" Pentru că grija aceasta alungă credinţa, acea credinţă

care te face să izbucneşti în zisele Sfântul apostol Toma: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Deci primul aspect al credinţei, foarte important, şi aş vrea să-l reţineţi, să-l puneţi în inimile dumneavoastră, este încredinţarea. A te încrede în Dumnezeu, a-L crede pe Dumnezeu şi a-L lăsa pe El să-ţi rânduiască viaţa cum ştie El mai bine.

Al doilea aspect al credinţei pe care o înţelegem din cuvintele Mântuitorului către Sfântul apostol Toma, Şi nu fi necredincios, ci credincios, este acela că ar trebui să ne încredem nu numai în cuvântul Mântuitorului, ci şi în cuvintele ucenicilor Lui şi ale ucenicilor ucenicilor Lui şi ale ucenicilor ucenicilor ucenicilor Lui, pentru că El a zis: ***Cine vă primeşte pe voi, pe Mine Mă primeşte. Şi cine Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Cel Care M-a trimis pe Mine.*** În Biserica noastră este ierarhie pentru că ierarhia urmează legii celei calde a iubirii. Ascultarea este cea care ţine această ierarhie, nu tirania. Nu este democraţie în Biserică, pentru că în democraţie legea este rece şi legea aceasta rece duce, până la urmă, la toleranţa care face confuzie între bine şi rău.

Dumnezeu ne-a ales pe noi şi nu noi pe El. Şi foarte bine că a făcut aşa, pentru că are şi căderea de-a face. El este Creatorul şi nu noi. Eu v-am ales pe voi, zice Hristos ucenicilor, nu voi M-aţi ales pe Mine. De aceea trebuie să ne încredem şi în cuvântul lui Hristos şi în cuvântul apostolilor şi al preoţilor, care au primit această încredinţare şi această putere prim mâna apostolilor. Pentru că, dacă nu facem aceasta, nu putem auzi acel cuvânt pe care tot în ziua de astăzi l-a auzit Toma: ***Pentru că M-ai văzut, ai crezut, Tomo. Fericit este cel ce n-a văzut şi a crezut.*** La cine Se referea, dacă nu la noi? Fericiţi vom fi dacă vom crede şi fără să vedem. Şi dacă ne vom încrede şi fără să observăm sau să fim încredinţaţi prin cele văzute, pentru că noi nădăjduim la cetatea aceea, din cer; nu la aceasta, trecătoare, ci la aceea, stătătoare. Şi acolo este Hristos, pentru că Hristos S-a coborât pe pământ nu doar pentru ca să fie alături de noi şi printre noi. ***Hristos S-a coborât pe pământ pentru ca în Biserica Lui să domnească iubirea. Pentru ca în inimile noastre să intre această iubire. Pentru ca noi să înţelegem că El Şi-a dat şi viaţa şi moartea pentru noi.*** Începând de astăzi noi va trebui să devenim, la rândul nostru, mărturisitori.

Mântuitorul i-a încredinţat pe ucenici, le-a arătat mâinile şi coasta, semnele cuielor. Şi, încredinţându-i, aceştia au devenit de neoprit. Aceştia au fost inspiraţi şi întăriţi de o credinţă care nu este de pe pământ. Nu este o credinţă omenească. Nu este o putere a vreunui om deosebit sau special. Nu. Este însăşi Iubirea lui Dumnezeu şi

iubirea aceea jertfelnică. Hristos a spus, poate vă aduceţi aminte, ucenicilor: Cei care fac cuvintele Mele, minuni mai mari decât Mine vor săvârşi.

Şi în Apostolul de astăzi de aceea îi vedem pe toţi oamenii că abia aşteptau să vină ucenicii, să apară ucenicii printre ei şi toţi îşi aduceau pe cei bolnavi, paralizaţi sau îndrăciţi şi-i puneau la picioarele ucenicilor, zicând ei ca măcar umbra lui Petru să treacă peste ei. S-a auzit aşa ceva legat de Mântuitorul? Umbra Mântuitorului a trecut vreodată peste un bolnav şi s-a vindecat? Nu. De ce? Pentru că asta a făcut întotdeauna Dumnezeu: S-a dat un pas înapoi pentru ca pe om să-l scoată în faţă. ***A iubi înseamnă a trăi viaţa celuilalt. A iubi înseamnă să nu mai trăieşti pentru tine. De aceea iubirea se aseamănă foarte mult şi cu moartea. Şi în moartea lui Hristos găsim viaţă.***

Ucenicii s-au întărit mai mult decât toţi oamenii. Şi noi vom face acest lucru și să nu uităm că Mântuitorul a rămas 40 de zile pe pământ alături de ucenicii Săi, până la Înălţarea Sa, din două motive:

- ✓ *în primul rând să-i întărească în Scripturi şi să înţeleagă că El a fost Cel propovăduit.*
- ✓ *Şi, în al doilea rând, El a rămas alături de ucenicii Lui pentru a le întări nădejdea, ca ei să nu se mai simtă orfani în momentul în care El Se va înălţa la cer*.

Aşa spun toţi Sfinţii noştri Părinţi. Hristos, înainte de a Se înălţa la cer, ne-a făgăduit că nu ne va lăsa orfani şi că va fi cu noi până la sfârşitul veacurilor.

Suntem deja intraţi pe acest drum de la Înviere către Înălţare. Dacă în Săptămâna Patimilor am fost foarte adunaţi, foarte atenţi şi rugăciunea parcă mergea altfel, dacă în Săptămână Luminată ne-am simţit cu totul ridicaţi de pe acest pământ, cu totul rupţi de cele lumeşti, iată că acum intrăm pe acest drum al mărturisirii.

Am putut să ne simţim astfel în Săptămâna Patimilor şi în cea Luminată pentru că am fost atenţi doar la Hristos. Ochii şi inimile noastre au fost doar la Hristos. Şi aşa am reuşit să ne înălţăm de la pământ. Să ştiţi şi aceasta: dacă Hristos a înviat, toţi oamenii învie. Învierea a fost câştigată pentru toţi: şi păcătoşi, şi drepţi, şi creştini, şi păgâni. Toţi vor învia. Însă, atenţie, nu toţi se vor înălţa.

- ⇒ *Se va înălţa numai acela care poate să strige din inima lui: Domnul meu și Dumnezeul meu!*
- ⇒ *Se va înălţa doar acela care a înţeles că viaţa lui nu-i mai aparţine, că moartea Lui este iubire.*

⇒ *Se va înălţa doare acela care a fost atent la cuvintele Mântuitorului şi a înţeles că aceste cuvinte sunt cuvinte de iubire.*

⇒ *Se va înălţa doar acela care se va lăsa tras de Hristos la cer, nu cel care va încerca prin propriile lui puteri să se ridice deasupra celorlalţi. Cel care se va lăsa tras de Hristos, acela se va înălţa.*

Și noi, repet şi aş repeta-o la nesfârşit: acest drum facem în viaţa aceasta: de la Înviere la Înălţare.

Dacă noi nu putem să spunem, aşa cum spunea Sfântul Serafim de Sarov, în fiecare zi: Hristos a înviat, bucuria mea!, măcar să spunem, măcar în inimile noastre, ce a spus Sfântul apostol Toma: Domnul meu şi Dumnezeul meu! Măcar aceste cuvinte să spunem şi să înţelegem că suntem fii ai Învierii.

Şi să mărturisim, pentru că în ziua de astăzi, să nu ne înşelăm, ni se cere să mărturisim. Nu este o opţiune mărturisirea, nu mai este de mult o opţiune. Ni se cere să mărturisim! Şi, dacă nu vom mărturisi că Hristos a înviat, atunci zadarnică este credinţa noastră, zadarnică este propovăduirea apostolilor, zadarnică facem și viaţa şi moartea Mântuitorului. Să mărturisim prin faptele noastre și prin tăria mărturisirii noastre, a credinţei noastre, că Hristos a înviat!

“Căutaţi-L pe Dumnezeu cel viu, nu alergaţi după minuni, după lucruri ieşite din comun! Nu vă bazaţi pe cele din afară!” - Preasfințitul Damaschin Luchian despre amăgirea credinţei dependente de minuni şi semne exterioare vs. Întâlnirea lăuntrică, vie cu Hristos

Preasfințitul Damaschin Dorneanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților - „Credința nu este doar un dar, ci o întâlnire cu Hristos”:

Cuvântul de învățătură al Preasfințitului Damaschin Dorneanul adresat în data de 6 mai 2019, cu ocazia împlinirii a 380 de ani de la sfințirea bisericii Mănăstirii „Sfinți trei Ierarhi” din Iași:

“(…) S-a citit astăzi aceeaşi Evanghelie care, în bisericile de mir, se citeşte la Taina Sfintei Cununii. În mănăstiri nu se citeşte decât o singură dată pe an şi anume în ziua de luni din a doua săptămână de după Paşti.

Domnul Hristos era cu ucenicii şi cu mama Lui în Cana Galileii, la o nuntă. S-a terminat vinul şi pentru a nu se face de râs cei care organizaseră nunta, mama Domnului Hristos L-a rugat: fă ceva, nu mai au vin. Atât a zis. De fapt nici nu i-a cerut nimic, doar i-a spus: nu mai au vin. Domnul a zis în prima fază: dar Eu încă nu îmi propusesem să încep şirul minunilor, ce ne priveşte pe noi până la urmă? Mama Domnului cred că s-a uitat adânc în ochii Lui, nu I-a mai spus nimic Fiului său dar apoi a spus celorlalţi: faceţi tot ceea ce vă va spune! Erau acolo vreo şase

vase mari puse pentru curăţia iudeilor, cu apă, aproape vreo 200 de litri, cam aşa, în măsurătoarea de capacitate din zilele noastre. Domnul a binecuvântat apa, apa s-a făcut vin, vin bun, ca un vin vechi cum ar veni astăzi. Mesenii nu şi-au dat seama de ceea ce s-a întâmplat, [nu au văzut] decât că s-a schimbat gustul vinului, şi au rămas doar cu nedumerirea cum de la o nuntă se pune vinul mai bun la sfârşit şi nu la început. Şi se încheie Evanghelia de astăzi cu următoarele cuvinte: “şi acesta a fost începutul minunilor lui Iisus şi au crezut într-Însul ucenicii Săi“.

Oare chiar au crezut? Au urmat şi după această minune alte minuni, chiar mai mari decât aceasta. Tot în Evanghelia după Ioan, la câteva capitole mai încolo, avem minunea vindecării unui om slăbănog, paralizat de 38 de ani, stând şi chinuindu-se la o scăldătoare, la Vitezda. Şi în capitolul imediat următor, capitolul 6, după această minune, aflăm că unii dintre cei care văzuseră minunea aceasta, poate şi auziseră de minunea din Cana, auzind că Domnul Hristos le vorbeşte ceva care este mai presus de înţelegerea lor, despre pâinea care se pogoară din cer, despre Trupul Domnului pe care trebuie să-L mâncăm, au plecat. Când li s-a cerut ceva mai mult n-au mai stat cu Iisus. Şi vreo trei ani şi jumătate, tot minuni peste minuni au văzut ucenicii şi oamenii, dar asta nu înseamnă că au avut o credinţă puternică până la sfârşit. E adevărat ce zice Sfânta Evanghelie de astăzi, că au crezut într-Însul ucenicii Săi. Da, au crezut… atunci pe moment.

Nu de mult am avut Intrarea Domnului în Ierusalim. Înainte de această zi, o minune mare, recunoscută de către toată lumea şi consemnată ca fiind o minune nemaîntâlnită chiar de Sfintele Evanghelii. Este vorba de învierea unui om mort de patru zile, Lazăr în Betania, intrat în putrefacţie. Se zice că toată lumea a slăvit pe Dumnezeu care face astfel de minuni şi un entuziasm din ce în ce mai mare şi a doua zi când a intrat în Ierusalim, numai “Osana” şi “Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului!”. Acesta este Cel care l-a înviat ieri pe Lazăr! Credinţă puternică, nu?

Luni, marţi, miercuri, joi, vineri. 5 zile. Au uitat... Răstigneşte-l, răstigneşte-l! Păi dar pe cine să răstignesc? Pe Acesta care l-a înviat pe Lazăr? Pe Acesta care l-a ridicat pe slăbănogul de 38 de ani? Pe Acesta care a înviat-o pe fiica lui Iair? Pe un tânăr al unei văduve din Nain, pe Acesta să-L răstignesc? - ar fi trebuit să întrebe Pilat, care v-a înmulţit pâinile din cer, a adus pâine pe pământ. Să-L răstignesc pe Acesta care din 6 vase pline cu apă a făcut 6 vase pline cu vin? Unde e credinţa în Acesta? Atât de repede s-a şubrezit? Atât de repede s-a scurs? Ce se întâmplă?

Ştiţi ce se întâmplă? Minunile nu ne fac credinţa mai trainică, mai puternică. Viaţa creştină nu este un şir neîntrerupt de “waw!”, de descoperiri, de lucruri minunate,

nu asta vrea Domnul să facă. Domnul când face o minune întrerupe pentru un moment dat nişte legi: merge pe apă, El şi Petru, dar legea gravitaţiei rămâne pe mai departe, învie un om din morţi, pe Lazăr, dar Lazăr a murit câţiva ani mai încolo. Schimbă firea apei şi o face vin, dar nu toate apele din Cana Galileii sau din împrejurimi s-au transformat în vin, nu! Minunile nu ne fac credinţa mai puternică. Şi dacă alergăm prea mult după minuni, eu îmi pun un semn de întrebare cu privire la credinţa noastră. Minunile nu ne alimentează credinţa. Pot să o confirme la un moment dat. Dar toată experienţa Scripturii ne arată că nu minunea i-a făcut pe oameni credincioşi deplin, statornici, trainici.

Dar ce i-a făcut? Hai, aduceţi-vă aminte, vă rog, de ziua de ieri: Toma puţin îndoit, aude despre Învierea Învăţătorului lui şi al lor, al apostolilor, dar vrea ceva. Nu atât să pună mâna, nu atât să se încredinţeze cu ochii şi nu simţul tactil sau simţul vizual, [nu acestea] l-au făcut pe Toma mai credincios decât înainte. Dar ce? Întâlnirea lui personală cu Iisus Cel Înviat. Asta a întărit credinţa lui Toma şi asta ne face şi pe noi credincioşi statornici, când ne întâlnim cu Cel în care credem. De aceea Toma a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu! Gata, eu m-am convins acum: Tu eşti Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Cu ceva vreme înainte de Sfintele Pătimiri oamenii vorbeau despre Domnul Hristos că ar fi Ilie, Ieremia, unul dintre prooroci şi Domnul Iisus i-a întrebat pe apostoli: dar voi, voi cine ziceţi că sunt? Asta zic oamenii, dar voi? Pentru voi Eu cine vă sunt? Şi Dumnezeu ne va întreba şi pe noi: pentru tine Eu cine sunt? Spun şi eu că Toma: Domnul meu şi Dumnezeul meu?

Credinţa mea în Domnul şi Mântuitorul Iisus Hristos nu se alimentează [doar] din afară, nici din Sfânta Lumină venită pe piatra Sfântului Mormânt. Nici din Sfânta Aghiazmă care nu se strică, nici din orice minune pe care o vedem la sfinţi, minune făcută până în zilele noastre. Nu doar de aici, ar fi insuficient. Dar de unde? Dinlăuntru. Ce diferenţă este între un om sănătos trupeşte, care are un sistem imunitar bun, "strong", cum se zice astăzi, şi care, atunci când ia contact cu un virus organismul lui luptă şi este înfrânt virusul respectiv. Dacă eşti slab, dacă eşti firav, dacă eşti pipernicit, dacă ai antecedente medicale, ai nevoie de sprijin şi din afară: de vaccin, de antibiotic, şamd. Dar omul care este sănătos lăuntric, el dinăuntru găseşte resursa să lupte contra a ceva rău, tot aşa, dinlăuntrul firii noastre celei duhovniceşti ar trebui să crească, să se reaprindă credinţa în Dumnezeu.

Nu vă bazaţi pe cele din afară! Ceea ce nu este metabolizat, primit lăuntric şi integrat în toată fibra noastră duhovnicească, piere, e relativ. Aşa cum apostolii care astăzi au văzut minunea transformării apei în vin şi alte minuni, când Iisus a

fost prins au uitat. O amnezie la o vreme când n-ar fi trebuit să fie, că nu erau bătrâni, doar Petru era ceva mai în vârstă. Şi au dat bir cu fugiţii, L-au lăsat pe Iisus singur pe cruce.

Cine totuşi a rămas? Ioan evanghelistul. Poimâine facem prăznuirea lui, una din cele două de peste an. De ce? Era om tânăr, mai simplu. El iubea pe Domnul. Şi dacă n-ar fi văzut nimic în jurul lui, nici o apă transformată în vin, nici o pâine înmulţită, nici peşti puşi în faţa celor care aşteptau acolo să mănânce, nici o Înviere, Ioan cred că tot ar fi rămas. De ce? El Îl iubea pe Domnul. El credea dinăuntru, nu avea nevoie de ceva din afară. Şi mai târziu apostolii toţi au redobândit credinţa, încă şi mai mare. Şi în timpul vieţii Domnului Hristos pe acest pământ apostolii oscilau: sporeşte-ne, Doamne, credinţa! Nu aveau credinţă statornică. Dar după aceea, după ce L-au văzut pe Domnul şi s-au întâlnit cu un altfel de Iisus după Învierea din morţi, credinţa lor a devenit o credinţă de foc şi Duhul Sfânt le-a desăvârşit această credinţă.

Acesta este gândul pe care am vrut să vi-l pun la inimă când am citit aseară, pregătindu-mă pentru acesta sfântă şi dumnezeiască Liturghie, acest pasaj din Sfânta Evanghelie, asta mi-a venit, ultimele cuvinte din Evanghelie. Asta mi-a venit să vi le împărtăşesc şi să mă rog Domnului să rodească. Minunea nu ne face în mod obligatoriu mai tari în credinţă. Dar întâlnirea personală cu Hristos, care face o minune oricând şi oricât de mare, aceea ne va face mai credincioşi.

Credinţa nu e doar un dar de la Dumnezeu, ci este o întâlnire. Dumnezeu vrea să ne-o dea, noi trebuie să fim deschişi. Fiţi deschişi, căutaţi-L pe Dumnezeu cel viu, nu umblaţi după minuni, nu alergaţi după lucruri ieşite din comun. Repet, credinţă, viaţa noastră nu este un şir nesfârşit de entuziasme venite din afară, de “waw”-uri, ci o credinţă molcomă, statornică, efervescenţă, entuziastă, dar având rădăcina în Altceva şi aceasta ne va face mai credincioşi în Domnul meu şi Dumnezeul meu, Amin!

IPS Bartolomeu (Valeriu) Anania - Noi, cei din Duminica Tomii

“De două mii de ani ne purtăm prin lume cu Toma de mână şi nu ştim prea bine de ce i se spunea Geamănul şi prea târziu ne dăm seama că-i suntem deopotrivă. Frate de credinţă şi îndoială, de înfrigurări şi aşteptare, de cutremur şi îngenunchere, el rămâne obsesia noastră perpetuă şi întruparea neputinţei noastre de a accepta Bucuria dintr-odată şi fără echivoc.

Există nu numai o dramă a Patimilor, ci şi una – mai puternică – a Învierii, şi ea se consumă, totodată, în sufletul lui Toma.

În trei trepte se consumă, toate ale lui Toma:

- ***el află şi nu-i vine să creadă;***
- ***vede şi încă se îndoieşte;***
- ***se înfrânge şi biruie.***

Nuanţele sunt revelatorii. Toma nu e necredincios prin structură, ci mai degrabă ipostaza omului care exclamă: e prea frumos ca să fie adevărat! El nu e un împietrit, cum devenise – de pildă – Iuda. ***El nu refuza să creadă; el e doar copleşit de obiectul credinţei lui virtuale.*** Fenomenul Învierii i se pare colosal. Poate că e singurul dintre ucenici care intuieşte implicaţiile ei cosmice. Toma ştie că adevărul trebuie să existe în sine, dar îl imploră să-i devină certitudine, adică adevărul lui, personal. Cei zece îi spun: am văzut pe Domnul. El nu le pune la

îndoială spusele, ci doar putinţa ochilor lor de a nu se fi înşelat. De aceea, el se hotărăşte să facă apel la simţul tactil, cel mai material dintre cele cinci. Aceasta, în ipoteza că Domnul i se va arăta şi lui. ***Toma îl vede pe Domnul. Şi totuşi, se îndoieşte de adevărul Lui. Nu se încrede în simţul văzului.*** El ştie ce poate fi o vedenie, o halucinaţie, o iluzie optică, o sugestie în masă. Prevăzuse impasul, era pregătit. Nici nu era el întâiul şovăielnic.

- ***Oare Petru nu se îndoise de cel ce umblă pe ape?***
- ***Oare acelaşi Petru nu se îndoise de dumnezeirea Celui stâlcit în bătăi?***
- ***Oare Maria Magdalena nu i se plângea Grădinarului că i se furase Stăpânul din mormânt?***

Toma şedea în faţa lui Iisus cu povara – adânc omenească – a tuturor îndoielilor Vechiului şi Noului Testament.

Îndoiala e jumătatea drumului dintre credinţă şi necredinţă, şi poate duce ori la una ori la cealaltă. Împietritul [în schimb, nota noastră] refuza deopotrivă şi adevărul şi certitudinea. El nu solicită miracolul, iar când acesta se produce totuşi şi-i oferă evidenţa, el va exclama: cu domnul demonilor îi scoate pe demoni. Toma e un necredincios numai prin aceea că, bântuit de îndoială, are nesăbuirea de a solicita minunea sensibilă. El nu cunoaşte credinţa pură şi încă nu a învăţat că minunea demonstrativă e argumentul vulgar al lui Dumnezeu pentru spiritele vulgare. Este el un spirit inferior? Până la acest prag cel puţin, aşa se arată. ***Dar Domnul îl cunoaşte mai bine pe Toma şi, înainte ca acesta să-şi fi rostit cererea, întinde palmele spre el, îi oferă urmele cuielor şi urma suliţei şi… Aici e minunea! Nu ni se spune că Toma ar fi ajuns să atingă cu degetele rănile Domnului. Gestul însuşi al lui Iisus de a i se supune sensibil îi sfărâmă îndoiala şi-l prăbuşeşte în genunchi. El nu se poate încovoia la treapta spiritului de jos. E un biruitor lăuntric: rănile Domnului sunt şi ale lui Toma, Domnul este şi al lui Toma.***

Lui Toma i se rosteşte Cuvântul. Şi ce poate fi mai sensibil decât cel prin care însuşi sensibilul şi-a luat fiinţă? Credinţa de acum a lui Toma nu e un triumf al exprienţei, nu simţurile sunt acelea care-i adeveresc realitatea Înviatului. El ştie că chiar dacă degetul său ar fi ajuns să pipăie rănile Domnului, aceasta nu i-ar fi rezolvat dilema din care, raţional, nu se poate ieşi: dacă ceea ce văd e nălucă, cum de se lasă pipăit? Iar dacă are trup, cum de a intrat prin uşile încuiate? **Credinţa lui e rodul întâlnirii dintre om şi Dumnezeu în clipa când unul îl caută iar Celălalt i se îmbie.** Să amintim iarăşi de roua care nu poate umezi floarea dacă aceasta nu i se deschide?

De curând, giulgiul de la Torino a fost din nou scos la vedere şi câteva sute de savanţi au îndreptat asupra-i lentilele, pelicule, pensete, microscoape electronice, raze de tot felul, izotopi şi ordinatoare, ca tot atâtea degete ale lui Toma, înfipte în rănile lui Iisus. Concluziile par spectaculoase, dar nu ne impresionează. O parte din lume continua să ceară minuni. ***Dar noi, cei din Duminica Tomii ştim că Minunea e zilnic cu noi, la măsura îndoielilor şi deschiderilor noastre***”.

IPS Bartolomeu (Valeriu) Anania (text datând din 1979,
apărut în cartea “Din spumele mării”,
Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995)

Episcopul Sebastian al Slatinei - Predica la Duminica a doua după Paşti (a lui Toma) - Necredinţa sau frustarea

Dreptmăritori creştini, învăţătura Bisericii noastre ne arată că, odată încheiată viaţa aceasta, ,,se trage linie” şi că dincolo de mormânt nimeni nu mai poate face nimic, fără Biserică şi urmaşii noştri, prin rugăciunile şi jertfele lor. Această învăţătură izvorăşte şi din atitudinea şi comportamentul Mântuitorului Hristos după învierea Sa din morţi. Ia gândiţi-vă! Înainte de Înviere, Domnul a petrecut în mijlocul tuturor, întâlnindu-se şi vorbind cu toţi, stând de vorbă şi cu cei care Îl ascultau, dar şi cu nemulţumitorii şi suspicioşii farisei, cărturari şi saduchei. Stătea la masă cu vameşii şi cu păcătoşii (Mc.2, 16), vorbea, predica şi Se arăta tuturor, căutând să-i folosească pe toţi.

Ei bine, dacă în viaţa Sa pământească de până la Înviere, Hristos a petrecut cu toţi după aceea se arată doar celor apropiaţi Lui, prietenilor Săi. Nu Se mai arată fariseilor, cărturarilor, saducheilor ori necredincioşilor în general. Nu mai stă de vorbă cu vameşii şi păcătoşii, căci se consumase etapa în care oamenii avuseseră posibilitatea să-L cunoască. După Înviere, Hristos are o altă atitudine: Se arată doar celor apropiaţi. Doar pentru aceştia consideră că mai merită să Se reveleze, dovedind astfel că s-a făcut deja ,,cernerea” sau alegerea, pentru că prin moarte se merge într-o altă viaţă, pentru care s-a optat deja, în decursul vieţii acesteia.

Hristos petrece, aşadar, încă patruzeci de zile pe pământ după învierea Sa din morţi ca să îi încredinţeze de realitatea Învierii doar pe prietenii şi apropiaţii Săi,adică pe cei aleşi pentru Împărăţia Cerurilor. Astfel,

- *Se arată mai întâi Mariei Magdalena, din care scosese şapte demoni (Lc.8, 2), iar apoi*
- *Se arată femeilor mironosiţe, pe când acestea se întorceau de la mormânt, zicându-le :,,Bucuraţi-vă!''(Mt.28, 9)*
- *S-a arătat, după aceea, ucenicilor Săi în ,,Mica Galilee''' pe muntele Eleon, intrând pe uşile încuiate (Mc.16, 7), iar apoi*
- *S-a arătat deosebi la doi dintre ucenici, Luca şi Cleopa, pe când aceştia mergeau la o ţarină din Emaus (Lc.24, 13).*

În sfârşit şi, de aceea sărbătorim în duminica aceasta pe Sfântul Toma, Mântuitorul Hristos S-a arătat şi acestui apostol pe care, vreau să spun încă de la început că pe nedrept poporul l-a etichetat drept ,,necredinciosul”, ca şi cum ceilalţi ar fi crezut în Înviere…

Vreţi să spuneţi că Maria Magdalena a fost dispusă să creadă în El, de vreme ce L-a confundat cu grădinarul?(În.20, 15) Nu se aştepta să-L întâlnească pe Hristos înviat din morţi, ci se interesa să afle cine I-a luat trupul din mormânt.

Femeile mironosiţe, oare, au crezut în El, de vreme ce ***,,n-au spus nimănui nimic, căci se temeau”?(Mc.16, 8)*** căci, înspăimântate, erau gata-gata să nu dea ascultare cuvântului Domnului care le zisese:***,,Mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui şi lui Petru că va merge în Galileia, mai înainte de voi; acolo Îl veţi vedea, după cum v-a spus” (Mc.16,7).***

Cei doi ucenici, Luca şi Cleopa, oare au crezut în Învierea Lui, de vreme ce nici nu L-au recunoscut mai înainte de frângerea pâinii? (Lc.24, 35)

A crezut, oare, cineva, că Domnul a înviat? Este motivul pentru care Hristos a ales să mai petreacă pe pământ alte patruzeci de zile, ca să-i încredinţeze, nu pe toţi, ci pe cei aleşi, pe prietenii Săi, de faptul că El cu adevărat a înviat din morţi.

De ce atunci poporul l-a etichetat pe Sfântul Toma ca fiind ,,necredincos”? Probabil pentru că acesta ,,L-a provocat” pe Hristos! Nu cu ateism, nici cu aroganţă, ci cu amărăciune şi frustare! S-a simţit nedreptăţit; s-a simţit respins. De ce? Pentru că Domnul Se arătase Mariei Magdalena, femeilor mironosiţe, celor doi care mergeau spre Emaus, ucenicilor în după amiaza Învierii şi lui Simon Petru,

când l-a repus în demnitatea apostolească (În.21, 15-17) din care căzuse prin lepădare. Numai lui, lui Toma, nu i Se arătase şi tradiţia spune că acesta a plâns şi s-a considerat nedreptăţit:„Nu am fost şi eu, oare, ucenic al Său? Nu L-am slujit şi eu trei ani şi jumătate? Nu I-am ascultat şi eu învăţătura şi nu m-am arătat şi eu gata să mor împreună cu El?” Aduceţi-vă aminte că, la învierea lui Lazăr, Hristos le-a zis ucenicilor Săi: ***„Lazăr, prietenul nostru, a adormit; Mă duc să-l trezesc”,*** la care Apostolul Toma a replicat: ***„Să mergem şi noi şi să murim cu El”(În.11, 11 şi 16).***

Iată-l pe Sfântul Toma, aşadar, la fel de „credincios” ca ceilalţi şi la fel de gata să-şi dea viaţa pentru El. Şi, cu toate acestea, suntem astăzi în a opta zi de la Înviere, şi pe Toma, Hristos îl „trecuse cu vederea”; nu i Se arătase. De aceea, nu din necredinţă, ci dintr-o amărăciune firească, dintr-o nedreptate pe care a simţit-o profund apăsându-i inima şi din frustrare, Apostolul Toma a spus aceste cuvinte pe care poporul s-a grăbit să i le eticheteze drept necredinţă: ***„Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede”(În.20, 25).***

Dacă ar fi fost vorba de necredinţă sau aroganţă, Hristos nu S-ar mai fi arătat Apostolului Toma, pentru că după Înviere El nu S-a mai arăt decât celor care au meritat. A fost, însă, altceva: a fost mâhnire, a fost amărăciune, a fost frustarea de a nu fi considerat şi el vrednic de a-L vedea pe Domnul înviat, alături de ceilalţi ucenici, alături de Petru chiar, care se lepădase de trei ori de El. Acela Îl întâlnise pe Hristos, iar Toma nu. Este motivul pentru care astăzi Domnul vine în foişorul din Ierusalim, intră prin uşile încuiate la ucenici (În.20, 26) şi îl „îndreptăţeşte” pe Apostol cu aceste cuvinte: ***„Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios, ci credincios”(În.20, 27).***

Şi, credeţi dumneavoastră că Toma s-a apropiat să pună degetul în semnul cuielor, sau a pipăit coasta rănită a Domnului? Scriptura nu ne spune că Toma a fost atât de „trupesc”. Numai dacă ar fi făcut-o, am fi putut spune că aceasta într-adevăr a avut o problemă de credinţă. Toma însă nu s-a apropiat de Hristos să-i pipăie rănile, i-a fost de ajuns cuvântul Său Dumnezeiesc pentru a-L recunoaşte. I-a fost de ajuns bunăvoinţa Domnului de a i Se arăta şi lui, ca să-i treacă mâhnirea şi să-i potolească amărăciunea şi frustarea şi să declare: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!” Fără să-L pipăie! Iar Hristos i-a răspuns aşa, ca să ne încredinţeze pe noi de faptul că Toma nu a fost necredincios, ci credincios: „Pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!”(În.20, 29)

„A văzut”, aşadar, nu a mai pus mâna sa în coasta Lui şi nu a mai pipăit rănile ca să se convingă de faptul că avea de-a face cu Hristos Cel Înviat din morţi.

Iubiţi credincioşi, Iisus a adăugat şi sintagma ***„Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!”(În.20, 29),*** referindu-Se la noi, cei de peste veacuri, care suntem prietenii Săi, cei aleşi, cei pentru care El înviază în fiecare an şi cu care petrece nu doar patruzeci de zile după învierea Sa, ci petrece zi de zi şi clipă de clipă înlăuntrul nostru, în fiinţa noastră , ca să ne încredinţeze că a înviat cu adevat, că este viu şi că este cu noi. ***Hristos nu refuză mâhnirea noastră, ori lupta şi dorinţa noastră de a ne convinge de adevăr. Nu poate tolera, însă necredinţa sau aroganţa. Buna cuviinţă lui Toma şi justificata lui mâhnire nu L-au ofensat pe Domnul, ci dimpotrivă, L-au făcut să-i răspundă şi să i Se arate, de unde înţelegem că dorinţa noastră legitimă de a-L cunoaşte, a-L recunoaşte ori a-L „întâlni” şi „simţi” pe Hristos, fie în Taina Sfintei Spovedanii, fie în Taina Sfintei Împărtăşanii, în post şi în toate celelalte fapte bune sunt dorinţe pe care El le binecuvântează. Nu poate tolera, însă ateismul, aroganţa sau îndărătnicia celor care se opun adevărului oricât de evident ar fi el! Şi a fost adevărul lui Hristos atât de evident de-a lungul celor două milenii, cu vârf şi îndesat…***

Oamenii, însă, sunt aceia pe care îi vedem cu toţii. Puţini aleşi, chiar dacă mulţi, adică toţi chemaţi la credinţă, iar duminica de astăzi, a încredinţării lui Toma, este totodată şi o încredinţare a noastră de faptul că Mântuitorul Hristos, închis în mormânt, a înviat; S-a arătat a fi Dumnezeu adevărat şi ne-a cerut tuturor să trăim viaţa aceasta creştină împreună cu El, ca aleşi ai Săi.

Atenţie, însă, că la finalul vieţii acesteia se trage linia şi tradiţia spune că în cele ce vom fi aflaţi, în acelea vom şi judecaţi! Hristos, prin atitudinea şi comportamentul Său de după Înviere, arată că nu mai este al tuturor, ci doar al celor aleşi, iar cei respinşi sau aflaţi de-a stânga, aşa cum se zice în evanghelia Înfricoşătoarei Judecăţi (Mt.25, 31-46), nu mai sunt ai Lui.

Dragii mei, încredinţarea de astăzi a Apostolului Toma ne face şi pe noi să credem că într-adevăr Hristos a înviat, că ne poate învia şi pe noi şi ne poate duce la viaţa cea veşnică împreună cu El, ca aleşi ai Săi. Numai să lepădăm de la noi necredinţa, aroganţa, încăpăţânarea de a nu crede Sfânta Scriptură, de a nu-i crede pe Sfinţii Părinţi care ne-au învăţat că aşa se trăieşte viaţa în Dumnezeu şi aşa trăind-o putem să rămânem aleşi ai Lui, în comuniune cu El în viaţa de apoi. ***Hristos este gata să petreacă împreună cu noi şi dincolo de moarte. El, după cum a petrecut cu ucenicii Săi, cu cei aleşi şi apropiaţi, este gata să petreacă şi cu noi viaţă duhovnicească, viaţă dumnezeiască, viaţă creştină adevărată.***

Să ne rugăm Lui, aşadar, să ne dăruiască şi nouă credinţa Sfântului Toma, căruia nu a trebuit să i se dovedească nimic. A vrut doar să-L întâlnească şi el pe Hristos. L-a întâlnit, I-a auzit vocea, I-a recunoscut Duhul şi a spus: ***„Domnul meu şi Dumnezeul meu"(În.20, 28).*** Să-L recunoaştem şi noi pe Dumnezeu şi să petrecem împreună cu El: Domnul nostru şi Dumnezeul nostru! Să ducem viaţă bineplăcută Lui, să fim aleşii Săi, să fim prietenii Lui, petrecând împreună cu El toată viaţa. Şi atunci cu siguranţă, după ce se va trage linia şi vom păşi în viaţa de dincolo, nu vom putea decât să petrecem în mod firesc în continuare împreună cu El, în realitatea vieţii veşnice, Amin.

Preafericitul părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica a II- a după Paşti (a Sfântului apostol Toma) - Biruinţa credinţei asupra îndoielii

Sfânta Evanghelie din duminica de după sărbătoarea Învierii Domnului este Evanghelia Duminicii numită Duminica Tomii pentru că al doilea personaj principal în această Evanghelie, pe lângă Mântuitorul Iisus Hristos, este Sfântul apostol Toma. Evanghelia este plină de înţelesuri duhovniceşti sau semnificaţii spirituale pentru viaţa Bisericii în general şi pentru viaţa fiecărui creştin în special.

Biserica trăieşte din credinţa Apostolilor, iar modul în care Apostolii au arătat credinţa lor în Iisus Hristos cel Înviat este lumina credinţei Bisericii. Evanghelia ne arată că în seara zilei Învierii Sale Mântuitorul Iisus Hristos a intrat prin uşile încuiate în casa în care se aflau ucenicii Săi adunaţi de frica iudeilor şi a stat în mijlocul lor şi le-a zis: ***'Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl vă trimit şi Eu pe voi. Şi zicând acestea a suflat asupra lor şi le-a zis: Luaţi Duh Sfânt! Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi'*** (Ioan 20, 21-22). Toma însă nefiind de faţă la prima arătare a Mântuitorului în mijlocul ucenicilor Săi a zis mai târziu: ***'Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnele cuielor şi dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui nu voi crede'*** (In. 20, 25). De aceea, pentru a-l încredinţa pe Toma de realitatea învierii Sale ca şi pe ceilalţi ucenici, după opt zile, Mântuitorul Iisus Hristos S-a arătat încă o dată Apostolilor Săi, trecând, de asemenea, prin uşile încuiate şi stând în mijlocul lor le-a zis: ***'Pace vouă'***, dar acum S-a adresat în mod deosebit lui Toma zicându-i: ***'Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fii necredincios, ci credincios'***. (Ioan 20, 27)

Hristos, Domnul vieţii şi Dumnezeu adevărat

Mântuitorul, într-un mod pedagogic sau pastoral şi pe un ton de mustrare, i-a arătat lui Toma realitatea sau adevărul Învierii Sale din morţi printr-o dovadă palpabilă, fizică, de atingere a trupului Său înviat din morţi. În momentul în care Sfântul Apostol Toma a atins cu mâinile lui urmele cuielor din mâinile lui Iisus şi urma rănii pe care a lăsat-o lancea care I-a străpuns coasta Lui, el nu a zis: cred că ai înviat, ci a spus ceva mai mult: **'Domnul meu şi Dumnezeul meu'** (Ioan 20, 28). Adică ***Toma a mărturisit că Mântuitorul Iisus Hristos este Domnul sau Stăpânul vieţii şi Dumnezeu adevărat.*** Cântările liturgice ale Bisericii, pe care le auzim cântându-se la strană în această duminică, mai ales la Utrenie, spun că atunci când Toma a atins coasta Mântuitorului Înviat din morţi el s-a atins de '***osul dumnezeirii Sale***'. Deci, ***Sfântul apostol Toma nu a mărturisit doar Învierea lui Hristos, ci şi dumnezeirea Sa.*** Toma s-a atins de un trup văzut şi L-a mărturisit pe Fiul lui Dumnezeu Cel nevăzut prezent în trupul Său înviat, a atins trupul limitat şi a mărturisit pe Dumnezeu Cel nelimitat; a atins trupul cel creat sau zămislit din Fecioara Maria şi a mărturisit pe Dumnezeu Creatorul Cel necreat.

Îndoiala poate fi vindecată

Deşi, la început, Sfântul Toma s-a îndoit, îndoiala lui a fost biruită sau vindecată în sensul că el a devenit un mărturisitor puternic al adevărului Învierii Mântuitorului şi al dumnezeirii Sale. Ca atare, Mântuitorul Iisus Hristos i-a spus lui Toma: '***Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!***' (Ioan 20, 29), ***adică fericiţi sunt cei ce n-au văzut cu ochii trupului, dar au crezut***. Deci ***credinţa nu este o vedere fizică, trupească, prin simţuri, ci este o vedere spirituală, cunoaşterea realităţilor spirituale nevăzute şi netrecătoare.***

Mântuitorul Iisus Hristos îi fericeşte pe cei ce au această putere sau capacitate spirituală de a cunoaşte cele nevăzute, de a vedea dincolo de vederea fizică, corporală. De aceea, **Sfântul apostol Pavel** spune : '***Cele ce se văd sunt trecătoare, iar cele ce nu se văd sunt veşnice***' (II Corinteni 4, 18). Dumnezeu, fiindcă este netrecător şi nemărginit, nu poate fi văzut cu ochii noştri trupeşti sau fizici limitaţi. Însă sufletul care este luminat de credinţă poate vedea dincolo de vederea fizică.

Evanghelia de astăzi se termină cu învăţătura sau concluzia cea mai profundă referitoare la credinţă. '***Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, şi, crezând, să aveţi viaţă în numele Lui***' (Ioan 20, 31).

Răsplata pentru credinţă, viaţa veşnică

Evanghelia nu se referă doar la credinţa şi convingerea lui Toma, ci se referă la toţi cei care vor crede în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel nevăzut Care S-a făcut văzut prin întrupare pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire. Iar rodul credinţei în El este viaţa veşnică. De aceea, când mărturisim credinţa în Iisus Hristos şi în Învierea Lui noi ne-am decis deja că dorim să avem viaţă veşnică. ***Noi credem în Dumnezeu nu pentru ca să ne meargă mai bine aici în lume, să avem un avantaj trecător, ci noi credem în Dumnezeu, în Iisus Hristos Cel Înviat, pentru că vrem să trăim veşnic în iubirea Lui, adică să primim viaţa veşnică în comuniune cu El şi cu Preasfânta Treime.*** Aceasta este concluzia Evangheliei de astăzi. Deşi multe alte minuni a făcut Iisus, nu s-a scris despre toate minunile Sale, ci doar despre o parte din ele. Aşadar, ***scopul scrierii Evangheliei este acela de a întări credinţa Bisericii, iar cine crede în Iisus Hristos, Cel Răstignit şi Înviat ca fiind, cu adevărat, Fiul lui Dumnezeu, acela are viaţă veşnică***. **Scopul credinţei este, deci, acela de-a iubi şi dobândi viaţa veşnică.** **Credinţa** nu este o simplă convingere intelectuală, de ordin filosofic sau cultural, ci ea **este o legătură vie între credincios şi Dumnezeu, iubitorul de oameni.**

Credinţa nu este o aşteptare pasivă, ci şi o pregustare spirituală a Împărăţiei cerurilor prin rugăciune şi iubire jertfelnică.

Aceasta ne-o spune **Sfântul apostol Pavel** zicând: '***Credinţa este încredinţarea celor nădăjduite şi dovedirea celor nevăzute***' (Evrei 11, 1). Deci ea este o pregustare a unor realităţi promise şi o dovedire a unor daruri sfinte nevăzute cu ochii trupeşti. Prin urmare, vedem că, de fapt, **credinţa este o relaţie, o legătură vie cu Dumnezeu Care ne promite ceva şi ne dăruieşte în arvună bucuria comuniunii cu El:** ***'Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul'*** (Psalmi 33, 8). Toate Sfintele Taine sau Sacramente ale Bisericii sunt o pregustare a bucuriei din Împărăţia cerurilor, din bucuria lui Hristos Cel Înviat din morţi. De unde ştim noi aceasta? De la **Sfântul apostol Petru**. Ce spune, de fapt, Sfântul Apostol Petru? '***Pe Iisus Hristos fără să-L fi văzut, Îl iubiţi; întru El, deşi acum nu-L vedeţi, voi credeţi şi vă bucuraţi cu bucurie negrăită şi preamărită***' (I Petru1, 8).

'Îl iubiţi deşi nu-L vedeţi, credeţi în El deşi nu-L vedeţi acum, dar crezând vă bucuraţi în El cu o bucurie negrăită', mai presus de orice exprimare în cuvinte şi preaslăvită, adică o bucurie care vine din slava lui Dumnezeu, de la Hristos Cel Înviat din morţi şi înălţat întru slava cerească. Aceasta înseamnă bucurie negrăită şi preaslăvită, bucuria slavei Învierii Sale. Apoi, Sfântul Apostol Petru adaugă imediat: '***Dobândind răsplata credinţei voastre, mântuirea sufletelor***' (I Petru 1,

9). Cu alte cuvinte el spune: **Recompensa sau răsplata pentru credinţa voastră este mântuirea sufletelor voastre, adică unirea voastră cu Dumnezeu.** Îl iubiţi pe Cel pe care nu l-aţi văzut, credeţi în Cel pe care nu-L vedeţi, dar vă bucuraţi întru El cu bucurie negrăită şi preaslăvită. ***Deşi nu Îl vedem cu ochii trupeşti, Îl simţim, prin credinţă, cu toată inima şi cu toată fiinţa noastră. Iar când se stabileşte legătura noastră cu El prin credinţă, prin rugăciune şi prin fapte bune, prezenţa lui Hristos în viaţa credinciosului aduce multă bucurie negrăită şi prea slăvită.*** De aceea, ***Sfântul Maxim Mărturisitorul († 662), în secolul al VII-lea, a vorbit despre virtutea credinţei pe care o consideră a fi puterea de legătură, energia care înfăptuieşte unirea desăvârşită, nemijlocită, imediată şi mai presus de înţelegere a credinciosului, a celui ce crede, cu Dumnezeu Cel crezut.*** Este, deci, foarte clar că pentru Sfinţii Bisericii credinţa nu este simplă convingere intelectuală, ci o putere duhovnicească care înfăptuieşte legătura între cel care crede şi Dumnezeu Cel crezut. În această legătură nevăzută trăim noi, în legătura vie între noi credincioşii şi Dumnezeu Cel nevăzut, dar prezent real. Iar prezenţa Lui în om este roditoare de bucurie negrăită şi preaslăvită în viaţa noastră zilnică încă începând din lumea aceasta, de pe pământ. De aceea, Mântuitorul spune: '***Cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi***' (Ioan 11, 25). ***Chiar dacă moare cu trupul, va fi viu cu sufletul. Iată cum credinţa aceasta ca legătură vie dintre credincios şi Dumnezeu în care credem este lumina vieţii Bisericii pe pământ şi arvuna vieţii celei veşnice şi pregustarea bucuriei preaslăvite din Împărăţia Preasfintei Treimi.***

Credinţa, un dar ce trebuie cultivat

În Duminica Tomii trebuie să aducem mulţumire lui Dumnezeu pentru darul credinţei. Credinţa este un dar. Dumnezeu dăruieşte tuturor oamenilor acest dar, însă nu toţi oamenii îl cultivă. Toţi oamenii sunt chemaţi la mântuire, pentru că ***'Dumnezeu doreşte ca tot omul să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină'*** (I Timotei 2,4). Pentru faptul că ***omul este creat după chipul lui Dumnezeu, ca Persoană veşnic vie*** (cf. Facere 1,26), el are deja pusă temelia pentru legătura sa cu Dumnezeu, legătură personală, inteligentă şi iubitoare sau afectivă. Totuşi, nu toţi oamenii cultivă acest dar al legăturii lor posibile cu Dumnezeu. Mulţi oameni nu merg cu gândirea lor până la capăt ca să se întrebe cine a făcut cerul şi pământul, soarele şi luna, aerul şi apa de care oamenii beneficiază pentru a exista, ci se poartă în creaţia lui Dumnezeu ca şi când Dumnezeu nu ar exista. Dacă însă noi nu vrem să comunicăm cu Dumnezeu, aceasta nu înseamnă că Dumnezeu nu există. ***Cei care comunică totuşi cu El prin rugăciune, prin credinţă şi prin fapte bune, aceia primesc încă din lumea aceasta bucuria cea negrăită şi preaslăvită a credinţei lucrătoare prin iubire.*** Aici, pe pământ, uneori primim bucurie adesea

printre necazuri, printre încercări, şi o primim doar ca pe o arvună, însă în Împărăţia lui Dumnezeu o vom primi în plinătate, mai ales după învierea cea de obşte, când şi trupul omului va participa la bucuria veşnică a sufletului său.

Să mulţumim lui Dumnezeu pentru acest mare dar al credinţei întrucât suntem fericiţi dacă am crezut, deşi nu am văzut cu ochii trupeşti, ci am văzut cu ochii sufleteşti adevărul Învierii lui Hristos. De aceea, noi cântăm duminica: '***Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm şi o mărim***'.

Răspunsul la predicarea Evangheliei este credinţa noastră

Noi credem că Hristos-Domnul a înviat pentru că Sfinţii Apostoli care ne-au propovăduit Evanghelia lui Hristos au văzut cu ochii lor trupeşti pe Hristos Cel Răstignit şi Înviat. ***Credinţa vine din auzirea Evangheliei, iar apoi ea se confirmă şi se luminează prin bucuria prezenţei lui Hristos Cel Înviat în inima celui care crede.*** Aici vedem legătura tainică dintre predica Evangheliei ca propunere a adevărului credinţei şi răspunsul sau acceptul nostru în credinţă ca mărturisire: ***'Cred, Doamne, şi mărturisesc'***. Mai întâi ascultăm Evanghelia şi apoi mărturisim Crezul. De la cine am învăţat noi aceasta? De la femeile mironosiţe şi de la Sfinţii Apostoli. ***Femeile mironosiţe au fost cele dintâi persoane care au crezut în Învierea Mântuitorului.*** Când au crezut? După ce au ascultat vestea cea bună a Învierii Lui predicată de către înger la mormânt. '***Căutaţi pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici (a spus îngerul femeilor purtătoare de aromate)… Mergeţi şi spuneţi ucenicilor Lui…' (Marcu 16, 6 – 7).***

Cea dintâi vestire privind Învierea lui Hristos fost făcută de îngerii de la mormânt către femeile mironosiţe. Ele însă n-au spus: Ne îndoim, nu credem, ci au auzit şi au crezut. Apoi s-au întors spre casă cu bucurie şi cu teamă, teamă de mister, de neobişnuit, şi bucurie pentru vestea cea bună pe care au auzit-o şi care a rodit în inima lor multă credinţă. Au crezut din auzire pentru că li s-a vestit Evanghelia Învierii de către înger. Iar pe când se întorceau ele spre Ierusalim, pe neaşteptate, L-au întâlnit pe Însuşi Domnul Hristos Cel Înviat, Care le-a zis: ***'Bucuraţi-vă, nu vă temeţi'***. ***Credinţa lor venită din primirea Evangheliei a fost confirmată de întâlnirea lor cu Iisus Hristos Cel Înviat.*** Evanghelia ne spune că atunci când ele L-au văzut pe Iisus s-au închinat Lui, şi au cuprins picioarele Lui. Atingând picioarele lui Hristos, pe când s-au închinat în faţa Lui, femeile mironosiţe au simţit că, de fapt, adevărul împărtăşit lor de către îngeri prin predică, prin bună vestire, s-a confirmat prin întâlnirea cu Hristos Cel înviat. Şi de atunci

până astăzi ***tot aşa se cultivă credinţa în viaţa Bisericii: auzim Evanghelia, credem în inima noastră adevărul ei şi mărturisim cu glas tare în Crez, iar apoi ne întâlnim cu Hristos în Sfânta Euharistie.***

Prin credinţă vedem pe Hristos Cel înviat prezent în Biserica Lui

Când intrăm în biserică duminica sărutăm icoana Învierii lui Hristos, pe care o găsim pe iconostasul mic din dreapta, ne întâlnim cu Hristos prin rugăciune şi prin ascultarea Evangheliei, iar apoi, într-o formă sensibilă, ne întâlnim cu El în Sfânta Euharistie, primind Trupul şi Sângele Lui, ca arvună a vieţii şi iubirii veşnice din Împărăţia cerurilor. Ceea ce au trăit femeile mironosiţe sau purtătoare de aromate, ceea ce au trăit ucenicii care l-au văzut pe Hristos înviat şi au atins coasta Lui străpunsă, aceea se mărturiseşte şi transmite de către Biserică. Din credinţa celor care L-au văzut cu ochii trupeşti pe Hristos Cel înviat ne întărim credinţa noastră văzându-L pe Hristos cu ochii sufletului sau cu ochii credinţei.

De aceea putem spune ***'Învierea Lui Hristos văzând'*** şi Îi mulţumim Lui pentru darul cel mare al credinţei ca mod de cunoaştere a prezenţei Lui iubitoare în viaţa Bisericii şi în viaţa noastră a fiecăruia. Prin urmare, să fim şi noi vestitori ai Învierii Mântuitorului Iisus Hristos, să fim şi noi mărturisitori ai iubirii lui Hristos pentru oameni spre slava Lui şi spre a noastră mântuire. Amin!

„Credinţa în Hristos este izvor de viaţă veşnică”

Arhid. Ştefan Sfarghie
26 apr, 2020

În Duminica a 2-a după Paşti, a Sfântului apostol Toma, Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a săvârşit Sfânta Liturghie în Paraclisul istoric „Sfântul mare mucenic Gheorghe” din Reşedinţa Patriarhală. Prea fericirea Sa a spus că pasajul evanghelic citit în cadrul Sfintei Liturghii (Ioan 20, 19-31) ne arată că de fapt „credinţa în Hristos este izvor de viaţă veşnică”.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a enumerat cinci învăţături esenţiale care se desprind din Evanghelia -Duminicii a 2-a după Paşti:

- „În primul rând, Domnul Iisus Hristos cel înviat a venit la ucenicii Săi trecând prin uşile încuiate, a stat în mijlocul lor şi le-a spus: Pace vouă! (Ioan 20, 19), arătându-le apoi mâinile şi coasta Sa, care au fost străpunse în timpul răstignirii Sale pe cruce. Iisus a venit la ei pentru a-i încredinţa de adevărul Învierii Sale.
- În al doilea rând, Hristos cel înviat din morţi îi trimite pe ucenici să-L mărturisească la toate popoarele zicând: precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit şi Eu pe voi (Ioan 20, 21).
- În al treilea rând, Hristos cel înviat din morţi le dăruieşte ucenicilor Săi harul sau puterea de a ierta păcatele oamenilor, instituind astfel Sfânta Taină a Mărturisirii sau a Spovedaniei. Prin aceasta vedem că Mântuitorul Iisus Hristos le împărtăşeşte acest har ucenicilor săi zicând: Luaţi Duh Sfânt!

Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate; şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute (Ioan 20, 22-23).

- În al patrulea rând, vedem că, întrucât Toma nu a fost la prima întâlnire cu ucenicii atunci când a venit Iisus, el a exprimat o îndoială, nu a crezut că Iisus a înviat până când nu s-a lămurit, până când nu a pus degetul său în semnul cuielor care au străpuns mâinile lui Iisus şi până nu a pus mâna sa în coasta Lui, care a fost străpunsă de lance. De aceea, Iisus Hristos a venit a opta zi din nou acolo unde se aflau împreună ucenicii Lui, dar de data aceasta fiind prezent și Toma. El a venit la ei în mod special pentru a-l încredinţa pe Toma de învierea Sa din morţi.
- În al cincilea rând, Hristos cel înviat din morţi îi fericeşte pe cei care nu L-au văzut înviat, dar cred că El a înviat din morţi.

Sfârşitul Evangheliei de astăzi ne arată că, de fapt, credinţa este o legătură vie a credincioşilor cu Hristos cel înviat din morţi", a arătat Preafericirea Sa.

Întâistătătorul Bisericii noastre a precizat că Sfântul apostol Toma, fiind vindecat de îndoială, a mărturisit dumnezeirea lui Hristos. „În tradiţia iudaică, Dumnezeu este nevăzut, necuprins şi neapropiat, adică inaccesibil. Sfântul apostol Toma, după ce a atins trupul unui Om, a mărturisit dumnezeirea Lui. A atins un trup limitat şi a mărturisit pe Dumnezeu Cel nelimitat. A atins un trup omenesc şi a mărturisit prezenţa dumnezeirii în acest trup al lui Hristos înviat din morţi.

Prin aceasta vedem că, aşa după cum Sfântul evanghelist Ioan, stând cu capul pe pieptul Mântuitorului la Cina cea de Taină, a mărturisit mai târziu că Dumnezeu este Iubire, acum Sfântul apostol Toma cel vindecat de îndoială, de şovăială în a crede, Îl mărturiseşte pe Iisus, nu doar ca fiind Cel înviat din morţi, ci fiind Domn şi Dumnezeu (Ioan 20, 28) (...). Mântuitorul Iisus Hristos vrea să-l aducă pe Toma la aceeaşi vrednicie şi la aceeaşi bucurie împreună cu toţi ceilalţi ucenici care au crezut în El. Harul iubirii milostive a lui Hristos este foarte cuprinzător: El nu exclude, El ajută pe omul care are îndoieli să se întărească în credinţă şi să-L mărturisească pe Hristos", a spus Preafericirea Sa.

În continuare, patriarhul României a explicat semnificaţia cuvintelor Mântuitorului adresate Sfântului apostol Toma: Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut (Ioan 20, 29). „Hristos fericeşte pe cei care nu L-au văzut pe El înviat, dar au crezut ceea ce au spus ucenicii Săi, care au fost martorii Învierii Sale. Această fericire este fericirea credinţei. Prin aceasta vedem că, de fapt, credinţa este o virtute, este un dar al lui Dumnezeu, pe care omul este chemat să-l cultive. Credinţa este un mod de cunoaştere a prezenţei lui Dumnezeu în creaţie, dar mai ales a prezenţei şi lucrării

Lui în Biserică, este un mod de cunoaştere mai presus de simţurile trupeşti, mai presus de atingerea cu mâinile a trupului lui Hristos. Această cunoaştere prin credinţă este superioară cunoaşterii materiale, în sensul că prin credinţă putem cunoaşte cele nevăzute, nelimitate şi netrecătoare (...). Prin credinţă noi cunoaştem realităţile eterne, cereşti, imateriale şi veşnice. Credinţa este capacitatea omului de a simţi şi de a vedea cu ochii sufletului ceea ce nu se vede cu ochii trupului", a explicat părintele patriarh Daniel.

La final, Preafericirea Sa a arătat modul în care noi primim în Biserică darul vederii şi al simţirii duhovniceşti a lui Hristos: „Mai întâi, ascultăm Evanghelia lui Hristos, ascultăm ce ni se spune în Evanghelie despre Hristos. Apoi, ca răspuns la ceea ce am auzit în Evanghelie, mărturisim Crezul, care este o formă condensată a credinţei ortodoxe. În Crez mărturisim că Hristos cel răstignit a înviat a treia zi şi că noi aşteptăm învierea morţilor şi viaţa veacurilor. Numai după ce am mărturisit Crezul urmează împărtăşirea prin Euharistie cu Hristos".

Părintele patriarh Daniel i-a îndemnat pe credincioşi să se roage Mântuitorului Iisus Hristos ca să-i întărească în credinţă, aşa cum l-a întărit pe ucenicul Său Toma, „să ne dăruiască pacea şi bucuria Sa, mai ales în aceste vremuri de mare tulburare. Să cerem pacea lui Hristos ca El să vină la noi prin uşile sufletelor încuiate uneori de îndoială, de frică prea mare, de spaimă şi de panică şi să le deschidă, să ne dăruiască pacea Sa binecuvântată şi sfântă. Să-I cerem să ne dăruiască bucuria Sa în mijlocul multor întristări.

Oamenii au nevoie de bucurie, de întărire, de aceea, noi, ca vestitori ai Învierii lui Hristos, trebuie să transmitem bucurie în jurul nostru prin cuvinte frumoase, prin faptele iubirii milostive, prin ajutorarea celor singuri, bolnavi, bătrâni şi îndoliaţi. Făcând toate acestea, arătăm că şi noi suntem ca şi apostolii lui Hristos, vestitori ai Învierii Sale şi ai bucuriei Sale", a îndemnat Preafericirea Sa.

Istorioară – Urmele mâinilor lui Dumnezeu

Pe un drum de munte, s-au întâlnit doi ţărani. Unul dintre ei, mai răutăcios, l-a întrebat pe celălalt:
- Am auzit că mergi des la Biserică şi că te rogi mult. Dar de unde ştii tu că există Dumnezeu?

Ca şi când nu l-ar fi auzit, celălalt ţăran l-a întrebat la rândul său:
- Spune-mi, crezi că vitele noastre au fost astăzi la păşune?

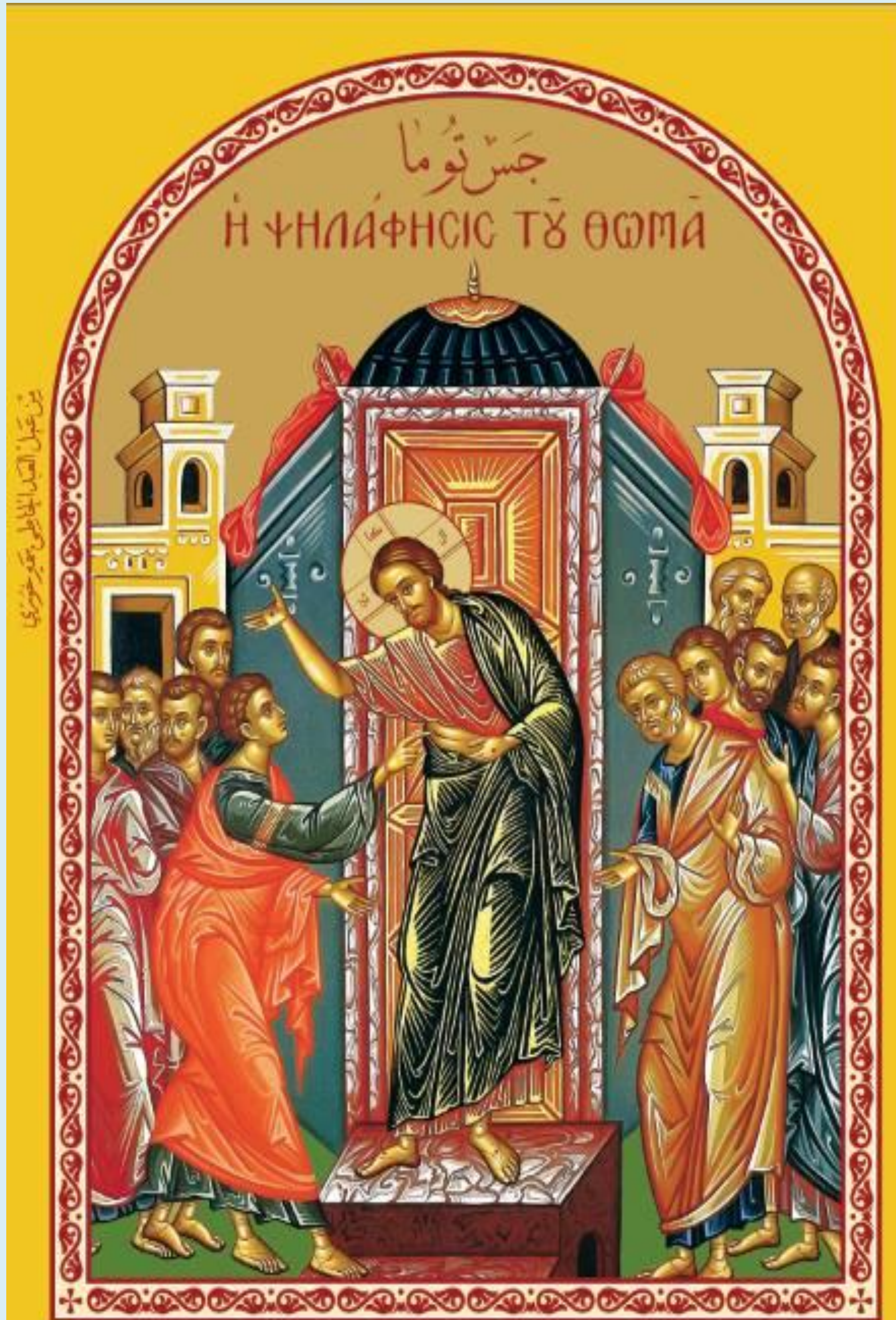
- Da, cu siguranţă, priveşte pământul moale, este plin de urmele lor!

- E, acum priveşte şi tu soarele ce tocmai a răsărit peste dealuri, priveşte pădurea înverzită din faţa noastră, priveşte-te pe tine şi pe oamenii din jurul tău! Toate acestea sunt urmele mâinilor lui Dumnezeu Atotputernicul şi Atotţiitorul. Cum să fi fost făcute toate acestea, dacă nu din iubirea lui Dumnezeu şi pentru ce să le fi făcut El aşa cum sunt dacă nu tot pentru iubire? Mai încape îndoială?

***

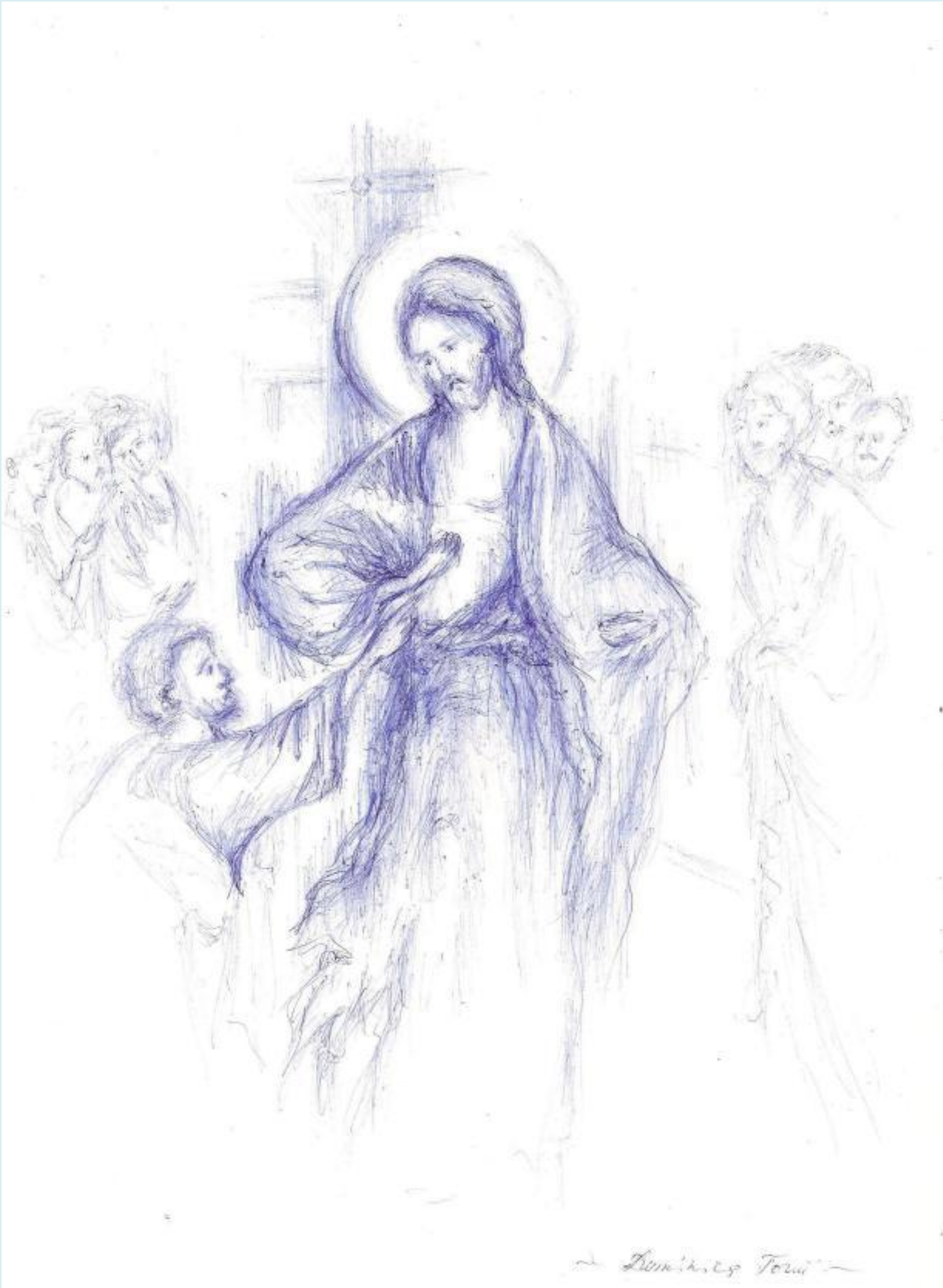
"Unicul adevăr este iubirea. Iubirea este aceea care dă viaţă şi căldură, care inspiră şi călăuzeşte. Iubirea este sigiliul pus creaţiei, semnătura Creatorului. Iubirea explică lucrul mâinilor Sale." (Părintele Theoklitos)

Icoane

Η ΨΗΛΑΦΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ
IC XC
Ο ΩΝ

И҆СПЫТА́НІЄ ѲѠМІ́НО
РЕБРЪ Г҃НИХЪ

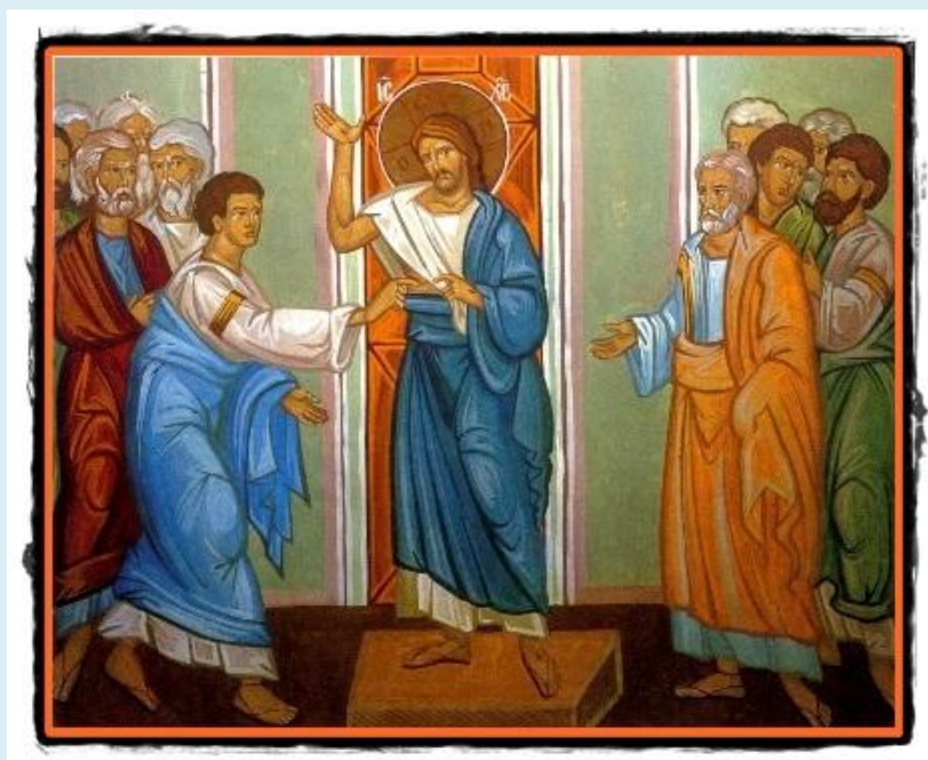

DUMINICA SF. APOSTOL TOMA

THE INCREDULITY OF ST. THOMAS

ÎNCREDINȚAREA
LUI TOMA
IC
XC

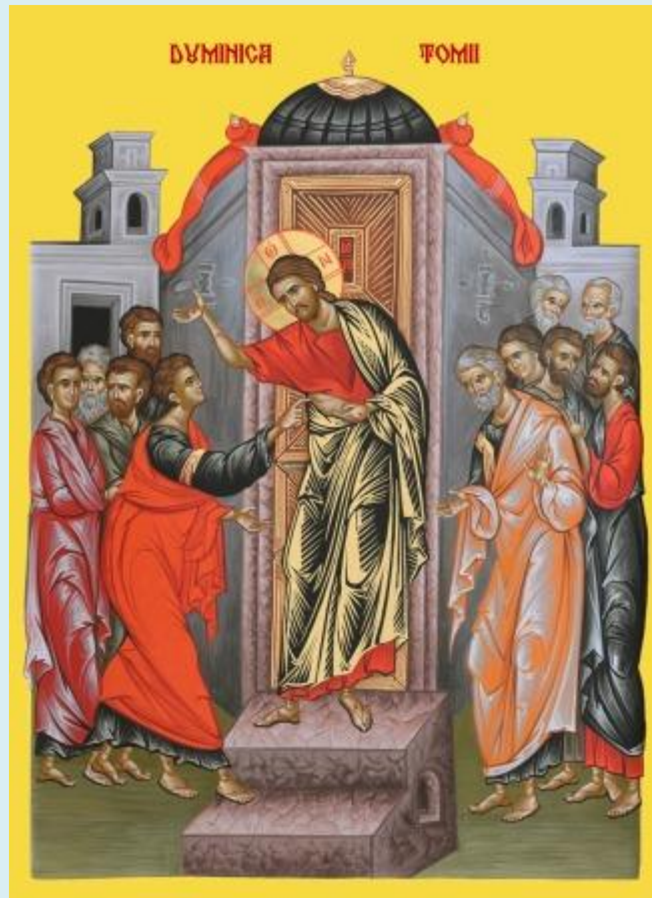

IC
XC

ἩΨΙΛΆΦΗϹΗϹ
IC
XC

THE INCREDULITY OF THOMAS
IC XC

DUMINICA TOMII

ÎNCREDINȚAREA LUI TOMA

Duminica Sfântului Apostol Toma

Şi a venit Iisus, uşile fiind încuiate, a stat în mijlocul lor şi a zis: „Pace vouă!"
Apoi a zis lui Toma:
„Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele, şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios!"

A răspuns Toma şi I-a zis: „Domnul meu şi Dumnezeul meu!"

Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea şi nu fi necredincios ci credincios.

A răspuns Toma şi I-a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu!

Iisus I-a zis: Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut!